

ประสิทธิผลของปัจจัยสี่ด้านในการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียน: การวิเคราะห์ห่อภิมาณ

นางสาวศิวธิดา ทรัพย์เหมือน

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชาวิธีวิทยาการวิจัยการศึกษา ภาควิชาวิจัยและจิตวิทยาการศึกษา

คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ปีการศึกษา 2554

ลิขสิทธิ์ของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

บทคัดย่อและแฟ้มข้อมูลฉบับเต็มของวิทยานิพนธ์ตั้งแต่ปีการศึกษา 2554 ที่ให้บริการในคลังปัญญาจุฬาฯ (CUIR)

เป็นแฟ้มข้อมูลของนิสิตเจ้าของวิทยานิพนธ์ที่ส่งผ่านทางบัณฑิตวิทยาลัย

The abstract and full text of theses from the academic year 2011 in Chulalongkorn University Intellectual Repository(CUIR) are the thesis authors' files submitted through the Graduate School.

EFFECTIVENESS OF FOUR FACTORS IN STUDENT MORAL DEVELOPMENT:
A META ANALYSIS

Miss Siwathida Submuan

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Education Program in Educational Research Methodology

Department of Educational Research and Psychology

Faculty of Education

Chulalongkorn University

Academic Year 2011

Copyright of Chulalongkorn University

หัวข้อวิทยานิพนธ์

ประสิทธิผลของปัจจัยสี่ด้านในการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรม
ของนักเรียน: การวิเคราะห์ห่อภิมาณ

โดย

นางสาวศิวธิดา ทรัพย์เหมือน

สาขาวิชา

วิธีวิทยาการวิจัยการศึกษา

อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก

รองศาสตราจารย์ ดร.ดวงกมล ไตรวิจิตรคุณ

คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้หัวข้อวิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่ง
ของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาโทบริหารศึกษาศาสตร์

..... คณบดีคณะครุศาสตร์
(ศาสตราจารย์ ดร.ศิริชัย กาญจนวาสี)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

..... ประธานกรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร.สิริพันธุ์ สุวรรณมรรคา)

..... อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก
(รองศาสตราจารย์ ดร.ดวงกมล ไตรวิจิตรคุณ)

..... กรรมการภายนอกมหาวิทยาลัย
(ศาสตราจารย์กิตติคุณ ดร.นงลักษณ์ วิรัชชัย)

ศิวธิดา ทรัพย์เหมือน : ประสิทธิผลของปัจจัยสี่ด้านในการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียน: การวิเคราะห์ห่อภิมาณ. (EFFECTIVENESS OF FOUR FACTORS IN STUDENT MORAL DEVELOPMENT: A META ANALYSIS)

อ. ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก: รศ. ดร.ดวงกมล ไตรวิจิตรคุณ, 276 หน้า.

การวิจัยในครั้งนี้มีวัตถุประสงค์หลักเพื่อ 1) วิเคราะห์คุณภาพงานวิจัยด้านการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมนักเรียน 2) ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยทั้ง 4 ด้าน ได้แก่ ปัจจัยด้านภูมิหลังของผู้เรียน ปัจจัยด้านครอบครัว ปัจจัยด้านสถานศึกษา และปัจจัยด้านสังคม กับผลสัมฤทธิ์ด้านคุณธรรมจริยธรรม 3) วิเคราะห์คุณลักษณะงานวิจัยที่มีผลต่อความสัมพันธ์ของปัจจัย 4 ด้าน กับผลสัมฤทธิ์ด้านคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียน และ 4) สังเคราะห์องค์ความรู้และข้อสรุปที่ได้จากงานวิจัยในคณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ด้านการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียน งานวิจัยที่นำมาสังเคราะห์มีจำนวน 63 เล่ม เป็นงานวิจัยในคณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ที่ตีพิมพ์ระหว่างปี พ.ศ.2519 ถึง พ.ศ.2553 แบ่งเป็น งานวิจัยเชิงทดลอง และงานวิจัยเชิงสหสัมพันธ์ จำนวน 55 เล่ม ใช้วิธีการวิเคราะห์ห่อภิมาณตามวิธีของ Glass ได้ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์จำนวน 255 ค่า แบ่งเป็นปัจจัยด้านภูมิหลังของผู้เรียน 133 ค่า ปัจจัยด้านครอบครัว 15 ค่า ปัจจัยด้านสถานศึกษา 73 ค่า และปัจจัยด้านสังคม 34 ค่า จากนั้นนำค่าที่ได้ทั้งหมดมาวิเคราะห์ความแตกต่างค่าเฉลี่ยสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ด้วย F-test แล้ววิเคราะห์ถดถอยพหุคูณ ส่วนงานวิจัยเชิงคุณภาพจำนวน 8 เล่ม ใช้วิธีการวิจัยชาติพันธุ์วรรณนาอภิมาณ รวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบบันทึกคุณลักษณะงานวิจัย และแบบประเมินคุณภาพงานวิจัย

ผลการสังเคราะห์งานวิจัยพบว่า

1. คุณภาพของงานวิจัยเชิงปริมาณ และเชิงคุณภาพในภาพรวมอยู่ในระดับดี คะแนนคุณภาพงานวิจัยเชิงปริมาณเฉลี่ย 2.69 คะแนน คะแนนคุณภาพงานวิจัยเชิงคุณภาพเฉลี่ย 2.95 คะแนน สิ่งที่ต้องปรับปรุง คือ การเขียนข้อจำกัดในงานวิจัย และการสังเคราะห์เอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
2. ปัจจัยที่สัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ด้านคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนมากที่สุด คือ ปัจจัยด้านครอบครัว ($r^2 = 0.422$) รองลงมา คือ ปัจจัยด้านสถานศึกษา ($r^2 = 0.403$) ทั้ง 2 ปัจจัยมีความสัมพันธ์ทางบวก ความสัมพันธ์ระดับปานกลาง ส่วนปัจจัยที่สัมพันธ์น้อยที่สุด คือ ปัจจัยด้านภูมิหลังของผู้เรียน ($r^2 = 0.148$)
3. ตัวแปรคุณลักษณะงานวิจัยที่ส่งผลต่อความแปรปรวนของค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 ได้แก่ คุณภาพงานวิจัย ขนาดกลุ่มตัวอย่าง จำนวนสถิติวิเคราะห์ ชนิดเครื่องมือวัดตัวแปรตาม วิธีการเปรียบเทียบผลการทดสอบ และผลการทดสอบระดับนัยสำคัญ สามารถอธิบายความแปรปรวนของค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ได้ร้อยละ 60.40
4. องค์ความรู้ที่ได้จากการสังเคราะห์งานวิจัย คือ การพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมนักเรียน ควรเน้นปัจจัยด้านครอบครัว และปัจจัยด้านสถานศึกษาเป็นหลัก รูปแบบการเลี้ยงดูแบบควบคุม และแบบประชาธิปไตยมีประสิทธิผลสูงสุดกับนักเรียนระดับประถมศึกษา การสอนจริยธรรมโดยอ้อมมีประสิทธิผลสูงสุดกับนักเรียนระดับอนุบาล โดยการสอนด้วยวิธีการเล่านิทานแบบไม่จบเรื่อง มีอิทธิพลต่อการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมมากที่สุด

ภาควิชา วิชาวิจัยและจิตวิทยาการศึกษา ..... ลายมือชื่อนิติดี .....

สาขาวิชา วิชาจิตวิทยาการศึกษา ..... ลายมือชื่อ อ.ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก .....

ปีการศึกษา 2554 .....

5383411627 : MAJOR EDUCATIONAL RESEARCH METHODOLOGY

KEYWORDS : META ANALYSIS / MORAL DEVELOPMENT / META ETHNOGRAPHY

SIWATHIDA SUBMUAN: EFFECTIVENESS OF FOUR FACTORS IN STUDENT

MORAL DEVELOPMENT: A META ANALYSIS. ADVISOR: ASSOC. PROF.

DUANGKAMOL TRAIWICHITKHUN, Ph.D., 276 pp.

The purposes of this research were 1) to analyze the quality of research on students' moral development, 2) to study the relationship of four factors; learner factor, parents factor, school factor and social factor related to students' moral development, 3) to analyze the research characteristics affecting correlation coefficients between the four factors and students' moral achievement and 4) to synthesis knowledge and draw conclusions from the research. The sample of 63 research reports from the Faculty of Education, Chulalongkorn University, published in B.E. 1976-2010 was synthesized. Fifty-five of which were experimental and correlational research, and 8 qualitative research reports. The quantitative research reports were synthesized by the Glass method, and yielded 255 correlation coefficients; 133 of learner factor, 15 of parents' factor, 73 of school factor and 34 of social factor. Statistics employed in this study were descriptive statistics, one way analysis of variance and multiple regression analysis. The qualitative research reports were synthesized by Meta-Ethnography method. Data were gathered by employing research characteristic recording form, and quality research evaluation form.

The results of research synthesis were:

1. Both quantitative and qualitative research reports had totally good level quality. The mean quality score was 2.69 for quantitative research, and 2.95 for qualitative research. The improvement should be made on writing limitations and synthesizing the literature.

2. The factor indicating the highest correlation with student moral achievement was the parents factor ($r = 0.422$); followed by school factor ($r = 0.403$). There were a positive relationship between the two main factors and student moral achievement in the medium level. On the other hand, the learner factor was the one that provided the least correlation with student moral achievement.

3. The research characteristic variables which significantly accounted for the variation in the correlation coefficients were quality of research reports, samples sizes, number of statistical analyses, types of dependent instrumentation, comparison method of research testing results and statistics significant level. They could simultaneously explain 60.40 percents of variation in the correlation coefficients.

4. The knowledge gained from this research was that the result of the quantitative research was consistent with qualitative research. It emphasized that the importance of parents' factor and school factors were to promote students' moral development. The authoritarian and democratic care had highest effect on elementary students. The indirect-moral discipline had highest effect on nursery students. Unfinished storytelling method had highest effect on moral development.

Department : Educational Research and Psychology Student's Signature .....

Field of Study: Educational Research Methodology Advisor's Signature .....

Academic Year : 2011 .....

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงได้ด้วยดี เนื่องด้วยความกรุณาอย่างสูง จากรองศาสตราจารย์ ดร.ดวงกมล ไตรวิจิตรคุณ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ที่เสียสละเวลาในการให้คำแนะนำ ข้อคิดเห็น และชี้แนะข้อบกพร่องต่าง ๆ ให้นำไปปรับปรุงแก้ไขเพื่อให้วิทยานิพนธ์เล่มนี้มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น อีกทั้งยังคอยดูแล ให้กำลังใจ และติดตามความก้าวหน้าอย่างสม่ำเสมอ ทำให้ผู้วิจัยได้มีโอกาสเรียนรู้ ได้ฝึกฝนตนเอง และพัฒนาศาสตร์ความรู้ด้านวิธีวิทยาการวิจัย ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งในความเมตตากรุณา และขอกราบขอบพระคุณอาจารย์เป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอกราบขอบพระคุณรองศาสตราจารย์ ดร.สิริพันธุ์ สุวรรณมรรคา และศาสตราจารย์กิตติคุณ ดร.นงลักษณ์ วิรัชชัย กรรมการสอบวิทยานิพนธ์ที่กรุณาตรวจสอบ และให้คำแนะนำในการปรับปรุงแก้ไขให้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้มีความสมบูรณ์มากขึ้น

ขอกราบขอบพระคุณ ศาสตราจารย์ ดร.สุวิมล ว่องวาณิช ผู้จุดประกายความคิด ให้ผู้วิจัยทำวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ และให้กำลังใจผู้วิจัยเสมอมา

ขอกราบขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์ ดร.อวยพร เรืองตระกูล รองศาสตราจารย์ ดร.ศิริเดช สุชีวะ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ณัฐภรณ์ หลาวทอง ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กมลวรรณ ตังธนากานนท์ อาจารย์ ดร.วรรณิ เจตจำนงนุช ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.บุบผา เมษศรีทองคำ และอาจารย์นันทิ เชียงชนะนา ซึ่งให้ความกรุณาเป็นผู้ทรงคุณวุฒิช่วยตรวจสอบ ให้คำปรึกษา และคำแนะนำในการปรับปรุงแก้ไขเครื่องมือวิจัยให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น

ขอกราบขอบพระคุณคณาจารย์ภาควิชาวิจัยและจิตวิทยาการศึกษาทุกท่าน ที่ถ่ายทอดความรู้ในศาสตร์ด้านการวิจัย และมอบประสบการณ์ในการทำวิจัยที่มีคุณค่าต่อการนำไปใช้ในอนาคต รวมทั้งขอบคุณเพื่อน ๆ และพี่ ๆ สาขาวิธีวิทยาการวิจัยการศึกษา ที่ให้ความช่วยเหลือมาตลอดระยะเวลาการศึกษา และคอยให้กำลังใจซึ่งกันและกันมาโดยตลอด

สุดท้ายนี้ ขอกราบขอบพระคุณคุณแม่ คุณพ่อ ผู้สนับสนุนให้ผู้วิจัยได้รับโอกาสทางการศึกษามาโดยตลอด รวมทั้งพี่สาวของผู้วิจัย ที่ให้ความรัก ความห่วงใย และมอบกำลังใจให้ผู้วิจัยอย่างเสมอมา

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญ.....	ช
สารบัญตาราง.....	ฅ
สารบัญภาพ.....	ฉ
บทที่	
1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
คำถามวิจัย.....	4
วัตถุประสงค์การวิจัย.....	4
ขอบเขตของการวิจัย.....	5
คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย.....	6
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	7
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	9
ความหมายและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรม.....	9
ความหมายของคุณธรรมจริยธรรม.....	9
ทฤษฎีเกี่ยวกับการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรม.....	10
แนวคิดและวิธีการปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรม.....	19
งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียน.....	25
การวิเคราะห์อภิมานและการวิเคราะห์ชาติพันธุ์วรรณาอภิมาน.....	37
งานวิจัยที่เกี่ยวกับการสังเคราะห์งานวิจัยเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ.....	45
กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	50

บทที่	หน้า
3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	51
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	51
ขั้นตอนการคัดเลือกงานวิจัย.....	52
นิยามเชิงปฏิบัติการ.....	53
เครื่องมือที่ใช้ในงานวิจัย.....	60
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	68
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	68
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	71
ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเบื้องต้นของงานวิจัยที่นำมาสังเคราะห์.....	73
ผลการประเมินคุณภาพของงานวิจัยที่นำมาสังเคราะห์.....	90
ผลวิเคราะห์ความสัมพันธ์ของปัจจัยที่สัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ด้านคุณธรรม จริยธรรมของนักเรียน.....	93
ผลวิเคราะห์ความแตกต่างของค่าเฉลี่ยสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์.....	104
ผลการสังเคราะห์งานวิจัยเชิงคุณภาพด้วยการวิเคราะห์ชาติพันธุ์วรรณาอภิ- มาน.....	140
5 สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	178
สรุปผลการวิจัย.....	179
อภิปรายผลการวิจัย.....	199
ข้อเสนอแนะ.....	208
รายการอ้างอิง.....	210
บรรณานุกรม.....	218
ภาคผนวก.....	225
ภาคผนวก ก รายงานผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	226
ภาคผนวก ข เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	234
ประวัติผู้เขียนวิทยานิพนธ์.....	276

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
2.1	รูปแบบกิจกรรมการปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรม	24
2.2	ทฤษฎี แนวคิด งานวิจัยของไทยและต่างประเทศที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนา คุณธรรมจริยธรรมของนักเรียน	31
2.3	วิทยานิพนธ์ที่นำมาสังเคราะห์จำนวน 55 เล่ม จำแนกตามปัจจัยด้านต่าง ๆ...	33
2.4	ตัวแปรที่ส่งผลต่อการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมตามปัจจัยแต่ละด้าน	36
2.5	ความหมายของการวิเคราะห์ห่อภิมาณ	37
3.1	จำนวนวิทยานิพนธ์จำแนกตามลักษณะงานวิจัย	52
3.2	จำนวนวิทยานิพนธ์ที่ได้จากการสืบค้นจำแนกตามสาขาวิชา	53
3.3	การกำหนดรหัสตัวแปรต้น/ตัวแปรตาม ในระดับการทดสอบสมมติฐาน	58
3.4	ตัวแปรคุณลักษณะงานวิจัย	60
3.5	เกณฑ์การให้คะแนนงานวิจัยเชิงปริมาณ	62
3.6	เกณฑ์การให้คะแนนงานวิจัยเชิงคุณภาพ	63
3.7	การปรับแก้เกณฑ์การประเมินคุณภาพงานวิจัยเชิงปริมาณ และเชิงคุณภาพ ..	64
3.8	ความสอดคล้องในการประเมินคุณภาพงานวิจัยระหว่างผู้วิจัยกับผู้ทรงคุณวุฒิ	65
4.1	จำนวนและร้อยละของงานวิจัยที่นำมาสังเคราะห์	73
4.2	ตัวแปรคุณลักษณะงานวิจัยระดับเล่มจำแนกตามตัวแปรจัดประเภท	77
4.3	ตัวแปรคุณลักษณะงานวิจัยระดับเล่มจำแนกตามตัวแปรต่อเนื่อง	83
4.4	ตัวแปรคุณลักษณะงานวิจัยระดับสมมติฐานจำแนกตามตัวแปรจัดประเภท ..	87
4.5	ตัวแปรคุณลักษณะงานวิจัยระดับสมมติฐานจำแนกตามตัวแปรต่อเนื่อง	90
4.6	ผลการประเมินคุณภาพงานวิจัยเชิงปริมาณ	91
4.7	สถิติบรรยายและลักษณะการแจกแจงของค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ก่อนและ หลังปรับแก้ความคลาดเคลื่อน	94
4.8	ค่าสถิติพื้นฐานของค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของปัจจัยสี่ด้านที่สัมพันธ์กับ ผลสัมฤทธิ์ด้านคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียน	96
4.9	ค่าสถิติพื้นฐานของค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของปัจจัยด้านภูมิหลังของผู้เรียน ที่สัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ด้านคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียน	97

ตารางที่		หน้า
4.10	ค่าสถิติพื้นฐานของค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของปัจจัยด้านครอบครัวที่สัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ด้านคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียน.....	99
4.11	ค่าสถิติพื้นฐานของค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของปัจจัยด้านสถานศึกษาที่สัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ด้านคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนในภาพรวม.....	100
4.12	ค่าสถิติพื้นฐานของค่าขนาดอิทธิพลของปัจจัยด้านสถานศึกษาแต่ละตัวแปรย่อย.....	101
4.13	ค่าสถิติพื้นฐานของค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของปัจจัยด้านสังคมแต่ละตัวแปรที่สัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ด้านคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียน.....	103
4.14	ผลการวิเคราะห์ความแตกต่างของค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์จำแนกตามปัจจัยทั้งสิ้นด้านที่สัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ด้านคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียน.....	105
4.15	ผลการวิเคราะห์ความแตกต่างของค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ตามตัวแปรย่อยด้านครอบครัว.....	106
4.16	ผลการวิเคราะห์ความแตกต่างของค่าเฉลี่ยของค่าเฉลี่ยสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์จำแนกตามตัวแปรคุณลักษณะงานวิจัย.....	113
4.17	ความแตกต่างของค่าเฉลี่ยขนาดอิทธิพลระหว่างระดับการศึกษาของกลุ่มตัวอย่างกับปัจจัยทั้ง 4 ด้าน.....	121
4.18	ค่าเฉลี่ยขนาดอิทธิพลแต่ละกลุ่มจำแนกตามระดับการศึกษาของกลุ่มตัวอย่างและปัจจัยทั้ง 4 ด้าน.....	121
4.19	ค่าเฉลี่ยขนาดอิทธิพลแต่ละกลุ่มจำแนกตามระดับการศึกษาของกลุ่มตัวอย่างและปัจจัยย่อยด้านครอบครัว.....	123
4.20	ค่าเฉลี่ยขนาดอิทธิพลแต่ละกลุ่มจำแนกตามระดับการศึกษาของกลุ่มตัวอย่างและปัจจัยย่อยด้านสถานศึกษา.....	124
4.21	ตัวแปรที่มีคุณลักษณะงานวิจัย.....	125
4.22	ค่าความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรคุณลักษณะงานวิจัยจำนวน 41 ตัวแปร.....	129
4.23	สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรคุณลักษณะงานวิจัยกับค่าดัชนีมาตรฐาน.....	134

4.24	ผลการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณของค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของงานวิจัยด้านการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมนักเรียน.....	136
4.25	คุณลักษณะงานวิจัยเชิงคุณภาพจำแนกตามตัวแปรจัดประเภท.....	145
4.26	คุณลักษณะงานวิจัยเชิงคุณภาพจำแนกตามตัวแปรต่อเนื่อง.....	149
4.27	ผลการประเมินคุณภาพงานวิจัยเชิงคุณภาพ.....	150
4.28	ประเด็นอุปมาที่หนึ่งที่สังเคราะห์ได้จากงานวิจัยเชิงคุณภาพ.....	155
4.29	ประเด็นอุปมาที่สองที่สังเคราะห์ได้จากงานวิจัยเชิงคุณภาพ.....	157
4.30	ประเด็นอุปมาที่สามที่สังเคราะห์ได้จากงานวิจัยเชิงคุณภาพ.....	159
4.31	ประเด็นอุปมาที่สี่ที่สังเคราะห์ได้จากงานวิจัยเชิงคุณภาพ.....	161
4.32	ประเด็นอุปมาที่ห้าที่สังเคราะห์ได้จากงานวิจัยเชิงคุณภาพ.....	164
4.33	ประเด็นอุปมาที่หกที่สังเคราะห์ได้จากงานวิจัยเชิงคุณภาพ.....	168
4.34	ประเด็นอุปมาที่เจ็ดที่สังเคราะห์ได้จากงานวิจัยเชิงคุณภาพ.....	171
4.35	ประเด็นอุปมาจากการแปลความหมายเชิงหักล้างและเสนอประเด็นโต้แย้ง....	174
4.36	ปัจจัยที่สัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ด้านคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนที่สังเคราะห์ได้จากงานวิจัยเชิงปริมาณ และงานวิจัยเชิงคุณภาพ.....	177

สารบัญภาพ

ภาพที่		หน้า
2.1	องค์ประกอบของพัฒนาการทางจริยธรรมของเด็กตามแนวคิดทฤษฎีของ Piaget, Kohlberg, Hoffman และ Gibbs.....	14
2.2	ทฤษฎีต้นไม้อจริยธรรม แสดงจิตลักษณะพื้นฐาน และองค์ประกอบทางจิตใจ ของพฤติกรรมทางจริยธรรม.....	16
2.3	เปรียบเทียบลักษณะการวิเคราะห์พหุระดับและการวิเคราะห์อภิมาน.....	40
2.4	ขั้นตอนการวิเคราะห์ชาติพันธุ์วรรณนาอภิมานที่ถูกพัฒนาโดย Savin-Baden และ McFarland (2008).....	44
2.5	กรอบแนวคิดที่ใช้ในการวิจัย.....	50
4.1	แผนภูมิ ต้น ใบ (stem and leaf plot) ของค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ก่อนและ หลังปรับแก้ความคลาดเคลื่อน.....	95
4.2	โมเดลความสัมพันธ์ของปัจจัยสี่ด้านที่สัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ด้านคุณธรรม จริยธรรมของนักเรียน.....	96
4.3	โมเดลความสัมพันธ์ของปัจจัยด้านสถานศึกษากับผลสัมฤทธิ์ด้านคุณธรรม จริยธรรมของนักเรียน.....	99
4.4	ตัวแปรคุณลักษณะงานวิจัยที่ทำให้ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของงานวิจัยด้าน การพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมนักเรียนแตกต่างกัน.....	120
5.1	โมเดลความสัมพันธ์ของปัจจัยที่สัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ด้านคุณธรรมจริยธรรม ของนักเรียนจากการสังเคราะห์งานวิจัยเชิงปริมาณ.....	187
5.2	ความสัมพันธ์ของปัจจัยที่สัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ด้านคุณธรรมจริยธรรมของ นักเรียนจากการสังเคราะห์งานวิจัยเชิงคุณภาพ.....	197

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของผู้เรียนเป็นสิ่งสำคัญไม่น้อยไปกว่าการพัฒนาความรู้และสติปัญญา ซึ่งทุกฝ่ายต้องร่วมมือกัน ทั้งสถาบันครอบครัว สถาบันการศึกษา และหน่วยงานทุกภาคส่วน เพื่อเป็นการส่งเสริมให้นักเรียนมีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ 3 ด้าน ได้แก่ ด้านคุณธรรม ด้านการเรียนรู้ และด้านสังคม (สุวิมล ว่องวาณิช และคณะ, 2549) งานวิจัยของสถาบันแห่งชาติเพื่อการพัฒนาเด็กและครอบครัว มหาวิทยาลัยมหิดล (2552) ได้สำรวจความเห็นของกลุ่มวัยผู้ใหญ่ที่มีต่อระดับความมีคุณธรรมของคนในสังคมไทย พบว่า คุณธรรมด้านความซื่อสัตย์สุจริต ความมีระเบียบวินัย ความอดทนอดกลั้น ความซื่อสัตย์ ความรับผิดชอบ ความมีน้ำใจ การเห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวม การมีสัมมาคารวะ ความเสียสละ ความเห็นอกเห็นใจผู้อื่น และการมุ่งผลสัมฤทธิ์ของงาน เป็นคุณธรรมที่ลดน้อยถอยลงไปมากจากสังคมไทย จึงจำเป็นต้องอย่างยิ่งที่ทุกฝ่ายจะต้องร่วมมือกันส่งเสริมและพัฒนาคุณธรรมดังกล่าวให้เพิ่มมากขึ้นในกลุ่มเด็กและเยาวชนไทย นอกจากนี้ผลการวิจัยยังพบอีกว่า สถาบันที่ควรมีบทบาทในการปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรมมากที่สุด คือ สถาบันครอบครัว รองลงมาคือสถาบันการศึกษา ซึ่งงานวิจัยเกี่ยวกับการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมนักเรียนส่วนใหญ่ที่ผู้วิจัยได้ศึกษาค้นคว้า เป็นเรื่องเกี่ยวกับการเข้ามามีส่วนร่วมของผู้ปกครอง และการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่ช่วยเพิ่มระดับความมีคุณธรรมจริยธรรมเป็นสำคัญ

จากการศึกษางานวิจัยเรื่องการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมเด็กพบว่า ส่วนใหญ่อ้างอิงทฤษฎีเกี่ยวกับพัฒนาการทางจริยธรรมของ Piaget และ Kohlberg ซึ่งทั้งสองท่านคือนักจิตวิทยาผู้มีบทบาทสำคัญในการวางรากฐานพัฒนาการการมีคุณธรรมจริยธรรมเป็นลำดับขั้นตั้งแต่ระดับวัยเด็กจนถึงวัยผู้ใหญ่ และมีแนวคิดสอดคล้องกันคือ พื้นฐานของการมีคุณธรรมจริยธรรมอยู่ที่การตัดสินใจได้ว่าสิ่งใดถูกสิ่งใดผิด (right) ตามกฎเกณฑ์ที่สังคมได้กำหนดไว้อย่างเป็นระบบ ซึ่งเน้นเรื่องการรับรู้ทางสติปัญญาและพัฒนาการของสมอง (cognitive domain) แต่ในเวลาต่อมาได้มีข้อโต้แย้งจาก Hoffman (2000 อ้างถึงใน Maddix, 2011) ที่มีความเห็นว่า ความจริงแล้วพื้นฐานของการมีคุณธรรมจริยธรรมอยู่ที่ความรู้สึกเห็นอกเห็นใจผู้อื่นหรือความมีเมตตา ซึ่งเน้นในเรื่องอารมณ์และความรู้สึก (affective domain) มากกว่า สิ่งนี้คือสิ่งสำคัญที่สุดอันดับแรกที่เป็นแรงกระตุ้นและผลักดันให้เด็กเกิดคุณธรรมในตนเอง ต่อมา Gibbs (2010 อ้างถึงใน Maddix, 2011) ได้ให้

ความเห็นที่ว่า ความจริงแล้วสิ่งที่กระตุ้นให้เกิดความมีคุณธรรมจริยธรรมในตัวนั้นไม่ได้อยู่ที่สติปัญญาตัดสินถูกผิดหรืออารมณ์ความรู้สึกเห็นใจผู้อื่นอย่างใดอย่างหนึ่งเพียงอย่างเดียว แต่ทั้งสองสิ่งนี้ต้องเกิดขึ้นร่วมกัน

นักวิจัยจำนวนมากต่างมุ่งแสวงหาแนวทางและวิธีการต่าง ๆ ในการพัฒนาความมีคุณธรรมจริยธรรมให้เกิดขึ้นแก่นักเรียนอย่างยั่งยืน เพื่อการนำไปใช้ประโยชน์ทั้งต่อผู้ปกครองในการปลูกฝังอุปนิสัยอันดีงามแก่บุตรหลาน ต่อครูผู้สอนในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ และต่อผู้บริหารสถานศึกษาในการกำหนดนโยบายเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้เป็นคนดีและเก่ง พัฒนาครูและบุคลากรในสถานศึกษาให้เป็นแบบอย่างที่ดีงามแก่นักเรียน งานวิจัยที่ศึกษาเกี่ยวกับการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนในปัจจุบันมีอยู่เป็นจำนวนมาก ในปีการศึกษา 2554 ผู้วิจัยได้สำรวจงานวิจัยด้านการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมนักเรียนจากฐานข้อมูลบรรณสารสนเทศ คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ซึ่งเป็นงานวิจัยระดับบัณฑิตศึกษา และระดับดุษฎีบัณฑิตที่ตีพิมพ์ระหว่างปีการศึกษา 2519-2553 พบว่ามีงานวิจัยที่เกี่ยวกับการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมนักเรียนจำนวน 113 เล่ม เป็นงานวิจัยที่สามารถนำมาสังเคราะห์ได้จำนวน 63 เล่ม ประกอบด้วยงานวิจัยเชิงปริมาณ และเชิงคุณภาพ วัตถุประสงค์การวิจัยมีหลากหลายประเด็น กลุ่มตัวอย่างที่ใช้มีตั้งแต่ระดับชั้นอนุบาล ประถมศึกษา มัธยมศึกษา และอุดมศึกษา ตัวแปรที่สนใจศึกษามีหลายด้าน ได้แก่ ตัวแปรด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ตัวแปรด้านนักเรียน ตัวแปรด้านครอบครัวและสังคม เพราะฉะนั้น ผลการวิจัยจึงแตกต่างกันไปตามหัวข้อและบริบทที่ศึกษา แนวโน้มของงานวิจัยด้านพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมซึ่งมีจำนวนเพิ่มขึ้นนี้เอง ทำให้ผลการวิจัยที่ได้มีทั้งสอดคล้องและขัดแย้งกัน ซึ่งขึ้นอยู่กับคุณลักษณะและองค์ประกอบต่าง ๆ

กระบวนการให้ได้มาซึ่งคำตอบอันเป็นผลจากงานวิจัยจำนวนมากดังกล่าวนี้ ต้องอาศัยวิธีการสังเคราะห์งานวิจัย หรือที่เรียกว่าการวิเคราะห์ห่อภิมาณ (meta-analysis) ซึ่งเป็นกระบวนการสกัดสาระความรู้จากงานวิจัยเชิงปริมาณหลาย ๆ เรื่องที่ศึกษาปัญหาเดียวกัน ด้วยวิธีการทางสถิติ เพื่อให้ได้ข้อสรุปที่ละเอียดลึกซึ้งมากยิ่งขึ้น จนเป็นองค์ความรู้หรือทฤษฎีใหม่ ๆ (Glass, 1976; Glass, McGaw และ Smith, 1981; Hedges และ Olkin, 1985; Wolf, 1986; Rosenthal, 1990; Mullen, 1989 อ้างถึงใน นางลักษณวีร์ วิรัชชัย, 2542) การสังเคราะห์งานวิจัยแบบดั้งเดิมใช้วิธีการจับประเด็นโดยสรุปจากผลการวิจัยต่าง ๆ แล้วนำมารวมกัน (integrate) แล้วจัดหมวดหมู่ เพื่อเปรียบเทียบความสอดคล้องและความแตกต่าง เรียกว่า การสังเคราะห์แบบปริทัศน์งานวิจัยแบบพรรณนา (narration) ซึ่ง Kulik และ Kulik (1989) ระบุว่าวิธีการดังกล่าวมีจุดอ่อน คือ เป็นการสังเคราะห์ที่ไม่มีระบบ มีความเป็นอัตนัยสูง ผลของการสังเคราะห์จึงแตกต่างกันขึ้นอยู่กับ

ความสามารถและประสพการณ์ของผู้วิจัย (นงลักษณ์ วิรัชชัย, 2542) อีกทั้งงานวิจัยที่มีปริมาณเพิ่มมากขึ้น หากใช้วิธีสังเคราะห์แบบดั้งเดิมอาจทำให้ได้ผลการสังเคราะห์ที่มีความเป็นอัตนัยสูงและคลาดเคลื่อนได้ จึงมีการพัฒนาวิธีการสังเคราะห์งานวิจัยให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้นด้วยวิธีวิเคราะห์ทางสถิติเรียกว่า การวิเคราะห์อภิमान ซึ่งมีสูตรที่ Glass และคณะ (1981) ได้เสนอไว้โดยใช้ดัชนีมาตรฐาน คือ ขนาดอิทธิพล (effect size) เป็นค่าที่ได้จากผลการวิจัยแต่ละเรื่อง และค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (correlation coefficient) ดัชนีทั้งสองชนิดนี้ช่วยให้นักวิจัยสามารถสังเคราะห์งานวิจัยเชิงทดลองและงานวิจัยเชิงสหสัมพันธ์แล้วประมวลรวมเข้าด้วยกันได้

งานวิจัยเชิงคุณภาพ ผู้วิจัยได้นำหลักการสังเคราะห์งานวิจัยด้วยการวิเคราะห์ชาติพันธุ์วรรณนาอภิमान (meta ethnography) ซึ่งเป็นวิธีวิทยาการสังเคราะห์งานวิจัยเชิงคุณภาพที่มีระบบ โดยมีหลักการสำคัญคือการตีความและแปลความหมายผลที่ได้จากงานวิจัยแต่ละเรื่องด้วยการสร้างประเด็นอุปมา ตามแนวคิดของ Noblit และ Hare มี 3 ลักษณะ ได้แก่ 1) การแปลความหมายเทียบกลับไปกลับมา (reciprocal translations) เมื่อผลการวิจัยมีความสอดคล้องกัน 2) การแปลความหมายเชิงหักล้าง (refutational syntheses) เมื่อผลการวิจัยมีลักษณะตรงข้ามหรือขัดแย้งกัน 3) การแปลความหมายเพื่อเสนอประเด็นการโต้แย้ง (lines of argument syntheses) เป็นการนำผลวิจัยทั้งหมดมาเชื่อมโยงกันเพื่อสรุปไปสู่ภาพรวมทั้งหมด (Noblit และ Hare, 1988 อ้างถึงใน นุชผา เมฆศรีทองคำ, 2547) วิธีการดังกล่าวถือเป็นวิธีวิทยาการที่พัฒนาให้เป็นระบบมากขึ้นกว่าการสังเคราะห์งานวิจัยเชิงพรรณนาแบบดั้งเดิม ซึ่งเป็นวิธีที่มีความเป็นอัตนัยสูงดังที่ได้กล่าวมาแล้วข้างต้นในเรื่องของการสังเคราะห์งานวิจัย การวิเคราะห์ชาติพันธุ์วรรณนาอภิमानจึงเป็นวิธีที่เหมาะสมในการสังเคราะห์และรวบรวมผลวิจัยที่เป็นข้อมูลสำคัญในการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียน

จากการค้นคว้างานวิจัยด้านการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมนักเรียน ทำให้ผู้วิจัยได้ประเด็นในการนำมาสังเคราะห์ด้วยวิธีการวิเคราะห์อภิमान ดังนี้ (1) งานวิจัยที่พบมีทั้งงานวิจัยเชิงทดลองเชิงสหสัมพันธ์ และเชิงคุณภาพ (2) ผลสรุปจากงานวิจัยมีความหลากหลาย เนื่องจากศึกษาในหลากหลายประเด็น ทำให้ผลวิจัยที่ได้มีทั้งสอดคล้องและขัดแย้งกันตามบริบทและตัวแปร ทำให้ยากต่อการนำไปใช้ (3) งานวิจัยมีผลการทดสอบที่เป็นค่าสถิติซึ่งสามารถนำไปคำนวณด้วยวิธีการวิเคราะห์อภิमानเพื่อสังเคราะห์ข้อสรุปได้ (4) ยังไม่มีงานวิจัยที่เกี่ยวกับการสังเคราะห์งานวิจัยด้านการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมนักเรียนในคณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย และจากที่ผู้วิจัยได้สังเคราะห์เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนพบว่า มีปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมนักเรียนจำนวน 4 ปัจจัย ได้แก่ ปัจจัย

ด้านภูมิหลังของผู้เรียน ปัจจัยด้านครอบครัว ปัจจัยด้านสถานศึกษา และปัจจัยด้านสังคม ดังนั้นงานวิจัยที่เกี่ยวกับการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมนักเรียนที่มีอยู่เป็นจำนวนมากดังที่ได้กล่าวมาแล้วข้างต้น สมควรที่จะได้รับการสังเคราะห์เพื่อสรุปให้เกิดเป็นองค์ความรู้โดยใช้การวิเคราะห์หรือภิมาน ซึ่งผู้วิจัยจะใช้แนวทางการวิเคราะห์ของ Glass เพราะเป็นวิธีวิเคราะห์ที่ให้ค่าสถิติครอบคลุมทั้งงานวิจัยเชิงทดลองและงานวิจัยเชิงสหสัมพันธ์ และใช้วิธีการวิเคราะห์ชาติพันธุ์วรรณนาภิมานในการสังเคราะห์งานวิจัยเชิงคุณภาพ เนื่องจากเป็นวิธีการสังเคราะห์งานวิจัยเชิงคุณภาพที่ใช้การตีความและแปลความหมายอย่างเป็นระบบ การสังเคราะห์งานวิจัยด้านการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมในครั้งนี้ จะทำให้ได้สารสนเทศที่เป็นข้อสรุปสำหรับการนำไปใช้ประโยชน์เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของผู้เรียน สำหรับสถานศึกษา ครอบครัว และชุมชนต่อไป

คำถามวิจัย

1. คุณภาพงานวิจัยด้านการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมนักเรียนอยู่ในระดับใด
2. ปัจจัยทั้ง 4 ด้าน ได้แก่ ปัจจัยด้านภูมิหลังของผู้เรียน ปัจจัยด้านครอบครัว ปัจจัยด้านสถานศึกษา และปัจจัยด้านสังคม มีความสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ด้านคุณธรรมจริยธรรมมากน้อยเพียงใด
3. คุณลักษณะงานวิจัยที่มีผลต่อความสัมพันธ์ของปัจจัย 4 ด้านกับผลสัมฤทธิ์ด้านคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนมีอะไรบ้าง
4. องค์ความรู้ที่ได้จากการสังเคราะห์งานวิจัยด้านการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนทั้งงานวิจัยเชิงปริมาณ และงานวิจัยเชิงคุณภาพเป็นอย่างไร

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อวิเคราะห์คุณภาพงานวิจัยด้านการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมนักเรียน
2. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยทั้ง 4 ด้าน ได้แก่ ปัจจัยด้านภูมิหลังของผู้เรียน ปัจจัยด้านครอบครัว ปัจจัยด้านสถานศึกษา และปัจจัยด้านสังคม กับผลสัมฤทธิ์ด้านคุณธรรมจริยธรรม
3. เพื่อวิเคราะห์คุณลักษณะงานวิจัยที่มีผลต่อความสัมพันธ์ของปัจจัย 4 ด้านกับผลสัมฤทธิ์ด้านคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียน
4. เพื่อสังเคราะห์องค์ความรู้และข้อสรุปที่ได้จากงานวิจัยในคณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ด้านการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียน

ขอบเขตของการวิจัย

1. การสังเคราะห์งานวิจัยในครั้งนี้เป็นการสังเคราะห์งานวิจัยเชิงปริมาณซึ่งเป็นงานวิจัยเชิงทดลอง และงานวิจัยเชิงสหสัมพันธ์ รวมทั้งงานวิจัยเชิงคุณภาพ เรื่องการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียน ซึ่งเป็นวิทยานิพนธ์ระดับปริญญาโทและปริญญาตรีบัณฑิตในคณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย จากการสำรวจพบว่าวิทยานิพนธ์ที่เกี่ยวกับการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนมีอยู่เป็นจำนวนมาก และเริ่มตีพิมพ์ตั้งแต่ปีพุทธศักราช 2519-2553 เหตุผลที่ผู้วิจัยเลือกเฉพาะวิทยานิพนธ์ของคณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยเท่านั้น เนื่องจาก ไม่ว่าจะเป็วิทยานิพนธ์จากแหล่งใดย่อมมีลักษณะที่เท่าเทียมกัน เพราะวิทยานิพนธ์ที่ตีพิมพ์แล้วจะมีคุณลักษณะตามมาตรฐานที่สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา (สกอ.) ได้กำหนดไว้ อีกทั้งความจำเป็นในเรื่องของการเข้าถึงตัวเล่มจริงของวิทยานิพนธ์ ซึ่งผู้วิจัยต้องศึกษาข้อมูลอย่างละเอียด ทำให้การสังเคราะห์วิทยานิพนธ์มีความสะดวกยิ่งขึ้น

2. งานวิจัยเชิงทดลองและงานวิจัยเชิงสหสัมพันธ์ ผู้วิจัยใช้วิธีการวิเคราะห์ของ Glass ในการประมาณค่าขนาดอิทธิพล ซึ่งเป็นวิธีที่สามารถวิเคราะห์งานวิจัยที่มีรูปแบบการทดลองทุกแบบแผนและสามารถแปลงค่าสัมประสิทธิ์ต่าง ๆ เป็นสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เพียร์สันได้ ส่วนงานวิจัยเชิงคุณภาพ ใช้การวิเคราะห์ชาติพันธุ์วรรณนาตามแนวคิดของ Noblit และ Hare เพื่อสังเคราะห์และรวบรวมปัจจัยส่งผลต่อการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียน

3. ตัวแปรที่ศึกษาในการวิเคราะห์ห่อภิมาน ประกอบไปด้วย (1) ตัวแปรคุณลักษณะงานวิจัยด้านการพิมพ์และผู้วิจัย ด้านเนื้อหาสาระของงานวิจัย และด้านวิธีวิทยาการวิจัย (2) ตัวแปรที่เป็นปัจจัยส่งผลต่อการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียน 4 ด้าน ได้แก่ ปัจจัยด้านภูมิหลังของผู้เรียน ปัจจัยด้านครอบครัว ปัจจัยด้านสถานศึกษา และปัจจัยด้านสังคม (3) ตัวแปรตามคือ ขนาดอิทธิพลหรือค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของงานวิจัยด้านการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียน

ข้อจำกัด

การทำวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยมีข้อจำกัดในเรื่อง จำนวนปริมาณงานวิจัยที่นำมาสังเคราะห์อาจมีน้อยเกินไป เนื่องจากข้อจำกัดเรื่องเวลาในการทำวิจัย ผู้วิจัยต้องสังเคราะห์งานวิจัยเชิงคุณภาพควบคู่กับงานวิจัยเชิงปริมาณด้วย ซึ่งการสังเคราะห์ข้อค้นพบจากงานวิจัยเชิงคุณภาพต้องใช้เวลาพอสมควร เพราะต้องอ่านรายงานวิจัยอย่างละเอียดเพื่อสร้างประเด็นอุปมา ผลจากการสังเคราะห์งานวิจัยเกี่ยวกับการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมนักเรียนจึงเห็นผลชัดเจนเฉพาะปัจจัย 2 ด้าน คือ ด้านครอบครัว และด้านสถานศึกษา ซึ่งในความเป็นจริงอาจมีปัจจัยด้านอื่นด้วย ดังนั้น ในการ

สังเคราะห์งานวิจัยครั้งต่อไปควรใช้งานวิจัยในปริมาณที่มากขึ้น ทั้งงานวิจัยเชิงปริมาณและงานวิจัยเชิงคุณภาพ เพื่อให้ได้ข้อค้นพบที่ครอบคลุมมากยิ่งขึ้น ทั้งนี้ผู้วิจัยต้องมีเวลาในการทำวิจัยเพียงพอต่อการสังเคราะห์ด้วย

คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย

งานวิจัยด้านการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมนักเรียน หมายถึง วิทยานิพนธ์ระดับปริญญาโทและปริญญาตรีของคณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ที่ศึกษาเกี่ยวกับการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียน ซึ่งตีพิมพ์ระหว่างปี พ.ศ.2519-2553 มีเนื้อหาสาระที่เกี่ยวข้องกับการส่งเสริม ปลูกฝัง หรือพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของผู้เรียน

การสังเคราะห์งานวิจัย หมายถึง การสรุปองค์ความรู้ที่ได้จากการรวบรวมผลของงานวิจัยด้านการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนด้วยวิธีการวิเคราะห์ห่อภิมาณสำหรับงานวิจัยเชิงปริมาณ และวิเคราะห์ชาติพันธุ์วรรณนาห่อภิมาณสำหรับงานวิจัยเชิงคุณภาพ

การวิเคราะห์ห่อภิมาณ หมายถึง การสังเคราะห์ผลการวิจัยเชิงปริมาณหลาย ๆ เรื่องที่ศึกษาในปัญหาเดียวกัน โดยมีตัวแปรตาม คือ ขนาดอิทธิพล (effect size) หรือ สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (correlation coefficient) และตัวแปรต้น คือ คุณลักษณะงานวิจัย โดยใช้การวิเคราะห์ของ Glass

การวิเคราะห์ชาติพันธุ์วรรณนาห่อภิมาณ หมายถึง วิธีวิทยาการสังเคราะห์ผลที่ได้จากงานวิจัยเชิงคุณภาพหลาย ๆ เรื่อง มาแปลความหมายใน 3 ลักษณะ คือ แปลความหมายกลับไปกลับมา แปลความหมายเชิงหักล้าง และแปลความหมายเพื่อเสนอประเด็นโต้แย้ง แล้วสร้างประเด็นอุปมา

ดัชนีมาตรฐาน หมายถึง ค่าสถิติที่ใช้แสดงผลการวิจัย ได้แก่ ค่าขนาดอิทธิพล (d) ได้จากงานวิจัยเชิงทดลอง และค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (r) ได้จากงานวิจัยเชิงสหสัมพันธ์ ค่าขนาดอิทธิพล (d) คำนวณจาก $d = (\bar{Y}_E - \bar{Y}_C) / S_y$; $\bar{Y}_E$ คือ ค่าเฉลี่ยของกลุ่มทดลอง, $\bar{Y}_C$ คือ ค่าเฉลี่ยของกลุ่มควบคุม, S_y คือ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของกลุ่มควบคุม ส่วนค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (r) คำนวณจาก $r = d / \sqrt{nd^2 + 4n - 8}$; $n = n_E + n_C$

ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ หมายถึง ค่าสถิติที่บอกขนาดความสัมพันธ์ของตัวแปรอิสระหรือตัวแปรจัดกระทำ ในการสังเคราะห์งานวิจัยครั้งนี้ คือ ปัจจัย 4 ด้าน ได้แก่ ปัจจัยด้านภูมิหลังของผู้เรียน ปัจจัยด้านครอบครัว ปัจจัยด้านสถานศึกษา และปัจจัยด้านสังคม ที่สัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ด้านคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียน คำนวณตามสูตรของ Glass

ประสิทธิผลของปัจจัย 4 ด้าน หมายถึง ผลที่เกิดจากการจัดกระทำตัวแปรที่เกี่ยวกับ ปัจจัย 4 ด้านที่ปรากฏในงานวิจัย ต่อผลสัมฤทธิ์ด้านคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียน

ผลสัมฤทธิ์ด้านคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียน หมายถึง คะแนนของนักเรียนด้าน ความรู้ทางจริยธรรม การใช้เหตุผลเชิงจริยธรรม เจตคติทางจริยธรรม และพฤติกรรมทางจริยธรรม ที่ได้จากการจัดกระทำตัวแปรของปัจจัย 4 ด้าน

คุณลักษณะงานวิจัย หมายถึง ข้อมูลเฉพาะของงานวิจัยแต่ละเล่มที่นำมาสังเคราะห์ แบ่งเป็น คุณลักษณะงานวิจัยด้านการพิมพ์และผู้วิจัย ด้านเนื้อหาสาระของงานวิจัย และด้านวิธี วิทยาการวิจัย

คุณลักษณะด้านการตีพิมพ์และผู้วิจัย หมายถึง ข้อมูลเกี่ยวกับงานวิจัยและลักษณะ ของผู้วิจัย ได้แก่ ปีที่พิมพ์งานวิจัย สาขาที่ผลิตงานวิจัย ประเภทของงานวิจัย เพศของผู้วิจัย จำนวนหน้าทั้งหมด และจำนวนหน้าไม่รวมภาคผนวก

คุณลักษณะด้านเนื้อหาสาระของงานวิจัย หมายถึง ข้อมูลที่เป็นเนื้อหาสาระที่ถูก ศึกษาในงานวิจัย ได้แก่ ทฤษฎีแนวคิดหลัก ระดับชั้นของกลุ่มตัวอย่าง วัตถุประสงค์ของการวิจัย ประเด็นที่ศึกษา ชนิดของตัวแปรตาม จำนวนคุณธรรมที่ศึกษา จำนวนตัวแปรต้น จำนวนตัวแปร ตาม

คุณลักษณะด้านวิธีวิทยาการวิจัย หมายถึง ข้อมูลในการดำเนินการวิจัย ประกอบด้วย แบบแผนการวิจัย ประเภทสมมติฐาน การออกแบบการทดลอง วิธีการเลือกกลุ่มตัวอย่าง ประเภท เครื่องมือ คุณภาพเครื่องมือ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ ระดับคุณภาพงานวิจัย ขนาดของกลุ่ม ตัวอย่าง จำนวนสมมติฐาน จำนวนเครื่องมือ จำนวนสถิติวิเคราะห์

คุณภาพงานวิจัย หมายถึง ข้อมูลที่ได้จากการประเมินงานวิจัยด้านต่าง ๆ ได้แก่ การตั้ง ชื่อเรื่อง การระบุปัญหาและวัตถุประสงค์ของงานวิจัย การรายงานเอกสารที่เกี่ยวข้อง การ ตั้งสมมติฐานการวิจัย การกำหนดกรอบแนวคิด วิธีการดำเนินการวิจัย ผลการวิเคราะห์ข้อมูล สรุป และอภิปรายผล ข้อเสนอแนะและการนำเสนอรายงานการวิจัย โดยประเมินด้วยแบบประเมิน งานวิจัยแบบมาตราประมาณค่า 5 ระดับ

ประโยชน์ที่ได้รับ

การสังเคราะห์งานวิจัยด้านการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียน จากวิทยานิพนธ์ จำนวน 63 เล่มของคณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยในครั้งนี้ ทำให้ได้ประโยชน์ ดังต่อไปนี้

1. ทำให้ทราบระดับคุณภาพของวิทยานิพนธ์ จุดแข็ง จุดอ่อน เพื่อเป็นประโยชน์สำหรับการปรับปรุง และพัฒนาในการทำวิทยานิพนธ์ สำหรับนิสิต นักศึกษา อาจารย์ที่ปรึกษา และนักวิจัยต่อไป
2. ได้แนวทางที่มีประสิทธิผลสูงสุดต่อการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียน ซึ่งได้มาจากการสังเคราะห์ประสิทธิผลจากปัจจัยทั้ง 4 ด้าน ได้แก่ ปัจจัยด้านภูมิหลังของผู้เรียน ปัจจัยด้านครอบครัว ปัจจัยด้านสถานศึกษา และปัจจัยด้านสังคม อันเป็นประโยชน์ต่อผู้ปกครอง ครู สถาบันการศึกษา และหน่วยงานที่มีส่วนเกี่ยวข้อง เพื่อนำไปใช้เป็นแนวทาง และวางแผนการส่งเสริมและพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนต่อไป
3. ทำให้ทราบถึงเงื่อนไขที่มีผลต่อการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียน ซึ่งได้จากคุณลักษณะงานวิจัยด้านต่าง ๆ เช่น เงื่อนไขเกี่ยวกับระดับชั้นของนักเรียน ทฤษฎี การออกแบบ การทดลอง หรือแบบแผนการทำวิจัยที่เหมาะสมในการนำไปใช้พัฒนาคุณธรรมจริยธรรมมากที่สุด เพื่อเป็นแนวทางในการปรับใช้และพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนให้มีประสิทธิผลยิ่งขึ้น

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

เอกสารที่เกี่ยวข้องในการวิจัยครั้งนี้ ประกอบไปด้วย **ตอนที่ 1** ความหมายของคุณธรรม จริยธรรม ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรม และแนวคิดการปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรม **ตอนที่ 2** งานวิจัยในประเทศและต่างประเทศเกี่ยวกับการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียน **ตอนที่ 3** การวิเคราะห์ห่อภิมาน และการวิเคราะห์ชาติพันธุ์วรรณนาอภิมาน **ตอนที่ 4** งานวิจัยในประเทศและต่างประเทศเกี่ยวกับการสังเคราะห์งานวิจัยโดยใช้การวิเคราะห์ห่อภิมาน และการวิเคราะห์ชาติพันธุ์วรรณนาอภิมาน

ตอนที่ 1 ความหมายของคุณธรรมจริยธรรม ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาคุณธรรม จริยธรรม และแนวคิดการปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรม

จากการศึกษาเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรม พบว่ามีผู้ให้ความหมายของคำว่า “คุณธรรม” และ “จริยธรรม” ไว้หลายท่าน ดังนี้

1.1 ความหมายของคุณธรรมจริยธรรม

คำว่า “คุณธรรม” และคำว่า “จริยธรรม” มีความหมายเกี่ยวข้องกัน คุณธรรม คือสภาพ คุณงามความดี อุปนิสัยอันดีงามที่สะสมไว้ในดวงจิต เกิดจากความพยายามในการประพฤติ ปฏิบัติมายาวนาน เป็นภาวะคุณงามความดีแต่ละอย่าง มีคุณลักษณะหรือเป็นสภาวะที่ดีงาม ถูกต้องอยู่ภายในจิตใจมนุษย์ เป็นนามธรรม คุณธรรมไม่ใช่สิ่งที่มีเฉพาะแต่ภายในตนเองเท่านั้น แต่คุณธรรมเป็นอาณาบริเวณที่เราต้องใช้ชีวิตร่วมกับผู้อื่น ประกอบกิจกรรมทางสังคมร่วมกัน ซึ่งหมายถึงความรับผิดชอบร่วมกันด้วย คุณธรรม คือ ความรู้สึกผิดชอบชั่วดี เป็นกฎเกณฑ์และ มาตรฐานของการประพฤติปฏิบัติในสังคม และทำให้บุคคลมีการพัฒนาจนกระทั่งมีลักษณะ พฤติกรรมเป็นของตนเอง มาตรฐานการตัดสินของสังคม เป็นเครื่องตัดสินว่าการแสดงออกซึ่ง พฤติกรรมเช่นนั้นเป็นเรื่องที่ผิดหรือถูก ส่วนคำว่า จริยธรรม (moral or morality or ethics) หมายถึง ธรรมที่เป็นข้อประพฤติปฏิบัติที่ดีงาม ศีลธรรม กฎศีลธรรม ประมวลข้อธรรมที่ทำให้คน ประพฤติดี มีคุณธรรมเป็นสิ่งควบคุม เป็นการแสดงพฤติกรรมที่สะท้อนคุณธรรมภายในให้เห็นเป็น รูปธรรม (กีรติ บุญเจือ, 2551; ทิศนา ขัมมณี, 2541 อ้างถึงในสายฤดี วรกิจโกคาทร และคณะ, 2552; ธีรรัตน์ กิจจาร์ักษ์, 2542; นฤมล ไสสถานุเคราะห์, 2549; วศิน อินทสระ, 2549; ศุภณีย์ ส่งเสริมและพัฒนาพลังแผ่นดินเชิงคุณธรรม, 2549 อ้างถึงใน ลัดดาวัลย์ ประกอบเพ็ชร, 2552;

สุวิมล ว่องวาณิช และคณะ, 2549; เอกสารประกอบการประชุมสมัชชาคุณธรรมแห่งชาติ ครั้งที่ 4, 2552) สรุปได้ว่าคุณธรรมจริยธรรม คือ คุณนิสัย ลักษณะจิตใจที่ดีงามของบุคคลและแสดงออกมาเป็นพฤติกรรมที่สังคมยอมรับว่าดีงาม ถูกต้อง เป็นประโยชน์ต่อสังคมส่วนรวม จริยธรรมแบ่งเป็น 4 ด้าน ได้แก่ (ดวงเดือน พันธุมนาวิน และเพ็ญแข ประจวบจันทร์, 2520 อ้างถึงใน ศิริพร คูภิรมย์, 2527)

- 1) **ความรู้เชิงจริยธรรม** หมายถึง ความรู้เกี่ยวกับค่านิยมในสังคมว่า ในสังคมของตนนั้นถือว่าการกระทำแบบใดดี หรือไม่ดี ควรกระทำหรือควรงดเว้น มีความเหมาะสมมากน้อยเพียงใด ซึ่งระดับความรู้เชิงจริยธรรมนั้นขึ้นอยู่กับอายุ ระดับการศึกษา และสติปัญญา
- 2) **ทัศนคติเชิงจริยธรรม** หมายถึง ความรู้สึกเกี่ยวกับพฤติกรรมเชิงจริยธรรมว่า ชอบหรือไม่ชอบ ซึ่งเปลี่ยนแปลงไปตามความรู้เชิงจริยธรรม มองเห็นคุณค่า ประโยชน์ และโทษของสิ่งนั้น
- 3) **เหตุผลเชิงจริยธรรม** หมายถึง การยกเหตุผลอ้างถึงการตัดสินใจที่จะกระทำหรือไม่กระทำพฤติกรรมอย่างใดอย่างหนึ่ง การวัดเหตุผลที่มาสนับสนุนให้ผู้เรียนทำหรือไม่กระทำ ต้องมีทฤษฎีทางจริยธรรมมารองรับ
- 4) **พฤติกรรมเชิงจริยธรรม** หมายถึง การที่บุคคลแสดงออกมาตามที่สังคมนิยมชมชอบ หรืองดเว้นการแสดงพฤติกรรมที่ฝ่าฝืนกฎเกณฑ์หรือค่านิยม

1.2 ทฤษฎีเกี่ยวกับการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรม

ทฤษฎีสำหรับการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรม ซึ่งถูกนำมาใช้อ้างอิงและเป็นแนวทางในการศึกษาวิจัยอย่างแพร่หลาย คือหลักทฤษฎีพัฒนาการทางจริยธรรมตามลำดับขั้นของ Piaget และ Kohlberg ซึ่งถือเป็นทฤษฎีพื้นฐานที่กล่าวไว้ว่า พัฒนาการทางจริยธรรมของมนุษย์จะเป็นไปตามลำดับขั้น จนถึงขั้นสูงสุด คือขั้นรู้จักใช้เหตุผลในการตัดสินใจผิดเองได้ด้วยตนเอง ซึ่งสิ่งแวดล้อม เป็นปัจจัยสำคัญที่ทำให้มนุษย์เกิดปฏิสัมพันธ์ร่วมกัน ทำให้ตัดสินใจและเรียนรู้ได้ว่า สิ่งใดถูก สิ่งใดผิด (Bernacki & Jaeger, 2008; Boom, 2011; Brown-Liburd & Porco, 2011; Cesur & Topcu, 2010; Cuevas, 2011; Maddix, 2011; Oktay, Ramazan and Sakin, 2010; Walker, 1984; Steele, Branson and Martin, 2011; นีรนุช เหลือลมัย, 2552; ลัดดาวัลย์ ประกอบเพ็ชร์, 2552; สุราณี ปาจารย์, 2552) ทฤษฎีที่ผู้วิจัยนำมาใช้เป็นพื้นฐานในการสังเคราะห์งานวิจัยเกี่ยวกับการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียน มีจำนวน 8 ทฤษฎี มีรายละเอียดดังต่อไปนี้

1.2.1 ทฤษฎีพัฒนาการทางจริยธรรม (moral development theory)

จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง พบว่า นักวิจัยทั้งในและต่างประเทศส่วนใหญ่จะใช้ทฤษฎีพัฒนาการทางจริยธรรมที่เน้นพัฒนาการทางสติปัญญาของ Piaget และ Kohlberg และทฤษฎีการเห็นอกเห็นใจที่ส่งผลต่อพัฒนาการทางจริยธรรมของ Hoffman ผู้วิจัยจึงขอกล่าวถึงแนวคิดทฤษฎีพื้นฐานของทั้งสองแนวคิดเพื่อเปรียบเทียบความสอดคล้องและความแตกต่าง รวมถึงจุดเชื่อมโยงของทั้งสองแนวคิดที่มีเป้าหมายเดียวกัน คือ การพัฒนาคุณธรรมจริยธรรม

Jean Piaget นักจิตวิทยาชาวสวิสเซอร์แลนด์ได้อธิบายทฤษฎีพัฒนาการทางจริยธรรม (moral development theory) ไว้ว่าพัฒนาการทางจริยธรรมขึ้นอยู่กับพัฒนาการทางสติปัญญาของเด็ก การให้เด็กมีปฏิสัมพันธ์กับสิ่งแวดล้อมเป็นสิ่งสำคัญ เพราะเด็กจะเกิดการเรียนรู้และปรับตัวโดยใช้กระบวนการซึมซับประสบการณ์ต่าง ๆ โดยเฉพาะเมื่อเด็กมีปฏิสัมพันธ์กับเพื่อนและครอบครัว จะนำไปสู่การเกิดพัฒนาการทางสติปัญญา ซึ่งมีองค์ประกอบต่าง ๆ ได้แก่ วุฒิภาวะประสบการณ์ การถ่ายทอดความรู้ทางสังคม การควบคุมตนเอง เป็นส่วนสำคัญที่ทำให้เด็กมีพัฒนาการตามลำดับขั้น การให้เด็กได้ปฏิบัติด้วยตนเองโดยฝึกการมีปฏิสัมพันธ์ต่อสิ่งที่อยู่รอบตัว จะทำให้เด็กเกิดการเรียนรู้ที่ดีที่สุด Piaget ได้แบ่งลำดับขั้นการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของเด็กเป็น 2 ขั้นตอนใหญ่ ๆ ประกอบด้วย ขั้นที่ 1 ขั้นการมีจริยธรรมโดยการบังคับ พบในเด็กอายุต่ำกว่า 8 ปี มี 3 ระยะ ระยะที่ 1 พบในเด็กแรกเกิดถึง 2 ขวบ เป็นระยะที่เด็กเรียนรู้แบบไม่มีกฎเกณฑ์ ระยะที่ 2 พบในเด็กอายุ 2-5 ขวบ เด็กในวัยนี้จะยอมทำตามคำสอนและกฎเกณฑ์ที่ผู้ใหญ่บอกความดีเลวหรือถูกผิดขึ้นอยู่กับผลของการกระทำ เด็กจะเห็นว่าสิ่งที่ทำแล้วถูกลงโทษคือสิ่งที่ไม่ดี ระยะที่ 3 พบในเด็กอายุ 6-8 ขวบ เด็กในวัยนี้เรียนรู้กฎของกลุ่มได้ รู้จักแบ่งปันและเคารพในกฎเกณฑ์ ขั้นที่ 2 ขั้นการมีจริยธรรมด้วยตนเอง พบในเด็กอายุมากกว่า 10-12 ปี เป็นวัยที่เข้าใจสิ่งที่เป็นนามธรรมมากขึ้น เข้าใจความซับซ้อนของกฎ มีเหตุผลและรู้จักให้อภัย เข้าใจความหมายของการกระทำที่มีเจตนาและไม่มีเจตนา (Piaget, 1958 อ้างถึงใน นีรนุช เหลือลมัย, 2552; ลัดดาวัลย์ ประกอบเพชร, 2552; สุรางค์ ใคว์ตระกูล, 2544; สุราณีย์ ปาจารย์, 2552)

Lawrence Kohlberg นักจิตวิทยาชาวอเมริกัน เจ้าของทฤษฎีการใช้เหตุผลเชิงจริยธรรม (moral reasoning) เป็นการพัฒนาทฤษฎีต่อจาก Piaget โดยต่อยอดลำดับขั้นพัฒนาการในระดับวัยรุ่นจนถึงวัยผู้ใหญ่ Kohlberg ได้สรุปว่าความคิดทางจริยธรรมของมนุษย์มี 3 ระดับ ได้แก่ ระดับก่อนมีแบบแผนทางจริยธรรม (preconvention morality) อยู่ในช่วงอายุไม่เกิน 11 ปี ในระดับนี้เด็กจะยึดตนเองเป็นหลัก ไม่ใส่ใจความรู้สึกคนอื่น แบ่งเป็น 2 ขั้น คือ ขั้นที่ 1 ขั้นเชื่อฟังเพื่อไม่ให้

โดนลงโทษ (punishment and obedience) อยู่ในช่วงอายุ 2-7 ปี เด็กจะถือว่าสิ่งที่ถูกต้องคือการกระทำที่ไม่โดนลงโทษ เพราะฉะนั้นเด็กในช่วงวัยนี้จะทำตามกฎเกณฑ์ที่ผู้ใหญ่กำหนด ขั้นที่ 2 ขั้นทำตามความพอใจและประโยชน์ของตนเอง (individualism, instrument purpose) อยู่ในช่วงอายุ 7-11 ปี เด็กจะทำตามความสนใจของตนเองเป็นหลักและมีรางวัลเป็นสิ่งตอบแทน

พัฒนาการระดับที่ 2 เรียกว่าระดับทำตามแบบแผนทางจริยธรรม (convention morality) อยู่ในช่วงอายุ 10-16 ปี เป็นวัยที่เริ่มเข้ากลุ่มสังคม และทำตามกฎเกณฑ์ของกลุ่ม แบ่งเป็น 2 ขั้น ได้แก่ ขั้นที่ 1 ขั้นทำตามความคาดหวังของกลุ่ม (good boy, nice girl orientation) เพื่อให้เป็นที่ยอมรับของกลุ่มและได้รับคำชม ทำในสิ่งที่ผู้อื่นคาดหวัง เห็นความสำคัญและคำนึงถึงผู้อื่น เช่น เพื่อน ครอบครัว เป็นต้น ขั้นที่ 2 ขั้นทำตามกฎของสังคม (law and order orientation) อยู่ในช่วงอายุ 13-16 ปี เป็นวัยรุ่นที่เข้าใจระเบียบของสังคม รับผิดชอบและยึดในกฎเกณฑ์ของสังคม เห็นคุณค่าของกฎหมายว่าเป็นสิ่งที่กำหนดบทบาทหน้าที่ของคนให้ทำในสิ่งที่ถูกต้องเหมาะสม เพื่อความสัมพันธ์อันดีงามและความเป็นระเบียบเรียบร้อยในสังคม เด็กในวัยนี้จะถือว่ากฎเกณฑ์ไม่สามารถยืดหยุ่นได้

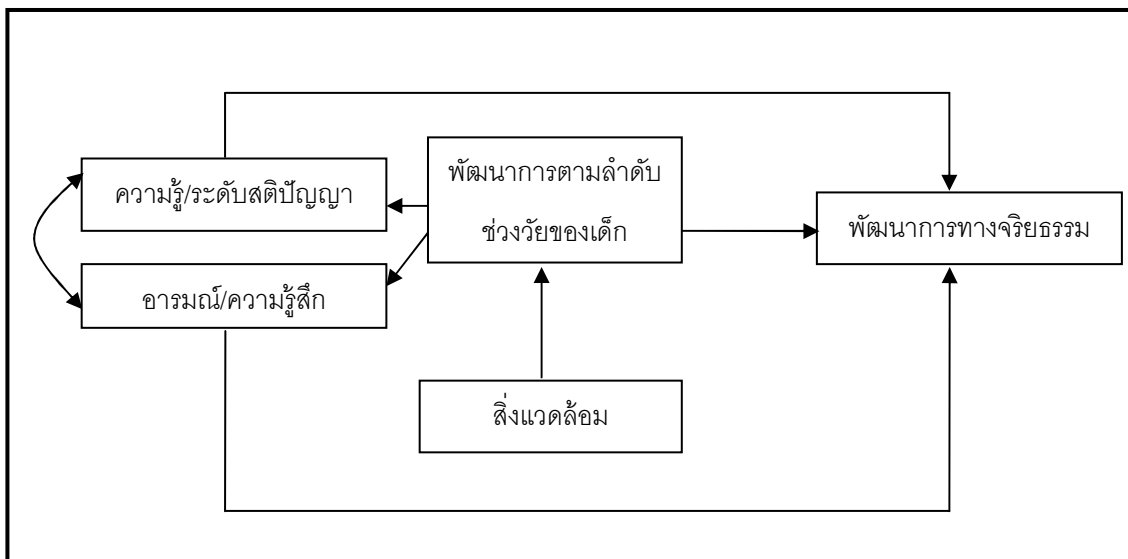
พัฒนาการระดับระดับที่ 3 ซึ่งเป็นระดับสุดท้าย เรียกว่า ระดับเหนือกฎเกณฑ์จริยธรรม (post conventional or principle morality) เป็นระดับการมีจริยธรรมในวัยผู้ใหญ่ มี 2 ขั้น คือ ขั้นที่ 1 ขั้นทำตามกฎที่ถูกต้องของสังคม (social construct or utility individual right) เป็นขั้นที่ทำในสิ่งที่ประโยชน์ต่อคนส่วนมาก และทำตามกฎซึ่งถือเป็นมาตรฐานที่ถูกต้องของสังคม รู้จักเคารพตนเองและผู้อื่น มีการตัดสินใจที่รอบคอบขึ้น วัยนี้จะเรียนรู้แล้วว่ากฎเกณฑ์ต่าง ๆ นั้นสามารถยืดหยุ่นได้ ขั้นที่ 2 ขั้นปฏิบัติตามหลักจริยธรรมสากล (universal ethical principle) เป็นขั้นสูงสุดของระดับพัฒนาการทางจริยธรรม รู้จักเคารพในเกียรติของแต่ละบุคคล การกระทำสิ่งใดก็ตามจะยึดในกฎหมายหรือกฎข้อตกลงที่สังคมกำหนดไว้เป็นสำคัญ จนกลายเป็นจิตสำนึกอันถูกต้องดีงาม Kohlberg กล่าวว่าลำดับพัฒนาการทางจริยธรรมไม่ได้ขึ้นอยู่กับพัฒนาการทางสมองเพียงอย่างเดียว แต่ขึ้นอยู่กับปัจจัยอื่นแวดล้อมอีกหลายประการ ได้แก่ บริบททางสังคม เพื่อน ครอบครัว และการเข้าไปมีส่วนร่วมทางเศรษฐกิจ การเมือง และกฎหมายด้วย ทำให้เกิดประสบการณ์ที่ก่อให้เกิดการเรียนรู้

Piaget และ Kohlberg สร้างทฤษฎีจริยธรรมโดยยึดพัฒนาการของสมองเป็นสำคัญ ตามหลักการรับรู้จนเกิดการเรียนรู้ พัฒนาการที่กล่าวมาจะเป็นไปตามลำดับขั้น และไม่มีการข้ามขั้น ซึ่งอาจหยุดได้ในขั้นใดขั้นหนึ่ง ขึ้นอยู่กับระดับสติปัญญาและสภาพแวดล้อมทางสังคม ทั้ง Piaget

และ Kohlberg จะเน้นในเรื่องการรู้ การเข้าใจ (cognitive domain) และตัดสินได้ว่าสิ่งใดถูก สิ่งใดผิด (justice) จนกลายเป็นทฤษฎีเริ่มต้นของการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรม

ในเวลาต่อมา มีนักจิตวิทยาให้ความเห็นโต้แย้งทฤษฎีของ Kohlberg ว่า ความจริงแล้ว การเกิดพัฒนาการทางคุณธรรมจริยธรรมนั้นขึ้นอยู่กับอารมณ์และความรู้สึกเห็นอกเห็นใจ (empathy) ผู้อื่นเป็นสำคัญมากกว่า เจ้าของทฤษฎีโต้แย้งนี้ คือ Martin Hoffman (Maddix, 2011) ซึ่งได้เสนอทฤษฎีพัฒนาการเห็นอกเห็นใจผู้อื่น มีใจความว่า สิ่งแรกที่กระตุ้นให้คนมีคุณธรรมจริยธรรมได้คือ อารมณ์และความรู้สึก (affective domain) ซึ่งเป็นไปในลักษณะของการเห็นใจผู้อื่น รู้สึกสงสาร เป็นอาการที่มีกลไกหลายขั้นตอน มี 5 ระดับ ได้แก่ ระดับที่ 1 ระดับเด็กแรกเกิด (reactive newborn cry) มีปฏิสัมพันธ์โดยการร้องไห้ ระดับที่ 2 ระดับมีความเห็นอกเห็นใจผู้อื่นแบบยึดตนเองเป็นศูนย์กลาง (egocentric empathic distress) เป็นการใช้อารมณ์ความรู้สึกของตนเองในการตัดสินสิ่งต่าง ๆ ระดับที่ 3 ระดับเห็นอกเห็นใจผู้อื่นแบบกึ่งตนเองเป็นศูนย์กลาง (quasi-egocentric empathic distress) เด็กมีพัฒนาการในระดับที่สามารถเข้าใจความเป็นจริงที่เกิดขึ้น แต่ยังสับสนกับความรู้สึกของตนเองอยู่ ระดับที่ 4 ระดับเห็นอกเห็นใจผู้อื่นตามความเป็นจริง (veridical empathic distress) เด็กสามารถเข้าใจความจริงที่เกิดขึ้น และแยกแยะออกจากความรู้สึกของตนเองได้ ไม่ใช้อารมณ์ความรู้สึกของตนเองในการตัดสิน ระดับสุดท้าย ระดับที่ 5 คือการเห็นอกเห็นใจผู้อื่นจากประสบการณ์ที่เคยเผชิญมา (empathy for another's experience beyond the immediate situation) เด็กสามารถเห็นอกเห็นใจผู้อื่นจากเหตุการณ์ต่าง ๆ ที่เคยเผชิญมา ไม่ใช่แค่เหตุการณ์ในปัจจุบันเท่านั้น (Maddix, 2011; ปวีรี กาญจนณี, 2552)

ทฤษฎีของนักจิตวิทยาที่ได้กล่าวมาแล้วข้างต้น ต่างก็ให้ความสำคัญในมุมมองที่ต่างกัันเฉพาะเรื่องใดเรื่องหนึ่ง กรณีของ Piaget และ Kohlberg ได้ยึดหลักการพัฒนาการการเรียนรู้และสติปัญญาเป็นหลัก ส่วนกรณีของ Hoffman ให้ความสำคัญกับอารมณ์และความรู้สึกเห็นอกเห็นใจผู้อื่น ซึ่งเป็นรากฐานของการเกิดพัฒนาการทางจริยธรรม ระยะเวลาที่มีนักจิตวิทยาอีกท่านหนึ่ง คือ John Gibbs (2010 อ้างถึงใน Maddix, 2011) ได้ให้ความเห็นว่า ความจริงแล้วสิ่งที่กระตุ้นให้เกิดความมีคุณธรรมจริยธรรมในตัวนั้นไม่ได้อยู่ที่สติปัญญาตัดสินถูกผิด หรืออารมณ์ความรู้สึกเห็นใจผู้อื่นอย่างใดอย่างหนึ่งเพียงอย่างเดียว แต่ทั้งสองสิ่งนี้ต้องเกิดขึ้นร่วมกัน

ภาพที่ 2.1: องค์ประกอบของพัฒนาการทางจริยธรรมของเด็กตามแนวคิดทฤษฎีของ Piaget, Kohlberg, Hoffman และ Gibbs

จากภาพที่ 2.1 ผู้วิจัยสรุปแนวคิดพัฒนาการทางจริยธรรมที่เกิดขึ้นในตัวเด็กได้ว่าพัฒนาการทางจริยธรรมของเด็กเกิดขึ้นตามพัฒนาการลำดับช่วงวัย มีปัจจัยสำคัญ คือ การมีปฏิสัมพันธ์กับสิ่งแวดล้อม ได้แก่ กลุ่มเพื่อน ครอบครัว สังคม ทำให้เด็กเกิดการซึมซับประสบการณ์ เกิดการรับรู้ตามระดับสติปัญญา เข้าใจและตัดสินใจว่าสิ่งใดถูกสิ่งใดผิด หรือการมีปฏิสัมพันธ์กับสิ่งแวดล้อมอาจมีผลให้เด็กเกิดความรู้สึกเห็นอกเห็นใจ สงสารผู้อื่น ซึ่งเป็นสิ่งกระตุ้นให้เด็กรู้จักใช้เหตุผลเชิงจริยธรรม นำไปสู่การมีพัฒนาการทางจริยธรรมได้ ทั้งส่วนการเรียนรู้ตามระดับสติปัญญาและการมีความรู้สึกเห็นอกเห็นใจผู้อื่น อาจมีส่วนส่งผลร่วมกันทำให้เกิดพัฒนาการทางจริยธรรมได้ด้วย

1.2.2 ทฤษฎีการกระทำแบบมีเงื่อนไข (operant conditioning theory)

Burrhus Frederic Skinner ได้อธิบายทฤษฎีนี้ไว้ว่า พฤติกรรมของแต่ละบุคคลเกิดจากการมีปฏิสัมพันธ์กับสิ่งแวดล้อม ซึ่งขึ้นอยู่กับผลที่ได้รับจากการกระทำ 2 ลักษณะ ได้แก่ ลักษณะแรก ผลจากการเสริมแรง (reinforce) ทำให้พฤติกรรมมีแนวโน้มเพิ่มขึ้น และผลจากการลงโทษ (punishment) ทำให้พฤติกรรมนั้นลดลงหรือหมดไป อันเนื่องมาจากผลที่ได้จากการประพฤตินั้นไม่เป็นที่น่าพอใจ ทฤษฎีนี้มีส่วนต่อปลุกฝังพฤติกรรมทางจริยธรรมแก่เด็กได้ดี หากเด็กเชื่อฟังและมีพฤติกรรมที่ดีสามารถเสริมแรงด้วยการให้รางวัล หากเด็กไม่ปฏิบัติตามสามารถลงโทษ เพื่อให้เด็กทราบว่าพฤติกรรมที่แสดงออกมานั้นนำไปสู่ผลที่ไม่น่าพอใจ นอกจากนี้ระยะเวลาของการเสริมแรงยังมีผลต่อการตอบสนองด้วย หากมีการเสริมแรงบวกทุกครั้ง จะทำให้

เกิดการเรียนรู้ที่เร็วขึ้น แต่การให้รางวัลนาน ๆ ครั้ง จะช่วยป้องกันการเลิกทำ (ชวรัตน์ ชาญศิลป์, มปป.) มาโนพ และภราดี (2548, อ้างถึงใน พิมรา ฤกษ์นะบาล, 2550) ได้กล่าวว่า ทฤษฎีการเสริมแรงของ Skinner เป็นทฤษฎีที่อยู่บนพื้นฐานทางพฤติกรรมแห่งการจูงใจ พฤติกรรมจะชักจูงโดยผลกรรม ผลกรรมจะเป็นสิ่งที่ได้รับหลังจากที่ได้แสดงพฤติกรรมออกมา เรียกว่า ตัวเสริมแรง (reinforcer) มี 2 ชนิด ได้แก่ 1) ตัวเสริมแรงทางบวก (positive reinforcers) หมายถึง รางวัลอันเป็นที่ปรารถนาของบุคคล เช่น คำชม เงิน สิ่งของ 2) ตัวเสริมแรงทางลบ (negative reinforcers) หมายถึง สภาพที่บุคคลพยายามหลีกเลี่ยง เช่น การว่ากล่าวตักเตือน การกำหนดโทษต่าง ๆ

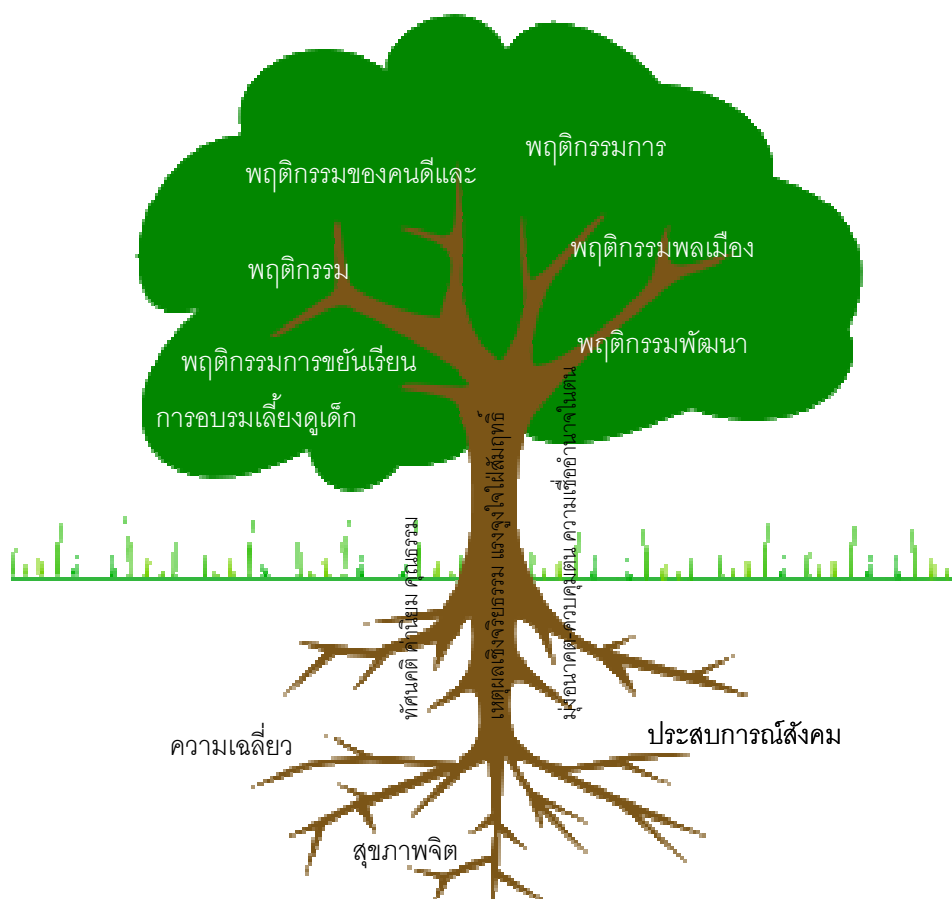
1.2.3 ทฤษฎีการเรียนรู้ทางปัญญาสังคม (social cognitive theory)

Albert Bandura อธิบายว่า การเรียนรู้ที่เกิดขึ้นเป็นการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมที่เกิดจากการเลียนแบบด้วยการสังเกตตัวแบบที่สามารถถ่ายทอดทั้งความคิดและการแสดงออกได้พร้อม ๆ กัน ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทั้งภายใน (acquisition) และภายนอก ตัวแบบอาจเป็นบุคคลจริง (live model) หรือเป็นตัวแบบสัญลักษณ์ (symbolic model) ก็ได้ นอกจากนี้ Bandura ได้เสนอแนวคิดสำคัญอีก 2 แนวคิด ได้แก่ แนวคิดการกำกับตนเอง (self-regulation) คือการควบคุมความคิด ความรู้สึก การกระทำ เพื่อนำไปสู่เป้าหมายที่ต้องการ และแนวคิดการรับรู้ความสามารถของตนเอง (self-efficacy) คือการแสดงความสามารถของตนเองออกมาเนื่องจากการรับรู้ว่าคุณมีความสามารถนั้น (สมโภชน์ เอี่ยมสุภาษิต, 2539 อ้างถึงใน ทิศนา ขัมมณี, 2546) ทฤษฎีนี้มีอิทธิพลสำคัญต่อการมีตัวแบบที่ดี (role model) ซึ่งได้รับการค้นพบว่าตัวแบบที่ดีมีผลอย่างยิ่งต่อการปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรมให้กับคนในสังคม

1.2.4 ทฤษฎีต้นไม้จริยธรรม

ทฤษฎีนี้เป็นของ ดวงเดือน พันธุมนาวิน (2544, อ้างถึงใน ดุจเดือน พันธุมนาวิน, 2550 สถาบันแห่งชาติเพื่อการพัฒนาเด็กและครอบครัว มหาวิทยาลัยมหิดล, 2552; สุขุมาลเกษมสุข, 2548) ทฤษฎีที่แสดงสาเหตุของพฤติกรรมของคนดี ซึ่งประกอบไปด้วย 3 ส่วน ได้แก่ **ส่วนแรก ดอกและผล** คือ พฤติกรรมที่ดีงามเป็นลักษณะของการเป็นพลเมืองดี เห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวม มีสาเหตุมาจาก **ส่วนลำต้น** คือ จิตใจ มีลักษณะสำคัญ 5 ด้าน ได้แก่ เหตุผลเชิงจริยธรรม มุ่งอนาคต และการควบคุมตนเอง ความเชื่ออำนาจในตน แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ และทัศนคติ คุณธรรม ค่านิยม ที่เกี่ยวข้องกับสถานการณ์นั้น ๆ **ส่วนสุดท้าย คือ รากต้นไม้** ส่วนนี้คือสาเหตุของพฤติกรรมที่ดีงาม อันประกอบไปด้วย 3 ลักษณะ ได้แก่ สติปัญญา ประสบการณ์ทางสังคม และสุขภาพจิต ในส่วนนี้อาจเป็นสาเหตุของลักษณะ 5 ด้านในส่วนของลำต้นได้ด้วย หากบุคคลพร้อมด้วยส่วนประกอบ 3 ลักษณะดังกล่าว พร้อมทั้งกายใจ และอยู่ในสภาพสังคมที่เหมาะสม ลักษณะทั้ง 5 จะถูกพัฒนาโดยอัตโนมัติ ทฤษฎีนี้ให้ความสำคัญในเรื่องการปลูกฝัง

ลักษณะคุณธรรม และการประพฤติที่ถูกหลักจริยธรรมอันดีงามอันเริ่มต้นจากครอบครัว การมีสติปัญญาเฉลียวฉลาด และการเป็นผู้มีสุขภาพจิตดี ซึ่งถือเป็น “ราก” ของต้นไม้คุณธรรม หากรากแข็งแรงเด็กจะเติบโตขึ้นเป็นดอกและผลที่ดีได้ในอนาคต ซึ่งทฤษฎีต้นไม้คุณธรรมนี้ มีความสอดคล้องกับทฤษฎีเซลล์กระจกเงาซึ่งจะกล่าวในลำดับต่อไป

ภาพที่ 2.2: ทฤษฎีต้นไม้จริยธรรม แสดงจิตลักษณะพื้นฐาน และองค์ประกอบทางจิตใจของพฤติกรรมทางจริยธรรม

ที่มา: ดวงเดือน พันธุมนาวิน (2538) อ้างถึงใน สุขุมาล เกษมสุข (2548)

1.2.5 ทฤษฎีเซลล์กระจกเงา (mirror neuron theory)

ทฤษฎีเซลล์กระจกเงา เป็นทฤษฎีที่ถูกค้นพบโดยกลุ่มนักวิทยาศาสตร์ชาวอิตาลีเลียน ได้แก่ Vittorio Gallese, Leonardo Fogassi และ Giacomo Rizzolatti (สถาบันแห่งชาติเพื่อการพัฒนาเด็กและครอบครัว มหาวิทยาลัยมหิดล, 2552) ซึ่งได้อธิบายไว้ว่า เซลล์กระจกเงาเป็นเซลล์ชนิดหนึ่งที่มีอยู่ในมนุษย์ ทำหน้าที่เลียนแบบพฤติกรรมต่าง ๆ ของผู้อื่นเพื่อนำมาปฏิบัติด้วยตนเอง กล่าวได้ว่า พฤติกรรมของเด็กที่เลียนแบบพฤติกรรมของผู้ใหญ่หรือบุคคลใกล้เคียงนั้น เป็นผลมา

จากการทำงานของเซลล์กระจกเงา การค้นพบในครั้งนี้นำไปสู่การค้นคว้าวิจัยทั้งด้านจิตวิทยาและสังคมวิทยา ในการกระตุ้นการสร้างแบบอย่างที่ดีของพ่อแม่ผู้ปกครองเพื่อให้เด็กเลียนแบบพฤติกรรม โดยเฉพาะพฤติกรรมด้านจริยธรรม สาระสำคัญของทฤษฎีนี้คือ แบบอย่างที่ดีอันเกิดจากการประพฤติที่ถูกต้องตามจริยธรรมอันดีงามของผู้ใหญ่เป็นการสอนให้เด็กรู้จักความมีคุณธรรมจริยธรรมที่ดีที่สุด ทฤษฎีนี้จึงสามารถนำไปสนับสนุนแนวทางการปลูกฝังความมีคุณธรรมจริยธรรมในตัวเด็กได้ ด้วยการเริ่มจากสถาบันครอบครัว เป็นการปูพื้นฐานคุณลักษณะทางจริยธรรมเบื้องต้น คือการทำให้เด็กเกิดความรู้สึกเห็นอกเห็นใจผู้อื่น (empathy) ความรู้สึกนี้เมื่อรวมกับการได้เห็นแบบอย่างที่ดีจะทำให้เด็กเข้าใจในเหตุผลของจริยธรรมมากขึ้น (Lacoboni, 2005; Prinze, 2006 อ้างถึงใน สถาบันแห่งชาติเพื่อการพัฒนาเด็กและครอบครัว มหาวิทยาลัยมหิดล, 2553)

1.2.6 ทฤษฎีกระบวนการเรียนรู้จากพื้นฐานการทำงานของสมอง (brain based learning theory: BBL) ทฤษฎีนี้ให้ความสำคัญในเรื่องของการรับรู้ข้อมูลและการตอบสนอง ซึ่งธรรมชาติของการรับรู้ที่มาจากประสาทสัมผัส 6 ด้าน ได้แก่ ตา หู จมูก ลิ้น กาย และใจ การจะตอบสนองต่อสิ่งที่รับรู้ได้ดีนั้นขึ้นอยู่กับความถี่ของการรับรู้ที่สม่ำเสมอ จนสามารถเชื่อมโยงเป็นระบบ นำไปสู่การประพฤติปฏิบัติได้ นอกจากนี้ยังเกี่ยวข้องกับสภาพอารมณ์ในระหว่างการรับรู้ด้วย ทฤษฎีนี้ให้ความสำคัญกับปัจจัยสามด้านที่ส่งผลร่วมกัน คือ การรับรู้จากประสาทสัมผัสหลายส่วน วิธีการรับรู้ที่เหมาะสม และระดับการเจริญเติบโตของสมองในแต่ละวัย การจะทำให้เด็กมีพฤติกรรมทางจริยธรรมที่ดีได้ ต้องปฏิบัติให้เห็น พูดให้ฟัง และให้เด็กปฏิบัติจริง ทั้งนี้ต้องอยู่ในสภาวะอารมณ์ที่ดี สนุก ไม่กดดัน และเหมาะสมกับช่วงวัย ในทฤษฎีดังกล่าวนี้ ให้ความสำคัญกับการฝึกเด็กที่มีอายุในช่วง 0-6 ขวบ ซึ่งเป็นช่วงวัยที่เหมาะสมที่สุดในการพัฒนาศักยภาพของสมอง

1.2.7 ทฤษฎีตามแนวคิดสังคมวิทยา เป็นแนวคิดที่เน้นความสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์ในสังคม และเชื่อว่าการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของบุคคล เกิดขึ้นจากกระบวนการขัดเกลาทางสังคม (socialization) ซึ่งเป็นกระบวนการที่ช่วยให้บุคคลได้เรียนรู้การอยู่ร่วมกันเพื่อปรับตัวให้เข้ากับสภาพแวดล้อมทางสังคม และการอยู่ร่วมกับบุคคลอื่น เป็นกระบวนการที่เกิดขึ้นอย่างต่อเนื่องตลอดชีวิตมนุษย์ตั้งแต่วัยเด็ก ถึงวัยชรา (Munn & Fernald; Fernald, 1969; Watson & Linggren, 1979 อ้างถึงใน อ้อมเดือน สดมณี และคณะ, 2548) ซึ่งปัจจัยสำคัญที่ส่งผลต่อการขัดเกลา และพัฒนาคุณธรรมมากที่สุด คือ ครอบครัว ด้วยวิธีการอบรมเลี้ยงดู และถ่ายทอดเจตคติ และแบบแผนพฤติกรรมต่าง ๆ ให้แก่เด็ก (งามตา วณิชานนท์, 2534 อ้างถึงใน อ้อมเดือน สดมณี

และคณะ, 2548) ตามแนวคิดทฤษฎีการขัดเกลาทางสังคม ได้กล่าวว่า บุคคลที่มีบทบาทสำคัญในการขัดเกลาทางสังคม ได้แก่

1) **พ่อแม่ หรือสถาบันครอบครัว** ถือเป็นสถาบันแรกที่มีหน้าที่ขัดเกลาเด็กซึ่งถือเป็นสมาชิกในครอบครัวทั้งทางร่างกาย คือ การกินดีอยู่ดี และทางใจ คือ การปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรม ให้เด็กมีความดีงามสมบูรณ์พร้อมทั้งกายและใจ

2) **ครู** มีหน้าที่ขัดเกลาเด็กด้วยวิธีการถ่ายทอดความรู้ และประสบการณ์ อบรมสั่งสอน ขัดเกลานิสัยที่ดีและปลูกฝังค่านิยมอันดีงามให้แก่เด็ก ซึ่งสามารถถ่ายทอดด้วยการอบรมสั่งสอนทางวาจา และเป็นแบบอย่างในการแสดงพฤติกรรมต่าง ๆ

3) **เพื่อน** การคบเพื่อนก่อให้เกิดพฤติกรรมคล้อยตาม มีบทบาทสำคัญที่ทำให้เกิดพฤติกรรมในสังคม อาจก่อให้เกิดพฤติกรรมดีหรือชั่วก็ได้ ขึ้นอยู่กับลักษณะนิสัยของเพื่อน จึงควรมีการชี้แนะให้เด็กรู้จักคบเพื่อนที่ดี เพื่อชักนำกันไปในทางที่เป็นประโยชน์

4) **สถาบันศาสนา** พระสงฆ์ แม่ชี มีบทบาทสำคัญในการให้ความรู้และอบรมบุคคลให้มีคุณธรรมจริยธรรมโดยอาศัยหลักคำสอนและการจัดกิจกรรมทางศาสนา

5) **สื่อมวลชน** มีบทบาทอย่างยิ่ง เพราะสามารถเข้าถึงประชาชนได้ง่าย ไม่ว่าจะเป็นวิทยุ โทรทัศน์ อินเทอร์เน็ต สิ่งพิมพ์ ภาพยนตร์ ซึ่งมีผลต่อเจตคติ ค่านิยม และพฤติกรรมของบุคคล โดยเฉพาะกับเด็กและเยาวชน มักจะถือเอาพฤติกรรมของบุคคลที่มีชื่อเสียงเป็นตัวแบบหรือการเลียนแบบพฤติกรรมจากการ์ตูน เกม หรือบทบาทของตัวละคร จึงควรให้เด็กได้รับสื่อที่เหมาะสม ไม่ก่อให้เกิดพฤติกรรมอันไม่พึงประสงค์ได้

1.2.8 **ทฤษฎีแรงจูงใจทางจริยธรรม** เป็นแนวคิดของ Peck และ Havighurst โดยให้ความสำคัญกับการควบคุมอีโก้ และซูเปอร์อีโก้ของแต่ละบุคคล โดยเชื่อว่าหากมนุษย์สามารถควบคุมได้อย่างสมดุลแล้วจะทำให้สามารถแสดงพฤติกรรมแก่ผู้อื่นได้อย่างสมเหตุสมผล อย่างไรก็ตาม แต่ละคนย่อมมีความสามารถในการควบคุมอีโก้ และซูเปอร์อีโก้ได้ไม่เท่ากัน ทำให้การรับรู้ผลการกระทำของตนอยู่ในระดับที่แตกต่างกัน สาเหตุมาจากความรู้เรื่องคุณธรรมจริยธรรมที่ต่างกัน เพราะฉะนั้น การสั่งสมความรู้ทางคุณธรรมจริยธรรมจึงเป็นเรื่องจำเป็น ซึ่งสามารถเริ่มต้นได้ในวัยเด็ก และสามารถพัฒนาขึ้นเรื่อย ๆ จนเป็นผู้ใหญ่ที่ควบคุมตนเองได้อย่างเหมาะสม ทฤษฎีนี้ได้จำแนกลักษณะบุคคลที่มีระดับการควบคุมอีโก้ และซูเปอร์อีโก้ได้ 5 ประเภท ได้แก่ (ฉัตรชัย สอนธิรัตน์, 2551)

ประเภทที่ 1 พวกปราศจากจริยธรรม (amoral person) คือ พวกที่มีพลังในการควบคุมอีโก้ และซูเปอร์อีโก้ น้อยมาก ยึดตนเองเป็นหลัก ไม่สนใจสิ่งรอบข้าง ความเห็นแก่ตัวมีมาก

ประเภทที่ 2 พวกเอาแต่ใจ (expedient person) คือ พวกที่มีพลังในการควบคุมอีโก้ น้อย แต่สามารถควบคุมซูเปอร์อีโก้ได้ในระดับที่มากขึ้น ยังคงยึดตนเองเป็นหลัก ไม่มีความจริงใจต่อผู้อื่น ยอมอยู่ภายใต้บังคับของผู้ที่ให้ประโยชน์แก่ตน จะปรากฏในวัยเด็กตอนต้น บางกรณีอาจจะติดตัวบุคคลนั้นไปตลอดชีวิต

ประเภทที่ 3 พวกคล้อยตาม (conforming person) คือ พวกที่มีพลังในการควบคุมอีโก้ น้อยเหมือนประเภทที่ 1 และประเภทที่ 2 แต่สามารถควบคุมซูเปอร์อีโก้มากกว่าประเภทที่ 2 ยึดกลุ่มเพื่อนเป็นหลัก คล้อยตามผู้อื่นโดยไม่ไตร่ตรอง ทำตามกลุ่มสังคม

ประเภทที่ 4 พวกตั้งใจจริงแต่ขาดเหตุผล (irrational person) คือ พวกที่สามารถควบคุม อีโก้ในระดับปานกลาง ควบคุมซูเปอร์อีโก้ในระดับมาก เป็นกลุ่มคนที่เคารพและปฏิบัติตามกฎเกณฑ์ด้วยความศรัทธา แต่ยังไม่จัดว่าเป็นผู้สมบูรณ์ทางจริยธรรม เพราะกลุ่มนี้จะเห็นกฎเกณฑ์เป็นสิ่งศักดิ์สิทธิ์ ยังขาดเหตุผลในการปฏิบัติตน

ประเภทที่ 5 พวกเห็นแก่ผู้อื่นอย่างมีเหตุผล (rational altruistic person) คือ พวกที่สามารถควบคุมอีโก้ และซูเปอร์อีโก้ได้เป็นอย่างดีจนเกิดภาวะที่มีความสมดุล ทำตามกฎเกณฑ์ของสังคมได้อย่างสมเหตุสมผล ตระหนักถึงการกระทำของตนเองที่จะส่งผลกระทบต่อผู้อื่นมากขึ้น เห็นประโยชน์ของส่วนรวมเป็นหลัก กลุ่มคนพวกนี้คือกลุ่มที่คุณธรรมจริยธรรมถูกพัฒนาอย่างสมบูรณ์

กล่าวโดยสรุป คือ ทฤษฎีของ Peck และ Havighurst เชื่อว่าคุณธรรมจริยธรรมที่เกิดขึ้นนั้นมีรากฐานมาจากความสามารถในการควบคุมตนเอง คนที่มีคุณธรรมจริยธรรมในระดับสูง คือ คนที่สามารถควบคุมตนเองได้ดี

1.3 แนวคิดและวิธีการปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรม

การปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรมให้แก่เด็ก มีพื้นฐานมาจากสถาบันหลักสำคัญ คือ สถาบันการศึกษา สถาบันครอบครัว และสถาบันศาสนา ซึ่งถือเป็นสถาบันที่มีความใกล้ชิดกันมากที่สุด ตั้งแต่อดีต และเป็นศูนย์รวมของการปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรมแก่เด็กและเยาวชนไทยมาอย่างยาวนาน (สถาบันแห่งชาติเพื่อการพัฒนาเด็กและครอบครัว มหาวิทยาลัยมหิดล, 2552) การปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรมที่ดีจำแนกได้ดังนี้

1.3.1 การปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรมของสถาบันครอบครัว

สถาบันครอบครัวเป็นสถาบันแรก และเป็นสถาบันที่คาดหวังว่ามีส่วนสำคัญที่สุดในการหล่อหลอมให้เด็ก และเยาวชนเป็นคนดีของสังคม การปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรมของสถาบันครอบครัวมีดังต่อไปนี้

1.3.1.1 การปลูกฝังแบบให้ความรักเต็มที่และประพุดิตนเป็นแบบอย่าง
 เมื่อเด็กได้รับการดูแล และความรักจากผู้เลี้ยงดูอย่างเต็มที่ เด็กจะเกิดความรู้สึกพอใจ และพร้อมที่จะได้รับการอบรมสั่งสอนจากผู้เลี้ยงดู เด็กที่ถูกเลี้ยงดูมาด้วยกระบวนการปลูกฝังลักษณะนี้จะมี ความรับผิดชอบ มีวินัยทางสังคม และมีความเอื้อเฟื้อสูงกว่าเด็กที่ได้รับการรักน้อย (ดวงเดือน พันธุมนาวิน, 2519 อ้างถึงใน สถาบันแห่งชาติเพื่อการพัฒนาเด็กและครอบครัว มหาวิทยาลัยมหิดล, 2552) วิธีนี้เป็นวิธีที่ได้รับการยอมรับว่าถ้าตัวแบบในการปลูกฝังมีจริยธรรม สูง เด็กก็จะมีจริยธรรมสูงตามไปด้วย

1.3.1.2 การปลูกฝังแบบควบคุม เด็กที่ได้รับการปลูกฝังเลี้ยงดูแบบนี้จะมี ลักษณะที่ดีด้านการเชื่อฟัง สุภาพ เอื้อเฟื้อ ซื่อสัตย์ ใจน้อย ชอบฟังผู้ใหญ่ เด็กจะถูกบังคับให้ทำ ตามในแบบที่ผู้เลี้ยงดูต้องการ มีการลงโทษหากเด็กไม่ปฏิบัติตาม

1.3.1.3 การปลูกฝังแบบใช้เหตุผล เป็นการอธิบายให้เด็กฟังถึงผลของการ กระทำ ก่อให้เกิดผลดีหรือผลเสียอย่างไร ทำให้เด็กรู้ถึงระเบียบกฎเกณฑ์ต่าง ๆ การใช้เหตุผลแทน อารมณ์จะทำให้เด็กรู้สึกถึงความหวังดีที่ผู้ใหญ่มีให้ตนอย่างแท้จริง เด็กที่ถูกเลี้ยงดูมาในลักษณะนี้ จะมีนิสัยไม่ก้าวร้าว รู้จักผิดชอบชั่วดี

1.3.1.4 การปลูกฝังแบบลงโทษ มี 2 แบบ คือ การลงโทษทางกาย ทำให้เด็ก เจ็บตัว และการลงโทษทางจิต คือการแสดงความไม่พอใจ เสียใจ หรือผิดหวังเมื่อเด็กทำผิด วิธีนี้ใช้ ได้ผลดีก็ต่อเมื่อผู้ลงโทษเป็นที่รักของเด็กอย่างมาก และการลงโทษทางจิตมีประสิทธิภาพกว่าการ ลงโทษทางกาย

1.3.1.4 การปลูกฝังแบบประชาธิปไตย เป็นการเลี้ยงดูที่มี 3 ลักษณะ คือ เลี้ยง ดูแบบรักมาก เลี้ยงดูแบบควบคุมปานกลาง และการใช้เหตุผลในการฝึกนิสัย ผู้ที่เลี้ยงดูแบบ ประชาธิปไตยจะเน้นการชมเชยมากกว่าการลงโทษ ผลการวิจัยพบว่า เด็กที่ได้รับการอบรมแบบ ประชาธิปไตยจะมีพัฒนาการทางจริยธรรมสูงกว่าเด็กที่ได้รับการอบรมแบบอื่น (ดวงเดือน พันธุมนาวิน และ เพ็ญแข ประจวบปัจฉิม, 2520 อ้างถึงใน สถาบันแห่งชาติเพื่อการพัฒนาเด็กและ ครอบครัว มหาวิทยาลัยมหิดล, 2552)

1.3.1.5 การปลูกฝังให้เด็กกลัวต่อบาปด้วยการสอนทางวาจา การปลูกฝัง ด้วยวิธีนี้ คือ การหยิบยกเรื่องนรก สวรรค์มาให้เด็กได้รู้เรื่องราวด้วยการสอนทางวาจาและ ภาพประกอบ ให้เด็กกลัวและละอายต่อการทำบาป ซึ่งเชื่อมโยงกับ การปลูกฝังโดยใช้พิธีกรรมทาง ศาสนา คือการที่ผู้เลี้ยงดูดำเนินชีวิตด้วยการนำหลักพุทธศาสนามาปฏิบัติในชีวิตประจำวัน เป็น ตัวอย่างให้เด็กได้ซึมซับพฤติกรรม เช่น สวดมนต์ ตักบาตร ไปวัดในวันสำคัญทางศาสนา

1.3.2 การปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรมของสถานศึกษา

รูปแบบการปลูกฝังให้เด็กมีคุณธรรมจริยธรรมในสถานศึกษานั้น ขึ้นอยู่กับปัจจัยหลักคือ ครู อาจารย์ เพราะถือเป็นตัวแบบที่เด็กยึดถือเป็นแบบอย่างได้ดีที่สุด ครูสามารถปลูกฝังจริยธรรมอันดีงามแก่เด็กได้หลายรูปแบบ ดังนี้

1.3.2.1 **ปลูกฝังด้วยการอบรมสั่งสอน** คือ การสั่งสอนเด็กนักเรียนอย่างสม่ำเสมอ ดูแลเอาใจใส่ และชี้แนวทางที่ดีแก่เด็ก สอดแทรกหลักคุณธรรมจริยธรรมในบทเรียน ประพฤติเป็นแบบอย่างที่ดีทั้งทางกาย วาจา และใจ

1.3.2.2 **ปลูกฝังด้วยการนำเสนอแบบอย่างของการกระทำดี** โดยการเล่าเรื่องราวของบุคคลที่ถือเป็นตัวอย่างที่ดีของสังคม หรือให้ผู้ที่ประสบความสำเร็จในการเรียน การทำงานเป็นผู้แนะนำ และถ่ายทอดประสบการณ์ตรง

1.3.2.3 **ปลูกฝังผ่านการจัดสภาพแวดล้อมและกำหนดนโยบาย** ทั้งนี้ต้องมีการร่วมมือประสานงานกันระหว่างบ้าน โรงเรียน ชุมชน และสถาบันศาสนา เพื่อขัดเกลาคุณลักษณะที่ดีในตัวเด็กตามที่สังคมคาดหวังและต้องการ

1.3.2.4 **ปลูกฝังด้วยกระบวนการกลุ่ม** ด้วยการจัดสภาพการเรียนรู้ให้เด็กฝึกคิดวิเคราะห์ และคิดสร้างสรรค์ การปลูกฝังรูปแบบนี้จะได้ผลดียิ่งขึ้นหากได้รับความร่วมมือจากกลุ่มผู้ปกครอง และชุมชน

1.3.2.5 **ปลูกฝังโดยใช้แรงเสริม** ด้วยคำชมเชย ยกย่อง ให้รางวัล เป็นครั้งคราว เพื่อให้พฤติกรรมที่ดีนั้นคงอยู่อย่างถาวร

1.3.2.6 **ปลูกฝังโดยให้เผชิญกับปัญหาความขัดแย้ง** เพื่อฝึกให้เด็กคิดวิเคราะห์ โต้แย้ง และตัดสินใจปัญหาาร่วมกัน โดยนำเรื่องที่เป็นสิ่งใกล้ตัวนักเรียนมาจัดเป็นสถานการณ์ และใช้สื่อประกอบเพื่อให้ผู้เรียนเข้าใจปัญหานั้นมากขึ้น

1.3.3 แนวคิดการจัดการเรียนการสอนของทิสนา แคมมณี

หลักการจัดการเรียนการสอนในยุคปฏิรูปการศึกษาปัจจุบัน มีรูปแบบการเรียนการสอนที่หลากหลาย ซึ่งทิสนา แคมมณี ได้จำแนกรูปแบบการจัดการเรียนการสอนไว้ 3 ประเภทใหญ่ ๆ ได้แก่ **ประเภทที่ 1** การจัดการเรียนการสอนโดยมีครูเป็นศูนย์กลาง **ประเภทที่ 2** การจัดการเรียนการสอนโดยผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง แบ่งเป็น เน้นผู้เรียน เน้นความรู้ เน้นให้ทำโครงการ เน้นบูรณาการทั้งภายในวิชา และระหว่างวิชาแบบสอดแทรก แบบคู่ขนาน แบบสหวิทยาการ และแบบข้ามวิชา เน้นประสบการณ์ตามสภาพจริง การรับใช้สังคม เน้นปัญหา เพื่อให้เกิดกระบวนการคิดแก้ปัญหาจริง เน้นทักษะกระบวนการ เช่น การสืบสอบ กระบวนการคิด กระบวนการวิจัย

กระบวนการเรียนรู้ด้วยตนเอง **ประเภทที่ 3** การจัดการเรียนการสอนแบบไม่มีครู ประกอบด้วย การใช้โปรแกรมสำเร็จรูป การเรียนโดยคอมพิวเตอร์ช่วยสอน การสอนทางไกล และการเรียนผ่าน เวิลด์ไวด์เว็บ (ธนวัฒน์ สุวรรณจรัส, 2548)

ทิสนา แคมมณี (2546) ได้อธิบายการจัดการเรียนการสอนแบบเน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง เพื่อส่งเสริมความมีคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนไว้ว่า ครูสามารถจัดกิจกรรมการเรียนการสอน โดยใช้กิจกรรมต่าง ๆ ได้หลากหลาย ได้แก่

1.3.3.1 การเล่านิทาน ใช้ได้ดีกับเด็กเล็ก และเด็กระดับประถมศึกษา

1.3.3.2 การเล่นเกม เป็นวิธีการฝึกคุณธรรมจริยธรรมต่าง ๆ ได้ดี เช่น การ เสียสละ ความอดทน การเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ การให้อภัย และการทำงานร่วมกันเป็นทีม เป็นต้น

1.3.3.3 การจัดกิจกรรมโดยใช้กรณีตัวอย่าง จากหนังสือพิมพ์หรือเหตุการณ์ ต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในสังคม เป็นการสอนที่มีประเด็นคำถามให้ผู้เรียนฝึกคิดวิเคราะห์และแก้ปัญหาได้ ดี

1.3.3.4 การใช้บทบาทสมมติ ช่วยให้ผู้เรียนได้เรียนรู้เกี่ยวกับบทบาทที่ตนเอง เป็นอยู่ ช่วยให้ผู้เรียนเข้าใจความรู้สึกนึกคิด เจตคติของตนเอง ทำให้เกิดการพัฒนาคุณธรรม ภายในจิตใจได้ดี

1.3.3.5 การใช้สถานการณ์จำลอง ให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ความเป็นจริงจาก สถานการณ์นั้น ทำให้ผู้เรียนเกิดข้อคิดและมีปฏิสัมพันธ์ร่วมกันกับเพื่อนร่วมสถานการณ์ได้ดี

1.3.3.6 การสอนโดยใช้กระบวนการและกิจกรรมกลุ่ม เป็นการให้ผู้เรียนได้ เรียนรู้และทำงานร่วมกัน

1.3.4 แนวคิดการจัดการเรียนการสอนของสุขุมาล เกษมสุข

สุขุมาล เกษมสุข (2548) ได้เสนอแนวทางการจัดการเรียนการสอนที่สามารถปลูกฝัง จริยธรรมแก่นักเรียนได้ดังนี้

1.3.4.1 การสอนจริยธรรมโดยตรง คือ การสอนวิชาจริยศึกษาในกลุ่มสาระการ เรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม หรือจัดเป็นชั่วโมงอบรมจริยธรรม ครูผู้สอนต้องสามารถ ถ่ายทอดความรู้ ยกตัวอย่างและมีสื่อประกอบการสอนให้นักเรียนสามารถเข้าใจเนื้อหาสาระได้ ง่าย

1.3.4.2 การสอนแบบสอดแทรกในการสอนเนื้อหาในกลุ่มสาระอื่น ๆ ในทุกวิชา โดย ตั้งจุดประสงค์ให้สอดคล้องกับเนื้อหาบทเรียน ในลักษณะของการบูรณาการบทเรียน

1.3.4.3 การจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร เช่น กิจกรรมพัฒนาบุคลิกภาพ กิจกรรมพัฒนาเจตคติ กิจกรรมปรับพฤติกรรม กิจกรรมส่งเสริมศีลธรรม ซึ่งรูปแบบการจัดอาจจัดเป็นกิจกรรมประจำภาคการศึกษา หรือกิจกรรมประจำปีแล้วแต่ความเหมาะสม

1.3.4.4 การให้แรงเสริมเพื่อส่งเสริมพฤติกรรมที่ดี เพื่อให้เด็กมีกำลังใจในการทำ ความดีต่อไป โดยการให้แรงเสริมนี้ คือการแสดงออกของบุคคลที่อยู่รอบข้าง เช่น ครู พ่อแม่ กลุ่มเพื่อน ในรูปแบบแรงเสริมที่หลากหลาย เช่น คำชมเชย หรือการให้รางวัล เป็นต้น

1.3.4.5 การจัดบรรยากาศและสิ่งแวดล้อม เพื่อช่วยส่งเสริมและกระตุ้นให้ผู้เรียน เกิดการเรียนรู้ที่ดี เป็นการ จัดสภาพต่าง ๆ ในโรงเรียนให้เหมาะสม เริ่มตั้งแต่ ตัวครู ควรเป็นแบบอย่างที่ดี ยิ้มแย้มแจ่มใส มีจิตเมตตาต่อผู้เรียน พูดจาไพเราะ มีบุคลิกภาพที่ดี สภาพโรงเรียน มีความสะอาด โดยจัดให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการดูแลรักษาความสะอาดร่วมกัน เพื่อเป็นการฝึกความมีวินัย ความรับผิดชอบ และสร้างเสริมลักษณะนิสัยความรักสะอาด ครอบคลุมถึงเรื่องความสะอาดในเรื่องการแต่งกาย และความสะอาดภายในห้องเรียนด้วย นอกจากนี้ต้องจัดสภาพโรงเรียนให้สวยงามร่มรื่น สงบ เพื่อเอื้อประโยชน์ต่อการเรียนรู้ทั้งด้านวิชาการ และด้านจริยธรรม

นอกจากนี้ สุขุมาล เกษมสุข (2548) ยังได้จัดกลุ่มรูปแบบการเรียนการสอนเพื่อปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรมแก่นักเรียนเป็น 2 กลุ่มใหญ่ ๆ แบ่งเป็น การสอนแบบคุณธรรมจริยธรรมแบบบูรณาการ และการสอนแบบโดยตรง ซึ่งมีรายละเอียด ดังแสดงในตารางที่ 2.1

ตารางที่ 2.1 รูปแบบกิจกรรมการปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรม

รูปแบบกิจกรรม		ลักษณะกิจกรรม
การสอนแบบบูรณาการ	1. กิจกรรมการถ่ายทอด	เด็กได้รับการถ่ายทอดคุณธรรมจริยธรรมจากครูผ่านการเรียนการสอนตามจุดประสงค์การเรียนรู้ในวิชา มีสื่อการสอน เช่น ภาพ เพลง การ์ตูน เกม นิทาน ประกอบการเรียนรู้
	2. กิจกรรมปรับพฤติกรรมและฝึกอบรม	เด็กเกิดการเรียนรู้จากการปฏิบัติจริงโดยการเรียนรู้แบบทำกิจกรรม กลุ่ม สถานการณ์จำลอง บทบาทสมมติ การเล่นเกม การแสดงดนตรี มุ่งสร้างลักษณะนิสัยที่ดีจากกระบวนการทำงาน
	3. กิจกรรมการคิดวิเคราะห์	ลักษณะกิจกรรมอาจเป็นกิจกรรมการถ่ายทอดหรือปรับพฤติกรรม แต่ครูมีบทบาทในการกระตุ้นให้เด็กเกิดกระบวนการคิดมากขึ้น โดยการตั้งคำถามให้เด็กตอบจากสถานการณ์ปัญหาที่กำหนดขึ้น
การปลูกฝังโดยตรง	1. กิจกรรมโฮมรูม	ครูอบรมนักเรียนก่อนเข้าเรียน 30 นาที อภิปรายแลกเปลี่ยนเรียนรู้จากสถานการณ์ที่เกิดขึ้นในปัจจุบัน
	2. กิจกรรมทางศาสนา	จัดกิจกรรมทำบุญตักบาตร เวียนเทียน ฟังธรรม หรือนิมนต์พระมาสอนศีลธรรมในโรงเรียน
	3. กิจกรรมพัฒนาจิตใจ	จัดโครงการแข่งขันตอบปัญหาธรรมะ ประกวดคำขวัญ ประกวดมารยาท หรือจัดงานสัปดาห์ส่งเสริมจริยธรรมนักเรียน

1.3.5 แนวคิดการจัดการเรียนการสอนของกระทรวงศึกษาธิการ

กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ (2542, อ้างถึงใน สุวิมล ว่องวานิช และนางลักษณ์ วิรัชชัย, 2543) ได้เสนอแนวทางการจัดการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาจริยธรรม แบ่งเป็นการสอนจริยธรรมโดยตรง และการสอนจริยธรรมโดยอ้อม ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

1.3.5.1 การสอนจริยธรรมโดยตรง คือ การจัดการสอนจริยธรรม โดยมีวัตถุประสงค์ที่ชัดเจน เนื้อหาและกิจกรรมสัมพันธ์กัน หรือการสอนโดยสอดแทรกไปพร้อมกับเนื้อหาวิชาอื่น ๆ เช่น คณิตศาสตร์ ประวัติศาสตร์ มีประโยชน์ทำให้การเรียนจริยธรรมมีคุณค่ายิ่งขึ้น และทำให้ผู้เรียนได้เห็นความสัมพันธ์ของเนื้อหาวิชาหลักยิ่งขึ้น

1.3.5.2 การสอนจริยธรรมโดยอ้อม คือ การเรียนรู้จริยธรรมจากประสบการณ์ ที่ได้มีปฏิสัมพันธ์กับสิ่งแวดล้อม วิธีที่ดีที่สุด คือ การจัดบรรยากาศโรงเรียนให้เหมาะสมต่อการพัฒนาคุณธรรม มีหลักสูตร กิจกรรมการเรียนการสอนที่ดี ซึ่งมีหลายวิธีแต่ผลที่ได้ยังไม่ค่อยชัดเจน ซึ่งแนวทางการจัดกิจกรรมที่ช่วยส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมนักเรียน มีดังนี้ 1) การแสดงบทบาทสมมติ (role play) มีผลต่อพฤติกรรมนักเรียนในด้านการแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ให้นักเรียนมีความเข้าใจที่ลึกซึ้งและยาวนานขึ้น 2) การใช้กรณีตัวอย่าง (case) สร้างง่าย น่าสนใจ ให้ออกคิดลึกซึ้ง

ทำให้นักเรียนได้ฝึกการเผชิญปัญหาหลายประเภท หลายเหตุการณ์ ฝึกการคิดวิเคราะห์ รู้จักประเมินค่าและตัดสินใจต่าง ๆ ได้อย่างมีเหตุผล 3) การใช้สถานการณ์จำลอง ทำให้นักเรียนมีโอกาสฝึกฝนทักษะต่าง ๆ ที่จำเป็นต้องใช้ในการอยู่ร่วมกันในสังคม 4) การใช้ข่าวและเหตุการณ์ประจำวัน เหมาะกับการนำมาใช้ในช่องของการนำเข้าสู่บทเรียน และขั้นสรุป ทำให้นักเรียนได้เรียนรู้คุณธรรมจริยธรรมจากเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นจริงในชีวิตประจำวัน 5) การใช้สื่อการสอน เช่น สื่อจริง สื่อจำลอง สื่อเทคโนโลยี 6) การสอนโดยใช้เพลง 7) การสอนโดยใช้เกม 8) การสอนโดยการวาดภาพ 9) การสอนโดยการแสดงละคร 10) การใช้หุ่น

ตอนที่ 2 งานวิจัยในประเทศและต่างประเทศเกี่ยวกับการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียน

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนนั้นมีอย่างแพร่หลาย ทั้งงานวิจัยในประเทศไทย และต่างประเทศ ผู้วิจัยขอนำเสนองานวิจัยที่เกี่ยวข้องดังต่อไปนี้

2.1 เอกสารและงานวิจัยต่างประเทศ

Brown-Liburd และ Porco (2011) ศึกษาเกี่ยวกับผลของการเข้าร่วมกิจกรรมเสริมประสบการณ์หลักสูตรพิเศษที่มีต่อความรู้ความเข้าใจด้านคุณธรรมจริยธรรมของนักศึกษาปริญญาตรีคณะบัญชี 4 ซึ่งมีกิจกรรมอันได้แก่ ประสบการณ์จากการฝึกงาน การเป็นอาสาสมัคร การเป็นสมาชิกองค์กร Beta Alpha Psi ซึ่งเป็นองค์กรฝึกปฏิบัติ และเสริมการเรียนรู้ให้แก่นักศึกษาที่เรียนบัญชี และการเข้าร่วมกิจกรรมกับภาครัฐ ศึกษาจากกลุ่มตัวอย่างที่เป็นนักศึกษาระดับปริญญาตรีในสหรัฐอเมริกาจำนวน 396 คน โดยใช้แบบวัดผลสัมฤทธิ์ทางจริยธรรม (DIT: Defining Issues Test) ผลการวิจัยพบว่า นักศึกษาที่เข้ารับการฝึกงาน ร่วมกิจกรรมอาสาสมัคร และการเป็นสมาชิกองค์กร Beta Alpha Psi มีผลสัมฤทธิ์ทางจริยธรรมสูงกว่านักศึกษาที่ไม่ได้เข้าร่วม ส่วนการเข้าร่วมกิจกรรมของภาครัฐไม่พบความแตกต่างระหว่างกลุ่มนักศึกษาทั้ง 2 กลุ่ม

Cuevas (2011) ศึกษาพฤติกรรมการแสดงออกทางจริยธรรมด้วยวิธีการรับรู้พฤติกรรมจากเพื่อน และบทเรียนศิลปะในเด็กระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 และ 2 ด้วยวิธีการวิจัยเชิงทดลอง โดยใช้วิธีทดสอบก่อนทำกิจกรรมด้วยแบบวัดพฤติกรรมทางจริยธรรม หลังจากนั้นใช้แบบสอบถาม 3 ประเภท ซึ่งระบุสถานการณ์ที่กำหนดให้แตกต่างกัน สถานการณ์แรก เพื่อนคนหนึ่งโดนเพื่อนอีกคนแกล้งเรียกชื่อที่หยาบคายแต่ไม่มีครูหรือเพื่อนคนใดได้ยิน สถานการณ์ที่สองเหมือนกับสถานการณ์แรก แต่เพื่อนหลายคนได้ยินแล้วหัวเราะเยาะเพื่อนที่ถูกกลั่นแกล้ง สถานการณ์ที่สามเหมือนกับสถานการณ์แรก และสถานการณ์ที่สอง แต่เพื่อน ๆ ในห้องเรียนต่างบอกให้เพื่อนอีกคน

ที่แก๊งเพื่อนอยู่หยุดการกระทำดังกล่าว เกณฑ์การให้คะแนนเป็นไปตามพฤติกรรมที่นักเรียนเลือกปฏิบัติ จากนั้นให้นักเรียนแสดงผลงานศิลปะตามเนื้อหา ผลการวิจัยพบว่า คะแนนพฤติกรรมทางจริยธรรมจากแบบสอบถามทั้ง 3 สถานการณ์หลังจากใช้สถานการณ์จำลอง มีผลแตกต่างจากคะแนนก่อนใช้สถานการณ์จำลอง

Steele, Branson และ Martin (2011) ศึกษาเกี่ยวกับพัฒนาการทางจริยธรรมของนักศึกษาที่เรียนบัญชีธุรกิจ โดยมีแนวคิดที่ว่าวิกฤติการณ์ทางเศรษฐกิจที่ตกต่ำ เป็นสาเหตุที่ทำให้คนทุจริตทางธุรกิจได้ง่าย จึงจำเป็นต้องปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรมอันดีงามแก่นักศึกษาที่จะประกอบอาชีพเกี่ยวกับบัญชีและการทำธุรกิจในอนาคต งานวิจัยนี้ใช้กรอบแนวคิดทฤษฎีของ Piaget และ Kohlberg เป็นหลัก ประกอบกับผลการวิจัยจากงานวิจัยที่ผ่านมา ซึ่งได้ศึกษาตัวแปรต่าง ๆ ที่อาจส่งผลกระทบต่อพัฒนาการทางคุณธรรมและจริยธรรม เช่น เพศ ระดับการศึกษา อายุ ประสบการณ์ในการทำงาน เป็นต้น Steele และคณะ ได้อ้างถึงงานวิจัยของ Dawson (1997) ที่พบว่า เหตุผลในการตัดสินใจทางจริยธรรมขึ้นอยู่กับพัฒนาการตามระดับอายุ ประสบการณ์ในการทำงาน และเพศ ซึ่งเพศหญิง มีระดับพัฒนาการทางจริยธรรมที่สูงกว่าเพศชาย ในงานวิจัยของ Steele ศึกษาจากกลุ่มตัวอย่างที่เป็นนักศึกษาคณะบัญชีธุรกิจในระดับชั้นปีที่แตกต่างกัน รวม 124 คน แบ่งเป็นเพศหญิง 64 คน และเพศชาย 64 คน ตัวแปรที่ศึกษา ได้แก่ วิชาเอกแบ่งเป็นเอกบัญชี และเอกธุรกิจ สถานภาพทางการศึกษา แบ่งเป็นนักศึกษาที่เรียนจบแล้ว และกำลังศึกษาดำเนินหน้าที่การงานแบ่งเป็นงานบัญชี และงานธุรกิจ เพศ อายุ ผลการวิจัยพบว่า เพศ อายุ สถานภาพทางการศึกษา ตำแหน่งหน้าที่ในการทำงาน ส่งผลกระทบต่อระดับเหตุผลทางจริยธรรมไม่แตกต่างกัน ส่วนตัวแปรด้านวิชาเอก พบว่า นักศึกษาที่เรียนเอกบัญชีและเอกธุรกิจ มีระดับการใช้เหตุผลทางจริยธรรมที่สูงกว่าวิชาเอกอื่น ๆ อย่างมีนัยสำคัญ แต่ข้อจำกัดของงานวิจัยนี้คือ ขนาดของกลุ่มตัวอย่างค่อนข้างเล็ก ผลวิจัยที่ได้จึงอาจไม่ครอบคลุมไปยังกลุ่มประชากร

Oktay, Ramazan และ Sakin (2010) กลุ่มนักวิจัยชาวตุรกีศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมการรับรู้กับระดับการตัดสินใจทางจริยธรรมและเจตคติในการสอนของครูฝึกสอน โดยมีแนวคิดทฤษฎีพัฒนาการทางจริยธรรมของ Kohlberg เป็นฐาน ซึ่งให้ความสำคัญในเรื่องการปลูกฝังคุณธรรมอันดีงามเพื่อให้เด็กมีปฏิสัมพันธ์กับสิ่งแวดล้อม เป็นแรงผลักดันกระตุ้นให้เกิดพัฒนาการทางจริยธรรม ซึ่งครูมีบทบาทสำคัญที่ช่วยหล่อหลอมกลุ่มเกลาให้เด็กคิดดีประพฤติดี ครูควรออกแบบกิจกรรมเสริมทักษะการแก้ปัญหาทางจริยธรรมที่อาจเกิดขึ้นได้ในโรงเรียน คณะนักวิจัยได้ศึกษาจากกลุ่มตัวอย่างที่เป็นครูฝึกสอนจาก 10 เขตโรงเรียนในกรุงอิสตันบูล ซึ่งมีอายุต่ำกว่า 20 ปีจนกระทั่งถึง 40 ปี ใช้เครื่องมือวัด 3 แบบ ได้แก่ แบบวัดพฤติกรรมการรับรู้ทางจริยธรรม

แบบทดสอบการตัดสินใจทางจริยธรรม และแบบวัดเจตคติในการสอน ซึ่งแบ่งเป็นการสอนแบบประชาธิปไตย สอนแบบยึดตนเองเป็นหลัก และการสอนแบบเฉื่อยชาไม่กระตือรือร้น ซึ่งผลการวิจัยพบว่าพฤติกรรมการรับรู้ทางจริยธรรมโดยทั่วไปของครูฝึกสอนอยู่ในขั้นสูง ในขณะที่ผลการทดสอบการตัดสินใจทางจริยธรรมค่อนข้างต่ำ ส่วนเจตคติในการสอนนั้น ครูส่วนใหญ่ใช้วิธีการสอนแบบยึดหลักประชาธิปไตย

Skoe (2010) ศึกษาเกี่ยวกับทฤษฎีความเห็นอกเห็นใจของ Hoffman (2000 อ้างถึงใน Skoe, 2010) ซึ่งกล่าวว่าเหตุผลทางจริยธรรมของแต่ละบุคคลเกิดจากความรู้สึกสงสาร และเห็นใจเป็นหลัก และทฤษฎีของ Gilligan (1982 อ้างถึงใน Skoe, 2010) ที่กล่าวว่าเพศหญิงมีระดับพฤติกรรมทางจริยธรรมสูงกว่าเพศชาย Skoe สนใจศึกษาตัวแปรเพศ อายุ ระดับความรู้ ทักษะ และเจตคติ โดยควบคุมตัวแปรการศึกษาของพ่อแม่ที่อาจส่งผลกระทบต่อการใช้เหตุผลทางจริยธรรม ซึ่งผลการวิจัยพบว่า อายุ และทักษะมีความสัมพันธ์กับความเห็นใจซึ่งก็คือระดับการใช้เหตุผลทางจริยธรรมในเชิงบวก และคะแนนวัดระดับการใช้เหตุผลทางจริยธรรมของเพศหญิงสูงกว่าเพศชาย ซึ่งสนับสนุนทฤษฎีของ Hoffman และ Gilligan

Bernacki และ Jaeger (2008) ศึกษาผลของการจัดโปรแกรมการเรียนเสริม (service learning: SL) ที่มีต่อพัฒนาการทางจริยธรรม โดยศึกษาจากกลุ่มตัวอย่างที่เป็นนักเรียนมหาวิทยาลัยคาทอลิกที่ลงทะเบียนเรียนโปรแกรมการสอนเสริมจำนวน 46 คน เพศชาย 16 คน และเพศหญิง 30 คน เรียน 30 ชั่วโมงต่อภาคการศึกษา ผลการวิจัยพบว่า พัฒนาการทางจริยธรรมด้านการแก้ปัญหา ของนักเรียนที่เรียน SL ไม่แตกต่างจากนักเรียนที่ไม่ได้เรียน SL แต่ข้อค้นพบประการหนึ่ง คือ นักเรียนที่เรียน SL มีความเมตตา กรุณา เห็นอกเห็นใจผู้อื่น อ่อนโยน และมีพัฒนาการด้านความเข้าใจในการแก้ปัญหาสังคมได้ดีขึ้น

2.2 เอกสารและงานวิจัยในประเทศไทย

พระณัฐวุฒิ พิพิธ (2552) ศึกษาการมีส่วนร่วมของพระสงฆ์ในการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรม แก่นักเรียนในสถานศึกษาตำบลอชนกลาง จังหวัดเชียงใหม่ ใช้วิธีการศึกษาเชิงคุณภาพ โดยศึกษาจากกลุ่มตัวอย่างที่เป็นผู้บริหารสถานศึกษาจำนวน 3 คน ครูจำนวน 6 คน และพระสงฆ์ 8 รูป ใช้วิธีการสัมภาษณ์ และการประชุมเชิงปฏิบัติการ ผลการวิจัยพบว่า ในด้านการสั่งสอนอบรม พระสงฆ์เข้าไปมีส่วนร่วมในโรงเรียนมากขึ้น ด้านกิจกรรมวันสำคัญทางศาสนาพระสงฆ์มีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมในระดับดี ด้านการสนับสนุนกิจกรรมทางจริยธรรมภายใน และภายนอกสถานศึกษา พระสงฆ์มีบทบาทเข้าไปอบรมนักเรียนตามโอกาส ส่วนปัญหาในการเข้าไปมีส่วนร่วมของพระสงฆ์ คือ พระสงฆ์ขาดความรู้ ใช้สื่อการสอนน้อย ขาดการเตรียมความพร้อมที่ดี

ไม่มีการพัฒนาตนเอง ตัดภารกิจนิมนต์ ด้านการจัดกิจกรรม คือ ขาดงบประมาณสนับสนุน พระสงฆ์บางรูปไม่ให้ความร่วมมือ ด้านการสนับสนุนกิจกรรมภายในและภายนอกสถานศึกษา คือ การขาดแคลนบุคลากรสงฆ์

เพ็ญศิริ อุ่มอุดม (2551) ศึกษา และเปรียบเทียบการเห็นคุณค่าในตนเองระหว่างนักเรียนระดับประถมศึกษาปีที่ 4 ที่มีการประเมินตนเอง และไม่มีประเมินตนเองด้านพฤติกรรม จริยธรรม และศึกษาผลกระทบของการประเมินตนเองที่มีต่อพฤติกรรมการเห็นคุณค่าในตนเอง ใช้การทดลองแบบสีกุ่มของโซโลมอน ผลการวิจัยพบว่ากลุ่มที่ได้รับการส่งเสริมให้ประเมินตนเองมีคะแนนการเห็นคุณค่าในตนเองสูงกว่านักเรียนกลุ่มที่ไม่ได้ประเมินตนเอง

อินทิรา รุมาส (2545) ศึกษาการใช้กิจกรรมเล่นนิทานเพื่อพัฒนาคุณลักษณะทางคุณธรรม จริยธรรม สำหรับนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2 โดยการให้แผนการจัดประสบการณ์โดยใช้กิจกรรมเล่นนิทาน จำนวน 12 แผน ใช้เวลาสอนแผนละ 60 นาที ผลการศึกษาพบว่า นักเรียนมีความสนใจ และสามารถพัฒนาพฤติกรรมทางคุณธรรมจริยธรรมได้ ซึ่งนักเรียนแสดงพฤติกรรมทางคุณธรรม จริยธรรมจากมากไปน้อย ดังนี้ ด้านความมีน้ำใจ ด้านความมีวินัย ด้านความภาคภูมิใจในความเป็นไทย และด้านการรักและเห็นคุณค่าต่อสิ่งแวดล้อม

สุวิมล ว่องวานิช และนางลักษณ์ วิรัชชัย (2542) ศึกษาปัจจัยและกระบวนการที่เอื้อต่อการพัฒนาคุณธรรมระดับบุคคล เพื่อมุ่งความสำเร็จของส่วนรวมของนักศึกษามหาวิทยาลัย มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาระดับคุณธรรมของนิสิตนักศึกษา ศึกษาปัจจัย และกระบวนการที่นำไปสู่การพัฒนาคุณธรรมระดับบุคคล วิเคราะห์ความสัมพันธ์เชิงสาเหตุระหว่างปัจจัย และกระบวนการกับระดับคุณธรรมระดับบุคคล เพื่อมุ่งความสำเร็จของส่วนรวม และประเมินแนวทางการพัฒนารูปแบบการพัฒนาคุณธรรมระดับบุคคลเพื่อมุ่งความสำเร็จของส่วนรวม โดยศึกษาทั้งเชิงปริมาณ และเชิงคุณภาพ สำหรับการศึกษาระดับปริมาณ ทำการศึกษาด้วยวิธีเชิงสำรวจ ศึกษาทั้งกลุ่มตัวอย่าง 2 กลุ่ม กลุ่มที่ 1 คือ กลุ่มนิสิตชั้นปีที่ 4 ในมหาวิทยาลัยสังกัดทบวงมหาวิทยาลัยเขตกรุงเทพฯ ทั้งรัฐบาลและเอกชน จำนวน 3,011 คน กลุ่มที่ 2 คือ กลุ่มอาจารย์มหาวิทยาลัยสังกัดรัฐบาลและเอกชน จำนวน 933 คน สำหรับการศึกษาระดับคุณภาพ ด้วยวิธีศึกษากรณีตัวอย่างกับกลุ่มนิสิต 27 คน และศึกษาจากกลุ่มผู้ทรงคุณวุฒิด้วยวิธีการจัดประชุมสัมมนาจำนวน 16 คน ผลการวิจัยพบว่า 1) ระดับคุณธรรมจากการรายงานตนเองของนิสิตไม่สอดคล้องกับความคิดเห็นของกลุ่มอาจารย์ โดยนิสิตคิดว่าตนเองมีคุณธรรมในระดับสูง ในขณะที่กลุ่มอาจารย์เห็นว่านิสิตมีคุณธรรมในระดับปานกลาง โดยคุณธรรมที่ควรเร่งพัฒนาที่สุดคือ ความมีวินัย ความรับผิดชอบ ความสามารถในการพึ่งพาตนเอง และสัจจะ (ความตั้งใจจริงและจริงใจต่อการทำงาน) 2)

ประถมศึกษาปีที่ 5 ผลการวิจัยพบว่า ครูส่วนใหญ่ปลูกฝังจริยธรรมด้านความมีระเบียบวินัยมากที่สุด และปลูกฝังด้วยวิธีการแสดงตนเป็นแบบอย่าง

รุ่งนภา จอนเจดสิน (2539) ศึกษาการปฏิบัติตนทางจริยธรรมตามการรับรู้ของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย จำแนกตามประสบการณ์ที่เข้าร่วมกิจกรรม จำนวน 571 คน จากโรงเรียนรัฐบาลในกรุงเทพมหานคร โดยใช้แบบสอบถาม พบว่าระดับจริยธรรมที่นักเรียนปฏิบัติได้มากมี 4 ด้าน คือ ความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ ความกตัญญู ความกล้าหาญ และคุณภาพอ่อนน้อม

จากการศึกษาทฤษฎี แนวคิด และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง พบว่านักวิจัยทั้งไทย และต่างประเทศสนใจศึกษากระบวนการที่ช่วยพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนเป็นอย่างมาก โดยที่ Brown-Liburd และ Porco (2011) และ Bernacki และ Jaeger (2008) ต่างก็ศึกษาเรื่องการจัดกิจกรรมเสริมคุณธรรมจริยธรรมนอกเวลาเรียน ซึ่งเป็นกิจกรรมเสริมประสบการณ์พิเศษ ในขณะที่ Cuevas (2011) ศึกษาเรื่องการจัดกิจกรรมในห้องเรียนโดยใช้สถานการณ์จำลอง เช่นเดียวกับเพ็ญศิริ อิมอุดม (2551) ที่มีกิจกรรมในชั้นเรียน โดยสอดแทรกการประเมินตนเองในบทเรียน สอดคล้องกับอินทิรา รุมาส (2545) ที่ใช้กิจกรรมการเล่านิทานเพื่อพัฒนาคุณลักษณะทางคุณธรรมจริยธรรมในชั้นเรียน นอกจากนี้ Oktay, Ramazan และ Sakin (2010) และกนกพรพรรณ บุญธรรม (2540) ได้ศึกษารูปแบบการสอนของครูในการปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียน และการประพฤติตนเป็นแบบอย่างในสถานศึกษา ส่วน Steele, Branson และ Martin (2011) และ Skoe (2010) ศึกษาเรื่องภูมิหลังของผู้เรียนที่มีผลต่อการพัฒนาการทางจริยธรรม เหมือนกับรุ่งนภา จอนเจดสิน (2539) นอกจากนี้พระณัฐวุฒิ พิพิธ (2552) และคำพลอย โพธิ์ทอง (2542) ก็ได้ศึกษาบทบาทของศาสนาในการมีส่วนร่วมพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียน ในขณะที่สุวิมล ว่องวานิช และนางลักษณ วัชรชัย (2542) สนใจศึกษาสิ่งที่มีผลต่อการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมนักเรียนทั้งด้านภูมิหลังของผู้เรียน ด้านครอบครัว และด้านสถานศึกษา ผู้วิจัยจึงได้สรุปปัจจัยที่วิเคราะห์แล้วว่าส่งผลต่อการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมจำนวน 4 ปัจจัย ได้แก่ 1) ปัจจัยด้านภูมิหลังของผู้เรียน 2) ปัจจัยด้านครอบครัว 3) ปัจจัยด้านสถานศึกษา และ 4) ปัจจัยด้านสังคม ซึ่งผู้วิจัยได้สังเคราะห์และแสดงไว้ดังตารางที่ 2.2

ตารางที่ 2.2 (ต่อ) ทฤษฎี แนวคิด งานวิจัยของไทยและต่างประเทศที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียน

ทฤษฎี/แนวคิด/เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	ปัจจัยที่เกี่ยวข้อง																													
	ภูมิหลังของผู้เรียน								ครอบครัว			สถานศึกษา						สังคม												
	เพศ	อายุ	สติปัญญา	เจตคติ	ประสบการณ์	ทางสังคม	การควบคุม	ตนเอง	ภูมิฐานะ	รายได้ของ	ครอบครัว	การอบรมเลี้ยงดู	ของพ่อแม่	การเป็น	ตัวแบบ	การเสริม	แรง	การอบรมสั่ง	สอน	การจัดกิจกรรม	การสอน	เพื่อน	การเป็น	ตัวแบบ	การเสริม	แรง	สภาพแวดล้อม	สภาพสังคม	ศาสนา	สื่อมวลชน
3) Steele และคณะ (2011)	✓	✓			✓														✓								✓			
4) Oktay และคณะ (2010)																		✓	✓											
5) Skoe (2010)	✓	✓	✓	✓														✓	✓											
6) Bernacki (2008)																			✓											
7) พระณัฐวุฒิ (2552)																												✓		
8) เพ็ญศิริ (2551)			✓															✓					✓							
9) อินทิรา (2545)																			✓											
10) สุวิมล และ นงลักษณ์ (2542)		✓							✓	✓	✓	✓						✓	✓	✓	✓			✓				✓		
11) คำพลอย (2542)																													✓	
12) กนกพรพรณ (2540)																		✓					✓							
13) รุ่งนภา (2539)					✓													✓					✓							

จากตารางที่ 2.2 จะเห็นได้ว่า ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนนั้นมีหลายด้าน ผู้วิจัยจึงมีประเด็นที่น่าสนใจว่า ปัจจัยที่ต่างกันจะส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ด้านคุณธรรมจริยธรรมหรือไม่ อย่างไร ซึ่งประเด็นนี้ได้มีผู้ศึกษาด้วยวิธีการวิเคราะห์ห่อภิมาณมาแล้ว ดังเช่นผลการวิจัยของวิญญา ยัมยวน (2547) ได้ศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการคิดวิจารณ์ญาณ และพบว่าปัจจัยด้านผู้เรียนส่งผลต่อความแปรปรวนของค่าขนาดอิทธิพลอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ นอกจากนี้ยังมีผลงานวิจัยของอิทธิฤทธิ์ พงษ์ปิยะรัตน์ (2547) ศึกษาอิทธิพลของปัจจัยด้านนักเรียน ครู และโรงเรียนที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และพบว่าปัจจัยด้านนักเรียน และปัจจัยด้านครู เป็นตัวแปรที่สามารถอธิบายความแปรปรวนในระดับค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ได้ ผู้วิจัยมีความคิดว่าปัจจัยที่ต่างกันอาจส่งผลต่อความแปรปรวนของดัชนีมาตรฐาน จึงได้รวบรวมวิทยานิพนธ์จำนวน 55 เล่ม ซึ่งเป็นงานวิจัยเชิงทดลอง และเชิงสหสัมพันธ์ที่ศึกษาเกี่ยวกับการพัฒนาคุณธรรม จากศูนย์บรรณสารสนเทศ คณะครุศาสตร์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ที่ตีพิมพ์เผยแพร่ตั้งแต่ปี พ.ศ.2519-2553 เพื่อวิเคราะห์ปัจจัยต่าง ๆ ที่วิทยานิพนธ์แต่ละเรื่องได้ทำการศึกษาเพื่อใช้สร้างกรอบแนวคิดการวิจัยและเป็นตัวแปรในการบันทึกข้อมูลคุณลักษณะของงานวิจัยด้านต่าง ๆ ดังตารางที่ 2.3

ตารางที่ 2.3 วิทยานิพนธ์ที่นำมาสังเคราะห์จำนวน 55 เล่ม จำแนกตามปัจจัยด้านต่าง ๆ

เล่มที่	ปี	ชื่อผู้วิจัย	ปัจจัย 4 ด้าน			
			ภูมิหลังของผู้เรียน	ครอบครัว	สถานศึกษา	สังคม
1	2552	ชลดา ทองเชียง			3102	
2	2552	นิรุช เหลือลมัย			3225	
3	2552	ลัดดาวัลย์ ประกอบเพชร			3103	
4	2552	दनัย ดวงภุมเมศรี			3228	
5	2552	นิศารัตน์ อิศระมโนรส			3226	
6	2552	ปวีรี กาญจนเกี			3013, 3203	
7	2552	อรอุมา เจริญสุข	103, 122, 123, 105	201	3005	402, 409
8	2551	นันทกา จิรานันท์			3214	
9	2551	มาลัยพร นนท์แก้ว	105, 115, 124, 125	202	3001	402
10	2551	อัจฉิมา เขาวนิต	107			
11	2550	จรัญ ศรีบัวนำ	105, 126, 127, 128, 129	201, 207, 208	3003, 3005, 3011, 3012, 3013	402, 406, 410, 411, 412, 413
12	2546	มารศรี กลางประพันธ์			3203	
13	2545	พรทิพัฒน์ เพิ่มผล			3212	
14	2544	ผาณิต เย็นแซ			3227	
15	2544	วัลลภา จันทรเพ็ญ			3221	

ตารางที่ 2.3 (ต่อ) วิทยานิพนธ์ที่นำมาสังเคราะห์จำนวน 55 เล่ม จำแนกตามปัจจัยด้านต่าง ๆ

เล่มที่	ปี	ชื่อผู้วิจัย	ปัจจัย 4 ด้าน			
			ภูมิหลังของผู้เรียน	ครอบครัว	สถานศึกษา	สังคม
16	2543	ปัทมา ทองสม	101, 102, 103, 104, 116, 117, 118, 120, 121			
17	2543	พิชญ์ ชำมา			3209	
18	2543	หรรษา สุขกาล			3215	
19	2542	พรจิต แท้สูงเนิน			3205	
20	2540	จิรภรณ์ วสุวัต			3209	
21	2540	ศรีเกียรติ อนันต์สวัสดิ์			3223	
22	2536	อัมพรรัตน์ วัฒนชะโชติ			3208	
23	2535	เบญจมาศ สุชาติวุฒิ			3203	
24	2535	สุพรทิพย์ จิตรพีระ	103			
25	2534	รัชณี วัฒนกิจ			3222	
26	2533	จินดา นิลแย้ม			3218	
27	2533	เบญจา รุ่งประพันธ์			3216, 3217	
28	2531	ถนอม เลขาพันธ์	103			
29	2531	วันชัย สุมโนจิตรภรณ์		202, 203		
30	2530	บรรพต พรประเสริฐ			3201, 3206	
31	2529	ทิพย์รัตน์ ไทศรีวิชัย				402
32	2529	รัตนา ฉากฉลัก	1172, 1173	202, 204		
33	2529	ศิวพร ชาญนิต	114			
34	2528	ก้ำพล ชูรัตน์	1012, 1022			
35	2528	อุทุมพร โกมลวรรณะ	114			
36	2527	นันทิกา พรหมนาม	1011, 1022, 1042, 1043, 1044, 1045, 1131, 1133, 1162, 1163, 1164			4081, 4082, 4084
37	2527	พรณี สุวัฒน์			3210	
38	2527	ภาณี อัครธรรม	1012, 1022, 1041, 1043, 1044, 1045, 1131, 1133, 1161, 1162, 1164			4081, 4083, 4084
39	2527	ศิวพร คูภิรมย์			3218	
40	2525	บุบผา เรืองรอง			3201, 3213	

ตารางที่ 2.3 (ต่อ) วิทยานิพนธ์ที่นำมาสังเคราะห์จำนวน 55 เล่ม จำแนกตามปัจจัยด้านต่าง ๆ

เล่มที่	ปี	ชื่อผู้วิจัย	ปัจจัย 4 ด้าน			
			ภูมิหลังของผู้เรียน	ครอบครัว	สถานศึกษา	สังคม
41	2525	อภิญา จันทร์เจนจบ	1012, 1022, 1041, 1042, 1044, 1045, 1132, 1133, 1161, 1163, 1164			4081, 4082, 4083
42	2525	อารีญา ศิวะบุตร	1012, 1022, 1041, 1042, 1043, 1044, 1131, 1133, 1161, 1162, 1163			4081, 4082, 4083
43	2524	นัยนา ดิษฐะ			3229	
44	2524	มารุต ดาชะอม	1011, 1022			
45	2523	ยาใจ จุลพงษ์		202, 203		
46	2522	วณิ ออมสิน	1012, 1022, 1152			
47	2522	วิระวรรณ อามระดิษ	115, 116, 117, 119	201		
48	2522	ศรวิรรณา เขียวลี	1011, 1022, 1152			
49	2522	สุพัตรศรี ขุมทรัพย์	1011, 1022, 1152			
50	2522	สุรณีย์ จุตติวงศ์พันธ์	1011, 1022, 1151			
51	2519	สุภาพรรณ พวงจันเพชร			3214	
52	2525	ชูชัย สมितिไกร	1012, 1022, 1041, 1042, 1043, 1044, 1131, 1133, 1161, 1163, 1164			4081, 4082, 4083
53	2525	พนมไพโร อากรณ์รัตน์	1012, 1022, 1041, 1043, 1044, 1045, 1131, 1132, 1161, 1162, 1163			4081, 4082, 4083
54	2525	รวมพร อุนวรรณธรรม	1011, 1022, 1041, 1043, 1044, 1045, 1131, 1133, 1162, 1163, 1164			4081, 4082, 4084
55	2553	ลีลาวดี วิชโรบล			3224	

*ตัวเลขในช่องปัจจัยทั้ง 4 ด้าน หมายถึง รหัสของตัวแปรต้น ซึ่งผู้วิจัยได้วิเคราะห์จากวิทยานิพนธ์ที่นำมาสังเคราะห์ โดยยึดคู่มือการลงรหัสงานวิจัยในภาคผนวก ข เป็นหลัก

จากการวิเคราะห์ตัวแปรที่ได้จากงานวิจัยทั้ง 55 เล่ม พบว่างานวิจัยแต่ละเล่มมีประเด็นสนใจศึกษาหลากหลายประเด็น เกี่ยวกับตัวแปรต่าง ๆ ที่มีผลต่อการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรม สามารถสรุปตัวแปรตามปัจจัยแต่ละด้านได้ดังตารางที่ 2.4

ตารางที่ 2.4 ตัวแปรที่ส่งผลต่อการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมตามปัจจัยแต่ละด้าน

ปัจจัย	ตัวแปรที่เกี่ยวข้อง
ด้านภูมิหลังของผู้เรียน	เพศ, ระดับชั้น, ศาสนา, ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน, ภูมิลำเนา, ความสนใจเรื่องคุณธรรมส่วนตัว, ความฉลาดทางอารมณ์, ความรู้ทางจริยศึกษา, ฐานะทางเศรษฐกิจ, อาชีพของพ่อแม่, การศึกษาของพ่อแม่, รายได้ของพ่อแม่, สภาพที่อยู่อาศัย, ลักษณะการเข้าศึกษาในสถาบัน, ลักษณะการทำกิจกรรมในสถานศึกษา, ความเชื่ออำนาจในตน, ประสบการณ์ทางสังคม, การควบคุมอิโก้, การควบคุมซูเปอร์อีโก้, แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์, ความใฝ่รู้, ลักษณะมุ่งอนาคต, จิตอาสา
ด้านครอบครัว	รูปแบบการเลี้ยงดูโดยรวม, การเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตย, การเลี้ยงดูแบบเข้มงวด กวดขัน, การเลี้ยงดูแบบปล่อยปละละเลย, ความสัมพันธ์ในครอบครัว, การถ่ายทอดศีลธรรมในครอบครัว
ด้านสถานศึกษา	การปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างของครู, การจัดสภาพแวดล้อมในโรงเรียน, การจัดรูปแบบกิจกรรมการเรียนการสอน, การจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร, การดูแลเอาใจใส่ของครู, เพื่อน, การสอดแทรกคุณธรรมจริยธรรมในวิชาเรียน, การเขียนบันทึกคุณธรรมประจำวัน, การใช้นิทาน, การใช้การ์ตูน, การใช้เกม, การใช้โปรแกรมการสอนตามแนวคิดของวาร์ส, การใช้โปรแกรมการสอนตามแนวคิดคอนสตรัคติวิสต์, การใช้กิจกรรมการละเล่นพื้นเมือง, การใช้กิจกรรมตามแนวคิดกระแ่งนิยม, การแสดงบทบาทสมมติ, การใช้กระบวนการกลุ่ม, การใช้โปรแกรมการทำงานระหว่างเรียน, การฝึกสมาธิด้วยการฟังพิจารณา, การฝึกสมาธิด้วยการเจริญสติภาวนา, การใช้กิจกรรมคัดสรร (เกม นิทาน กรณีตัวอย่าง บทบาทสมมติ), การจัดกิจกรรมตามแนวคิดปรับพฤติกรรมทางปัญญา, การเรียนการสอนแบบมนธรรมสำนึก, การสอนแบบบูรณาการ 4 วิธีตามหลักวิทยาศาสตร์, การเรียนด้วยกิจกรรม 4MAT และ ทฤษฎีปลูกฝังนิสัย, รูปแบบการจัดกิจกรรมสำหรับนักเรียนประถมศึกษา, การเล่านิทานแบบไม่จบเรื่อง, การจัดการเรียนการสอนแบบชิปปา, การสอนพลศึกษาเพื่อพัฒนาความมีน้ำใจนักกีฬา, การใช้แบบฝึกพัฒนาจริยธรรม, การจัดอบรมพรหมวิหาร 4
ด้านสังคม	บทบาทของสื่อมวลชน, สิ่งแวดล้อมในชุมชน, บรรยากาศทางจริยธรรม, การร่วมกิจกรรมทางศาสนา, การนำหลักธรรมทางศาสนามาใช้, การร่วมกิจกรรมกับชุมชน, สภาพทางสังคม

ตอนที่ 3 การวิเคราะห์ห่อภิมาณและการวิเคราะห์ชาติพันธุ์วรรณนาอภิมาณ

ในตอนที 3 นี้ ผู้วิจัยได้นำเสนอความหมายของการวิเคราะห์ห่อภิมาณ และวิธีดำเนินการวิจัย ซึ่งเป็นวิธีที่ใช้สังเคราะห์งานวิจัยเชิงปริมาณ และการวิเคราะห์ชาติพันธุ์วรรณนาอภิมาณซึ่งเป็นวิธีสังเคราะห์งานวิจัยเชิงคุณภาพอย่างมีระบบ มีรายละเอียดดังต่อไปนี้

1. การวิเคราะห์ห่อภิมาณ

การสังเคราะห์งานวิจัย หมายถึง การรวบรวมข้อค้นพบที่ได้จากงานวิจัยที่ศึกษาปัญหาเดียวกัน เพื่อให้ได้ข้อสรุปของผลวิจัยที่มีความกว้างขวางลุ่มลึก ซึ่งมีทั้งการสังเคราะห์งานวิจัยเชิงปริมาณ และงานวิจัยเชิงคุณภาพ การสังเคราะห์งานวิจัยเชิงคุณภาพ ใช้วิธีการสังเคราะห์เนื้อหาเป็นการประมวลรวมข้อค้นพบต่าง ๆ อย่างพินิจพิเคราะห์ แล้วนำมาจัดหมวดหมู่ เปรียบเทียบความสอดคล้อง และความแตกต่าง แล้วสรุปผล ส่วนการสังเคราะห์งานวิจัยเชิงปริมาณ เป็นการหาข้อสรุปผลการวิจัยจากงานวิจัยหลาย ๆ เรื่องด้วยค่าสถิติซึ่งทำให้ผลการสังเคราะห์งานวิจัยมีความถูกต้องชัดเจน และลุ่มลึกยิ่งขึ้น วงการวิจัยในประเทศไทยเริ่มต้นให้ความสนใจการสังเคราะห์งานวิจัยในปี พ.ศ.2527 โดยอุทุมพร จามรมาน เป็นผู้เขียนตำราเกี่ยวกับการสังเคราะห์งานวิจัยเล่มแรกของไทย คือ หนังสือชื่อ “การสังเคราะห์งานวิจัย: เชิงปริมาณ”

นักวิจัยหลายท่านได้ให้ความหมายของการวิเคราะห์ห่อภิมาณในลักษณะต่าง ๆ ดังต่อไปนี้ (นงลักษณ์ วิรัชชัย, 2542)

ตารางที่ 2.5 ความหมายของการวิเคราะห์ห่อภิมาณ

ชื่อนักวิจัย	ความหมายของการวิเคราะห์ห่อภิมาณ
Glass (1976)	การวิเคราะห์ผลการวิเคราะห์ (the analysis of analyses)
Glass, MCGaw และ Smith (1981)	การวิจัยเชิงปริมาณเพื่อสังเคราะห์งานวิจัยหลาย ๆ เรื่องที่ศึกษาปัญหาเดียวกัน โดยใช้วิธีการทางสถิติ
Hedges และ Olkin (1985)	วิธีการวิเคราะห์ผลของการวิเคราะห์ทางสถิติที่ได้จากงานวิจัยที่นำมาสังเคราะห์
Kulik และ Kulik (1989)	การประมาณค่าดัชนีความสัมพันธ์ การรวมค่าดัชนีความสัมพันธ์ และการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรปรับกับดัชนีความสัมพันธ์ที่ได้
Wolf (1986)	การหาข้อสรุปจากผลการวิจัยทุกเรื่องที่ศึกษาปัญหาเดียวกันด้วยวิธีการทางสถิติ เพื่อแยกผลวิจัยสุดโต่งออกจากกลุ่ม
Rosenthal (1990) Hedges และ Olkin (1985)	วิธีการสังเคราะห์ค่าสถิติที่เป็นดัชนีมาตรฐาน การตรวจสอบความแตกต่างของดัชนีมาตรฐานอันเนื่องมาจากตัวแปรปรับ

ตารางที่ 2.5 (ต่อ) ความหมายของการวิเคราะห์ห่อภิมาน

ชื่อนักวิจัย	ความหมายของการวิเคราะห์ห่อภิมาน
Mullen (1989)	กระบวนการเชิงปริมาณที่สรุปรวมงานวิจัยโดยให้ผลสรุปที่ถูกต้องด้วยวิธีการทางสถิติหลายแบบ
Hunt (1997)	การสังเคราะห์งานวิจัยให้ได้ข้อสรุปที่ถูกต้อง และศึกษาความสัมพันธ์เชิงสาเหตุระหว่างตัวแปรปรับกับผลการวิจัยที่นำมาสังเคราะห์

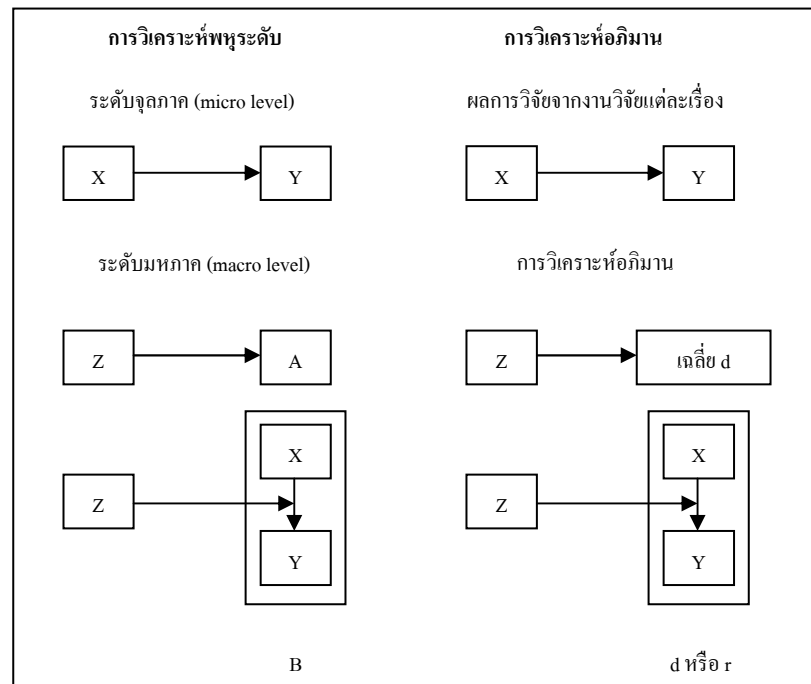
กล่าวโดยสรุป การวิเคราะห์ห่อภิมาน คือ การนำผลที่ได้จากงานวิจัยที่ศึกษาปัญหาเดียวกันมาวิเคราะห์ผล ว่ามีความสอดคล้องหรือแตกต่างกัน หากแตกต่างกันแล้วเป็นผลเนื่องมาจากตัวแปรใด แล้วสรุปรวมหรือสังเคราะห์เป็นองค์ความรู้ใหม่ ด้วยวิธีการทางสถิติในรูปแบบของดัชนีมาตรฐาน

การสังเคราะห์งานวิจัยแบบดั้งเดิมใช้วิธีการจับประเด็นโดยสรุปจากผลการวิจัยต่างๆ แล้วนำมารวมกัน (integrate) แล้วจัดหมวดหมู่ เพื่อเปรียบเทียบความสอดคล้อง และความแตกต่างเป็นผลการสังเคราะห์ที่ได้มาในลักษณะของการบรรยาย (narrative review) ซึ่งกระบวนการดังกล่าวเหมือนกับกระบวนการวิจัยโดยทั่วไปเป็นการใช้ระเบียบวิธีทางวิทยาศาสตร์ในการแสวงหาความรู้เช่นเดียวกัน ได้แก่ การกำหนดปัญหา การรวบรวมข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูล การสรุปผล และการนำเสนอรายงาน (Cooper, 1984; Light และ Pillemer, 1984; Mullen; 1989 อ้างถึงใน นงลักษณ์ วิรัชชัย, 2542) การสังเคราะห์งานวิจัยลักษณะนี้ เรียกว่า การสังเคราะห์แบบปริทัศน์งานวิจัยแบบพรรณนา (narration) ซึ่งยังคงเป็นวิธีหนึ่งที่ยังคงใช้ในปัจจุบันด้วย Kulik และ Kulik (1989) ระบุว่า การสังเคราะห์งานวิจัยแบบพรรณนามีจุดอ่อน คือ เป็นการสังเคราะห์ที่ไม่มีระบบ มีความเป็นอัตนัยสูง ผลของการสังเคราะห์จึงแตกต่างกันขึ้นอยู่กับความสามารถและประสบการณ์ของผู้วิจัย (นงลักษณ์ วิรัชชัย, 2542) ประกอบกับจำนวนปริมาณงานวิจัยที่เพิ่มขึ้นเรื่อย ๆ การสังเคราะห์งานวิจัยด้วยวิธีพรรณนาด้วยการนำผลการวิจัยมาเปรียบเทียบกันแบบดั้งเดิม อาจทำให้ผลการวิจัยที่ได้มีความเป็นอัตนัยสูง และให้ผลที่คลาดเคลื่อนได้ การวิเคราะห์ห่อภิมานจึงมีการพัฒนาให้มีระบบมากยิ่งขึ้นด้วยการใช้วิธีการวิเคราะห์ทางสถิติ เพื่อให้สามารถสังเคราะห์ผลสรุปที่ได้จากงานวิจัยจำนวนมากได้

การสังเคราะห์องค์ความรู้จากงานวิจัยแต่ละเรื่องที่ศึกษาปัญหาวิจัยเดียวกัน หรือที่เรียกว่าการวิเคราะห์ห่อภิมานนั้น มีหลักสำคัญอยู่ที่การใช้สถิติวิเคราะห์ คือ การใช้ดัชนีมาตรฐาน (standard index) ซึ่งเป็นการทำให้ผลวิจัยแต่ละเรื่องมีหน่วยมาตรฐานเดียวกัน ทำให้ง่ายต่อการนำมาวิเคราะห์และสรุปผล ดัชนีมาตรฐานที่ใช้ในการวิเคราะห์ห่อภิมาน คือ ขนาดอิทธิพล (effect

size) เป็นค่าที่ได้จากผลการวิจัยแต่ละเรื่อง และค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (correlation coefficient) เป็นข้อมูลคุณลักษณะงานวิจัยที่นำมาสังเคราะห์ ดัชนีทั้งสองชนิดนี้ช่วยให้นักวิจัยสามารถสังเคราะห์งานวิจัยเชิงทดลอง และงานวิจัยเชิงสหสัมพันธ์แล้วประมวลรวมเข้าด้วยกันได้ เนื่องจากมีสูตรที่ Glass และคณะ (1981) ได้เสนอไว้เพื่อแสดงความสัมพันธ์ระหว่างดัชนีมาตรฐานทั้งสองชนิด (วรฤณี อริยะสินสมบุญ, 2544) ผลที่ได้จากการวิเคราะห์อภิमानแยกออกเป็น 2 ส่วน ได้แก่ ส่วนแรก คือ ผลที่ได้จากการวิจัย (study generated results) คือ ผลสรุปขนาดอิทธิพลซึ่งเป็นข้อค้นพบที่ได้จากงานวิจัยที่นำมาสังเคราะห์ และ ส่วนที่ 2 คือ ผลการวิเคราะห์จากการสังเคราะห์ (synthesis-generated results) ได้แก่ ผลการวิเคราะห์อิทธิพลกำกับ (moderating effects) ที่มีต่อขนาดอิทธิพล โดยที่ตัวแปรกำกับนั้นได้มาจากกระบวนการสังเคราะห์ที่เกิดจากความแตกต่างของงานวิจัย (นงลักษณ์ วิรัชชัย และ สุวิมล ว่องวานิช, 2553)

การวิเคราะห์อภิमानนอกจากจะให้ความสนใจในเรื่องของการประมาณค่าดัชนีมาตรฐานจากงานวิจัยแต่ละเรื่องแล้ว ยังต้องมีการตรวจสอบความแปรปรวนของดัชนีมาตรฐานด้วย หากความแปรปรวนมากต้องมีการวิเคราะห์ว่าดัชนีมาตรฐานนั้นแตกต่างกันเพราะตัวแปรปรับ (moderator variable) ชนิดใด การวิเคราะห์อภิमानในระยะหลังสามารถวิเคราะห์อิทธิพลของตัวแปรปรับ (moderator variable) และตัวแปรส่งผ่าน (mediator variable) ที่มีต่อดัชนีมาตรฐานได้ หน่วยการวิเคราะห์สำหรับการวิเคราะห์อภิमानคือผลของงานวิจัยแต่ละเล่ม ซึ่งแตกต่างจากการวิจัยโดยทั่วไป ซึ่งมีหน่วยการวิจัยเป็นบุคคลหรือองค์กร ผลที่ได้จากการสังเคราะห์จะมีลักษณะเป็นข้อสรุปรวมจากงานวิจัยทุกเรื่อง และเป็นการเปรียบเทียบหน่วยรวมของงานวิจัยตามลักษณะของตัวแปรปรับแต่ละตัว

ภาพที่ 2.3: เปรียบเทียบลักษณะการวิเคราะห์พหุระดับและการวิเคราะห์ห่อภิมาณ
ที่มา: นงลักษณ์ วิรัชชัย (2542)

จากภาพที่ 2.3 การวิเคราะห์ระดับจุลภาค เป็นการหาค่าความสัมพันธ์ระหว่าง X กับ Y มีหน่วยการวัดเป็นระดับบุคคล ค่าเฉลี่ยรวมของตัวแปร Y จะเรียกว่า ตัวคงค่า A และได้ค่าอิทธิพลของ X ที่มีต่อ Y ในรูปสัมประสิทธิ์การถดถอย B ในการวิเคราะห์ระดับมหภาค เป็นการวิเคราะห์ว่าตัวแปรปรับ Z มีผลต่อค่า A และ B อย่างไร ซึ่งมีลักษณะเหมือนกับการวิเคราะห์ห่อภิมาณ ซึ่งเป็นการนำงานวิจัยมาสังเคราะห์หาค่าความสัมพันธ์ระหว่าง X กับ Y ซึ่งจะได้ผลออกมาในรูปขนาดอิทธิพล (d) หรือสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (r) และวิเคราะห์ต่อว่าค่าดังกล่าวมีความแตกต่างกันเนื่องมาจากตัวแปรปรับ Z ตัวใดบ้าง

การวิเคราะห์ห่อภิมาณ มีขั้นตอนในการวิเคราะห์ผลเหมือนหลักการทำวิจัยทั่วไปดังต่อไปนี้

ขั้นที่ 1 กำหนดปัญหาวิจัย และวัตถุประสงค์การวิจัย เพื่อให้ได้คำตอบข้อวิจัยที่เป็นผลสรุป

ขั้นที่ 2 ศึกษาเอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อสร้างกรอบความคิดสำหรับการวิเคราะห์ห่อภิมาณ

ขั้นที่ 3 รวบรวมข้อมูล โดยการเสาะค้นงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับปัญหาที่กำหนด กำหนดกลุ่มตัวอย่างงานวิจัยที่จะนำมาสังเคราะห์ สร้างเครื่องมือสำหรับการวิเคราะห์ ได้แก่ แบบประเมินงานวิจัย และแบบบันทึกข้อมูล การบันทึกข้อมูล ซึ่งเป็นการบันทึก ลงรหัส และเตรียม

ข้อมูลสำหรับการวิเคราะห์ในขั้นต่อไป ในขั้นตอนของการบันทึกผลการวิจัย จำเป็นต้องแปลงข้อมูลให้เป็นค่าดัชนีมาตรฐานก่อน ได้แก่ ค่าขนาดอิทธิพล สำหรับงานวิจัยเชิงทดลอง และค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์สำหรับงานวิจัยเชิงสหสัมพันธ์ โดยสามารถประมาณค่าได้ 2 วิธี คือ วิธีประมาณค่าจากการคำนวณโดยตรง และวิธีประมาณค่าจากสถิติตามสูตรของ Glass

ขั้นที่ 4 วิเคราะห์ข้อมูลโดยเตรียมข้อมูลสำหรับการวิเคราะห์ ตรวจสอบลักษณะการแจกแจงของตัวแปร วิเคราะห์ข้อมูลเบื้องต้นเพื่อตรวจสอบความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร และวิเคราะห์ผลการวิจัยเพื่อสรุปรวมเป็นองค์ความรู้ โดยวิเคราะห์ผลความแตกต่างของดัชนีมาตรฐานว่ามีความแตกต่างกันทางสถิติหรือไม่ ถ้าไม่แตกต่างกันก็สามารถสรุปผลเพื่อเป็นคำตอบสำหรับการสังเคราะห์งานวิจัยได้ทันที แต่ถ้าพบความแตกต่างหรือความแปรปรวนในค่าดัชนีมาตรฐานแล้ว ต้องตรวจสอบที่มาว่ามิสาเหตุมาจากตัวแปรคุณลักษณะงานวิจัยตัวแปรใด

2.การวิเคราะห์ชาติพันธุ์วรรณนาอภิमान

การสังเคราะห์งานวิจัยด้วยวิธีการวิเคราะห์อภิमानดังกล่าวมานั้น เป็นวิธีการวิเคราะห์ข้อมูลสำหรับงานวิจัยเชิงปริมาณ ที่มีค่าสถิติจากการทดสอบซึ่งได้จากงานวิจัยเชิงทดลอง หรือมาจากค่าความสัมพันธ์จากงานวิจัยเชิงสหสัมพันธ์ ส่วนงานวิจัยเชิงคุณภาพ ก็สามารถนำมาสังเคราะห์ผลสรุปรวมองค์ความรู้ได้เช่นกัน หากแต่ใช้วิธีการที่เรียกว่า การวิเคราะห์ชาติพันธุ์วรรณนา (meta-ethnography) ซึ่ง Noblit และ Hare (1988, อ้างถึงในนงลักษณ์ วิรัชชัย, 2542) ได้ให้แนวคิดเกี่ยวกับการสังเคราะห์งานวิจัยเชิงคุณภาพนี้ว่า การสังเคราะห์งานวิจัยแบบดั้งเดิมเป็นวิธีการที่ไม่มีระบบ และให้ข้อสรุปที่ไม่ครอบคลุม Noblit และ Hare จึงเสนอขั้นตอนในการสังเคราะห์งานวิจัยเชิงคุณภาพ 7 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นที่ 1 กำหนดปัญหาที่ต้องการศึกษา

ขั้นที่ 2 เลือกรงานวิจัยที่มีคุณค่า

ขั้นที่ 3 อ่านงานวิจัย โดยการอ่านซ้ำ ๆ แบบไม่ต้องตีความ เพียงแต่เป็นการรู้จัก และเข้าใจรายละเอียดของงานวิจัย

ขั้นที่ 4 กำหนดกรอบแสดงความเชื่อมโยงระหว่างงานวิจัยที่นำมาสังเคราะห์

ขั้นที่ 5 ชั้นแปลความหรือตีความ ซึ่งทำได้ 3 แบบ คือ แปลความหมายกลับไปมา แปลความหมายเชิงหักล้าง และแปลความหมายเพื่อเสนอประเด็นโต้แย้ง

ขั้นที่ 6 สังเคราะห์การแปลความหมาย ซึ่งทำให้ได้ข้อความรู้ที่มีความกว้างขวางลึกซึ้ง

ขั้นที่ 7 สรุปและรายงานผล ลักษณะสำคัญของการสังเคราะห์งานวิจัยเชิงคุณภาพไม่ได้อยู่ที่การนำเอาผลวิจัยที่ได้มารวมกันเท่านั้น แต่อยู่ที่การตีความหมายเพื่อให้ได้ข้อค้นพบใน

ปรากฏการณ์ที่ศึกษา โดยเป็นการตีความที่พยายามคงลักษณะของงานวิจัยไว้ ซึ่ง Miles and Huberman (1944 อ้างถึงใน บุษผา เมฆศรีทองคำ, 2547) กล่าวว่าไว้ว่าการวิจัยชาติพันธุ์วรรณนา เป็นวิธีการที่คงลักษณะเฉพาะของงานวิจัยไว้ ผลที่ได้จากการสังเคราะห์จะยังคงเหมือนเดิม แต่จะทำให้เห็นภาพรวมของงานวิจัยที่เชื่อมโยงเป็นระบบมากยิ่งขึ้น สำหรับจำนวนงานวิจัยเชิงคุณภาพที่นำมาสังเคราะห์นั้น Noblit และ Hare (1988 อ้างถึงใน Downe, 2008) กล่าวว่าจำนวนงานวิจัยเพียงเล็กน้อยก็เพียงพอแล้ว แต่ทว่าจำนวนเล็กน้อยดังกล่าวไม่ได้มีการระบุไว้ว่าเป็นจำนวนเท่าใด แต่ข้อมูลต้องเพียงพอ และครอบคลุมประเด็นที่นักวิจัยกำลังสนใจ

ชาย โพรธิตา (2547) ได้กล่าวถึงลักษณะสำคัญของการวิจัยชาติพันธุ์วรรณนา ไว้ 5 ประการ ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้ *ประการแรก* มโนทัศน์ทางวัฒนธรรมเป็นหัวใจสำคัญของการวิจัยชาติพันธุ์วรรณนาในการอธิบาย และตีความเพื่อให้ได้ผลของการศึกษา ในความหมายเชิงปฏิบัติ หมายถึง การศึกษาวัฒนธรรมของชนกลุ่มใดกลุ่มหนึ่ง *ประการที่ 2* วิธีการหลักในการเก็บข้อมูลของการวิจัยชาติพันธุ์วรรณนา คือ การสังเกตแบบมีส่วนร่วม เพื่อซึมซับวิถีชีวิต ความคิด ความรู้สึกของกลุ่มคนที่ศึกษาอย่างใกล้ชิด เรียกได้ว่า นักวิจัยใช้ตัวเองเป็นเครื่องมือในการเก็บข้อมูลในลักษณะของ “คนใน” เพื่อสร้างความสัมพันธ์ และความไว้วางใจ *ประการที่ 3* เน้นความเป็นองค์รวม หน่วยศึกษาในระดับปัจเจกชนมีลักษณะของการเชื่อมโยงกัน คำอธิบายเชิงชาติพันธุ์วรรณนาจะมีลักษณะกว้างและลึก ซึ่งมาจากการเก็บข้อมูลจากแหล่งข้อมูลที่หลากหลาย และจากแนวคิดที่หลากหลาย *ประการที่ 4* บริบทภูมิหลังของระบบวัฒนธรรมทางประวัติศาสตร์ เศรษฐกิจ และการเมืองมีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการวิจัยชาติพันธุ์วรรณนา ความหมายของการแสดงพฤติกรรมของบุคคลหรือกลุ่มคน มีความหมายเฉพาะในบริบทนั้น ๆ การนำเสนอผลการศึกษาทางชาติพันธุ์วรรณนาจึงเน้นรายละเอียดของบริบทการศึกษาเป็นหลัก *ประการที่ 5* แหล่งข้อมูลของการวิจัยชาติพันธุ์วรรณนามีหลายแหล่ง ทำให้ได้ข้อมูลหลายชนิด และวิธีการเก็บข้อมูลก็มีหลายแบบเพื่อให้ได้ข้อมูลที่ครบถ้วนสมบูรณ์ เพื่อนำมาใช้สนับสนุนซึ่งกันและกันได้ วิธีการเก็บข้อมูลอาจเก็บด้วยการสัมภาษณ์และสนทนา หรือจากการสังเกตทั้งแบบมีส่วนร่วมและไม่มีส่วนร่วม ซึ่งลักษณะการเก็บข้อมูลที่มีความหลากหลายจะทำให้ได้ข้อมูลที่น่าเชื่อถือ

การวิเคราะห์ชาติพันธุ์วรรณนาอภิमानเป็นวิธีการแรกที่ใช้กันอย่างกว้างขวางในการสังเคราะห์งานวิจัยเชิงคุณภาพ ทำให้ได้ข้อมูลเชิงลึก โดยใช้วิธีการเปรียบเทียบเทียบ ถ้าย้อนความคิด และสร้างข้อสรุปจากงานวิจัยที่แตกต่างกันอย่างมีระบบ การแปลความหมายข้อมูลเป็นการแปลแบบคำต่อคำเพื่อรักษาความหมายเดิมของข้อความ ซึ่งจะช่วยคงลักษณะข้อมูลเชิงคุณภาพไม่ให้ผิดเพี้ยนไปจากเดิม (Noblit & Hare 1988 อ้างถึงใน Kane, Wood และ Barlow,

2007) ในการวิเคราะห์ชาติพันธุ์วรรณนาอภิमान Noblit และ Hare ได้อธิบายประเภทของการแปลความหมายในงานวิจัยชาติพันธุ์วรรณนาไว้ 3 ประเภท (Noblit and Hare, 1988 อ้างถึงใน Kane, Wood และ Barlow, 2007; บุญผา เมฆศรีทองคำ, 2547) ดังนี้

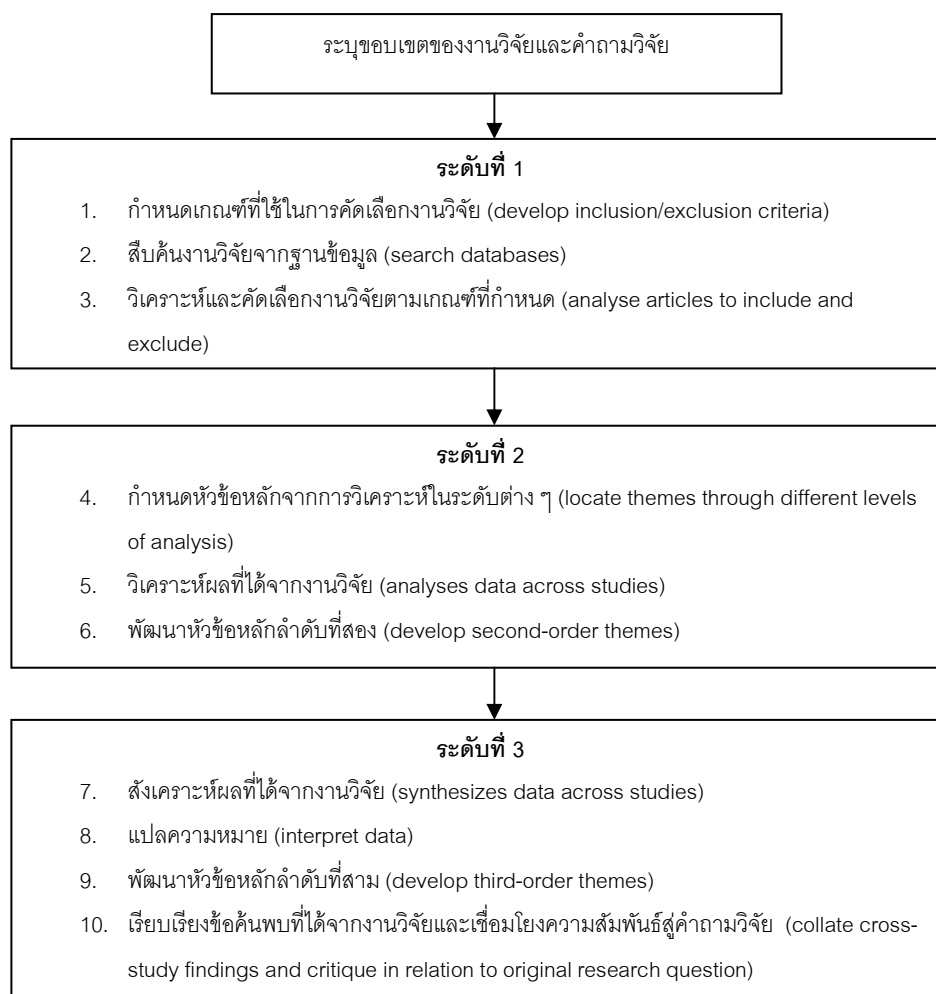
1) การแปลความหมายเทียบกลับไปกลับมา (reciprocal translations) เป็นวิธีการที่ใช้วิเคราะห์ตีความงานวิจัยที่มีผลสอดคล้องกัน เป็นการเทียบเคียงงานวิจัยเรื่องหนึ่งกับเรื่องอื่น ๆ ที่มีเนื้อหาสาระของผลวิจัยที่เหมือนกันอย่างตรงไปตรงมา

2) การแปลความหมายเชิงหักล้าง (refutational syntheses) เป็นวิธีการที่ใช้วิเคราะห์ตีความงานวิจัยที่มีข้อสรุปที่ต่างกัน ข้อค้นพบที่ได้มีลักษณะตรงข้ามกันเป็นลักษณะของการนำงานวิจัยเรื่องหนึ่งไปเปรียบเทียบกับงานวิจัยอีกเรื่องหนึ่ง

3) การแปลความเพื่อเสนอประเด็นการโต้แย้ง (lines of argument syntheses) เป็นการนำงานวิจัยทุกเรื่องมาวิเคราะห์เชื่อมโยงเพื่อนำไปสู่ข้อสรุป

Savin-Baden และ McFarland (2008) ได้กล่าวถึงวิธีการวิเคราะห์ชาติพันธุ์วรรณนาอภิमानไว้ว่า เป็นวิธีการเชิงคุณภาพในการแปลความหมายและวิเคราะห์ความสัมพันธ์เชื่อมโยงของผลที่ได้จากงานวิจัยแต่ละเรื่อง การแปลความหมายด้วยวิธีการวิเคราะห์ชาติพันธุ์วรรณนาอภิमानเป็นวิธีการหนึ่งที่มีระบบในการเปรียบเทียบ วิเคราะห์ และตีความผลการวิจัยที่เกิดจากทฤษฎี และการปฏิบัติ Savin-Baden and Major (2007 cited in Savin-Baden และ McFarland, 2008) ได้พัฒนากระบวนการสังเคราะห์งานวิจัยเชิงคุณภาพโดยใช้กระบวนการ 3 ขั้นตอน ได้แก่ การจัดการงานวิจัย การวิเคราะห์ข้อมูล และการแปลความหมาย ซึ่งเป็นวิธีที่ทำให้นักวิจัยสามารถ

- 1) เรียบเรียงงานวิจัยเชิงคุณภาพหลาย ๆ เรื่องที่มีขอบเขตกว้าง ๆ ได้
- 2) ตรวจสอบวิธีวิทยาการวิจัย และผลที่ได้จากงานวิจัยแต่ละเรื่องในเชิงลึกได้
- 3) เปรียบเทียบ วิเคราะห์ข้อมูล และอธิบายผลที่ได้จากงานวิจัยแต่ละเรื่องได้
- 4) แปลความหมายข้อมูลจากงานวิจัยแต่ละเรื่องได้
- 5) พัฒนาการเล่าเรื่องราวที่ปรากฏอยู่ในงานวิจัยโดยวิธีการแปลความหมายได้
- 6) แปลความหมายจากผลที่ได้จากงานวิจัยแต่ละเรื่องได้อย่างครอบคลุม
- 7) นำเสนอการแปลความหมายเชิงพรรณนาของข้อค้นพบที่ได้จากงานวิจัยได้
- 8) นำเสนอข้อเสนอแนะที่สัมพันธ์กับการแปลความหมายของผลการวิจัยได้นอกจากนี้ Savin-Baden และ McFarland (2008) ได้พัฒนาขั้นตอนการวิเคราะห์ชาติพันธุ์วรรณนาอภิमानไว้ 3 ระดับ ซึ่งประกอบด้วยกระบวนการ 10 ขั้นตอน ดังภาพที่ 2.4

ภาพที่ 2.4: ขั้นตอนการวิเคราะห์ชาติพันธุ์วรรณาอภิมานที่ถูกพัฒนาโดย Savin-Baden และ McFarland (2008)

ที่มา: Savin-Baden, M., McFarland, L. and Savin-Baden, J. (2008)

จุดมุ่งหมายหลักของการวิจัยชาติพันธุ์วรรณาอภิมานตามแนวคิดของ Noblit และ Hare มี 5 ประการ ได้แก่ 1) เพื่อทบทวนวรรณกรรมในเชิงแปลความ 2) เพื่อวิพากษ์ข้อมูลสำหรับการวิจัย 3) เพื่อเปรียบเทียบงานวิจัยแต่ละเรื่องอย่างเป็นระบบเพื่อนำไปสู่ข้อสรุปรวมของงานวิจัย 4) เพื่อเปรียบเทียบความสัมพันธ์ระหว่างงานวิจัย 5) เพื่อสังเคราะห์งานวิจัยชาติพันธุ์วรรณา การวิจัยชาติพันธุ์วรรณาถือว่าเป็นวิถีวิทยาการสำหรับสังเคราะห์งานวิจัยเชิงคุณภาพที่มีคุณประโยชน์อย่างยิ่ง เป็นวิธีที่สามารถสกัดข้อมูลสารสนเทศซึ่งเป็นข้อค้นพบจากงานวิจัยแล้วนำมาสังเคราะห์จนกลายเป็นข้อค้นพบที่มีความลึกซึ้ง ซึ่งมีกระบวนการในการวิเคราะห์อย่างเป็นระบบ หัวใจสำคัญอยู่ที่การแปลความหมาย นักวิจัยที่ใช้วิธีนี้ต้องเป็นผู้ที่มีทักษะความสามารถในการตีความหมาย เพื่อให้ได้ข้อค้นพบที่ไม่ผิดพลาด (Noblit and Hare, 1988)

ตอนที่ 4 งานวิจัยในประเทศและต่างประเทศที่เกี่ยวกับการสังเคราะห์งานวิจัยโดยใช้การวิเคราะห์ห่อภิมาน และการวิเคราะห์ชาติพันธุ์วรรณนาห่อภิมาน

งานวิจัยต่างประเทศที่ผู้วิจัยได้ศึกษา เป็นงานวิจัยที่ใช้การวิเคราะห์ห่อภิมานโดยใช้วิธีของ Glass ในการหาค่าขนาดอิทธิพล และค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ ประกอบด้วยงานวิจัยทั้งต่างประเทศและในประเทศ ดังต่อไปนี้

Aydin, Sarier และ Uysal (2011) สังเคราะห์งานวิจัยเกี่ยวกับระดับความพึงพอใจของครูในการมีส่วนร่วมในองค์กร ศึกษาเฉพาะการส่งผลของตัวแปรเพศ สังเคราะห์งานวิจัยที่ตีพิมพ์ระหว่างปี 2005 – 2009 รวม 15 เล่ม ใช้สูตร $d = (\bar{X}_e - \bar{X}_c) / SD$ ของ Cohen โดยคำนวณสูตรด้วยโปรแกรม Microsoft Excel เกณฑ์ในการคัดเลือกงานวิจัยได้แก่ 1) เป็นงานวิจัยระดับปริญญาโท และระดับปริญญาเอก 2) มีข้อมูลเกี่ยวกับการเข้าร่วมเป็นสมาชิกขององค์กร/โรงเรียน 3) มีข้อมูลเกี่ยวกับความคิดเห็นของครู 4) มีค่าสถิติครบถ้วน ผลที่ได้จากการสังเคราะห์งานวิจัยพบว่าค่าขนาดอิทธิพลเฉลี่ยเท่ากับ -0.07 (ค่าลบแสดงถึงข้อมูลเพศชาย) หมายความว่า เพศชายมีระดับความพึงพอใจในการร่วมเป็นส่วนหนึ่งขององค์กรที่สูงกว่าเพศหญิง

Rosner, Kruse และ Hagl (2010) สังเคราะห์งานวิจัยเกี่ยวกับตัวแปรแทรกแซงที่มีผลต่อการบำบัดรักษาอาการซึมเศร้าของเด็ก และวัยรุ่นที่ถูกทอดทิ้ง นักวิจัยใช้วิธีการวิเคราะห์ห่อภิมานของ Hedges และ Cohen โดยแบ่งกลุ่มงานวิจัยออกเป็น 2 กลุ่ม ได้แก่ งานวิจัยที่มีกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม กับงานวิจัยที่มีเฉพาะกลุ่มทดลองแต่ไม่มีกลุ่มควบคุม ศึกษาตัวแปรที่เกี่ยวข้องทั้งหมด 7 ตัวแปร ได้แก่ อายุ เพศ จำนวนการบำบัดรักษา ระยะเวลานับตั้งแต่เด็กถูกทอดทิ้ง เหตุผลในการรักษา สถานะของการตีพิมพ์งานวิจัย และความรุนแรงของอาการซึมเศร้า ได้ค่าขนาดอิทธิพลจำนวน 65 ค่า โดยค่าขนาดอิทธิพลรวมในกลุ่มงานวิจัยที่มีกลุ่มควบคุมมีค่า 0.35 ตัวแปรที่มีค่าขนาดอิทธิพลสูงที่สุด คือ ความรุนแรงของอาการซึมเศร้า ซึ่งมีค่าขนาดอิทธิพลเท่ากับ 0.68 ในกลุ่มงานวิจัยที่ไม่มีกลุ่มควบคุมมีค่าขนาดอิทธิพลรวมเท่ากับ 0.49 ตัวแปรที่มีค่าขนาดอิทธิพลสูงที่สุด คือ ความรุนแรงของอาการซึมเศร้าเช่นเดียวกัน มีค่าเท่ากับ 0.82

Topa และคณะ (2009) สังเคราะห์งานวิจัยเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างสาเหตุของการวางแผน และการตัดสินใจเกษียณอายุ และผลสืบเนื่องที่ตามมา ด้วยวิธีการวิเคราะห์ห่อภิมาน จากงานวิจัยทั้งหมด 99 เล่ม กลุ่มตัวอย่างจำนวน 188,222 คน โดยปัจจัยที่นำมาสังเคราะห์ ได้แก่ ปัญหาสุขภาพ เจตคติต่อการเกษียณอายุ เงื่อนไขขององค์กร อายุ และเพศ วิเคราะห์โดยใช้ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ ซึ่งผลจากการสังเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของปัจจัยทั้งหมดที่ส่งผลกระทบต่อการวางแผนและตัดสินใจเกษียณอายุ พบว่าค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ที่ได้มีค่าต่ำ คือ $r = 0.05$ ถึง 0.19 ตัวแปรทั้งหมดมีความสัมพันธ์ต่อการวางแผนเกษียณอายุสูงกว่าการตัดสินใจ

การวิเคราะห์ที่ได้ถูกตรวจสอบด้วยโมเดลสมการโครงสร้าง (SEM) เพื่อยืนยันความสัมพันธ์ที่เกิดขึ้น

Savin-Baden และ McFarland (2008) สังเคราะห์งานวิจัยเชิงคุณภาพที่ศึกษาเกี่ยวกับช่องว่างแห่งการเรียนรู้ หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และแนวคิดในการปรับปรุงสิ่งที่มีอิทธิพลต่อการคิดและการปฏิบัติงานเกี่ยวกับการเรียนการสอนในสถาบันการศึกษาระดับสูง โดยใช้การวิเคราะห์ชาติพันธุ์วรรณนาอภิमान มีวัตถุประสงค์ในการกำหนดรูปแบบในการเรียนการสอนด้านการคิดและการปฏิบัติงาน โดยมีคำถามวิจัย 3 ประเด็น ได้แก่ 1) งานวิจัยกล่าวถึงการคิดและการปฏิบัติงานเกี่ยวกับการเรียนการสอนในสถาบันการศึกษาระดับสูงอย่างไร 2) สิ่งที่ทำให้เกิดความตึงเครียด และความแตกต่างในการปฏิบัติงาน และชุมชนคืออะไร 3) ความสัมพันธ์ระหว่างทฤษฎีในเรื่องการจัดการเรียนการสอน และการปฏิบัติจริงเป็นอย่างไร เป็นงานวิจัยที่ศึกษากลุ่มตัวอย่างต่อไป ผู้ปฏิบัติงานสอนทางวิชาการ ผู้กำหนดนโยบายของสถาบันการศึกษา และนักพัฒนาการศึกษา โดยศึกษาในด้านแนวคิดการปฏิบัติงาน การถ่ายโอนข้อมูล และบริบทชุมชน Savin-Baden และ McFarland พัฒนาขั้นตอนการสังเคราะห์งานวิจัย 3 ระดับ ได้แก่ ระดับที่ 1 กำหนดหัวข้อหลักเริ่มต้น (initial themes) ระดับที่ 2 การแปลความหมายลำดับที่ 2 (second-order interpretations) ระดับที่ 3 การแปลความหมายลำดับที่ 3 (third-order interpretations) ผลจากการสังเคราะห์งานวิจัยในระดับที่ 1 ทำให้ได้หัวข้อหลัก 3 หัวข้อได้แก่ การปฏิบัติงาน (practice) ชุมชน (community) การถ่ายโอน (transfer) การแปลความหมายลำดับที่ 2 ในส่วนของการปฏิบัติงาน ได้แก่ การปรับปรุงการปฏิบัติงาน การปฏิรูปการปฏิบัติงาน ผลจากนวัตกรรม การสร้างทฤษฎี ประสบการณ์ของนักเรียน ประสบการณ์ของบุคลากร ในส่วนของชุมชน ได้แก่ การจัดการความรู้ การรักษาวินัย การพัฒนาบุคลากร และการศึกษา ลักษณะทางวิชาการ การศึกษาออนไลน์ การศึกษาแบบสืบสอบ ในส่วนของการถ่ายโอนข้อมูล ได้แก่ การถ่ายโอน และแบ่งงาน การถ่ายโอนที่เกี่ยวข้องกับนโยบาย การแปลความหมายในลำดับที่ 3 ได้ 6 หัวข้อหลัก ได้แก่ ลักษณะของครู การแบ่งแยก ช่องว่างแห่งการเรียนรู้ หน่วยงาน แนวคิดการปฏิรูป ชุมชนที่น่าสนใจ การสังเคราะห์งานวิจัยดังกล่าว ใช้วิธีการอ่านอย่างละเอียด หาความสัมพันธ์ของข้อมูล แล้วทำการประมวลวิเคราะห์ผลโดยคงความหมายเดิมของงานวิจัยแต่ละงานไว้ แล้วนำมาสร้างเป็นข้อค้นพบใหม่ที่ครอบคลุมผลจากทุกงานวิจัย

Kane, Wood และ Barlow (2007) สังเคราะห์งานวิจัยเชิงคุณภาพจำนวน 4 เล่ม โดยใช้วิธีการวิเคราะห์ชาติพันธุ์วรรณนาอภิमानตามแนวคิดของ Noblit และ Hare จุดประสงค์ของงานวิจัยนี้ คือ ศึกษาประสบการณ์ และการรับรู้ของพ่อแม่เกี่ยวกับการใช้ parenting programme

ซึ่งเป็นโปรแกรมสำคัญสำหรับพ่อแม่ที่มีลูกที่มีปัญหาด้านการแสดงอารมณ์ และพฤติกรรม โดยใช้วิธีแปลความหมายเทียบเคียงในกรณีที่ผลวิจัยคล้ายคลึงกัน และวิธีแปลความหมายเชิงหักล้างในกรณีผลวิจัยขัดแย้งกัน Kane, Wood และ Barlow วิเคราะห์ข้อมูลจากงานวิจัยทั้ง 4 เล่มในด้านวัตถุประสงค์ของการวิจัย แหล่งสถานที่ กลุ่มตัวอย่าง ทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง และวิธีการวิจัย ผลการสังเคราะห์งานวิจัยถูกรวบรวมเป็น 5 ประเด็น ได้แก่ ความสามารถในการควบคุมเลี้ยงดูลูก ระดับการโทษตนเอง ระดับความสัมพันธ์ทางสังคม ความรู้และทักษะในการเลี้ยงดู ความต้องการของผู้เป็นแม่ ซึ่งผลการที่ได้จากการสังเคราะห์งานวิจัยพบว่า หลังจากที่พ่อแม่ได้ใช้ parenting programme แล้วสามารถควบคุมลูกได้ดีขึ้น ระดับของการโทษ และตำหนิตัวเองลดลง ความสัมพันธ์ทางสังคมจากเดิมที่แยกตัวออกมา หลังจากได้รับการฝึกโปรแกรมแล้วมีความเต็มใจในการได้รับความช่วยเหลือจากครอบครัวอื่น มีความรู้ และเทคนิคการเลี้ยงดูลูกมากขึ้น สามารถจัดการกับเด็กที่มีปัญหาทางพฤติกรรมได้ ความต้องการของผู้เป็นแม่หลังจากฝึกโปรแกรม คือต้องการความช่วยเหลือสนับสนุนมากขึ้น

Stams และคณะ (2006) สังเคราะห์งานวิจัยที่เกี่ยวกับการตัดสินใจทางจริยธรรมของเด็กที่ชอบกระทำผิด โดยศึกษางานวิจัยจำนวน 50 เล่ม ตัวแปรสำคัญที่ศึกษา ได้แก่ สถานะทางเศรษฐกิจของครอบครัว ลักษณะทางวัฒนธรรม เพศ อายุ ความฉลาด สภาพทางจิต ประเภทของการกระทำผิด หน่วยงาน/องค์กร ศึกษาค่าขนาดอิทธิพลโดยใช้โปรแกรมของ Mullen พบว่ากลุ่มตัวอย่างทั้งหมดมีจำนวนรวม 4,814 คน แบ่งเป็นสองกลุ่ม คือ กลุ่มกระทำผิด และกลุ่มไม่กระทำผิด ค่าขนาดอิทธิพลรวมมีค่า 2.45 ตัวแปรปรับที่ส่งผลกระทบต่อความแตกต่างของขนาดอิทธิพลอย่างมีนัยสำคัญ ได้แก่ งานวิจัยที่ตีพิมพ์แล้ว เพศผู้วิจัย ช่วงระดับวัยของกลุ่มตัวอย่าง ระดับความรู้ และสติปัญญา หน่วยงาน และองค์กร ตัวแปรทำนายที่สามารถพยากรณ์การตัดสินใจทางจริยธรรมอย่างมีนัยสำคัญ ได้แก่ อาการทางจิต และหน่วยงาน/องค์กร

นฤมล อุดมคุณ (2552) สังเคราะห์งานวิจัยด้านนวัตกรรมจัดการกระบวนการเรียนรู้เพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาสังคมศึกษาของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาโดยใช้การวิเคราะห์อภิमान สังเคราะห์งานวิจัยเชิงทดลองที่ตีพิมพ์ตั้งแต่ปี พ.ศ.2530 - 2549 จำนวน 89 เรื่อง ได้ขนาดอิทธิพลจำนวน 165 ค่า โดยใช้วิธีการวิเคราะห์ความแตกต่างค่าเฉลี่ยขนาดอิทธิพลและการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณ ผลการสังเคราะห์พบว่านวัตกรรมที่มีผลต่อค่าขนาดอิทธิพลจากมากไปน้อย คือ นวัตกรรมด้านกิจกรรม นวัตกรรมด้านหลักสูตร นวัตกรรมด้านการสอน และนวัตกรรมด้านเทคนิค/กลวิธี และนวัตกรรมด้านสื่อการสอน

อภิชาติ คำบุญเรือง (2552) ศึกษาผลของการจัดการเรียนการสอนที่มีต่อความสามารถในการเขียนภาษาอังกฤษของนักเรียนในวัฒนธรรมที่แตกต่างกัน ด้วยวิธีการวิเคราะห์ห่อภิมาณข้ามวัฒนธรรม โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อวิเคราะห์สภาพ และความสัมพันธ์ของขนาดอิทธิพลการจัดการเรียนการสอนที่มีต่อความสามารถในการเรียนภาษาอังกฤษกับคุณลักษณะงานวิจัย เพื่อวิเคราะห์เปรียบเทียบขนาดอิทธิพลการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษระหว่างงานวิจัยที่ศึกษาในวัฒนธรรมที่แตกต่างกัน โดยทำการสังเคราะห์งานวิจัยเชิงทดลองทั้งของไทยและต่างประเทศ จำนวน 56 เรื่อง ได้ขนาดอิทธิพลจำนวน 67 ค่า ใช้วิธีการวิเคราะห์ห่อภิมาณของ Glass, Mcgaw และ Smith ใช้วิธีการวิเคราะห์ความแปรปรวน และการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณ ผลการสังเคราะห์พบว่า ขนาดอิทธิพลงานวิจัยของไทยมีค่าเฉลี่ยสูงกว่าขนาดอิทธิพลของงานวิจัยสหรัฐอเมริกาอย่างมีนัยสำคัญ ในด้านการจัดการเรียนการสอนการเขียนภาษาอังกฤษพบว่า การจัดการเรียนการสอนแบบเน้นการเขียนมีค่าขนาดอิทธิพลสูงสุด รองลงมา คือ การสอนทักษะ/ไวยากรณ์/ความรู้ การให้ผลย้อนกลับ/ประเมินผล การสอนกลวิธี และการช่วยเหลือ/เสริมแรง ในงานวิจัยของไทย พบว่า การจัดการเรียนการสอนที่เน้นกระบวนการเขียนมีขนาดอิทธิพลสูงสุด รองลงมา คือ การสอนทักษะ/ไวยากรณ์/ความรู้ การสอนกลวิธี การให้ผลย้อนกลับ/ประเมินผล และการช่วยเหลือ/เสริมแรง ส่วนงานวิจัยของสหรัฐอเมริกา พบว่า การสอนกลวิธีมีขนาดอิทธิพลสูงสุด รองลงมา คือ การสอนทักษะ/ไวยากรณ์/ความรู้ การให้ผลย้อนกลับ/ประเมินผล และช่วยเหลือ/เสริมแรง

วลัยภรณ์ ขุนชนะ (2550) สังเคราะห์งานวิจัยด้านทักษะการแก้ปัญหาของนักเรียน เพื่อศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อค่าขนาดอิทธิพลของงานวิจัยด้านทักษะการแก้ปัญหาของนักเรียน โดยสังเคราะห์งานวิจัยที่ตีพิมพ์ในปี พ.ศ.2530 - 2549 จำนวน 66 เล่ม ผลการสังเคราะห์พบว่า งานวิจัยปัจจัยด้านการจัดการเรียนการสอน ด้านนวัตกรรมการศึกษาด้านการเรียนการสอน ด้านรูปแบบกิจกรรมเทคนิคที่ใช้ในการจัดการเรียนการสอน ด้านแนวคิดที่ใช้ในการจัดการเรียนการสอน ด้านสาระการเรียนรู้ที่ใช้ในการจัดการเรียนการสอน และด้านแบบฝึกหัด ช่วยให้ นักเรียน มีทักษะการแก้ปัญหาสูงกว่าก่อนเรียนและสูงกว่าเกณฑ์อย่างมีนัยสำคัญ ปัจจัยด้านการคิดเพิ่มความสามารถในการคิดแก้ปัญหาของผู้เรียนสูงกว่าก่อนเรียน ปัจจัยด้านนักเรียน พบว่า นักเรียนส่วนใหญ่จะใช้วิธีแก้ปัญหาด้วยตนเองมากที่สุดเมื่อประสบปัญหา ปัจจัยด้านผู้ปกครอง พบว่า ตัวแปรด้านคะแนนสติปัญญา อายุ บิดาเป็นพนักงานเอกชน อาศัยอยู่กับญาติ และมารดาไม่ได้ไม่ได้ประกอบอาชีพ มีค่าสหสัมพันธ์พหุคูณค่อนข้างสูง แต่ร่วมกันอธิบายความแปรปรวนในตัวแปรความสามารถในการแก้ปัญหาค่อนข้างต่ำ

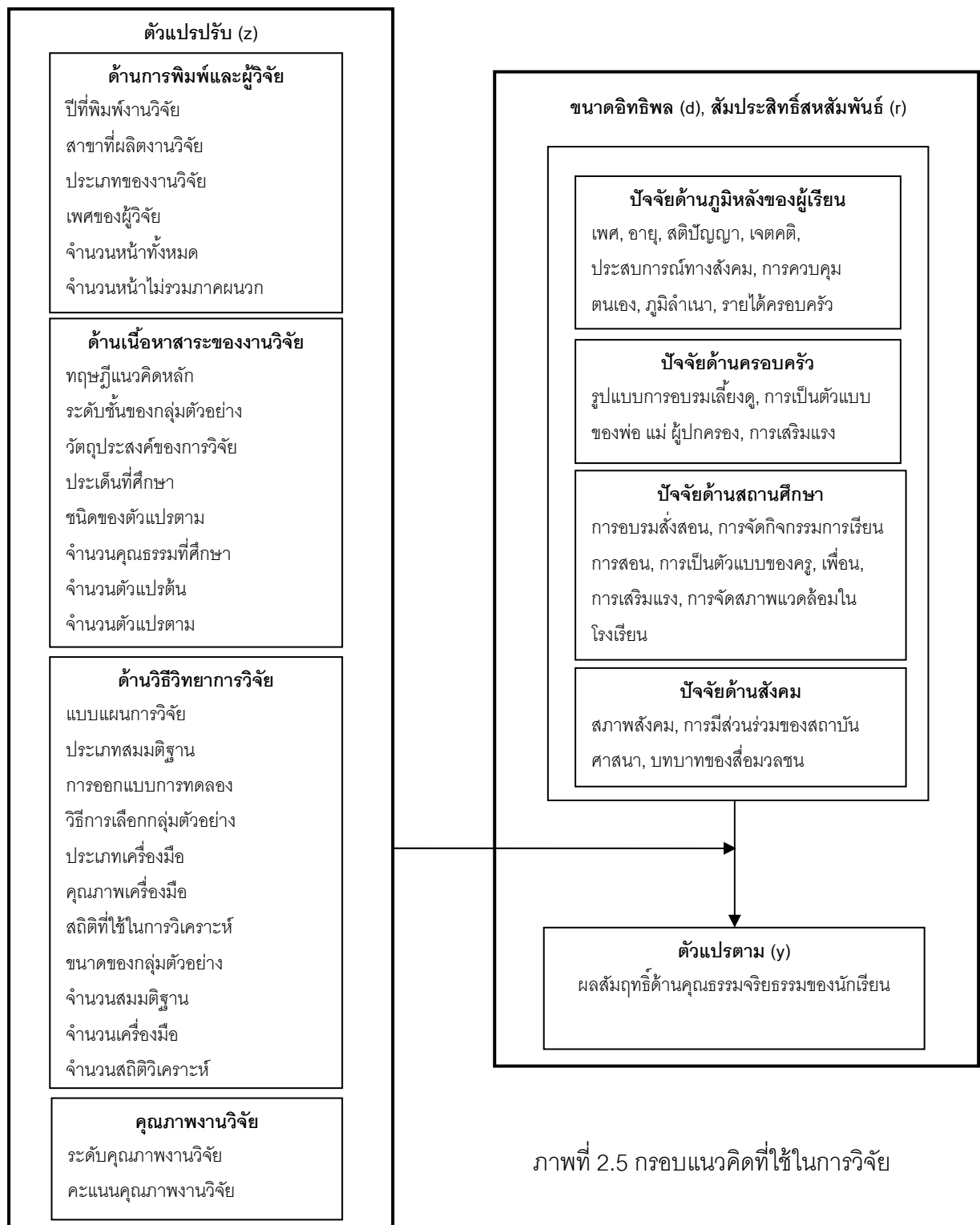

บุบผา เมฆศรีทองคำ (2547) สังเคราะห์งานวิจัยเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษาด้วยการศึกษาชาติพันธุ์วรรณาภิमान สังเคราะห์งานวิจัยจำนวน 10 เรื่อง โดยการสร้างประเด็นอุปมาด้วยวิธีการแปลความหมาย 3 ลักษณะ ได้แก่ 1) การแปลความเทียบกลับไปมา โดยนำเอาประเด็นอุปมาซึ่งสะท้อนภาพเหตุการณ์เกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษาที่ได้จากงานวิจัยแต่ละเรื่องไปใช้เปรียบเทียบกับประเด็นอุปมาในงานวิจัยเรื่องอื่นๆ เพื่อสังเคราะห์สรุปรวม 2) การแปลความเชิงหักล้าง โดยจัดกลุ่มประเด็นอุปมาที่สะท้อนภาพเหตุการณ์ที่ตรงข้ามกันจากงานวิจัยแต่ละเรื่องแล้วนำประเด็นอุปมามาเปรียบเทียบแปลความหมายเชิงหักล้างเพื่อสรุปประเด็นอุปมาที่มีความแตกต่างกันเป็นสองกลุ่ม คือ กลุ่มที่แสดงทัศนะทางบวกในการมีส่วนร่วมต่อชุมชน และกลุ่มที่แสดงทัศนะในทางลบ 3) แปลความเพื่อเสนอประเด็นการโต้แย้ง โดยแปลความจากประเด็นอุปมาเพื่อหาสาเหตุของผลการแปลความเชิงหักล้าง และผลของการแปลความเทียบกลับไปกลับมา

วิญญา ยิ้มยวน (2547) สังเคราะห์ปัจจัยที่สัมพันธ์กับการคิดวิจารณ์ญาณ จากงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการคิดวิจารณ์ญาณเชิงทดลองและเชิงสหสัมพันธ์ ที่ตีพิมพ์ตั้งแต่ปี พ.ศ.2525 - 2547 จำนวน 57 เล่ม ได้ค่าขนาดอิทธิพลจำนวน 90 ค่า แบ่งเป็นปัจจัยด้านการเรียนการสอน 36 ค่า ด้านผู้เรียน 38 ค่า ปัจจัยส่วนบุคคลและการอบรมเลี้ยงดู 16 ค่า ใช้วิธีการวิเคราะห์ความแตกต่างของค่าขนาดอิทธิพลด้วย F-test และวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณ ผลการสังเคราะห์พบว่า ปัจจัยที่สัมพันธ์กับการคิดวิจารณ์ญาณสูงที่สุด คือ ปัจจัยด้านการเรียนการสอน ($F = .366$) รองลงมา คือ ปัจจัยด้านผู้เรียน ($F = .334$) และสุดท้าย คือ ปัจจัยส่วนบุคคลและการอบรมเลี้ยงดู ($F = .237$)

กรอบแนวคิดในการวิจัย

จากการสังเคราะห์ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียน จากเอกสารทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องตามตารางที่ 2 ที่ได้กล่าวมาแล้วข้างต้น ทำให้ได้กรอบแนวคิดสำหรับการสังเคราะห์งานวิจัยด้านการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรม ดังนี้

ภาพที่ 2.5 กรอบแนวคิดที่ใช้ในการวิจัย

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการสังเคราะห์งานวิจัยจำนวน 63 เล่ม ประกอบด้วยงานวิจัยเชิงปริมาณ และเชิงคุณภาพ งานวิจัยเชิงปริมาณ ซึ่งเป็นงานวิจัยเชิงทดลอง และเชิงสหสัมพันธ์ใช้วิธีการสังเคราะห์ด้วยการวิเคราะห์ห่อภิมาณ ตามวิธีของ Glass ส่วนงานวิจัยเชิงคุณภาพ ใช้วิธีการวิเคราะห์ชาติพันธุ์วรรณนาอภิมาณ ตามวิธีของ Noblit และ Hare มีขั้นตอนในการวิจัยดังนี้

ประชากรและตัวอย่าง

1. ประชากรที่ใช้ในงานวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ งานวิจัยเกี่ยวกับการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียน ซึ่งเป็นวิทยานิพนธ์ระดับปริญญาโทบัณฑิต และระดับปริญญาตรีบัณฑิต ของคณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ที่พิมพ์เผยแพร่ในปี พ.ศ. 2519 – 2553 จำนวน 113 เล่ม

2. ตัวอย่าง คือ งานวิจัยเกี่ยวกับการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียน ซึ่งผู้วิจัยใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างโดยมีเกณฑ์ในการคัดเลือก ดังนี้

2.1 เป็นงานวิจัยเชิงทดลองที่มีตัวแปรตาม คือ ผลสัมฤทธิ์ทางจริยธรรมซึ่งเป็นคะแนนที่ได้จากการทดสอบวัดความรู้ หรือคะแนนที่ได้จากการสังเกตพฤติกรรม ตัวแปรตามที่ผู้วิจัยสนใจศึกษา ได้แก่ คะแนนด้านความรู้ทางจริยธรรม คะแนนด้านการใช้เหตุผลเชิงจริยธรรม คะแนนด้านเจตคติทางจริยธรรม และคะแนนด้านพฤติกรรมทางจริยธรรม

2.2 เป็นงานวิจัยเชิงสหสัมพันธ์ที่ศึกษาเกี่ยวกับตัวแปรที่สัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ด้านคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนตามกรอบแนวคิดที่ผู้วิจัยได้กำหนดไว้

2.3 มีค่าสถิติที่เป็นผลจากการทดสอบนัยสำคัญทางสถิติที่เพียงพอต่อการนำไปคำนวณหาค่าขนาดอิทธิพลตามสูตรของ Glass เช่น ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าสถิติ t-test, F-test หรือ สถิติไคสแควร์

2.4 เป็นงานวิจัยเชิงคุณภาพ ที่ศึกษาเกี่ยวกับการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียน มีขอบข่ายการศึกษาเกี่ยวกับปัจจัยการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมนักเรียนอันนำไปสู่ความสำเร็จ มีการศึกษาเกี่ยวกับปัจจัยต่อไปนี้เป็น ปัจจัยด้านภูมิหลังของผู้เรียน ปัจจัยด้านครอบครัว ปัจจัยด้านสถานศึกษา หรือปัจจัยด้านสังคม

จากเกณฑ์การคัดเลือกดังกล่าว ผู้วิจัยได้จำนวนงานวิจัยเชิงปริมาณ และเชิงคุณภาพที่สามารถนำมาสังเคราะห์ได้จำนวน 63 เล่ม

ขั้นตอนการคัดเลือกงานวิจัย

ผู้วิจัยได้คัดเลือกงานวิจัยเพื่อนำมาใช้สังเคราะห์ดังต่อไปนี้

1. สํารวจรายชื่องานวิจัยโดยสืบค้นข้อมูลจากระบบฐานข้อมูลบรรณสารสนเทศ คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย โดยใช้คำสำคัญในการสืบค้นว่า “คุณธรรม” “จริยธรรม” “moral development” งานวิจัยที่ได้จากการสืบค้นด้วยคำว่า “คุณธรรม” มีจำนวน 40 เล่ม ส่วนงานวิจัยที่ได้จากการสืบค้นด้วยคำว่า “จริยธรรม” มีจำนวน 121 เล่ม ซึ่งในจำนวนงานวิจัยทั้งหมดนี้มีหัวข้อเรื่องที่ซ้ำกัน และศึกษาคุณธรรมจริยธรรมในด้านอื่นที่ไม่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมนักเรียน หรือปัจจัยด้านต่าง ๆ ที่ได้วางกรอบแนวคิดไว้ ผู้วิจัยจึงได้คัดเลือกงานวิจัยในรอบแรก เหลืองานวิจัยจำนวน 113 เรื่อง

2. สํารวจเนื้อหาการวิจัยจากบทคัดย่อ ตัวเล่มจริง และจากฐานข้อมูลระบบออนไลน์ เพื่อคัดเลือกงานวิจัยเป็นครั้งที่ 2 โดยคัดเลือกตามเกณฑ์ที่กำหนด พิจารณาจากข้อมูลสารสนเทศในงานวิจัยที่สามารถนำไปใช้ประโยชน์ในการวิเคราะห์ข้อมูลได้จำนวนงานวิจัยที่เกี่ยวกับการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนจำนวน 63 เล่ม ประกอบด้วยงานวิจัยเชิงปริมาณ 55 เล่ม แบ่งเป็นงานวิจัยเชิงทดลอง 45 เล่ม คิดเป็นร้อยละ 71.43 งานวิจัยเชิงสหสัมพันธ์จำนวน 10 เล่ม คิดเป็นร้อยละ 15.87 และงานวิจัยเชิงคุณภาพ 8 เล่ม คิดเป็นร้อยละ 12.70 นำเสนอดังตารางที่ 3.1

ตารางที่ 3.1 จำนวนวิทยานิพนธ์จำแนกตามลักษณะงานวิจัย

ลักษณะงานวิจัย	ประเภท	จำนวน	ร้อยละ
เชิงปริมาณ	เชิงทดลอง	45	71.43
	เชิงสหสัมพันธ์	10	15.87
เชิงคุณภาพ		8	12.70
รวม		63	100

จากการรวบรวมวิทยานิพนธ์ในคณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ที่เกี่ยวกับการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนพบว่า มีวิทยานิพนธ์ของสาขาประถมศึกษามากที่สุดจำนวน 19 เล่ม คิดเป็นร้อยละ 30.16 รองลงมา คือ สาขาจิตวิทยาการศึกษา จำนวน 14 เล่ม คิดเป็นร้อยละ 22.22 สาขาวิจัย/วิธีวิทยาการศึกษาจำนวน 12 เล่ม คิดเป็นร้อยละ 19.05 สาขาวิชาอุดมศึกษาจำนวน 6 เล่ม คิดเป็นร้อยละ 9.52 สาขาวิชาการศึกษาปฐมวัย จำนวน 3 เล่ม คิดเป็นร้อยละ 4.76 สาขาวิชาการสอนสังคมศึกษา สาขาวิชามัธยมศึกษา สาขาวิชาสารัตถศึกษาจำนวน

สาขาละ 2 เล่ม คิดเป็นร้อยละ 3.17 สาขาวิชาพลศึกษา สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน และสาขาวิชาเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา จำนวนสาขาละ 1 เล่ม คิดเป็นร้อยละ 1.59 นำเสนอ ดังตารางที่ 3.2

ตารางที่ 3.2 จำนวนวิทยานิพนธ์ที่ได้จากการสืบค้นจำแนกตามสาขาวิชา

สาขา	จำนวนงานวิจัยที่นำมาสังเคราะห์	ร้อยละ
วิจัย/วิธีวิทยาการวิจัยการศึกษา	12	19.05
พลศึกษา	1	1.59
การศึกษาปฐมวัย	3	4.76
จิตวิทยาการศึกษา	14	22.22
การสอนสังคมศึกษา	2	3.17
ประถมศึกษา	19	30.16
มัธยมศึกษา	2	3.17
อุดมศึกษา	6	9.52
หลักสูตรและการสอน	1	1.59
สาร์ตศึกษา	2	3.17
เทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา	1	1.59
รวม	63	100

นิยามเชิงปฏิบัติการ

ผลสัมฤทธิ์ด้านคุณธรรมจริยธรรม หมายถึง คะแนนของนักเรียนที่ได้จากการประเมินผลจากการสังเกตพฤติกรรม การทำแบบทดสอบ การทำแบบฝึกหัด ซึ่งเป็นคะแนนที่วัดด้านความรู้ทางจริยธรรม คะแนนด้านการใช้เหตุผลเชิงจริยธรรม คะแนนด้านเจตคติทางจริยธรรม หรือคะแนนด้านพฤติกรรมทางจริยธรรม

ปัจจัยด้านภูมิหลังของผู้เรียน หมายถึง สาเหตุที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ด้านคุณธรรมจริยธรรมที่เกี่ยวข้องกับคุณลักษณะของตัวนักเรียน เช่น เพศ ระดับชั้น การเชื่ออำนาจในตน ศาสนา เป็นต้น

ปัจจัยด้านครอบครัว หมายถึง สาเหตุที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ด้านคุณธรรมจริยธรรมที่เกี่ยวข้องกับลักษณะครอบครัวของนักเรียน เช่น รูปแบบการเลี้ยงดูของครอบครัว เป็นต้น

ปัจจัยด้านสถานศึกษา หมายถึง สาเหตุที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ด้านคุณธรรมจริยธรรมที่เกี่ยวข้องกับสถานศึกษา ทั้งในด้านการปฏิบัติของครู สภาพแวดล้อมของสถานศึกษา การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน

ปัจจัยด้านสังคม หมายถึง สาเหตุที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ด้านคุณธรรมจริยธรรมที่เกี่ยวข้องกับลักษณะสภาพแวดล้อมทางด้านสังคม เช่น บรรยากาศทางจริยธรรม สถาบันศาสนา สื่อมวลชน เป็นต้น

ประสิทธิผลของปัจจัย 4 ด้าน หมายถึง ผลของปัจจัยด้านภูมิหลังของผู้เรียน ปัจจัยด้านครอบครัว ปัจจัยด้านสถานศึกษา และปัจจัยด้านสังคม ที่ส่งเสริมและพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนให้มีระดับสูงขึ้น หรือทำให้นักเรียนมีพฤติกรรมที่แสดงออกถึงความมีคุณธรรมจริยธรรมมากขึ้น

การสอนจริยธรรมโดยตรง หมายถึง รูปแบบการสอนคุณธรรมจริยธรรมให้นักเรียนด้วยวิธีการถ่ายทอดโดยตรง ซึ่งเป็นการสอนวิชาจริยศึกษา หรือการสอนแทรกคุณธรรมจริยธรรมไว้ในบทเรียนวิชาต่าง ๆ เน้นการสอนแบบบรรยาย ถ่ายทอดโดยตรง

การสอนจริยธรรมโดยอ้อม หมายถึง รูปแบบการสอนคุณธรรมจริยธรรมให้นักเรียนด้วยเทคนิคการสอนผ่านนิทาน เกม บทบาทสมมติ สถานการณ์จำลอง ตัวแบบ การทำโครงการ หรือทำให้นักเรียนได้เรียนรู้ผ่านการทำกิจกรรมกลุ่มร่วมกัน

ตัวแปรที่เกี่ยวข้อง

ตัวแปรที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ ตัวแปรคุณลักษณะงานวิจัย และตัวแปรปัจจัยทั้ง 4 ด้านที่ส่งผลต่อการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียน ตัวแปรคุณลักษณะงานวิจัย แบ่งเป็น 4 กลุ่ม ดังนี้

1. **ตัวแปรคุณลักษณะงานวิจัยด้านการตีพิมพ์และผู้วิจัย** แบ่งเป็น ตัวแปรจัดประเภทจำนวน 4 ตัวแปร ได้แก่ ปีที่พิมพ์งานวิจัย สาขาที่ผลิตงานวิจัย ประเภทของงานวิจัย เพศของผู้วิจัย และตัวแปรต่อเนื่องจำนวน 2 ตัวแปร ได้แก่ จำนวนหน้าทั้งหมด จำนวนหน้าไม่รวมภาคผนวก โดยมีรายละเอียดการกำหนดค่าของตัวแปรจัดประเภททั้ง 4 ตัวแปรดังนี้

ปีที่พิมพ์งานวิจัย (YEAR) นับตั้งแต่ปีที่เริ่มทำวิจัยด้านการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียน ในคณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย คือ ปี พ.ศ. 2519 - 2553

สาขาวิชา (MAJOR) มีจำนวน 20 สาขาวิชา รหัสตัวแปร ได้แก่ 1 = ศึกษาศาสตร์บัณฑิตศึกษาด้านคุณธรรมจริยธรรม 2 = บริหารการศึกษาศึกษา 3 = พลศึกษา 4 = การศึกษาปฐมวัย 5 = จิตวิทยาการศึกษา 6 = ศิลปศึกษา 7 = พัฒนศึกษา 8 = การสอนสังคมศึกษา 9 = ประถมศึกษา 10 = มัธยมศึกษา 11 = อุดมศึกษา 12 = การศึกษานอกระบบ 13 = บริหารการศึกษาศึกษา 14 = หลักสูตรและการสอน 15 =

พื้นฐานการศึกษา 16 = นิเทศการศึกษาและพัฒนาหลักสูตร 17 = สารัตถศึกษา 18 = การสอนภาษาไทย 19 = การศึกษาคณิตศาสตร์ 20 = เทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา

ประเภทของงานวิจัย (TYPE) แบ่งเป็น 2 ประเภท รหัสตัวแปร ได้แก่ 1 = วิทยานิพนธ์ระดับปริญญาโท 2 = วิทยานิพนธ์ระดับปริญญาตรี (ปริญญาเอก)

เพศของผู้วิจัย (SEX) แบ่งเป็น เพศชาย และเพศหญิง รหัสตัวแปร ได้แก่ 0 = ชาย 1 = หญิง

2. **ตัวแปรคุณลักษณะงานวิจัยด้านเนื้อหาสาระของงานวิจัย** แบ่งเป็นตัวแปรจัดประเภทจำนวน 5 ตัวแปร ได้แก่ ทฤษฎีแนวคิดหลัก ระดับชั้นของกลุ่มตัวอย่าง วัตถุประสงค์ของการวิจัย ประเด็นที่ศึกษา และชนิดของตัวแปรตาม ตัวแปรต่อเนื่องจำนวน 3 ตัวแปร ได้แก่ จำนวนคุณธรรมที่ศึกษา จำนวนตัวแปรต้น จำนวนตัวแปรตาม โดยมีรายละเอียดการกำหนดค่าของตัวแปรจัดประเภททั้ง 5 ตัวแปรดังนี้

ทฤษฎีแนวคิดหลัก (THEORY) มีจำนวน 28 ทฤษฎี/แนวคิด รหัสตัวแปร ได้แก่ 0 = ไม่ระบุ 1 = พัฒนาการทางจริยธรรมของ Piaget และ Kohlberg 2 = ทฤษฎีการเรียนรู้ทางสังคมของ Bandura 3 = ทฤษฎีจิตวิเคราะห์ของ Freud 4 = ทฤษฎีกระจำงนิยมนของ Rath 5 = ทฤษฎีความเห็นทางคุณธรรมจริยธรรมของ Gilligan 6 = ทฤษฎีดุลยพินิจเชิงจริยธรรมของ Rest 7 = ทฤษฎีจิตสังคมของ Erickson 8 = ทฤษฎีการเรียนรู้ตามเงื่อนไขของ Skinner 9 = ทฤษฎีต้นไม้อจริยธรรม 10 = ทฤษฎีเซลล์กระจกเงา 11 = ทฤษฎีพัฒนาการเสริมสร้างสังคมของ Eisenberg 12 = แนวคิดการจัดการเรียนการสอนของทีศนา แชมมณี 13 = แนวคิดเรื่องคุณธรรมจริยธรรมของครู 14 = ทฤษฎีการแก้ปัญหาแนวคอนสตรัคติวิซึม (constructivism) 15 = แนวคิดเรื่องการอบรมเลี้ยงดู 16 = ทฤษฎีกระบวนการกลุ่มสัมพันธ์ของเยาเวภา เดชะคุปต์ 17 = แนวคิดนิทานอิงปรัชญาของ ลำลี ทองธิว 18 = แนวคิดการสอนเพื่อสร้างมโนทัศน์ทางศีลธรรมของสุมน อมรวิวัฒน์ 19 = ทฤษฎีการปลูกฝังจริยธรรม 4 ทฤษฎีจากการสังเคราะห์ของชัยพร วิชาวุธ 20 = ทฤษฎีการหยั่งลึกทางสังคมของ Selman 21 = แนวคิดบทบาทของพระราชาชนนี 22 = ทฤษฎีปฏิสัมพันธ์นิยมของ Magnusson 23 = ทฤษฎีความฉลาดทางอารมณ์ของ Salovey และ Mayer 24 = ทฤษฎีแรงจูงใจทางจริยธรรมของ Peck และ Havighurst 25 = แนวคิดการสอนแบบมโนธรรมสำนึก 26 = แนวคิดการฝึกสมาธิตามแนววิปัสสนากรรมฐาน 27 = รูปแบบการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมตามแนววิถีพุทธ 28 = ทฤษฎีการเรียนรู้ด้วยตนเอง

ระดับชั้นของกลุ่มตัวอย่าง (LEVEL) มีรหัสตัวแปร ได้แก่ 10 = ระดับชั้นอนุบาล 20 = ระดับชั้นประถมศึกษา 21 = ระดับชั้นประถมศึกษาตอนต้น 22 = ระดับชั้นประถมศึกษาตอนปลาย 30 = ระดับชั้นมัธยมศึกษา 31 = ระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น 32 = ระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย 40 = ระดับชั้นปวช./ปวส. 50 = ระดับอุดมศึกษา 60 = ระดับชั้นอื่น ๆ

วัตถุประสงค์ของการวิจัย (QNOB) ตั้งรหัสตัวแปรเป็นตัวแปรดัมมี่ 0 และ 1 โดยมีวัตถุประสงค์การวิจัยดังนี้ ศึกษา (QNOB_1) บรรยาย (QNOB_2) เปรียบเทียบ (QNOB_3) อธิบาย (QNOB_4) วัดความสัมพันธ์ (QNOB_5) ตรวจสอบ/ประเมิน (QNOB_6) วิจัยและพัฒนา (QNOB_7) สังเคราะห์ (QNOB_8)

ประเด็นที่ศึกษา (ISSUE) ตั้งรหัสตัวแปรเป็นตัวแปรดัมมี่ 0 และ 1 โดยมีประเด็นที่ศึกษาดังนี้ ปัจจัยด้านภูมิหลังของผู้เรียน (ISSUE_1) ปัจจัยด้านครอบครัว (ISSUE_2) ปัจจัยด้านสถานศึกษา (ISSUE_3) และปัจจัยด้านสังคม (ISSUE_4)

ชนิดของตัวแปรตาม (DV) ตั้งรหัสตัวแปรเป็นตัวแปรดัมมี่ 0 และ 1 โดยมีชนิดของตัวแปรตามดังนี้ ไม่ระบุตัวแปรตาม (DV_0) คะแนนด้านความรู้ทางจริยธรรม (DV_1) คะแนนด้านการให้เหตุผลเชิงจริยธรรม (DV_2) คะแนนด้านเจตคติทางจริยธรรม (DV_3) คะแนนด้านพฤติกรรมทางจริยธรรม (DV_4)

3. ตัวแปรคุณลักษณะงานวิจัยด้านวิธีวิทยาการวิจัย แบ่งเป็นตัวแปรจัดประเภทจำนวน 7 ตัวแปร ได้แก่ แบบแผนการวิจัย ประเภทสมมติฐาน การออกแบบการทดลอง วิธีการเลือกกลุ่มตัวอย่าง ประเภทเครื่องมือ คุณภาพเครื่องมือ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ และตัวแปรต่อเนื่องจำนวน 4 ตัวแปร โดยมีรายละเอียดการกำหนดค่าของตัวแปรจัดประเภททั้ง 7 ตัวแปรดังนี้

แบบแผนการวิจัย (DSGN) แบ่งเป็น 10 ประเภท รหัสตัวแปร ได้แก่ 1 = descriptive/survey 2 = comparative study 3 = historical/documentary research 4 = qualitative research 5 = correlation research 6 = comparative study and correlation research 7 = evaluation research 8 = lab/experimental research 9 = research synthesis 10 = R&D

ประเภทสมมติฐาน (TYPEHYPO) รหัสตัวแปร ได้แก่ 0 = ไม่มีสมมติฐาน 1 = มีทิศทาง 2 = ไม่มีทิศทาง 3 = มีและไม่มีทิศทาง

การออกแบบการทดลอง (DESIGNEX) แบ่งเป็น 10 แบบ ได้แก่ 0 = ไม่ใช้การทดลอง, 1 = True control group posttest only, 2 = True control group pretest-posttest, 3 = True control group pretest-posttest time series, 4 = Pretest-posttest non random design, 5 = The one

group pretest posttest design, 6 = Solomon four group design, 7 = Time series, 8 = Posttest only in factory design, 9 = Posttest only group design, 10 = Quasi Experimental

วิธีการเลือกกลุ่มตัวอย่าง (SELECTSAM) แบ่งเป็น 8 วิธี รหัสตัวแปร ได้แก่ 1 = เลือกแบบบังเอิญ 2 = เลือกแบบลูกโซ่ 3 = เลือกแบบเจาะจง 4 = เลือกแบบโควต้า 5 = เลือกตามสะดวก 6 = สุ่มแบบง่าย 7 = สุ่มแบบเป็นระบบ 8 = สุ่มแบบแบ่งกลุ่ม 9 = สุ่มแบบแบ่งชั้น 10 = สุ่มแบบหลายขั้นตอน

ประเภทเครื่องมือ (QNTYPE) ตั้งรหัสตัวแปรเป็นตัวแปรดัมมี่ 0 และ 1 โดยมีประเภทเครื่องมือดังนี้ แบบสอบถาม (QNTYPE_1) แบบสังเกต (QNTYPE_2) แบบสอบ/วัด (QNTYPE_3) แบบสัมภาษณ์ (QNTYPE_4) แบบรายงานตนเอง (QNTYPE_5) แบบฝึก (QNTYPE_6) แบบประเมิน (QNTYPE_7) อื่นๆ (QNTYPE_8)

คุณภาพเครื่องมือ (QUANINS) แบ่งคุณภาพเป็น 5 ระดับ ดังนี้ 0 = คุณภาพเครื่องมือต่ำมาก, 1 = คุณภาพเครื่องมือต่ำ, 2 = คุณภาพเครื่องมือปานกลาง, 3 = คุณภาพเครื่องมือดี, 4 = คุณภาพเครื่องมือดีมาก

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ (TYPEANA) แบ่งเป็น 14 ประเภท ได้แก่ content analysis, descriptive stat, t-test, dependent t-test, simple corr/regression, ANOVA ANCOVA (one-way), ANOVA (two-way), ANOVA (three-way), multiple corr/regression, factor analysis, path analysis, multivariate stat, LISREL และ HLM

นอกจากนี้ยังมีตัวแปรคุณลักษณะงานวิจัยในระดับสมมติฐาน จำนวน 5 ตัวแปร ได้แก่

ความตรงของเครื่องมือ (VALID) แบ่งเป็น 8 ประเภท รหัสตัวแปร ได้แก่ 1 = ความตรงเชิงเนื้อหา 2 = ความตรงเชิงโครงสร้าง 3 = ความตรงตามสภาพ 4 = ความตรงเชิงพยากรณ์ 5 = ความตรงตามเนื้อหาและโครงสร้าง 6 = ความตรงตามเกณฑ์สัมพัทธ์ 7 = ความตรงตามเนื้อหาและความตรงเชิงพยากรณ์ 8 = ความตรงตามเนื้อหา ความตรงตามโครงสร้างและความตรงตามสภาพ

ชนิดของความเที่ยง (TYPEREL) แบ่งเป็น 7 ชนิด รหัสตัวแปร ได้แก่ 0 = ไม่ระบุ 1 = test-retest 2 = parallel form 3 = split half 4 = Kuder – Richardson 5 = α coefficient 6 = Hoyt's Analysis of Variance 7 = The Spearman Rank 8 = Kappa of Kohen

ประเภทการเปรียบเทียบ (TYPECOMPAR) แบ่งเป็น 8 ประเภท รหัสตัวแปร ได้แก่ 1 = เปรียบเทียบกลุ่มทดลองกับกลุ่มควบคุม t-test dependent 2 = เปรียบเทียบกลุ่มทดลองกับกลุ่มควบคุม 1-way ANOVA 3 = เปรียบเทียบกลุ่มทดลองกับกลุ่มควบคุม 2-way ANOVA 4 =

เปรียบเทียบ pretest-posttest 5 = ANCOVA 6 = เปรียบเทียบความสัมพันธ์ 7 = เปรียบเทียบตัวแปรตามระหว่างกลุ่มตัวแปรต้น 8 = เปรียบเทียบตัวแปรตามกับเกณฑ์มาตรฐาน

สถิติการทดสอบ (STATTYPE) แบ่งเป็น 8 ประเภท รหัสตัวแปร ได้แก่ 1 = Z-test 2 = t-test dependent 3 = t-test independent 4 = 1-way ANOVA 5 = 2-way ANOVA 6 = 3-way ANOVA 7 = ANCOVA 8 = chi-square

ผลการทดสอบสมมติฐาน (SIGF) มี 7 ประเภท รหัสตัวแปร ได้แก่ 1 = ไม่แตกต่างกันที่ระดับ .01 2 = ไม่แตกต่างกันที่ระดับ .05 3 = แตกต่างที่ระดับ .01 4 = แตกต่างที่ระดับ .05 5 = แตกต่างที่ระดับ < .01 6 = แตกต่างที่ระดับ < .05

4. ตัวแปรคุณลักษณะงานวิจัยด้านคุณภาพงานวิจัย แบ่งเป็นระดับคุณภาพงานวิจัย ซึ่งเป็นตัวแปรจัดประเภท และคะแนนคุณภาพงานวิจัย ซึ่งเป็นตัวแปรต่อเนื่อง สำหรับการตั้งค่ารหัสตัวแปรต่อเนื่องมีดังนี้

ระดับคะแนนคุณภาพงานวิจัย (QUALITY) แบ่งเป็น 5 ระดับ ได้แก่ 0 = คุณภาพต่ำ, 1 = คุณภาพค่อนข้างต่ำ, 2 = คุณภาพปานกลาง, 3 = คุณภาพดี, 4 = คุณภาพดีมาก

การตั้งค่ารหัสตัวแปรต้น/ตัวแปรตามนั้น ผู้วิจัยได้ศึกษาขอบข่ายของตัวแปรต้น และตัวแปรตามที่พบในงานวิจัยที่นำมาสังเคราะห์ พบว่าตัวแปรสำคัญที่นักวิจัยให้ความสนใจศึกษาเกี่ยวข้องกับปัจจัย 4 ด้านที่ผู้วิจัยได้วางกรอบแนวคิดไว้ ได้แก่ ปัจจัยด้านภูมิหลังของผู้เรียน ปัจจัยด้านครอบครัว ปัจจัยด้านสถานศึกษา และปัจจัยด้านสังคม โดยในส่วนของปัจจัยด้านสถานศึกษานั้น ผู้วิจัยได้ตั้งค่าตัวแปรของการจัดรูปแบบกิจกรรมการสอน ตามแนวคิดของ สุขุมาล เกษมสุข (2548) และกระทรวงศึกษาธิการ (2542) โดยแบ่งการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนเป็น 2 แบบ ได้แก่ การสอนจริยธรรมโดยตรง และการสอนจริยธรรมโดยอ้อม โดยมีการกำหนดรหัสตัวแปรในเบื้องต้น ดังนี้

ตารางที่ 3.3 การกำหนดรหัสตัวแปรต้น/ตัวแปรตาม ในระดับการทดสอบสมมติฐาน

ชนิดตัวแปรต้น	รหัส (CODE)	รายละเอียดตัวแปร
1. ปัจจัยด้านภูมิหลังของผู้เรียน	101	เพศ
	102	ระดับชั้น
	103	ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
	104	ภูมิฐานะ
	105	การปฏิบัติทางศาสนา
	106	ความฉลาดทางเชาวน์ปัญญา

ตารางที่ 3.3 (ต่อ) การกำหนดรหัสตัวแปรต้น/ตัวแปรตาม ในระดับการทดสอบสมมติฐาน

ชนิดตัวแปรต้น	รหัส (CODE)	รายละเอียดตัวแปร
1. ปัจจัยด้านภูมิหลังของผู้เรียน (ต่อ)	109	ความฉลาดในการฝ่าฟันอุปสรรค
	110	เจตคติ
	111	จิตลักษณะ
	112	สมรรถนะการตัดสินใจ
	113	ศาสนา
2. ปัจจัยด้านครอบครัว	201	การอบรมเลี้ยงดู
	202	การอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตย
	203	การอบรมเลี้ยงดูแบบเข้มงวด
	204	การเลี้ยงดูแบบปล่อยปละละเลย
	205	การอบรมเลี้ยงดูแบบให้ความคุ้มครองมากเกินไป
	206	การมีส่วนร่วมกับโรงเรียน
	207	ความสัมพันธ์ในครอบครัว
	208	การถ่ายทอดศีลธรรมในครอบครัว
3. ปัจจัยด้านบทบาทของครู	3100	<u>การสอนจริยธรรมโดยตรง</u>
		3101 สอนตามหลักสูตรของกระทรวงศึกษาธิการ
		3102 การสอดแทรกในบทเรียน
	3200	<u>การสอนจริยธรรมโดยอ้อม</u>
		3201 การเล่านิทาน
		3202 การใช้เพลง
		3203 การใช้การ์ตูน (หนังสือ-ภาพเคลื่อนไหว)
		3204 การใช้สื่อมัลติมีเดียประกอบ
		3205 การใช้นิทานอิงปรัชญา
		3206 การใช้เกม
4. ปัจจัยด้านสังคม	401	บทบาทของสถาบันศาสนา
	402	บทบาทของสื่อมวลชน
ชนิดตัวแปรตาม	รหัส (CODE)	รายละเอียดตัวแปร
5. ระดับคุณธรรมจริยธรรม	501	คะแนนด้านความรู้ทางจริยธรรม
	502	คะแนนด้านการใช้เหตุผลเชิงจริยธรรม
	503	คะแนนด้านเจตคติทางจริยธรรม

ตัวแปรตาม คือ ค่าขนาดอิทธิพล (d) จากงานวิจัยเชิงทดลอง และค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (r) ของงานวิจัยเชิงสหสัมพันธ์

เครื่องมือที่ใช้ในงานวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยมี 6 ชุด ได้แก่ 1) แบบบันทึกข้อมูลงานวิจัยระดับเล่ม 2) แบบบันทึกข้อมูลจากงานวิจัยเชิงทดลอง 3) แบบบันทึกข้อมูลจากงานวิจัยเชิงสหสัมพันธ์ 4) แบบบันทึกข้อมูลงานวิจัยเชิงคุณภาพ 5) แบบประเมินคุณภาพงานวิจัยเชิงปริมาณ และ 6) แบบประเมินคุณภาพงานวิจัยเชิงคุณภาพ โดยมีรายละเอียดดังนี้

1. แบบบันทึกข้อมูลงานวิจัยเชิงปริมาณ มีจำนวนข้อบันทึกทั้งหมด 20 ข้อ ประกอบด้วยข้อมูลสำหรับการบันทึกคุณลักษณะงานวิจัยด้านการพิมพ์และผู้วิจัย ด้านเนื้อหาสาระของงานวิจัย และด้านวิธีวิทยาการวิจัย ซึ่งมีขั้นตอนในการสร้างเครื่องมือ ดังต่อไปนี้

1.1 ศึกษาตำราและเอกสารที่เกี่ยวข้องกับการสร้างเครื่องมือสำหรับบันทึกคุณลักษณะงานวิจัย ได้แก่ หนังสือการวิเคราะห์ห่อภิมาณ ของ นงลักษณ์ วิรัชชัย (2542) งานวิจัยของวรรณิ อริยะสินสมบุญ (2544) วลัยภรณ์ ขุนชนะ (2550) และวิทยานิพนธ์ ยิ้มยวน (2547) เพื่อเป็นแนวทางในการกำหนดรูปแบบและเนื้อหาสำหรับบันทึกคุณลักษณะงานวิจัย โดยผู้วิจัยได้คัดเลือกตัวแปรคุณลักษณะงานวิจัยระดับเล่มวิจัย และระดับการทดสอบสมมติฐานที่คาดว่าจะส่งผลต่อค่าขนาดอิทธิพล ซึ่งแบ่งเป็น 4 ด้าน รวมทั้งสิ้น 37 ตัวแปร ดังตารางที่ 3.4

ตารางที่ 3.4 ตัวแปรคุณลักษณะงานวิจัย

คุณลักษณะงานวิจัย	ตัวแปรจัดประเภท	ตัวแปรต่อเนื่อง
1. ด้านการพิมพ์และผู้วิจัย	ปีที่พิมพ์	จำนวนหน้าทั้งหมด
	สาขาวิชา	จำนวนหน้าไม่รวมภาคผนวก
	ประเภทงานวิจัย	
	เพศของผู้วิจัย	
2. ด้านเนื้อหาสาระ	ทฤษฎีแนวคิดหลัก	จำนวนคุณธรรมที่ศึกษา
	ระดับชั้นของกลุ่มตัวอย่าง	จำนวนตัวแปรต้น
	วัตถุประสงค์ของการวิจัย	จำนวนตัวแปรตาม
	ประเด็นที่ศึกษา	
	ชนิดของตัวแปรตาม	
3. ด้านวิธีวิทยาการวิจัย	แบบแผนการวิจัย	ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง
	ประเภทสมมติฐาน	จำนวนสมมติฐาน
	การออกแบบการทดลอง	จำนวนเครื่องมือ

ตารางที่ 3.4 (ต่อ) ตัวแปรคุณลักษณะงานวิจัย

คุณลักษณะงานวิจัย	ตัวแปรจัดประเภท	ตัวแปรต่อเนื่อง
3. ด้านวิธีวิทยาการวิจัย (ต่อ)	การควบคุมการทดลอง	ค่าความเที่ยงของเครื่องมือวัดตัวแปร
	วิธีการเลือกกลุ่มตัวอย่าง	ตาม
	ประเภทเครื่องมือวัดตัวแปรตาม	ค่าความเที่ยงของเครื่องมือวัดตัวแปร
	คุณภาพเครื่องมือวัดตัวแปรตาม	ต้น
	สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์	จำนวนสถิติวิเคราะห์
	ชนิดความเที่ยงตัวแปรตาม	
	ชนิดความตรงตัวแปรตาม	
	ประเภทเครื่องมือวัดตัวแปรต้น	
	ชนิดความเที่ยงตัวแปรต้น	
	ชนิดความตรงตัวแปรต้น	
	ผลการทดสอบนัยสำคัญ	
	ประเภทการเปรียบเทียบ	
4. ด้านคุณภาพงานวิจัย	ระดับคุณภาพงานวิจัย	คะแนนคุณภาพงานวิจัย
รวม	25	12
	37	

1.2 สร้างแบบบันทึกข้อมูลงานวิจัยเชิงปริมาณ โดยมีการกำหนดรหัสของตัวแปรไว้สำหรับแต่ละรายการ ซึ่งผู้วิจัยได้ศึกษาวิธีการกำหนดค่าของตัวแปรจากตำรา และเอกสารงานวิจัยต่าง ๆ เพื่อเป็นแนวทางในการสร้าง และกำหนดตัวแปรที่เกี่ยวข้อง จากการศึกษาการกำหนดค่าตัวแปรนั้นมีมาตรฐานที่คล้ายกัน ส่วนที่แตกต่างกันคือคุณลักษณะด้านการตีพิมพ์และผู้วิจัย ในส่วนของสาขาวิชาที่ผลิตงานวิจัย และคุณลักษณะด้านเนื้อหาสาระในส่วนของทฤษฎีแนวคิดหลัก และระดับชั้นของกลุ่มตัวอย่าง ผู้วิจัยจึงได้ศึกษางานวิจัยที่นำมาสังเคราะห์ในเบื้องต้น เพื่อตรวจสอบ และบันทึกข้อมูลในส่วนของสาขาวิชา ทฤษฎีแนวคิดหลัก และระดับชั้นของกลุ่มตัวอย่าง เพื่อให้ได้ข้อมูลในการกำหนดตัวแปรและรหัสโดยรวม ผู้วิจัยได้สร้างสมุดสำหรับการลงรหัสไว้อีกฉบับหนึ่งเพื่อความสะดวกในการเปิดดูรหัสลงข้อมูล เมื่อสร้างเสร็จแล้วนำไปให้อาจารย์ที่ปรึกษา และผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบความถูกต้อง ชัดเจน และความเหมาะสมของการตั้งชื่อตัวแปร และการกำหนดรหัส แล้วนำมาปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะ

2. แบบประเมินคุณภาพงานวิจัย แบ่งเป็นแบบประเมินคุณภาพงานวิจัยเชิงปริมาณ มีข้อคำถาม 30 ข้อ แบบประเมินงานวิจัยเชิงคุณภาพ มีข้อคำถาม 27 ข้อ เป็นแบบมาตราประมาณค่า 5

ระดับ ตั้งแต่ 0 (คุณภาพระดับต่ำ) ถึง 4 (คุณภาพระดับสูง) สำหรับประเมินคุณภาพงานวิจัยแต่ละเล่ม โดยมีขั้นตอนในการสร้างเครื่องมือดังต่อไปนี้

2.1 ศึกษาตำราและเอกสารที่เกี่ยวข้องกับการสร้างเครื่องมือสำหรับบันทึกคุณลักษณะงานวิจัย ได้แก่ หนังสือการวิเคราะห์หัตถ์นิพนธ์ ของ นางลักษณีย์ วิรัชชัย (2542) งานวิจัยของ วลัยภรณ์ ขุนชนะ (2550) วิทยานิพนธ์ ยิ้มยวน (2547) และรายงานการสังเคราะห์งานวิจัยเกี่ยวกับคุณภาพการศึกษาไทย (2552) เพื่อเป็นแนวทางในการกำหนดหัวข้อสำหรับประเมินคุณภาพงานวิจัย

2.2 สร้างแบบประเมินคุณภาพงานวิจัย สำหรับงานวิจัยเชิงทดลองและเชิงสหสัมพันธ์ มีเกณฑ์การประเมินคุณภาพงานวิจัยจำนวน 30 ข้อ เป็นแบบมาตราประมาณค่า 5 ระดับ ซึ่งปรับมาจาก แบบประเมินคุณภาพงานวิจัยของรายงานการสังเคราะห์งานวิจัยเกี่ยวกับคุณภาพการศึกษาไทย (2552) วลัยภรณ์ ขุนชนะ (2550) และวิทยานิพนธ์ ยิ้มยวน (2547) โดยกำหนดเกณฑ์การให้คะแนนแบบ rubric ซึ่งมีหัวข้อในการประเมิน ดังตารางที่ 3.5

ตารางที่ 3.5 เกณฑ์การให้คะแนนงานวิจัยเชิงปริมาณ

หัวข้อที่ประเมิน	ข้อที่	จำนวนข้อ	น้ำหนักคะแนน
1. การตั้งชื่อเรื่อง/วัตถุประสงค์ ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1-3	3	10
2. การตั้งสมมติฐานและสร้างกรอบแนวคิด	4-10	7	23.33
3. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	11-14	4	13.33
4. วิธีดำเนินการวิจัย	15-21	7	23.33
5. ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	22-23	2	6.67
6. การสรุปผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ	24-26	3	10
7. การนำเสนอผลการวิจัย	27-29	3	10
8. คุณภาพงานวิจัยโดยรวม	30	1	3.33
รวม		30	100

สำหรับงานวิจัยเชิงคุณภาพ ผู้วิจัยได้ออกแบบเกณฑ์การประเมินโดยปรับและพัฒนาจากงานวิจัยของ ทศวรรณ คำทองสุข (2550) และบุบผา เมฆศรีทองคำ (2547) มีเกณฑ์การประเมินคุณภาพงานวิจัยจำนวน 27 ข้อ เป็นแบบมาตราประมาณค่า 5 ระดับ โดยกำหนดเกณฑ์การให้คะแนนแบบ rubric ซึ่งมีหัวข้อในการประเมิน ดังตารางที่ 3.6

ตารางที่ 3.6 เกณฑ์การให้คะแนนงานวิจัยเชิงคุณภาพ

หัวข้อที่ประเมิน	ข้อที่	จำนวนข้อ	น้ำหนักคะแนน
1. การตั้งชื่อเรื่อง/วัตถุประสงค์ ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1-4	4	14.81
2. ข้อตกลงเบื้องต้น/ข้อจำกัด และนิยามศัพท์เฉพาะ	5-7	3	11.11
3. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	8-11	4	14.81
4. วิธีดำเนินการวิจัย	12-17	6	22.22
5. ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	18-19	2	7.41
6. การสรุปผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ	20-23	4	14.81
7. การนำเสนอผลการวิจัย	24-26	3	11.11
8. คุณภาพงานวิจัยโดยรวม	27	1	3.70
รวม		27	100

แบบประเมินคุณภาพงานวิจัยมีเกณฑ์ในการประเมินยึดตามรายงานการสังเคราะห์งานวิจัยเกี่ยวกับคุณภาพการศึกษาไทย (2552) ดังนี้

คะแนนต่ำกว่า 0.80	หมายถึง งานวิจัยเล่มนั้นมีคุณภาพต่ำ
คะแนนระหว่าง 0.81-1.60	หมายถึง งานวิจัยเล่มนั้นมีคุณภาพค่อนข้างต่ำ
คะแนนระหว่าง 1.61- 2.40	หมายถึง งานวิจัยเล่มนั้นมีคุณภาพปานกลาง
คะแนนระหว่าง 2.41- 3.20	หมายถึง งานวิจัยเล่มนั้นมีคุณภาพดี
คะแนนระหว่าง 3.21- 4.00	หมายถึง งานวิจัยเล่มนั้นมีคุณภาพดีมาก

2.3 นำแบบประเมินให้อาจารย์ที่ปรึกษาตรวจสอบความชัดเจนและความเหมาะสมของข้อความที่ใช้ และเกณฑ์ในการประเมิน แล้วปรับปรุงแก้ไข รายละเอียดในการปรับปรุงแก้ไขดังตารางที่ 3.7

ตารางที่ 3.7 (ต่อ) การปรับแก้เกณฑ์การประเมินคุณภาพงานวิจัยเชิงปริมาณ และเชิงคุณภาพ

ประเภทงานวิจัย	ข้อที่	เกณฑ์ที่ยังไม่ได้ปรับแก้	เกณฑ์ที่ปรับแก้แล้ว
9	3	เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องมีสัดส่วนเป็นภาษาไทย 50% และต่างประเทศ 50%	3 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องมีสัดส่วนเป็นภาษาไทย 50% และต่างประเทศ 50%
	4	เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องมีสัดส่วนเป็นภาษาไทย 30% และต่างประเทศ 70%	4 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องมีสัดส่วนเป็นภาษาไทย 40% และต่างประเทศ 60%

การประเมินคุณภาพงานวิจัย ผู้วิจัยได้ทดลองประเมินคุณภาพงานวิจัยร่วมกับผู้ทรงคุณวุฒิที่มีประสบการณ์ในการสังเคราะห์งานวิจัย และประเมินคุณภาพงานวิจัย โดยมีเกณฑ์ในการคัดเลือกดังนี้ 1) จบการศึกษาระดับปริญญาโทขึ้นไป 2) มีประสบการณ์ในการทำวิทยานิพนธ์เกี่ยวกับการสังเคราะห์งานวิจัย ซึ่งจากเกณฑ์ในการคัดเลือกดังกล่าว ผู้วิจัยได้ผู้ทรงคุณวุฒิในการร่วมประเมินคุณภาพงานวิจัยจำนวน 2 ท่าน ได้แก่ ท่านแรก เป็นผู้ทรงคุณวุฒิสำหรับประเมินคุณภาพงานวิจัยเชิงปริมาณ คือ อาจารย์นันทิ์ เขียงชนะนา มีผลงานวิจัย คือ การสังเคราะห์งานวิจัยทางดนตรีศึกษา: การวิเคราะห์ห่อภิมานและการวิเคราะห์เนื้อหา (2550) ร่วมประเมินคุณภาพงานวิจัยเชิงปริมาณกับผู้วิจัยจำนวน 1 เล่ม ผู้ทรงคุณวุฒิท่านที่ 2 คือ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.บุบผา เมฆศิริทองคำ มีผลงานวิจัย คือ การวิจัยชาติพันธุ์วรรณนาอภิมานเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษา (2547) ร่วมประเมินคุณภาพงานวิจัยเชิงคุณภาพกับผู้วิจัยจำนวน 1 เล่ม ซึ่งผลการประเมินคุณภาพงานวิจัยร่วมกับผู้ทรงคุณวุฒิ แสดงดังตารางที่ 3.8

ตารางที่ 3.8 ความสอดคล้องในการประเมินคุณภาพงานวิจัยระหว่างผู้วิจัยกับผู้ทรงคุณวุฒิ

ผลการประเมินคุณภาพงานวิจัยเชิงปริมาณ			ผลการประเมินคุณภาพงานวิจัยเชิงคุณภาพ		
ข้อที่	ผู้วิจัย	ผู้ทรงคุณวุฒิ	ข้อที่	ผู้วิจัย	ผู้ทรงคุณวุฒิ
1	ดีมาก	ดีมาก	1	ดีมาก	ดีมาก
2	ดีมาก	ดีมาก	2	ดีมาก	ดีมาก
3	ดี	ดี	3	ดีมาก	ดีมาก
4	ดี	ดี	4	ดี	ดีมาก
5	ดี	ดี	5	ปรับปรุง	ปรับปรุง
6	พอใช้	พอใช้	6	ปรับปรุง	ปรับปรุง
7	ปรับปรุง	ปรับปรุง	7	ดี	ดีมาก
8	ปรับปรุง	ปรับปรุง	8	พอใช้	พอใช้

ตารางที่ 3.8 (ต่อ) ความสอดคล้องในการประเมินคุณภาพงานวิจัยระหว่างผู้วิจัยกับผู้ทรงคุณวุฒิ

ผลการประเมินคุณภาพงานวิจัยเชิงปริมาณ			ผลการประเมินคุณภาพงานวิจัยเชิงคุณภาพ		
ข้อที่	ผู้วิจัย	ผู้ทรงคุณวุฒิ	ข้อที่	ผู้วิจัย	ผู้ทรงคุณวุฒิ
9	ดีมาก	ดีมาก	9	ปรับปรุง	ปรับปรุง
10	ดีมาก	ดีมาก	10	ดี	ดีมาก
11	ดี	ดี	11	ดี	ดี
12	พอใช้	พอใช้	12	ดี	ดี
13	ดีมาก	ดีมาก	13	ดีมาก	ดีมาก
14	ปรับปรุง	ปรับปรุง	14	ดีมาก	ดีมาก
15	ดีมาก	ดีมาก	15	พอใช้	พอใช้
16	ดี	ดี	16	พอใช้	พอใช้
17	ดีมาก	ดีมาก	17	ดีมาก	ดีมาก
18	ดีมาก	ดีมาก	18	พอใช้	พอใช้
19	ดีมาก	ดีมาก	19	ดีมาก	ดีมาก
20	พอใช้	ดี	20	ดีมาก	ดีมาก
21	ดี	ดี	21	ดีมาก	ดีมาก
22	ดีมาก	ดีมาก	22	ดีมาก	ดีมาก
23	ดีมาก	ดีมาก	23	ดีมาก	ดีมาก
24	ดีมาก	ดีมาก	24	ปรับปรุง	ปรับปรุง
25	ปรับปรุง	ปรับปรุง	25	ปรับปรุง	ปรับปรุง
26	ดี	ดี	26	ดีมาก	ดีมาก
27	พอใช้	พอใช้	27	ดี	ดีมาก
28	ปรับปรุง	ปรับปรุง			
29	ดีมาก	ดีมาก			
30	ดี	ดีมาก			
คะแนนเฉลี่ย	2.97	3.03	คะแนนเฉลี่ย	3.00	3.07

จากการประเมินคุณภาพงานวิจัยร่วมกับผู้ทรงคุณวุฒิ พบว่า ผู้วิจัยและผู้ทรงคุณวุฒิมีความคิดเห็นสอดคล้องกันเป็นส่วนใหญ่ ผู้วิจัยได้ปรึกษา และขอคำแนะนำในการประเมินคุณภาพงานวิจัยจากผู้ทรงคุณวุฒิเพิ่มเติม แล้วทดลองประเมินคุณภาพงานวิจัยเชิงปริมาณจำนวน 5 เล่ม และงานวิจัยเชิงคุณภาพจำนวน 5 เล่ม แล้วหาค่าความเที่ยงสัมประสิทธิ์แอลฟา (alpha coefficient) พบว่า ค่าความเที่ยงของการประเมินคุณภาพงานวิจัยเชิงปริมาณเท่ากับ 0.830 แสดงว่าผู้วิจัยมีความเที่ยงในการประเมินคุณภาพงานวิจัยเชิงปริมาณในระดับสูง ส่วนค่าความ

เที่ยงของการประเมินคุณภาพงานวิจัยเชิงคุณภาพเท่ากับ 0.494 แสดงว่าผู้วิจัยมีความเที่ยงในการประเมินคุณภาพงานวิจัยเชิงคุณภาพในระดับปานกลาง

3. แบบบันทึกข้อมูลซึ่งเป็นผลการวิจัยทดลอง และแบบบันทึกข้อมูลที่ได้จากงานวิจัยเชิงสหสัมพันธ์ ซึ่งผู้วิจัยปรับปรุงแบบการบันทึกมาจาก รายงานการสังเคราะห์งานวิจัยเกี่ยวกับคุณภาพการศึกษาไทย (2552) และวลัยภรณ์ ขุนชนะ (2550) สำหรับงานวิจัยเชิงทดลอง ประกอบด้วยหัวข้อสำหรับการบันทึก 11 หัวข้อ ได้แก่ 1) รหัสงานวิจัย 2) ชุดการทดสอบ 3) ประเภทและจำนวนตัวแปรตาม 4) เครื่องมือวัดตัวแปรตาม 5) ประเภทและจำนวนตัวแปรต้น 6) เครื่องมือวัดตัวแปรต้น 7) ข้อมูลกลุ่มควบคุม 8) ข้อมูลกลุ่มทดลอง 9) ประเภทการเปรียบเทียบ 10) ผลการทดสอบ 11) การควบคุมการทดลอง ส่วนแบบบันทึกข้อมูลจากงานวิจัยเชิงสหสัมพันธ์ มี 9 หัวข้อ ได้แก่ 1) รหัสงานวิจัย 2) คู่สหสัมพันธ์ 3) ประเภทและจำนวนตัวแปรตาม 4) เครื่องมือวัดตัวแปรตาม 5) ประเภทและจำนวนตัวแปรต้น 6) เครื่องมือวัดตัวแปรต้น 7) ขนาดความสัมพันธ์ 8) ขนาดกลุ่มตัวอย่าง 9) ผลการทดสอบ ตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือโดยให้ผู้ทรงคุณวุฒิ ตรวจสอบค่านิยมการตั้งค่าของตัวแปรต้น/ตัวแปรตาม ในเรื่องความชัดเจนของการใช้ภาษา และความเหมาะสมในการจัดกลุ่มตัวแปร ส่วนใหญ่ผู้ทรงคุณวุฒิมีความเห็นว่า แบบบันทึกลักษณะข้อมูลงานวิจัยมีความเหมาะสมในการนำไปบันทึกคุณลักษณะงานวิจัยได้

4. แบบบันทึกข้อมูลงานวิจัยเชิงคุณภาพ ผู้วิจัยปรับปรุงแบบการบันทึกจากงานวิจัยของ ทศวรรณ คำทองสุข (2550) ผสมผสานกับหลักวิธีการวิจัยเชิงคุณภาพ ของ นิศา ชูโต ซึ่งนำมาใช้เป็นหลักในการบันทึกข้อมูลที่ได้จากงานวิจัยเชิงคุณภาพที่เกี่ยวกับการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมนักเรียนที่ผู้วิจัยนำมาสังเคราะห์ ประกอบด้วยประเด็นสำหรับการบันทึกงานวิจัยเชิงคุณภาพระดับเล่มงานวิจัยจำนวน 17 ประเด็น ได้แก่ 1) รหัสงานวิจัย 2) ปีที่พิมพ์งานวิจัย 3) สาขาที่ผลิตงานวิจัย 4) ประเภทของงานวิจัย 5) เพศของผู้วิจัย 6) จำนวนหน้าทั้งหมด 7) จำนวนหน้าไม่รวมภาคผนวก 8) ทฤษฎี/แนวคิดหลัก 9) ระดับชั้นของกลุ่มตัวอย่าง 10) แบบแผนการวิจัย 11) ประเด็นที่ศึกษา 12) วัตถุประสงค์การวิจัย 13) สมมติฐานการวิจัย 14) เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย 15) การตรวจสอบข้อมูล 16) วิเคราะห์ข้อมูล 17) คะแนนคุณภาพงานวิจัย ส่วนประเด็นสำหรับบันทึกงานวิจัยเชิงคุณภาพระดับย่อยของส่วนรายละเอียดมีจำนวน 9 ประเด็น ได้แก่ 1) รหัสงานวิจัย 2) ประเภทกรณีศึกษา 3) ขอบเขตการศึกษา 4) ผู้ให้ข้อมูล 5) วิธีเก็บข้อมูล 6) ข้อมูลที่ได้ 7) ผลการวิจัย 8) ประโยชน์ที่ได้จากงานวิจัย 9) บุคคล/หน่วยงานที่นำผลวิจัยไปใช้

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยวางแผนการเก็บรวบรวมข้อมูลตั้งแต่เดือนตุลาคม พ.ศ. 2554 ถึงเดือน กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2555 โดยมีขั้นตอนในการเก็บรวบรวมข้อมูลดังนี้

1. สืบค้นรายชื่องานวิจัยที่เกี่ยวกับการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนจากฐานข้อมูลของคณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ที่พิมพ์เผยแพร่ตั้งแต่ปี 2519 - 2553 โดยใช้คำสำคัญในการสืบค้น คือ “คุณธรรม” “จริยธรรม”
2. คัดเลือกงานวิจัย โดยการอ่านจากบทคัดย่อ และพิจารณาเนื้อหาในตัวเล่มโดยเบื้องต้น 1 รอบ แล้วพิจารณาคุณสมบัติของงานที่ตรงตามเกณฑ์ที่กำหนด แล้วคัดเลือกเป็นกลุ่มตัวอย่าง
3. ติดต่อเยี่ยมเล่มวิทยานิพนธ์ฉบับสมบูรณ์จากศูนย์บรรณสารสนเทศ คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
4. อ่านวิทยานิพนธ์โดยละเอียด เพื่อประเมินคุณภาพงานวิจัยตามแบบประเมินที่ผู้วิจัยได้สร้างไว้ โดยพิจารณาจากเกณฑ์ที่กำหนด บันทึกข้อมูลคุณลักษณะงานวิจัย ค่าการทดสอบทางสถิติที่ได้จากงานวิจัยเชิงทดลอง และเชิงสหสัมพันธ์โดยละเอียดพร้อมทั้งตรวจสอบให้ถูกต้อง และบันทึกสารสนเทศที่ได้จากงานวิจัยเชิงคุณภาพลงในแบบบันทึกข้อมูลงานวิจัยเชิงคุณภาพ
5. รวบรวมข้อมูลที่ได้จากการบันทึกเป็นหมวดหมู่ และเตรียมเพิ่มข้อมูลสำหรับการวิเคราะห์ โดยลงรหัสตัวแปรในโปรแกรม Microsoft Excel แล้วนำเข้าไฟล์ข้อมูลสู่โปรแกรม SPSS for Windows เพื่อประมวลผลข้อมูล และสรุปผล

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลในการสังเคราะห์วิทยานิพนธ์ด้านการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมนักเรียนแบ่งเป็น 6 ตอน ได้แก่

ตอนที่ 1 การวิเคราะห์ข้อมูลเบื้องต้นของงานวิจัยที่นำมาสังเคราะห์ โดยใช้สถิติบรรยายเพื่อวิเคราะห์การแจกแจงของข้อมูลพื้นฐานของคุณลักษณะงานวิจัย ในส่วนที่เป็นตัวแปรจัดประเภท วิเคราะห์ค่าร้อยละ ความถี่ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ในส่วนที่เป็นตัวแปรต่อเนื่อง วิเคราะห์ค่าเฉลี่ย ลักษณะการแจกแจงของข้อมูล ความเบ้ ความโด่ง โดยแบ่งวิเคราะห์เป็นข้อมูลคุณลักษณะระดับเล่มงานวิจัย ระดับชุดการทดสอบสมมติฐาน แบ่งเป็นชุดเปรียบเทียบ และชุดสหสัมพันธ์

ตอนที่ 2 วิเคราะห์คุณภาพของงานวิจัยเชิงปริมาณ โดยใช้สถิติบรรยายวิเคราะห์การแจกแจงของข้อมูลในรูปร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าความเบ้ ค่าความโด่ง

ตอนที่ 3 วิเคราะห์ความสัมพันธ์ของปัจจัยที่สัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ด้านคุณธรรม จริยธรรม โดยการคำนวณค่าขนาดอิทธิพล (d) ในกรณีที่เป็นงานวิจัยเชิงทดลอง โดยใช้สูตรของ Glass

$$d = [\bar{Y}_E - \bar{Y}_C] / S_y$$

ใช้วิธีแปลงค่าขนาดอิทธิพลเป็นค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (r) โดยใช้สูตร

$$r = d / \sqrt{nd^2 + 4n - 8}; n = n_E + n_C$$

วิเคราะห์ความสัมพันธ์แยกเป็น 5 กลุ่ม ได้แก่ 1) ปัจจัยที่สัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ด้านคุณธรรมจริยธรรมในภาพรวม 2) ปัจจัยด้านภูมิหลังของผู้เรียนที่สัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ด้านคุณธรรมจริยธรรม 3) ปัจจัยด้านครอบครัวที่สัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ด้านคุณธรรมจริยธรรม 4) ปัจจัยด้านสถานศึกษาที่สัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ด้านคุณธรรมจริยธรรม และ 5) ปัจจัยด้านสังคมที่สัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ด้านคุณธรรมจริยธรรม

ตอนที่ 4 การวิเคราะห์ความแตกต่างของค่าเฉลี่ยสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์จำแนกตามตัวแปรคุณลักษณะงานวิจัยโดยใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (one-way ANOVA) และการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณ (multiple regression) แบ่งเป็น

- 1) วิเคราะห์ค่าสถิติเบื้องต้นของค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์
- 2) วิเคราะห์ความแตกต่างของค่าเฉลี่ยของค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์จำแนก

ตามตัวแปรคุณลักษณะงานวิจัยที่เลือกศึกษาโดยใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (one-way ANOVA) ที่ระดับนัยสำคัญ .05 หากพบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญ วิเคราะห์ต่อด้วยการถดถอยพหุคูณ (multiple regression) เพื่อตรวจสอบว่าความแตกต่างที่เกิดขึ้นเป็นผลเนื่องมาจากตัวแปรคุณลักษณะใด โดยจัดกระทำตัวแปรคุณลักษณะที่เป็นตัวแปรจัดประเภทให้เป็นตัวแปรดัมมี่ก่อนการวิเคราะห์ ซึ่งมีค่าเป็น 0 และ 1 ส่วนตัวแปรคุณลักษณะงานวิจัยที่เป็นตัวแปรต่อเนื่องสามารถนำมาวิเคราะห์ได้โดยไม่ต้องแปลงค่า สมการสำหรับพยากรณ์การวิเคราะห์ถดถอย คือ

$$\hat{Y} = a + b_1X_1 + b_2X_2 + b_3X_3 + \dots + b_nX_n$$

เมื่อ $\hat{Y}$ คือ ค่าพยากรณ์โดยการประมาณค่าขนาดอิทธิพล a คือ ค่าคงที่ และ b คือ ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของตัวแปรคุณลักษณะงานวิจัย

ความหมายของสัญลักษณ์ที่ใช้ในสูตรในการคำนวณ

d	หมายถึง	ขนาดอิทธิพล
r	หมายถึง	สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์
S_y	หมายถึง	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของกลุ่มควบคุม
$\bar{Y}_C$	หมายถึง	ค่าเฉลี่ยของกลุ่มควบคุม

$\bar{y}_E$	หมายถึง	ค่าเฉลี่ยของกลุ่มทดลอง
N	หมายถึง	ขนาดกลุ่มตัวอย่างในงานวิจัยทั้งหมด

ตอนที่ 5 การสังเคราะห์งานวิจัยเชิงคุณภาพด้วยการวิเคราะห์ชาติพันธุ์วรรณานาภิमान แบ่งเป็น

- วิเคราะห์บริบทของงานวิจัยเชิงคุณภาพที่นำมาสังเคราะห์
- วิเคราะห์คุณลักษณะงานวิจัยเชิงคุณภาพ
- ประเมินคุณภาพงานวิจัยเชิงคุณภาพ
- สังเคราะห์ผลที่ได้จากงานวิจัยเชิงคุณภาพ โดยการอ่านงานวิจัยอย่างละเอียด จับประเด็นสำคัญแล้วจัดให้เป็นหมวดหมู่ แล้วแปลความหมายตามหลักการของ Noblit และ Hare คือ การแปลความหมายแบบเทียบเคียงกัน การแปลความหมายแบบหักล้าง และแปลความหมายโดยเสนอประเด็นโต้แย้ง แล้วสร้างข้อสรุปแบบอุปนัย

ตอนที่ 6 สังเคราะห์ผลสรุปที่ได้จากการวิเคราะห์ห่อภิमानและการวิเคราะห์ชาติพันธุ์วรรณานาภิमानโดยการวิเคราะห์ความสอดคล้องและเปรียบเทียบความแตกต่างเพื่อเป็นการสรุปรวมสารสนเทศที่ได้จากการสังเคราะห์งานวิจัยทั้งเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) วิเคราะห์คุณภาพงานวิจัยด้านการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมนักเรียน 2) ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยทั้ง 4 ด้าน ได้แก่ ปัจจัยด้านภูมิหลังของผู้เรียน ปัจจัยด้านครอบครัว ปัจจัยด้านสถานศึกษา และปัจจัยด้านสังคม กับผลสัมฤทธิ์ด้านคุณธรรมจริยธรรม 3) วิเคราะห์คุณลักษณะงานวิจัยที่มีผลต่อความสัมพันธ์ของปัจจัย 4 ด้านกับผลสัมฤทธิ์ด้านคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียน 4) สังเคราะห์องค์ความรู้และข้อสรุปที่ได้จากงานวิจัยในคณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ด้านการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียน ผู้วิจัยแบ่งการวิเคราะห์ออกเป็น 6 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 วิเคราะห์ข้อมูลเบื้องต้นของงานวิจัยที่นำมาสังเคราะห์ โดยใช้สถิติบรรยาย โดยแบ่งเป็น

1.1 ตัวแปรคุณลักษณะงานวิจัยระดับเล่มจำแนกตามตัวแปรจัดประเภทวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ค่าความถี่ และร้อยละ

1.2 ตัวแปรคุณลักษณะงานวิจัยระดับเล่มจำแนกตามตัวแปรต่อเนื่อง วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความเบ้ ความโด่ง

1.3 ตัวแปรคุณลักษณะงานวิจัยระดับสมมติฐานจำแนกตามตัวแปรจัดประเภทวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ค่าความถี่ และร้อยละ

1.4 ตัวแปรคุณลักษณะงานวิจัยระดับสมมติฐานจำแนกตามตัวแปรต่อเนื่อง วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความเบ้ ความโด่ง

ตอนที่ 2 ประเมินคุณภาพของงานวิจัยเชิงปริมาณที่นำมาสังเคราะห์

ตอนที่ 3 วิเคราะห์ค่าความสัมพันธ์ของปัจจัยที่สัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ด้านคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียน แบ่งเป็น

3.1 ปัจจัยที่สัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ด้านคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนในภาพรวม

3.2 ปัจจัยด้านภูมิหลังของผู้เรียนที่สัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ด้านคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียน

3.3 ปัจจัยด้านครอบครัวที่สัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ด้านคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียน

3.4 ปัจจัยด้านสถานศึกษาที่สัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ด้านคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียน

3.5 ปัจจัยด้านสังคมที่สัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ด้านคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียน

ตอนที่ 4 วิเคราะห์ความแตกต่างของค่าเฉลี่ยสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์จำแนกตามตัวแปรคุณลักษณะงานวิจัย แบ่งเป็น

4.1 วิเคราะห์ความแตกต่างของค่าเฉลี่ยของค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์จำแนกตามตัวแปรคุณลักษณะงานวิจัยที่เลือกศึกษาโดยใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (one-way ANOVA)

4.2 วิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างระดับการศึกษาของกลุ่มตัวอย่างกับปัจจัยทั้ง 4 ด้าน

4.3 วิเคราะห์ความแปรปรวนของค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์โดยใช้การวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณ (multiple regressions)

ตอนที่ 5 สังเคราะห์งานวิจัยเชิงคุณภาพด้วยการวิเคราะห์ชาติพันธุ์วรรณาอภิमान

5.1 บริบทของงานวิจัยเชิงคุณภาพที่นำมาสังเคราะห์

5.2 ผลการวิเคราะห์คุณลักษณะงานวิจัยที่ศึกษาเกี่ยวกับการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมนักเรียน

5.3 ผลการประเมินงานวิจัยเชิงคุณภาพ

5.4 ผลการสังเคราะห์การแปลความหมายจากการวิเคราะห์ชาติพันธุ์วรรณาอภิमान

ตอนที่ 6 สังเคราะห์ผลสรุปที่ได้จากการวิเคราะห์อภิमानและการวิเคราะห์ชาติพันธุ์วรรณาอภิमान

ตอนที่ 1 ข้อมูลเบื้องต้นของงานวิจัยที่นำมาสังเคราะห์

การนำเสนอข้อมูลในตอนนี้เป็นกรนำเสนอข้อมูลเบื้องต้นของงานวิจัยที่นำมาสังเคราะห์ ซึ่งมีจำนวน 63 เล่ม ผลการวิเคราะห์ข้อมูลประกอบด้วย คุณลักษณะงานวิจัยด้านการตีพิมพ์และผู้วิจัย ด้านเนื้อหาสาระของงานวิจัย ด้านวิธีวิทยาการวิจัย แบ่งเป็นคุณลักษณะงานวิจัยที่เป็นตัวแปรจัดประเภท นำเสนอข้อมูลโดยใช้ค่าความถี่ และร้อยละ ส่วนคุณลักษณะงานวิจัยที่เป็นตัวแปรต่อเนื่อง นำเสนอข้อมูลโดยใช้ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความเบ้ และความโด่ง

งานวิจัยเกี่ยวกับการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมที่นำมาสังเคราะห์ในครั้งนี้ มีจำนวน 63 เล่ม ประกอบด้วยงานวิจัยเชิงปริมาณจำนวน 55 เล่ม คิดเป็นร้อยละ 87.30 แบ่งเป็นงานวิจัยเชิงทดลองจำนวน 45 เล่ม (ร้อยละ 71.43) และงานวิจัยเชิงสหสัมพันธ์จำนวน 10 เล่ม (ร้อยละ 15.87) และงานวิจัยเชิงคุณภาพจำนวน 8 เล่ม คิดเป็นร้อยละ 12.70 นำเสนอดังตารางที่ 4.1

ตารางที่ 4.1 จำนวนและร้อยละของงานวิจัยที่นำมาสังเคราะห์

ลักษณะงานวิจัย	ประเภท	จำนวน	ร้อยละ
เชิงปริมาณ	เชิงทดลอง	45	71.43
	เชิงสหสัมพันธ์	10	15.87
เชิงคุณภาพ		8	12.70
รวม		63	100

1.1 ตัวแปรคุณลักษณะงานวิจัยระดับเล่มจำแนกตามตัวแปรจัดประเภท

ข้อมูลคุณลักษณะงานวิจัยได้ถูกนำมาวิเคราะห์แจกแจงความถี่ตามคุณลักษณะงานวิจัยที่คัดสรรมาแล้วจำนวน 17 ตัวแปร จำแนกเป็นคุณลักษณะงานวิจัยด้านการตีพิมพ์และผู้วิจัย จำนวน 4 ตัวแปร ได้แก่ ปีที่พิมพ์งานวิจัย สาขาที่ผลิตงานวิจัย ประเภทของงานวิจัย เพศของผู้วิจัย คุณลักษณะงานวิจัยด้านเนื้อหาสาระของงานวิจัย จำนวน 5 ตัวแปร ได้แก่ ทฤษฎีแนวคิดหลัก ระดับชั้นของกลุ่มตัวอย่าง วัตถุประสงค์ของการวิจัย ประเด็นที่ศึกษา และชนิดของตัวแปรตาม คุณลักษณะด้านวิธีวิทยาการวิจัย จำนวน 8 ตัวแปร ได้แก่ แบบแผนการวิจัย ประเภทสมมติฐาน การออกแบบการทดลอง วิธีการเลือกกลุ่มตัวอย่าง ประเภทเครื่องมือ คุณภาพเครื่องมือ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ และระดับคุณภาพงานวิจัย นำเสนอดังตารางที่ 4.2 มีรายละเอียดดังนี้

จากการวิเคราะห์คุณลักษณะงานวิจัยด้านการตีพิมพ์พบว่า เป็นงานวิจัยที่ตีพิมพ์ระหว่างปี 2519- 2553 โดยปีที่พิมพ์งานวิจัยมากที่สุด คือ ช่วงปี 2549-2553 จำนวน 18 เล่ม (ร้อยละ

28.57) รองลงมา คือ ช่วงปี 2524-2528 จำนวน 15 เล่ม (ร้อยละ 23.81) ส่วนปีที่พิมพ์งานวิจัยน้อยที่สุด คือ ช่วงปี 2544-2548 จำนวน 5 เล่ม (ร้อยละ 7.94)

สาขาที่ผลิตงานวิจัยมีทั้งสิ้น 11 สาขาวิชา โดยสาขาวิชาที่ทำวิจัยมากที่สุด คือ สาขาวิชาประถมศึกษา จำนวน 19 เล่ม (ร้อยละ 30.16) รองลงมา คือ สาขาวิชาจิตวิทยาและสาขาวิชาวิจัย/วิธีวิทยาการวิจัยการศึกษา จำนวน 14 เล่ม (ร้อยละ 22.22) และ 12 เล่ม (ร้อยละ 19.05) ตามลำดับ ส่วนสาขาวิชาที่ผลิตงานวิจัยน้อยที่สุด คือ สาขาวิชาพลศึกษา สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน สาขาวิชาเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา จำนวนสาขาวิชาละ 1 เล่ม (ร้อยละ 1.59)

ประเภทของงานวิจัยที่นำมาสังเคราะห์เป็นงานวิจัยระดับปริญญาโท (วิทยานิพนธ์ระดับปริญญาโท) มากที่สุด จำนวน 54 เล่ม (ร้อยละ 85.71) และมีงานวิจัยระดับปริญญาตรี (วิทยานิพนธ์ระดับปริญญาตรี) จำนวน 9 เล่ม (ร้อยละ 14.29)

เพศของผู้วิจัยที่มากที่สุด คือ เพศหญิง จำนวน 53 คน (ร้อยละ 84.13) ส่วนผู้วิจัยที่เป็นเพศชายมีจำนวน 10 คน (ร้อยละ 15.87)

งานวิจัยที่นำมาสังเคราะห์มีทฤษฎีในการทำวิจัยแตกต่างกัน จำนวน 19 ทฤษฎี โดยทฤษฎีหลักที่ใช้มากที่สุด คือ ทฤษฎีของ Piaget และ Kohlberg จำนวน 20 เล่ม (ร้อยละ 31.75) รองลงมา คือ ทฤษฎีการเรียนรู้ทางสังคมของ Bandura และแนวคิดการจัดการสอนของทิสนา แชมมณี จำนวน 10 เล่ม (ร้อยละ 15.87) และ 6 เล่ม (ร้อยละ 9.52) ตามลำดับ ส่วนทฤษฎีหลักที่นำมาใช้น้อยที่สุด คือ ทฤษฎีความเห็นทางคุณธรรมจริยธรรมของ Giiangan ทฤษฎีต้นไม้จริยธรรม ทฤษฎีการแก้ปัญหาแนวคอนสตรัคติวิซึม ทฤษฎีกระบวนการกลุ่มสัมพันธ์ของเยอวภา เตชะคุปต์ แนวคิดการสอนเพื่อสร้างมโนทัศน์ทางศีลธรรมของสุมน อมรวิวัฒน์ ทฤษฎีการปลูกฝังจริยธรรม 4 ทฤษฎีที่ได้จากการสังเคราะห์ของชัยพร วิชชาวุธ แนวคิดบทบาทพระสงฆ์ของพระราช มูณี ทฤษฎีความฉลาดทางอารมณ์ของ Salovey และ Mayer ทฤษฎีแรงจูงใจทางจริยธรรมของ Peck และ Havighurst และทฤษฎีการเรียนรู้ด้วยตนเอง จำนวนทฤษฎีละ 1 เล่ม (ร้อยละ 1.59)

กลุ่มตัวอย่างในงานวิจัยที่นำมาสังเคราะห์มีจำนวน 9 กลุ่ม กลุ่มตัวอย่างที่ปรากฏในงานวิจัยมากที่สุด คือ กลุ่มตัวอย่างที่เป็นนักเรียนระดับประถมศึกษาตอนปลาย (ช่วงชั้นที่ 2) จำนวน 16 เล่ม (ร้อยละ 25.40) รองลงมา ได้แก่ กลุ่มตัวอย่างที่เป็นนักเรียนระดับมัธยมศึกษา จำนวน 14 เล่ม (ร้อยละ 22.22) ส่วนกลุ่มตัวอย่างที่ถูกศึกษาน้อยที่สุด คือ ระดับชั้น ปวช./ปวส. จำนวน 1 เล่ม (ร้อยละ 1.59)

งานวิจัยที่นำมาสังเคราะห์มีวัตถุประสงค์เพื่อเปรียบเทียบมากที่สุด จำนวน 22 เล่ม (ร้อยละ 40) รองลงมา คือ เพื่อศึกษา และเพื่อวิจัยและพัฒนา จำนวน 20 เล่ม (36.36) และ 8 เล่ม

ตามลำดับ ส่วนวัตถุประสงค์ที่น้อยที่สุดในการทำวิจัย คือ เพื่อวัดความสัมพันธ์ จำนวน 5 เล่ม (ร้อยละ 9.09) และไม่มีงานวิจัยที่มีวัตถุประสงค์ในการตรวจสอบ/ประเมิน และสังเคราะห์ (งานวิจัย 1 เล่ม มีวัตถุประสงค์ของการวิจัยมากกว่า 1 วัตถุประสงค์ ใช้การคำนวณสัดส่วนเพื่อปรับฐานให้เป็น 55 เล่ม)

ประเด็นในการทำวิจัยของงานวิจัยที่นำมาสังเคราะห์ส่วนใหญ่สนใจศึกษาประเด็นเกี่ยวกับปัจจัยด้านสถานศึกษามากที่สุด จำนวน 29 เล่ม (ร้อยละ 46.03) รองลงมาคือปัจจัยด้านภูมิหลังของผู้เรียน และปัจจัยด้านครอบครัว จำนวน 21 เล่ม (ร้อยละ 33.33) และจำนวน 7 เล่ม (ร้อยละ 11.11) ตามลำดับ ส่วนประเด็นที่ศึกษาวิจัยน้อยที่สุด คือ ปัจจัยด้านสังคม จำนวน 6 เล่ม (ร้อยละ 9.53) (งานวิจัย 1 เล่ม มีประเด็นที่ศึกษามากกว่า 1 ประเด็น ใช้การคำนวณสัดส่วนเพื่อปรับฐานให้เป็น 63 เล่ม)

งานวิจัยที่นำมาสังเคราะห์ศึกษาตัวแปรตามที่เป็นคะแนนด้านความรู้ทางจริยธรรมมากที่สุด จำนวน 20 เล่ม (ร้อยละ 31.43) รองลงมา คือ ตัวแปรตามที่เป็นคะแนนด้านพฤติกรรมทางจริยธรรม และคะแนนด้านการใช้เหตุผลเชิงจริยธรรม จำนวน 19 เล่ม (ร้อยละ 30) และจำนวน 14 เล่ม (ร้อยละ 21.43) ตามลำดับ ส่วนตัวแปรตามที่ศึกษาวิจัยน้อยที่สุด คือ คะแนนด้านเจตคติทางจริยธรรม จำนวน 4 เล่ม (ร้อยละ 5.71) (งานวิจัย 1 เล่ม มีชนิดของตัวแปรตามที่ศึกษามากกว่า 1 ประเด็น ใช้การคำนวณสัดส่วนเพื่อปรับฐานให้เป็น 63 เล่ม)

แบบแผนการวิจัยที่ใช้ในงานวิจัยที่นำมาสังเคราะห์ส่วนใหญ่เป็นงานวิจัยเชิงทดลอง (lab/experimental research) จำนวน 25 เล่ม (ร้อยละ 39.68) รองลงมา คือ งานวิจัยเชิงเปรียบเทียบ (comparative study) และงานวิจัยเชิงสหสัมพันธ์ (correlation research) จำนวน 17 เล่ม (ร้อยละ 26.98) และจำนวน 8 เล่ม (ร้อยละ 12.70) ตามลำดับ ส่วนแบบแผนงานวิจัยที่พบน้อยที่สุด คือ งานวิจัยเชิงเปรียบเทียบและงานวิจัยเชิงสหสัมพันธ์ (comparative study and correlation research) มีเพียง 1 เล่ม (ร้อยละ 1.59)

งานวิจัยที่นำมาสังเคราะห์ (เฉพาะงานวิจัยเชิงปริมาณจำนวน 55 เล่ม) มีประเภทสมมติฐานที่เป็นสมมติฐานแบบมีทิศทางจำนวน 22 เล่ม เท่ากับงานวิจัยที่มีสมมติฐานแบบไม่มีทิศทางซึ่งมีจำนวน 22 เล่ม (ร้อยละ 40) รองลงมาคือประเภทสมมติฐานแบบมีและไม่มีทิศทางจำนวน 6 เล่ม (ร้อยละ 10.91) ส่วนงานวิจัยที่ไม่มีสมมติฐานมีจำนวน 5 เล่ม (ร้อยละ 9.09)

การออกแบบการทดลองของงานวิจัยที่นำมาสังเคราะห์ (เฉพาะงานวิจัยเชิงปริมาณจำนวน 55 เล่ม) เป็นงานวิจัยที่ไม่ใช่การทดลองมากที่สุด จำนวน 25 เล่ม (ร้อยละ 45.45) รองลงมา คือ งานวิจัยเชิงทดลองแบบ True control group pretest-posttest และ งานวิจัยเชิง

ทดลองแบบ Pretest-posttest non random design จำนวน 12 เล่ม (ร้อยละ 21.82) และ 7 เล่ม (ร้อยละ 12.73) ตามลำดับ การออกแบบการทดลองที่พบน้อยที่สุด คือ งานวิจัยแบบ Quasi Experimental จำนวน 5 เล่ม (ร้อยละ 9.09)

วิธีการเลือกกลุ่มตัวอย่าง ของงานวิจัยที่นำมาสังเคราะห์ (เฉพาะงานวิจัยเชิงปริมาณ จำนวน 55 เล่ม) พบว่าใช้วิธีการเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบหลายขั้นตอนมากที่สุด จำนวน 21 เล่ม (ร้อยละ 38.18) รองลงมาคือ การเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบง่าย และแบบเจาะจง จำนวน 15 เล่ม (ร้อยละ 27.27) และ 11 เล่ม (ร้อยละ 20) ตามลำดับ ส่วนวิธีการเลือกกลุ่มตัวอย่างที่ใช้น้อยที่สุด คือ การเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบตามสะดวก แบบเป็นระบบ และแบบแบ่งกลุ่ม จำนวนอย่างละ 1 เล่ม (ร้อยละ 1.82)

งานวิจัยที่นำมาสังเคราะห์ (เฉพาะงานวิจัยเชิงปริมาณจำนวน 55 เล่ม) ใช้เครื่องมือในการศึกษาวิจัยแตกต่างกันจำนวน 9 ประเภท เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยมากที่สุด คือ แบบสอบถาม/แบบวัด จำนวน 22 เล่ม (ร้อยละ 40.63) รองลงมา คือ แบบสอบถาม และแบบสังเกต จำนวน 16 เล่ม (ร้อยละ 29.17) และ 7 เล่ม (ร้อยละ 13.54) ตามลำดับ ส่วนเครื่องมือที่นำมาใช้น้อยที่สุด คือ แบบรายงานตนเอง แบบฝึก และคู่มือพัฒนาคุณธรรม อย่างละ 1 เล่ม (ร้อยละ 2.08) (งานวิจัย 1 เล่ม มีเครื่องมือมากกว่า 1 ชนิด ใช้การคำนวณสัดส่วนเพื่อปรับฐานให้เป็น 55 เล่ม)

งานวิจัยที่นำมาสังเคราะห์ (เฉพาะงานวิจัยเชิงปริมาณจำนวน 55 เล่ม) มีคุณภาพเครื่องมืออยู่ในระดับดีมาก จำนวน 30 เล่ม (ร้อยละ 54.55) รองลงมา คือ มีคุณภาพอยู่ในระดับดี จำนวน 18 เล่ม (ร้อยละ 32.73) คุณภาพเครื่องมือระดับปานกลางมีจำนวนน้อยที่สุด 3 เล่ม (ร้อยละ 5.45)

งานวิจัยที่นำมาสังเคราะห์ (เฉพาะงานวิจัยเชิงปริมาณจำนวน 55 เล่ม) ใช้สถิติวิเคราะห์แบบ descriptive มากที่สุด จำนวน 19 เล่ม (ร้อยละ 34.78) รองลงมา คือ t-test independent และ one-way ANOVA จำนวน 13 เล่ม (ร้อยละ 24.35) และ 7 เล่ม (ร้อยละ 13.04) ตามลำดับ ส่วนวิธีที่นำมาใช้วิเคราะห์น้อยที่สุด คือ LISREL และ content analysis จำนวนอย่างละ 1 เล่ม (ร้อยละ 2.61) (งานวิจัย 1 เล่ม ใช้สถิติวิเคราะห์มากกว่า 1 วิธี ใช้การคำนวณสัดส่วนเพื่อปรับฐานให้เป็น 55 เล่ม)

งานวิจัยที่นำมาสังเคราะห์ส่วนใหญ่มีคุณภาพในระดับดี จำนวน 46 เล่ม (ร้อยละ 73.02) รองลงมา คือ มีคุณภาพในระดับปานกลาง จำนวน 16 เล่ม (ร้อยละ 25.40) ส่วนงานวิจัยที่มีคุณภาพในระดับดีมีเพียง 1 เล่ม (ร้อยละ 1.59)

ตารางที่ 4.2 ตัวแปรคุณลักษณะงานวิจัยระดับเล่มจำแนกตามตัวแปรจัดประเภท

คุณลักษณะงานวิจัย	ค่าของตัวแปร	จำนวน	ร้อยละ
คุณลักษณะงานวิจัยด้านการตีพิมพ์และผู้วิจัย			
1. ปีที่พิมพ์งานวิจัย	2549-2553	18	28.57
	2524-2528	15	23.81
	2529-2533	7	11.11
	2539-2543	6	9.52
	2534-2538	6	9.52
	2519-2523	6	9.52
	2544-2548	5	7.94
	รวม	63	100.00
2. สาขาที่ผลิตงานวิจัย	ประถมศึกษา	19	30.16
	จิตวิทยาการศึกษา	14	22.22
	วิจัย/วิธีวิทยาการศึกษา	12	19.05
	อุดมศึกษา	6	9.52
	การศึกษาปฐมวัย	3	4.76
	การสอนสังคมศึกษา	2	3.17
	มัธยมศึกษา	2	3.17
	ส่วรตตศึกษา	2	3.17
	พลศึกษา	1	1.59
	หลักสูตรและการสอน	1	1.59
	เทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา	1	1.59
	รวม	63	100
3. ประเภทของงานวิจัย	ปริญญามหาบัณฑิต	54	85.71
	ปริญญาดุษฎีบัณฑิต	9	14.29
	รวม	63	100
4. เพศของผู้วิจัย	หญิง	53	84.13
	ชาย	10	15.87
	รวม	63	100
คุณลักษณะด้านเนื้อหาสาระของงานวิจัย			
5. ทฤษฎีแนวคิดหลัก	ทฤษฎีพัฒนาการทางจริยธรรมของ Piaget และ Kohlberg	20	31.75
	ทฤษฎีการเรียนรู้ทางสังคมของ Bandura	10	15.87
	แนวคิดการจัดการเรียนการสอนของ ทิศนา แชนมณี	6	9.52

ตารางที่ 4.2 (ต่อ) ตัวแปรคุณลักษณะงานวิจัยระดับเล่มจำแนกตามตัวแปรจัดประเภท

คุณลักษณะงานวิจัย	ค่าของตัวแปร	จำนวน	ร้อยละ	
ทฤษฎีแนวคิดหลัก (ต่อ)	ทฤษฎีการเรียนรู้ตามเงื่อนไขของ Skinner	4	6.35	
	ทฤษฎีกระจำงนิยมของ Rath	3	4.76	
	ทฤษฎีจิตวิเคราะห์ของ Freud	2	3.17	
	แนวคิดเรื่องการอบรมเลี้ยงดู	2	3.17	
	แนวคิดการเรียนการสอนแบบมโนธรรมสำนึก	2	3.17	
	แนวคิดการฝึกสมาธิตามแนววิปัสสนากรรมฐาน	2	3.17	
	ไม่ระบุ	2	3.17	
	ทฤษฎีความเห็นทางคุณธรรมจริยธรรมของ Gillangan	1	1.59	
	ทฤษฎีต้นไม้จริยธรรม	1	1.59	
	ทฤษฎีการแก้ปัญหาแนวคอนสตรัคติวิสซึม	1	1.59	
	ทฤษฎีกระบวนการกลุ่มสัมพันธ์ของ ยาวภา เดชะคุปต์	1	1.59	
	แนวคิดการสอนเพื่อสร้างมโนทัศน์ทางศีลธรรมของสุมน อมรวิวัฒน์	1	1.59	
	ทฤษฎีการปลูกฝังจริยธรรม 4 ทฤษฎีจากการสังเคราะห์ของชัยพร มณี	1	1.59	
	แนวคิดบทบาทพระสงฆ์ของพระราช มณี	1	1.59	
	ทฤษฎีความฉลาดทางอารมณ์ของ Salovey และ Mayer	1	1.59	
	ทฤษฎีแรงจูงใจทางจริยธรรมของ Peck และ Havighurst	1	1.59	
	ทฤษฎีการเรียนรู้ด้วยตนเอง	1	1.59	
	รวม	63	100	
	6. ระดับชั้นของกลุ่มตัวอย่าง	ประถมปลาย	16	25.40
		มัธยมศึกษา	14	22.22
		อุดมศึกษา	8	12.70
		ประถมต้น	6	9.52
		มัธยมปลาย	6	9.52
ประถมศึกษา		5	7.94	
อนุบาล		4	6.35	

ตารางที่ 4.2 (ต่อ) ตัวแปรคุณลักษณะงานวิจัยระดับเล่มจำแนกตามตัวแปรจัดประเภท

คุณลักษณะงานวิจัย	ค่าของตัวแปร	จำนวน	ร้อยละ
6. ระดับชั้นของกลุ่มตัวอย่าง (ต่อ)	มัธยมต้น	3	4.76
	ชั้น ปวช./ปวส.	1	1.59
	รวม	63	100
7. วัตถุประสงค์ของการวิจัย* (คิดจากงานวิจัยเชิงปริมาณจำนวน 55 เล่ม) *งานวิจัย 1 เล่ม มีวัตถุประสงค์ของการวิจัยมากกว่า 1 วัตถุประสงค์ ใช้การคำนวณสัดส่วนเพื่อปรับฐานให้เป็น 55 เล่ม	เปรียบเทียบ	22	40
	ศึกษา	20	36.36
	วิจัยและพัฒนา	8	14.55
	วัดความสัมพันธ์	5	9.09
	รวม	55	100
8. ประเด็นที่ศึกษา *งานวิจัย 1 เล่ม มีประเด็นที่ศึกษามากกว่า 1 ประเด็น ใช้การคำนวณสัดส่วนเพื่อปรับฐานให้เป็น 63 เล่ม	ปัจจัยด้านสถานศึกษา	29	46.03
	ปัจจัยด้านภูมิหลังของผู้เรียน	21	33.33
	ปัจจัยด้านครอบครัว	7	11.11
	ปัจจัยด้านสังคม	6	9.53
	รวม	63	100
9. ชนิดของตัวแปรตาม *งานวิจัย 1 เล่ม มีชนิดของตัวแปรตามที่ศึกษามากกว่า 1 ประเด็น ใช้การคำนวณสัดส่วนเพื่อปรับฐานให้เป็น 63 เล่ม	คะแนนด้านความรู้ทางจริยธรรม	20	31.43
	คะแนนด้านพฤติกรรมทางจริยธรรม	19	30
	คะแนนด้านการให้เหตุผลเชิงจริยธรรม	14	21.43
	ไม่ระบุตัวแปรตาม	7	11.43
	คะแนนด้านเจตคติทางจริยธรรม	4	5.71
	รวม	63	100
คุณลักษณะด้านวิธีวิทยาการวิจัย			
10. แบบแผนการวิจัย	lab/experimental research	25	39.68
	comparative study	17	26.98
	correlation research	8	12.70
	qualitative research	6	9.52
	R&D	6	9.52
	comparative study and correlation research	1	1.59
	รวม	63	100.00
	11. ประเภทสมมติฐาน (คิดจากงานวิจัยเชิงปริมาณจำนวน 55 เล่ม)	มีทิศทาง	22
ไม่มีทิศทาง		22	40
ไม่มีสมมติฐาน		5	9.09
มีและไม่มีทิศทาง		6	10.91
รวม		55	100

ตารางที่ 4.2 (ต่อ) ตัวแปรคุณลักษณะงานวิจัยระดับเล่มจำแนกตามตัวแปรจัดประเภท

คุณลักษณะงานวิจัย	ค่าของตัวแปร	จำนวน	ร้อยละ
12. การออกแบบการทดลอง (คิดจากงานวิจัยเชิงปริมาณจำนวน 55 เล่ม)	ไม่ใช่การทดลอง	25	45.45
	True control group pretest-posttest	12	21.82
	Pretest-posttest non random design	7	12.73
	The one group pretest posttest design	6	10.91
	Quasi Experimental	5	9.09
	รวม	55	100
13. วิธีการเลือกกลุ่มตัวอย่าง (คิดจากงานวิจัยเชิงปริมาณจำนวน 55 เล่ม)	หลายขั้นตอน	21	38.18
	แบบง่าย	15	27.27
	เจาะจง	11	20
	แบ่งชั้น	5	9.09
	ตามสะดวก	1	1.82
	เป็นระบบ	1	1.82
	แบ่งกลุ่ม	1	1.82
	รวม	55	100
14. ประเภทเครื่องมือ (คิดจากงานวิจัยเชิงปริมาณจำนวน 55 เล่ม) *งานวิจัย 1 เล่ม มีเครื่องมือมากกว่า 1 ชนิด ใช้ การคำนวณสัดส่วนเพื่อปรับฐานให้เป็น 55 เล่ม	แบบสอบ/แบบวัด	22	40.63
	แบบสอบถาม	16	29.17
	แบบสังเกต	7	13.54
	แผนการจัดกิจกรรม	3	5.21
	แบบสัมภาษณ์	2	4.17
	แบบประเมิน	2	3.13
	แบบรายงานตนเอง	1	2.08
	แบบฝึก	1	1.04
	คู่มือพัฒนาคุณธรรม	1	1.04
	รวม	55	100
15. คุณภาพเครื่องมือ (คิดจากงานวิจัยเชิงปริมาณจำนวน 55 เล่ม)	ดีมาก	30	54.55
	ดี	18	32.73
	ไม่ระบุ	4	7.27
	ปานกลาง	3	5.45
	รวม	55	100
16. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ (คิดจากงานวิจัยเชิงปริมาณจำนวน 55 เล่ม) *งานวิจัย 1 เล่ม ใช้สถิติวิเคราะห์มากกว่า 1 วิธี ใช้การคำนวณสัดส่วนเพื่อปรับฐานให้เป็น 55 เล่ม	descriptive	19	34.78
	t-test independent	13	24.35
	one-way ANOVA	7	13.04
	dependent t-test	4	7.83

ตารางที่ 4.2 (ต่อ) ตัวแปรคุณลักษณะงานวิจัยระดับเล่มจำแนกตามตัวแปรจัดประเภท

คุณลักษณะงานวิจัย	ค่าของตัวแปร	จำนวน	ร้อยละ
16. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ (ต่อ)	simple corr/regression	3	5.22
	อื่น ๆ	3	5.45
	three-way ANOVA	2	3.48
	Chi-Square	2	3.48
	content analysis	1	1.74
	LISREL	1	2.61
	รวม	55	100
17. ระดับคุณภาพงานวิจัย	ดี	46	73.02
	ปานกลาง	16	25.40
	ดีมาก	1	1.59
	รวม	63	100

สรุปว่า งานวิจัยที่นำมาสังเคราะห์เป็นงานวิจัยที่พิมพ์ในช่วงปี พ.ศ. 2519 ถึง ปี พ.ศ. 2553 ช่วงปีที่มีการผลิตงานวิจัยเกี่ยวกับการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนมากที่สุด คือ ช่วงปี 2549-2553 จำนวน 18 เล่ม เป็นงานวิจัยจากทั้งหมด 11 สาขาวิชา โดยสาขาที่ผลิตงานวิจัยเกี่ยวกับการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมนักเรียนมากที่สุด คือ สาขาวิชาประถมศึกษา รองลงมา คือ สาขาวิชาจิตวิทยา พบงานวิจัยระดับปริญญาโท (วิทยานิพนธ์ระดับปริญญาโท) มากที่สุด เพศหญิงทำวิจัยมากกว่าเพศชาย ทฤษฎีหลักในการทำวิจัยมีจำนวน 19 ทฤษฎี โดยทฤษฎีหลักที่ใช้มากที่สุด คือ ทฤษฎีของ Piaget และ Kohlberg รองลงมา คือ ทฤษฎีการเรียนรู้ทางสังคมของ Bandura กลุ่มตัวอย่างที่ปรากฏในงานวิจัยมากที่สุด คือ กลุ่มตัวอย่างที่เป็นนักเรียนระดับประถมศึกษาตอนปลาย รองลงมา ได้แก่ กลุ่มตัวอย่างที่เป็นนักเรียนระดับมัธยมศึกษา วัตถุประสงค์ในการทำวิจัยที่พบมากที่สุด คือ เพื่อเปรียบเทียบ รองลงมา คือ เพื่อศึกษา และเพื่อวิจัยและพัฒนา ประเด็นในการทำวิจัยส่วนใหญ่สนใจศึกษาประเด็นเกี่ยวกับปัจจัยด้านสถานศึกษามากที่สุด รองลงมาคือปัจจัยด้านภูมิหลังของผู้เรียน ตัวแปรตามที่พบมากที่สุด คือ ตัวแปรตามประเภทคะแนนด้านความรู้ทางจริยธรรม รองลงมา คือ คะแนนด้านพฤติกรรมทางจริยธรรม แบบแผนการวิจัยที่ใช้ในงานวิจัยที่นำมาสังเคราะห์ส่วนใหญ่เป็นงานวิจัยเชิงทดลอง (lab/experimental research) รองลงมา คือ งานวิจัยเชิงเปรียบเทียบ (comparative study) สมมติฐานในงานวิจัยพบว่าเป็นสมมติฐานแบบมีทิศทางเท่ากับงานวิจัยที่มีสมมติฐานแบบไม่มีทิศทาง การออกแบบการทดลอง เป็นงานวิจัยที่ไม่ใช้การทดลองมากที่สุด รองลงมา คือ งานวิจัยเชิงทดลองแบบ True control group pretest-posttest ใช้วิธีการเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบหลาย

ขั้นตอนมากที่สุด รองลงมาคือ การเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบง่าย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยมากที่สุดคือ แบบสอบถาม/แบบวัด รองลงมา คือ แบบสอบถาม คุณภาพเครื่องมืออยู่ในระดับดีมาก ใช้สถิติวิเคราะห์แบบ descriptive มากที่สุด รองลงมา คือ t-test independent งานวิจัยที่นำมาสังเคราะห์ส่วนใหญ่มีคุณภาพในระดับดี

1.2 ตัวแปรคุณลักษณะงานวิจัยระดับเล่มจำแนกตามตัวแปรต่อเนื่อง

คุณลักษณะงานวิจัยที่เป็นตัวแปรต่อเนื่องมีจำนวน 10 ตัวแปร จำแนกเป็นคุณลักษณะงานวิจัยด้านการตีพิมพ์และผู้วิจัย จำนวน 2 ตัวแปร ได้แก่ จำนวนหน้าทั้งหมด และจำนวนหน้าไม่รวมภาคผนวก คุณลักษณะงานวิจัยด้านเนื้อหาสาระของงานวิจัย จำนวน 3 ตัวแปร ได้แก่ จำนวนคุณธรรมที่ศึกษา จำนวนตัวแปรต้น และจำนวนตัวแปรตาม คุณลักษณะด้านวิธีวิทยาการวิจัย จำนวน 5 ตัวแปร ได้แก่ ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง จำนวนสมมติฐาน จำนวนเครื่องมือ จำนวนสถิติ และคะแนนคุณภาพงานวิจัย นำเสนอด้งตารางที่ 4.3 มีรายละเอียดดังนี้

งานวิจัยที่นำมาสังเคราะห์จำนวน 63 เล่ม พบว่า งานวิจัยมีจำนวนหน้าทั้งหมดเฉลี่ย 226 หน้า จำนวนหน้าสูงสุด 543 หน้า ต่ำสุด 88 หน้า ค่าความเบ้เป็นบวก หรือเบ้ขวา แสดงว่าจำนวนหน้าของงานวิจัยส่วนใหญ่มีค่าต่ำกว่าค่าเฉลี่ย ไค้การกระจายของข้อมูลกระจายปกติ

จำนวนหน้าไม่รวมภาคผนวกเฉลี่ยเท่ากับ 140 หน้า จำนวนหน้าสูงสุด 388 หน้า ต่ำสุด 57 หน้า ค่าความเบ้เป็นบวก หรือเบ้ขวา แสดงว่าจำนวนหน้าของงานวิจัยไม่รวมภาคผนวกส่วนใหญ่มีค่าต่ำกว่าค่าเฉลี่ย ไค้การกระจายของข้อมูลกระจายปกติ

ขนาดของกลุ่มตัวอย่างเฉลี่ยเท่ากับ 463 คน ขนาดกลุ่มตัวอย่างสูงสุด 2,874 คน ต่ำสุด 10 คน ค่าความเบ้เป็นบวก หรือเบ้ขวา แสดงว่าขนาดของกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีค่าต่ำกว่าค่าเฉลี่ย ไค้การกระจายของข้อมูลสูงกว่าปกติ

จำนวนคุณธรรมจริยธรรมที่ศึกษาเฉลี่ยเท่ากับ 5 ด้าน จำนวนคุณธรรมจริยธรรมที่ศึกษาสูงสุดเท่ากับ 25 ด้าน ต่ำสุด 0 ด้าน ค่าความเบ้เป็นบวก หรือเบ้ขวา แสดงว่าขนาดของกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีค่าต่ำกว่าค่าเฉลี่ย ไค้การกระจายของข้อมูลสูงกว่าปกติ

จำนวนตัวแปรต้นที่ศึกษาเฉลี่ยเท่ากับ 3 ตัว จำนวนตัวแปรต้นสูงสุดเท่ากับ 19 ตัว ต่ำสุด 1 ตัว ค่าความเบ้เป็นบวก หรือเบ้ขวา แสดงว่าขนาดของกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีค่าต่ำกว่าค่าเฉลี่ย ค่าความโด่งเป็นบวกแสดงว่ามีการแจกแจงแบบกระจุกตัว ไค้การกระจายของข้อมูลสูงกว่าปกติ

จำนวนตัวแปรตามเฉลี่ยเท่ากับ 1 ตัว จำนวนตัวแปรตามสูงสุด 3 ตัว ต่ำสุด 1 ตัว ค่าความเบ้เป็นบวก หรือเบ้ขวา แสดงว่าจำนวนตัวแปรตามส่วนใหญ่มีค่าต่ำกว่าค่าเฉลี่ย ค่าความโด่งเป็นบวกแสดงว่ามีการแจกแจงแบบกระจุกตัว โค้งการกระจายของข้อมูลสูงกว่าปกติ

จำนวนสมมติฐานเฉลี่ยเท่ากับ 2 ข้อ จำนวนสมมติฐานสูงสุด 5 ข้อ ต่ำสุด 0 ข้อ ค่าความเบ้เป็นบวก หรือเบ้ขวา แสดงว่าจำนวนสมมติฐานส่วนใหญ่มีค่าสูงกว่าค่าเฉลี่ย ค่าความโด่งเป็นลบแสดงว่ามีการแจกแจงแบบกระจายตัว โค้งการกระจายของข้อมูลต่ำ

จำนวนเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเฉลี่ย 2 ชนิด สูงสุด 4 ชนิด ต่ำสุด 1 ชนิด ค่าความเบ้เป็นบวก หรือเบ้ขวา แสดงว่าจำนวนเครื่องมือส่วนใหญ่มากกว่าค่าเฉลี่ย ค่าความโด่งเท่ากับศูนย์ แสดงว่าการกระจายเป็นโค้งปกติ

จำนวนสถิติที่ใช้วิเคราะห์เฉลี่ยเท่ากับ 2 วิธี จำนวนวิธีวิเคราะห์สูงสุด 4 วิธี ต่ำสุด 0 วิธี ค่าความเบ้เป็นลบ หรือเบ้ซ้าย แสดงว่าจำนวนสถิติที่ใช้วิเคราะห์ส่วนใหญ่มีค่าสูงกว่าค่าเฉลี่ย โค้งการกระจายของข้อมูลกระจายปกติ

คะแนนคุณภาพงานวิจัยเฉลี่ยเท่ากับ 2.73 คะแนนสูงสุดเท่ากับ 3.50 คะแนนต่ำสุดเท่ากับ 1.90 ค่าความเบ้เป็นลบ หรือเบ้ซ้าย แสดงว่าคะแนนคุณภาพงานวิจัยส่วนใหญ่มีค่าสูงกว่าค่าเฉลี่ย ค่าความโด่งเป็นลบแสดงว่ามีการแจกแจงแบบกระจายตัว โค้งการกระจายต่ำ

ตารางที่ 4.3 ตัวแปรคุณลักษณะงานวิจัยระดับเล่มจำแนกตามตัวแปรต่อเนื่อง

ตัวแปร	N	Mean	SD	Sk	Ku	Min	Max
จำนวนหน้าทั้งหมด	63	225.63	103.57	0.89	0.46	88	543
จำนวนหน้าไม่รวมภาคผนวก	63	140.35	72.90	1.36	1.79	57	388
จำนวนคุณธรรมที่ศึกษา	63	5.33	4.51	1.38	4.41	0	25
จำนวนตัวแปรต้น	55	2.89	2.90	3.55	17.14	1	19
จำนวนตัวแปรตาม	55	1.11	0.42	3.97	15.37	1	3
จำนวนสมมติฐาน	55	1.98	1.42	0.76	-0.26	0	5
ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง	63	462.76	772.56	2.38	4.91	10	2874
จำนวนเครื่องมือ	55	1.84	0.74	0.56	0.00	1	4
จำนวนสถิติ	55	2.00	0.75	-0.28	1.25	0	4
คะแนนคุณภาพงานวิจัย	63	2.73	0.33	-0.31	-0.83	1.90	3.50

1.3 ตัวแปรคุณลักษณะงานวิจัยระดับสมมติฐานจำแนกตามตัวแปรจัดประเภท

ข้อมูลคุณลักษณะงานวิจัยระดับสมมติฐาน คือ ข้อมูลคุณลักษณะงานวิจัยที่จำแนกเป็นชุดการทดลอง และชุดสหสัมพันธ์ เพื่อเป็นการนำเสนอข้อมูลในภาพรวมการทดสอบสมมติฐานของ

งานวิจัยที่นำมาสังเคราะห์ ประกอบด้วยตัวแปรคุณลักษณะงานวิจัยประเภทการทดลอง 12 ตัวแปร จำนวนหน่วยการทดสอบ 188 หน่วย และตัวแปรคุณลักษณะงานวิจัยชุดสหสัมพันธ์ 10 ตัวแปร จำนวนการทดสอบความสัมพันธ์ 67 หน่วย นำเสนอตารางที่ 4.4 ผลการวิเคราะห์มีรายละเอียดดังต่อไปนี้

คุณลักษณะงานวิจัยด้านชนิดของตัวแปรตาม พบว่าตัวแปรตามที่มีการศึกษามากที่สุดในชุดทดลอง คือ คะแนนด้านความรู้ทางจริยธรรม จำนวน 103 ตัว (ร้อยละ 54.79) ในชุดสหสัมพันธ์ คือ คะแนนด้านการใช้เหตุผลเชิงจริยธรรม จำนวน 31 ตัว (ร้อยละ 46.27) รองลงมา คือ คะแนนด้านพฤติกรรมทางจริยธรรม ในชุดทดลอง จำนวน 68 ตัว (ร้อยละ 36.17) ในชุดสหสัมพันธ์จำนวน 15 ตัว (ร้อยละ 22.39) ส่วนตัวแปรตามที่มีการศึกษาน้อยที่สุด ในชุดทดลอง คือ คะแนนด้านเจตคติทางจริยธรรม จำนวน 1 ตัว (ร้อยละ 0.53) และคะแนนคุณธรรมจริยธรรมนักเรียนตามการรับรู้ของครูและผู้ปกครอง ในชุดสหสัมพันธ์ จำนวน 1 ตัว (ร้อยละ 1.49) แสดงให้เห็นว่า งานวิจัยส่วนใหญ่มุ่งศึกษาและพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมนักเรียนในด้านทักษะความรู้ทางคุณธรรมจริยธรรม การใช้เหตุผลในการตัดสินใจทางคุณธรรมจริยธรรม และการแสดงพฤติกรรมทางคุณธรรมจริยธรรมเป็นหลัก

ประเภทเครื่องมือที่ใช้วัดตัวแปรตามมากที่สุดในชุดทดลอง คือ แบบสอบ/แบบวัด จำนวน 154 ฉบับ (ร้อยละ 81.91) ในชุดสหสัมพันธ์ คือ แบบสอบถาม จำนวน 57 ฉบับ (ร้อยละ 85.07) รองลงมา คือ แบบสอบถาม ในชุดทดลอง จำนวน 19 ฉบับ (ร้อยละ 10.11) และแบบสอบ/แบบวัด ในชุดสหสัมพันธ์ จำนวน 10 ฉบับ (ร้อยละ 14.93) ส่วนเครื่องมือวัดตัวแปรตามที่ใช้บ่อยที่สุดในชุดทดลอง คือ แบบสัมภาษณ์ จำนวน 2 ฉบับ (ร้อยละ 1.06) แสดงให้เห็นว่างานวิจัยส่วนใหญ่ใช้เครื่องมือวัดตัวแปรตามที่เป็นแบบสอบ/แบบวัด และแบบสอบถามเป็นหลัก

ชนิดความเที่ยงของเครื่องมือวัดตัวแปรตามที่พบมากที่สุด ในชุดทดลอง คือ test-retest จำนวน 107 ค่า (ร้อยละ 56.91) ส่วนในชุดสหสัมพันธ์ คือ Alpha-coefficient จำนวน 49 ค่า (ร้อยละ 73.13) รองลงมา คือ Alpha-coefficient ในชุดทดลอง จำนวน 52 ค่า (ร้อยละ 27.66) และไม่ระบุค่าความเที่ยงในชุดสหสัมพันธ์ จำนวน 15 ค่า (ร้อยละ 22.39) ชนิดความเที่ยงของเครื่องมือวัดตัวแปรตามที่พบน้อยที่สุดในชุดทดลอง คือ Kuder-Richardson จำนวน 22 ค่า (ร้อยละ 11.70) ส่วนในชุดสหสัมพันธ์ คือ test-retest จำนวน 1 ค่า (ร้อยละ 1.49) แสดงให้เห็นว่างานวิจัยส่วนใหญ่ใช้ชนิดความเที่ยงของเครื่องมือวัดตัวแปรตาม คือ test-retest และ Alpha-coefficient เป็นหลัก

ชนิดความตรงของเครื่องมือวัดตัวแปรตามที่พบมากที่สุดในช่วงทดลอง และชุดสหสัมพันธ์ คือ ความตรงเชิงเนื้อหา จำนวน 106 และ 48 ค่า (ร้อยละ 56.38 และ ร้อยละ 71.64) ตามลำดับ รองลงมา คือ ความตรงเชิงเนื้อหาและโครงสร้าง ทั้งในช่วงทดลองและชุดสหสัมพันธ์ จำนวน 57 และ 19 ค่า (ร้อยละ 30.32 และ ร้อยละ 28.36) ตามลำดับ ส่วนชนิดความตรงของเครื่องมือวัดตัวแปรตามที่พบน้อยที่สุด คือ ความตรงตามสภาพ จำนวน 4 ค่า (ร้อยละ 2.13) แสดงให้เห็นว่า งานวิจัยส่วนใหญ่ใช้ชนิดความตรงของเครื่องมือวัดตัวแปรตาม คือ ความตรงเชิงเนื้อหาเป็นหลัก

ชนิดของตัวแปรต้นที่พบมากที่สุดในช่วงทดลอง และชุดสหสัมพันธ์ คือ ตัวแปรด้านภูมิหลังของผู้เรียน จำนวน 95 ตัว และ 38 ตัว (ร้อยละ 50.53 และร้อยละ 56.72) ตามลำดับ รองลงมา คือ ตัวแปรด้านสถานศึกษา ในช่วงทดลอง จำนวน 64 ตัว (ร้อยละ 34.04) และตัวแปรด้านสังคม ในชุดสหสัมพันธ์ จำนวน 12 ตัว (ร้อยละ 17.91) ส่วนชนิดของตัวแปรต้นที่พบน้อยที่สุด คือ ตัวแปรด้านครอบครัว ในช่วงทดลอง มีจำนวน 7 ตัว (ร้อยละ 3.72) และในชุดสหสัมพันธ์ มีจำนวน 8 ตัว (ร้อยละ 11.94) แสดงให้เห็นว่า งานวิจัยส่วนใหญ่ใช้ตัวแปรต้นเกี่ยวกับภูมิหลังของผู้เรียน สถานศึกษา และสังคมเป็นหลัก

ชุดทดลอง และชุดสหสัมพันธ์ ส่วนใหญ่ไม่ระบุประเภทเครื่องมือที่ใช้วัดตัวแปรต้นจำนวน 95 ค่า และ 31 ค่า (ร้อยละ 50.53 และ ร้อยละ 46.27) ตามลำดับ ส่วนเครื่องมือที่ใช้วัดตัวแปรต้นในช่วงทดลอง และชุดสหสัมพันธ์มากที่สุด คือ แบบสอบถาม จำนวน 78 ฉบับ และ 31 ฉบับ (ร้อยละ 41.49 และร้อยละ 46.27) ตามลำดับ ส่วนเครื่องมือที่ใช้น้อยที่สุดในชุดทดลอง คือ แบบสัมภาษณ์ จำนวน 2 ฉบับ (ร้อยละ 1.06) แสดงให้เห็นว่างานวิจัยส่วนใหญ่ใช้แบบสอบถามในการวัดตัวแปรต้น

ชนิดความเที่ยงของเครื่องมือวัดตัวแปรต้นทั้งในช่วงทดลอง และชุดสหสัมพันธ์ส่วนใหญ่ไม่ระบุข้อมูล จำนวน 175 ค่า และ 36 ค่า (ร้อยละ 93.09 และร้อยละ 53.73) ตามลำดับ ส่วนชนิดความเที่ยงของเครื่องมือวัดตัวแปรต้นที่พบมากที่สุดในช่วงทดลอง คือ test-retest จำนวน 9 ค่า (ร้อยละ 4.79) ส่วนในชุดสหสัมพันธ์ คือ Alpha-coefficient จำนวน 26 ค่า (ร้อยละ 38.81) ส่วนชนิดความเที่ยงที่พบน้อยที่สุดในงานวิจัยเชิงทดลอง คือ Alpha-coefficient จำนวน 1 ค่า (ร้อยละ 0.53) ส่วนในชุดสหสัมพันธ์ คือ Kuder-Richardson จำนวน 5 ค่า (ร้อยละ 7.46) แสดงให้เห็นว่างานวิจัยส่วนใหญ่ไม่ระบุชนิดความเที่ยงของเครื่องมือวัดตัวแปรต้น ส่วนชนิดความเที่ยงที่ใช้วัดส่วนใหญ่ คือ test-retest และ Alpha-coefficient

ชนิดความตรงของเครื่องมือวัดตัวแปรต้นทั้งในช่วงทดลอง และชุดสหสัมพันธ์ส่วนใหญ่ไม่ระบุข้อมูล จำนวน 175 ค่า และ 31 ค่า (ร้อยละ 93.09 และร้อยละ 46.27) ตามลำดับ ส่วนชนิด

ความตรงของเครื่องมือวัดตัวแปรต้นที่พบมากที่สุดในชุดทดลอง คือ ความตรงเชิงเนื้อหา จำนวน 13 ค่า (ร้อยละ 6.91) ส่วนในชุดสหสัมพันธ์ คือ ความตรงเชิงเนื้อหาและโครงสร้าง จำนวน 19 ค่า (ร้อยละ 28.36) แสดงให้เห็นว่างานวิจัยส่วนใหญ่ไม่ระบุชนิดความตรงของเครื่องมือที่ใช้วัดตัวแปรต้น ชนิดของความตรงที่พบมาก คือ ความตรงเชิงเนื้อหา และความตรงเชิงเนื้อหาและโครงสร้าง

ประเภทสถิติที่พบมากที่สุด ในชุดทดลอง คือ one-way ANOVA จำนวน 124 คู่ (ร้อยละ 65.96) ในชุดสหสัมพันธ์ คือ Pearson จำนวน 60 คู่ (ร้อยละ 89.55) รองลงมา คือ t-test independent จำนวน 28 คู่ (ร้อยละ 14.89) ในชุดทดลอง และ สถิติ Chi-square ในชุดสหสัมพันธ์ จำนวน 7 ค่า (ร้อยละ 10.45) ส่วนประเภทสถิติที่พบน้อยที่สุดในชุดทดลอง คือ z-test จำนวน 2 ค่า (ร้อยละ 1.06) แสดงให้เห็นว่างานวิจัยส่วนใหญ่ ใช้สถิติ one-way ANOVA ในการทดลองเปรียบเทียบ และใช้สถิติ Pearson ในการหาค่าความสัมพันธ์

การสรุปผลการทดสอบสมมติฐานที่พบในชุดทดลองมากที่สุด คือ แตกต่างกันที่ .05 จำนวน 53 การทดสอบ (ร้อยละ 28.19) ส่วนการสรุปผลที่พบในชุดสหสัมพันธ์มากที่สุด คือ แตกต่างกันที่ .01 จำนวน 36 การทดสอบ (ร้อยละ 53.73) รองลงมา คือ ไม่แตกต่างกันที่ .05 ในชุดทดลอง จำนวน 45 การทดสอบ (ร้อยละ 23.94) และแตกต่างกันที่ .05 ในชุดสหสัมพันธ์ จำนวน 20 การทดสอบ (ร้อยละ 29.85) ส่วนการสรุปผลการทดสอบที่พบน้อยที่สุดในชุดทดลอง คือ ไม่แตกต่างกันที่ .01 จำนวน 19 การทดสอบ (ร้อยละ 10.11) ส่วนในชุดสหสัมพันธ์ คือ ไม่แตกต่างกันที่ .05 จำนวน 11 การทดสอบ (ร้อยละ 16.42) แสดงให้เห็นว่า งานวิจัยส่วนใหญ่ สรุปผลการทดสอบแบบแตกต่างกันที่ .05 และแตกต่างกันที่ .01

ประเภทการเปรียบเทียบที่พบมากที่สุดในชุดทดลอง คือ การเปรียบเทียบตัวแปรตามระหว่างกลุ่มตัวแปรต้น จำนวน 123 คู่ (ร้อยละ 65.43) รองลงมา คือ การเปรียบเทียบกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม (t-test E group C group) จำนวน 24 คู่ (ร้อยละ 12.77) ส่วนการเปรียบเทียบที่พบน้อยที่สุด คือ การเปรียบเทียบ one-way ANOVA ระหว่างกลุ่มทดลอง และกลุ่มควบคุม จำนวน 4 คู่ (ร้อยละ 2.13) แสดงให้เห็นว่า งานวิจัยส่วนใหญ่ ใช้การเปรียบเทียบตัวแปรตามระหว่างกลุ่มตัวแปรต้น

สำหรับการควบคุมการทดลองในชุดทดลอง พบว่า ไม่มีการควบคุมเพราะไม่ใช้การทดลอง จำนวน 124 วิธี (ร้อยละ 65.96) รองลงมา คือ ไม่ระบุ/ไม่มีการควบคุม จำนวน 30 วิธี (ร้อยละ 15.96) การควบคุมการทดลองที่ใช้มากที่สุด คือ การควบคุมแบบจับคู่ (matching) จำนวน 16 วิธี (ร้อยละ 8.51) ส่วนวิธีควบคุมที่น้อยที่สุด คือ blocking จำนวน 3 วิธี (ร้อยละ 1.60)

แสดงให้เห็นว่างานวิจัยส่วนใหญ่ไม่มีการควบคุมตัวแปรแทรกซ้อน ไม่ได้ระบุนำการควบคุม เพราะงานวิจัยส่วนใหญ่ไม่ใช่งานวิจัยเชิงทดลอง

ตารางที่ 4.4 ตัวแปรคุณลักษณะงานวิจัยระดับสมมติฐานจำแนกตามตัวแปรจัดประเภท

ชื่อตัวแปร	ค่าตัวแปร	ชุดทดลอง		ชุดสหสัมพันธ์	
		จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
ชนิดของตัวแปรตาม	คะแนนด้านความรู้ทางจริยธรรม	103	54.79	12	17.91
	คะแนนด้านการใช้เหตุผลเชิงจริยธรรม	12	6.38	31	46.27
	คะแนนด้านเจตคติทางจริยธรรม	1	0.53	7	10.45
	คะแนนด้านพฤติกรรมทางจริยธรรม	68	36.17	15	22.39
	พฤติกรรมทางจริยธรรมด้านกลวิธี				
	เจรจาเพื่อหาข้อตกลงร่วมกัน	1	0.53	-	-
	พฤติกรรมทางจริยธรรมด้านการ				
	แลกเปลี่ยนประสบการณ์ร่วมกัน	2	1.06	-	-
	พฤติกรรมทางจริยธรรมด้านความสัมพันธ์				
	กับเพื่อน	2	0.53	-	-
	คุณธรรมจริยธรรมนักเรียนตามการรับรู้ของ				
	ครู	-	-	1	1.49
คุณธรรมจริยธรรมนักเรียนตามการรับรู้ของ					
ผู้ปกครอง	-	-	1	1.49	
	รวม	188	100.00	67	100.00
ประเภทเครื่องมือวัดตัวแปรตาม	แบบสอบถาม	19	10.11	57	85.07
	แบบสังเกต	8	4.26	-	-
	แบบสอบ/แบบวัด	154	81.91	10	14.93
	แบบสัมภาษณ์	2	1.06	-	-
	แบบประเมิน	5	2.66	-	-
		รวม	188	100.00	67
ชนิดความเที่ยงตัวแปรตาม	ไม่ระบุ	7	3.72	15	22.39
	test-retest	107	56.91	1	1.49
	Kuder-Richardson	22	11.70	2	2.99
	Alpha	52	27.66	49	73.13
		รวม	188	100.00	67
ชนิดความตรงตัวแปรตาม	ไม่ระบุ	7	3.72	-	-
	ความตรงเชิงเนื้อหา	106	56.38	48	71.64
	ความตรงตามสภาพ	4	2.13	-	-
	ความตรงเชิงเนื้อหาและโครงสร้าง	57	30.32	19	28.36
	ความตรงเชิงเนื้อหา โครงสร้าง และสภาพ	14	7.45	-	-
	รวม	188	100.00	67	100.00

ตารางที่ 4.4 (ต่อ) ตัวแปรคุณลักษณะงานวิจัยระดับสมมติฐานจำแนกตามตัวแปรจัดประเภท

ชื่อตัวแปร	ค่าตัวแปร	ชุดทดลอง		ชุดสหสัมพันธ์	
		จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
ชนิดตัวแปรต้น	ด้านภูมิหลังของผู้เรียน	95	50.53	38	56.72
	ด้านครอบครัว	7	3.72	8	11.94
	ด้านสถานศึกษา	64	34.04	9	13.43
	ด้านสังคม	22	11.70	12	17.91
	รวม	188	100.00	67	100.00
ประเภทเครื่องมือวัดตัวแปรต้น	ไม่ระบุ	95	50.53	31	46.27
	แบบสอบถาม	78	41.49	31	46.27
	แบบสังเกต	3	1.60	-	-
	แบบสอบ/วัด	6	3.19	5	7.46
	แบบสัมภาษณ์	2	1.06	-	-
	อื่นๆ	4	2.13	-	-
	รวม	188	100.00	67	100.00
ชนิดความเที่ยงตัวแปรต้น	ไม่ระบุ	175	93.09	36	53.73
	test-retest	9	4.79	-	-
	Kuder-Richardson	-	-	5	7.46
	Alpha	1	0.53	26	38.81
	Spearman	3	1.60	-	-
	รวม	188	100.00	67	100.00
ชนิดความตรงตัวแปรต้น	ไม่ระบุ	175	93.09	31	46.27
	ความตรงเชิงเนื้อหา	13	6.91	17	25.37
	ความตรงเชิงเนื้อหาและโครงสร้าง	-	-	19	28.36
	รวม	188	100.00	67	100.00
ประเภทสถิติ	z-test	2	1.06	-	-
	t-test dependent	27	14.36	-	-
	t-test independent	28	14.89	-	-
	one-way ANOVA	124	65.96	-	-
	two-way ANOVA	3	1.60	-	-
	chi-square	4	2.13	7	10.45
	Pearson	-	-	60	89.55
	รวม	188	100.00	67	100.00

ตารางที่ 4.4 (ต่อ) ตัวแปรคุณลักษณะงานวิจัยระดับสมมติฐานจำแนกตามตัวแปรจัดประเภท

ชื่อตัวแปร	ค่าตัวแปร	ชุดทดลอง		ชุดสหสัมพันธ์	
		จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
สรุปผลการทดสอบสมมติฐาน	ไม่ระบุ	5	2.66	-	-
	ไม่ต่างกันที่ .01	19	10.11	-	-
	ไม่ต่างกันที่ .05	45	23.94	11	16.42
	ต่างกันที่ .01	43	22.87	36	53.73
	ต่างกันที่ .05	53	28.19	20	29.85
	ต่างกันที่ <.01	23	12.23	-	-
	รวม		188	100.00	67
ประเภทการเปรียบเทียบ	t-test E group C group	24	12.77	-	-
	one-way anova E Group C Group	4	2.13	-	-
	pretest-posttest	31	16.49	-	-
	เปรียบเทียบตัวแปรตามระหว่างกลุ่มตัวแปรต้น	123	65.43	-	-
	ทดสอบความคงทน	6	3.19	-	-
	รวม		188	100.00	-
การควบคุมการทดลอง	randomization	15	7.98	-	-
	blocking	3	1.60	-	-
	matching	16	8.51	-	-
	ไม่ระบุ/ไม่มีการควบคุม	30	15.96	-	-
	ไม่ใช้การทดลอง	124	65.96	-	-
	รวม		188	100.00	-

1.4 ตัวแปรคุณลักษณะงานวิจัยระดับสมมติฐานจำแนกตามตัวแปรต่อเนื่อง

เมื่อพิจารณาคุณลักษณะงานวิจัยระดับสมมติฐาน พบว่าในชุดทดลอง มีค่าความเที่ยงของตัวแปรตามโดยเฉลี่ยเท่ากับ 0.82 ค่าความเที่ยงของตัวแปรต้นเฉลี่ยเท่ากับ 0.87 ค่าเฉลี่ยกลุ่มทดลองเท่ากับ 42.91 ค่าเฉลี่ยกลุ่มควบคุมเท่ากับ 38.46 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานกลุ่มทดลองเท่ากับ 8.08 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานกลุ่มควบคุมเท่ากับ 8.97 ขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยเฉลี่ยของชุดทดลองเท่ากับ 831 คน ค่าสถิติเฉลี่ยเท่ากับ 6.05 ในชุดสหสัมพันธ์ พบว่า ค่าความเที่ยงของตัวแปรตามเฉลี่ยเท่ากับ 0.72 ค่าความเที่ยงเฉลี่ยของตัวแปรต้นเท่ากับ 0.92 ขนาดความสัมพันธ์เฉลี่ยเท่ากับ 0.92 และมีขนาดกลุ่มตัวอย่างเฉลี่ยเท่ากับ 688 คน รายละเอียดดังตารางที่ 4.5

ตารางที่ 4.5 ตัวแปรคุณลักษณะงานวิจัยระดับสมมติฐานจำแนกตามตัวแปรต่อเนื่อง

ตัวแปร	N	Mean	SD	Sk	Ku	Min	Max
ชุดทดลอง							
ค่าความเที่ยงของเครื่องมือวัดตัวแปรตาม	181	0.82	0.08	0.09	-0.83	0.65	0.96
ค่าความเที่ยงของเครื่องมือวัดตัวแปรต้น	13	0.87	0.05	-0.50	-2.00	0.80	0.92
ค่าเฉลี่ยกลุ่มทดลอง	184	42.91	83.20	6.74	54.16	2.50	763.07
ค่าเฉลี่ยกลุ่มควบคุม	184	38.46	75.59	6.98	59.23	2.48	763.07
ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานกลุ่มทดลอง	180	8.08	4.23	1.76	9.86	0.16	35.24
ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานกลุ่มควบคุม	180	8.97	7.15	7.94	88.05	0.18	89.02
ขนาดกลุ่มตัวอย่าง	188	831.01	860.91	0.90	-0.09	10.00	2874.00
ค่าสถิติ t	124	6.05	6.61	1.08	3.36	-13.24	34.60
ชุดสหสัมพันธ์							
ค่าความเที่ยงตัวแปรตาม	52	0.72	0.21	0.25	-1.81	0.51	0.98
ค่าความเที่ยงตัวแปรต้น	31	0.92	0.06	-1.05	0.00	0.77	0.97
ขนาดความสัมพันธ์	67	0.29	0.23	0.62	0.48	-0.19	0.93
ขนาดกลุ่มตัวอย่าง	67	688.49	138.64	-0.86	-1.20	437.00	800.00

ตอนที่ 2 คุณภาพของงานวิจัยเชิงปริมาณที่นำมาสังเคราะห์

งานวิจัยที่นำมาสังเคราะห์จำนวน 63 เล่ม ประกอบด้วยงานวิจัยเชิงปริมาณจำนวน 55 เล่ม และงานวิจัยเชิงคุณภาพจำนวน 8 เล่ม ใช้แบบประเมินงานวิจัยที่มีเกณฑ์ในการประเมินสำหรับงานวิจัยเชิงปริมาณ 1 ชุด และสำหรับงานวิจัยเชิงคุณภาพ 1 ชุด ซึ่งมีเกณฑ์ในการประเมินคุณภาพที่แตกต่างกัน แบบประเมินงานวิจัยเป็นมาตรฐานประมาณค่า 5 ระดับ (0 = ไม่ระบุ, 1 = ปรับปรุง, 2 = พอใช้, 3 = ดี, 4 = ดีมาก) การวิเคราะห์ข้อมูลใช้การวิเคราะห์แจกแจงความถี่ หาค่าร้อยละ หาค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของประเด็นในการประเมินแต่ละประเด็น เฉพาะในส่วนนี้ผู้วิจัยนำเสนอคุณภาพของงานวิจัยเชิงปริมาณ ส่วนผลการประเมินคุณภาพของงานวิจัยเชิงคุณภาพนำเสนอในตอนท้าย 5 รายละเอียดการประเมินคุณภาพงานวิจัยเชิงปริมาณนำเสนอตั้งตารางที่ 4.6 มีรายละเอียดดังนี้

งานวิจัยเชิงปริมาณจำนวน 55 เล่ม ประกอบด้วยงานวิจัยเชิงทดลองจำนวน 45 เล่ม และงานวิจัยเชิงสหสัมพันธ์จำนวน 10 เล่ม คุณภาพงานวิจัยเกี่ยวกับการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมผู้เรียนส่วนใหญ่เกินกว่าร้อยละ 60 อยู่ในระดับดีมาก ใน 9 ประเด็น ได้แก่ ความเป็นมาของปัญหาวิจัยสอดคล้องกับชื่อเรื่อง ร้อยละ 76.36 (ค่าเฉลี่ย 3.73) สมมติฐานถูกต้องร้อยละ 65.45 (ค่าเฉลี่ย 3.36) จำนวนเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องมีมากพอ ร้อยละ 81.82 (ค่าเฉลี่ย 3.67) การออกแบบงานวิจัยเหมาะสม ร้อยละ 69.09 (ค่าเฉลี่ย 3.40) เครื่องมือในการวิจัยมีคุณภาพ ร้อย

ละ 67.27 (ค่าเฉลี่ย 3.49) การเก็บรวบรวมข้อมูลชัดเจน ร้อยละ 78.18 (ค่าเฉลี่ย 3.49) นำเสนอข้อมูลถูกต้อง ร้อยละ 89.09 (ค่าเฉลี่ย 3.76) ผลสรุปครอบคลุมวัตถุประสงค์วิจัย ร้อยละ 78.18 (ค่าเฉลี่ย 3.78) และเขียนรายงานวิจัยถูกต้อง ร้อยละ 78.18 (ค่าเฉลี่ย 3.38) งานวิจัยส่วนใหญ่เกินร้อยละ 50 ที่มีคุณภาพระดับดี ใน 2 ประเด็น ได้แก่ เหตุผลในการทำวิจัยสมเหตุสมผล ร้อยละ 54.55 (ค่าเฉลี่ย 2.64) และคุณภาพงานวิจัยโดยรวม ร้อยละ 58.18 (ค่าเฉลี่ย 2.95)

งานวิจัยส่วนใหญ่เกินร้อยละ 60 มีคุณภาพพอใช้ ใน 2 ประเด็น ได้แก่ ขอบเขตวิจัยเหมาะสม ร้อยละ 65.45 (ค่าเฉลี่ย 1.87) และใช้สถิติถูกต้องเหมาะสม ร้อยละ 61.82 (ค่าเฉลี่ย 2.55) ส่วนงานวิจัยส่วนใหญ่เกินร้อยละ 70 ที่ต้องปรับปรุง ใน 2 ประเด็น ได้แก่ การเขียนข้อจำกัดงานวิจัย ส่วนใหญ่ไม่มีข้อจำกัดในงานวิจัย และเขียนข้อจำกัดไม่ถูกต้อง ไม่อธิบายเหตุผล และขาดข้อเสนอแนะในการแก้ไขข้อจำกัดที่เกิดขึ้น ร้อยละ 70.91 (ค่าเฉลี่ย 1.60) และในประเด็นเอกสารและงานวิจัยสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ ร้อยละ 81.82 (ค่าเฉลี่ย 1.25) ซึ่งงานวิจัยส่วนใหญ่ยังขาดการสังเคราะห์เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องให้สอดคล้องกับปัญหาและวัตถุประสงค์การวิจัย ส่วนผลการประเมินคุณภาพงานวิจัยในภาพรวมของงานวิจัยเชิงปริมาณทั้ง 55 เล่ม เฉลี่ยอยู่ที่ 2.69 คะแนน ซึ่งสามารถสรุปได้ว่า คุณภาพงานวิจัยเชิงปริมาณที่นำมาสังเคราะห์ในภาพรวมโดยเฉลี่ยมีคุณภาพระดับดี

ตารางที่ 4.6 ผลการประเมินคุณภาพงานวิจัยเชิงปริมาณ

ข้อ	เกณฑ์ที่ประเมิน	ผลการประเมิน					mean	S.D.	แปล
		ไม่ระบุ	ปรับปรุง	พอใช้	ดี	ดีมาก			
1	ชื่อเรื่องชัดเจน	13	0	9	2	31	2.69	1.68	ดี
		23.64%	0%	16.36%	3.64%	56.36%			
2	ความเป็นมาของปัญหาวิจัย	0	0	2	11	42	3.73	0.53	ดีมาก
		0%	0%	3.64%	20%	76.36%			
3	ปัญหาวิจัยและวัตถุประสงค์วิจัย	2	10	4	22	17	2.76	1.19	ดี
		3.64%	18.18%	7.27%	40%	30.91%			
4	เหตุผลในการทำวิจัยสมเหตุสมผล	0	11	6	30	8	2.64	0.97	ดี
		0%	20%	10.91%	54.55%	14.55%			
5	สมมติฐานถูกต้อง	5	0	1	13	36	3.36	1.18	ดีมาก
		9.09%	0%	1.82%	23.64%	65.45%			
6	ขอบเขตวิจัยเหมาะสม	0	14	36	3	2	1.87	0.67	ปานกลาง
		0%	25.45%	65.45%	5.45%	3.64%			
7	ข้อตกลงเบื้องต้นเหมาะสม	2	30	3	15	5	1.84	1.15	ปานกลาง
		3.64%	54.55%	5.45%	27.27%	9.09%			

ตารางที่ 4.6 (ต่อ) ผลการประเมินคุณภาพงานวิจัยเชิงปริมาณ

ข้อ	เกณฑ์ที่ประเมิน	ผลการประเมิน					mean	S.D.	แปล ความ
		ไม่ระบุ	ปรับปรุง	พอใช้	ดี	ดีมาก			
8	ข้อจำกัดถูกต้อง	0	39	2	11	3	1.60	0.99	ค่อนข้าง ต่ำ
		0%	70.91%	3.64%	20%	5.45%			
9	นิยามศัพท์ชัดเจน	0	3	17	2	33	3.18	1.06	ดี
		0%	5.45%	30.91%	3.64%	60%			
10	กรอบแนวคิดถูกต้อง	39	1	0	5	10	1.02	1.66	ค่อนข้าง ต่ำ
		70.91%	1.82%	0%	9.09%	18.18%			
11	จำนวนเอกสารและ งานวิจัยมีมากพอ	0	1	6	3	45	3.67	0.75	ดีมาก
		0%	1.82%	10.91%	5.45%	81.82%			
12	จำนวนเอกสาร พอเหมาะ	17	15	12	5	6	1.42	1.32	ค่อนข้าง ต่ำ
		30.91%	27.27%	21.82%	9.09%	10.91%			
13	เอกสารและงานวิจัย สอดคล้องกับ วัตถุประสงค์	0	45	8	0	2	1.25	0.64	ค่อนข้าง ต่ำ
		0%	81.82%	14.55%	0%	3.64%			
14	เอกสารทันสมัย	1	31	20	3	0	1.45	0.63	ค่อนข้าง ต่ำ
		1.82%	56.36%	36.36%	5.45%	0%			
15	ออกแบบงานวิจัย เหมาะสม	0	1	14	2	38	3.40	0.93	ดีมาก
		0%	1.82%	25.45%	3.64%	69.09%			
16	ขั้นตอนวิจัยชัดเจน	18	5	1	24	7	1.95	1.54	ปาน กลาง
		32.73%	9.09%	1.82%	43.64%	12.73%			
17	จำนวนประชากร และกลุ่มตัวอย่าง เหมาะสม	0	31	0	9	15	2.15	1.35	ปาน กลาง
		0%	56.36%	0%	16.36%	27.27%			
18	กลุ่มตัวอย่างเป็นตัว แทนที่ดี	0	1	2	25	27	3.42	0.66	ดีมาก
		0%	1.82%	3.64%	45.45%	49.09%			
19	เครื่องมือในการวิจัย มีคุณภาพ	0	5	0	13	37	3.49	0.90	ดีมาก
		0%	9.09%	0%	23.64%	67.27%			
20	การเก็บรวบรวม ข้อมูลชัดเจน	3	1	5	3	43	3.49	1.10	ดีมาก
		5.45%	1.82%	9.09%	5.45%	78.18%			
21	ใช้สถิติถูกต้อง เหมาะสม	0	0	34	12	9	2.55	0.77	ดี
		0%	0%	61.82%	21.82%	16.36%			
22	นำเสนอข้อมูล ถูกต้อง	0	2	3	1	49	3.76	0.72	ดีมาก
		0%	3.64%	5.45%	1.82%	89.09%			
23	สรุปผลและแปล ความหมายถูกต้อง	0	5	0	6	44	3.62	0.89	ดีมาก
		0%	9.09%	0%	10.91%	80%			

ตารางที่ 4.6 (ต่อ) ผลการประเมินคุณภาพงานวิจัยเชิงปริมาณ

ข้อ	เกณฑ์ที่ประเมิน	ผลการประเมิน					แปล		
		ไม่ระบุ	ปรับปรุง	พอใช้	ดี	ดีมาก	mean	S.D.	ความ
25	อภิปรายกับงานวิจัย	0	2	1	8	44			
	ในอดีต	0%	3.64%	1.82%	14.55%	80%	3.71	0.69	ดีมาก
26	ข้อเสนอแนะ	0	2	23	19	11			
	เหมาะสม	0%	3.64%	41.82%	34.55%	20.00%	2.71	0.83	พอใช้
27	ผลวิจัยเป็น	0	21	8	9	17			
	ประโยชน์กว้างขวาง	0%	38.18%	14.55%	16.36%	30.91%	2.40	1.29	ปรับปรุง
28	การนำผลวิจัยไปใช้	0	33	17	1	4			
	ประโยชน์ทาง	0%	60%	30.91%	1.82%	7.27%	1.56	0.86	ปรับปรุง
	วิชาการ								
29	เขียนรายงานวิจัย	0	10	2	0	43			
	ถูกต้อง	0%	18.18%	3.64%	0%	78.18%	3.38	1.19	ดีมาก
30	คุณภาพงานวิจัย	0	0	13	32	10			
	โดยรวม	0%	0%	23.64%	58.18%	18.18%	2.95	0.65	ดี
รวม	100	319	249	301	681	2.69	0.33	ดี	

ตอนที่ 3 ค่าความสัมพันธ์ของปัจจัยที่สัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ด้านคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียน

การวิเคราะห์ข้อมูลในส่วนนี้มาจากการสังเคราะห์จากงานวิจัยทั้งหมด 55 เล่ม ได้ค่าขนาดอิทธิพลจำนวน 188 ค่า และค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์จำนวน 67 ค่า ผู้วิจัยได้แปลงค่าขนาดอิทธิพลให้เป็นค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ เนื่องจากเป็นที่รู้จักกันกว้างขวางกว่าค่าขนาดอิทธิพล (รายงานการสังเคราะห์งานวิจัยเกี่ยวกับคุณภาพการศึกษไทย, 2552) และได้ปรับแก้ความคลาดเคลื่อนตามสูตรของ Hunter, Schmidt & Jackson ได้ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์จำนวน 255 ค่า ผลการวิเคราะห์ส่วนนี้แสดงค่าสถิติบรรยายของค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ก่อนและหลังปรับแก้ และแผนภูมิต้นใบ (stem and leaf plot) แสดงให้เห็นว่า ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ก่อนและหลังปรับแก้ความคลาดเคลื่อนมีค่าเฉลี่ย 0.227 และ 0.244 ตามลำดับ จะเห็นได้ว่า เมื่อปรับแก้ความคลาดเคลื่อนแล้วค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์มีค่าสูงกว่าก่อนปรับแก้เล็กน้อย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานก่อนและหลังปรับแก้มีค่า 0.016 และ 0.017 ตามลำดับ ลักษณะการแจกแจงของข้อมูล พบว่า ค่าต่ำสุดก่อนการปรับแก้มีค่า -0.642 หลังปรับแก้มีค่า -0.654 ส่วนค่าสูงสุดก่อนการปรับแก้มีค่า 0.972 หลังปรับแก้มีค่า 1.000 แสดงให้เห็นว่ามีค่าความสัมพันธ์เป็น

ลบ หมายถึงค่าความสัมพันธ์เป็นแบบผกผันหรือขนาดอิทธิพลมาจากค่าเฉลี่ยของกลุ่มทดลองมีค่าต่ำกว่าค่าเฉลี่ยของกลุ่มควบคุม ค่าความเบ้ก่อนและหลังปรับแก้เท่ากับ 0.835 และ 0.915 ตามลำดับ ลักษณะโค้งกระจายเบ้ขวา แสดงว่าค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ส่วนใหญ่ต่ำกว่าค่าเฉลี่ยโค้งการกระจายโด่งปกติ รายละเอียดดังตารางที่ 4.7 และ ภาพที่ 4.1

ตารางที่ 4.7 สถิติบรรยายและลักษณะการแจกแจงของค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ก่อนและหลังปรับแก้ความคลาดเคลื่อน

สถิติบรรยาย	r ก่อนปรับแก้		r หลังปรับแก้	
	Statistic	Std. Error	Statistic	Std. Error
Mean	0.227	0.016	0.244	0.017
95% CInterval for Mean: Lower Bound	0.196		0.209	
Upper Bound	0.259		0.278	
5% Trimmed Mean	0.214		0.228	
Median	0.132		0.141	
Variance	0.066		0.077	
Std. Deviation	0.256		0.278	
Minimum	-0.642		-0.654	
Maximum	0.972		1.000	
Range	1.614		1.654	
Interquartile Range	0.298		0.304	
Skewness	0.835	0.153	0.915	0.153
Kurtosis	1.088	0.304	1.198	0.304

Stem and Leaf Plot ของค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์

Frequency	Stem & Leaf
2.00	Extremes (= <-.46)
1.00	-3. &
1.00	-2. &
3.00	-1. &
3.00	-0. &
98.00	0. 0011122233334444455566667778889999
41.00	1. 0001223334445689
24.00	2. 03556789&
32.00	3. 01223455677&
13.00	4. 137&&
8.00	5. 0&&
10.00	6. 69&&
7.00	7. 2&&
12.00	Extremes (>=.80)
Stem width:	.10
Each leaf:	3 case(s) & denotes fractional leaves.

Stem and Leaf Plot ของค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ที่ปรับแก้แล้ว

Frequency	Stem & Leaf
3.00	Extremes (= <-.41)
1.00	-2. &
3.00	-1. 9&
3.00	-0. &
91.00	0. 00111222333444445556667778889999
44.00	1. 000112334456789
26.00	2. 01456789&
31.00	3. 0123356678&
12.00	4. 135&
10.00	5. 025&
7.00	6. 6&&
7.00	7. 27&
17.00	Extremes (>=.82)
Stem width:	.10
Each leaf:	3 case(s) & denotes fractional leaves.

ภาพที่ 4.1 แผนภูมิ ต้น ใบ (stem and leaf plot) ของค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ก่อนและหลังปรับแก้ความคลาดเคลื่อน

ค่าความสัมพันธ์ของปัจจัยที่สัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ด้านคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนทั้งสี่ด้าน ได้แก่ ปัจจัยด้านภูมิหลังของผู้เรียน ปัจจัยด้านครอบครัว ปัจจัยด้านสถานศึกษา และปัจจัยด้านสังคม พิจารณาตามเกณฑ์ (พวงรัตน์ ทวีรัตน์, 2538 อ้างถึงใน วิญญา ยิ้มยวน, 2547) ต่อไปนี้

ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ตั้งแต่ 0.8 ขึ้นไป หมายถึง มีความสัมพันธ์กันระดับสูง
 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ตั้งแต่ 0.6-0.79 หมายถึง มีความสัมพันธ์กันระดับค่อนข้างสูง
 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ตั้งแต่ 0.4-0.59 หมายถึง มีความสัมพันธ์กันระดับปานกลาง
 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ตั้งแต่ 0.2-0.39 หมายถึง มีความสัมพันธ์กันระดับค่อนข้างต่ำ
 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ต่ำกว่า 0.2 หมายถึง มีความสัมพันธ์กันระดับต่ำ

3.1 ปัจจัยที่สัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ด้านคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนในภาพรวม

ในการวิเคราะห์ผลในภาพรวม ผู้วิจัยได้แปลงค่าขนาดอิทธิพลที่ได้จากงานวิจัยเชิงทดลองจำนวน 188 ค่าเป็นค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ เมื่อรวมกับค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ที่

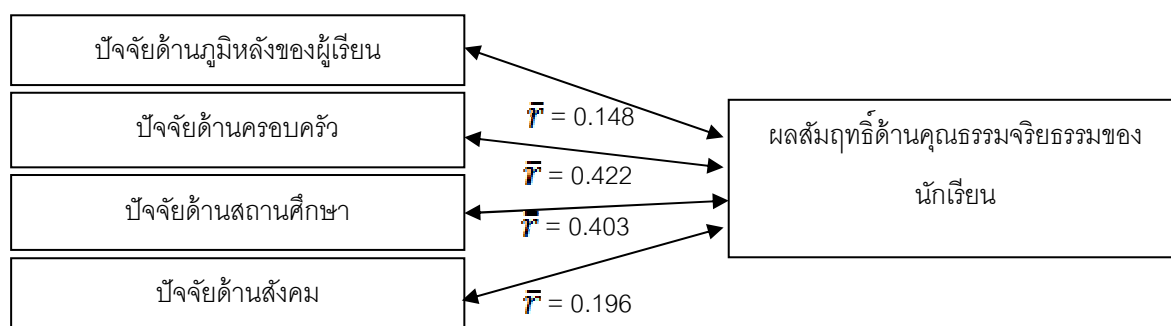
สังเคราะห์ได้จากงานวิจัยเชิงสหสัมพันธ์อีก 67 ค่า จึงได้ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ซึ่งเป็นค่าดัชนีมาตรฐานในการนำมาวิเคราะห์ห่อภิมาณจำนวน 255 ค่า

การวิเคราะห์ผลในส่วนนี้ เป็นการวิเคราะห์ที่ปัจจัยทั้งสี่ด้านที่สัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ด้านคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยทั้งสี่ด้านมีความสัมพันธ์ทางบวกต่อสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ด้านคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนโดยปัจจัยที่มีความสัมพันธ์สูงสุด คือ ปัจจัยด้านครอบครัว มีความสัมพันธ์กันระดับปานกลาง ($\bar{r} = 0.422$) รองลงมา คือ ปัจจัยด้านสถานศึกษา มีความสัมพันธ์กันระดับปานกลาง ($\bar{r} = 0.403$) ปัจจัยด้านสังคม มีความสัมพันธ์กันระดับต่ำ ($\bar{r} = 0.196$) และปัจจัยที่สัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ด้านคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนต่ำที่สุด คือ ปัจจัยด้านภูมิหลังของผู้เรียน มีความสัมพันธ์กันระดับต่ำ ($\bar{r} = 0.148$) ดังตารางที่ 4.8

ตารางที่ 4.8 ค่าสถิติพื้นฐานของค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของปัจจัยสี่ด้านที่สัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ด้านคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียน

ค่าสถิติ	ปัจจัยด้านภูมิหลังของผู้เรียน	ปัจจัยด้านครอบครัว	ปัจจัยด้านสถานศึกษา	ปัจจัยด้านสังคม	รวมสี่ปัจจัย
จำนวนค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (k)	133	15	73	34	255
ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เฉลี่ย ($\bar{r}$)	0.148	0.422	0.403	0.196	0.247
ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)	0.191	0.235	0.348	0.226	0.278
ค่าความเบ้ (Sk)	2.873	0.727	-0.614	2.311	0.915
ค่าความโด่ง (Ku)	10.125	0.470	0.620	6.074	1.198
ค่าต่ำสุด (Min)	-0.192	0.057	-0.654	-0.047	-0.654
ค่าสูงสุด (Max)	1.000	0.892	0.978	0.969	1.000

จากการวิเคราะห์ค่าสหสัมพันธ์ของปัจจัยทั้งสี่ด้าน สามารถเขียนเป็นโมเดลแสดงความสัมพันธ์ได้ดังนี้

ภาพที่ 4.2 โมเดลความสัมพันธ์ของปัจจัยสี่ด้านที่สัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ด้านคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียน

3.2 ปัจจัยด้านภูมิหลังของผู้เรียนที่สัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ด้านคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนแยกตามตัวแปรย่อย

เมื่อพิจารณาจากปัจจัยด้านภูมิหลังของผู้เรียนที่สัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ด้านคุณธรรมจริยธรรมตามตัวแปรย่อยจำนวน 40 ตัวแปร พบว่า ตัวแปรที่มีความสัมพันธ์ทางบวกกับผลสัมฤทธิ์ด้านคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนสูงที่สุด คือ ความเชื่ออำนาจในตน และประสบการณ์ทางสังคม มีความสัมพันธ์กันทางบวกระดับสูง ($\bar{r} = 1.000$) รองลงมา คือ ความฉลาดทางอารมณ์ และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนมีความสัมพันธ์กันทางบวกระดับปานกลาง ($\bar{r} = 0.560$ และ $\bar{r} = 0.537$ ตามลำดับ) ตัวแปรที่มีความสัมพันธ์ทางบวกระดับต่ำสุด คือ ลักษณะการทำกิจกรรมในสถานศึกษา ($\bar{r} = 0.012$) ส่วนตัวแปรที่มีความสัมพันธ์ทางลบกับผลสัมฤทธิ์ด้านคุณธรรมจริยธรรมในระดับสูงสุด คือ ระดับชั้นการศึกษา มีความสัมพันธ์กันทางลบในระดับต่ำ ($\bar{r} = -0.192$) และตัวแปรที่มีความสัมพันธ์ทางลบกับผลสัมฤทธิ์ด้านคุณธรรมจริยธรรมในระดับสูงสุด คือ ลักษณะการเข้าศึกษาในสถาบัน มีความสัมพันธ์กันทางลบในระดับต่ำ ($\bar{r} = -0.002$) รายละเอียดดังตารางที่ 4.9

ตารางที่ 4.9 ค่าสถิติพื้นฐานของค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของปัจจัยด้านภูมิหลังของผู้เรียนที่สัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ด้านคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียน

ตัวแปรที่	ชื่อตัวแปร	จำนวนสพส. สหสัมพันธ์	ค่าสพส. สหสัมพันธ์เฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	ค่าความเบ้	ค่าความโด่ง	ค่าต่ำสุด	ค่าสูงสุด
1	ความเชื่ออำนาจในตน	1	1.000	-	-	-	1	1
2	ประสบการณ์ทางสังคม	1	1.000	-	-	-	1	1
3	ความฉลาดทางอารมณ์	1	0.560	-	-	-	0.56	0.56
4	ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน	5	0.537	0.43	0.467	-3.181	0.154	1
5	แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์	1	0.387	-	-	-	0.387	0.387
6	การควบคุม super ego	3	0.370	0.097	-1.719	-	0.258	0.43
7	ลักษณะมุ่งอนาคต	1	0.364	-	-	-	0.364	0.364
8	จิตอาสา	1	0.361	-	-	-	0.361	0.361
9	ความรู้ทางจริยศึกษา	2	0.325	0.257	-	-	0.143	0.507
10	ความใฝ่รู้	1	0.320	-	-	-	0.32	0.32
11	ความสนใจเรื่องคุณธรรม							
	ส่วนตัว	4	0.264	0.121	-1.293	2.403	0.093	0.379
12	ภูมิลำเนา	1	0.258	-	-	-	0.258	0.258
13	การศึกษาของพ่อแม่-สูงกว่ามัธยม	1	0.214	-	-	-	0.214	0.214

ตารางที่ 4.9 (ต่อ) ค่าสถิติพื้นฐานของค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของปัจจัยด้านภูมิหลังของผู้เรียน
ที่สัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ด้านคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียน

ตัวแปรที่	ชื่อตัวแปร	จำนวน สปส. สหสัมพันธ์	ค่าสปส. สหสัมพันธ์ เฉลี่ย	ส่วน เบี่ยงเบน มาตรฐาน	ค่าความ เบ้	ค่า ความ โด่ง	ค่า ต่ำสุด	ค่าสูงสุด
14	การศึกษาของพ่อแม่	2	0.203	0.159	-	-	0.09	0.315
15	ระดับชั้นการศึกษาสูง	13	0.186	0.091	-0.354	-0.399	0.017	0.328
16	รายได้ของพ่อแม่	1	0.108	-	-	-	0.108	0.108
17	อาชีพของพ่อแม่	2	0.193	0.207	-	-	0.047	0.34
18	ฐานะทางเศรษฐกิจสังคม	4	0.138	0.099	0.838	1.872	0.033	0.271
19	การควบคุม ego	3	0.112	0.038	-1.71	-	0.069	0.136
20	ศาสนาอิสลาม	6	0.111	0.04	-0.229	-1.336	0.054	0.16
21	การศึกษาของพ่อแม่-มัธยม	1	0.104	-	-	-	0.104	0.104
22	ภูมิลำเนา-กทม.	6	0.097	0.039	0.72	-1.862	0.062	0.15
23	ภูมิลำเนา-ใต้	7	0.092	0.048	0.197	-0.493	0.026	0.168
24	อาชีพของพ่อแม่-ข้าราชการ	5	0.091	0.041	-0.612	1.074	0.03	0.14
25	ศาสนาพุทธ	6	0.089	0.066	1.026	-0.853	0.037	0.192
26	อาชีพของพ่อแม่-ผู้ใช้แรงงาน	5	0.089	0.111	1.662	2.646	0.001	0.276
27	ภูมิลำเนา-เหนือ	6	0.084	0.026	0.08	-0.576	0.048	0.12
28	อาชีพของพ่อแม่-ลูกจ้าง	5	0.074	0.024	0.706	-0.66	0.048	0.108
29	ฐานะทางเศรษฐกิจสูง	3	0.061	0.016	1.258	-	0.048	0.079
30	ศาสนาคริสต์	2	0.058	0.025	-	-	0.041	0.076
31	เพศชาย	6	0.051	0.023	-1.139	0.83	0.01	0.071
32	ภูมิลำเนา-กลาง	4	0.051	0.05	-0.031	-5.196	0.001	0.1
33	อาชีพของพ่อแม่-นักธุรกิจ	6	0.044	0.027	0.215	-0.042	0.009	0.085
34	เพศหญิง	7	0.039	0.022	0.72	1.44	0.009	0.079
35	ฐานะทางเศรษฐกิจต่ำ	1	0.032	-	-	-	0.032	0.032
36	ภูมิลำเนา-อีสาน	5	0.020	0.019	0.708	-2.714	0.005	0.045
37	ลักษณะการทำกิจกรรมใน สถานศึกษา	1	0.012	-	-	-	0.012	0.012
38	ระดับชั้น	1	-0.192	-	-	-	-0.192	-0.192
39	เพศ	1	-0.067	-	-	-	-0.067	-0.067
40	ลักษณะการเข้าศึกษาใน สถาบัน	1	-0.002	-	-	-	-0.002	-0.002
	รวม	133	0.148	0.191	2.873	10.125	-0.192	1.000

3.3 ปัจจัยด้านครอบครัวที่สัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ด้านคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนแยกตามตัวแปรย่อย

เมื่อพิจารณาจากปัจจัยด้านครอบครัวที่สัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ด้านคุณธรรมจริยธรรมตามตัวแปรย่อยจำนวน 6 ตัวแปร พบว่า ตัวแปรที่มีความสัมพันธ์ทางบวกกับผลสัมฤทธิ์ด้านคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนสูงที่สุด คือ รูปแบบการเลี้ยงดู มีความสัมพันธ์กันทางบวกระดับปานกลาง ($r = 0.560$) รองลงมา คือ ประเภทการเลี้ยงดูแบบเข้มงวด มีความสัมพันธ์กันทางบวกระดับปานกลาง ($r = 0.550$) ตัวแปรที่มีความสัมพันธ์ทางบวกระดับต่ำสุด คือ การเลี้ยงดูแบบปล่อยปละละเลย มีความสัมพันธ์กันในระดับต่ำ ($r = 0.057$) รายละเอียดดังตารางที่ 4.10

ตารางที่ 4.10 ค่าสถิติพื้นฐานของค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของปัจจัยด้านครอบครัวที่สัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ด้านคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียน

ตัวแปรที่	ชื่อตัวแปร	จำนวนสปส. สหสัมพันธ์	ค่าสปส. สหสัมพันธ์เฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	ค่าความเบ้	ค่าความโด่ง	ค่าต่ำสุด	ค่าสูงสุด
1	รูปแบบการเลี้ยงดู	3	0.560	0.288	1.708	-	0.379	0.892
2	การเลี้ยงดูแบบเข้มงวด	3	0.550	0.265	1.699	-	0.38	0.856
3	การเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตย	6	0.376	0.2	0.282	-0.054	0.105	0.677
4	ความสัมพันธ์ในครอบครัว	1	0.366	-	-	-	0.366	0.366
5	การถ่ายทอดศีลธรรมในครอบครัว	1	0.324	-	-	-	0.324	0.324
6	การเลี้ยงดูแบบปล่อยปละละเลย	1	0.057	-	-	-	0.057	0.057
	รวม	15	0.422	0.235	0.727	0.470	0.057	0.892

3.4 ปัจจัยด้านสถานศึกษาที่สัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ด้านคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนแยกตามตัวแปรย่อย

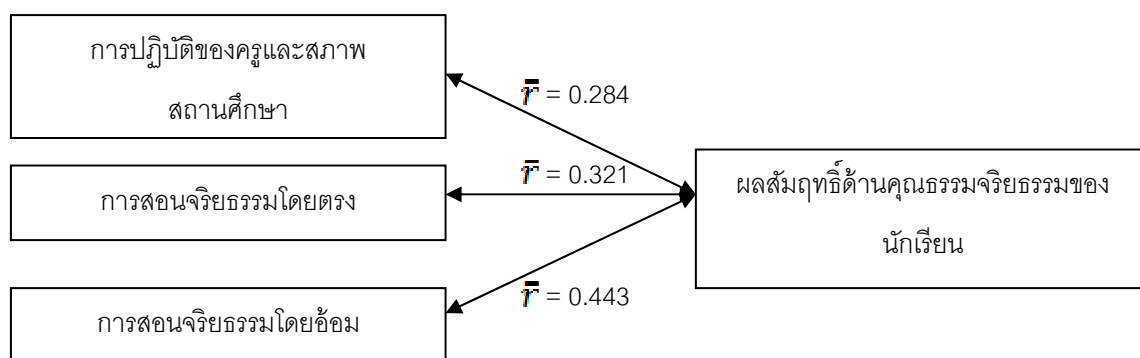
การวิเคราะห์ปัจจัยด้านสถานศึกษา แบ่งการวิเคราะห์เป็น 2 ส่วน คือ วิเคราะห์ปัจจัยในภาพรวม และวิเคราะห์ปัจจัยรายย่อยตามแต่ละตัวแปร ซึ่งจากการวิเคราะห์ในภาพรวมพบว่า การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนจริยธรรมโดยอ้อม มีความสัมพันธ์ทางบวกกับผลสัมฤทธิ์ด้านคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนมากที่สุด โดยมีความสัมพันธ์ในระดับปานกลาง ($r = 0.443$) รองลงมา คือ การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนจริยธรรมโดยตรง มีความสัมพันธ์ในระดับปาน

กลาง ($\bar{r} = 0.321$) ส่วนการปฏิบัติของครูและสภาพแวดล้อมในสถานศึกษามีความสัมพันธ์ในระดับค่อนข้างต่ำ ($\bar{r} = 0.284$) รายละเอียดดังตารางที่ 4.11

ตารางที่ 4.11 ค่าสถิติพื้นฐานของค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของปัจจัยด้านสถานศึกษาที่สัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ด้านคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนในภาพรวม

ค่าสถิติ	ปัจจัยด้านสถานศึกษา			รวม
	ครูและสภาพ สถานศึกษา	การสอนจริยธรรม โดยตรง	การสอนจริยธรรม โดยอ้อม	
จำนวนค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (k)	13	7	53	73
ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เฉลี่ย ($\bar{r}$)	0.284	0.321	0.443	0.403
ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)	0.241	0.370	0.364	0.348
ค่าความเบ้ (Sk)	0.914	-0.508	-0.905	-0.614
ค่าความโด่ง (Ku)	2.666	-0.977	1.143	0.620
ค่าต่ำสุด (Min)	-0.113	-0.274	-0.654	-0.654
ค่าสูงสุด (Max)	0.886	0.732	0.978	0.978

ความสัมพันธ์ปัจจัยด้านสถานศึกษาในแต่ละกลุ่มตัวแปร สามารถนำมาเขียนเป็นโมเดลแสดงความสัมพันธ์ได้ดังนี้

ภาพที่ 4.3 โมเดลความสัมพันธ์ของปัจจัยด้านสถานศึกษากับผลสัมฤทธิ์ด้านคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียน

เมื่อวิเคราะห์ในรูปของขนาดอิทธิพลตามตัวแปรย่อยด้านการปฏิบัติของครูและสภาพแวดล้อมในสถานศึกษา พบว่า การจัดรูปแบบกิจกรรมการเรียนการสอน มีขนาดอิทธิพลมากที่สุด ในระดับสูง ($d = 2.264$) รองลงมา คือ การปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างของครู มีขนาดอิทธิพลในระดับสูง ($d = 0.769$) ส่วนเพื่อนมีขนาดอิทธิพลน้อยที่สุด ในระดับต่ำ ($d = 0.198$)

เมื่อวิเคราะห์ขนาดอิทธิพลตามตัวแปรย่อยด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน จริยธรรมโดยตรง พบว่า มีวิธีการสอนจำนวน 2 วิธี คือ การสอดแทรกคุณธรรมจริยธรรมในโจทย์ และแบบฝึกหัด และการให้นักเรียนเขียนบันทึกคุณธรรมจริยธรรมประจำวัน ซึ่งการให้นักเรียนเขียนบันทึกคุณธรรมจริยธรรมประจำวัน มีขนาดอิทธิพลมากที่สุด ในระดับสูง ($\bar{d} = 0.993$) ซึ่งมีค่าสูงกว่าการสอดแทรกในโจทย์และแบบฝึกหัด ($\bar{d} = 0.435$) ซึ่งมีขนาดอิทธิพลในระดับปานกลาง

เมื่อวิเคราะห์ขนาดอิทธิพลตามตัวแปรย่อยด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน จริยธรรมโดยอ้อม ซึ่งเป็นกลุ่มที่มีความสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ด้านคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียน สูงที่สุด พบว่า การเล่านิทานแบบไม่จบเรื่องเป็นวิธีการสอนที่มีขนาดอิทธิพลมากที่สุด ในระดับสูง ($\bar{d} = 6.232$) รองลงมาคือ การใช้กิจกรรมคัดสรร (เกม นิทาน กรณีตัวอย่าง บทบาทสมมติ) มีขนาดอิทธิพลในระดับสูงเช่นกัน ($\bar{d} = 4.362$) ส่วนการจัดกิจกรรมตามแนวคิดปรับพฤติกรรมทาง ปัญญา มีขนาดอิทธิพลน้อยที่สุด ในระดับต่ำ ($\bar{r} = 0.246$) รายละเอียดดังตารางที่ 4.12

ตารางที่ 4.12 ค่าสถิติพื้นฐานของค่าขนาดอิทธิพลของปัจจัยด้านสถานศึกษาแต่ละตัวแปรย่อย

ตัวแปรที่	ชื่อตัวแปร	จำนวนค่าขนาดอิทธิพล	ค่าขนาดอิทธิพลเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	ค่าความเบ้	ค่าความโด่ง	ค่าต่ำสุด	ค่าสูงสุด
การปฏิบัติของครูและสภาพแวดล้อมในสถานศึกษา								
1	การจัดรูปแบบกิจกรรมการเรียนการสอน	2	2.264	2.182	-	-	0.721	3.807
2	การปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างของครู	3	0.769	0.229	-1.089	-	0.516	0.962
3	การจัดสภาพแวดล้อมในโรงเรียน	1	0.709	-	-	-	0.709	0.709
4	การจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร	1	0.634	-	-	-	0.634	0.634
5	การดูแลเอาใจใส่ของครู	1	0.624	-	-	-	0.624	0.624
6	เพื่อน	5	0.198	0.364	1.036	2.441	-0.225	0.779
การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนจริยธรรมโดยตรง								
7	การให้เขียนบันทึกคุณธรรมจริยธรรมประจำวัน	5	0.993	1.115	-0.697	-1.472	-0.562	2.124
8	การสอดแทรกในโจทย์-แบบฝึกหัด	2	0.435	0.463	-	-	0.108	0.762
การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนจริยธรรมโดยอ้อม								
9	การเล่านิทานแบบไม่จบเรื่อง	2	6.232	1.714	-	-	5.020	7.444

ตารางที่ 4.12 (ต่อ) ค่าสถิติพื้นฐานของค่าขนาดอิทธิพลของปัจจัยด้านสถานศึกษาแต่ละตัวแปร
ย่อย

ตัวแปรที่	ชื่อตัวแปร	จำนวนค่าขนาดอิทธิพล	ค่าขนาดอิทธิพลเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	ค่าความเบ้	ค่าความโด่ง	ค่าต่ำสุด	ค่าสูงสุด
การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนจริยธรรมโดยอ้อม (ต่อ)								
10	การใช้กิจกรรมคัดสรร(เกมนิทาน กรณีตัวอย่าง บทบาทสมมติ)	3	4.362	3.868	1.294	-	1.266	8.698
11	การใช้โปรแกรมการสอนตามแนวคิดของวาร์ธ	2	4.177	4.195	-	-	1.211	7.143
12	การใช้กิจกรรมตามแนวคิดกระจ่างค่านิยม	2	2.480	0.094	-	-	2.414	2.547
13	การเรียนการสอนแบบมโนธรรมสำนึก	1	2.060	-	-	-	2.060	2.060
14	การใช้นิทาน	3	2.005	3.056	0.556	-	-0.842	5.235
15	การใช้เกม	2	1.623	2.836	-	-	-0.382	3.629
16	การใช้โปรแกรมการสอนตามแนวคิดคอนสตรัคติวิสต์	5	1.537	0.819	-0.086	-1.359	0.494	2.548
17	การฝึกสมาธิด้วยการเจริญสติภาวนา	1	1.400	-	-	-	1.400	1.400
18	การสอนแบบบูรณาการ4วิธี (พยาบาล)	2	1.349	1.484	-	-	0.300	2.399
19	การแสดงบทบาทสมมติ	1	1.202	-	-	-	1.202	1.202
20	การใช้กระบวนการกลุ่ม	2	1.134	0.846	-	-	0.535	1.732
21	การเรียนรู้ด้วยกิจกรรม 4MAT และทฤษฎีปลูกฝังนิสัย	1	0.992	-	-	-	0.992	0.992
22	การสอนพลศึกษาเพื่อพัฒนาความมีน้ำใจนักกีฬา	2	0.990	0.213	-	-	0.839	1.141
23	การใช้โปรแกรมการทำงานระหว่างเรียน	1	0.987	-	-	-	0.987	0.987
24	การจัดการเรียนการสอนแบบชิปปา	1	0.956	-	-	-	0.956	0.956
25	การจัดอบรมพรหมวิหาร4	3	0.900	0.543	-1.479	-	0.283	1.306
26	การใช้นิทานอิงปรัชญา	1	0.746	-	-	-	0.746	0.746
27	การฝึกสมาธิด้วยการเพ่งพิจารณา	2	0.744	0.772	-	-	0.198	1.290

ตารางที่ 4.12 (ต่อ) ค่าสถิติพื้นฐานของค่าขนาดอิทธิพลของปัจจัยด้านสถานศึกษาแต่ละตัวแปรย่อย

ตัวแปรที่	ชื่อตัวแปร	จำนวนค่าขนาดอิทธิพล	ค่าขนาดอิทธิพลเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	ค่าความเบ้	ค่าความโด่ง	ค่าต่ำสุด	ค่าสูงสุด
การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนจริยธรรมโดยอ้อม (ต่อ)								
28	รูปแบบการจัดกิจกรรมสำหรับนักเรียนประถมศึกษา	4	0.684	0.135	0.367	-3.296	0.555	0.844
29	การใช้การ์ตูน	6	0.422	0.247	0.155	-0.516	0.139	0.791
30	การใช้กิจกรรมการเล่นพื้นเมือง	2	0.347	0.134	-	-	0.253	0.442
31	การใช้แบบฝึกพัฒนาจริยธรรม	2	0.339	2.086	-	-	-1.135	1.814
32	การจัดกิจกรรมตามแนวคิดปรับพฤติกรรมทางปัญญา	2	0.246	2.729	-	-	-1.684	2.176
รวม		73	1.343	1.792	2.169	5.844	-1.684	8.698

3.5 ปัจจัยด้านสังคมที่สัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ด้านคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียน

การวิเคราะห์ปัจจัยด้านสังคมที่สัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ด้านคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนพบว่า บรรยากาศทางจริยธรรมมีความสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ด้านคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนสูงสุด โดยมีความสัมพันธ์ทางบวกในระดับสูง ($r^2 = 0.935$) รองลงมา คือ บทบาทของสื่อมวลชนมีความสัมพันธ์ทางบวกในระดับค่อนข้างต่ำ ($r^2 = 0.381$) ส่วนสภาพที่อยู่อาศัยมีความสัมพันธ์ทางบวกในระดับต่ำที่สุด ($r^2 = 0.020$) และเมื่อวิเคราะห์ในรายละเอียดที่เกี่ยวกับสภาพที่อยู่อาศัย สภาพความเป็นเมือง-กทม. ชั้นใน สภาพความเป็นเมือง-กทม. ชั้นนอก สภาพความเป็นเมือง-ในเมือง สภาพความเป็นเมือง- ในชนบท มีความสัมพันธ์ในระดับต่ำทั้งหมด ($r^2 = 0.131$, $r^2 = 0.074$, $r^2 = 0.099$ และ $r^2 = 0.021$ ตามลำดับ) รายละเอียดดังตารางที่ 4.13

ตารางที่ 4.13 ค่าสถิติพื้นฐานของค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของปัจจัยด้านสังคมแต่ละตัวแปรที่สัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ด้านคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียน

ตัวแปรที่	ชื่อตัวแปร	จำนวนสหสัมพันธ์	ค่าสหสัมพันธ์เฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	ค่าความเบ้	ค่าความโด่ง	ค่าต่ำสุด	ค่าสูงสุด
1	บรรยากาศทางจริยธรรม	1	0.935	-	-	-	0.935	0.935
2	บทบาทของสื่อมวลชน	6	0.381	0.331	1.02	2.642	-0.047	0.969

ตารางที่ 4.13 (ต่อ) ค่าสถิติพื้นฐานของค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของปัจจัยด้านสังคมแต่ละตัวแปรที่สัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ด้านคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียน

ตัวแปรที่	ชื่อตัวแปร	จำนวน สปส. สหสัมพันธ์	ค่าสปส. สหสัมพันธ์เฉลี่ย	ส่วน เบี่ยงเบน มาตรฐาน	ค่าความ เบ้	ค่า ความ โด่ง	ค่า ต่ำสุด	ค่า สูงสุด
3	การนำหลักธรรมทางศาสนา มาใช้	1	0.336	-	-	-	0.336	0.336
4	สิ่งแวดล้อมในชุมชน	1	0.332	-	-	-	0.332	0.332
5	ความสนใจพัฒนาปรับปรุง ตนเองโดยใช้สื่อมวลชน	1	0.285	-	-	-	0.285	0.285
6	การร่วมกิจกรรมทางศาสนา	1	0.282	-	-	-	0.282	0.282
7	การร่วมกิจกรรมกับชุมชน	1	0.276	-	-	-	0.276	0.276
8	สภาพความเป็นเมือง-กทม. ชั้นใน	7	0.131	0.046	-0.93	0.622	0.05	0.188
9	สภาพความเป็นเมือง-ใน เมือง	5	0.099	0.026	-1.484	1.657	0.056	0.12
10	สภาพความเป็นเมือง-กทม. ชั้นนอก	6	0.074	0.062	0.946	0.306	0.013	0.176
11	สภาพความเป็นเมือง-ใน ชนบท	3	0.021	0.013	1.675	-	0.013	0.036
12	สภาพที่อยู่อาศัย	1	0.020	-	-	-	0.02	0.02
	รวม	34	0.196	0.226	2.311	6.074	-0.047	0.969

ตอนที่ 4 ความแตกต่างของค่าเฉลี่ยสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์จำแนกตามตัวแปร คุณลักษณะงานวิจัย

การวิเคราะห์ความแตกต่างของค่าเฉลี่ยขนาดอิทธิพลในส่วนนี้ ผู้วิจัยนำเสนอแบ่งเป็น 3 ตอน ได้แก่ 4.1 วิเคราะห์ความแตกต่างของค่าเฉลี่ยของค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์จำแนกตามตัวแปรคุณลักษณะงานวิจัยที่เลือกศึกษาโดยใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (one-way ANOVA) 4.2 วิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างระดับการศึกษาของกลุ่มตัวอย่างกับปัจจัยทั้ง 4 ด้าน และ 4.3 วิเคราะห์ความแปรปรวนของค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์โดยใช้การวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณ (multiple regressions) รายละเอียดของผลการวิเคราะห์มีดังต่อไปนี้

4.1 วิเคราะห์ความแตกต่างของค่าเฉลี่ยของค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์จำแนกตามตัวแปรคุณลักษณะงานวิจัยที่เลือกศึกษาโดยใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (one-way ANOVA)

ผลการวิเคราะห์ในส่วนนี้เป็นการนำเสนอผลการวิเคราะห์ความแตกต่างของค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์จำแนกตามตัวแปรคุณลักษณะงานวิจัยที่เลือกศึกษา ผลการวิเคราะห์มีดังนี้

4.1.1 วิเคราะห์ความแตกต่างของค่าเฉลี่ยของค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์จำแนกตามปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับผลสัมฤทธิ์ด้านคุณธรรมจริยธรรม

จากการวิเคราะห์ความแตกต่างของค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของปัจจัยทั้ง 4 ด้านที่สัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ด้านคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนพบว่า เมื่อตรวจสอบข้อตกลงเบื้องต้นเรื่องความเป็นเอกพันธ์ของความแปรปรวนแล้ว ปัจจัยทั้ง 4 ด้านมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียวพบว่า ปัจจัยทั้งสี่ด้านมีค่าเฉลี่ยของค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ โดยทั้งปัจจัยด้านครอบครัว และปัจจัยด้านสถานศึกษามีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์สูงกว่าปัจจัยด้านภูมิหลังของผู้เรียน และปัจจัยด้านสังคม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 รายละเอียดดังตารางที่ 4.14

ตารางที่ 4.14 ผลการวิเคราะห์ความแตกต่างของค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์จำแนกตามปัจจัยทั้งสี่ด้านที่สัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ด้านคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียน

ปัจจัย	ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์			Test of Homogeneity of Variances		ANOVA		สถิติทดสอบ
	k	r^2	S.D.	F-test	Sig.	F-test	Sig.	
ปัจจัยทั้งสี่ด้าน	255	0.247	0.278	11.654	.000*	18.907	.000*	Dunnett T3
ปัจจัยด้านครอบครัว	15	0.422	0.235	ปัจจัยด้านครอบครัว > ปัจจัยด้านภูมิหลัง				
ปัจจัยด้านสถานศึกษา	73	0.403	0.348	ของผู้เรียน, ปัจจัยด้านครอบครัว > ปัจจัย				
ปัจจัยด้านสังคม	34	0.196	0.226	ด้านสังคม, ปัจจัยด้านสถานศึกษา > ปัจจัย				
ปัจจัยด้านภูมิหลังของผู้เรียน	133	0.148	0.191	ด้านผู้เรียน, ปัจจัยด้านสถานศึกษา > ปัจจัย				
				ด้านสังคม				
				*แตกต่างกันที่ระดับ .05				

เมื่อวิเคราะห์ปัจจัยด้านครอบครัวตามตัวแปรย่อยพบว่า ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของการเลี้ยงดูแต่ละรูปแบบไม่แตกต่างกัน แต่มีแนวโน้มว่ารูปแบบการเลี้ยงดูแบบเข้มงวดมี

ความสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ด้านคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนสูงกว่ารูปแบบอื่น รายละเอียดดังตารางที่ 4.15

ตารางที่ 4.15 ผลการวิเคราะห์ความแตกต่างของค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ตามตัวแปรย่อยด้านครอบครัว

ปัจจัย	ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์			Test of Homogeneity of Variances		ANOVA		สถิติทดสอบ
	k	r	S.D.	F-test	Sig.	F-test	Sig.	
ปัจจัยด้านครอบครัว	15	0.422	0.235	1.738	0.222	1.300	0.334	-
รูปแบบการเลี้ยงดูในภาพรวม	3	0.56	0.288					
การเลี้ยงดูแบบเข้มงวด	3	0.55	0.265					
การเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตย	6	0.376	0.2					
อื่นๆ(ความสัมพันธ์และการถ่ายทอดศีลธรรมในครอบครัว)	2	0.345	0.03					
การเลี้ยงดูแบบปล่อย	1	0.057	.					

4.1.2 วิเคราะห์ความแตกต่างของค่าเฉลี่ยสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์จำแนกตามตัวแปรคุณลักษณะงานวิจัย

ผลการวิเคราะห์ความแตกต่างของค่าเฉลี่ยสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ จำแนกตามตัวแปรคุณลักษณะงานวิจัย ซึ่งเป็นตัวแปรปรับโดยใช้วิธีการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว พบว่ามีตัวแปรคุณลักษณะงานวิจัยจำนวน 23 ตัวแปร ที่ส่งผลให้ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของงานวิจัยแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 ได้แก่ **คุณลักษณะงานวิจัยด้านการตีพิมพ์และผู้วิจัย** ประกอบด้วย ปีที่พิมพ์งานวิจัย สาขาที่ผลิตงานวิจัย ประเภทของงานวิจัย **คุณลักษณะงานวิจัยด้านเนื้อหาสาระของงานวิจัย** ประกอบด้วย ทฤษฎีแนวคิดหลัก ระดับชั้นของกลุ่มตัวอย่าง วัตถุประสงค์ของการวิจัย ชนิดของตัวแปรต้น ชนิดของตัวแปรตาม **คุณลักษณะงานวิจัยด้านวิธีวิทยาการวิจัย** ประกอบด้วย ลักษณะงานวิจัย แบบแผนการวิจัย เครื่องมือที่ใช้วัดตัวแปรตาม ค่าความเที่ยงของเครื่องมือวัดตัวแปรตาม ชนิดความเที่ยงของเครื่องมือที่ใช้วัดตัวแปรตาม ชนิดความตรงของเครื่องมือวัดตัวแปรตาม ประเภทสมมติฐาน การออกแบบการทดลอง วิธีการเลือกกลุ่มตัวอย่าง ขนาดกลุ่มตัวอย่าง ประเภทการเปรียบเทียบ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ ประเภทการควบคุมตัวแปรแทรกซ้อน ระดับนัยสำคัญ **คุณลักษณะงานวิจัยด้านคุณภาพงานวิจัย** ประกอบด้วย ระดับคุณภาพงานวิจัย

เมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ยสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์จำแนกตามกลุ่มคุณลักษณะงานวิจัยด้านการตีพิมพ์และผู้วิจัย พบว่า ในตัวแปรด้านปีที่พิมพ์งานวิจัย ค่าเฉลี่ยสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของงานวิจัยที่ตีพิมพ์ในช่วงปี 2534-2538 มีค่าสูงที่สุด ($\bar{r} = 0.527$, $SD = 0.273$) รองลงมา คือ ช่วงปี 2544-2548 ($\bar{r} = 0.411$, $SD = 0.482$) และช่วงปีที่มีค่าเฉลี่ยสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ต่ำที่สุด คือ ช่วงปี 2524-2528 ($\bar{r} = 0.116$, $SD = 0.160$) ในตัวแปรด้านสาขาที่ผลิตงานวิจัย พบว่าค่าเฉลี่ยสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของงานวิจัยสาขาการศึกษาปฐมวัยมีค่าสูงที่สุด ($\bar{r} = 0.688$, $SD = 0.260$) รองลงมา คือ สาขามัธยมศึกษา ($\bar{r} = 0.561$, $SD = 0.414$) ส่วนสาขาที่มีค่าเฉลี่ยสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ต่ำที่สุด คือ สาขาจิตวิทยาการศึกษา ($\bar{r} = 0.094$, $SD = 0.087$) ในตัวแปรด้าน ประเภทของงานวิจัย พบว่า งานวิจัยระดับดุษฎีบัณฑิตมีค่าเฉลี่ยสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์สูงกว่างานวิจัยระดับมหาบัณฑิต ($\bar{r} = 0.614$, $SD = 0.404$ และ $\bar{r} = 0.212$, $SD = 0.241$)

เมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ยสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์จำแนกตามกลุ่มคุณลักษณะงานวิจัยด้านเนื้อหาสาระของงานวิจัยในตัวแปรด้านทฤษฎีแนวคิดหลัก พบว่า งานวิจัยที่ใช้ทฤษฎีต้นไม่จริยธรรมมีค่าเฉลี่ยสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์สูงที่สุด ($\bar{r} = 0.955$, $SD = 0.051$) รองลงมา คือ งานวิจัยที่ใช้ทฤษฎีกระจำงนิยมของ Rath ($\bar{r} = 0.610$, $SD = 0.283$) ส่วนงานวิจัยที่ใช้ทฤษฎีการเรียนรู้ทางสังคมของ Bandura มีค่าเฉลี่ยสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ต่ำที่สุด ($\bar{r} = 0.111$, $SD = 0.151$) ในตัวแปรด้านระดับชั้นของกลุ่มตัวอย่าง พบว่า งานวิจัยที่ใช้กลุ่มตัวอย่างที่เป็นนักเรียนระดับชั้นอนุบาลมีค่าเฉลี่ยสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์สูงที่สุด ($\bar{r} = 0.549$, $SD = 0.477$) รองลงมา คือ งานวิจัยที่ใช้กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนระดับประถมศึกษา ($\bar{r} = 0.356$, $SD = 0.290$) ส่วนงานวิจัยที่ใช้กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนระดับชั้น ปวช./ปวส. มีค่าเฉลี่ยสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ต่ำที่สุด ($\bar{r} = 0.046$, $SD = 0.989$) ในตัวแปรด้านวัตถุประสงค์ของการวิจัย พบว่า งานวิจัยที่มีวัตถุประสงค์ในการวิจัยเพื่อศึกษา มีค่าเฉลี่ยสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์สูงที่สุด ($\bar{r} = 0.482$, $SD = 0.292$) รองลงมา คืองานวิจัยที่มีวัตถุประสงค์เพื่อวัดความสัมพันธ์ ($\bar{r} = 0.477$, $SD = 0.348$) ส่วนงานวิจัยที่มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาเปรียบเทียบและวัดความสัมพันธ์มีค่าเฉลี่ยสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ต่ำที่สุด ($\bar{r} = 0.045$, $SD = 0.130$) ในตัวแปรด้านชนิดของตัวแปรต้น พบว่า งานวิจัยที่ใช้ชนิดตัวแปรต้นด้านครอบครัว มีค่าเฉลี่ยสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์สูงที่สุด ($\bar{r} = 0.422$, $SD = 0.235$) รองลงมา คือ ด้านสถานศึกษา ($\bar{r} = 0.403$, $SD = 0.348$) ส่วนงานวิจัยที่ใช้ตัวแปรต้นด้านภูมิหลังของผู้เรียนมีค่าเฉลี่ยสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ต่ำที่สุด ($\bar{r} = 0.148$, $SD = 0.191$) ในตัวแปรด้านชนิดของตัวแปรตาม พบว่า งานวิจัยที่ใช้ตัวแปรตามด้านการให้เหตุผลทางจริยธรรม และพฤติกรรมทางจริยธรรม มีค่าเฉลี่ยสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์สูงที่สุด ($\bar{r} = 0.955$, $SD = 0.051$) รองลงมา คือ ด้านอื่น ๆ

(ความรู้ การให้เหตุผล เจตคติ และพฤติกรรม, ความรู้และเจตคติ) ($\bar{r} = 0.319$, $SD = 0.058$) ส่วนงานวิจัยที่ศึกษาตัวแปรตามด้านความรู้ทางจริยธรรมมีค่าเฉลี่ยสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ต่ำที่สุด ($\bar{r} = 0.168$, $SD = 0.226$)

เมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ยสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์จำแนกตามกลุ่มคุณลักษณะงานวิจัยด้านวิธีวิทยาการวิจัยในตัวแปรตามลักษณะงานวิจัย พบว่า งานวิจัยเชิงสหสัมพันธ์มีค่าเฉลี่ยสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์สูงกว่างานวิจัยเชิงทดลอง ($\bar{r} = 0.344$, $SD = 0.269$ และ $\bar{r} = 0.208$, $SD = 0.273$ ตามลำดับ) ในตัวแปรด้านแบบแผนการวิจัย พบว่า งานวิจัยที่มีแบบแผนการวิจัยแบบ lab/experimental research มีค่าเฉลี่ยสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์สูงที่สุด ($\bar{r} = 0.446$, $SD = 0.395$) รองลงมา คือ แบบ correlation research ($\bar{r} = 0.395$, $SD = 0.318$) ส่วนงานวิจัยแบบ comparative study มีค่าเฉลี่ยสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ต่ำที่สุด ($\bar{r} = 0.113$, $SD = 0.125$) ในตัวแปรด้านเครื่องมือที่ใช้วัดตัวแปรตาม พบว่า งานวิจัยที่ใช้แบบสังเกต ค่าเฉลี่ยสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์สูงที่สุด ($\bar{r} = 0.685$, $SD = 0.240$) รองลงมา คือ แบบประเมิน ($\bar{r} = 0.365$, $SD = 0.430$) ส่วนงานวิจัยที่ใช้แบบสัมภาษณ์ในการวัดตัวแปรตาม มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ต่ำที่สุด ($\bar{r} = 0.188$, $SD = 0.198$) ในตัวแปรด้านค่าความเที่ยงของเครื่องมือวัดตัวแปรตาม พบว่า งานวิจัยที่มีค่าเฉลี่ยสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์สูงที่สุด คือ งานวิจัยที่มีค่าความเที่ยงระหว่าง 0.6-0.69 ($\bar{r} = 0.615$, $SD = 0.485$) รองลงมา คือ ค่าระหว่าง 0.5-0.59 ($\bar{r} = 0.271$, $SD = 0.120$) ส่วนงานวิจัยที่มีค่าความเที่ยงของเครื่องมือวัดตัวแปรตามอยู่ระหว่าง 0.7-0.79 มีค่าเฉลี่ยสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ต่ำที่สุด ($\bar{r} = 0.189$, $SD = 0.287$) ในตัวแปรด้านชนิดความเที่ยงของเครื่องมือที่ใช้วัดตัวแปรตาม พบว่า งานวิจัยที่ใช้ชนิดความเที่ยงแบบ split half มีค่าเฉลี่ยสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์สูงที่สุด ($\bar{r} = 0.952$, $SD = 0.024$) รองลงมา คือ แบบ Alpha coefficient ($\bar{r} = 0.406$, $SD = 0.340$) ส่วนงานวิจัยที่ใช้ชนิดความเที่ยงแบบ test-retest มีค่าเฉลี่ยสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ต่ำที่สุด ($\bar{r} = 0.102$, $SD = 0.089$) ในตัวแปรด้านชนิดความตรงของเครื่องมือวัดตัวแปรตาม พบว่า งานวิจัยที่ใช้ชนิดความตรงตามสภาพ มีค่าเฉลี่ยสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์สูงที่สุด ($\bar{r} = 0.426$, $SD = 0.647$) รองลงมา คือ ความตรงเชิงเนื้อหา ($\bar{r} = 0.296$, $SD = 0.317$) ส่วนงานวิจัยที่ใช้ความตรงเชิงเนื้อหา ร่วมกับความตรงเชิงโครงสร้าง และความตรงตามสภาพ มีค่าเฉลี่ยสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ต่ำที่สุด ($\bar{r} = 0.086$, $SD = 0.052$) ในตัวแปรด้านประเภทสมมติฐาน พบว่า งานวิจัยที่มีค่าเฉลี่ยสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์สูงที่สุด คืองานวิจัยที่มีสมมติฐานแบบมีทิศทาง ($\bar{r} = 0.428$, $SD = 0.333$) รองลงมา คือ สมมติฐานแบบมีและไม่มีทิศทาง ($\bar{r} = 0.212$, $SD = 0.185$) ส่วนงานวิจัยที่ไม่มีสมมติฐาน มีค่าเฉลี่ยสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ต่ำที่สุด ($\bar{r} = 0.118$, $SD = 0.186$) ใน

ตัวแปรด้านการออกแบบการทดลอง พบว่า งานวิจัยแบบ The one group pretest posttest design มีค่าเฉลี่ยสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์สูงสุด ($\bar{r} = 0.500$, $SD = 0.203$) รองลงมา คือ Quasi Experimental ($\bar{r} = 0.369$, $SD = 0.446$) ส่วนงานวิจัยที่ไม่ใช่การทดลอง มีค่าเฉลี่ยสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ต่ำที่สุด ($\bar{r} = 0.202$, $SD = 0.222$) ในตัวแปรด้านวิธีการเลือกกลุ่มตัวอย่าง พบว่า งานวิจัยที่มีค่าเฉลี่ยสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์สูงสุด คือ งานวิจัยที่เลือกกลุ่มตัวอย่างแบบแบบง่าย ($\bar{r} = 0.399$, $SD = 0.354$) รองลงมา คือ การเลือกแบบเจาะจง ($\bar{r} = 0.342$, $SD = 0.393$) ส่วนงานวิจัยที่เลือกกลุ่มตัวอย่างแบบอื่น ๆ (ตามสะดวก, เป็นระบบ, แบ่งกลุ่ม) มีค่าเฉลี่ยสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ต่ำที่สุด ($\bar{r} = 0.094$, $SD = 0.094$) ในตัวแปรด้านขนาดกลุ่มตัวอย่าง พบว่า งานวิจัยที่มีขนาดกลุ่มตัวอย่างต่ำกว่า 50 คน มีค่าเฉลี่ยสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์สูงสุด ($\bar{r} = 0.351$, $SD = 0.340$) รองลงมา คือ ระหว่าง 51-99 คน ($\bar{r} = 0.340$, $SD = 0.328$) ส่วนงานวิจัยที่ใช้ขนาดกลุ่มตัวอย่างตั้งแต่ 100 คนขึ้นไป มีค่าเฉลี่ยสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ต่ำที่สุด ($\bar{r} = 0.196$, $SD = 0.235$) ในตัวแปรด้านประเภทของการเปรียบเทียบ พบว่า งานวิจัยที่ใช้การเปรียบเทียบแบบ pretest-posttest มีค่าเฉลี่ยสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์สูงสุด ($\bar{r} = 0.566$, $SD = 0.264$) รองลงมา คือ การเปรียบเทียบแบบ t-test E group C Group ($\bar{r} = 0.370$, $SD = 0.349$) ส่วนงานวิจัยที่ใช้การเปรียบเทียบแบบ F-test มีค่าเฉลี่ยสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ต่ำที่สุด ($\bar{r} = 0.077$, $SD = 0.150$) ในตัวแปรด้านสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ พบว่า งานวิจัยที่ใช้สถิติ t-test ในการวิเคราะห์ มีค่าเฉลี่ยสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์สูงสุด ($\bar{r} = 0.418$, $SD = 0.364$) รองลงมา คือ งานวิจัยที่ใช้สถิติอื่นๆ z-test, chi-square ($\bar{r} = 0.388$, $SD = 0.247$) ส่วนงานวิจัยที่ใช้สถิติ F-test ในการวิเคราะห์ มีค่าเฉลี่ยสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ต่ำที่สุด ($\bar{r} = 0.125$, $SD = 0.177$) ในตัวแปรด้านการควบคุมตัวแปรแทรกซ้อน พบว่า งานวิจัยเชิงทดลองที่ใช้การควบคุมแบบ matching มีค่าเฉลี่ยสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์สูงสุด ($\bar{r} = 0.482$, $SD = 0.427$) รองลงมา คือ การควบคุมแบบ randomization ($\bar{r} = 0.453$, $SD = 0.368$) ส่วนงานวิจัยที่ไม่ใช่การทดลอง มีค่าเฉลี่ยสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ต่ำที่สุด ($\bar{r} = 0.193$, $SD = 0.218$) ในตัวแปรด้านระดับนัยสำคัญที่ทดสอบ พบว่า งานวิจัยที่มีระดับนัยสำคัญต่างกันที่ .05 มีค่าเฉลี่ยสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์สูงสุด ($\bar{r} = 0.392$, $SD = 0.282$) รองลงมา คือ ต่างกันที่ .01 ($\bar{r} = 0.319$, $SD = 0.314$) ส่วนงานวิจัยที่มีระดับนัยสำคัญไม่แตกต่างกันที่ .01 มีค่าเฉลี่ยสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ต่ำที่สุด ($\bar{r} = 0.068$, $SD = 0.057$) ในตัวแปรด้านระดับคุณภาพงานวิจัย พบว่า งานวิจัยมีคุณภาพระดับดีมากมีค่าเฉลี่ยสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์สูงสุด ($\bar{r} = 0.955$, $SD = 0.051$) รองลงมา คือ งานวิจัยมีคุณภาพระดับดี ($\bar{r} = 0.265$, $SD = 0.275$) ส่วนงานวิจัยที่มีคุณภาพระดับปานกลางมีค่าเฉลี่ยสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ต่ำที่สุด ($\bar{r} =$

0.156, SD = 0.200) ในด้านการทดสอบข้อตกลงเบื้องต้นเรื่องความเป็นเอกพันธ์ของความแปรปรวนพบว่า ส่วนใหญ่งานวิจัยมีความแปรปรวนแตกต่างกัน

เมื่อพิจารณาผลการทดสอบความแตกต่าง ของค่าเฉลี่ยสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์รายคู่ที่มีนัยสำคัญที่ระดับ .05 ของตัวแปรคุณลักษณะงานวิจัย**ด้านการตีพิมพ์และผู้วิจัย** พบว่า ในตัวแปรด้านปีที่พิมพ์งานวิจัย งานวิจัยที่พิมพ์ในช่วงปี 2534-2538 และ 2549-2553 มีค่าเฉลี่ยสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์สูงกว่างานวิจัยที่พิมพ์ในช่วงปี 2519-2523 และช่วงปี 2524-2528 ในตัวแปรด้านสาขาที่ผลิตงานวิจัย พบว่า งานวิจัยสาขาการศึกษาปฐมวัย สาขาวิจัย/วิธีวิทยาการศึกษา การศึกษา และสาขาประถมศึกษา มีค่าเฉลี่ยสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์สูงกว่างานวิจัยสาขาจิตวิทยาการศึกษา ในตัวแปรด้านประเภทของงานวิจัย พบว่างานวิจัยระดับดุขฎีบัณฑิต มีค่าเฉลี่ยสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์สูงกว่างานวิจัยระดับมหาบัณฑิต

คุณลักษณะของงานวิจัย**ด้านเนื้อหาสาระของงานวิจัย** พบว่า ในตัวแปรด้านทฤษฎีแนวคิดหลัก งานวิจัยที่ใช้ทฤษฎีต้นไม้อจริยธรรม มีค่าเฉลี่ยสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์สูงกว่างานวิจัยที่ใช้ทฤษฎีพัฒนาการทางจริยธรรมของ Piaget และ Kohlberg ทฤษฎีการเรียนรู้ทางสังคมของ Bandura ทฤษฎีจิตวิเคราะห์ของ Freud แนวคิดเรื่องการอบรมเลี้ยงดู ทฤษฎีแรงจูงใจทางจริยธรรมของ Peck และ Havighurst และทฤษฎีอื่น ๆ งานวิจัยที่ใช้ทฤษฎีจิตวิเคราะห์ของ Freud มีค่าเฉลี่ยสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์สูงกว่างานวิจัยที่ใช้ทฤษฎีพัฒนาการทางจริยธรรมของ Piaget และ Kohlberg และทฤษฎีการเรียนรู้ทางสังคมของ Bandura งานวิจัยที่ใช้ทฤษฎีแรงจูงใจทางจริยธรรมของ Peck และ Havighurst มีค่าเฉลี่ยสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์สูงกว่างานวิจัยที่ใช้ทฤษฎีการเรียนรู้ทางสังคมของ Bandura และงานวิจัยที่ใช้ทฤษฎีอื่น ๆ มีค่าเฉลี่ยสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์สูงกว่างานวิจัยที่ใช้ทฤษฎีการเรียนรู้ทางสังคมของ Bandura ในตัวแปรด้านระดับชั้นของกลุ่มตัวอย่าง พบว่า งานวิจัยที่ใช้กลุ่มตัวอย่างระดับประถมศึกษา มีค่าเฉลี่ยสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์สูงกว่างานวิจัยที่ใช้กลุ่มตัวอย่างระดับมัธยมศึกษา ในตัวแปรด้านวัตถุประสงค์ของการวิจัย พบว่างานวิจัยที่มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา เพื่อวิจัยและพัฒนา เพื่อศึกษา วิจัยและพัฒนา และเพื่อวัดความสัมพันธ วิจัยและพัฒนา มีค่าเฉลี่ยสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์สูงกว่างานวิจัยที่มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาเปรียบเทียบและวัดความสัมพันธ ในตัวแปรด้านชนิดของตัวแปรต้น พบว่า งานวิจัยที่ศึกษาตัวแปรต้นด้านครอบครัว และด้านสถานศึกษา มีค่าเฉลี่ยสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์สูงกว่างานวิจัยที่ศึกษาตัวแปรต้นด้านภูมิหลังของผู้เรียน และด้านสังคม ในตัวแปรด้านชนิดของตัวแปรตาม พบว่า งานวิจัยที่ศึกษาตัวแปรตามด้านการให้เหตุผล และพฤติกรรมทางจริยธรรม มีค่าเฉลี่ยสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์สูงกว่างานวิจัยที่ศึกษาตัวแปรตามด้านความรู้ทางจริยธรรม ด้านการให้

เหตุผลทางจริยธรรม ด้านเจตคติทางจริยธรรม ด้านพฤติกรรมทางจริยธรรม ด้านความรู้ เจตคติ และพฤติกรรมทางจริยธรรม และด้านอื่นๆ(ความรู้ การให้เหตุผล เจตคติ และพฤติกรรม, ความรู้ และเจตคติ) และงานวิจัยที่ศึกษาตัวแปรตามด้านอื่นๆ(ความรู้ การให้เหตุผล เจตคติ และพฤติกรรม, ความรู้และเจตคติ) มีค่าเฉลี่ยสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์สูงกว่างานวิจัยที่ศึกษาตัวแปรตามด้านความรู้ทางจริยธรรม

คุณลักษณะของงานวิจัยด้านวิธีวิทยาการวิจัย ในตัวแปรด้านลักษณะงานวิจัย พบว่า งานวิจัยเชิงสหสัมพันธ์ มีค่าเฉลี่ยสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์สูงกว่างานวิจัยเชิงทดลอง ในตัวแปรด้านแบบแผนการวิจัย พบว่า งานวิจัยที่มีแบบแผนการวิจัยแบบ correlation research และแบบ comparative study and correlation research มีค่าเฉลี่ยสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์สูงกว่างานวิจัยแบบ comparative study และงานวิจัยที่มีแบบแผนการวิจัยแบบ lab/experimental research มีค่าเฉลี่ยสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์สูงกว่างานวิจัยแบบ comparative study และแบบ R&D ในตัวแปรด้านเครื่องมือที่ใช้วัดตัวแปรตาม พบว่า งานวิจัยที่ใช้แบบสังเกต มีค่าเฉลี่ยสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์สูงกว่างานวิจัยที่ใช้แบบสอบถาม และแบบสอบ/แบบวัด ในตัวแปรด้านค่าความเที่ยงของเครื่องมือวัดตัวแปรตาม พบว่า งานวิจัยที่มีค่าความเที่ยงของตัวแปรตามอยู่ระหว่าง 0.6-0.69 มีค่าเฉลี่ยสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์สูงกว่างานวิจัยที่ไม่ระบุค่าความเที่ยงของตัวแปรตาม งานวิจัยที่มีค่าความเที่ยงของตัวแปรตั้งแต่ 0.8 ขึ้นไป ค่าระหว่าง 0.7-0.79 และค่าระหว่าง 0.5-0.59 ในตัวแปรด้านชนิดความเที่ยงของเครื่องมือที่ใช้วัดตัวแปรตาม พบว่า งานวิจัยที่ไม่ระบุชนิดความเที่ยงของเครื่องมือวัดตัวแปรตามมีค่าเฉลี่ยสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์สูงกว่างานวิจัยที่ใช้ชนิดความเที่ยงแบบ test-retest งานวิจัยที่ใช้ชนิดค่าความเที่ยงแบบ Kuder-Richardson มีค่าเฉลี่ยสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์สูงกว่างานวิจัยที่ใช้ชนิดความเที่ยงแบบ test-retest และงานวิจัยที่ใช้ชนิดค่าความเที่ยงแบบ Alpha Coefficient มีค่าเฉลี่ยสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์สูงกว่างานวิจัยที่ไม่ระบุชนิดความเที่ยง และงานที่ใช้ชนิดความเที่ยงแบบ test-retest ในตัวแปรด้านชนิดความตรงของเครื่องมือวัดตัวแปรตาม พบว่า งานวิจัยที่ใช้ชนิดความตรงเชิงเนื้อหา มีค่าเฉลี่ยสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์สูงกว่างานวิจัยที่ใช้ความตรงเชิงเนื้อหาและโครงสร้าง และงานวิจัยที่ใช้ความตรงเชิงเนื้อหา ความตรงเชิงโครงสร้าง และความตรงตามสภาพ ส่วนงานวิจัยที่ใช้ชนิดความตรงเชิงเนื้อหาและโครงสร้าง มีค่าเฉลี่ยสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์สูงกว่างานวิจัยที่ใช้ความตรงเชิงเนื้อหา ความตรงเชิงโครงสร้าง และความตรงตามสภาพ ในตัวแปรด้านประเภทสมมติฐาน พบว่า งานวิจัยที่ใช้สมมติฐานแบบมีทิศทาง มีค่าเฉลี่ยสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์สูงกว่างานวิจัยที่ไม่มีสมมติฐาน งานวิจัยที่ใช้สมมติฐานแบบไม่มีทิศทาง และงานวิจัยที่ใช้สมมติฐานทั้งแบบมีและไม่มีทิศทาง ในตัวแปรด้านการออกแบบ

การทดลอง พบว่า งานวิจัยแบบ The one group pretest posttest design มีค่าเฉลี่ยสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์สูงกว่างานวิจัยที่ไม่ใช่การทดลอง ในตัวแปรด้านวิธีการเลือกกลุ่มตัวอย่าง พบว่างานวิจัยที่ใช้การเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบง่าย มีค่าเฉลี่ยสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์สูงกว่างานวิจัยเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบหลายขั้นตอน และแบบอื่น ๆ (ตามสะดวก, เป็นระบบ, แบ่งกลุ่ม) ในตัวแปรด้านขนาดกลุ่มตัวอย่าง พบว่า งานวิจัยที่มีขนาดกลุ่มตัวอย่างที่ต่ำกว่า 50 คน มีค่าเฉลี่ยสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์สูงกว่างานวิจัยที่มีขนาดกลุ่มตัวอย่างตั้งแต่ 100 คนขึ้นไป ในตัวแปรด้านประเภทของการเปรียบเทียบ พบว่า งานวิจัยที่ใช้การเปรียบเทียบแบบ pretest-posttest มีค่าเฉลี่ยสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์สูงกว่างานวิจัยที่ใช้การเปรียบเทียบแบบ F-test, pretest-posttest, เปรียบเทียบความสัมพันธ์, เปรียบเทียบตัวแปรตามระหว่างกลุ่มตัวแปรต้น และการเปรียบเทียบทดสอบความคงทน งานวิจัยที่ใช้การเปรียบเทียบแบบ t-test E group C Group มีค่าเฉลี่ยสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์สูงกว่างานวิจัยที่ใช้การเปรียบเทียบตัวแปรตามระหว่างกลุ่มตัวแปรต้น ในตัวแปรด้านสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ พบว่า งานวิจัยที่ใช้สถิติ t-test สถิติ correlation และสถิติอื่น ๆ (z-test, chi-square) มีค่าเฉลี่ยสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์สูงกว่างานวิจัยที่ใช้สถิติ F-test ในการวิเคราะห์ ในตัวแปรด้านการควบคุมตัวแปรแทรกซ้อน พบว่า งานวิจัยเชิงทดลองที่ใช้การควบคุมตัวแปรแบบ matching และ randomization มีค่าเฉลี่ยสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์สูงกว่างานวิจัยที่ไม่ใช่การทดลอง ในตัวแปรด้านระดับนัยสำคัญ พบว่า งานวิจัยที่ให้ผลวิจัยต่างกันว่า .05 มีค่าเฉลี่ยสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์สูงกว่างานวิจัยที่ไม่ระบุนัยสำคัญ และงานวิจัยที่ให้ผลวิจัยไม่ต่างกันว่า .01 ไม่ต่างกันว่าระดับ .05 และต่างกันว่า $< .01$ ส่วนงานวิจัยที่ให้ผลวิจัยต่างกันว่าระดับ .01 มีค่าเฉลี่ยสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์สูงกว่างานวิจัยที่ให้ผลวิจัยไม่ต่างกันว่าระดับ .01 ไม่ต่างกันว่าระดับ .05 และต่างกันว่า $< .01$

คุณลักษณะของงานวิจัยด้านคุณภาพงานวิจัย ในตัวแปรด้านระดับคุณภาพงานวิจัย พบว่า งานวิจัยที่มีคุณภาพดีมาก มีค่าเฉลี่ยสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์สูงกว่างานวิจัยที่มีคุณภาพปานกลาง และคุณภาพดี ส่วนงานวิจัยที่มีคุณภาพดี มีค่าเฉลี่ยสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์สูงกว่างานวิจัยที่มีคุณภาพปานกลาง

จากผลการวิเคราะห์ความแตกต่างของค่าเฉลี่ยสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์จำแนกตามกลุ่มคุณลักษณะงานวิจัย และการเปรียบเทียบรายคู่ดังกล่าว ผู้วิจัยได้นำเสนอรายละเอียดดังตารางที่ 4.16

ตารางที่ 4.16 ผลการวิเคราะห์ความแตกต่างของค่าเฉลี่ยสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์จำแนกตามตัวแปรคุณลักษณะงานวิจัย

คุณลักษณะงานวิจัย	ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์			Test of homogeneity of variance		ANOVA		สถิติทดสอบ
	k	$\bar{r}$	SD	F-test	Sig.	F-test	Sig.	
ด้านการตีพิมพ์และผู้วิจัย								
1. ปีที่ตีพิมพ์งานวิจัย	255			10.863	.000*	12.492	.000*	Dunnett T3
2534-2538	10	0.527	0.273	1) 2534-2538 > 2519-2523, 2524-2528				
2544-2548	8	0.411	0.482	2) 2549-2553 > 2519-2523, 2524-2528				
2549-2553	73	0.378	0.272	*แตกต่างกันที่ระดับ .05				
2529-2533	15	0.350	0.442					
2539-2543	18	0.281	0.306					
2519-2523	18	0.144	0.125					
2524-2528	113	0.116	0.160					
2. สาขาที่ผลิตงานวิจัย	255			15.146	.000*	17.883	.000*	Dunnett T3
การศึกษาปฐมวัย	7	0.688	0.260	1) การศึกษาปฐมวัย > จิตวิทยาการศึกษา				
มัธยมศึกษา	3	0.561	0.414	2) วิจัย/จิตวิทยาการวิจัยการศึกษา > จิตวิทยาการศึกษา				
วิจัย/จิตวิทยาการวิจัย				3) ประถมศึกษา > จิตวิทยาการศึกษา				
การศึกษา	61	0.397	0.261	*แตกต่างกันที่ระดับ .05				
ประถมศึกษา	33	0.393	0.366					
การสอนสังคมศึกษา	6	0.28	0.214					
อุดมศึกษา	16	0.233	0.311					
อื่น ๆ (พลศึกษา, หลักสูตร, สารัตถ, เทคโนโลยี)	7	0.212	0.465					
จิตวิทยาการศึกษา	122	0.094	0.087					
3. ประเภทของงานวิจัย	255			9.479	.002*	-4.381	.000*	t-test
ดุซญี่บ้ถนทิต	20	0.614	0.404	ดุซญี่บ้ถนทิต > มหาบ้ถนทิต				
มหาบ้ถนทิต	235	0.212	0.241	*แตกต่างกันที่ระดับ .05				
4. เพศของผู้วิจัย	255			0.462	0.497	1.793	0.074	t-test
ชาย	50	0.306	0.276					
หญิง	205	0.228	0.277					
ด้านเนื้อหาของงานวิจัย								
5. ทฤษฎีแนวคิดหลัก	255			7.482	.000*	16.200	.000*	Dunnett T3
ทฤษฎีต้นไม้จจริยธรรม	7	0.955	0.051					
ทฤษฎีกระจ่างนิยมของ Rath	6	0.610	0.283					

ตารางที่ 4.16 (ต่อ) ผลการวิเคราะห์ความแตกต่างของค่าเฉลี่ยสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์จำแนกตามตัวแปรคุณลักษณะงานวิจัย

คุณลักษณะงานวิจัย	ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์			Test of homogeneity of variance		ANOVA		สถิติทดสอบ
	k	$\bar{r}$	SD	F-test	Sig.	F-test	Sig.	
5. ทฤษฎีแนวคิดหลัก (ต่อ)	255			7.482	.000*	16.200	.000*	Dunnett T3
แนวคิดการจัดการเรียนการสอนของทีศนา แชมมณี	11	0.533	0.452	1) ทฤษฎีต้นไม้อัจฉริยะ > ทฤษฎีพัฒนาการทางจริยธรรมของ Piaget และ Kohlberg, ทฤษฎีการเรียนรู้ทางสังคมของ Bandura, ทฤษฎีจิตวิเคราะห์ของ Freud, แนวคิดเรื่องการอบรมเลี้ยงดู, ทฤษฎีแรงจูงใจทางจริยธรรมของ Peck และ Havighurst, อื่น ๆ				
แนวคิดการเรียนการสอนแบบมโนธรรมสำนึก	4	0.48	0.246	2) ทฤษฎีจิตวิเคราะห์ของ Freud > ทฤษฎีพัฒนาการทางจริยธรรมของ Piaget และ Kohlberg, ทฤษฎีการเรียนรู้ทางสังคมของ Bandura				
อื่นๆ	11	0.451	0.241	3) ทฤษฎีแรงจูงใจทางจริยธรรมของ Peck และ Havighurst > ทฤษฎีการเรียนรู้ทางสังคมของ Bandura				
ไม่ระบุ	4	0.398	0.421	4) อื่นๆ > ทฤษฎีการเรียนรู้ทางสังคมของ Bandura				
แนวคิดเรื่องการอบรมเลี้ยงดู	7	0.342	0.313	*แตกต่างกันที่ระดับ .05				
ทฤษฎีจิตวิเคราะห์ของ Freud	19	0.335	0.034					
ทฤษฎีแรงจูงใจทางจริยธรรมของ Peck และ Havighurst	21	0.271	0.120					
แนวคิดการฝึกสมาธิตามแนววิปัสสนากรรมฐาน	5	0.267	0.568					
ทฤษฎีพัฒนาการทางจริยธรรมของ Piaget และ Kohlberg	71	0.166	0.219					
ทฤษฎีการเรียนรู้ทางสังคมของ Bandura	89	0.111	0.151					
6. ระดับชั้นของกลุ่มตัวอย่าง	255			10.778	.000*	7.462	.000*	Dunnett T3
อนุบาล	11	0.549	0.477	1) ประถมศึกษา > มัธยมศึกษา				
ประถมศึกษา	48	0.356	0.290	*แตกต่างกันที่ระดับ .05				
อุดมศึกษา	21	0.235	0.294					
มัธยมศึกษา	173	0.196	0.224					
ชั้น ปวช./ปวส.	2	0.046	0.989					
7. วัตถุประสงค์การวิจัย	255			4.534	.000*	4.104	.000*	Dunnett T3
ศึกษา	9	0.482	0.292					
วัดความสัมพันธ์	5	0.477	0.348					
วิจัยและพัฒนา	14	0.416	0.335					

ตารางที่ 4.16 (ต่อ) ผลการวิเคราะห์ความแตกต่างของค่าเฉลี่ยสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์จำแนกตามตัวแปรคุณลักษณะงานวิจัย

คุณลักษณะงานวิจัย	ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์			Test of homogeneity of variance		ANOVA		สถิติทดสอบ
	k	$\bar{r}$	SD	F-test	Sig.	F-test	Sig.	
7. วัตถุประสงค์การวิจัย (ต่อ)	255			4.534	.000*	4.104	.000*	Dunnett T3
อื่นๆ	8	0.390	0.474	1) ศึกษา > ศึกษาเปรียบเทียบและวัดความสัมพันธ์ 2) วิจัยและพัฒนา > ศึกษาเปรียบเทียบและวัดความสัมพันธ์ 3) ศึกษา วิจัยและพัฒนา > ศึกษาเปรียบเทียบและวัดความสัมพันธ์ 4) วัดความสัมพันธ์ วิจัยและพัฒนา > ศึกษาเปรียบเทียบและวัดความสัมพันธ์ *แตกต่างกันที่ระดับ .05				
ศึกษา วิจัยและพัฒนา	19	0.335	0.034					
วัดความสัมพันธ์ วิจัยและพัฒนา	21	0.271	0.120					
ศึกษาและเปรียบเทียบ	122	0.214	0.300					
เปรียบเทียบ	48	0.165	0.195					
ศึกษาเปรียบเทียบและวัดความสัมพันธ์	9	0.045	0.130					
8. ชนิดของตัวแปรต้น	255			11.654	.000*	18.907	.000*	Dunnett T3
ด้านครอบครัว	15	0.422	0.235	1) ด้านครอบครัว > ด้านภูมิหลังของผู้เรียน, ด้านสังคม 2) ด้านสถานศึกษา > ด้านภูมิหลังของผู้เรียน, สังคม *แตกต่างกันที่ระดับ .05				
ด้านสถานศึกษา	73	0.403	0.348					
ด้านสังคม	34	0.196	0.226					
ด้านภูมิหลังของผู้เรียน	133	0.148	0.191					
9. ชนิดของตัวแปรตาม	255			5.129	.000*	11.191	.000*	Dunnett T3
การให้เหตุผล และพฤติกรรมทางจริยธรรม	7	0.955	0.051	1) การให้เหตุผล และพฤติกรรมทางจริยธรรม > ความรู้ทางจริยธรรม, การให้เหตุผลทางจริยธรรม, เจตคติทางจริยธรรม, พฤติกรรมทางจริยธรรม, ความรู้ เจตคติ และพฤติกรรมทางจริยธรรม, อื่นๆ(ความรู้ การให้เหตุผล เจตคติ และพฤติกรรม, ความรู้และเจตคติ) 2) อื่นๆ(ความรู้ การให้เหตุผล เจตคติ และพฤติกรรม, ความรู้และเจตคติ) > ความรู้ทางจริยธรรม *แตกต่างกันที่ระดับ .05				
อื่นๆ(ความรู้ การให้เหตุผล เจตคติ และพฤติกรรม, ความรู้และเจตคติ)	5	0.319	0.058					
การให้เหตุผลทางจริยธรรม	47	0.274	0.254					
เจตคติทางจริยธรรม	6	0.274	0.205					
ความรู้ เจตคติ และพฤติกรรมทางจริยธรรม	21	0.271	0.120					
พฤติกรรมทางจริยธรรม	74	0.239	0.313					
ความรู้ทางจริยธรรม	95	0.168	0.226					
ด้านวิธีวิทยาการวิจัย								
10. ลักษณะงานวิจัย	255			0.973	.325	-3.504	.001*	t-test
เชิงสหสัมพันธ์	67	0.344	0.269	เชิงสหสัมพันธ์ > เชิงทดลอง *แตกต่างกันที่ระดับ .05				
เชิงทดลอง	188	0.208	0.273					

ตารางที่ 4.16 (ต่อ) ผลการวิเคราะห์ความแตกต่างของค่าเฉลี่ยสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์จำแนกตามตัวแปรคุณลักษณะงานวิจัย

คุณลักษณะงานวิจัย	ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์			Test of homogeneity of variance		ANOVA		สถิติทดสอบ
	k	$\bar{r}$	SD	F-test	Sig.	F-test	Sig.	
11. แบบแผนการวิจัย	255			24.354	.000*	22.543	.000*	Dunnett T3
lab/experimental research	50	0.446	0.395	1) lab/experimental research > comparative study, R&D 2) correlation research > comparative study 3) comparative study and correlation research > comparative study *แตกต่างกันที่ระดับ .05				
correlation research	41	0.395	0.318					
comparative study and correlation research	21	0.271	0.120					
R&D	15	0.230	0.180					
comparative study	128	0.113	0.125					
12. เครื่องมือที่ใช้วัดตัวแปรตาม	255			2.720	0.030*	6.030	0.000*	Dunnett T3
แบบสังเกต	8	0.685	0.240	1) แบบสังเกต > แบบสอบถาม, แบบสอบ/วัด *แตกต่างกันที่ระดับ .05				
แบบประเมิน	5	0.365	0.430					
แบบสอบถาม	76	0.240	0.198					
แบบสอบ/วัด	164	0.221	0.291					
การสัมภาษณ์	2	0.188	0.198					
13. ค่าความเที่ยงของเครื่องมือวัดตัวแปรตาม	255			7.781	.000*	7.387	.000*	Dunnett T3
ค่าระหว่าง 0.6-0.69	13	0.615	0.485	ค่าระหว่าง 0.6-0.69 > ไม่ระบุ, ค่าตั้งแต่ 0.8 ขึ้นไป, ค่าระหว่าง 0.7-0.79, ค่าระหว่าง 0.5-0.59 *แตกต่างกันที่ระดับ .05				
ค่าระหว่าง 0.5-0.59	21	0.271	0.120					
ค่าตั้งแต่ 0.8 ขึ้นไป	119	0.241	0.240					
ไม่ระบุ	22	0.211	0.232					
ค่าระหว่าง 0.7-0.79	80	0.189	0.287					
14. ชนิดความเที่ยงของเครื่องมือที่ใช้วัดตัวแปรตาม	255			23.563	.000*	26.114	.000*	Dunnett T3
split half	2	0.952	0.024	1) Alpha > ไม่ระบุ, test-retest 2) Kuder-Richardson > test-retest 3) ไม่ระบุ > test-retest *แตกต่างกันที่ระดับ .05				
Alpha	76	0.406	0.340					
Kuder-Richardson	27	0.368	0.333					
ไม่ระบุ	33	0.226	0.206					
test-retest	117	0.102	0.089					

ตารางที่ 4.16 (ต่อ) ผลการวิเคราะห์ความแตกต่างของค่าเฉลี่ยสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์จำแนกตามตัวแปรคุณลักษณะงานวิจัย

คุณลักษณะงานวิจัย	ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์			Test of homogeneity of variance		ANOVA		สถิติทดสอบ
	k	$\bar{r}$	SD	F-test	Sig.	F-test	Sig.	
15. ชนิดความตรงของเครื่องมือวัดตัวแปรตาม	255			18.009	.000*	5.397	.000*	Dunnett T3
ความตรงตามสภาพ	4	0.426	0.647	1) ความตรงเชิงเนื้อหา > ความตรงเชิงเนื้อหาและโครงสร้าง, ความตรงเชิงเนื้อหา โครงสร้าง และสภาพ 2) ความตรงเชิงเนื้อหาและโครงสร้าง > ความตรงเชิงเนื้อหา โครงสร้าง และสภาพ *แตกต่างกันที่ระดับ .05				
ความตรงเชิงเนื้อหา	154	0.296	0.317					
ไม่ระบุ	7	0.291	0.229					
ความตรงเชิงเนื้อหาและโครงสร้าง	76	0.152	0.123					
ความตรงเชิงเนื้อหา โครงสร้าง และสภาพ	14	0.086	0.052					
16. ประเภทสมมติฐาน	255			9.772	.000*	19.270	0.000*	Dunnett T3
มีทิศทาง	74	0.428	0.333	มีทิศทาง > ไม่มีสมมติฐาน, ไม่มีทิศทาง, มีและไม่มีทิศทาง *แตกต่างกันที่ระดับ .05				
มีและไม่มีทิศทาง	16	0.212	0.185					
ไม่มีทิศทาง	133	0.175	0.218					
ไม่มีสมมติฐาน	32	0.118	0.186					
17. การออกแบบการทดลอง	255			9.460	.000*	4.834	.001*	Dunnett T3
The one group pretest posttest design	9	0.500	0.203	The one group pretest posttest design > ไม่ใช้การทดลอง *แตกต่างกันที่ระดับ .05				
Quasi Experimental	13	0.369	0.446					
Pretest-posttest non random design	20	0.363	0.319					
True control group pretest-posttest	37	0.269	0.370					
ไม่ใช้การทดลอง	176	0.202	0.222					
18. วิธีการเลือกกลุ่มตัวอย่าง	255			7.317	.000*	5.987	.000*	Dunnett T3
แบบง่าย	41	0.399	0.354	แบบง่าย > หลายขั้นตอน, อื่น ๆ(ตามสะดวก, เป็นระบบ, แบ่งกลุ่ม) *แตกต่างกันที่ระดับ .05				
เจาะจง	22	0.342	0.393					
แบ่งชั้น	32	0.244	0.190					
หลายขั้นตอน	154	0.194	0.236					
อื่น ๆ(ตามสะดวก, เป็นระบบ, แบ่งกลุ่ม)	6	0.094	0.094					

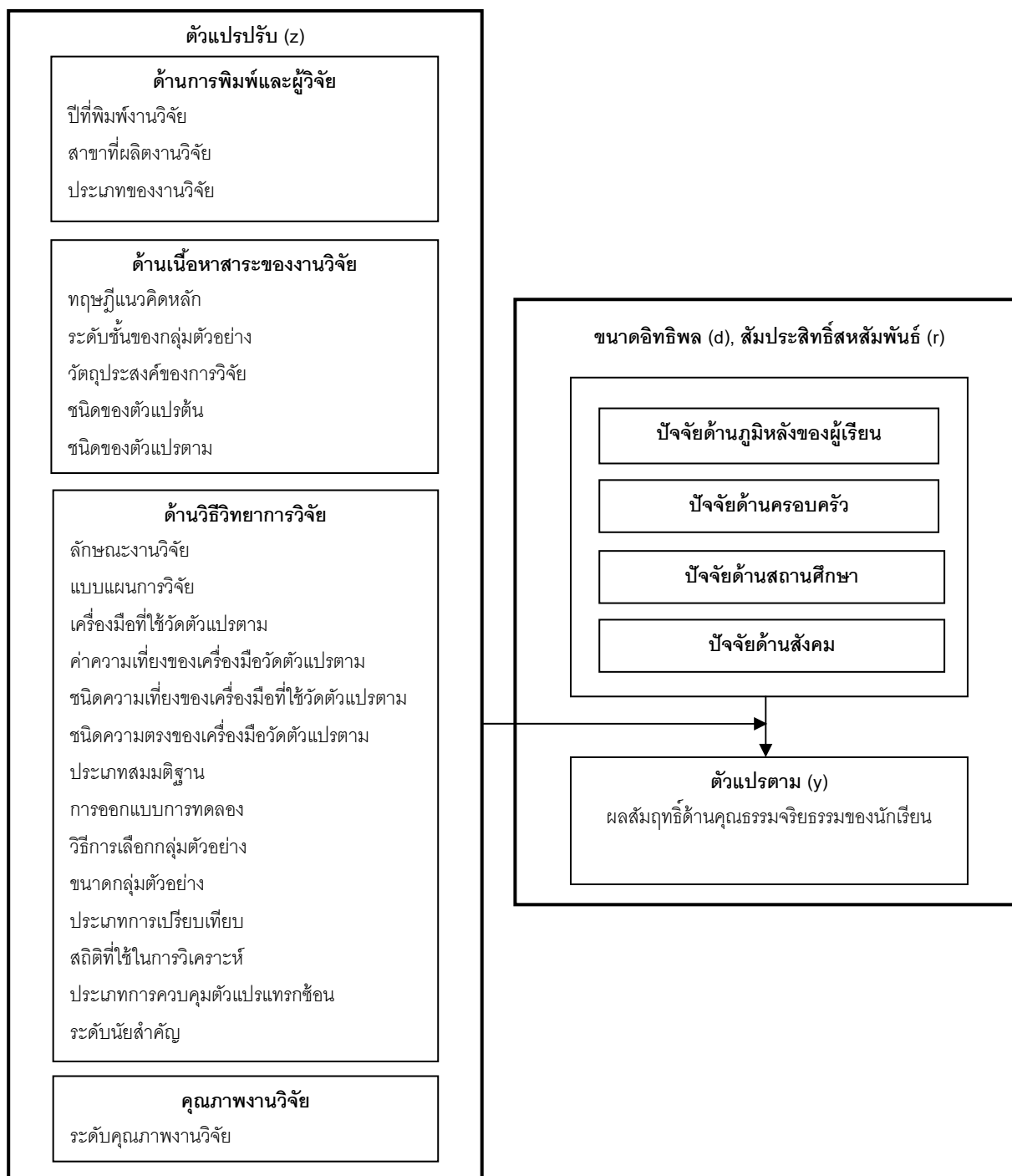
ตารางที่ 4.16 (ต่อ) ผลการวิเคราะห์ความแตกต่างของค่าเฉลี่ยสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์จำแนกตามตัวแปรคุณลักษณะงานวิจัย

คุณลักษณะงานวิจัย	ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์			Test of homogeneity of variance		ANOVA		สถิติทดสอบ
	k	$\bar{r}$	SD	F-test	Sig.	F-test	Sig.	
19. ขนาดกลุ่มตัวอย่าง	255			9.677	.000*	8.565	.000*	Dunnett T3
ต่ำกว่า 50 คน	50	0.351	0.340	ต่ำกว่า 50 คน > ตั้งแต่ 100 คนขึ้นไป				
ระหว่าง 51-99 คน	30	0.340	0.328	*แตกต่างกันที่ระดับ .05				
ตั้งแต่ 100 คนขึ้นไป	175	0.196	0.235					
20. คุณภาพเครื่องมือ	255			6.165	.000*	0.131	0.942	-
ไม่ระบุ	9	0.292	0.221					
ปานกลาง	25	0.259	0.137					
ดีมาก	117	0.240	0.245					
ดี	104	0.239	0.338					
21. การเปรียบเทียบ	255			12.582	0.000*	31.649	0.000*	Dunnett T3
pretest-posttest	31	0.566	0.264	1) pretest-posttest > F-test, เปรียบเทียบความสัมพันธ์,				
t-test E group C Group	24	0.370	0.349	เปรียบเทียบตัวแปรตามระหว่างกลุ่มตัวแปรต้น, ทดสอบความ				
เปรียบเทียบความสัมพันธ์	67	0.344	0.269	คงทน				
เปรียบเทียบตัวแปรตามระหว่างกลุ่มตัวแปรต้น	123	0.108	0.121	2) t-test E group C Group > เปรียบเทียบตัวแปรตามระหว่าง				
F-test	4	0.077	0.150	*แตกต่างกันที่ระดับ .05				
ทดสอบความคงทน	6	-0.163	0.317					
22. สถิติที่ใช้วิเคราะห์	255			14.001	.000*	23.748	.000*	Dunnett T3
t-test	45	0.418	0.364	1) t-test, correlation, สถิติอื่น ๆ > F-test				
สถิติอื่น ๆ (z-test, chi-square)	12	0.388	0.247	*แตกต่างกันที่ระดับ .05				
correlation	60	0.357	0.276					
F-test	138	0.125	0.177					
23. การควบคุมตัวแปร	255			8.728	.000*	8.311	.000*	Dunnett T3
matching	16	0.482	0.427	1) matching > ไม่ใช้การทดลอง				
randomization	15	0.453	0.368	2) randomization > ไม่ใช้การทดลอง				
blocking	3	0.397	0.223	*แตกต่างกันที่ระดับ .05				
ไม่ระบุ/ไม่มีกรควบคุม	30	0.320	0.351					
ไม่ใช้การทดลอง	191	0.193	0.218					

ตารางที่ 4.16 (ต่อ) ผลการวิเคราะห์ความแตกต่างของค่าเฉลี่ยสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์จำแนกตามตัวแปรคุณลักษณะงานวิจัย

คุณลักษณะงานวิจัย	ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์			Test of homogeneity of variance		ANOVA		สถิติทดสอบ
	k	$\bar{r}$	SD	F-test	Sig.	F-test	Sig.	
ด้านคุณภาพงานวิจัย								
24. ระดับนัยสำคัญ	255			12.724	.000*	16.238	.000*	Dunnett T3
ต่างกันที่ .05	73	0.392	0.282	1) ต่างกันที่ .05 > ไม่ระบุ, ไม่ต่างกันที่ .01, ไม่ต่างกันที่ .05, ต่างกันที่ <.01 2) ต่างกันที่ .01 > ไม่ต่างกันที่ .01, ไม่ต่างกันที่ .05, ต่างกันที่ <.01 *แตกต่างกันที่ระดับ .05				
ต่างกันที่ .01	79	0.319	0.314					
ไม่ระบุ	5	0.143	0.092					
ต่างกันที่ <.01	23	0.096	0.145					
ไม่ต่างกันที่ .05	56	0.073	0.123					
ไม่ต่างกันที่ .01	19	0.068	0.057					
25. ระดับคุณภาพงานวิจัย	255			7.685	.001*	35.666	.000*	Dunnett T3
คุณภาพดีมาก	7	0.955	0.051	1) คุณภาพดีมาก > คุณภาพปานกลาง, คุณภาพดี 2) คุณภาพดี > คุณภาพปานกลาง *แตกต่างกันที่ระดับ .05				
คุณภาพดี	154	0.265	0.275					
คุณภาพปานกลาง	94	0.156	0.200					

จากการวิเคราะห์ความแตกต่างของค่าเฉลี่ยสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์สรุปได้ว่า ค่าเฉลี่ยสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แตกต่างกันตามตัวแปรคุณลักษณะงานวิจัยจำนวน 23 ตัวแปร ได้แก่ ปีที่พิมพ์งานวิจัย สาขาที่ผลิตงานวิจัย ประเภทของงานวิจัย ทฤษฎีแนวคิดหลัก ระดับชั้นของกลุ่มตัวอย่าง วัตถุประสงค์ของการวิจัย ชนิดของตัวแปรต้น ชนิดของตัวแปรตาม ลักษณะงานวิจัยแบบแผนการวิจัย เครื่องมือที่ใช้วัดตัวแปรตาม ค่าความเที่ยงของเครื่องมือวัดตัวแปรตาม ชนิดความเที่ยงของเครื่องมือที่ใช้วัดตัวแปรตาม ชนิดความตรงของเครื่องมือวัดตัวแปรตาม ประเภทสมมติฐาน การออกแบบการทดลอง วิธีการเลือกกลุ่มตัวอย่าง ขนาดกลุ่มตัวอย่าง ประเภทการเปรียบเทียบ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ ประเภทการควบคุมตัวแปรแทรกซ้อน ระดับนัยสำคัญ และระดับคุณภาพงานวิจัย ซึ่งสามารถนำไปสร้างสมการถดถอยเพื่อพยากรณ์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของงานวิจัยด้านการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนได้ต่อไป ความแตกต่างของค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ตามตัวแปรคุณลักษณะงานวิจัยสามารถอธิบายได้ดังภาพที่ 4.4

ภาพที่ 4.4 ตัวแปรคุณลักษณะงานวิจัยที่ทำให้ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของงานวิจัยด้านการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมนักเรียนแตกต่างกัน

4.2 วิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างระดับการศึกษาของกลุ่มตัวอย่างกับปัจจัยทั้ง 4 ด้าน

การวิเคราะห์ในส่วนนี้ผู้วิจัยวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างระดับการศึกษาของกลุ่มตัวอย่างกับปัจจัยทั้ง 4 ด้านในรูปของค่าขนาดอิทธิพล ซึ่งระดับการศึกษาแบ่งเป็น การศึกษาระดับอนุบาล ระดับประถมศึกษา ระดับมัธยมศึกษา ระดับปวช./ปวส. และระดับอุดมศึกษา ผลการวิเคราะห์มีรายละเอียด ดังนี้

ตารางที่ 4.17 ความแตกต่างของค่าเฉลี่ยขนาดอิทธิพลระหว่างระดับการศึกษาของกลุ่มตัวอย่างกับปัจจัยทั้ง 4 ด้าน

แหล่งความแปรปรวน	sum of square	df	Mean Square	F	Sig.
ระดับการศึกษา	18.501	4	4.625	6.861	0.007
ปัจจัยทั้ง 4 ด้าน	13.700	3	4.567	56.950	0.845
ปฏิสัมพันธ์ระหว่าง2แหล่ง	1.409	3	0.470	0.327	0.806
Total	350.897	244	1.438		

Dependent Variable: ค่าขนาดอิทธิพลของงานวิจัย

จากตารางที่ 4.17 พบว่า ไม่มีปฏิสัมพันธ์ระหว่างระดับการศึกษาและปัจจัยทั้ง 4 ด้าน แต่ขนาดอิทธิพลแตกต่างกันตามระดับการศึกษาของกลุ่มตัวอย่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05 ผู้วิจัยได้นำเสนอค่าเฉลี่ยขนาดอิทธิพลของแต่ละกลุ่ม จำแนกตามระดับการศึกษาของกลุ่มตัวอย่าง และปัจจัยที่ศึกษาทั้ง 4 ด้าน ดังตารางที่ 4.18

ตารางที่ 4.18 ค่าเฉลี่ยขนาดอิทธิพลแต่ละกลุ่มจำแนกตามระดับการศึกษาของกลุ่มตัวอย่างและปัจจัยทั้ง 4 ด้าน

ปัจจัยทั้ง 4 ด้าน	ค่าขนาดอิทธิพล (f^2)				
	ระดับการศึกษาของกลุ่มตัวอย่าง				
	อนุบาล	ประถมศึกษา	มัธยมศึกษา	ชั้น ปวช./ปวส.	อุดมศึกษา
ปัจจัยด้านภูมิหลังของผู้เรียน	-	0.423	0.363	-	0.128
ปัจจัยด้านครอบครัว	-	1.167	1.147	-	-
ปัจจัยด้านสถานศึกษา	2.526	1.159	1.036	0.246	-
ปัจจัยด้านสังคม	-	-	0.677	-	-

จากตารางที่ 4.18 จะเห็นได้ว่าค่าเฉลี่ยขนาดอิทธิพลแต่ละกลุ่มมีค่าตั้งแต่ 0.128 ถึง 2.526 จำแนกได้ดังนี้ **ปัจจัยด้านภูมิหลังของผู้เรียน** มีอิทธิพลต่อการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนระดับประถมศึกษาในทางบวก ($\bar{d} = 0.423$) มีอิทธิพลต่อการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาในทางบวก ($\bar{d} = 0.363$) และมีอิทธิพลต่อการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนระดับอุดมศึกษาในทางบวก ($\bar{d} = 0.128$) **ปัจจัยด้านครอบครัว** มีอิทธิพลต่อการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมนักเรียนระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษาในทางบวกระดับใกล้เคียงกัน ($\bar{d} = 1.167$ และ $\bar{d} = 1.147$ ตามลำดับ) **ปัจจัยด้านสถานศึกษา** มีอิทธิพลต่อการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนระดับอนุบาลมากที่สุดในทางบวก ($\bar{d} = 2.526$) มีอิทธิพลต่อการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนระดับประถมศึกษาในทางบวก ($\bar{d} = 1.159$) มีอิทธิพลต่อการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาในทางบวก ($\bar{d} = 1.036$) และมีอิทธิพลต่อการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนระดับชั้น ปวช./ปวส. ในทางบวก ($\bar{d} = 0.246$) ส่วนปัจจัยด้านสังคมมีอิทธิพลต่อการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาในทางบวก ($\bar{d} = 0.677$) สามารถสรุปได้ว่า หากต้องการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมนักเรียนโดยเน้นปัจจัยด้านครอบครัว จะพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมนักเรียนระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษาได้เท่าเทียมกัน แต่มีแนวโน้มว่าจะสามารถพัฒนานักเรียนระดับประถมศึกษาได้ดีกว่า แต่หากต้องการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมนักเรียนโดยเน้นที่ปัจจัยด้านสถานศึกษา ระดับชั้นอนุบาลเป็นระดับชั้นที่เหมาะสมที่สุดในการพัฒนา รองมาคือระดับประถมศึกษา ระดับมัธยมศึกษา และระดับอุดมศึกษาตามลำดับ

ผลการวิเคราะห์ที่ผ่านมาพบว่า ปัจจัยด้านครอบครัว และปัจจัยด้านสถานศึกษามีความสัมพันธ์กับการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมนักเรียนมากที่สุด เมื่อวิเคราะห์จำแนกปัจจัยย่อยของปัจจัยด้านครอบครัว กับระดับการศึกษาของกลุ่มตัวอย่าง พบว่า งานวิจัยที่นำมาสังเคราะห์ศึกษาปัจจัยด้านครอบครัวกับกลุ่มตัวอย่างที่เป็นนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษา และระดับมัธยมศึกษาเท่านั้น จึงสามารถเปรียบเทียบได้เพียง 2 ระดับชั้นดังกล่าว ซึ่งพบว่า รูปแบบการเลี้ยงดูแบบเข้มงวดมีอิทธิพลต่อนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาทางบวกในระดับสูง ($\bar{d} = 1.631$) ส่วนการเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตยมีอิทธิพลต่อการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนระดับประถมศึกษามากกว่าระดับมัธยมศึกษา ($\bar{d} = 1.054$ และ $\bar{d} = 0.681$) รายละเอียดดังตารางที่ 4.19

ตารางที่ 4.19 ค่าเฉลี่ยขนาดอิทธิพลแต่ละกลุ่มจำแนกตามระดับการศึกษาของกลุ่มตัวอย่างและปัจจัยย่อยด้านครอบครัว

ปัจจัยด้านครอบครัว	ค่าขนาดอิทธิพล (d)				
	ระดับการศึกษาของกลุ่มตัวอย่าง				
	อนุบาล	ประถมศึกษา	มัธยมศึกษา	ชั้น ปวช./ปวส.	อุดมศึกษา
การเลี้ยงดูแบบเข้มงวด	-	1.631	-	-	-
การเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตย	-	1.054	0.681	-	-
การเลี้ยงดูแบบปล่อยปละละเลย	-	0.114	-	-	-
รูปแบบการเลี้ยงดูในภาพรวม	-	-	1.888	-	-
ความสัมพันธ์และการถ่ายทอดศีลธรรมในครอบครัว	-	0.735	-	-	-

เมื่อวิเคราะห์ค่าขนาดอิทธิพลของปัจจัยย่อยด้านสถานศึกษาจำแนกตามระดับการศึกษาของกลุ่มตัวอย่าง พบว่า การปฏิบัติของครูและสภาพแวดล้อมในสถานศึกษา รวมถึงการสอนจริยธรรมโดยตรงมีอิทธิพลต่อการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา มากกว่านักเรียนระดับประถมศึกษา ซึ่งมีขนาดอิทธิพลในทางบวก ($d = 1.064$ และ $d = 0.052$, $d = 0.993$ และ $d = 0.435$ ตามลำดับ) ส่วนการสอนจริยธรรมโดยอ้อมมีอิทธิพลในการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมนักเรียนระดับอนุบาลมากที่สุด ($d = 2.526$) รองลงมา คือ ระดับอุดมศึกษา ($d = 1.418$) ระดับประถมศึกษา ($d = 1.348$) ระดับมัธยมศึกษา ($d = 0.992$) และมีอิทธิพลต่อนักเรียนระดับ ปวช./ปวส. น้อยที่สุด ($d = 0.246$) โดยมีอิทธิพลในทางบวกทั้งหมด รายละเอียดดังตารางที่ 4.20

ตารางที่ 4.20 ค่าเฉลี่ยขนาดอิทธิพลแต่ละกลุ่มจำแนกตามระดับการศึกษาของกลุ่มตัวอย่างและ ปัจจัยย่อยด้านสถานศึกษา

ปัจจัยด้านสถานศึกษา	ค่าขนาดอิทธิพล (f^2)				
	ระดับการศึกษาของกลุ่มตัวอย่าง				
	อนุบาล	ประถมศึกษา	มัธยมศึกษา	ชั้น ปวช./ปวส.	อุดมศึกษา
การปฏิบัติของครูและสภาพแวดล้อมในสถานศึกษา	-	0.052	1.064	-	-
การสอนจริยธรรมโดยตรง	-	0.435	0.993	-	-
การสอนจริยธรรมโดยอ้อม	2.526	1.348	0.992	0.246	1.418

4.3 วิเคราะห์ความแปรปรวนของค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์โดยใช้การวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณ (multiple regressions)

จากการวิเคราะห์ความแตกต่างของค่าเฉลี่ยสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ด้วยการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (one way ANOVA) พบว่าค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แตกต่างกันจำแนกตามกลุ่มตัวแปรต้นคุณลักษณะงานวิจัยต่าง ๆ ดังที่ได้นำเสนอในตอนต้นที่ 4.1 นั้น ผู้วิจัยได้คัดเลือกตัวแปรคุณลักษณะงานวิจัยที่ส่งผลให้ค่าเฉลี่ยสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 มาวิเคราะห์ความแปรปรวนของค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์โดยใช้การวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณ (multiple regressions) เพื่อสร้างสมการพยากรณ์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของงานวิจัยที่เกี่ยวกับการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมนักเรียน

ผู้วิจัยได้คัดเลือกตัวแปรคุณลักษณะงานวิจัยที่คาดว่าเป็นตัวแปรทำนายจำนวน 25 ตัวแปร เป็นตัวแปรต่อเนื่องจำนวน 5 ตัวแปร ได้แก่ ปีที่พิมพ์งานวิจัย จำนวนตัวแปรต้น จำนวนตัวแปรตาม ขนาดกลุ่มตัวอย่าง และจำนวนสถิติวิเคราะห์ ตัวแปรจัดประเภทจำนวน 20 ตัวแปร ได้แก่ สาขาวิชาที่ผลิตงานวิจัย ประเภทของงานวิจัย ทฤษฎีแนวคิดหลัก ระดับชั้นของกลุ่มตัวอย่าง วัตถุประสงค์ของการวิจัย ชนิดของตัวแปรต้น ชนิดของตัวแปรตาม ลักษณะงานวิจัย แบบแผนการวิจัย เครื่องมือที่ใช้วัดตัวแปรตาม ชนิดความเที่ยงของเครื่องมือที่ใช้วัดตัวแปรตาม ชนิดความตรงของเครื่องมือวัดตัวแปรตาม ประเภทสมมติฐาน การออกแบบการทดลอง วิธีการเลือกกลุ่มตัวอย่าง ประเภทการเปรียบเทียบ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ การควบคุมตัวแปรแทรกซ้อน ระดับนัยสำคัญ และคุณภาพงานวิจัย

ตัวแปรที่สามารถนำมาวิเคราะห์สมการถดถอย ต้องเป็นตัวแปรที่อยู่ในระดับการวัดแบบ ช่วงหรืออัตราส่วน ซึ่งตัวแปรคุณลักษณะงานวิจัยที่สามารถนำมาวิเคราะห์ได้ทันที คือ ตัวแปร ต่อเนื่องจำนวน 5 ตัวแปร ดังนี้

YEAR	หมายถึง	ปีที่พิมพ์งานวิจัย
NUMIV_1	หมายถึง	จำนวนตัวแปรต้น
NUMDV_1	หมายถึง	จำนวนตัวแปรตาม
NTOTAL_1	หมายถึง	ขนาดกลุ่มตัวอย่าง
NUMANA	หมายถึง	จำนวนสถิติวิเคราะห์

ส่วนตัวแปรคุณลักษณะงานวิจัยที่เป็นตัวแปรจัดประเภท จำนวน 20 ตัวแปรนั้น ผู้วิจัยได้ แปลงให้เป็นตัวแปรหุ่น (dummy variable) ซึ่งมีค่าเป็น 0 และ 1 ได้ตัวแปรหุ่นจำนวน 36 ตัวแปร รวมตัวแปรที่จะนำเข้าสู่สมการถดถอยทั้งหมดจำนวน 41 ตัวแปร รายละเอียดในการกำหนดชื่อตัวแปรและค่าของตัวแปรมีดังต่อไปนี้

ตารางที่ 4.21 ตัวแปรคัมมีคุณลักษณะงานวิจัย

ชื่อตัวแปร	รหัสตัวแปร	ค่าของตัวแปร	
		0	1
ด้านการตีพิมพ์และผู้วิจัย			
1. สาขาวิชาที่ผลิตงานวิจัย			
คัมมีวิจัย/วิธีวิทยาการวิจัย การศึกษา	DRES	สาขาวิชาอื่นๆ	วิจัย/วิธีวิทยาการวิจัยการศึกษา
คัมมีการศึกษาปฐมวัย	DKIND	สาขาวิชาอื่นๆ	การศึกษาปฐมวัย
คัมมีประถมศึกษา	DPRIM	สาขาวิชาอื่นๆ	ประถมศึกษา
2. ประเภทของงานวิจัย			
คัมมีดุชฎีบัณฑิต	DDOC	มหาบัณฑิต	ดุชฎีบัณฑิต
ด้านเนื้อหาของงานวิจัย			
3. ทฤษฎีแนวคิดหลัก			
คัมมีทฤษฎีจิตวิเคราะห์ของ Freud	DFREUD	ทฤษฎีอื่นๆ	ทฤษฎีจิตวิเคราะห์ของ Freud
คัมมีทฤษฎีต้นไม้อจริยธรรม	DTREE	ทฤษฎีอื่นๆ	ทฤษฎีต้นไม้อจริยธรรม
คัมมีทฤษฎีแรงจูงใจทาง จริยธรรมของ Peck และ Havighurst	DPECK	ทฤษฎีอื่นๆ	ทฤษฎีแรงจูงใจทางจริยธรรมของ Peck และ Havighurst

ตารางที่ 4.21 (ต่อ) ตัวแปรที่มีคุณลักษณะงานวิจัย

ชื่อตัวแปร	รหัสตัวแปร	ค่าของตัวแปร	
		0	1
4. ระดับชั้นของกลุ่มตัวอย่าง			
ดํมีประถมศึกษา	DLEVEL	ระดับชั้นอื่นๆ	ประถมศึกษา
5. วัตถุประสงค์ของการวิจัย			
ดํมีศึกษา	DOBJ1	วัตถุประสงค์อื่นๆ	ศึกษา
ดํมีวิจัยและพัฒนา	DOBJ2	วัตถุประสงค์อื่นๆ	วิจัยและพัฒนา
ดํมีศึกษา วิจัยและพัฒนา	DOBJ3	วัตถุประสงค์อื่นๆ	ศึกษา วิจัยและพัฒนา
ดํมีวัดความสัมพันธ์ วิจัย และพัฒนา	DOBJ4	วัตถุประสงค์อื่นๆ	วัดความสัมพันธ์ วิจัยและพัฒนา
6. ชนิดของตัวแปรต้น			
ดํมีด้านครอบครัว	DFAM	ตัวแปรต้นอื่นๆ	ด้านครอบครัว
ดํมีด้านสถานศึกษา	DSCH	ตัวแปรต้นอื่นๆ	ด้านสถานศึกษา
7. ชนิดของตัวแปรตาม			
ดํมีการให้เหตุผล และ พฤติกรรมทางจริยธรรม	DDV	ตัวแปรตามอื่นๆ	การให้เหตุผล และ พฤติกรรมทาง จริยธรรม
ด้านวิธีวิทยาการวิจัย			
8. ลักษณะงานวิจัย			
ดํมีเชิงสหสัมพันธ์	DCOR	งานวิจัยอื่นๆ	งานวิจัยเชิงสหสัมพันธ์
9. แบบแผนการวิจัย			
ดํมี correlation research	DDESI1	แบบแผนอื่นๆ	correlation research
ดํมี comparative study and correlation research	DDESI2	แบบแผนอื่นๆ	comparative study and correlation research
ดํมี lab/experimental research	DDESI3	แบบแผนอื่นๆ	lab/experimental research
10. เครื่องมือที่ใช้วัดตัวแปรตาม			
ดํมีแบบสังเกต	DTYPE	เครื่องมืออื่นๆ	แบบสังเกต
11. ชนิดความเที่ยงของเครื่องมือที่ใช้วัดตัวแปรตาม			
ดํมี Kuder-Richardson	DKUDER	ความเที่ยงอื่นๆ	Kuder-Richardson
ดํมี Alpha	DALPHA	ความเที่ยงอื่นๆ	Alpha

ตารางที่ 4.21 (ต่อ) ตัวแปรที่มีคุณลักษณะงานวิจัย

ชื่อตัวแปร	รหัสตัวแปร	ค่าของตัวแปร	
		0	1
12. ชนิดความตรงของเครื่องมือวัดตัวแปรตาม			
ดัมมี่ความตรงเชิงเนื้อหา	DVAL1	ความตรงอื่นๆ	ความตรงเชิงเนื้อหา
ดัมมี่ความตรงเชิงเนื้อหาและโครงสร้าง	DVAL2	ความตรงอื่นๆ	ความตรงเชิงเนื้อหาและโครงสร้าง
13. ประเภทสมมติฐาน			
ดัมมี่สมมติฐานมีทิศทาง	DHYPO	สมมติฐานอื่นๆ	สมมติฐานมีทิศทาง
14. การออกแบบการทดลอง			
ดัมมี่ The one group pretest posttest design	DEXPER	แบบอื่นๆ	The one group pretest posttest design
15. วิธีการเลือกกลุ่มตัวอย่าง			
ดัมมี่การสุ่มแบบง่าย	DSAMPLE	สุ่มแบบอื่นๆ	การสุ่มแบบง่าย
16. ประเภทการเปรียบเทียบ			
ดัมมี่ t-test E group C Group	DCOMPAR1	แบบอื่นๆ	t-test E group C Group
ดัมมี่ pretest-posttest	DCOMPAR2	แบบอื่นๆ	pretest-posttest
17. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์			
ดัมมี่ t-test	DTTEST	สถิติอื่นๆ	t-test
ดัมมี่ correlation	DSTATCOR	สถิติอื่นๆ	correlation
18. การควบคุมตัวแปร			
ดัมมี่ randomization	DRANDOM	วิธีอื่นๆ	randomization
ดัมมี่ matching	DMATCH	วิธีอื่นๆ	matching
19. ระดับนัยสำคัญ			
ดัมมี่ต่างกันที่ .01	DSIG1	ระดับอื่นๆ	ต่างกันที่ .01
ดัมมี่ต่างกันที่ .05	DSIG2	ระดับอื่นๆ	ต่างกันที่ .05
20. ระดับคุณภาพงานวิจัย			
ดัมมี่คุณภาพดีมาก	DVRYGOOD	ระดับอื่นๆ	คุณภาพดีมาก

ตัวแปรคุณลักษณะงานวิจัยที่สัมพันธ์กับค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญในระดับ .05 มีความสัมพันธ์ในระดับต่ำ มีจำนวน 4 ตัวแปร คือ ดัมมี่ทฤษฎีแรงจูงใจทางจริยธรรม

ของ Peck และ Havighurst (DPECK, $r = 0.151$) ดัชนีวัดอุปประสงค์เพื่อวิจัยและพัฒนา (DOBJ2, $r = 0.150$) ดัชนีชนิดความเที่ยง Kuder-Richardson (DKUDER, $r = 0.154$) ดัชนีการเปรียบเทียบแบบ t-test E group C Group (DCOMPAR1, $r = 0.147$) ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรคุณลักษณะงานวิจัยทั้ง 41 ตัวแปรนำเสนอดังตารางที่ 4.22

ตารางที่ 4.22 ค่าความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรคุณลักษณะงานวิจัยจำนวน 41 ตัวแปร

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	
1.R_EXCOR2	1.000																			
2.YEAR	.400**	1.000																		
3.NUMIV_1	-.037	.317**	1.000																	
4.NUMDV_1	.102	.409**	.048	1.000																
5.NTOTAL_1	-.369**	-.396**	.119	-.115	1.000															
6.NUMANA	.168**	.449**	.614**	.240**	.078	1.000														
7.DRES	.311**	.721**	.531**	.459**	-.204**	.540**	1.000													
8.DKIND	.269**	.138*	-.141*	.266**	-.153*	-.073	-.094	1.000												
9.DPRIM	.208**	-.141*	-.258**	-.133*	-.261**	.001	-.216**	-.065	1.000											
10.DDOC	.389**	.323**	-.121	-.100	-.175**	.104	.076	-.049	-.112	1.000										
11.DFREUD	.094	.363**	.885**	-.098	-.053	.572**	.506**	-.048	-.109	-.083	1.000									
12.DTREE	.431**	.244**	.066	-.058	-.041	.159*	.300**	-.028	-.065	.576**	-.048	1.000								
13.DPECK	.151*	.337**	-.073	.643**	-.230**	.162**	.280**	.057	.117	.190**	-.124*	-.074	1.000							
14.DLEVEL	.194**	.122	-.359**	-.166**	-.356**	-.190**	-.058	-.081	.681**	-.066	-.137*	-.081	.035	1.000						
15.DOBJ1	.164**	.092	-.171**	.149*	-.169**	-.047	-.107	.358**	.243**	-.056	-.054	-.032	-.084	.180**	1.000					
16.DOBJ2	.150*	.167**	-.226**	-.083	-.108	-.104	.026	-.040	.112	.314**	-.068	-.040	.082	.324**	-.046	1.000				
17.DOBJ3	.094	.363**	.885**	-.098	-.053	.572**	.506**	-.048	-.109	-.083	1**	-.048	-.124*	-.137*	-.054	-0.068	1.000			
18.DOBJ4	.030	.410**	.118	.909**	-.065	.283**	.534**	-.050	-.116	-.087	-.085	-.050	.684**	-.144*	-.057	-0.072	-.085	1.000		
19.DFAM	.161**	.073	.121	.083	-.127*	.147*	.250**	-.042	.102	-.011	.119	.060	.117**	.178**	-.048	-0.060	.119	.107	1.000	
MEAN	0.244	35.263	5.275	1.204	997.839	2.118	0.239	0.027	0.129	0.078	0.075	0.027	0.161	0.188	0.035	0.055	0.075	0.082	0.059	
SD	0.278	11.530	4.407	0.593	1063.737	0.936	0.427	0.164	0.336	0.269	0.263	0.164	0.368	0.392	0.185	0.228	0.263	0.275	0.236	

ตารางที่ 4.22 (ต่อ) ค่าความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรคุณลักษณะงานวิจัยจำนวน 41 ตัวแปร

	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31	32	33	34	35	36	37	38
20.DSCH	1.000																		
21.DDV	-0.053	1.000																	
22.DCOR	-0.201**	0.281**	1.000																
23.DDES1	-0.136*	0.384**	0.733**	1.000															
24.DDES2	-0.095	-0.050	0.502**	-0.131*	1.000														
25.DDES3	0.758**	-0.083	-0.295**	-0.216**	-0.148*	1.000													
26.DTYPE	0.442**	-0.061	-0.163**	-0.094	-0.109	0.586**	1.000												
27.DKUDER	0.290**	-0.058	-0.061	0.023	-0.103	0.312**	0.033	1.000											
28.DALPHA	0.536**	0.153*	0.079	0.135*	-0.008	0.326**	0.348**	-0.224**	1.000										
29.DVAL1	0.265**	0.136*	0.137*	-0.060	0.243**	0.198**	0.221**	0.279**	0.195**	1.000									
30.DVAL2	-0.318**	-0.109	-0.019	0.158*	-0.195**	-0.300**	-0.238**	-0.224**	-0.181**	-0.805**	1.000								
31.DHYPO	0.455**	0.263**	0.148*	0.355**	-0.192**	0.294**	0.330**	0.061	0.603**	0.129*	-0.039	1.000							
32.DEXPER	0.302**	-0.032	-0.114	-0.084	-0.057	0.120	0.062	0.141*	0.061	0.155*	-0.125*	0.159*	1.000						
33.DSAMPLE	0.479**	-0.074	-0.140*	-0.192**	-0.131*	0.456**	0.403**	0.196**	0.298**	0.289**	-0.262**	0.238**	-0.026	1.000					
34.DCOMPAR1	0.479**	-0.054	-0.192**	-0.141*	-0.097	0.619**	0.466**	0.064	0.318**	0.096	-0.181**	0.327**	-0.062	0.261**	1.000				
35.DCOMPAR2	0.587**	-0.063	-0.222**	-0.163**	-0.111	0.511**	0.199**	0.340**	0.151*	0.203**	-0.242**	0.159*	0.514**	0.262**	-0.120	1.000			
36.DTTEST	0.617**	-0.078	-0.276**	-0.203**	-0.139*	0.678**	0.214**	0.309**	0.171**	0.122	-0.279**	0.203**	0.413**	0.273**	0.414**	0.552**	1.000		
37.DSTATCOR	-0.167**	0.303**	0.929**	0.739**	0.540**	-0.274**	-0.145*	-0.101	0.124*	0.090	0.023	0.195**	-0.106	-0.243**	-0.179**	-0.206**	-0.257**	1.000	
38.DRANDOM	0.395**	-0.042	-0.149*	-0.109	-0.075	0.506**	0.271**	0.185**	0.165**	0.066	-0.163**	0.171**	0.043	0.344**	0.433**	0.213**	0.409**	-0.139*	1.000
MEAN	0.286	0.027	0.263	0.161	0.082	0.196	0.118	0.106	0.298	0.604	0.298	0.290	0.035	0.161	0.094	0.122	0.176	0.235	0.059
SD	0.453	0.164	0.441	0.368	0.275	0.398	0.323	0.308	0.458	0.490	0.458	0.455	0.185	0.368	0.293	0.327	0.382	0.425	0.236

ตารางที่ 4.22 (ต่อ) ค่าความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรคุณลักษณะงานวิจัยจำนวน 41 ตัวแปร

	39	40	41	42
39.DMATCH	1.000			
40.DSIG1	-0.138*	1.000		
41.DSIG2	0.265**	-0.424**	1.000	
42.DVRYGOOD	-0.043	0.251**	-0.106	1.000
MEAN	0.063	0.310	0.286	0.027
SD	0.243	0.463	0.453	0.164

จากการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรต้น คือ ตัวแปรคุณลักษณะงานวิจัยทั้ง 41 ตัวแปร พบว่า มีตัวแปรที่มีค่าความสัมพันธ์เกิน 0.80 ซึ่งหมายความว่า ตัวแปรที่มีความสัมพันธ์กันเอง ยังไม่เหมาะสมในการนำเข้าสู่สมการถดถอย ผู้วิจัยจึงได้ตรวจสอบภาวะร่วมเส้นตรงพหุ (multicollinearity) ของตัวแปรคุณลักษณะงานวิจัยโดยพิจารณาจากค่า VIF (variance inflation factor) ต้องมีค่าไม่เกิน 10 และค่า tolerance ต้องมีค่าไม่ต่ำกว่า 0.10 พบว่ามีตัวแปรที่ไม่ผ่านเกณฑ์การตรวจสอบจำนวน 12 ตัวแปร ได้แก่ ปีที่พิมพ์งานวิจัย (YEAR) จำนวนตัวแปรต้น (NUMIV_1) จำนวนตัวแปรตาม (NUMDV_1) สาขาวิจัย/วิธีวิทยาการวิจัยการศึกษา(DRES) สาขาประถมศึกษา (DPRIM) กลุ่มตัวอย่างระดับประถมศึกษา (DLEVEL) วัตถุประสงค์ศึกษา วิจัยและ พัฒนา (DOBJ3) งานวิจัยเชิงสหสัมพันธ์ (DCOR) แบบแผนการวิจัย correlation research (DDESI1) แบบแผนการวิจัย comparative study and correlation research (DDESI2) แบบแผนการวิจัยlab/experimental research (DDESI3) สถิติวิเคราะห์ correlation (DSTATCOR) ทำให้เหลือตัวแปรที่เหมาะสมในการวิเคราะห์การถดถอยจำนวน 29 ตัวแปร

การวิเคราะห์การถดถอยเพื่ออธิบายความแปรปรวนของค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของงานวิจัย ใช้วิธีการ ENTER ตัวแปรเข้าไปในสมการถดถอย ผู้วิจัยแบ่งตัวแปรต้นออกเป็น 4 ชุด เรียงตามความสำคัญที่อาจส่งผลต่อค่าดัชนีมาตรฐานของงานวิจัยก่อนหลังตามลำดับ ดังนี้ ชุดที่ 1 กลุ่มตัวแปรคุณลักษณะงานวิจัยด้านคุณภาพงานวิจัย มี 1 ตัวแปร คือ ตัวแปรดัชนีคุณภาพดี มาก (DVRYG00D) ชุดที่ 2 กลุ่มตัวแปรคุณลักษณะงานวิจัยด้านวิธีวิทยาการวิจัย มี 17 ตัวแปร คือ ขนาดกลุ่มตัวอย่าง (NTOTAL_1) จำนวนสถิติวิเคราะห์ (NUMANA) ตัวแปรดัชนีแบบสังเกต (DTYPE) ตัวแปรดัชนี Kuder-Richardson (DKUDER) ตัวแปรดัชนี Alpha (DALPHA) ตัวแปรดัชนีความตรงเชิงเนื้อหา (DVAL1) ตัวแปรดัชนีความตรงเชิงเนื้อหาและโครงสร้าง (DVAL2) ตัวแปรดัชนีสมมติฐานมีทิศทาง (DHYP0) ตัวแปรดัชนี The one group pretest posttest design (DEXPER) ตัวแปรดัชนีการสุ่มแบบง่าย (DSAMPLE) ตัวแปรดัชนี t-test E group C Group (DCOMPAR1) ตัวแปรดัชนี pretest-posttest (DCOMPAR2) ตัวแปรดัชนี t-test (DTTEST) ตัวแปรดัชนี randomization (DRANDOM) ตัวแปรดัชนี matching (DMATCH) ตัวแปรดัชนีระดับนัยสำคัญต่างกันที่ .01 (DSIG1) ตัวแปรดัชนีระดับนัยสำคัญต่างกันที่ .05 (DSIG2) ชุดที่ 3 กลุ่มตัวแปรคุณลักษณะงานวิจัยด้านเนื้อหาของงานวิจัย มี 9 ตัวแปร คือ ตัวแปรดัชนีทฤษฎีจิตวิเคราะห์ของ Freud (DFREUD) ตัวแปรดัชนีทฤษฎีต้นไม้จริยธรรม (DTREE) ตัวแปรดัชนีทฤษฎีแรงจูงใจทางจริยธรรมของ Peck และ Havighurst (DPECK) ตัวแปรดัชนีศึกษา (DOBJ1) ตัวแปรดัชนีวิจัยและพัฒนา (DOBJ2) ตัวแปรดัชนีวัดความสัมพันธ์ วิจัย และ

พัฒนา (DOBJ4) ตัวแปรต้นมีด้านครอบครัว (DFAM) ตัวแปรต้นมีด้านสถานศึกษา (DSCH) ตัวแปรต้นมีการให้เหตุผล และพฤติกรรมทางจริยธรรม (DDV) ชุดที่ 4 กลุ่มตัวแปรคุณลักษณะงานวิจัยด้านการตีพิมพ์และผู้วิจัย มี 2 ตัวแปร คือ ตัวแปรต้นมีการศึกษาปฐมวัย (DKIND) และตัวแปรต้นมีคุณวิบัติ (DDOC)

ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรคุณลักษณะงานวิจัยกับค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ พบว่า ตัวแปรคุณลักษณะงานวิจัยทั้ง 29 ตัวแปรมีความสัมพันธ์กับสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ มีค่าความสัมพันธ์อยู่ในช่วง -0.37 ถึง 0.43 ตัวแปรคุณลักษณะงานวิจัยที่มีความสัมพันธ์กับค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับนัยสำคัญ .01 ได้แก่ ตัวแปรต้นมีคุณภาพดีมาก (DVRGOOD) ขนาดกลุ่มตัวอย่าง (NTOTAL_1) จำนวนสถิติวิเคราะห์ (NUMANA) ตัวแปรต้นมีแบบสังเกต (DTYPE) ตัวแปรต้นมี Alpha (DALPHA) ตัวแปรต้นมีความตรงเชิงเนื้อหา(DVAL1) ตัวแปรต้นมีความตรงเชิงเนื้อหาและโครงสร้าง (DVAL2) ตัวแปรต้นมีสมมติฐานมีทิศทาง (DHYP0) ตัวแปรต้นมี The one group pretest posttest design (DEXPER) ตัวแปรต้นมีการสุ่มแบบง่าย (DSAMPLE) ตัวแปรต้นมี pretest-posttest (DCOMPAR2) ตัวแปรต้นมี t-test (DTTEST) ตัวแปรต้นมี randomization (DRANDOM) ตัวแปรต้นมี matching (DMATCH) ตัวแปรต้นมีระดับนัยสำคัญต่างกันที่ .01 (DSIG1) ตัวแปรต้นมีระดับนัยสำคัญต่างกันที่ .05 (DSIG2) ตัวแปรต้นมีทฤษฎีต้นไม้จริยธรรม (DTREE) ตัวแปรต้นมีประถมศึกษา (DLEVEL) ตัวแปรต้นมีศึกษา (DOBJ1) ตัวแปรต้นมีด้านครอบครัว (DFAM) ตัวแปรต้นมีด้านสถานศึกษา (DSCH) ตัวแปรต้นมีการให้เหตุผล และพฤติกรรมทางจริยธรรม (DDV) ตัวแปรต้นมีการศึกษาปฐมวัย (DKIND) ตัวแปรต้นมีคุณวิบัติ (DDOC) ส่วนงานวิจัยที่มีความสัมพันธ์กับค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับนัยสำคัญ .05 ได้แก่ ตัวแปรต้นมี Kuder-Richardson (DKUDER) ตัวแปรต้นมี t-test E group C Group (DCOMPAR1) ตัวแปรต้นมีทฤษฎีแรงจูงใจทางจริยธรรมของ Peck และ Havighurst (DPECK) ตัวแปรต้นมีวิจัยและพัฒนา (DOBJ2) ตัวแปรต้นมีคุณลักษณะงานวิจัยส่วนใหญ่มีความสัมพันธ์ไม่เกิน 0.80 ซึ่งสอดคล้องกับเกณฑ์การตรวจสอบภาวะร่วมเส้นตรงพหุ (multicollinearity) รายละเอียดความสัมพันธ์ดังตารางที่ 4.23

ผลการวิเคราะห์การถดถอย พบว่า โมเดลที่ 1 เกิดจากตัวแปรชุดที่ 1 ประกอบด้วย ตัวแปรตั้งมีงานวิจัยคุณภาพดีมากมีสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณเท่ากับ 0.431 สามารถทำนายค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของงานวิจัยได้ร้อยละ 18.50 โดยโมเดลชุดที่ 1 มีค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยแตกต่างจากศูนย์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อเพิ่มตัวแปรชุดที่ 2 ซึ่งเป็นตัวแปรคุณลักษณะงานวิจัยด้านวิวิธวิทยาการวิจัย เข้าไปอีก 17 ตัวแปร ทำให้ได้โมเดลที่ 2 มีตัวแปรทั้งหมด 18 ตัวแปร มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณเท่ากับ 0.777 สามารถทำนายค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของงานวิจัยได้ร้อยละ 60.40 เพิ่มขึ้นร้อยละ 41.90 โดยโมเดลชุดที่ 2 มีค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยแตกต่างจากศูนย์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อเพิ่มตัวแปรชุดที่ 3 ซึ่งเป็นตัวแปรคุณลักษณะงานวิจัยด้านเนื้อหาของงานวิจัย เข้าไปอีก 7 ตัวแปร ทำให้ได้โมเดลที่ 3 มีตัวแปรทั้งหมด 25 ตัวแปร มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณเท่ากับ 0.807 สามารถทำนายค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของงานวิจัยได้ร้อยละ 65.20 เพิ่มขึ้นร้อยละ 4.8 โดยโมเดลชุดที่ 3 มีค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยแตกต่างจากศูนย์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อเพิ่มตัวแปรชุดที่ 4 ซึ่งเป็นตัวแปรคุณลักษณะงานวิจัยด้านการตีพิมพ์และผู้วิจัย เข้าไปอีก 2 ตัวแปร ทำให้ได้โมเดลที่ 4 มีตัวแปรทั้งหมด 27 ตัวแปร มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณเท่ากับ 0.814 สามารถทำนายค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของงานวิจัยได้ร้อยละ 66.30 เพิ่มขึ้นร้อยละ 1.1 โดยโมเดลชุดที่ 4 มีค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยแตกต่างจากศูนย์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 รายละเอียดดังตารางที่ 4.24

ตารางที่ 4.24 ผลการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณของค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของงานวิจัยด้านการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมนักเรียน

ตัวแปร	โมเดลที่ 1			โมเดลที่ 2			โมเดลที่ 3			โมเดลที่ 4		
	b	SE	β	b	SE	β	b	SE	β	B	SE	β
DVRYGOOD	0.731	0.096	0.431*	0.714	0.078	0.421*	0.811	0.084	0.478*	0.789	0.105	0.465*
NTOTAL_1				0.000	0.000	-0.144*	0.000	0.000	-0.102	0.000	0.000	-0.116*
NUMANA				0.034	0.015	0.115*	-0.007	0.021	-0.023	-0.010	0.021	-0.035
DTYPE				0.155	0.048	0.180*	0.251	0.053	0.292*	0.216	0.054	0.251*
DKUDER				-0.027	0.049	-0.030	0.022	0.053	0.025	0.043	0.053	0.047
DALPHA				0.006	0.039	0.010	0.075	0.046	0.124	0.064	0.046	0.106
DVAL1				-0.046	0.049	-0.082	-0.041	0.049	-0.073	-0.074	0.050	-0.131
DVAL2				-0.019	0.048	-0.031	-0.054	0.048	-0.089	-0.087	0.049	-0.143
DHYPO				0.043	0.038	0.070	-0.029	0.045	-0.047	-0.045	0.045	-0.074
DEXPER				0.028	0.092	0.019	0.022	0.106	0.014	0.078	0.108	0.052
DSAMPLE				0.041	0.041	0.054	0.051	0.040	0.067	0.027	0.041	0.036
DCOMPAR1				-0.006	0.067	-0.006	0.126	0.075	0.132	0.132	0.074	0.139
DCOMPAR2				0.269	0.061	0.317*	0.437	0.067	0.515*	0.422	0.067	0.497*
DTTEST				-0.075	0.064	-0.103	-0.041	0.063	-0.057	-0.072	0.064	-0.099
DRANDOM				0.065	0.072	0.055	0.010	0.074	0.008	-0.034	0.076	-0.029
DMATCH				0.117	0.081	0.102	0.179	0.081	0.156*	0.205	0.081	0.179*
DSIG1				0.083	0.033	0.139*	0.066	0.033	0.110*	0.054	0.033	0.090
DSIG2				0.166	0.033	0.271*	0.152	0.036	0.247*	0.155	0.035	0.253*
DFREUD							0.237	0.089	0.224*	0.267	0.088	0.253*
DPECK							-0.158	0.056	-0.210*	-0.177	0.057	-0.234*
DOBJ1							0.022	0.079	0.015	-0.001	0.079	-0.001
DOBJ2							0.003	0.081	0.002	-0.012	0.087	-0.010
DOBJ4							0.224	0.075	0.222*	0.236	0.078	0.234*
DFAM							0.041	0.059	0.035	0.064	0.059	0.054
DSCH							-0.184	0.057	-0.299*	-0.166	0.057	-0.271*
DKIND										0.257	0.094	0.151*
DDOC										0.052	0.067	0.050
CONSTANT		0.224			0.082			0.154			0.201	
R		0.431			0.777			0.807			0.814	
R ²		0.185			0.604			0.652			0.663	
R ² Change		0.185			0.419			0.048			0.011	
Adjusted R ²		0.182			0.574			0.614			0.623	
F		57.592			20.006			17.137			16.547	
p-value		0.000			0.000			0.000			0.000	

*p < .05, n = 255 Dependent Variable: ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของงานวิจัย

หมายเหตุ DVRYGOOD = คุณภาพงานวิจัยระดับดีมาก, NTOTAL_1 = ขนาดกลุ่มตัวอย่าง, NUMANA = จำนวนสถิติที่ใช้วิเคราะห์, DTYPE = การใช้แบบสังเกตตัวแปรตาม, DKUDER = ชนิดความเที่ยงที่ใช้วัดตัวแปรตาม คือ Kuder Richadson, DALPHA = ชนิดความเที่ยงที่ใช้วัดตัวแปรตาม คือ Alpha Coefficient, DVAL1 = การใช้ความตรงเชิงเนื้อหาวัดตัวแปรตาม, DVAL2 = การใช้ความตรงเชิงเนื้อหาและโครงสร้างวัดตัวแปรตาม, DHYPO = การตั้งสมมติฐานแบบมีทิศทาง, DEXPER = การออกแบบการทดลองแบบ The one group pretest posttest design, DSAMPLE = การสุ่มแบบง่าย, DCOMPAR1 = การเปรียบเทียบผลกลุ่มทดลองกับกลุ่มควบคุม, DCOMPAR2 = การเปรียบเทียบผลก่อนเรียนหลังเรียน, DTTEST = การใช้สถิติ t-test ในการเปรียบเทียบ, DRANDOM = การใช้วิธีการสุ่มในการควบคุมตัวแปรแทรกซ้อน, DMATCH = การใช้วิธีจับคู่ในการควบคุมตัวแปรแทรกซ้อน, DSIG1 = การทดสอบที่ระดับนัยสำคัญ .01, DSIG2 = การทดสอบที่ระดับนัยสำคัญ .05, DFREUD = การใช้ทฤษฎีจิตวิเคราะห์ของ Freud, DPECK = การใช้ทฤษฎีแรงจูงใจทางจริยธรรมของ Peck และ Havighurst, DLEVEL = กลุ่มตัวอย่าง ระดับชั้นประถม (ช่วงชั้นที่ 1 และช่วงชั้นที่ 2), DOBJ1 = การใช้วัตถุประสงค์การวิจัยเพื่อศึกษา, DOBJ2 = การใช้วัตถุประสงค์การวิจัยเพื่อวิจัยและพัฒนา, DOBJ4 = การใช้วัตถุประสงค์การวิจัยเพื่อวัดความสัมพันธ์ วิจัยและพัฒนา, DFAM = การศึกษาตัวแปรต้นด้านครอบครัว, DSCH = การศึกษาตัวแปรต้นด้านสถานศึกษา, DKIND = งานวิจัยของสาขาวิชาประถมศึกษา, DDOC = งานวิจัยระดับคุษฎีบัณฑิต

จากตารางแสดงผลการวิเคราะห์การถดถอย สามารถเขียนสมการถดถอยเพื่อพยากรณ์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ซึ่งเป็นค่าดัชนีมาตรฐานที่ได้จากงานวิจัยที่ศึกษาเกี่ยวกับการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมนักเรียน โดยแบ่งเป็นสมการถดถอยพหุคูณในรูปคะแนนดิบ และคะแนนมาตรฐานของทั้ง 4 โมเดล ค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยที่พิมพ์ด้วยตัวเอนหนา มีค่าสัมประสิทธิ์ที่แตกต่างจากศูนย์อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 สมการถดถอยที่ใช้พยากรณ์ค่าดัชนีมาตรฐานสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เขียนได้ดังนี้

สมการในรูปคะแนนดิบ

สมการพยากรณ์โมเดลที่ 1

$$\hat{T} = 0.224 + 0.731(DVRYGOOD)$$

สมการพยากรณ์โมเดลที่ 2

$$\hat{f} = 0.082 + 0.714(DVRYGOOD) + 0.034(NUMANA) + 0.155(DTYPE) - 0.027(DKUDER) + 0.006(DALPHA) - 0.046(DVAL1) - 0.019(DVAL2) + 0.043(DHYPO) + 0.028(DEXPER) + 0.041(DSAMPLE) - 0.006(DCOMPAR1) + 0.269(DCOMPAR2) - 0.075(DTTEST) + 0.065(DRANDOM) + 0.117(DMATCH) + 0.083(DSIG1) + 0.166(DSIG2)$$

สมการพยากรณ์โมเดลที่ 3

$$\hat{f} = 0.154 + 0.811(DVRYGOOD) - 0.007(NUMANA) + 0.251(DTYPE) + 0.022(DKUDER) + 0.075(DALPHA) - 0.041(DVAL1) - 0.054(DVAL2) - 0.029(DHYPO) + 0.022(DEXPER) + 0.051(DSAMPLE) + 0.126(DCOMPAR1) + 0.437(DCOMPAR2) - 0.041(DTTEST) + 0.010(DRANDOM) + 0.179(DMATCH) + 0.066(DSIG1) + 0.152(DSIG2) + 0.237(DFREUD) - 0.158(DPECK) + 0.022(DOBJ1) + 0.003(DOBJ2) + 0.224(DOBJ4) + 0.041(DFAM) - 0.184(DSCH)$$

สมการพยากรณ์โมเดลที่ 4

$$\hat{f} = 0.201 + 0.789(DVRYGOOD) - 0.010(NUMANA) + 0.216(DTYPE) + 0.043(DKUDER) + 0.064(DALPHA) - 0.074(DVAL1) - 0.087(DVAL2) - 0.045(DHYPO) + 0.078(DEXPER) + 0.027(DSAMPLE) + 0.132(DCOMPAR1) + 0.422(DCOMPAR2) - 0.072(DTTEST) - 0.034(DRANDOM) + 0.205(DMATCH) + 0.054(DSIG1) + 0.155(DSIG2) + 0.267(DFREUD) - 0.177(DPECK) - 0.001(DOBJ1) - 0.012(DOBJ2) + 0.236(DOBJ4) + 0.064(DFAM) - 0.166(DSCH) + 0.257(DKIND) + 0.052(DDOC)$$

สมการในรูปแบบคะแนนมาตรฐาน

สมการพยากรณ์โมเดลที่ 1

$$\hat{z}_r = 0.431(DVRYGOOD)$$

สมการพยากรณ์โมเดลที่ 2

$$\hat{z}_r = 0.714(DVRYGOOD) - 0.144(NTOTAL_1) + 0.115(NUMANA) + 0.180(DTYPE) - 0.030(DKUDER) + 0.010(DALPHA) - 0.082(DVAL1) - 0.031(DVAL2) + 0.070(DHYPO) + 0.019(DEXPER) + 0.054(DSAMPLE) - 0.006(DCOMPAR1) + 0.317(DCOMPAR2) - 0.103(DTTEST) + 0.055(DRANDOM) + 0.102(DMATCH) + 0.139(DSIG1) + 0.271(DSIG2)$$

สมการพยากรณ์โมเดลที่ 3

$$\hat{Z}_r = 0.478(DVRYGOOD) - 0.102(NTOTAL\_1) - 0.023(NUMANA) + 0.292(DTYPE) + 0.025(DKUDER) + 0.124(DALPHA) - 0.073(DVAL1) - 0.089(DVAL2) - 0.047(DHYPO) + 0.014 (DEXPER) + 0.067(DSAMPLE) + 0.132(DCOMPAR1) + 0.515(DCOMPAR2) - 0.057(DTTEST) + 0.008(DRANDOM) + 0.156(DMATCH) + 0.110(DSIG1) + 0.247(DSIG2) + 0.224(DFREUD) - 0.210(DPECK) + 0.015(DOBJ1) + 0.002(DOBJ2) + 0.222(DOBJ4) + 0.035(DFAM) - 0.299(DSCH)$$

สมการพยากรณ์โมเดลที่ 4

$$\hat{Z}_r = 0.465(DVRYGOOD) - 0.116(NTOTAL\_1) - 0.035(NUMANA) + 0.251(DTYPE) + 0.047 (DKUDER) + 0.106(DALPHA) - 0.131(DVAL1) - 0.143(DVAL2) - 0.074(DHYPO) + 0.052 (DEXPER) + 0.036(DSAMPLE) + 0.139(DCOMPAR1) + 0.497(DCOMPAR2) - 0.099(DTTEST) - 0.029(DRANDOM) + 0.179(DMATCH) + 0.090(DSIG1) + 0.253(DSIG2) + 0.253(DFREUD) - 0.234(DPECK) - 0.001(DOBJ1) - 0.010(DOBJ2) + 0.234(DOBJ4) + 0.054(DFAM) - 0.271(DSCH) + 0.151(DKIND) + 0.050(DDOC)$$

การแปลความหมายสมการพยากรณ์ ผู้วิจัยเลือกใช้สมการพยากรณ์ในโมเดลที่ 2 เนื่องจากเป็นโมเดลที่สัมพันธ์กับค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของงานวิจัยเกี่ยวกับการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนในระดับค่อนข้างสูง และสามารถเป็นตัวแปรทำนายได้ดี ด้วยจำนวนตัวแปรที่เหมาะสม จะเห็นได้ว่า เมื่อเพิ่มตัวแปรเข้าไปในโมเดลที่ 3 และโมเดลที่ 4 ความสามารถในการพยากรณ์ค่าดัชนีมาตรฐานเพิ่มขึ้นเพียงเล็กน้อยเท่านั้น เพราะฉะนั้นสมการพยากรณ์ในโมเดลที่ 2 จึงมีความเหมาะสมที่สุด ผู้วิจัยได้แปลความหมายเฉพาะตัวแปรที่มีค่าสัมประสิทธิ์ถดถอยที่ต่างจากศูนย์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติในรูปคะแนนดิบดังนี้

สมการพยากรณ์ในรูปคะแนนดิบ

ถ้าคะแนนคุณภาพงานวิจัยอยู่ในระดับดีมากจะทำให้ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของงานวิจัยเพิ่มขึ้น 0.714 หน่วย เมื่อตัวแปรอื่น ๆ คงที่ ถ้าจำนวนสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์เพิ่มขึ้น 1 หน่วย จะทำให้ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของงานวิจัยเพิ่มขึ้น 0.034 หน่วย เมื่อตัวแปรอื่น ๆ คงที่ ถ้าใช้แบบสังเกตเป็นเครื่องมือในการวัดตัวแปรตาม จะทำให้ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของงานวิจัยเพิ่มขึ้น 0.155 หน่วย เมื่อตัวแปรอื่น ๆ คงที่ ถ้าใช้การเปรียบเทียบผลก่อนเรียนหลังเรียน จะทำให้ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของงานวิจัยเพิ่มขึ้น 0.269 หน่วย เมื่อตัวแปรอื่น ๆ คงที่ ถ้าผล

การทดสอบสมมติฐานมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 จะทำให้ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของงานวิจัยเพิ่มขึ้น 0.083 หน่วย เมื่อตัวแปรอื่น ๆ คงที่ และถ้าผลการทดสอบสมมติฐานมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จะทำให้ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของงานวิจัยเพิ่มขึ้น 0.166 หน่วย เมื่อตัวแปรอื่น ๆ คงที่

ตอนที่ 5 การสังเคราะห์งานวิจัยเชิงคุณภาพด้วยการวิเคราะห์ชาติพันธุ์วรรณนาอภิमान

การวิเคราะห์ต่อไปนี้เป็นผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากงานวิจัยเชิงคุณภาพที่เกี่ยวกับการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมนักเรียนจำนวน 8 เล่ม นำเสนอเป็น 2 ตอน ได้แก่ 5.1 บริบทของงานวิจัยเชิงคุณภาพที่นำมาสังเคราะห์ 5.2 ผลการวิเคราะห์คุณลักษณะงานวิจัยที่ศึกษาเกี่ยวกับการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมนักเรียน 5.3 ผลการประเมินงานวิจัยเชิงคุณภาพ 5.4 ผลการสังเคราะห์การแปลความหมายจากการวิเคราะห์ชาติพันธุ์วรรณนาอภิमान มีรายละเอียดดังนี้

5.1 บริบทของงานวิจัยเชิงคุณภาพที่นำมาสังเคราะห์

งานวิจัยที่เกี่ยวกับการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมนักเรียนที่นำมาสังเคราะห์จำนวน 8 เรื่อง มีบริบทอันเกี่ยวกับสภาพทั่วไปของชุมชน และโรงเรียนดังต่อไปนี้

งานวิจัยเรื่องที่ 1 ศึกษาเกี่ยวกับกระบวนการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรมสำหรับนักเรียนประถมศึกษปีที่ 1 โดยการประยุกต์ใช้กระบวนการแผนที่ผลลัพธ์ ศึกษาที่โรงเรียนเบญจมบพิตร เป็นโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร เขตดุสิต เป็นโรงเรียนขนาดกลาง เปิดทำการสอนตั้งแต่ระดับชั้นอนุบาลถึงชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ในปีการศึกษา 2552 มีนักเรียนทั้งหมด 872 คน บุคลากรทั้งหมด 62 คน ล้อมรอบด้วยสถานที่ราชการ ร่มรื่น สะอาด มีแหล่งเรียนรู้และห้องเรียนธรรมชาติ วิทยุทัศน์โรงเรียน ให้นักเรียนแสวงหาความรู้ควบคู่คุณธรรมบนพื้นฐานความเป็นไทยภายใต้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงและชุมชนมีส่วนร่วม ในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 แบ่งการสอนออกเป็น 2 โปรแกรม ได้แก่ โปรแกรม 2 ภาษา 2 ห้อง และโปรแกรมธรรมดา 1 ห้อง ห้องที่ศึกษาวิจัย คือ ห้องโปรแกรมธรรมดา ผู้ปกครองนักเรียนส่วนใหญ่รับราชการ ประกอบธุรกิจส่วนตัว และรับจ้าง โดยกระบวนการแผนที่ผลลัพธ์เป็นเครื่องมือที่ใช้ติดตามประเมินผลการดำเนินงานแบบมีส่วนร่วมโดยสนใจการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม ความสัมพันธ์กิจกรรม หรือการกระทำของบุคคล กลุ่มบุคคล มีกระบวนการ 3 ขั้นตอน ได้แก่ ขั้นการออกแบบเจตนารมณ์ ขั้นติดตามผลและดำเนินการ และขั้นจัดทำแผนประเมินการดำเนินการเน้นเรื่องความร่วมมือ และสนใจความเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นของผู้มีส่วนร่วม ในที่นี้ คือ ระดับคุณธรรมจริยธรรมในตัวนักเรียนที่เพิ่มสูงขึ้น และความสัมพันธ์ระหว่างบ้าน และโรงเรียนที่มีมากขึ้น

งานวิจัยเรื่องที่ 2 ศึกษาเกี่ยวกับกระบวนการดำเนินงานส่งเสริมคุณธรรมในโรงเรียน รูปแบบกิจกรรม บทบาทผู้เกี่ยวข้อง ปัจจัยความสำเร็จ ปัญหา อุปสรรค และแนวทางแก้ไขจนนำไปสู่ความสำเร็จในการส่งเสริมคุณธรรมจากโรงเรียนที่มีการปฏิบัติดี เก็บข้อมูลแบบพหุกรณีศึกษาจาก 3 โรงเรียน แบ่งตามขนาดโรงเรียน ใหญ่ กลาง เล็ก ดังนี้ โรงเรียนที่ 1 เป็นโรงเรียนขนาดใหญ่ คือ โรงเรียนน้ำพองศึกษา อำเภอเมืองน้ำพอง จังหวัดขอนแก่น เป็นโรงเรียนมัธยมศึกษาเปิดสอนระดับชั้น ม.1 ถึง ม.6 มีบุคลากรทั้งหมด 130 คน นักเรียนทั้งหมด 2,785 คน มี 58 ห้องเรียน ได้รับรางวัลดีเด่นด้านคุณธรรมจริยธรรมดีเด่น ประจำปี 2551 ระดับภาคตะวันออกเฉียงเหนือ มีวิสัยทัศน์ในการจัดการเรียนรู้แบบมีความรู้คู่คุณธรรม พันธกิจ คือ พัฒนาบุคลากรให้มีความรู้ มีคุณธรรม และมีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ เสริมสร้างบรรยากาศการเรียนรู้ พัฒนาเทคโนโลยี และร่วมกับภาคีพัฒนาการศึกษาสู่ความเป็นเลิศ โรงเรียนที่ 2 เป็นโรงเรียนขนาดกลาง คือ โรงเรียนหาดสำราญวิทยาคม อำเภอหาดสำราญ จังหวัดตรัง เป็นโรงเรียนมัธยมศึกษาเปิดสอนระดับชั้น ม.1 ถึง ม.6 มีบุคลากรทั้งหมด 49 คน นักเรียนทั้งหมด 688 คน (ปีการศึกษา 2551) ได้รับรางวัลดีเด่นด้านคุณธรรมจริยธรรมดีเด่น ประจำปี 2550 จากสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน มีวิสัยทัศน์ในการมุ่งพัฒนาระบบคุณภาพ เน้นการจัดการศึกษาแบบมีส่วนร่วม นักเรียนดี เรียนเก่ง เป็นสุขกับการเรียนรู้ สู่ความเป็นไทยในวิถีประชาธิปไตย พันธกิจ คือ ส่งเสริมให้นักเรียนมีคุณธรรมจริยธรรมตามความเชื่อศาสนาตน และเข้าใจศาสนาอื่น ๆ โรงเรียนสุดท้าย เป็นโรงเรียนขนาดเล็ก คือ โรงเรียนบ้านแม่จ้อง อำเภอดอยสะเก็ด จังหวัดเชียงใหม่ มีบุคลากรทั้งหมด 13 คน จำนวนนักเรียนทั้งหมด 98 คน เปิดสอนตั้งแต่ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ถึงระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 มีวิสัยทัศน์ในการดำรงตนตามแนววิถีพุทธ และปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง มีพันธกิจร่วมกับชุมชนในการจัดการศึกษาเชิงพุทธ เหมาะสมสอดคล้องกับสภาพชุมชนและท้องถิ่น ได้รับรางวัลโรงเรียนส่งเสริมคุณธรรมดีเด่น ชนะเลิศระดับประเทศ ปี 2548 และรางวัลโรงเรียนวิถีพุทธต้นแบบของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ปี 2548

งานวิจัยเรื่องที่ 3 ศึกษาเกี่ยวกับความสำเร็จของโครงการคุณธรรมเฉลิมพระเกียรติ “เยาวชนไทย ทำดี ถวายในหลวง” ของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา ในด้านการได้มาของโครงการ การดำเนินโครงการ และผลที่ได้จากโครงการ โดยศึกษาในโรงเรียนชลบุรีสุขบพ อำเภอเมือง ชลบุรี เปิดสอนตั้งแต่ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ถึง ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 มีวิสัยทัศน์ในการมุ่งพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณธรรมจริยธรรม และมีพันธกิจในการจัดการศึกษาเพื่อชุมชน ส่งเสริมความสัมพันธ์ระหว่างชุมชน เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ส่งเสริมศักยภาพบุคลากร ได้รับรางวัลดีเด่นหลายรางวัล

บุคลากรทั้งหมดมี 109 คน จำนวนนักเรียนในปีการศึกษา 2549 มี 2,271 คน สภาพทั่วไปของชุมชนเป็นหมู่บ้านเกษตรกร ไกล้วัดเขาบางทรายพระอารามหลวง เป็นศูนย์กลางการให้บริการแก่ประชาชนหลายประการ

งานวิจัยเรื่องที่ 4 ศึกษาเกี่ยวกับปัจจัยด้านผู้บริหาร ครู และบริบทสิ่งแวดล้อมที่ส่งเสริมคุณธรรมให้กับนักเรียนในเครือข่ายเขตปอด เดอร์ ชาร์ตอร์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1 ศึกษาพร้อม 3 โรงเรียนแล้วสังเคราะห์เป็น 1 กรณี มีนโยบายให้ผู้เรียนรู้จักและเข้าถึงสังคมอันสูงส่งแห่งความเป็นมนุษย์ด้วยการดำรงชีวิตอย่างมีระเบียบวินัย สุขภาพเรียบง่าย และเปี่ยมด้วยเมตตาธรรม เน้นเรื่องการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการกำหนดนโยบายที่เกี่ยวข้องกับการส่งเสริมคุณธรรม ซึ่งทางโรงเรียนจะจัดประชุมปีละ 2 ครั้ง เพื่อรับทราบปัญหาและเป็นแนวทางในการปรับปรุงแก้ไข

งานวิจัยเรื่องที่ 5 ศึกษาเกี่ยวกับรูปแบบการพัฒนาคุณธรรมของนักเรียนโรงเรียนวิถีพุทธที่มีการปฏิบัติดี และวิเคราะห์เปรียบเทียบรูปแบบการพัฒนาคุณธรรมของนักเรียนระหว่างโรงเรียนวิถีพุทธที่มีการปฏิบัติดี 3 โรงเรียน โรงเรียนที่ 1 เป็นโรงเรียนขนาดใหญ่ สังกัดกรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น เปิดสอนตั้งแต่ระดับชั้นอนุบาลถึงระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 มีนักเรียนจำนวน 1,630 คน อยู่ในอำเภอเมือง จังหวัดอ่างทอง มีอาคารเรียน 4 หลัง อาคารละ 1 ชั้น 2 ชั้น 3 ชั้น และ 4 ชั้น ผู้อำนวยการ 1 คน รองผู้อำนวยการ 3 คน ครูประจำการ 5 คน ครูอัตราจ้าง 5 คน พี่เลี้ยงเด็ก 5 คน นักการภารโรง และลูกจ้าง 5 คน สภาพชุมชน เป็นชุมชนเมือง ประชากรหนาแน่น ส่วนใหญ่มีอาชีพรับจ้าง ค้าขาย และรับราชการ มีวัดอยู่บริเวณใกล้เคียง คือ วัดชัยมงคล และวัดไถ่ให้สุทธาวาส มีวัดชัยมงคลสนับสนุนการจัดการเรียนการสอน และจัดกิจกรรมร่วมกัน การบริหารภายใน กระจายอำนาจการบริหารเป็น 4 ฝ่าย ได้แก่ ฝ่ายวิชาการ บริหาร ฝ่ายปกครอง และฝ่ายบริการ โรงเรียนที่ 2 เป็นโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสพฐ. เปิดสอนตั้งแต่ระดับชั้นอนุบาล 1 ถึงประถมศึกษาปีที่ 6 อำเภอเมือง จังหวัดอ่างทอง มีนักเรียนจำนวน 184 คน มีอาคารเรียน 2 หลัง เป็นอาคาร 2 ชั้น 1 หลัง และอาคารอนุบาล 1 หลัง มีผู้อำนวยการ 1 คน รองผู้อำนวยการ 3 คน ครูประจำการ 75 คน ครูอัตราจ้าง 5 คน พี่เลี้ยงเด็ก 5 คน และลูกจ้าง 5 คน สภาพชุมชน เป็นชุมชนกึ่งเมืองกึ่งชนบท ประชากรหนาแน่น ส่วนใหญ่มีอาชีพเป็นเกษตรกร รับจ้าง และค้าขาย มีวัดข้างเป็นศาสนสถานแห่งการเรียนรู้ การบริหารภายใน กระจายอำนาจการบริหารเป็น 4 งาน ได้แก่ งานด้านวิชาการ ด้านกิจการนักเรียน ด้านบริหารและส่งเสริมการศึกษา และด้านความสัมพันธ์กับชุมชน ใช้หลักการบริหารแบบมีส่วนร่วม โรงเรียนที่ 3 เป็นโรงเรียนขนาดใหญ่ สังกัดเอกชน เปิดสอนตั้งแต่ระดับชั้นอนุบาล 1 ถึง ระดับมัธยมศึกษาปีที่ 3 มีนักเรียนจำนวน

1,514 คน อำเภอป่าโมก จังหวัดอ่างทอง มีอาคารเรียน 3 หลัง เป็นอาคารชั้นเดียว สองชั้น และสามชั้น เป็นโรงเรียนสงเคราะห์เด็กกำพร้า เด็กยากจนและเด็กด้อยโอกาส สภาพชุมชน เป็นชุมชนชนบท ประชากรหนาแน่น ตัดวัดสระแก้ว ได้รับการสนับสนุนจากพระสงฆ์จากวัดในการสอนวิชาพระพุทธศาสนาและอบรมนักเรียน นักเรียนเป็นเด็กกำพร้า ยากจน ส่วนใหญ่เป็นเด็กชายเขา เด็กนักเรียนร้อยละ 70 อยู่ในสถานสงเคราะห์ของทางวัด

งานวิจัยเรื่องที่ 6 ศึกษาและเปรียบเทียบบทบาทของครู และผู้ปกครองในการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมนักเรียนในโรงเรียนที่มุ่งส่งเสริมจริยธรรมกับโรงเรียนปกติ โดยสมมติชื่อให้โรงเรียนที่มุ่งส่งเสริมจริยธรรมกับโรงเรียนปกติว่า โรงเรียนสีขาวและโรงเรียนสีเขียว ตามลำดับ โรงเรียนสีขาวเป็นโรงเรียนประจำ เปิดสอนตั้งแต่ระดับปฐมวัย ถึงระดับมัธยมศึกษาปีที่ 6 มีอาคารเรียน 3 ชั้น จำนวน 6 หลัง มีวิสัยทัศน์ในการเป็นศูนย์กลางตัวแบบของสังคม ยึดหลักความเป็นมนุษย์ 5 ประการ คือ ความรักและความเมตตา ความจริงตามสัจธรรม ความประพฤติชอบ ความสงบสุขและอิหิงสา ส่วนโรงเรียนสีเขียวเป็นโรงเรียนประจำ เปิดสอนตั้งแต่ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ถึงระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 มีอาคารเรียน 3 หลัง และอาคารประกอบการ 9 แห่ง มีภารกิจและเป้าหมาย เน้นให้นักเรียนมีคุณภาพ และเป็นเลิศทางวิชาการด้านวิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์ และภาษาอังกฤษ

งานวิจัยเรื่องที่ 7 ศึกษาเกี่ยวกับสภาพการณ์โดยรวมของคุณธรรม 9 ประการในนิสิตนักศึกษาไทย และวางแผนยุทธศาสตร์พัฒนาคุณธรรมนิสิตนักศึกษาไทยโดยใช้วิธีวิเคราะห์ SWOT แล้วนำมาสร้างข้อสรุปอุปนัย เพื่อให้ได้กลไกในการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมด้านครอบครัว ครู เพื่อน การจัดกิจกรรม และการจัดการเรียนการสอน

งานวิจัยเรื่องที่ 8 ศึกษาบทบาทของโรงเรียน ครอบครัว และมัสยิดที่มีต่อการปลูกฝังจริยธรรมแก่นักเรียนโรงเรียนประถมศึกษาในชุมชนมุสลิม ศึกษาแก่นักเรียนไทยมุสลิมระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนลุมพินีอนุบาล ซึ่งสภาพบริบทของโรงเรียนนี้เป็นโรงเรียนระดับชั้นประถมศึกษา มีนักเรียนจำนวน 815 คน (ปีการศึกษา 2528) ครูจำนวน 34 คน มีอาคารเรียน 3 หลัง ตั้งอยู่ที่ตำบลลุมพินี จังหวัด วิถีชีวิต มีความสัมพันธ์กันแบบเครือญาติ ส่วนใหญ่ประกอบอาชีพรับจ้าง ค้าขาย นอกจากนี้ยังมีอุตสาหกรรมในครัวเรือน คือ การทำอิฐจากดินเผา ลักษณะครอบครัวเป็นครอบครัวขยาย สมาชิกในครอบครัวเฉลี่ย ครอบครัวละ 10 คน ลักษณะเด่นของชุมชน คือ มีความสามัคคีในการจัดงานที่เกี่ยวกับศาสนา ปัญหาของชุมชนส่วนใหญ่ คือ การมั่วสุมยาเสพติดของเยาวชน เล่นการพนัน ดื่มสุรา ไม่ประพฤติตามคำสอนของศาสนา มีมัสยิดเป็นศาสนสถานสอนศีลธรรมจริยธรรมตามหลักของศาสนาอิสลาม โดยใช้หลักสุตราศมาคมคุรุสัมพันธ์

ความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนและชุมชนดีมาก เพราะชุมชนสนับสนุนการศึกษา บริจาคอุปกรณ์การศึกษา และช่วยเหลือสถานศึกษาเป็นอย่างดี ส่วนโรงเรียนจะเป็นแหล่งบริการชุมชน โดยการให้ใช้สนามของโรงเรียนจัดงาน และการให้ยืมโต๊ะ เก้าอี้ในการประกอบศาสนพิธีต่าง ๆ

5.2 ผลการวิเคราะห์คุณลักษณะงานวิจัยที่ศึกษาเกี่ยวกับการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมนักเรียน

การวิเคราะห์ข้อมูลในส่วนนี้ นำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับคุณลักษณะงานวิจัยที่ศึกษาการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมนักเรียน แบ่งเป็น คุณลักษณะงานวิจัยด้านการตีพิมพ์และผู้วิจัย ด้านเนื้อหาสาระของงานวิจัย ด้านวิธีวิทยาการวิจัย นำเสนอในรูปแบบตารางการแจกแจงความถี่ ดังตารางที่ 4.25 มีรายละเอียดดังนี้

การวิเคราะห์แจกแจงความถี่ของงานวิจัยที่ศึกษาเกี่ยวกับการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมนักเรียนจำนวน 8 เรื่อง จำแนกตามคุณลักษณะงานวิจัยด้านการตีพิมพ์และผู้วิจัย ด้านเนื้อหาสาระของงานวิจัย ด้านวิธีวิทยาการวิจัย โดยเมื่อจำแนกตามคุณลักษณะงานวิจัยด้านการตีพิมพ์และผู้วิจัยแล้ว พบว่างานวิจัยส่วนใหญ่ตีพิมพ์เผยแพร่ในปี พ.ศ. 2549 (ร้อยละ 37.5) เป็นงานวิจัยของสาขาวิจัย/วิธีวิทยาการศึกษามากที่สุด (ร้อยละ 62.5) ส่วนใหญ่เป็นวิทยานิพนธ์ระดับมหาบัณฑิต (ร้อยละ 87.5) และผู้วิจัยส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง (ร้อยละ 87.5)

เมื่อจำแนกตามคุณลักษณะงานวิจัยด้านเนื้อหาสาระของงานวิจัย พบว่า งานวิจัยส่วนใหญ่ที่นำมาสังเคราะห์อิงทฤษฎีการเรียนรู้ตามเงื่อนไขของ Skinner มากที่สุด (ร้อยละ 50) งานวิจัยส่วนใหญ่สนใจพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษามากที่สุด (ร้อยละ 50) วัตถุประสงค์ของการวิจัยส่วนใหญ่เพื่อวิเคราะห์/สังเคราะห์บทเรียนรู้เกี่ยวกับกระบวนการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมนักเรียนมากที่สุด (ร้อยละ 50) ประเด็นที่ศึกษาส่วนใหญ่เกี่ยวกับด้านสถานศึกษา (ร้อยละ 100) ข้อมูลที่ได้จากงานวิจัยส่วนใหญ่เป็นเรื่องเกี่ยวกับกระบวนการ และการมีส่วนร่วมอย่างละเท่า ๆ กัน (ร้อยละ 87.5) ผลที่ได้จากงานวิจัยส่วนใหญ่เกี่ยวกับกระบวนการปัจจัยส่งผล และอุปสรรคในการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรม (ร้อยละ 87.5) ประโยชน์ที่ได้จากงานวิจัยส่วนใหญ่ คือ ได้แนวทาง และรูปแบบการวางแผนพัฒนาคุณธรรมนักเรียน (ร้อยละ 87.5)

เมื่อจำแนกตามคุณลักษณะงานวิจัยด้านวิธีวิทยาการวิจัยพบว่า แบบแผนการวิจัยมี 2 แบบ ส่วนใหญ่ เป็นแบบ qualitative research (ร้อยละ 75) รองลงมา คือ งานวิจัย R&D (ร้อยละ 25) งานวิจัยส่วนใหญ่ไม่มีสมมติฐานการวิจัย (ร้อยละ 87.5) จำนวนกรณีศึกษาส่วนใหญ่ศึกษากรณีเดียว (ร้อยละ 62.5) ขอบเขตการศึกษาส่วนใหญ่ คือ ศึกษากับบุคคล (ร้อยละ 50) ผู้ให้ข้อมูลส่วนใหญ่เป็นนักเรียน (ร้อยละ 100) รองลงมาคือ ครู และผู้ปกครอง (ร้อยละ 87.5 และร้อยละ 75

ตามลำดับ) การเลือกกลุ่มผู้ให้ข้อมูลส่วนใหญ่ใช้วิธีการเลือกแบบเจาะจง (ร้อยละ 87.5) วิธีเก็บรวบรวมข้อมูลที่ใช้เป็นส่วนใหญ่ คือ การศึกษาจากเอกสาร การสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง และการสนทนากลุ่ม (focus group) (ร้อยละ 87.5) รองลงมาคือ การสังเกตแบบไม่มีส่วนร่วม (ร้อยละ 75) วิธีวิเคราะห์ข้อมูลส่วนใหญ่ใช้วิธีวิเคราะห์เนื้อหา (ร้อยละ 100) รองลงมา คือ การจำแนกชนิดข้อมูล และสร้างข้อสรุปอุปนัย (ร้อยละ 75) วิธีตรวจสอบข้อมูลที่ใช้ส่วนใหญ่ คือ ตรวจสอบตามเค้าด้านวิธีเก็บรวบรวมข้อมูล (ร้อยละ 62.5)

ตารางที่ 4.25 คุณลักษณะงานวิจัยเชิงคุณภาพจำแนกตามตัวแปรจัดประเภท

คุณลักษณะงานวิจัย	ค่าของตัวแปร	จำนวน	ร้อยละ
คุณลักษณะงานวิจัยด้านการตีพิมพ์และผู้วิจัย			
1. ปีที่ตีพิมพ์งานวิจัย	2529	1	12.5
	2548	1	12.5
	2549	3	37.5
	2550	1	12.5
	2551	1	12.5
	2552	1	12.5
	รวม	8	100
2. สาขาที่ผลิตงานวิจัย	วิจัย/วิธีวิทยาการวิจัยการศึกษา	5	62.5
	ประถมศึกษา	1	12.5
	อุดมศึกษา	1	12.5
	สาร์ตดศึกษา	1	12.5
	รวม	8	100
3. ประเภทของงานวิจัย	มหาบบัณฑิต	7	87.5
	ดุขฎฐิบบัณฑิต	1	12.5
	รวม	8	100
4. เพศของผู้วิจัย	หญิง	7	87.5
	ชาย	1	12.5
	รวม	8	100
คุณลักษณะงานวิจัยด้านเนื้อหาสาระของงานวิจัย			
5. ทฤษฎีแนวคิดหลัก	ทฤษฎีการเรียนรู้ตามเงื่อนไขของ Skinner	4	50
	ทฤษฎีพัฒนาการทางจริยธรรมของ Piaget และ Kohlberg	2	25
	ทฤษฎีจิตวิเคราะห์ของ Freud	1	12.5
	ทฤษฎีการเรียนรู้ด้วยตนเอง	1	12.5
	รวม	8	100

ตารางที่ 4.25 (ต่อ) คุณลักษณะงานวิจัยเชิงคุณภาพจำแนกตามตัวแปรจัดประเภท

คุณลักษณะงานวิจัย	ค่าของตัวแปร	จำนวน	ร้อยละ	
6. ระดับชั้นของกลุ่มตัวอย่าง	ประถมศึกษา	4	50	
	มัธยมศึกษา	2	25	
	ประถมต้น	1	12.5	
	อุดมศึกษา	1	12.5	
	รวม	8	100	
7. วัตถุประสงค์ของการวิจัย (งานวิจัยแต่ละเรื่องอาจมีวัตถุประสงค์ของการวิจัยมากกว่า 1 ข้อ)	วิเคราะห์/สังเคราะห์บทเรียนรู้อันเกี่ยวกับกระบวนการส่งเสริมคุณธรรม	4	50	
	ศึกษารูปแบบการพัฒนาคุณธรรมของโรงเรียนวิถีพุทธ	2	25	
	วิเคราะห์ความแตกต่างของรูปแบบการพัฒนาคุณธรรมนักเรียน	2	25	
	ศึกษาเปรียบเทียบบทบาทครูและผู้ปกครอง	2	25	
	สร้างนวัตกรรมคู่มือ/หลักสูตรส่งเสริมคุณธรรม	1	12.5	
	เปรียบเทียบระดับจริยธรรมนักเรียน	1	12.5	
	วิเคราะห์สภาพโดยรวมของคุณธรรมนิสิต	1	12.5	
	วางแผนยุทธศาสตร์พัฒนาคุณธรรมนิสิต	1	12.5	
	ศึกษาบทบาทของโรงเรียนครอบครัวและสถาบันศาสนา	1	12.5	
	ศึกษาความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อบทบาทของโรงเรียน ครอบครัว และศาสนา	1	12.5	
	พัฒนากระบวนการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการปลูกฝังคุณธรรม	1	12.5	
	8. ประเด็นที่ศึกษา (งานวิจัยแต่ละเรื่องอาจมีประเด็นที่ศึกษามากกว่า 1 ประเด็น)	ปัจจัยด้านสถานศึกษา	8	100
		ปัจจัยด้านครอบครัว	3	37.5
		ปัจจัยด้านสังคม	1	12.5
9. ข้อมูลที่ได้จากการศึกษา (งานวิจัยแต่ละเรื่องอาจมีข้อมูลที่ได้จากการศึกษามากกว่า 1 ข้อ)	กระบวนการ	7	87.5	
	การมีส่วนร่วม	7	87.5	
	พฤติกรรม/การกระทำ	6	75	
	ความสัมพันธ์	4	50	

ตารางที่ 4.25 (ต่อ) คุณลักษณะงานวิจัยเชิงคุณภาพจำแนกตามตัวแปรจัดประเภท

คุณลักษณะงานวิจัย	ค่าของตัวแปร	จำนวน	ร้อยละ
10. ผลที่ได้จากงานวิจัย (งานวิจัยแต่ละเรื่องอาจมีข้อมูลที่ได้จากการศึกษามากกว่า 1 ข้อ)	กระบวนการ ปัจจัยส่งผล และอุปสรรคในการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรม	7	87.5
	วัฒนธรรม ขนบธรรมเนียม ประเพณี		
	ความเป็นอยู่ ความเชื่อในการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรม	1	12.5
	ทฤษฎี/ข้อค้นพบที่อธิบายการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรม	1	12.5
11. ประโยชน์ที่ได้จากงานวิจัย (งานวิจัยแต่ละเรื่องอาจมีประโยชน์ที่ได้จากงานวิจัยมากกว่า 1 ข้อ)	ได้แนวทางและรูปแบบการวางแผนพัฒนาคุณธรรมนักเรียน	7	87.5
	ได้ปัจจัยที่ส่งผลต่อการปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรมนักเรียน	2	25
	สร้างความตระหนักแก่ผู้เกี่ยวข้อง	1	12.5
	พัฒนาศาสตร์ทางการศึกษา	1	12.5
คุณลักษณะงานวิจัยด้านวิธีวิทยาการวิจัย			
12. แบบแผนการวิจัย	qualitative research	6	75
	R&D	2	25
	รวม	8	100
13. ประเภทสมมติฐาน	ไม่มีสมมติฐาน	7	87.5
	ไม่มีทิศทาง	1	12.5
	รวม	8	100
14. จำนวนกรณีศึกษา	กรณีศึกษาเดียว	5	62.5
	พหุกรณี-3กรณี	2	25
	พหุกรณี-2กรณี	1	12.5
	รวม	8	100
15. ขอบเขตการศึกษา (งานวิจัยแต่ละเรื่องอาจมีขอบเขตการศึกษามากกว่า 1 ข้อ)	บุคคล	4	50
	กลุ่มบุคคล	3	37.5
	กระบวนการ	3	37.5
	สภาพสังคม/วัฒนธรรม	1	12.5
16. ผู้ให้ข้อมูล (งานวิจัยแต่ละเรื่องอาจมีผู้ให้ข้อมูลมากกว่า 1 ประเภท)	นักเรียน	8	100
	ครู	7	87.5
	ผู้ปกครอง	6	75
	ผู้บริหาร	5	62.5
	พระสงฆ์/แม่ชี	1	12.5

ตารางที่ 4.25 (ต่อ) คุณลักษณะงานวิจัยเชิงคุณภาพจำแนกตามตัวแปรจัดประเภท

คุณลักษณะงานวิจัย	ค่าของตัวแปร	จำนวน	ร้อยละ
17. วิธีเลือกกลุ่มผู้ให้ข้อมูล (งานวิจัยแต่ละเรื่องอาจมีวิธีเลือกกลุ่มผู้ให้ข้อมูล มากกว่า 1 วิธี)	เจาะจง	7	87.5
	บังเอิญ	1	12.5
	ลูกโซ่	1	12.5
18. วิธีเก็บรวบรวมข้อมูล (งานวิจัยแต่ละเรื่องอาจมีวิธีเก็บรวบรวมข้อมูล มากกว่า 1 วิธี)	เอกสาร	7	87.5
	สัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง	7	87.5
	สนทนากลุ่ม	7	87.5
	สังเกตแบบไม่มีส่วนร่วม	6	75
	สังเกตแบบมีส่วนร่วม	5	62.5
	สัมภาษณ์แบบไม่มีโครงสร้าง	4	50
	แบบสอบถาม	2	25
	การสัมภาษณ์	1	12.5
19. วิธีวิเคราะห์ข้อมูล (งานวิจัยแต่ละเรื่องอาจมีวิธีวิเคราะห์ข้อมูล มากกว่า 1 วิธี)	วิเคราะห์เนื้อหา	8	100
	จำแนกชนิดข้อมูล	6	75
	สร้างข้อสรุปแบบอุปนัย	6	75
	วิเคราะห์ทางสถิติ	2	25
	เปรียบเทียบข้อมูล	1	12.5
20. วิธีตรวจสอบข้อมูล (งานวิจัยแต่ละเรื่องอาจมีวิธีตรวจสอบข้อมูล มากกว่า 1 วิธี)	ตรวจสอบสามเส้าด้านวิธีเก็บ รวบรวมข้อมูล	5	62.5
	ตรวจสอบสามเส้าด้านข้อมูล	2	25
	ไม่มีการตรวจสอบข้อมูล	2	25

สำหรับคุณลักษณะงานวิจัยที่เป็นตัวแปรต่อเนื่องมีจำนวน 4 ตัวแปร ได้แก่ จำนวนหน้าทั้งหมด จำนวนหน้าไม่รวมภาคผนวก ขนาดกลุ่มตัวอย่าง และจำนวนคุณธรรมที่ศึกษา นำเสนอในรูปแบบตารางแจกแจงความถี่ ร้อยละ และการกระจายของข้อมูล ดังตารางที่ 4.26 มีรายละเอียดดังนี้

งานวิจัยเชิงคุณภาพที่นำมาสังเคราะห์ทั้ง 8 เล่มมีจำนวนหน้าทั้งหมดเฉลี่ย 302 หน้า จำนวนหน้าสูงสุด 484 หน้า ต่ำสุด 183 หน้า ค่าความเบ้เป็นบวก หรือเบ้ขวา แสดงว่าจำนวนหน้าทั้งหมดของงานวิจัยส่วนใหญ่มีค่าต่ำกว่าค่าเฉลี่ย ไค้การกระจายของข้อมูลกระจายปกติ จำนวนหน้าไม่รวมภาคผนวกเฉลี่ย 252 หน้า สูงสุด 388 หน้า ต่ำสุด 130 หน้า ค่าความเบ้เป็นบวก หรือเบ้ขวา แสดงว่าจำนวนหน้าไม่รวมภาคผนวกของงานวิจัยส่วนใหญ่มีค่าต่ำกว่าค่าเฉลี่ย ไค้การกระจายของข้อมูลกระจายปกติ

ขนาดของกลุ่มตัวอย่างเฉลี่ย 49 คน จำนวนสูงสุด 80 คน ต่ำสุด 15 คน ค่าความเบ้เป็นลบ หรือเบ้ซ้าย แสดงว่าขนาดของกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีค่าสูงกว่าค่าเฉลี่ย ไค้การกระจายของ

ข้อมูลกระจายปกติ จำนวนคุณธรรมที่ศึกษาเฉลี่ย 6 ด้าน จำนวนคุณธรรมจริยธรรมที่ศึกษาสูงสุด 25 ด้าน ต่ำสุด 0 ด้าน ค่าความเบ้เป็นบวก หรือเบ้ขวา แสดงว่าจำนวนคุณธรรมที่ศึกษาส่วนใหญ่ น้อยกว่าค่าเฉลี่ย ไค้งการกระจายของข้อมูลค่อนข้างสูงกว่าปกติ

ตารางที่ 4.26 คุณลักษณะงานวิจัยเชิงคุณภาพจำแนกตามตัวแปรต่อเนื่อง

ตัวแปร	N	Mean	SD	Sk	Ku	Min	Max
จำนวนหน้าทั้งหมด	8	301.50	103.14	0.56	-0.23	183	484
จำนวนหน้าไม่รวมภาคผนวก	8	252.13	87.00	0.17	-0.78	130	388
ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง	8	49.25	22.63	-0.23	-1.06	15	80
จำนวนคุณธรรมที่ศึกษา	8	6.13	8.61	1.80	3.33	0	25

5.3 ผลการประเมินงานวิจัยเชิงคุณภาพ

งานวิจัยเชิงคุณภาพจำนวน 8 เล่ม ส่วนใหญ่เกินกว่าร้อยละ 60 อยู่ในระดับดีมาก ใน 13 ประเด็น ได้แก่ ความเป็นมาสอดคล้องกับชื่อเรื่อง ร้อยละ 87.50 (ค่าเฉลี่ย 3.75) ปัญหาวิจัยและวัตถุประสงค์วิจัยถูกต้อง ร้อยละ 87.5 (ค่าเฉลี่ย 3.88) นิยามศัพท์ชัดเจน ร้อยละ 87.50 (ค่าเฉลี่ย 3.75) กลุ่มตัวอย่างเป็นตัวแทนที่ดี ร้อยละ 62.50 (ค่าเฉลี่ย 3.50) กรณศึกษาเหมาะสม ร้อยละ 100 (ค่าเฉลี่ย 4.00) กระบวนการตรวจสอบครอบคลุม ร้อยละ 87.50 (ค่าเฉลี่ย 3.88) กระบวนการเก็บรวบรวมข้อมูลมีความชัดเจน ร้อยละ 100 (ค่าเฉลี่ย 4.00) การวิเคราะห์ผล นำเชื่อถือ ร้อยละ 62.50 (ค่าเฉลี่ย 3.25) การนำเสนอผลวิจัยถูกต้อง ร้อยละ 75 (ค่าเฉลี่ย 3.50) สรุปผลและแปลผลถูกต้อง ร้อยละ 100 (ค่าเฉลี่ย 4.00) ผลสรุปสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ งานวิจัย ร้อยละ 100 (ค่าเฉลี่ย 4.00) อภิปรายผลกับงานวิจัยในอดีต ร้อยละ 75 (ค่าเฉลี่ย 3.38) และเขียนรายงานวิจัยถูกต้อง ร้อยละ 100 (ค่าเฉลี่ย 4.00) งานวิจัยส่วนใหญ่เกินร้อยละ 60 อยู่ใน ระดับดี ใน 3 ประเด็น ได้แก่ เหตุผลในการทำวิจัยสมเหตุสมผล ร้อยละ 75% (ค่าเฉลี่ย 3.25) อธิบายขั้นตอนการวิจัยชัดเจนเหมาะสม ร้อยละ 62.50 (ค่าเฉลี่ย 3.38) และข้อเสนอแนะเหมาะสม ร้อยละ 62.50 (ค่าเฉลี่ย 3.38)

งานวิจัยส่วนใหญ่เกินร้อยละ 60 มีคุณภาพที่ต้องปรับปรุง ใน 3 ประเด็น ได้แก่ การเขียน ข้อตกลงเบื้องต้น ซึ่งงานวิจัยเชิงคุณภาพทั้ง 8 เล่ม ไม่มีข้อตกลงเบื้องต้นในงานวิจัย ร้อยละ 100% (ค่าเฉลี่ย 1.00) การเขียนข้อจำกัดส่วนใหญ่ไม่ระบุข้อจำกัดในงานวิจัย ร้อยละ 87.50 (ค่าเฉลี่ย 1.25) และในประเด็นเอกสารและงานวิจัยสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ ร้อยละ 87.50 (ค่าเฉลี่ย 1.25) ซึ่งงานวิจัยส่วนใหญ่ยังขาดการสังเคราะห์เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องให้สอดคล้องกับ ปัญหาและวัตถุประสงค์การวิจัย ส่วนผลการประเมินคุณภาพงานวิจัยในภาพรวมของงานวิจัยเชิง

คุณภาพทั้ง 8 เล่ม ค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 2.95 คะแนน ซึ่งสามารถสรุปได้ว่า คุณภาพงานวิจัยเชิงคุณภาพที่นำมาสังเคราะห์ในภาพรวมโดยเฉลี่ยมีคุณภาพระดับดี รายละเอียดดังตารางที่ 4.27

ตารางที่ 4.27 ผลการประเมินคุณภาพงานวิจัยเชิงคุณภาพ

ข้อ	เกณฑ์ที่ประเมิน	ผลการประเมิน					mean	S.D.	แปล
		ไม่ระบุ	ปรับปรุง	พอใช้	ดี	ดีมาก			
1	ชื่อเรื่องชัดเจน	0 0%	3 37.50%	1 12.50%	2 25%	2 25%	2.38	1.30	ดี
2	ความเป็นมา สอดคล้องกับชื่อ เรื่อง	0 0%	0 0%	1 12.50%	0 0%	7 87.50%	3.75	0.71	ดีมาก
3	ปัญหาวิจัยและ วัตถุประสงค์วิจัย ถูกต้อง	0 0%	0 0%	0 0%	1 12.50%	7 87.50%	3.88	0.35	ดีมาก
4	เหตุผลในการทำวิจัย สมเหตุสมผล	0 0%	0 0%	0 0%	6 75%	2 25%	3.25	0.46	ดีมาก
5	ข้อตกลงเหมาะสม	0 0%	8 100%	0 0%	0 0%	0 0%	1.00	0.00	ค่อนข้าง ต่ำ
6	ข้อจำกัดถูกต้อง	0 0%	7 87.50%	0 0%	1 12.50%	0 0%	1.25	0.71	ค่อนข้าง ต่ำ
7	นิยามศัพท์ชัดเจน	0 0%	0 0%	1 12.50%	0 0%	7 87.50%	3.75	0.71	ดีมาก
8	เอกสารเพียงพอ	0 0%	0 0%	3 37.50%	2 25%	3 37.50%	3.00	0.93	ดี
9	เอกสารไทย ต่างประเทศ	5 62.50%	3 37.50%	0 0%	0 0%	0 0%	0.38	0.52	ต่ำ
10	เอกสารสอดคล้อง	0 0%	7 87.50%	0 0%	0 0%	1 12.50%	1.38	1.06	ค่อนข้าง ต่ำ
11	เอกสารทันสมัย	0 0%	4 50.00%	2 25.00%	2 25.00%	0 0%	1.75	0.89	ปาน กลาง
12	ขั้นตอนการวิจัย ชัดเจน	0 0%	0 0%	0 0%	5 62.50%	3 37.50%	3.38	0.52	ดีมาก
13	กลุ่มตัวอย่างเป็นตัว แทนที่ดี	0 0%	0 0%	1 12.50%	2 25.00%	5 62.50%	3.50	0.76	ดีมาก
14	กรณีศึกษาเหมาะสม	0 0%	0 0%	0 0%	0 0%	8 100%	4.00	0.00	ดีมาก
15	กระบวนการ ตรวจสอบครอบคลุม	0 0%	0 0%	0 0%	1 12.50%	7 87.50%	3.88	0.35	ดีมาก

ตารางที่ 4.27 (ต่อ) ผลการประเมินคุณภาพงานวิจัยเชิงคุณภาพ

ข้อ	เกณฑ์ที่ประเมิน	ผลการประเมิน					mean	S.D.	แปล ความ
		ไม่ระบุ	ปรับปรุง	พอใช้	ดี	ดีมาก			
16	เครื่องมือมีคุณภาพ	2	0	3	1	2	2.13	1.55	ปาน กลาง
		25.00%	0%	37.50%	12.50%	25.00%			
17	กระบวนการเก็บ รวบรวมข้อมูลมี ความชัดเจน	0	0	0	0	8	4.00	0.00	ดีมาก
		0%	0%	0%	0%	100%			
18	การวิเคราะห์ น่าเชื่อถือ	0	1	1	1	5	3.25	1.16	ดีมาก
		0%	12.50%	12.50%	12.50%	62.50%			
19	นำเสนอผลถูกต้อง	0	0	2	0	6	3.50	0.93	ดีมาก
		0%	0%	25.00%	0%	75.00%			
20	สรุปผลและแปลผล ถูกต้อง	0	0	0	0	8	4.00	0.00	ดีมาก
		0%	0%	0%	0%	100%			
21	ผลสรุปสอดคล้องกับ วัตถุประสงค์ งานวิจัย	0	0	0	0	8	4.00	0.00	ดีมาก
		0%	0%	0%	0%	100%			
22	อภิปรายผลกับ งานวิจัยในอดีต	1	0	0	1	6	3.38	1.41	ดีมาก
		12.50%	0%	0%	12.50%	75.00%			
23	ข้อเสนอแนะ เหมาะสม	0	0	0	5	3	3.38	0.52	ดีมาก
		0%	0%	0%	62.50%	37.50%			
24	ผลงานวิจัยเป็น ประโยชน์กว้างขวาง	0	2	2	2	2	2.50	1.20	ดี
		0%	25.00%	25.00%	25.00%	25.00%			
25	ผลงานวิจัยใช้ ประโยชน์ทาง วิชาการได้	0	4	3	1	0	1.63	0.74	ปาน กลาง
		0%	50.00%	37.50%	12.50%	0%			
26	เขียนรายงานวิจัย ถูกต้อง	0	0	0	0	8	4.00	0.00	ดีมาก
		0%	0%	0%	0%	100%			
27	คุณภาพโดย ภาพรวม	0	0	0	4	4	3.50	0.53	ดีมาก
		0%	0%	0%	50.00%	50.00%			
รวม	8	39	20	37	114	2.95	0.17	ดี	รวม

5.4 ผลการสังเคราะห์การแปลความหมายจากการวิเคราะห์ชาติพันธุ์วรรณนาอภิमान

การสังเคราะห์ผลวิจัยด้วยการแปลความหมายจากการวิเคราะห์ชาติพันธุ์วรรณนาอภิमान เกี่ยวกับการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนจากงานวิจัยเชิงคุณภาพทั้งหมด 8 เรื่อง ประกอบด้วยผลการสังเคราะห์การแปลความหมายแบบเทียบกลับไปกลับมา (reciprocal translations) ผลการสังเคราะห์การแปลความหมายเชิงหักล้าง (refutational synthesis) และผล

การสังเคราะห์การแปลความหมายเพื่อเสนอประเด็นโต้แย้ง (lines of argument synthesis) โดยมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

5.4.1 ผลการสังเคราะห์การแปลความหมายเทียบกลับไปกลับมา (reciprocal translations)

ประเด็นอุปมา (metaphor) ที่ได้จากการแปลความหมายเทียบกลับไปกลับมาจากงานวิจัยทั้ง 8 เรื่อง ได้ประเด็นอุปมาดังต่อไปนี้

5.4.1.1 การร่วมมือกันส่งเสริมคุณธรรมระหว่างบ้าน ชุมชน วัดและโรงเรียน

จากการศึกษางานวิจัยทั้ง 8 เรื่อง พบสิ่งที่มีความสอดคล้องกันในเรื่องการร่วมมือกันส่งเสริมคุณธรรมระหว่างบ้าน ชุมชน วัดและโรงเรียนในลักษณะของพ่อ แม่ ผู้ปกครองเต็มใจสนับสนุนกิจกรรมของโรงเรียน และให้ความร่วมมือในการช่วยกันควบคุมพฤติกรรมของนักเรียน นอกจากนี้ ชุมชนและวัดยังมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็น และเป็นพี่ปรึกษาของโรงเรียนในการจัดกิจกรรมต่าง ๆ เช่น กิจกรรมทางศาสนา กิจกรรมวันแม่ เป็นต้น เพื่อให้การดำเนินกิจกรรมเป็นไปอย่างเรียบร้อยและถูกต้อง ซึ่งระดับการให้ความร่วมมือของบ้าน ชุมชน และวัด แบ่งได้เป็นการให้ความร่วมมือด้วยการเสนอความคิดเห็น การให้ความร่วมมือด้วยแรงกาย การให้ความร่วมมือด้วยการให้โรงเรียนใช้สถานที่จัดกิจกรรม และการให้ความร่วมมือด้านงบประมาณ โดยมีข้อความที่แสดงความสอดคล้องกันจากงานวิจัยแต่ละเล่ม ดังนี้

ข้อความที่แสดงความสอดคล้องกับประเด็นอุปมาจากงานวิจัยเรื่องที่ 1 มีดังนี้ “เราอยากสนับสนุนเต็มที่ ถ้าคุณครูต้องการอะไรให้บอกได้เลย (1)”, “ถ้าพ่อแม่มักกับครูได้ติดต่อกันอยู่เสมอ ก็จะได้ทราบปัญหาตลอดเวลา (1)”, “ถ้าครูกับพ่อแม่ช่วยกันดูแล ติดตามความประพฤติของนักเรียนเป็นประจำก็น่าจะทำให้เห็นผลบ้าง ไม่มากก็น้อย (1)”, “อยากให้คุณครูสรุปว่านักเรียนแต่ละคนตอนที่อยู่โรงเรียนมีพฤติกรรมเป็นอย่างไร เปลี่ยนแปลงบ้างไหม แล้วที่บ้านก็จะช่วยบอกด้วยว่าตอนอยู่ที่บ้านเป็นอย่างไร (1)”

ข้อความที่แสดงความสอดคล้องกับประเด็นอุปมาจากงานวิจัยเรื่องที่ 2 กรณีศึกษาที่ 1 กรณีศึกษาที่ 2 และกรณีศึกษาที่ 3 มีดังนี้ “ทางโรงเรียนจะขอความคิดเห็นในการตัดสินใจเมื่อจำเป็นต้องใช้การตัดสินใจจากผู้ปกครอง เช่น การจัดกิจกรรมที่นักเรียนต้องรับผิดชอบค่าใช้จ่ายเอง (2/1)”, “มีการจัดประชุมกับพระสงฆ์และบุคลากรที่เกี่ยวข้องในการจัดค่ายปฏิบัติธรรม เพื่อให้การจัดกิจกรรมถูกต้อง เรียบร้อย (2/1)”, “เวลาจะจัดงานสำคัญทางศาสนาต่าง ๆ นี้ ครูที่โรงเรียนเขาก็จะมาปรึกษากันกับชาวบ้านและพระที่วัดว่าจะจัดอะไร อย่งไรบ้าง (2/1)”, “เราได้รับการสนับสนุนเรื่องแหล่งเรียนรู้ต่าง ๆ จากองค์กรภายนอกมากมาย โรงเรียนของเรามีแหล่งเรียนรู้ที่ทันสมัยและเพียงพอต่อความต้องการของนักเรียน เราได้รับการสนับสนุนมาก และทางโรงเรียนก็ดำเนินการทุกอย่างด้วยความโปร่งใส ทำให้เขาเชื่อใจเรา ไม่โกงกิน สามารถตรวจสอบได้ (2/1)”,

“ชุมชนและองค์กรภายนอกอื่น ๆ ยื่นมือเข้ามาช่วยสนับสนุนงบประมาณอย่างเต็มที่ (2/1)”, “เรามีมาตรการในการจัดการโดยชุมชนให้ความร่วมมือกับเรา นับว่าได้ผลดีทีเดียว เราจะยึดโทรศัพท์ของคนที่พักมาเรียน แล้วนำไปคืนผู้ปกครองผ่านผู้นำชุมชนในวันประชุมประจำหมู่บ้าน (2/2)”, “ผู้ปกครองจะได้เข้าใจ และช่วยเราสอดส่องดูแลบุตรหลาน เมื่อเขาไม่อยู่ในโรงเรียน (2/2)”, “เยี่ยมบ้านนักเรียน ครู ผู้ปกครอง สามารถร่วมกันแก้ปัญหา ส่งเสริมนักเรียนได้ถูกวิธี เป็นพลเมืองดีต่อไป (2/2)”, “โครงการเพิ่มความรู้อุ้ชุมชน นำผลงานนักเรียนเผยแพร่ให้ชุมชนได้ชื่นชม (2/2)”, “ชุมชนให้ความร่วมมืออย่างเต็มที่ ประสานงานกับวัด เพื่อให้พระได้มารับบิณฑบาตที่โรงเรียนทุกวันศุกร์ (2/3)”, “ผู้ปกครองมาร่วมใส่บาตรด้วย นอกจากนี้วัดยังเป็นสถานที่ประกอบศาสนกิจของโรงเรียน ซึ่งเป็นกิจกรรมประจำสัปดาห์ (2/3)”, “มีพระสอนศีลธรรม เรียนศาสนาวันอาทิตย์ (2/3)”, “ตอนนี้โรงเรียนมีงานอะไรชาวบ้านก็ไปช่วยหมดเลยนะ เขาดูแลลูกหลานเราดี (2/3)”, “ตอนเช้าฉันไหนดเป็นเจ้าภาพก็จะมาเตรียมงานค่ะ เตรียมจัดสถานที่ จัดพิธี พวกหนูทำพิธีเอง กล่าวคำอะไรเองหมดเลยคะ (2/3)”, “ยายก็มาใส่บาตรกับเด็ก ๆ ทุกวันศุกร์ค่ะ ดีจัง ชอบ เด็ก ๆ ได้ฝึกด้วย คุณเ้าทำเองหมดเลยพิธีการอะไร (2/3)”, “อยู่ที่บ้านก็ปลูกผัก มาที่โรงเรียนก็ปลูกคะ มาโรงเรียนก็เหมือนอยู่บ้านได้ทำทุกอย่างเหมือนอยู่ที่บ้านเลยคะ (2/3)”, “มีพิธีเทเหล้า เฒ่าบู่หรือที่จัดขึ้นเป็นประจำทุกปี เพื่อลดละเลิกอบายมุขในชุมชน (2/3)” ข้อความที่แสดงความสอดคล้องกับประเด็นอุปมาจากงานวิจัยเรื่องที่ 4 คือ “ผู้ปกครองให้ความร่วมมือในการเข้าร่วมประชุมกับทางโรงเรียนเป็นอย่างดี (4)”

ข้อความที่แสดงความสอดคล้องกับประเด็นอุปมาจากงานวิจัยเรื่องที่ 5 กรณีศึกษาที่ 1 กรณีศึกษาที่ 2 และกรณีศึกษาที่ 3 มีดังนี้ “ผู้ปกครองก็จะมาใส่บาตรกับเด็กด้วย ผู้ปกครองมาส่งลูกก็อยู่ใส่บาตรไปด้วยเลย (5/1)” “เรามีโครงการให้เด็กเข้าวัดทุกวันเข้าพรรษา เพื่อฝึกให้เด็กเข้าวัด ได้ฟังพระเทศน์บ้าง (5/1)”, “เด็ก ๆ เค้าก็จะหุงกันซื้ออาหารเพื่อถวายพระ แม้อาหารที่วัดก็มีเยอะอยู่แล้ว แต่ฝึกให้เค้ารับผิดชอบ รู้จักเสียสละ (5/1)”, “ส่วนมากเวลาเชิญผู้ปกครองมาร่วมกิจกรรมเข้าก็ให้ความร่วมมือดีมาก (5/1)”, “อย่างวันแม่เนี่ย แม่มาร่วมงานเยอะมาก ผู้ปกครองที่นี่ให้ความร่วมมือดีมาก บางทีเค้าก็จัดไว้ก็ไม่พอ (5/1)”, “เย็นก็จะไปวัด ครอบบรมอาทิตย์หนึ่ง พระอบบรมอาทิตย์หนึ่ง อบรมเกี่ยวกับคุณธรรม การรักพ่อแม่ ความกตัญญู (5/2)”, “วันวิสาขบูชา กับมาฆบูชาจะมีตักบาตรข้าวสารอาหารแห้ง เด็กเค้าก็จะเตรียมของกันมา ผู้ปกครองก็มีมาใส่ด้วยบ้าง (5/2)”, “วันแม่เนี่ยเราก็จะจัดตรงกับวันพอดีเลย เป็นวันหยุดแม่ก็มากันเยอะ (5/2)”, “ท่านเจ้าอาวาสสนับสนุนให้พาเด็กไปวัด ไปจัดกิจกรรมที่วัด เราก็ไปสวดมนต์ศุกร์วันศุกร์ ไปทำบุญวันพระ (5/2)”, “ครูที่นี้จะไปเยี่ยมเด็กที่บ้านทุกคน ก็จะไปกันหมด เยี่ยมทุกครอบครัวเลย

ทุกหมู่บ้านที่เด็กอยู่ ส่วนใหญ่ครูจะรู้จักเด็ก รู้จักบ้านเด็ก ใกล้ชิดเด็ก (5/2)”, “กิจกรรมวันเข้าพรรษาก็จะมีพิธีหล่อเทียน เทเทียนในช่วงเช้า พอช่วงบ่ายจะนำเทียนที่มีการแต่งเสร็จเรียบร้อย แล้วถวายวัด เด็กจะเดินไปกับขบวนแห่เทียน รำกลองยาว ดุริยางค์แห่ ชาวบ้านก็จะเข้ามาแห่ด้วย สนุกครื้นเครง (5/3)”

ข้อความที่แสดงความสอดคล้องกับประเด็นอุปมาจากงานวิจัยเรื่องที่ 6 กรณีศึกษาที่ 2 มีดังนี้ “สถานศึกษาร่วมกับผู้ปกครองในชุมชน บ้าน วัด และสถาบันต่าง ๆ สนับสนุนการพัฒนาคุณธรรมนักเรียนร่วมกัน (6/2)”, “จะปลูกเค้าใส่บาตร แม่จะเตรียมให้ทุกอย่าง ขอแค่ลูกลุกขึ้นมาล้างหน้าแต่งตัวแล้วไปใส่บาตร (6/2)”, “เคยไปวัด เสาร์อาทิตย์ตรงกับวันพระจะไปตลอด แม่จะปลูกใส่บาตรทุกวัน (6/2)”

ข้อความที่แสดงความสอดคล้องกับประเด็นอุปมาจากงานวิจัยเรื่องที่ 7 มีดังนี้ “จัดบริการเผยแพร่ความรู้ทางวิชาการแก่สังคม โดยให้นิสิตรับผิดชอบ และดำเนินการเอง เพื่อให้เกิดการเรียนรู้ร่วมกัน (7)”, “จัดโครงการเผยแพร่ความรู้จากชั้นเรียนสู่สังคม (7)”, “พ่อ แม่ ผู้ปกครองมีบทบาทในการร่วมส่งเสริมและพัฒนาคุณธรรมนิสิตนักศึกษา มีการติดต่อกับสถาบันอุดมศึกษาในลักษณะเครือข่าย เพื่อช่วยติดตามสร้างเสริม และพัฒนาคุณธรรมในนิสิตนักศึกษา (7)”

ข้อความที่แสดงความสอดคล้องกับประเด็นอุปมาจากงานวิจัยเรื่องที่ 8 มีดังนี้ “การใช้สนามของโรงเรียนจัดงานต่าง ๆ การให้เยี่ยมโต๊ะ เก้าอี้ในการประกอบศาสนพิธีต่าง ๆ (8)”, “ชุมชนส่งเสริมและสนับสนุนการศึกษาเป็นอย่างดี บริจาคอุปกรณ์การศึกษาและช่วยเหลือสถานศึกษา (8)”, “มุสลิมใช้มัสยิดในการประกอบศาสนกิจร่วมกัน เป็นสถาบันให้การศึกษาแก่มุสลิมในวันศุกร์ เป็นที่ประชุมปรึกษาหารือกัน (8)”

จากการแปลความหมายเทียบกลับไปกลับมาจากงานวิจัยทั้ง 8 เล่ม พบว่าข้อความดังกล่าวมีความสอดคล้องกันเป็นอย่างดี จึงสามารถสร้างประเด็นอุปมาและสรุปได้ว่า **“โรงเรียนบ้าน ชุมชน และวัดร่วมมือกันส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมนักเรียนเป็นอย่างดี”** รายละเอียดดังตารางที่ 4.28

ตารางที่ 4.28 ประเด็นอุปมาที่หนึ่งที่สังเคราะห์ได้จากงานวิจัยเชิงคุณภาพ

ประเด็นอุปมาที่ 1/ประเด็นย่อย	งานวิจัยเรื่องที่												
	1	2			3	4	5			6		7	8
		(1)	(2)	(3)			(1)	(2)	(3)	(1)	(2)		
การร่วมมือกันส่งเสริมคุณธรรมระหว่างบ้าน ชุมชน วัดและโรงเรียน													
1) พ่อ แม่ ผู้ปกครองร่วมเป็นส่วนหนึ่งในการจัดกิจกรรมส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมให้นักเรียนทั้งที่บ้านและที่โรงเรียน	✓	✓		✓				✓	✓			✓	✓
2) ชุมชนวางแผนกิจกรรมพัฒนาคุณธรรมร่วมกับโรงเรียน สนับสนุนและช่วยควบคุมดูแลพฤติกรรมนักเรียน		✓	✓	✓		✓						✓	✓
3) วัดและศาสนสถานต่าง ๆ มีส่วนร่วมกับโรงเรียนในฐานะเป็นผู้สอนศีลธรรม เป็นผู้นำและเป็นสถานที่ในการประกอบศาสนพิธีสำคัญ		✓		✓				✓	✓	✓			✓
4) นักเรียนมีบทบาทในการจัดกิจกรรมทางศาสนา ร่วมกับวัดและชุมชน			✓	✓				✓		✓			✓
5) โรงเรียนจัดกิจกรรมเยี่ยมบ้านนักเรียนเพื่อรับทราบปัญหาของนักเรียนเป็นรายบุคคล			✓						✓				

ตัวเลขในวงเล็บ คือ กรณีศึกษาของงานวิจัยแต่ละเรื่อง

5.4.1.2 แบบอย่างที่ดี คือ พ่อ แม่ ผู้ปกครอง ผู้บริหาร และครู เน้นปฏิบัติจริงให้เห็นมากกว่าสั่งสอน

จากการศึกษางานวิจัยทั้ง 8 เรื่อง พบสิ่งที่มีความสอดคล้องกันในเรื่องปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างของพ่อ แม่ และผู้ปกครอง ในลักษณะของการเน้นปฏิบัติให้นักเรียนได้เห็นเป็นแบบอย่างมากกว่าการอบรมสั่งสอนด้วยวาจา ซึ่งผู้ที่มีบทบาทสำคัญ คือ พ่อ แม่ ซึ่งถือเป็นผู้ใกล้ชิด มีอิทธิพลโดยตรงต่อการประพฤติปฏิบัติตนของเด็ก นอกจากนี้ คือ ครู อาจารย์ ซึ่งถือเป็นแบบอย่างที่ได้เฝ้าระวังอยู่ตลอดเวลา การประพฤติตนเป็นแบบอย่างของพ่อ แม่ ผู้ปกครอง และครูอาจารย์ต้องปฏิบัติต่อเนื่อง เพื่อเป็นแบบอย่างให้นักเรียนเห็นจนเกิดความคุ้นเคย ซึ่งการประพฤติตนเป็นแบบอย่างที่ดี แบ่งได้ออกเป็น การเป็นแบบอย่างด้านการแต่งกาย การเป็นแบบอย่างด้านการพูดจา การเป็นแบบอย่างด้านการประพฤติตามวัฒนธรรมอันดีงาม โดยมีข้อความที่แสดงความสอดคล้องกันจากงานวิจัยแต่ละเล่ม ดังนี้

ข้อความที่แสดงความสอดคล้องกับประเด็นอุปมาจากงานวิจัยเรื่องที่ 1 มีดังนี้ “การปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรมนักเรียนนั้น ผู้ใหญ่ต้องปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดี (1)”, “พ่อแม่ผู้ปกครอง ถือเป็นผู้เกี่ยวข้องหลัก เพราะเด็กเห็นแบบอย่างโดยตรง ส่วนครูคือผู้ที่เด็กเคารพและยำเกรง (1)”, “ตัวพ่อ แม่ ผู้ปกครอง และครูต้องเป็นแบบอย่างที่ดี (1)”, “การที่เราจะช่วยกันปลูกฝังนักเรียนให้เป็นคนดีต้องมีแผนการที่แน่นอน ทำอย่างต่อเนื่อง ทั้งระยะสั้น ปานกลาง และระยะยาว (1)”, “มีการเช็คผลการทำงานของพวกเราเอง เปรียบเทียบกับตัวลูก เพราะถ้าเราทำจริงผลก็เกิดกับลูกเราจริง ๆ (1)”

ข้อความที่แสดงความสอดคล้องกับประเด็นอุปมาจากงานวิจัยเรื่องที่ 2 กรณีศึกษาที่ 1 กรณีศึกษาที่ 2 และกรณีศึกษาที่ 3 มีดังนี้ “เรื่องกินเหล้า สูบบุหรี่ในโรงเรียนนี้ห้ามเลย ห้ามให้เด็กเห็น แต่ถ้าออกไปข้างนอกก็อีกเรื่องหนึ่ง (2/1)”, “ผ.อ.เองก็สูบบุหรี่นะ แต่เด็กเขาไม่รู้หรอกว่า ผ.อ.สูบ เพราะ ผ.อ.ไม่เคยทำให้เขาเห็น เราต้องทำตัวให้เป็นแบบอย่างที่ดีแก่เขา ให้เขาได้เห็นด้านดี ๆ (2/1)”, “ผมไม่เคยเห็นคุณครูสูบบุหรี่ในโรงเรียนนะครับ (2/1)”, “ท่านไม่พูดคำหยาบหรืออกตักเตือนก็ตักเตือนด้วยคำพูดแบบดี ๆ อะ คุณครูสูบบุหรี่ดื่มเหล้าในโรงเรียนหรือคะ ไม่มีนะคะ (2/1)”, “มันเป็นวัฒนธรรมขององค์กรนะ ไม่ต้องบอกว่าหนูนุงกระโปรงสั้นนะ ที่นี่ไม่มีครูนุงกางเกงยีนส์ ใส่เสื้อยืดมาสอน นอกจากวันหยุดราชการ เราปล่อยให้มันเป็นไปตามวัฒนธรรม (2/2)”, “คุณครูใจดี ไม่เคยเห็นคุณครูสูบบุหรี่ หรือกินเหล้าเลยคะ ครูบอกพวกเราว่ามันไม่ดีคะ (2/3)”

ข้อความที่แสดงความสอดคล้องกับประเด็นอุปมาจากงานวิจัยเรื่องที่ 3 งานวิจัยเรื่องที่ 4 และงานวิจัยเรื่องที่ 5 กรณีศึกษาที่ 1 มีดังนี้ “พวกเราทุกคนได้เห็นแบบอย่างที่ดีจากอาจารย์ชะบา ทั้งในด้านคุณธรรมและหน้าที่ อาจารย์จะตั้งใจและมุ่งมั่นที่จะทำงานทุกอย่างให้ประสบความสำเร็จ (3)”, “อะไรก็ตามในฐานะที่เราเป็นผู้ใหญ่แล้วเราสอนเด็ก เราอย่ามุ่งแต่สอน แต่ทำให้ดูเป็นตัวอย่าง แล้วเราจะได้ในสิ่งที่เราต้องการง่ายกว่าที่เราพูดอย่างเดียว (4)”, “เขาจะยอมรับอัตโนมัติว่าทุกสิ่งที่เราสอนนั้น เราจะทำให้เขาดูว่าเราทำได้ด้วยจริง ๆ (4)”, “เนี่ยก่อนจะกลับบ้านที่ต้องกวาดห้องก่อน เด็กเค้าก็กวาดนะ ให้เค้าดูเป็นตัวอย่าง จะได้ฝึกความรับผิดชอบเค้า (5/1)”, “เวลาผมเจอครู ผมจะไหว้ทุกคน เพราะผมเห็นครูเด็ก ๆ เค้าไหว้ครูที่อายุมากกว่า (5/1)”, “เวลาเจอผู้ปกครองผมก็จะยกมือไหว้ เด็กก็จะไหว้ตาม เมื่อก่อนนี้เด็กไม่ค่อยไหว้ (5/1)”

ข้อความที่แสดงความสอดคล้องกับประเด็นอุปมาจากงานวิจัยเรื่องที่ 6 กรณีศึกษาที่ 1 และกรณีศึกษาที่ 2 มีดังนี้ “เด็กจะเป็นอย่างที่เราเป็น ไม่ใช่เป็นอย่างที่ครูสอน ครูที่นี่ไม่ควรสอนสิ่งที่ปฏิบัติไม่ได้ (6/1)”, “นักเรียนจะเรียนรู้ในสิ่งที่ครูเป็น ไม่ได้เรียนรู้ในสิ่งที่ครูสอน การเปลี่ยนแปลงนักเรียนด้วยการซึมซับความประพฤติด้วยการเป็นคนดี ต้องเป็นตัวอย่างที่ดีทั้งความคิด หัวใจ

และการกระทำ (6/1)”, “อาจารย์จะเป็นคนรักษาสัญญามาก ๆ ท่านสัญญากับพวกหนูว่าจะพาไปทำธุระ จากที่ท่านกลับมาเหนื่อย ๆ ท่านก็พาเราไป (6/1)”, “ต้องระวังคำพูดคำจา จากการสอนของลูก ตอนลูกนั่งสมาธิ เราต้องพูดด้วยวาจาที่ไพเราะอ่อนหวาน ก็เลยปรับ (6/1)”, “แต่ก่อนผมก็สูบบุหรี่ ตอนที่ไปเยี่ยมลูกชายคนโตที่เพชรบูรณ์ จึงได้รู้ว่าตัวเองควรเลิกให้ได้ อย่างน้อยก็เป็นตัวอย่างให้ลูกอีกสองคน (6/1)”, “ไม่ต้องสอนมากแต่ทำให้เด็กดู อย่างจะซ้อมกีฬาแต่เช้า บอกเด็กว่าให้ตรงเวลานะ ผมมาคอยเด็กก่อน (6/2)”, “การกระทำที่ดีที่สุด ดีกว่าคำพูด การกระทำต้องเป็นตัวอย่าง ถ้าเราทำดีเด็กจะจำเป็นตัวอย่าง (6/2)”, “เราทำดีให้เค้าเห็นก่อน การเป็นแบบอย่างช่วยส่งเสริมพฤติกรรมที่ดีให้กับเด็ก (6/2)”, “เป็นแบบอย่างต้องทำเหมือนกันทั้งเด็กและผู้ใหญ่ เสมอต้นเสมอปลาย (6/2)”, “นักเรียนจะใกล้ชิดกับครูเกือบตลอด ครูจะมีอิทธิพลกับเด็ก ความคิด สิ่งที่ครูชอบ เด็กจะชอบด้วย (6/2)”, “คนที่จะยึดถือเป็นแบบอย่างคือ พ่อกับแม่ พ่ออดทน ชยัน ส่วนแม่จะเป็นคนพูดเพราะ (6/2)”, “แม่พูดกับผมเพราะมาก ไม่มีมึง แม่ไม่เคยว่า ไม่เคยด่าแรง ๆ ด้วยคำหยาบ (6/2)” ส่วนข้อความที่แสดงความสอดคล้องกับประเด็นอุปมาจากงานวิจัยเรื่องที่ 7 คือ “บุคลากรต้นตัว ตระหนักถึงเรื่องพัฒนาคุณธรรม (7)”

จากการแปลความหมายเทียบกลับไปกลับมาพบว่าม้งงานวิจัย 7 เล่ม คือ เล่มที่ 1, 2, 3, 4, 5, 6 และ 7 ที่มีข้อความที่แสดงความสอดคล้องกันเป็นอย่างดี จึงสามารถสร้างประเด็นอุปมาและสรุปได้ว่า “แบบอย่างที่ดี คือ พ่อ แม่ ผู้ปกครอง ผู้บริหาร และครู เน้นปฏิบัติจริงให้เห็นมากกว่าสั่งสอน” รายละเอียดดังตารางที่ 4.29

ตารางที่ 4.29 ประเด็นอุปมาที่สองที่สังเคราะห์ได้จากงานวิจัยเชิงคุณภาพ

ประเด็นอุปมาที่ 2/ประเด็นย่อย	งานวิจัยเรื่องที่												
	1	2			3	4	5			6		7	8
		(1)	(2)	(3)			(1)	(2)	(3)	(1)	(2)		
แบบอย่างที่ดี คือ พ่อ แม่ ผู้ปกครอง ผู้บริหาร และครู เน้นปฏิบัติจริงให้เห็นมากกว่าสั่งสอน													
1) พ่อ แม่ ผู้ปกครองเป็นแบบอย่างที่เด็กยึดถือเป็นหลักในการประพฤติโดยตรง	✓									✓	✓		
2) ผู้บริหาร และครูเป็นแบบอย่างที่เด็กยึดถือเป็นหลักในการประพฤติด้วยความเคารพและยำเกรง	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓			✓	✓	✓	
3) พ่อ แม่ ผู้ปกครอง ผู้บริหาร และครูต้องเป็นแบบอย่างที่ดีอย่างต่อเนื่อง เพื่อมุ่งปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรมต่อเด็กนักเรียนในระยะยาว	✓										✓		

5.4.1.3 การเสริมแรงทั้งทางบวก และทางลบอย่างสมเหตุสมผล

จากการศึกษางานวิจัยทั้ง 8 เรื่อง เรื่อง พบสิ่งที่มีความสอดคล้องกันในเรื่องการเสริมแรงทั้งทางบวก และทางลบ ในลักษณะของการเสริมแรงบวกเมื่อนักเรียนทำความดี เช่น เมื่อนักเรียนทำการบ้านที่ได้รับมอบหมายจากโรงเรียน หรือเมื่อนักเรียนทำคะแนนได้ดีขึ้น พ่อแม่ก็จะให้รางวัล เป็นต้น ซึ่งลักษณะของการให้แรงเสริมเมื่อนักเรียนทำดี แบ่งเป็น การให้แรงเสริมทางบวกด้วยคำชม การให้แรงเสริมทางบวกด้วยการประกาศความดีโดยการให้เหรียญรางวัล ประกาศนียบัตร การให้แรงเสริมทางบวกด้วยสิ่งของมีค่าเป็นรางวัล การให้แรงเสริมเป็นคะแนนสะสม ในขณะที่การให้แรงเสริมทางลบจะเกิดขึ้นเมื่อนักเรียนมีความประพฤติในทางที่ขัดต่อระเบียบโรงเรียน หรือระเบียบสังคม แบ่งเป็น การให้แรงเสริมทางลบด้วยการตักเตือน การให้แรงเสริมทางลบด้วยการหักคะแนน การให้แรงเสริมทางลบด้วยการเชิญผู้ปกครอง การให้แรงเสริมทางลบด้วยการเชิญออกจากโรงเรียน และการให้แรงเสริมทางลบด้วยการตี ทั้งนี้การให้แรงเสริมทางลบดังกล่าวต้องกระทำอย่างมีเหตุผล ข้อความที่แสดงความสอดคล้องกันจากงานวิจัยแต่ละเล่ม มีดังนี้

ข้อความที่แสดงความสอดคล้องกับประเด็นอุปมาจากงานวิจัยเรื่องที่ 1 มีดังนี้ “พ่อแม่ต้องคอยให้กำลังใจนักเรียน ให้รางวัลเขาทำดี พูดชื่นชมถ้าเขาทำดี หันมาสนใจการกระทำดี ๆ ของเขา (1)”, “ทั้งครูและผู้ปกครองต้องคอยส่งเสริมสนับสนุน และชื่นชมเมื่อนักเรียนทำดี คอยเป็นกำลังใจให้นักเรียนจะได้อยากทำดี (1)”, “พอทำการบ้านเสร็จรีบให้รางวัลทันที พอกลับบ้านเขาจะรีบบอกว่าวันนี้มีการบ้านอะไร (1)”, “คุณครูว่าการให้รางวัลกับเด็กในวัยนี้ได้ผลดีมากเลย ที่โรงเรียนคุณครูใช้วิธีติดโบ (1)”, “คอปเตอร์กลับบ้านมาจะเริ่มสนใจการบ้านมากขึ้น ชอบเล่าให้ฟังว่าวันนี้ใครได้รางวัลบ้าง ถ้าวันไหนเขาได้รางวัลเขาจะเอามาอวด เราก็ให้กำลังใจว่าทำอีกนะ (1)”, “นักเรียนเขาแข่งขันกันทำดีนะ จะได้ยินเวลาเขาคุยกัน จะถามกันว่าได้โบบ้างไหม ได้รางวัลไหม (1)”

ข้อความที่แสดงความสอดคล้องกับประเด็นอุปมาจากงานวิจัยเรื่องที่ 2 กรณีศึกษาที่ 1 และกรณีศึกษาที่ 3 มีดังนี้ “ให้รางวัลคนที่เก็บของได้แล้วนำส่งครูเพื่อประกาศหาเจ้าของ (2/1)”, “ยกย่องนักเรียนที่ทำดี เช่น เก็บเงินคืนครู โดยการประกาศหน้าเสาธง นอกจากนี้ยังมีกิจกรรมต้นกล้าแห่งความดี เพื่อประดิษฐ์สร้างต้นไม้แข่งกันจนเป็นต้นที่สมบูรณ์ ให้ดอกไม้ให้ผล (2/3)”

ข้อความที่แสดงความสอดคล้องกับประเด็นอุปมาจากงานวิจัยเรื่องที่ 4 งานวิจัยเรื่องที่ 5 กรณีศึกษาที่ 2 และกรณีศึกษาที่ 3 มีดังนี้ “ถ้านักเรียนมีพฤติกรรมไม่เหมาะสมจะตักเตือนให้นักเรียนเห็นว่าสิ่งที่ตนเองทำนั้นผิด ใช้เหตุผล ขึ้นต่อไป คือ ครูจะหักคะแนนเชิญผู้ปกครองมาพบและหนักสุด คือ เชิญออกจากโรงเรียน คนที่สร้างชื่อเสียงให้โรงเรียนให้รางวัลเป็นรายบุคคล

เหรียญรางวัล ประกาศนียบัตร ตีตราประกาศความดีหน้าห้อง (4)”, “เวลาเด็กคนไหนได้รางวัล หรือประสบความสำเร็จหน่อย อย่างเช่นเด็กคนไหนไปแข่งขันชนะมา ก็พาไปเที่ยวเป็นการให้กำลังใจเด็ก (5/2)”, “เมื่อนักเรียนทำความดี ก็จะมีการมอบรางวัลหน้าเสาธง เพื่อสร้างขวัญกำลังใจ (5/3)”

ข้อความที่แสดงความสอดคล้องกับประเด็นอุปมาจากงานวิจัยเรื่องที่ 6 กรณีศึกษาที่ 1 และกรณีศึกษาที่ 2 มีดังนี้ “เด็กนักเรียนที่ทำผิดกฎของโรงเรียนจะพิจารณาเป็นราย ๆ ไป แต่จะไม่ได้ลงโทษด้วยการตีเด็ดขาด (6/1)”, “หน้าเสาธงผมจะแต่งกายไม่เรียบร้อย ชอบใส่รองเท้าแตะ ซึ่งผิดระเบียบของโรงเรียน ก็โดนยึด และคืนให้อีกที่ตอนกลับบ้าน (6/1)”, “การเป็นประธานนักเรียน แรก ๆ ต้องทำเองหมดทุกอย่าง รู้สึกท้อ แต่ก็ได้ครูและอาจารย์เป็นกำลังใจ (6/1)”, “คำพูดเป็นสิ่งสำคัญมาก คำพูดทุกครั้งต้องบ่งบอกถึงความห่วงใย และให้กำลังใจ (6/2)”, “ทุกปีเราจะมีการคัดเด็กเพื่อรับรางวัลผู้มีคุณธรรมจริยธรรมดี และส่วนใหญ่เด็กที่ได้ก็จะเป็นเด็กที่เรียนดี ทำกิจกรรมช่วยเหลือคุณครู (6/2)”, “ผมอยากได้คอมพิวเตอร์ ก็ขอแม่ แม่บอกว่าต้องเรียนให้สูง ๆ พอผมจบ ม.3 ได้รางวัลเรียนดีแม่ผมก็เลยซื้อให้เลย (6/2)”, “เคยเห็นเพื่อนข้างบ้านด่าลูก แล้วลูกก็เก ไม่เรียนหนังสือ ก็ระมัดระวัง ไม่ว่า ก็พูดดี ๆ (6/2)”, “การใช้ไม้เรียวมันมีผลดี และไม่ตีเหมือนกัน แต่เด็กบางคนไม่ฟังจริง ๆ สอนยังไงก็ไม่ฟัง พ่อแม่ต้องรู้นิสัยลูกตัวเองดี และยอมรับลูกของตัวเองได้ (6/2)”, “แต่เราก็เสียใจ จะบอกเค้าว่า ที่ตีเพราะอะไร ทำไมพ่อจึงตี และให้เค้าตอบเอง ว่าผิดเพราะอะไรจึงถูกตี เค้าทำถูกมัย ให้เค้าตอบ (6/2)”

จากการแปลความหมายเทียบกลับไปกลับมามีงานวิจัย 5 เล่ม คือ เล่มที่ 1, 2, 4, 5 และ 6 ที่มีข้อความที่แสดงความสอดคล้องกันเป็นอย่างดี จึงสามารถสร้างประเด็นอุปมาได้ว่า “การเสริมแรงทั้งทางบวก และทางลบอย่างสมเหตุสมผล” รายละเอียดดังตารางที่ 4.30

ตารางที่ 4.30 ประเด็นอุปมาที่สามที่สังเคราะห์ได้จากงานวิจัยเชิงคุณภาพ

ประเด็นอุปมาที่ 3/ประเด็นย่อย	งานวิจัยเรื่องที่												
	1	2			3	4	5			6		7	8
		(1)	(2)	(3)			(1)	(2)	(3)	(1)	(2)		
การเสริมแรงทั้งทางบวก และทางลบอย่างสมเหตุสมผล													
1) การเสริมแรงทางบวกของพ่อ แม่ ผู้ปกครอง และครู เมื่อนักเรียนปฏิบัติดี ด้วยการกล่าวถ้อยคำให้กำลังใจ กล่าวคำชื่นชม และมอบรางวัล	✓	✓		✓		✓		✓	✓	✓	✓		
2) การเสริมแรงทางลบเมื่อนักเรียนมีพฤติกรรมไม่เหมาะสมด้วยการตักเตือน โดยใช้เหตุผล เชิญผู้ปกครอง ทำทัณฑ์บน หรือเชิญออกจากโรงเรียน						✓				✓	✓		

5.4.1.4 บทบาทของผู้บริหาร และการกำหนดนโยบายของโรงเรียน

จากการศึกษางานวิจัยทั้ง 8 เรื่อง พบสิ่งที่มีความสอดคล้องกันในเรื่องบทบาทของผู้บริหาร และการกำหนดนโยบายของโรงเรียน ในลักษณะที่ผู้บริหารมีบทบาทสำคัญในการวางนโยบาย และแผนงานให้เหมาะสมกับความสามารถของบุคลากรในสถานศึกษา มีความเป็นผู้นำ มีวิสัยทัศน์กว้างไกล มุ่งมั่นแน่วแน่ และจริงจังต่อการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมนักเรียน นอกจากนี้ยังมีบทบาทในการเป็นผู้สนับสนุนปัจจัยต่าง ๆ เช่น เป็นผู้จัดสถานที่ และงบประมาณในการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมนักเรียน ทำให้เป็นที่รัก และน่าเชื่อถือของคนในชุมชน นอกจากนี้ นโยบายเศรษฐกิจพอเพียงยังเป็นแนวทางหลักในการใช้บริหารโรงเรียน นำไปสู่การพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมนักเรียนอย่างมีประสิทธิภาพ โดยมีข้อความที่แสดงความสอดคล้องกันจากงานวิจัยแต่ละเล่ม ดังนี้

ข้อความที่แสดงความสอดคล้องกับประเด็นอุปมาจากงานวิจัยเรื่องที่ 2 กรณีศึกษาที่ 1 กรณีศึกษาที่ 2 และกรณีศึกษาที่ 3 มีดังนี้ “การบริหารจัดการเป็นเรื่องสำคัญมากครับ ถือว่าเป็นหัวใจของการดำเนินงาน ต้องมีการวางแผน กำกับดูแลที่เป็นระบบ เลือกคนให้เหมาะสมกับงาน สนับสนุนสิ่งที่เขาถนัด (2/1)”, “ผอ.ชวนครูทำโน่นทำนี่ตลอด งานส่งเสริมคุณธรรมนักเรียนก็เกิดมาจากความคิดท่าน ท่านให้อิสระเราคิดกิจกรรม (2/1)”, “ผอ.เขาเก่งนะ มาอยู่โรงเรียนเราได้ไม่กี่ปี แต่ทำให้โรงเรียนเราดังมากเลยนะ ได้รับรางวัลบ่อย ๆ ชาวบ้านคนในชุมชนก็ชื่นชมกันมาก เขาทำงานดี ทำจนโรงเรียนบ้านเราไม่แพ้โรงเรียนในเมือง (2/1)”, “หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงสามห่วงสองเงื่อนไขนี้ลืมไม่ได้จริง ๆ (2/1)”, “ครูที่ทำงานด้านส่งเสริมคุณธรรมนี้เป็นครูที่เข้าวัดปฏิบัติธรรมเป็นประจำอยู่แล้ว ผอ.ก็ดูแล้วว่าครูเขามีความเหมาะสม เพราะเขาเข้าใจงานด้านคุณธรรม (2/1)”, “เราเน้นปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง (2/2)”, “คนที่มีบทบาทมากที่สุดสำหรับงานส่งเสริมคุณธรรมในโรงเรียนของเรา คือ ครูค่านึง จัดกิจกรรมทำบุญบ้าง ไปวัดบ้าง เข้าค่ายบ้าง ครูค่านึงเป็นคนนำ มีครูคนอื่น ๆ มาช่วย (2/2)”, “ผอ. คนนี้เขาเก่งนะ ทำให้โรงเรียนเราพัฒนาไปเยอะเลย ลูก ๆ หลาน ๆ เราไม่ต้องไปหาโรงเรียนดี ๆ ข้างนอก มีโรงเรียนดีข้างบ้าน ผอ. เขาก็ให้เราช่วยดูแลลูกหลาน มีอะไรผิดสังเกตก็แจ้งโรงเรียนได้ (2/2)”, “เน้นการอนุรักษ์ การดำรงตนตามแนววิถีพุทธ และปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง (2/3)”, “ครูทุกคนในโรงเรียนจะได้รับผิดชอบกิจกรรมส่งเสริมคุณธรรมอย่างน้อยคนละ 1 กิจกรรม (2/3)”, “พวกหนูเป็นกรรมการนักเรียนคะ เรามาโรงเรียนแต่เช้าทุกวัน ช่วยคุณครูดูแลการทำกิจกรรมของคนในโรงเรียน คุณครูคัดเลือกมาคะว่าใครจะทำหน้าที่อะไร (2/3)”

ข้อความที่แสดงความสอดคล้องกับประเด็นอุปมาจากงานวิจัยเรื่องที่ 3 งานวิจัยเรื่องที่ 5 กรณีศึกษาที่ 1 งานวิจัยเรื่องที่ 6 กรณีศึกษาที่ 2 และงานวิจัยเรื่องที่ 7 มีดังนี้ “เราให้การสนับสนุนเรื่องสถานที่ แต่ก่อนนี้ห้องที่ทำโครงการทุกวันนี้ ไม่ใช่ที่นี้นะ เราให้ห้องใหม่ที่มีสี่อครบครัน และมีพื้นที่กว้างพอที่จะใช้ในการจัดนิทรรศการนำเสนอผลงาน อย่างเต็มที่ครับ (3)”, “ผมพยายามที่จะจัดงบประมาณในส่วนนี้ อย่างการสอนของครูผมก็จะให้เค้าปลูกฝังคุณธรรมให้มากที่สุด (5/1)”, “อาศัยแนวทางการดำเนินงานตามแนววิถีพุทธ (6/2)”, “มีผู้รับผิดชอบงานตามความถนัด และความสามารถ (7)”

จากการแปลความหมายเทียบกลับไปกลับมามีงานวิจัย 4 เล่ม คือ เล่มที่ 2, 3, 5 และ 7 ที่มีข้อความที่แสดงความสอดคล้องกันเป็นอย่างดี จึงสามารถสร้างประเด็นอุปมาได้ว่า **“บทบาทของผู้บริหาร และการกำหนดนโยบายของโรงเรียน”** รายละเอียดดังตารางที่ 4.31

ตารางที่ 4.31 ประเด็นอุปมาที่สี่ที่สังเคราะห์ได้จากงานวิจัยเชิงคุณภาพ

ประเด็นอุปมาที่ 4/ประเด็นย่อย	งานวิจัยเรื่องที่												
	1	2			3	4	5			6		7	8
		(1)	(2)	(3)			(1)	(2)	(3)	(1)	(2)		
บทบาทของผู้บริหาร และการกำหนดนโยบายของโรงเรียน													
1) ผู้บริหารมีความรับผิดชอบ วางแผนงานอย่างเป็นระบบ มอบหมายงานตามความเหมาะสม ตามความถนัดและความสมัครใจทั้งกับครู และนักเรียน		✓	✓									✓	
2) ผู้บริหารเป็นที่รักของครูและคนในชุมชน		✓	✓										
3) ยึดนโยบายตามแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง และวิถีพุทธ		✓	✓										
4) ผู้บริหารเป็นผู้สนับสนุนงบประมาณรวมทั้งสถานที่ประกอบกิจกรรม และจัดเครื่องมือที่จำเป็นในการส่งเสริมคุณธรรม					✓		✓						

5.4.1.5 การจัดสภาพแวดล้อมในโรงเรียนให้มีบรรยากาศทางจริยธรรม

จากการศึกษางานวิจัยทั้ง 8 เรื่อง พบสิ่งที่มีความสอดคล้องกันในเรื่องการจัดสภาพแวดล้อมในโรงเรียนให้มีบรรยากาศทางจริยธรรม ในลักษณะของการจัดสภาพแวดล้อมบริเวณโรงเรียน อาคารเรียน และในชั้นเรียนให้เหมาะต่อการส่งเสริมคุณธรรมนักเรียน แบ่งเป็นการจัดสภาพแวดล้อมบริเวณโรงเรียนให้เหมาะแก่การปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรม และการจัดสภาพในห้องเรียนให้เหมาะแก่การเรียนรู้คุณธรรมจริยธรรม ในส่วนของการจัดสภาพแวดล้อมบริเวณโรงเรียนและอาคารเรียนให้เหมาะแก่การปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรม คือ การจัด

สภาพแวดล้อมบริเวณโรงเรียนให้มีความร่มรื่น สวยงาม และสะอาดด้วยการปลูกต้นไม้ขนาดใหญ่ มีโต๊ะม้าหินสำหรับนั่งพักผ่อน มีการติดป้ายคติธรรม หรือคำขวัญตามต้นไม้ อาคารเรียน ศาลานั่งพัก เพื่อให้ข้อคิดนักเรียนสำหรับการนำไปประพฤติปฏิบัติ ตามสถานที่ต่าง ๆ ซึ่งทุกจุดของโรงเรียนสามารถเป็นแหล่งเรียนรู้ได้หมด นอกจากนี้ยังมีการแบ่งเวรให้นักเรียนทำความสะอาดบริเวณโรงเรียน เป็นการปลูกฝังความรับผิดชอบ และการรักษาความสะอาดให้เกิดขึ้นในตัวนักเรียน อีกทั้งยังช่วยให้บรรยากาศภายในโรงเรียนน่าอยู่ เป็นระเบียบ และดูสะอาดตา ในส่วนของการจัดสภาพในห้องเรียนให้เหมาะแก่การเรียนรู้คุณธรรมจริยธรรม คือ การบล็อกล็อกอินเทอร์เน็ทหรือเว็บไซต์ล่อแหลมที่จะเป็นอันตรายแก่นักเรียน และการจัดสภาพชั้นเรียนให้มีส่วนส่งเสริมความศรัทธาในการมีคุณธรรมจริยธรรมในตนเอง ซึ่งข้อความที่แสดงความสอดคล้องกันจากงานวิจัยแต่ละเล่ม มีดังนี้

ข้อความที่แสดงความสอดคล้องกับประเด็นอุปมาจากงานวิจัยเรื่องที่ 2 กรณีศึกษาที่ 1 กรณีศึกษาที่ 2 และกรณีศึกษาที่ 3 มีดังนี้ “ตกแต่งด้วยสวนหย่อม ต้นไม้ขนาดใหญ่ บริเวณโรงเรียนร่มรื่น มีป้ายคติธรรม คำขวัญ มีม้านั่งพักผ่อนตามสถานที่ต่าง ๆ มีการจัดป้ายนิเทศ (2/1)”, “พวกเราแบ่งพื้นที่กันรับผิดชอบครับ ทำความสะอาดทุกวัน อาจารย์ที่ปรึกษาท่านจะคอยมาตรวจ ก็ช่วยกันดีครับ (2/1)”, “พื้นที่รับผิดชอบนี้ทำทุกวันค่ะ อาจารย์เขาจะมาตรวจด้วย ไม่ได้ทำโทษค่ะ เพราะเราก็ทำกันทุกวัน ไม่มีหรอกค่ะคนที่ไม่ทำ เพราะเพื่อน ๆ ทำกันทั้งนั้น คนที่ไม่ทำก็อายเพื่อนสิคะ เอาเปรียบคนอื่นเขา (2/1)”, “การจัดสภาพแวดล้อมนับว่าเป็นเรื่องสำคัญ โรงเรียนของเราพยายามจัดสภาพแวดล้อมให้มีความร่มรื่น สวยงาม ปลอดภัย ไม่มีพื้นที่เสี่ยง ที่สำคัญเราให้ความสำคัญกับเรื่องความสะอาดมาก (2/1)”, “โรงเรียนของเราจัดสถานที่ทุกแห่งให้มีความเหมาะสมเป็นสถานที่เรียนมากที่สุด ตามต้นไม้ อาคารต่าง ๆ เป็นแหล่งเรียนรู้ได้หมด ป้ายคติธรรม คำขวัญที่ติดอยู่ได้ต้นไม้ ศาลาที่นั่งเป็นการสอนเขาไปในตัว การได้อ่านจะทำให้ผ่านสายตาและซึมซับเข้าไปในจิตใจ (2/1)”, “ก็มีครูประจำห้องคอมพิวเตอร์ตลอดแหละพี่ คอยตรวจสอบดูแลเรื่องการใช้อินเทอร์เน็ต เว็บไซต์ไหนที่ล่อแหลมเขาก็บล็อกไว้ (2/2)”, “อาจารย์เขานั่งดูตลอดแหละพี่ เข้าไปใช้เขาก็ถามว่าใช้ทำอะไร เขาให้ใช้ทำงานอย่างเดียว เล่นเกมไม่ได้ (2/2)”, “มีการจัดทำป้ายข้อคิดคติเตือนใจเพื่อปลูกฝังคุณธรรม แหล่งเรียนรู้ภายนอก (2/2)”, “แต่ละห้องมีพื้นที่รับผิดชอบค่ะ สมมติว่า ตรงนี้ของ ม.5 นักเรียน ม.5 ทุกคนก็ต้องมาทำตรงนี้ทั้งหมดทุกเช้าค่ะ (2/2)”, “เราก็แบ่งกันครับ เวิร์ประจำห้องก็จะทำบ้นห้อง คนที่ไม่ได้เป็นเวรก็มาช่วยทำข้างล่าง บริเวณที่รับผิดชอบ ช่วยกันแป็บ ๆ ก็เสร็จ (2/2)”, “โรงเรียนของเราให้ความสำคัญกับเรื่อง การเข้าถึงข้อมูลของเด็ก ๆ คุณครูจะจัดการบล็อกเว็บไซต์ที่เป็นอันตรายต่อเด็ก หรือที่ไม่เหมาะสม

(2/3)”, “จัดสภาพแวดล้อมในโรงเรียนให้เป็นแหล่งเรียนรู้คุณธรรม จัดบรรยากาศให้ร่มรื่น สะอาด (2/3)”, “เราพยายามจัดสภาพแวดล้อมภายในโรงเรียนของเราทุกจุดให้เป็นแหล่งเรียนรู้เชิงคุณธรรมบนกำแพงฝาผนัง หรือสวนหย่อมของเราก็เป็นแหล่งเรียนรู้เชิงคุณธรรมได้ทั้งหมด การดูแลรักษาความสะอาดต่าง ๆ เราได้แบ่งเขตพื้นที่รับผิดชอบให้นักเรียน โดยแบ่งตามกลุ่มสี มีการตรวจประเมินผลการทำความสะอาดทุกวัน (2/3)”

ข้อความที่แสดงความสอดคล้องกับประเด็นอุปมาจากงานวิจัยเรื่องที่ 3 และงานวิจัยเรื่องที่ 4 มีดังนี้ “ถ้าสิ่งแวดล้อมดี สถานที่ดี นโยบายดีก็ จะทำอะไรก็ดี เราสนับสนุนทุกอย่างให้เอื้ออำนวยต่อการสร้างเสริมคุณธรรม (3)”, “บริเวณโรงเรียนสะอาดเรียบร้อย ถึงขยะถูกวางไว้ตามจุดต่าง ๆ ตกแต่งอาคารเรียนด้วยต้นไม้ สวนหย่อม ทำให้นักเรียนใกล้ชิดธรรมชาติ ฝึกดูแลรับผิดชอบธรรมชาติ (4)”, “มีการจัดป้ายให้ความรู้ทางวิชาการ เป็นคำคมของครู และคำคมที่ชนะการประกวด (4)”

ข้อความที่แสดงความสอดคล้องกับประเด็นอุปมาจากงานวิจัยเรื่องที่ 5 กรณีศึกษาที่ 1 มีดังนี้ “โรงเรียนแบ่งเป็นสัดส่วน มีสนามกีฬา ร่มรื่น เน้นต้นไม้ มีสวนหย่อม (5/1)”, “หนูชอบที่โรงเรียนมีต้นไม้เยอะ มีเก้าอี้ให้นั่งเยอะ บางทีรอพอมารับหนูก็จะมานั่งทำการบ้านรอพอยู่ที่โต๊ะม้าหิน (5/1)”, “ผมว่าโรงเรียนเค้าสวย บรรยากาศดี อยู่ในเมืองแต่บรรยากาศร่มรื่น โรงเรียนใหญ่ๆ บางโรงเรียนขยะเต็มเลย (5/1)”, “โรงเรียนมีพระพุทธรูปประจำโรงเรียนให้นักเรียนสักการะ (5/1)”

ข้อความที่แสดงความสอดคล้องกับประเด็นอุปมาจากงานวิจัยเรื่องที่ 6 กรณีศึกษาที่ 1 และกรณีศึกษาที่ 2 มีดังนี้ “ห้องพระที่ประดับด้วยผ้า幔สีชาวทั้งห้อง แสงไฟที่เปิดสลัว ทำให้นักเรียนเดินเข้าห้องพระด้วยความระมัดระวัง และนักเรียนมาเข้าห้องพระเร็วขึ้น (6/1)”, “ต้องจัดบรรยากาศให้ร่มรื่น สะอาด เป็นระเบียบเรียบร้อย มีสิ่งอำนวยความสะดวกให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้อย่างสมบูรณ์ แล้วยังต้องเป็นบรรยากาศที่สงบ ปลอดภัย (6/1)”, “หน้าต่างเข้าโรงเรียนมีพระพุทธรูปยืน บริเวณห้องเรียนอาคารเรียน โรงยิม โรงอาหาร สนามฟุตบอล สวนหย่อม หอพัก ไม่มีขยะ พื้นที่โรงเรียนไม่มีแหล่งเสื่อมโทรม ไม่มีสภาพชำรุดของอุปกรณ์ต่าง ๆ มีม้าหินอ่อนกระจายรอบ ๆ และมีการจัดสวนหย่อม (6/2)”, “ป้ายคำสอนที่เห็นเยอะ ๆ เป็นฝีมือเด็ก ๆ ให้เขาเลือกทำ เราเห็นว่าน่าจะมีประโยชน์สำหรับนักเรียนก็เลยเอามาติด (6/2)”

ข้อความที่แสดงความสอดคล้องกับประเด็นอุปมาจากงานวิจัยเรื่องที่ 7 และงานวิจัยเรื่องที่ 8 มีดังนี้ “ตั้งอยู่ในสภาพแวดล้อมที่ดี เป็นธรรมชาติ สงบ (7)”, “ติดป้ายนิเทศ โดยจะติดตามอาคารเรียน และภายในห้องเรียน ห้องสมุด (8)”

จากการแปลความหมายเทียบกลับไปกลับมาพบว่าม้งงานวิจัย 7 เล่ม คือ เล่มที่ 2, 3, 4, 5, 6, 7 และ 8 ที่มีข้อความที่แสดงความสอดคล้องกันเป็นอย่างดี จึงสามารถสร้างประเด็นอุปมาได้ว่า “การจัดสภาพแวดล้อมในโรงเรียนให้มีบรรยากาศทางจริยธรรม” รายละเอียดดังตารางที่ 4.32

ตารางที่ 4.32 ประเด็นอุปมาที่ห้าที่สังเคราะห์ได้จากงานวิจัยเชิงคุณภาพ

ประเด็นอุปมาที่ 5/ประเด็นย่อย	งานวิจัยเรื่องที่												
	1	2			3	4	5			6		7	8
		(1)	(2)	(3)			(1)	(2)	(3)	(1)	(2)		
การจัดสภาพแวดล้อมในโรงเรียนให้มีบรรยากาศทางจริยธรรม													
1) เน้นความสะอาด สงบ ปลอดภัย และความเป็นระเบียบเรียบร้อย เสริมความร่มรื่นในบริเวณโรงเรียนด้วยการปลูกต้นไม้ใหญ่ และจัดสวนหย่อม เชื้อต่อการเสริมสร้างคุณธรรมจริยธรรม		✓		✓	✓	✓	✓			✓	✓	✓	
2) จัดป้ายนิเทศส่งเสริมคุณธรรม และติดป้ายคำสอน คำคมให้ข้อคิด คติธรรมตามต้นไม้ บริเวณอาคารเรียน ตามทางเดินหรือในห้องเรียน		✓	✓	✓		✓					✓		✓
3) มีระบบมาตรการป้องกันภัยจากเทคโนโลยีสารสนเทศ ห้ามนักเรียนพกมือถือมาโรงเรียน และบล็อกเว็บไซต์ล่อแหลม			✓	✓									
4) ให้นักเรียนร่วมกันดูแลรักษาความสะอาดด้วยการแบ่งเขตพื้นที่การรับผิดชอบตามวัน ระดับชั้น หรือคณะสีที่สังกัด		✓	✓	✓									
5) มีพระพุทธรูปให้นักเรียนสักการะ							✓				✓		
6) มีห้องเรียนพระพุทธศาสนา และจัดบรรยากาศให้น่าเคารพ น่าเลื่อมใส										✓			

ตัวเลขในวงเล็บ คือ กรณีศึกษาของงานวิจัยแต่ละเรื่อง

5.4.1.6 การจัดกิจกรรมส่งเสริมความรู้ด้านศีลธรรม และจริยธรรมอันดีงาม ผ่านกิจกรรมประจำวัน และกิจกรรมในวันสำคัญทางศาสนา

จากการศึกษางานวิจัยทั้ง 8 เรื่อง พบสิ่งที่มีความสอดคล้องกันในเรื่องการจัดกิจกรรมส่งเสริมความรู้ด้านศีลธรรม และจริยธรรมอันดีงาม ผ่านกิจกรรมประจำวัน และกิจกรรมในวันสำคัญทางศาสนา ในลักษณะของการจัดกิจกรรม แบ่งเป็น 2 แบบ ได้แก่ การจัดกิจกรรมเสริม

คุณธรรมในบทเรียน และการจัดกิจกรรมเสริมคุณธรรมนอกบทเรียน สำหรับการจัดกิจกรรมเสริมคุณธรรมในบทเรียน ส่วนใหญ่จะเป็นการสอนคุณธรรมจริยธรรมผ่านนิทาน ตัวแบบที่ดี หรือวิทยากรผู้เชี่ยวชาญในเรื่องต่าง ๆ เช่น อาจารย์โรงเรียนนายร้อย นายแพทย์ ซึ่งทำให้นักเรียนเกิดแรงบันดาลใจในการดำเนินรอยตามแบบอย่างที่ดีเหล่านั้น นอกจากนี้ยังเน้นการสอนแบบบูรณาการ ฝึกให้นักเรียนปฏิบัติจริง ส่วนการจัดกิจกรรมเสริมคุณธรรมนอกบทเรียน เป็นกิจกรรมที่โรงเรียนจัดเพื่อส่งเสริมความเป็นชาวพุทธเป็นส่วนใหญ่ ซึ่งจะจัดเป็นประจำทุกสัปดาห์ เช่น กิจกรรมตักบาตร กิจกรรมสวดมนต์ กิจกรรมนั่งสมาธิ นอกจากนี้ยังมีกิจกรรมที่เสริมความสัมพันธ์ระหว่างบ้านและโรงเรียน คือ กิจกรรมที่โรงเรียนให้ผู้ปกครองออมเงินกับนักเรียน ให้ผู้ปกครองตรวจดูการบ้าน เป็นต้น กิจกรรมเสริมอื่น ๆ เช่น การสอบธรรมศึกษา โครงการเข้าค่ายธรรมะ และการบรรพชาสามเณรคู่ร้อน ซึ่งถือว่าเป็นกิจกรรมที่โรงเรียนจัดขึ้นเป็นประจำทุกปี โดยข้อความที่แสดงความสอดคล้องกันจากงานวิจัยแต่ละเล่ม มีดังนี้

ข้อความที่แสดงความสอดคล้องกับประเด็นอุปมาจากงานวิจัยเรื่องที่ 1 มีดังนี้ “กิจกรรมที่โรงเรียน คือ ตักบาตร กิจกรรมที่บ้าน คือ ออมเงิน ทำการบ้าน (1)”, “เราลองหากิจกรรมง่าย ๆ ที่โรงเรียนทำอยู่แล้ว เช่น ตักบาตรตอนเช้าวันศุกร์ พ่อแม่มาส่งนักเรียนแล้วก็อยู่ตักบาตรด้วยกัน (1)”, “กิจกรรมที่บ้านก็จากครั้งก่อนเราประชุมกัน ก็มีแข่งกันออมเงิน ดูการบ้าน ตรวจการบ้าน แบบเป็นเพื่อนกันกับลูก (1)”

ข้อความที่แสดงความสอดคล้องกับประเด็นอุปมาจากงานวิจัยเรื่องที่ 2 กรณีศึกษาที่ 1 กรณีศึกษาที่ 2 และกรณีศึกษาที่ 3 มีดังนี้ “การเรียนการสอนในแต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้ เราได้สอดแทรกคุณธรรมจริยธรรมเข้าไปในทุกรายวิชา สอดแทรกได้หลายแบบ ทั้งการใช้สื่อ เล่าเป็นนิทานเรื่องราวธรรมะ และการให้นักเรียนได้ลงมือปฏิบัติ (2/1)”, “สอนผ่านการทำงาน ผ่านการทำตัวแบบที่ดีให้เขาเห็น รวมทั้งเราเองก็ต้องเป็นตัวอย่างที่ดีด้วย (2/1)”, “บางทีครูเขาก็เล่านิทานนะ พี่ เป็นนิทานแบบแนวธรรมะหน่อยแล้วก็มาสรุปกันตอนท้ายว่าเราได้อะไรจากนิทานเรื่องนี้ (2/1)”, “หนูชอบตอนที่โรงเรียนเชิญคุณหมอมานะ เพราะหนูอยากเป็นหมอ หมอเล่าให้ฟังว่าต้องอดทนมากกว่าจะได้เป็นหมอ เกิดแรงบันดาลใจคะ ว่าถ้าอยากเป็นหมอต้องขยันมากกว่านี้ (2/1)”, “ผมชอบตอนที่อาจารย์โรงเรียนนายร้อยมาครับ ท่านพารุ่นพี่ที่สอบติดมาด้วย ผมอยากเป็นนายร้อยครับ พี่เขาก็เล่าให้ฟังว่าเขาเตรียมตัวสอบอย่างไร ทำให้ผมได้คิดว่าผมคงต้องอ่านหนังสือมากกว่านี้ครับ (2/1)”, “ผมชอบตอนที่พระอาจารย์มาครับ พระท่านเล่านิทานให้ฟัง เรื่องเกี่ยวกับความกตัญญูต่อพ่อแม่ครับ (2/1)”, “มีโครงการส่งเสริมคุณธรรม เข้าค่ายปฏิบัติธรรมที่สวนเวฬุวัน (2/1)”, “มีโครงการสอบธรรมศึกษา จัดสอบทุกปี (2/1)”, “มีโครงการบรรพชาสามเณร มุ่งหวังให้

นักเรียนใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์ (2/1)", "เชิญวิทยากรท้องถิ่นมาจัดการเรียนการสอนร่วมกับครู แบ่งเป็นวิทยากรด้านพุทธศาสนา เป็นการเชิญเจ้าอาวาสมาให้ความรู้แก่นักเรียน ภาคเรียนละ 2 ครั้ง (2/2)", "มีการจัดกิจกรรมวันสำคัญทางศาสนา (2/2)", "มีกิจกรรมเข้าค่าย ค่ายอบรมคุณธรรม (2/2)", "ตอนนำเข้าสู่บทเรียนเราจะนำเข้าสู่บทเรียนด้วยการสอนคุณธรรม อย่างเช่น เล่านิทาน วิเคราะห์ข่าวบ้านเมือง แล้วเชื่อมโยงกับการสอนคุณธรรม (2/2)", "มีการจัดกิจกรรมส่งเสริมคุณธรรม ทั้งกิจกรรมการสอนและกิจกรรมนอกเหนือจากการเรียนการสอน บางวิชาก็เชิญบุคลากรภายนอกที่มีความเชี่ยวชาญมาสอนด้วย (2/2)", "การจัดการเรียนการสอนแบบบูรณาการข้ามกลุ่มสาระนี้นักเรียนเขาสนุกกันมากค่ะ เพราะเขาได้ลงมือปฏิบัติจริง การจัดการเรียนการสอนทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ก็จะเชื่อมโยงสอดคล้องกันทั้งหมด (2/3)", "ตอนเรียนหน่วยบูรณาการสนุกมากเลยคะ ได้ลงมือทำจริงด้วย (2/3)", "เราเปิดรับฝากเงินทุกวันคะ โดยให้นักเรียนนำเงินมาฝากออมทรัพย์ก่อนเริ่มเรียน เขาก็ฝากกันสม่ำเสมอคะ (2/3)", "ก็นำข่าวมานำเสนอคะ อย่างวันนี้เป็นวันจันทร์ ข่าวที่นำเสนอก็ต้องเกี่ยวกับศีลข้อที่ 1 ค่ะ (2/3)", "นักเรียนเขาจะมาโรงเรียนแต่เช้า แล้วเขาก็ทำกิจวัตรของเขา เริ่มจากเคารพครูที่ยืนรับหน้าประตูโรงเรียน และนักเรียนเขาก็จะเข้าไปกราบพระ ทำความสะอาดบริเวณโรงเรียน จากนั้นก็จะมาเข้าแถว ร้องเพลงชาติ สวดมนต์ให้พระนั่งสมาธิ แผ่เมตตา และทำกิจกรรมคารวะธรรม (2/3)", "คณะครูเป็นผู้สอน เพื่อสอบธรรมศึกษา (2/3)", "มีพระสอนศีลธรรม (2/3)"

ข้อความที่แสดงความสอดคล้องกับประเด็นอุปมาจากงานวิจัยเรื่องที่ 3 และงานวิจัยเรื่องที่ 4 มีดังนี้ "มีการจัดทำโครงการเสริมคุณธรรมนักเรียน ให้นักเรียนร่วมกันทำโครงการตามแนวพระราชดำริของในหลวง ฝึกให้นักเรียนเรียนรู้จากการปฏิบัติจริง (3)", "มีอบรมหน้าเสาธงตอนเช้า สอดแทรกในวิชาต่าง ๆ (4)", "ครูจะเป็นผู้อบรมคุณธรรมให้นักเรียนเดือนละครั้ง (4)", "มีกิจกรรมสวดมนต์ให้นักเรียนมีสมาธิ และรับผิดชอบหน้าที่ในการนำสวดมนต์ (4)", "มีกิจกรรมค่ายคุณธรรมจริยธรรม ส่งเสริมปลูกฝังคุณธรรมเรื่องต่าง ๆ (4)"

ข้อความที่แสดงความสอดคล้องกับประเด็นอุปมาจากงานวิจัยเรื่องที่ 5 กรณีศึกษาที่ 1 กรณีศึกษาที่ 2 และกรณีศึกษาที่ 3 มีดังนี้ "เด็กสอบธรรมศึกษา ก่อนสอบก็จะมีพระมาสอน (5/1)", "ส่วนใหญ่เวลาที่สอนจะสอนเนื้อหาพร้อมกับการปลูกฝังคุณธรรมไปด้วย สอนเกี่ยวกับการประพฤติปฏิบัติตัว สอดแทรกความรับผิดชอบ ตรงต่อเวลา สามัคคี จะเน้นมาก (5/1)", "เมื่อเทอมที่แล้วพี่จะพาเด็กไปวัดบ่อย สัปดาห์ละครั้ง พาไปฟังนิทานธรรมะหรือพาไปรู้จักสถานที่ต่าง ๆ ในวัด การปฏิบัติตนต่อพระ (5/1)", "มีการสวดมนต์ทำนองสรภัญญะชั่วโมงสุดท้ายของวันศุกร์ (5/1)", "กิจกรรมวันมาฆบูชา วิสาขบูชา อาสาฬหบูชา ทำกิจกรรมคล้ายกัน คือ ตักบาตรตอนเช้า

เรียนเทียนตอนบ่ายและฟังเทศน์ (5/1)", "มีกิจกรรมค่ายพุทธบุตร นักเรียน ป.6 และ ม.1 จะต้องเข้าค่าย 3 วัน 2 คืน (5/1)", "พยายามให้ทำงานกลุ่มร่วมกัน รับผิดชอบร่วมกัน (5/1)", "ส่วนใหญ่จะใช้วิธีการสมมติว่าเราเป็นพระเอง ใช้บทบาทสมมติเอา (5/1)", "เวลาสอนพี่ก็จะมีการใช้สื่อ ทำเองบ้างใช้สื่อสำเร็จบ้าง (5/1)", "พอเข้าห้องเรียนตอนเช้าก็จะให้นักเรียนนั่งสมาธิทุกชั้น (5/2)", "ชั่วโมงสุดท้ายของวันศุกร์ สวดมนต์ทำนองสรภัญญะที่หอประชุมโรงเรียนสลับการไปวัด สวดมนต์ นั่งสมาธิ ฟังเทศน์ (5/2)", "กิจกรรมวันวิสาขบูชา มาฆบูชา อาสาฬหบูชา ทำบุญตักบาตรที่สนามหญ้าโรงเรียนร่วมกันระหว่างครู นักเรียน ผู้ปกครอง (5/2)", "มีกิจกรรมค่ายพุทธบุตร นักเรียน ป.4 ถึง ป. 6 จะต้องเข้าค่าย 3 วัน 2 คืน (5/2)", "พี่สอนศิลปะ ก็จะมีเรื่องความมีวินัย การแบ่งสีกันใช้ เวลาใช้สีเสร็จแล้วก็ให้เก็บเข้าที่ (5/2)", "เวลาเราสอน จะสอดแทรกเรื่องเกี่ยวกับศาสนาเข้าไปอยู่เสมอ บางทีก็ไม่รู้ตัว (5/2)", "พี่เองก็พยายามใช้สื่อต่าง ๆ นะ เด็กจะได้เข้าใจมากขึ้น (5/2)", "เขาให้เข้าค่ายทุกปี แล้วจะมีพระมาสอน พระก็จะให้นั่งสมาธิ สวดมนต์ แล้วก็สอนให้รักเพื่อน รักโรงเรียน รักพ่อแม่ (5/3)", "ทุกคนตั้งแต่ ป.4 ขึ้นไปจะต้องสอบธรรมศึกษาตรี โท เปิดเทอมแต่ละปีโรงเรียนจะให้เรียนธรรมะก่อน จะมีพระมาสอนธรรมะ (5/3)", "ที่นี่เค้ามีนโยบายเลยว่าชั่วโมงแรกก็จะให้เด็กนั่งสมาธิก่อนเรียนสัก 5 นาที (5/3)", "วันมาฆบูชาจะมีการจัดค่ายคุณธรรมจะค่อย ๆ ซึมซับไปทุกปี (5/3)", "โรงเรียนของเราเป็นโรงเรียนในกลุ่มการกุศลอยู่แล้ว จะแทรกหลักธรรมเข้าไปในทุกสาระวิชา (5/3)", "กิจกรรมค่ายพุทธบุตร นักเรียน ป.1 ถึง ป. 6 จะต้องเข้าค่าย 2 วัน ฝึกคุณธรรมจริยธรรม (5/3)", "มีกิจกรรมบรรพชาสามเณรฤดูร้อนเดือนเมษายน (5/3)", "ทุกคนตั้งแต่ ป.4 ขึ้นไปจะต้องสอบธรรมศึกษาตรี โท เปิดเทอมแต่ละปีโรงเรียนจะให้เรียนธรรมะก่อน จะมีพระมาสอนธรรมะ (5/3)"

ข้อความที่แสดงความสอดคล้องกับประเด็นอุปมาจากงานวิจัยเรื่องที่ 6 กรณีศึกษาที่ 1 และกรณีศึกษาที่ 2 มีดังนี้ "ตอนเช้าทุกวันนักเรียนจะตื่นแต่เช้าและมาสวดมนต์ที่ห้องพระ (6/1)", "ทุกวันพฤหัสบดี มีพิธีสวดมนต์ยาว (6/1)", "การสอนของอาจารย์โดยเฉพาะตอนเช้า ๆ อาจารย์จะชอบเล่านิทาน ไม่ได้สอนแบบตรง ๆ แต่จะเป็นการเล่าผ่านนิทาน ทำให้หนูไม่รู้สึกละอาย (6/1)", "ที่นี่ได้ไปทัศนศึกษาบ่อย ๆ เวลาอาจารย์ถามว่าพวกเราอยากรู้อะไร พวกเราอยากรู้ที่จะได้ไปเที่ยว และอาจารย์ก็พาไปทุกครั้ง (6/1)", "การเล่านิทาน เด็ก ๆ จะชอบ (6/1)", "การสอนส่วนใหญ่จะเป็นการเล่าผ่านนิทาน ประวัตินุคคลสำคัญ หรือการจัดกิจกรรมไปช่วยเหลือผู้เดือดร้อน อย่างตอนสิ้นปีนักเรียนเราก็ไป การจัดทำโครงการช่วยเหลือผู้ป่วยเอดส์เราก็ทำ (6/1)", "ก่อนนอนต้องทำสมาธิ 5 นาที แล้วสวดมนต์สั้นก่อนกินข้าวต้องขัดจาก ทุกวันอาทิตย์เย็นต้องมาสวดมนต์ยาว ฟังธรรมจาก ผอ. ทำบุญวันสำคัญ ๆ ก่อนเปิดเทอมต้องไปค่ายพุทธบุตร (6/2)", "ความรู้ที่ครูสอน

คือทฤษฎี นักเรียนต้องอาศัยการเรียนรู้จากประสบการณ์จริง ครูใช้การจำลองเหตุการณ์ การศึกษาผ่านประสบการณ์ การเล่าเรื่องต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในชีวิตจริง (6/2)”, “ไปบ้านพักคนชรา วัด พระบาทน้ำพุ บ้านเมตตา ให้เห็นสภาพจริง อย่างน้อยก็กระตุ้นให้คิดความดีได้เอง (6/2)”

ข้อความที่แสดงความสอดคล้องกับประเด็นอุปมาจากงานวิจัยเรื่องที่ 7 และงานวิจัยเรื่องที่ 8 มีดังนี้ “จัดกิจกรรมพัฒนาความกตัญญูในวันสำคัญ เช่น วันพ่อ วันแม่ วันครู ผู้สูงอายุ โครงการวัฒนธรรมสัญจร สอดแทรกแนวคิดเกี่ยวกับคุณธรรมของบรรพชน กิจกรรมอนุรักษ์สืบสานความเป็นไทย จัดอบรมพัฒนาให้เห็นความสำคัญของคุณธรรม (7)”, “เป็นรูปแบบของการปฏิบัติจริง เน้นกิจกรรมร่วมกับผู้อื่น สอดแทรกคุณธรรมทุกวิชาอย่างแนบเนียน ไม่ให้นิสิตเบื่อหน่าย บูรณาการคุณธรรมในทุกวิชาที่เรียน ใช้วิธีการสอนหลากหลายไม่น่าเบื่อ และเข้ากับชีวิตประจำวัน จัดเนื้อหาให้มีการบูรณาการคุณธรรมด้านต่าง ๆ ให้นักเรียนได้มีส่วนร่วมในการอภิปรายกัน เน้นการจัดกิจกรรมกลุ่มในชั้นเรียน (7)”, “จัดแบ่งนักเรียนเป็นกลุ่มรับผิดชอบทำความสะอาดกลุ่มละ 1 วัน มีครูเวรประจำดูแลการทำงานของเด็ก และอบรมหน้าเสาธง (8)”

จากการแปลความหมายเทียบกลับไปกลับมาพบว่า งานวิจัยทั้ง 8 เล่ม มีข้อความที่แสดงความสอดคล้องกันเป็นอย่างดี จึงสามารถสร้างประเด็นอุปมาได้ว่า “การจัดกิจกรรมส่งเสริมความรู้ด้านศีลธรรม และจริยธรรมอันดีงาม ผ่านกิจวัตรประจำวัน และกิจกรรมในวันสำคัญทางศาสนา” รายละเอียดดังตารางที่ 4.33

ตารางที่ 4.33 ประเด็นอุปมาที่หกที่สังเคราะห์ได้จากงานวิจัยเชิงคุณภาพ

ประเด็นอุปมาที่ 6/ประเด็นย่อย	งานวิจัยเรื่องที่												
	1	2			3	4	5			6		7	8
		(1)	(2)	(3)			(1)	(2)	(3)	(1)	(2)		
การจัดกิจกรรมส่งเสริมความรู้ด้านศีลธรรม และจริยธรรมอันดีงาม ผ่านกิจวัตรประจำวัน และกิจกรรมในวันสำคัญทางศาสนา													
1) มีการจัดกิจกรรมตักบาตร สวดมนต์ นั่งสมาธิประจำวัน/สัปดาห์	✓			✓		✓	✓	✓	✓	✓			
2) มีการอบรมสั่งสอนสอดแทรกหลักคุณธรรมจริยธรรมประจำวันหน้าเสาธงและในวิชาเรียน		✓	✓	✓		✓	✓	✓				✓	✓
3) จัดสอบธรรมศึกษา							✓		✓				

ตารางที่ 4.33 (ต่อ) ประเด็นอุปมาที่หกที่สังเคราะห์ได้จากงานวิจัยเชิงคุณภาพ

ประเด็นอุปมาที่ 6/ประเด็นย่อย	งานวิจัยเรื่องที่												
	1	2			3	4	5			6		7	8
		(1)	(2)	(3)			(1)	(2)	(3)	(1)	(2)		
4) ใช้เทคนิคการสอนคุณธรรมจริยธรรมผ่านการเล่านิทาน บทบาทสมมติ สถานการณ์จำลอง ใช้สื่อการสอน กิจกรรมโครงงาน กิจกรรมกลุ่ม และเน้นการปฏิบัติจริง		✓	✓	✓	✓		✓	✓		✓	✓	✓	✓
5) มีวิทยากรให้ความรู้ทางคุณธรรมจริยธรรม และเป็นตัวแบบให้นักเรียนได้เห็นแบบอย่างที่ดี		✓	✓	✓			✓		✓				
6) มีกิจกรรมประจำปี เช่น วันสำคัญทางศาสนา ค่ายคุณธรรม บวชฤดูร้อน		✓	✓			✓	✓	✓			✓	✓	

ตัวเลขในวงเล็บ คือ กรณีศึกษาของงานวิจัยแต่ละเรื่อง

5.4.1.7 คุณธรรมจริยธรรมที่นักเรียนแสดงออก

จากการศึกษางานวิจัยทั้ง 8 เรื่อง พบสิ่งที่มีความสอดคล้องกันดังนี้ พบสิ่งที่มีความสอดคล้องกันในเรื่องคุณธรรมจริยธรรมที่นักเรียนแสดงออก ในลักษณะของการที่นักเรียนมีความประพฤติที่ดีขึ้น มีคุณธรรมจริยธรรมมากขึ้น แบ่งเป็น เจตคติด้านคุณธรรมจริยธรรม และพฤติกรรมทางจริยธรรมที่นักเรียนแสดงออก โดยข้อความที่แสดงความสอดคล้องกันจากงานวิจัยแต่ละเล่ม มีดังนี้

ข้อความที่แสดงความสอดคล้องกับประเด็นอุปมาจากงานวิจัยเรื่องที่ 1 มีดังนี้ “ตอนนี้เริ่มเห็นว่านักเรียนเปลี่ยนแปลงบ้างแล้วเราก็ดีใจนะ อย่างเรื่องแต่งตัวมาโรงเรียนเนี่ยเขาจะคอยเตือนเราว่า ต้องทำผมแบบนี้ ถ้าทรงอื่นจะไม่ยอมมา (1)”, “ลูกเราน่ารักขึ้น เขาพยายามเก็บเงินนะ ให้เราหาคะปุกอมสินให้ เห็นเหลือมาหยอดเกือบทุกวันเลย (1)”, “ตอนนี้น้องญาติก็เริ่มจัดกระเป๋าเอง เริ่มสนใจว่าวันนี้เรียนอะไร โดยจะถามแม่ให้ดูตารางเรียนให้หน่อย ว่าตัวเองจัดครบไหม (1)”, “บิงโกเปลี่ยนไปมากเลย เมื่อก่อนสนใจการบ้านเราก็ถามเฉย ๆ เดี่ยวนี้กลับบ้านมาก็จะรีบหยิบสมุดจดการบ้านมาให้แม่อ่านให้ฟังว่ามีบ้านอะไรบ้าง อันไหนทำไม่ได้เขาก็จะให้พี่สอน (1)”, “เดี๋ยวนี้ไม่ค่อยเห็นดินสอ ยางลบ สีไม้ อุปกรณ์การเรียนหล่นแล้วไม่มีเจ้าของ นักเรียนเขาสนใจดูแลรักษาของตัวเองดีขึ้น อาจารย์พิเศษที่เขาสอนก็ชมนะว่าห้องนี้ดูได้ง่าย เด็กพูดง่าย (1)”

ข้อความที่แสดงความสอดคล้องกับประเด็นอุปมาจากงานวิจัยเรื่องที่ 2 กรณีศึกษาที่ 2 และกรณีศึกษาที่ 3 มีดังนี้ “พวกเราชอบค่ะ แต่ละกิจกรรมทำให้เราได้ฝึกการทำงาน ได้แสดงออก

และเรียนรู้เรื่องวันต่าง ๆ ไปด้วยค่ะ (2/2)", "ฝากทุกวันครับ วันละบาทสองบาท แล้วแต่ว่าเรามีเท่าไร เราอยากฝากเท่าไรครับ คุณครูบอกว่าต้องรู้จักใช้เงินครับ ใช้เท่าที่จำเป็น ต้องรู้จักประหยัด (2/3)", "ถ้าไม่ได้ทำความดีก็ไม่ต้องบันทึกครับ ถ้าเราทำแล้วถึงจะมาบันทึกครับ ไม่งั้นแสดงว่าไม่ซื่อสัตย์ครับ (2/3)", "ก็ทำอย่างนี้ทุกวันอยู่แล้วค่ะ กิจกรรมไม่น่าเบื่อนะคะ นั่งสมาธิยังทำให้รู้สึกสบาย ลองฟังเพลงดูสิคะ เพราะดี ฟังแล้วรู้สึกสบายมากเลยคะ ไม่ได้รู้สึกถูกบังคับคะ ทำทุกวันจนเป็นเรื่องปกติแล้วค่ะ (2/3)"

ข้อความที่แสดงความสอดคล้องกับประเด็นอุปมาจากงานวิจัยเรื่องที่ 3 และงานวิจัยเรื่องที่ 4 มีดังนี้ "มีน้ำใจต่อเพื่อนมนุษย์ร่วมโลกมากขึ้น คิดถึงคนอื่นมากขึ้น ไม่เห็นตัวเองเป็นสำคัญ เห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวม (3)", "รู้สึกดีที่เราได้ช่วยเหลือสังคม ทำให้สังคมมีความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น ทำให้สังคมรู้จักช่วยเหลือกัน (3)", "ทุกคนมีส่วนร่วมในการทำงานกันดี ช่วยกันได้ทุก ๆ ด้าน ได้เห็นเพื่อนๆ สามัคคีกัน (3)", "เมื่อก่อนไม่มีเงินออมเลย ก็ได้กลับมาคิดทบทวน และรู้จักการออมและการประหยัดมากขึ้น กับการใช้เงินในวันข้างหน้า เพื่อที่จะนำเงินส่วนนี้เก็บไว้ใช้ในอนาคต หรือตอนที่จำเป็นโดยไม่ต้องพึ่งพาคนอื่น (3)", "ติดเกมส์ถึงขนาดที่ว่า ยอมอดข้าวเพื่อที่จะนำเงินไปเล่นเกม เป็นแบบนี้มาตั้งแต่อยู่ ม.1 จนมาถึง ม.3 เพื่อน ๆ ได้ชักชวนเข้าร่วมโครงการ โดยนำข้าวมารับประทานในตอนพักกลางวันโรงเรียน ถึงจะมีเงินเก็บ (3)", "ทำให้เรามีความรับผิดชอบมากขึ้น ต้องช่วยกันทำงาน มีความกระตือรือร้น (3)", "เราได้เป็นคนที่ไม่เสียสละที่จะทำงาน ทำให้เราไม่เห็นแก่ตัว มีความเสียสละเพื่อส่วนรวม (3)", "นักเรียนมีวินัยเรื่องการแต่งกาย และทรงผมถูกระเบียบ (4)", "การเตรียมอุปกรณ์การเรียน การส่งงาน และการทำงานที่ครูมอบหมาย นักเรียนมีความรับผิดชอบดี รับผิดชอบเวรทำความสะอาด (4)"

ข้อความที่แสดงความสอดคล้องกับประเด็นอุปมาจากงานวิจัยเรื่องที่ 5 กรณีศึกษาที่ 2 กรณีศึกษาที่ 3 งานวิจัยเรื่องที่ 6 กรณีศึกษาที่ 1 และกรณีศึกษาที่ 2 และงานวิจัยเรื่องที่ 7 มีดังนี้ "ก่อนเรียนตอนบ่าย ครูให้เก็บขยะก่อนค่ะ แต่บางทีน้อง ๆ เค้เก็บหมดแล้ว เหลือให้พวกหนูนิดเดียว แต่พวกหนูก็เก็บกันทุกวันนะคะ (5/2)", "หนูจะเหลือเงินไว้ฝากวันละ 5 บาท ถ้าวันไหนแม่ให้ตั้งค้มาเยอะก็จะฝากเยอะ (5/2)", "เด็กเรียนแล้วจิตเค้าสงบลง เรียนได้ดีขึ้น (5/3)", "จากการฟังนิทาน ซึ่งสอดแทรกคุณค่าอยู่บ่อย ๆ มันจะค่อย ๆ ซึมซับ เมื่อถึงเวลาที่ต้องเอามาใช้จะนึกขึ้นได้เอง (6/1)", "ตอนแรก ๆ ก่อนมาอยู่ที่นี้ผมมีอาการร้อน และไข้หวัดหนักมาก เพราะคิดว่าน่าจะมาจากตอนเด็ก ๆ ผมเห็นพ่อโมโหบ่อย ตอนนี่เริ่มเย็นลงเพราะการฝึกสมาธิบ้าง ได้เพื่อนคอยตักเตือนบ้าง (6/1)", "เคยท้อแท้ตอนเป็นประธานนักเรียนใหม่ ๆ อยากกลับบ้าน แล้วอาจารย์เล่านิทานเรื่องผู้ชายกับกำแพงให้ฟัง สอนให้คิดว่าเมื่อเห็นปัญหาและอุปสรรคให้บอกกับตัวเองว่า เรา

ช่างโชคดีจริง ๆ ที่มีโอกาสเรียนรู้ที่จะข้ามกำแพง ร่างกายและจิตใจของเราจะต้องแข็งแกร่งขึ้นแน่ ๆ อาจารย์พูดอย่างนี้ทำให้ทำได้ ผู้ต่อ และผ่านพ้นมาได้ (6/1)”, “ความต้องการพวกมือถือ หรือถ้ามีคนมาดูแลผม ผมจะซื้อก็ต่อเมื่อผมมีรายได้เป็นของตนเอง (6/2)”, “คุณธรรมด้านที่นิสิตนักศึกษาที่มีมากที่สุด คือ ความรับผิดชอบ รองลงมา คือ บำเพ็ญประโยชน์ (7)”

จากการแปลความหมายเทียบกลับไปกลับมาพบว่า มีงานวิจัยทั้ง 7 เล่ม คือ เล่มที่ 1, 2, 3, 4, 5, 6 และ 7 ที่มีข้อความที่แสดงความสอดคล้องกันเป็นอย่างดี จึงสามารถสร้างประเด็นอุปมาได้ว่า “คุณธรรมจริยธรรมที่นักเรียนแสดงออก” รายละเอียดดังตารางที่ 4.34

ตารางที่ 4.34 ประเด็นอุปมาที่เจ็ดที่สังเคราะห์ได้จากงานวิจัยเชิงคุณภาพ

ประเด็นอุปมา/ประเด็นย่อย	งานวิจัยเรื่องที่												
	1	2			3	4	5			6		7	8
		(1)	(2)	(3)			(1)	(2)	(3)	(1)	(2)		
7. คุณธรรมจริยธรรมที่นักเรียนแสดงออก													
1) ความมีระเบียบวินัย	✓					✓							
2) ความประหยัด	✓			✓	✓			✓			✓		
3) ความรับผิดชอบ	✓				✓	✓		✓				✓	
4) ความใฝ่รู้ใฝ่เรียน	✓		✓										
5) ความซื่อสัตย์สุจริต				✓									
6) ความมีน้ำใจ เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่					✓								
7) ความสามัคคี					✓								
8) การเห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวม					✓								✓
9) จิตใจสงบ มีสมาธิ				✓					✓	✓			

ตัวเลขในวงเล็บ คือ กรณีศึกษาของงานวิจัยแต่ละเรื่อง

จากการสังเคราะห์ด้วยวิธีการแปลความหมายแบบเทียบกลับไปกลับมา ทำให้สร้างประเด็นอุปมาได้จำนวน 7 ประเด็น ได้แก่ 1) การร่วมมือกันส่งเสริมคุณธรรมระหว่างบ้าน ชุมชน วัดและโรงเรียน 2) แบบอย่างที่ดี คือ พ่อ แม่ ผู้ปกครอง ผู้บริหาร และครู เน้นปฏิบัติจริงให้เห็นมากกว่าสั่งสอน 3) การเสริมแรงทั้งทางบวก และทางลบอย่างสมเหตุสมผล 4) บทบาทของผู้บริหาร และการกำหนดนโยบายของโรงเรียน 5) การจัดสภาพแวดล้อมในโรงเรียนให้มีบรรยากาศทางจริยธรรม 6) การจัดกิจกรรมส่งเสริมความรู้ด้านศีลธรรม และจริยธรรมอันดีงามผ่านกิจวัตรประจำวัน และกิจกรรมในวันสำคัญทางศาสนา และ 7) คุณธรรมจริยธรรมที่นักเรียนแสดงออก

5.4.2 ผลการสังเคราะห์การแปลความหมายเชิงหักล้าง (refutational synthesis) และการแปลความหมายเพื่อเสนอประเด็นโต้แย้ง (lines of argument synthesis)

การสังเคราะห์เชิงหักล้างและเสนอประเด็นโต้แย้งนี้ ผู้วิจัยพบว่า ประเด็นสำคัญที่สังเคราะห์ได้มี 1 ประเด็น เกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของพ่อ แม่ และผู้ปกครองในการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียน ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

ผลการสังเคราะห์การแปลความเชิงหักล้าง

จากการเปรียบเทียบประเด็นอุปมาด้านการมีส่วนร่วมของพ่อ แม่ และผู้ปกครองในการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนจากงานวิจัยทั้ง 8 เล่ม พบว่ามีประเด็นอุปมาที่แตกต่างกันแยกเป็น 2 กลุ่ม คือ กลุ่มที่ 1 มีงานวิจัยจำนวน 6 เล่ม ได้แก่ งานวิจัยเล่มที่ 1, 2, 4, 5, 6 และ 7 ที่พ่อ แม่ ผู้ปกครองให้ความร่วมมือกับโรงเรียนในการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมนักเรียนเป็นอย่างดี สนับสนุน และให้ความร่วมมือกับโรงเรียนอย่างเต็มที่ โดยเชื่อมั่นว่าจะทำให้การพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมนักเรียนเกิดผลสำเร็จ ซึ่งพ่อ แม่ ผู้ปกครอง จะคอยสังเกตพฤติกรรมนักเรียนเวลาอยู่ที่บ้าน และร่วมกิจกรรมที่ทางโรงเรียนจัดขึ้น เช่น กิจกรรมในวันสำคัญทางศาสนา กิจกรรมวันแม่ ซึ่งถือว่าพ่อ แม่ ผู้ปกครองให้ความร่วมมืออย่างเต็มที่ และเต็มกำลัง ดังจะเห็นได้จากข้อความที่สังเคราะห์ได้ต่อไปนี้ “เราอยากสนับสนุนเต็มที่ ถ้าคุณครูต้องการอะไรให้บอกได้เลย (1)”, “ถ้าครูกับพ่อแม่ช่วยกันดูแล ติดตามความประพฤติของนักเรียนเป็นประจำน่าจะช่วยให้เห็นผลบ้าง ไม่นานก็น้อย (1)”, “อยากให้คุณครูสุภาพว่านักเรียนแต่ละคนตอนที่อยู่โรงเรียนมีพฤติกรรมเป็นอย่างไร เปลี่ยนแปลงบ้างไหม แล้วที่บ้านก็จะช่วยบอกด้วยว่าตอนอยู่ที่บ้านเป็นอย่างไร (1)”

“เวลาจะจัดงานสำคัญทางศาสนาต่าง ๆ นี้ ครูที่โรงเรียนเขาก็จะมาปรึกษากันกับชาวบ้าน (2/1), “ท่านผู้อำนวยการพยายามเชื่อมชุมชนให้เข้ามามีส่วนร่วมกับโรงเรียนให้มากที่สุดเพื่อที่ว่าผู้ปกครองจะได้เข้าใจ และช่วยเราสอดส่องดูแลบุตรหลาน เมื่อเขาไม่อยู่ในโรงเรียน (2/2)”, “เขาขอให้ช่วยอะไรเราก็อยากช่วย เราก็รู้ว่าเขาอยากทำให้ลูกหลานเราดี เราก็เต็มใจ (2/3)”

“ผู้ปกครองให้ความร่วมมือในการเข้าร่วมประชุมกับทางโรงเรียนเป็นอย่างดี (4)”

“ส่วนมากเวลาเชิญผู้ปกครองมาร่วมกิจกรรมเขาก็ให้ความร่วมมือดีมาก (5/1)”, “อย่างวันแม่เนี่ย แม่มาร่วมงานเยอะมาก ผู้ปกครองที่นี่ให้ความร่วมมือดีมาก บางทีเก้าอี้ที่จัดไว้ก็ไม่พอ พี่ว่าจัดก็ดีนะทำให้ได้รู้จักกระต๊ากถึงพระคุณของแม่ (5/1)”, “วันวิสาขบูชากับมาฆบูชาจะมีตักบาตรข้าวสารอาหารแห้ง เด็กเค้าก็จะเตรียมของกันมา ผู้ปกครองก็มีมาใส่ด้วย (5/2)”, “วันแม่เนี่ยเราก็จะจัดตรงกับวันพอดีเลย เป็นวันหยุดแม่ก็มากันเยอะ (5/2)”, “กิจกรรมวันเข้าพรรษาจะมีพิธีหล่อเทียน เทเทียนในช่วงเช้า พอช่วงบ่ายจะนำเทียนที่มีการแต่งเสร็จเรียบร้อยแล้วถวายวัด เด็กจะเดินไปกับขบวนแห่เทียน รำกลองยาว ดุริยางค์แห่ ชาวบ้านก็จะเข้ามาแห่ด้วย สนุกครื้นเครง (5/3)”

“จะปลูกเค้าใส่บาตร แม่จะเตรียมให้ทุกอย่าง ขอแค่ลูกลุกขึ้นมาล้างหน้าแต่งตัวแล้วไปใส่บาตร (6/2)”, “เคยไปวัด เสาร์อาทิตย์ตรงกับวันพระจะไปตลอด แม่จะปลูกใส่บาตรทุกวัน (6/2)”

“พ่อแม่ ผู้ปกครอง มีบทบาทในการร่วมส่งเสริมและพัฒนาคุณธรรมในนิสิตนักศึกษา มีการติดต่อกับสถาบันอุดมศึกษาในลักษณะเครือข่าย เพื่อช่วยติดตามสร้างเสริมและพัฒนาคุณธรรมในนิสิตนักศึกษา (7)”

ส่วนงานวิจัยกลุ่มที่ 2 มีจำนวน 2 เล่ม ได้แก่ เล่มที่ 1 และเล่มที่ 6 ที่พ่อ แม่ ผู้ปกครองขาดความร่วมมือกับโรงเรียนในการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมนักเรียน ไม่มีความกระตือรือร้น หรือใส่ใจกับกิจกรรมที่ทางโรงเรียนจัดขึ้นเท่าที่ควร ผู้ปกครองบางท่านมีพฤติกรรมที่ขัดต่อนโยบายของโรงเรียน ทำให้ผลเสียเกิดขึ้นกับตัวนักเรียน นอกจากนี้ ผู้ปกครองให้โรงเรียนดูแลบุตรหลานฝ่ายเดียว ทำให้ความสัมพันธ์ระหว่างนักเรียนและผู้ปกครองขาดความใกล้ชิด และอาจทำให้คุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนขาดการพัฒนา ดังจะเห็นได้จากข้อความต่อไปนี้ “สมุดบันทึกเขียนไม่ได้ทุกวันหรือก เอะเท่าที่เขียนได้แล้วกัน (1)”, “ตัวพวกเราเองไม่ได้ทำกิจกรรมร่วมกับลูก ๆ ใด อย่างทางโรงเรียนคุณครูทำกิจกรรมกับนักเรียนตลอด ที่โรงเรียนก็เลยเห็นผลพอบที่บ้านมันไม่มีกิจกรรมทำ (1)”, “โรงเรียนมีนโยบายให้ทานอาหารมังสวิรัต ผู้ปกครองฝ่าฝืนกฎของโรงเรียนคือนำเนื้อสัตว์เข้ามาในโรงเรียน ทำให้นักเรียนเกิดความขัดแย้งทางความคิด (6/1)”, “ผู้ปกครองอาศัยให้โรงเรียนเลี้ยงลูกให้ โรงเรียนเลยต้องรับภาระทั้งหมด ปัญหาจึงตกอยู่ที่เด็ก เพราะบางทีเด็กก็ต้องการกำลังใจจากพ่อแม่ด้วย (6/1)”

ผลการสังเคราะห์การแปลความหมายเพื่อเสนอประเด็นโต้แย้ง

จากการแปลความหมายเชิงหักล้าง พบว่ามีงานวิจัย 2 กลุ่มที่มีประเด็นขัดแย้งกัน ผู้วิจัยจึงได้วิเคราะห์สาเหตุที่ทำให้ประเด็นดังกล่าวขัดแย้งกัน ซึ่งสาเหตุมาจากพ่อ แม่ ผู้ปกครอง ไม่มีเวลาในการดูแล อบรมสั่งสอน และทำกิจกรรมร่วมกับนักเรียน เพราะต้องทำงานหารายได้ นอกจากนี้ นักเรียนเชื่อฟังครูมากกว่า และพ่อ แม่ ผู้ปกครองบางกลุ่ม ยังไม่เข้าใจนโยบายของโรงเรียนอย่างชัดเจน ดังข้อความที่สังเคราะห์ได้จากงานวิจัยต่อไปนี้ “เราเองก็อยากติดต่อกับคุณครูบ่อย ๆ แต่เวลามันจำกัด น่าจะหาวิธีที่ทำให้เราได้พูดคุยกันได้ตลอดเวลา (1)”, “มันมีเวลาน้อย พออยู่ที่บ้านเขาก็ไม่ฟังพ่อแม่ บางทีเราก็นั่งเฉยๆ ทำงาน ก็ไม่มีเวลาแล้ว (1)”, “นักเรียนเขาเชื่อคุณครูมากกว่าพ่อกับแม่ กับพ่อแม่ชอบดื้อ บางทีก็หมดความอดทน (1)”, “ผู้ปกครองไม่เห็นด้วยกับนโยบายโรงเรียนที่ให้ทานอาหารมังสวิรัต (6/1)”, “ด้วยความที่ผู้ปกครองไม่มีเวลา อาศัยให้โรงเรียนเลี้ยงลูกให้ (6/1)”, “เนื่องจากอาชีพเป็นร้านที่ต้องเปิดทุกวัน ถ้าปิดวันไหนก็จะไม่มีรายได้

(6/1)”, “ส่วนใหญ่แม่ไม่ได้มารับ มีแต่ป้ามารับแทน ค้างที่บ้านป้าก่อน แม่ไม่ค่อยมีเวลา(6/1)”
นำเสนอตั้งตารางที่ 4.35

ตารางที่ 4.35 ประเด็นอุปมาจากการแปลความหมายเชิงหักล้างและเสนอประเด็นโต้แย้ง

งานวิจัย เรื่องที่	กรณีศึกษา ที่	ประเด็นอุปมา: การมีส่วนร่วมของพ่อ แม่ และผู้ปกครองในการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรม ของนักเรียน	
		ข้อความสอดคล้อง	ข้อความหักล้าง
1	-	<p>“เราอยากสนับสนุนเต็มที่ ถ้าคุณครูต้องการอะไรให้บอกได้เลย”</p> <p>“ถ้าครูกับพ่อแม่ช่วยกันดูแล ติดตาม ความประพฤติของนักเรียนเป็นประจำก็ว่าจะทำให้เห็นผลบ้าง ไม่มากก็น้อย”</p> <p>“อยากให้คุณครูสุรว่านักเรียนแต่ละคนตอนที่อยู่ในโรงเรียนมีพฤติกรรมเป็นอย่างไร เปลี่ยนแปลงบ้างไหม แล้วที่บ้านก็จะช่วยบอกด้วยว่าตอนอยู่ที่บ้านเป็นอย่างไร”</p>	<p>“สมุดบันทึกเขียนไม่ได้ทุกวันหรอก เอาเท่าที่เขียนได้แล้ว”</p> <p>“ตัวพวกเราเองไม่ได้ทำกิจกรรมร่วมกับลูก ๆ ใอย่างทางโรงเรียนคุณครูทำกิจกรรมกับนักเรียนตลอด ที่โรงเรียนก็เลยเห็นผลพอที่บ้านมันไม่มีกิจกรรมทำ”</p>
2	(1)	“เวลาจะจัดงานสำคัญทางศาสนาต่าง ๆ นี้ ครูที่โรงเรียนเขาก็จะมาปรึกษากันกับชาวบ้าน”	
	(2)	“ท่านผู้อำนวยการพยายามเชื่อมชุมชนให้เข้ามามีส่วนร่วมกับโรงเรียนให้มากที่สุดเพื่อที่ว่าผู้ปกครองจะได้เข้าใจ และช่วยเราสอดส่องดูแลบุตรหลานเมื่อเขาไม่อยู่ในโรงเรียน”	
	(3)	“เขาขอให้ช่วยอะไรเราก็อยากช่วย เราก็มารู้ว่าเขาอยากทำให้ลูกหลานเราดี เราก็เต็มใจ”	
4	-	“ผู้ปกครองให้ความร่วมมือในการเข้าร่วมประชุมกับทางโรงเรียนเป็นอย่างดี”	
5	(1)	<p>“ส่วนมากเวลาเชิญผู้ปกครองมาร่วมกิจกรรมเขาก็ให้ความร่วมมือดีมาก ”</p> <p>“อย่างวันแม่เนี่ย แม่มาร่วมงานเยอะมาก ผู้ปกครองที่นี้ให้ความร่วมมือดีมาก บางทีเก้าอี้ที่จัดไว้ก็ไม่พอ พี่ว่าจัดก็ดีนะทำให้ได้รู้จักระลึกนึกถึงพระคุณของแม่”</p>	
	(2)	<p>“วันวิสาขบูชากับมาฆบูชาจะมีตักบาตรข้าวสารอาหารแห้ง เด็กเค้าก็จะเตรียมของกันมา ผู้ปกครองก็มีมาใส่ด้วย”</p> <p>“วันแม่เนี่ยเราก็จะจัดตรงกับวันพอดีเลย เป็นวันหยุดแม่ก็มากันเยอะ”</p>	

ตารางที่ 4.35 (ต่อ) ประเด็นอุปมาจากการแปลความหมายเชิงหักล้างและเสนอประเด็นโต้แย้ง

งานวิจัย เรื่องที่	กรณีศึกษา ที่	ประเด็นอุปมา: การมีส่วนร่วมของพ่อ แม่ และผู้ปกครองในการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรม ของนักเรียน	
		ข้อความสอดคล้อง	ข้อความหักล้าง
5	(3)	“กิจกรรมวันเข้าพรรษาก็จะมีพิธีหล่อเทียน เทเทียนในช่วงเช้า พอช่วงบ่ายจะนำเทียนที่มีการแต่งเสร็จเรียบร้อยแล้วถวายวัด เด็กจะเดินไปกับขบวนแห่เทียน รำกลองยาว ดุริยางค์แห่ ชาวบ้านก็จะเข้ามาแห่ด้วย สนุกครื้นเครง”	
6	(1)		“โรงเรียนมีนโยบายให้ทานอาหารมังสวิรัต ผู้ปกครองฝ่าฝืนกฎของโรงเรียนคือนำเนื้อสัตว์เข้ามาในโรงเรียน ทำให้นักเรียนเกิดความขัดแย้งทางความคิด” “ผู้ปกครองอาศัยให้โรงเรียนเลี้ยงลูกให้ โรงเรียนเลยต้องรับภาระทั้งหมด ปัญหาจึงตกอยู่ที่เด็ก เพราะบางที่เด็กก็ต้องการกำลังใจจากพ่อแม่ด้วย”
6	(2)	“จะปลูกเค้าใส่บาตร แม่จะเตรียมให้ทุกอย่าง ขอแค่ลูกลุกขึ้นมาล้างหน้าแต่งตัวแล้วไปใส่บาตร” “เคยไปวัด เสาร์อาทิตย์ตรงกับวันพระจะไปตลอด แม่จะปลูกใส่บาตรทุกวัน”	
7	-	“พ่อแม่ ผู้ปกครอง มีบทบาทในการร่วมส่งเสริมและพัฒนาคุณธรรมในนิสิตนักศึกษา มีการติดต่อกับสถาบันอุดมศึกษาในลักษณะเครือข่าย เพื่อช่วยติดตามสร้างเสริมและพัฒนาคุณธรรมในนิสิตนักศึกษา”	

ประเด็นโต้แย้ง

“เราเองก็อยากติดต่อกับคุณครูบ่อย ๆ แต่เวลามันจำกัด น่าจะหาวิธีที่ทำให้เราได้พูดคุยกันได้ตลอดเวลา (1)”

“มันมีเวลาน้อย พอลูกอยู่ที่บ้านเขาก็ไม่ฟังพ่อแม่ บางทีเราก็น้อยใจ ทำงาน ก็ไม่มีเวลาแล้ว (1)”

“นักเรียนเขาเชื่อคุณครูมากกว่าพ่อกับแม่ กับพ่อแม่ชอบดื้อ บางทีก็หมดความอดทน (1)”

“ผู้ปกครองไม่เห็นด้วยกับนโยบายโรงเรียนที่ให้ทานอาหารมังสวิรัต (6/1)”

“ด้วยความที่ผู้ปกครองไม่มีเวลา อาศัยให้โรงเรียนเลี้ยงลูกให้ (6/1)”

“เนื่องจากอาชีพเป็นร้านที่ต้องเปิดทุกวัน ถ้าปิดวันไหนก็จะไม่มีรายได้ (6/1)”

“ส่วนใหญ่แม่ไม่ได้มารับ มีแต่ป้ามารับแทน ค้างที่บ้านปาก่อน แม่ไม่ค่อยมีเวลา(6/1)”

จากการสังเคราะห์งานวิจัยเชิงคุณภาพ สามารถสรุปได้ว่า ปัจจัยหลักที่สนับสนุนการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมนักเรียนมี 3 ปัจจัย ได้แก่ ปัจจัยด้านครอบครัว ปัจจัยด้านสถานศึกษา และปัจจัยด้านสังคม ซึ่งปัจจัยดังกล่าวมีส่วนสนับสนุนซึ่งกันและกัน หากขาดปัจจัยใดปัจจัยหนึ่งแล้ว การพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมนักเรียนอาจไม่สมบูรณ์

ตอนที่ 6 สังเคราะห์ผลสรุปที่ได้จากการวิเคราะห์ห่อภิมานและการวิเคราะห์ชาติพันธุ์ วรรณนาอภิมาน

จากการสังเคราะห์งานวิจัยเชิงปริมาณจำนวน 55 เล่มที่ศึกษาเกี่ยวกับการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมนักเรียนด้วยการวิเคราะห์ห่อภิมาน และการสังเคราะห์งานวิจัยเชิงคุณภาพจำนวน 8 เล่ม ด้วยวิธีวิเคราะห์ชาติพันธุ์วรรณนาอภิมาน พบว่า ผลที่ได้จากการสังเคราะห์มีความสอดคล้องกัน ในด้านเนื้อหาของงานวิจัยจำนวน 2 ปัจจัยหลัก คือ ปัจจัยด้านครอบครัว และปัจจัยด้านสถานศึกษา มีรายละเอียดดังต่อไปนี้

จากการศึกษางานวิจัยเชิงปริมาณ พบว่า ปัจจัยด้านครอบครัว และปัจจัยด้านสถานศึกษามีความสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ด้านคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนในระดับที่ใกล้เคียงกัน โดยที่ปัจจัยด้านครอบครัวมีความสัมพันธ์สูงกว่าปัจจัยด้านสถานศึกษาเล็กน้อย ($r_{ครอบครัว} = 0.422$, $r_{สถานศึกษา} = 0.403$) ซึ่งในทางสถิติถือว่าความสัมพันธ์ของปัจจัยทั้งสองด้านที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ด้านคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณารายละเอียดของปัจจัยด้านครอบครัวพบว่ารูปแบบการเลี้ยงดูแบบเข้มงวดกวดขันมีความสัมพันธ์กับคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนมากที่สุด ส่วนปัจจัยด้านสถานศึกษา พบว่า การสอนจริยธรรมโดยอ้อม เช่น การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนด้วยการใช้นิทาน เกม บทบาทสมมติมีความสัมพันธ์กับคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนมากที่สุด รองลงมา คือ การประพฤติตนเป็นแบบอย่างของครู และการจัดสภาพแวดล้อมในโรงเรียน ซึ่งผลการวิจัยที่ได้จากงานวิจัยเชิงปริมาณมีความสอดคล้องกับงานวิจัยเชิงคุณภาพ ซึ่งเน้นความสำคัญในปัจจัยด้านครอบครัว และด้านสถานศึกษา ทำให้สามารถสรุปได้ว่า การพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียน ควรให้ความสำคัญกับปัจจัยด้านครอบครัว และด้านสถานศึกษา โดยเน้นที่ปัจจัยด้านครอบครัวเป็นหลัก เริ่มต้นที่พ่อแม่ ผู้ปกครอง ในการให้ความใกล้ชิด มีเวลาอบรมสั่งสอน และร่วมมือกับโรงเรียนในการเป็นส่วนหนึ่งในการจัดกิจกรรมส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมจากที่บ้าน และเป็นต้นแบบที่ดีให้นักเรียนได้เห็นเป็นตัวอย่างในการประพฤติตน จึงจะทำให้การพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนเกิดประสิทธิผลสูงสุด การสังเคราะห์เนื้อหาของงานวิจัยที่ได้จากงานวิจัยเชิงปริมาณ และเชิงคุณภาพ สามารถสรุปได้ดังตารางที่

ตารางที่ 4.36 ปัจจัยที่สัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ด้านคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนที่สังเกตเห็นได้จากงานวิจัยเชิงปริมาณ และงานวิจัยเชิงคุณภาพ

ปัจจัยหลัก	ปัจจัยย่อย	ข้อมูลเชิงปริมาณ	ข้อมูลเชิงคุณภาพ	
ปัจจัยด้านครอบครัว	การเลี้ยงดู	✓	✓	
	การเป็นแบบอย่างที่ดี	-	✓	
	การมีส่วนร่วมกับโรงเรียน	-	✓	
	การเสริมแรง	-	✓	
ปัจจัยด้านสถานศึกษา	การเป็นแบบอย่างที่ดี	✓	✓	
	การจัดกิจกรรมเสริมคุณธรรมจริยธรรม	✓	✓	
	รูปแบบการเรียนรู้	การสอนโดยตรง	✓	✓
		การสอนโดยอ้อม	✓	✓
	การเสริมแรง	-	✓	

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาปัจจัยสี่ด้านที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมนักเรียน ได้แก่ ปัจจัยด้านภูมิหลังของผู้เรียน ปัจจัยด้านครอบครัว ปัจจัยด้านสถานศึกษา และปัจจัยด้านสังคม โดยการสังเคราะห์งานวิจัยเชิงทดลอง เชิงสหสัมพันธ์ ด้วยวิธีวิเคราะห์อภิมานตามวิธีของ Glass และสังเคราะห์งานวิจัยเชิงคุณภาพด้วยวิธีการวิเคราะห์ชาติพันธุ์วรรณาตามวิธีของ Noblit และ Hare มีวัตถุประสงค์หลักเพื่อ 1) วิเคราะห์คุณภาพงานวิจัยด้านการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมนักเรียน 2) ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยทั้ง 4 ด้าน ได้แก่ ปัจจัยด้านภูมิหลังของผู้เรียน ปัจจัยด้านครอบครัว ปัจจัยด้านสถานศึกษา และปัจจัยด้านสังคม กับผลสัมฤทธิ์ด้านคุณธรรมจริยธรรม 3) วิเคราะห์คุณลักษณะงานวิจัยที่มีผลต่อความสัมพันธ์ของปัจจัย 4 ด้าน กับผลสัมฤทธิ์ด้านคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียน 4) สังเคราะห์องค์ความรู้และข้อสรุปที่ได้จากงานวิจัยในคณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ด้านการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียน ที่ตีพิมพ์ตั้งแต่ปี พ.ศ.2519 – 2553 ซึ่งกลุ่มตัวอย่างงานวิจัยที่นำมาสังเคราะห์มีจำนวน 63 เล่ม จากทั้งหมด 113 เล่ม โดยคัดเลือกตามเกณฑ์ที่กำหนด เก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบประเมินคุณภาพงานวิจัย และแบบบันทึกคุณลักษณะงานวิจัย แล้วนำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์โดยใช้โปรแกรม SPSS โดยการวิเคราะห์แบ่งเป็น 6 ตอน ได้แก่ ตอนที่ 1 ใช้สถิติบรรยายวิเคราะห์ข้อมูลคุณลักษณะของงานวิจัยทั้งเชิงปริมาณ และเชิงคุณภาพ ตอนที่ 2 ประเมินคุณภาพงานวิจัยเชิงปริมาณ ตอนที่ 3 วิเคราะห์ความสัมพันธ์ของปัจจัยที่สัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ด้านคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียน โดยคำนวณค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ แบ่งเป็น 2 ส่วน คือ ส่วนที่ 1 ศึกษาปัจจัยที่สัมพันธ์กับคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนในภาพรวม ส่วนที่ 2 ศึกษาปัจจัยที่สัมพันธ์กับคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนตามรายปัจจัยย่อย ๆ ตอนที่ 4 วิเคราะห์ความแตกต่างของค่าเฉลี่ยสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์จำแนกตามตัวแปรคุณลักษณะงานวิจัยโดยใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (one-way ANOVA) และการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณ (multiple regression) ตอนที่ 5 สังเคราะห์งานวิจัยเชิงคุณภาพด้วยการวิเคราะห์ชาติพันธุ์วรรณาอภิมาน แบ่งเป็น 4 ส่วน ได้แก่ ส่วนแรกเป็นผลการวิเคราะห์บริบทของงานวิจัยเชิงคุณภาพที่นำมาสังเคราะห์ ส่วนที่ 2 ใช้สถิติบรรยายวิเคราะห์คุณลักษณะงานวิจัยเชิงคุณภาพ ส่วนที่ 3 ประเมินคุณภาพงานวิจัยเชิงคุณภาพ และส่วนสุดท้าย คือ การแปลความหมายผลที่ได้จากงานวิจัยเชิงคุณภาพทั้ง 8 เล่ม ด้วยการแปลความหมายเทียบกลับไปมา แปลความหมายเชิงหักล้าง และแปลความหมายเพื่อเสนอประเด็น

โต้แย้ง ตอนที่ 6 เป็นผลจากการสังเคราะห์สรุปองค์ความรู้ที่ได้จากการสังเคราะห์งานวิจัยเชิงปริมาณ และงานวิจัยเชิงคุณภาพ

สรุปผลการวิจัย

1. ลักษณะงานวิจัยที่เกี่ยวกับการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมนักเรียน

ข้อมูลระดับเล่มวิจัย

1.1 **ด้านการตีพิมพ์และผู้วิจัย** ผลการวิจัยพบว่า งานวิจัยตีพิมพ์ในช่วงระหว่างปี พ.ศ. 2549-2553 มากที่สุด จำนวน 18 เล่ม คิดเป็นร้อยละ 28.57 สาขาวิชาประถมศึกษาผลิตงานวิจัยมากที่สุด จำนวน 19 เล่ม คิดเป็นร้อยละ 30.16 เป็นงานวิทยานิพนธ์ระดับปริญญาโทมากที่สุด จำนวน 54 เล่ม คิดเป็นร้อยละ 85.71 ผู้วิจัยส่วนใหญ่เป็นเพศหญิงจำนวน 53 เล่ม คิดเป็นร้อยละ 84.13 จำนวนหน้าทั้งหมดโดยเฉลี่ย 226 หน้า จำนวนหน้าไม่รวมภาคผนวกโดยเฉลี่ย 140 หน้า

1.2 **ด้านเนื้อหาสาระของงานวิจัย** ผลการวิจัย พบว่า ทฤษฎีที่นำมาใช้ในงานวิจัย คือ ทฤษฎีพัฒนาการทางจริยธรรมของ Piaget และ Kohlberg มากที่สุด จำนวน 20 เล่ม คิดเป็นร้อยละ 31.75 รองลงมา คือ ทฤษฎีการเรียนรู้ทางสังคมของ Bandura จำนวน 10 เล่ม คิดเป็นร้อยละ 15.87 งานวิจัยส่วนใหญ่ศึกษากับกลุ่มตัวอย่างที่เป็นนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาตอนปลายมากที่สุด จำนวน 16 เล่ม คิดเป็นร้อยละ 25.40 วัตถุประสงค์ที่ใช้ในงานวิจัยส่วนใหญ่เพื่อเปรียบเทียบผลวิจัย จำนวน 22 เล่ม คิดเป็นร้อยละ 40 ใกล้เคียงกับวัตถุประสงค์การวิจัยเพื่อศึกษา ซึ่งมีจำนวน 20 เล่ม คิดเป็นร้อยละ 36.36 ประเด็นส่วนใหญ่ที่ศึกษาเกี่ยวกับปัจจัยด้านสถานศึกษามากที่สุด จำนวน 29 เล่ม คิดเป็นร้อยละ 46.03 ตัวแปรตามที่ศึกษาส่วนใหญ่เป็นการศึกษาผลสัมฤทธิ์ด้านความรู้ทางจริยธรรม จำนวน 20 เล่ม คิดเป็นร้อยละ 31.43 ซึ่งใกล้เคียงกับงานวิจัยที่ศึกษาผลสัมฤทธิ์ด้านพฤติกรรมทางจริยธรรม จำนวน 19 เล่ม คิดเป็นร้อยละ 30 จำนวนคุณธรรมจริยธรรมที่ศึกษาโดยเฉลี่ยเท่ากับ 5 ด้าน

1.3 **ด้านวิธีวิทยาการวิจัย** ผลการวิจัย พบว่า แบบแผนการวิจัยส่วนใหญ่เป็นงานวิจัยเชิงทดลองจำนวน 25 เล่ม คิดเป็นร้อยละ 39.68 ประเภทของสมมติฐานที่พบมากที่สุด คือ สมมติฐานแบบมีทิศทาง และแบบไม่มีทิศทาง จำนวนอย่างละ 22 เล่ม คิดเป็นร้อยละ 40 (คิดเฉพาะงานวิจัยเชิงปริมาณ 55 เล่ม) ส่วนการออกแบบการทดลองที่พบมากที่สุด คือ งานวิจัยที่ไม่ใช่การทดลอง ส่วนใหญ่เป็นเชิงเปรียบเทียบ มีจำนวน 25 เล่ม คิดเป็นร้อยละ 45.45 (คิดเฉพาะงานวิจัยเชิงปริมาณ 55 เล่ม) วิธีการเลือกกลุ่มตัวอย่างที่ใช้มากที่สุด คือ การใช้วิธีการสุ่มแบบหลายขั้นตอน จำนวน 21 เล่ม คิดเป็นร้อยละ 38.18 (คิดเฉพาะงานวิจัยเชิงปริมาณ 55 เล่ม) เครื่องมือที่นำมาใช้วัดตัวแปรตามมากที่สุด คือ แบบสอบถาม/แบบวัด พบจำนวน 22 เล่ม คิดเป็นร้อยละ 40.63 (คิดเฉพาะงานวิจัยเชิงปริมาณ 55 เล่ม) คุณภาพเครื่องมือที่ใช้วัดตัวแปรตาม ส่วนใหญ่

มีคุณภาพในระดับดีมาก จำนวน 30 เล่ม คิดเป็นร้อยละ 54.55 (คิดเฉพาะงานวิจัยเชิงปริมาณ 55 เล่ม) สถิติวิเคราะห์ที่นำมาใช้มากที่สุด คือ สถิติบรรยาย (descriptive) จำนวน 19 เล่ม คิดเป็นร้อยละ 34.78 ซึ่งใกล้เคียงกับสถิติ t-test independent จำนวน 13 เล่ม คิดเป็นร้อยละ 24.35 (คิดเฉพาะงานวิจัยเชิงปริมาณ 55 เล่ม) คุณภาพงานวิจัยที่นำมาสังเคราะห์ส่วนใหญ่อยู่ในระดับดี จำนวน 46 เล่ม คิดเป็นร้อยละ 73.02 ขนาดของกลุ่มตัวอย่างโดยเฉลี่ยเท่ากับ 463 คน จำนวนสมมติฐานเฉลี่ยเท่ากับ 2 ข้อ จำนวนเครื่องมือที่ใช้โดยเฉลี่ยเท่ากับ 2 ชนิด จำนวนสถิติที่ใช้วิเคราะห์เฉลี่ยเท่ากับ 2 วิธี คะแนนคุณภาพงานวิจัยเฉลี่ยเท่ากับ 2.73 คะแนน

ข้อมูลระดับสมมติฐาน (งานวิจัยเชิงปริมาณ)

1.4 งานวิจัยเชิงทดลอง

จำนวนกรณีศึกษาที่ได้จากงานวิจัยเชิงทดลองมีจำนวน 188 กรณีศึกษา สรุปคุณลักษณะงานวิจัยระดับสมมติฐานได้ดังนี้ ชนิดของตัวแปรตาม que ที่ศึกษามากที่สุด คือ คะแนนด้านความรู้ทางจริยธรรม จำนวน 103 กรณีศึกษา คิดเป็นร้อยละ 54.79 ประเภทเครื่องมือที่ใช้วัดตัวแปรตามมากที่สุด คือ แบบสอบถาม/แบบวัด จำนวน 154 กรณีศึกษา คิดเป็นร้อยละ 81.91 ชนิดความเที่ยงของเครื่องมือวัดตัวแปรตาม que พบมากที่สุด คือ test-retest จำนวน 107 กรณีศึกษา คิดเป็นร้อยละ 56.91 ชนิดความตรงของเครื่องมือวัดตัวแปรตาม que พบมากที่สุด คือ ความตรงเชิงเนื้อหา จำนวน 106 กรณีศึกษา คิดเป็นร้อยละ 56.38 ชนิดของตัวแปรต้น que พบมากที่สุด คือ ตัวแปรต้นในปัจจุบัน ด้านภูมิหลังของนักเรียน จำนวน 95 กรณีศึกษา คิดเป็นร้อยละ 50.53 งานวิจัยส่วนใหญ่ไม่ระบุเครื่องมือ ชนิดความเที่ยง และชนิดความตรง que ใช้วัดตัวแปรต้น ประเภทสถิติ que พบมากที่สุด คือ F-test จำนวน 124 กรณีศึกษา คิดเป็นร้อยละ 65.96 การสรุปผลการทดสอบสมมติฐาน que พบมากที่สุด คือ แตกต่างกันที่ .05 จำนวน 53 กรณีศึกษา คิดเป็นร้อยละ 28.19 ประเภทการเปรียบเทียบ que พบมากที่สุด คือ การเปรียบเทียบตัวแปรตามระหว่างกลุ่มตัวแปรต้น จำนวน 123 กรณีศึกษา คิดเป็นร้อยละ 65.43 งานวิจัยเชิงทดลองส่วนใหญ่ไม่มีการควบคุมการทดลอง

1.5 งานวิจัยเชิงสหสัมพันธ์

จำนวนกรณีศึกษาที่ได้จากงานวิจัยเชิงสหสัมพันธ์มีจำนวน 67 กรณีศึกษา สรุปคุณลักษณะงานวิจัยระดับสมมติฐานได้ดังนี้ ชนิดของตัวแปรตาม que ศึกษามากที่สุด คือ คะแนนด้านการใช้เหตุผลเชิงจริยธรรม จำนวน 31 ตัว คิดเป็นร้อยละ ร้อยละ 46.27 ประเภทเครื่องมือที่ใช้วัดตัวแปรตาม que คือ แบบสอบถาม จำนวน 57 กรณีศึกษา คิดเป็นร้อยละ 85.07 ชนิดความเที่ยงของเครื่องมือวัดตัวแปรตาม que พบส่วนใหญ่ คือ Alpha-coefficient จำนวน 49 ค่า คิดเป็นร้อยละ 73.13 ชนิดความตรงของเครื่องมือวัดตัวแปรตาม que พบมากที่สุด คือ ความตรงเชิงเนื้อหา จำนวน 48 กรณีศึกษา คิดเป็นร้อยละ 71.64 ชนิดของตัวแปรต้น que พบมากที่สุด คือ คือ ตัวแปรด้านภูมิหลัง

ของผู้เรียน จำนวน 38 กรณีศึกษา คิดเป็นร้อยละ 56.72 งานวิจัยส่วนใหญ่ไม่ระบุเครื่องมือ ชนิด ความเที่ยง และชนิดความตรงที่ใช้วัดตัวแปรต้น ประเภทสถิติที่พบมากที่สุด คือ Pearson จำนวน 60 กรณีศึกษา คิดเป็นร้อยละ 89.55 การสรุปผลการทดสอบสมมติฐานที่พบมากที่สุด คือ แตกต่างกันที่ .01 จำนวน 36 กรณีศึกษา คิดเป็นร้อยละ 53.73

1.6 งานวิจัยเชิงคุณภาพ

สำหรับงานวิจัยเชิงคุณภาพจำนวน 8 เล่ม สามารถสรุปคุณลักษณะงานวิจัยด้านต่าง ๆ ได้ดังนี้

1.6.1 คุณลักษณะงานวิจัยด้านการตีพิมพ์และผู้วิจัย พบว่า งานวิจัยส่วนใหญ่ตีพิมพ์ ในปี 2549 จำนวน 3 เล่ม คิดเป็นร้อยละ 37.5 สาขาที่ผลิตงานวิจัยมากที่สุด คือ สาขาวิจัย/วิธี วิทยาการวิจัยการศึกษา จำนวน 5 เล่ม คิดเป็นร้อยละ 62.5 ส่วนใหญ่เป็นงานวิจัยระดับปริญญา โท จำนวน 7 เล่ม คิดเป็นร้อยละ 87.5 ผู้วิจัยส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จำนวน 7 เล่ม คิดเป็นร้อยละ 87.5 จำนวนหน้าทั้งหมดเฉลี่ย 302 หน้า จำนวนหน้าไม่รวมภาคผนวกเฉลี่ย 252 หน้า

1.6.2 คุณลักษณะงานวิจัยด้านเนื้อหาสาระของงานวิจัย พบว่า ทฤษฎีที่ใช้ส่วนใหญ่ คือ ทฤษฎีการเรียนรู้ตามเงื่อนไขของ Skinner จำนวน 4 เล่ม คิดเป็นร้อยละ 50 งานวิจัยส่วนใหญ่ ศึกษาเกี่ยวกับกลุ่มตัวอย่างที่เป็นนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษา จำนวน 4 เล่ม คิดเป็นร้อยละ 50 วัตถุประสงค์ของการวิจัยส่วนใหญ่ คือ วิเคราะห์/สังเคราะห์/หาคำตอบเกี่ยวกับกระบวนการส่งเสริม คุณธรรม จำนวน 4 เล่ม คิดเป็นร้อยละ 50 ประเด็นที่ศึกษาส่วนใหญ่เกี่ยวกับปัจจัยด้าน สถานศึกษา จำนวน 8 เล่ม คิดเป็นร้อยละ 100 งานวิจัยส่วนใหญ่ได้ข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับ กระบวนการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรม และการมีส่วนร่วมในการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรม จำนวน 7 เล่ม คิดเป็นร้อยละ 87.5 ผลสรุปที่ได้จากงานวิจัยส่วนใหญ่ คือ กระบวนการ ปัจจัย ส่งผล และอุปสรรคในการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรม จำนวน 7 เล่ม คิดเป็นร้อยละ 87.5 ประโยชน์ ที่ได้จากงานวิจัย คือ ได้แนวทางและรูปแบบการวางแผนพัฒนาคุณธรรมนักเรียน จำนวน 7 เล่ม คิดเป็นร้อยละ 87.5 จำนวนคุณธรรมจริยธรรมที่ศึกษาเฉลี่ย 7 ด้าน

1.6.3 คุณลักษณะงานวิจัยด้านวิธีวิทยาการวิจัย พบว่า แบบแผนการวิจัยส่วนใหญ่ เป็นงานวิจัยเชิงคุณภาพ (qualitative research) จำนวน 6 เล่ม คิดเป็นร้อยละ 75 ส่วนใหญ่ไม่มี สมมติฐาน จำนวน 7 เล่ม คิดเป็นร้อยละ 87.5 จำนวนกรณีศึกษาที่พบมากที่สุด คือ การศึกษา กรณีเดียว จำนวน 5 เล่ม คิดเป็นร้อยละ 62.5 ขอบเขตการศึกษาส่วนใหญ่ศึกษาเกี่ยวกับบุคคล กลุ่มบุคคล และกระบวนการใกล้เคียงกัน งานวิจัยส่วนใหญ่มีผู้ให้ข้อมูลเป็นนักเรียน ครู ผู้ปกครอง และผู้บริหาร ขนาดกลุ่มผู้ให้ข้อมูลโดยเฉลี่ย จำนวน 50 คน วิธีการเลือกกลุ่มผู้ให้ข้อมูลส่วนมากใช้

วิธีเลือกแบบเจาะจง จำนวน 7 เล่ม คิดเป็นร้อยละ 87.5 วิธีที่ใช้เก็บรวบรวมข้อมูลส่วนใหญ่ใช้วิธีศึกษาจากเอกสาร และสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง จำนวน 7 เล่ม คิดเป็นร้อยละ 87.5 การวิเคราะห์ข้อมูลส่วนใหญ่ใช้วิธีวิเคราะห์เนื้อหา คิดเป็นร้อยละ 100 วิธีตรวจสอบข้อมูลส่วนมากใช้วิธีตรวจสอบสามเส้าด้านวิธีเก็บรวบรวมข้อมูล จำนวน 5 เล่ม คิดเป็นร้อยละ 62.5

2. คุณภาพงานวิจัย

2.1 คุณภาพงานวิจัยเชิงปริมาณ

คุณภาพงานวิจัยเชิงปริมาณทั้งหมด 55 เล่ม โดยรวมมีคุณภาพในระดับดีเฉลี่ย 2.69 คะแนน งานวิจัยส่วนใหญ่มีคุณภาพระดับดีมากใน 9 ประเด็นต่อไปนี้

1) เขียนความเป็นมาของปัญหาได้สอดคล้องกับชื่อเรื่อง ส่วนใหญ่เป็นปัญหาที่ทันสมัย เหมาะกับเหตุการณ์ปัจจุบัน มีการอ้างอิงทฤษฎี และผลการวิจัยต่าง ๆ เพื่อแสดงให้เห็นความสำคัญของปัญหามากขึ้น ใจความกระชับ ชัดเจน และมีความสอดคล้องกัน

2) ตั้งสมมติฐานถูกต้อง มีการกำหนดข้อความที่แสดงถึงความสัมพันธ์ หรือความแตกต่างของตัวแปร 2 ตัว มีทั้งสมมติฐานมีทิศทาง และไม่มีทิศทาง ส่วนใหญ่ระบุถึงความสัมพันธ์ หรือความแตกต่างของตัวแปรได้อย่างชัดเจน

3) จำนวนเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องมีจำนวนมากพอ ส่วนใหญ่งานวิจัยมีเอกสาร และงานวิจัยที่นำมาใช้อ้างอิงจำนวนมากกว่า 50 เล่ม ทำให้รายงานการวิจัยมีความน่าสนใจ และน่าเชื่อถือยิ่งขึ้น

4) การออกแบบงานวิจัยเหมาะสม มีการออกแบบการวิจัยทำให้ได้ผลการวิจัยมีความตรงภายใน และความตรงภายนอก ตอบคำถามตรงประเด็น

5) เครื่องมือในการวิจัยมีคุณภาพ โดยระบุที่มา วิธีสร้างเครื่องมือ วิธีตรวจสอบคุณภาพเครื่องมืออย่างชัดเจน แล้วนำเครื่องมือไปทดลองใช้งาน และมีการปรับปรุงแก้ไขเครื่องมือให้มีความเหมาะสม

6) การเก็บรวบรวมข้อมูลชัดเจน ระบุการเก็บข้อมูลเป็นขั้นตอน ใช้วิธีเก็บข้อมูลเหมาะสม ใจความกระชับ อ่านเข้าใจง่าย

7) นำเสนอข้อมูลถูกต้อง งานวิจัยส่วนใหญ่นำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลได้ครบถ้วน วิธีนำเสนอเหมาะสม เข้าใจง่าย โดยนำเสนอในรูปตาราง มีการอธิบายผล และสรุปผลการวิเคราะห์

8) ผลสรุปครอบคลุมวัตถุประสงค์การวิจัย ส่วนใหญ่ผลสรุปสอดคล้องกับวัตถุประสงค์วิจัย สามารถตอบปัญหาวิจัยได้ครอบคลุมและชัดเจนทุกหัวข้อ

9) เขียนรายงานวิจัยถูกต้อง งานวิจัยส่วนใหญ่เขียนรูปแบบรายงานได้ถูกต้องทั้ง 5 บท มีบทนำ เอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง วิธีดำเนินการวิจัย ผลการวิเคราะห์ข้อมูล สรุปผล อภิปรายผล ข้อเสนอแนะ และมีรายการอ้างอิงถูกต้อง

ส่วนที่ต้องปรับปรุงเพื่อให้งานวิจัยมีคุณภาพมากยิ่งขึ้น มี 2 ประเด็น ดังต่อไปนี้

1) การเขียนข้อจำกัดงานวิจัย ส่วนใหญ่ไม่มีข้อจำกัดในงานวิจัย หากมีข้อจำกัด ก็เขียนได้ไม่ถูกต้อง ไม่ชัดเจน ไม่อธิบายเหตุผล และขาดข้อเสนอแนะในการแก้ไขข้อจำกัดที่เกิดขึ้น ทำให้ข้อค้นพบที่ได้จากงานวิจัยขาดความน่าเชื่อถือ

2) ความสอดคล้องของงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับวัตถุประสงค์ งานวิจัยส่วนใหญ่ยังขาดการสังเคราะห์เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ทำให้ไม่เห็นภาพรวมของประเด็นที่นักวิจัยต้องการศึกษาอย่างชัดเจน นักวิจัยส่วนใหญ่รายงานเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องในรูปแบบความเรียงตามลำดับหัวข้อ โดยไม่มีการสรุปสาระสำคัญที่ได้จากเอกสารวิจัย อาจทำให้ผู้อ่านงานวิจัยไม่เห็นความเชื่อมโยงของประเด็นปัญหาที่ผู้วิจัยกำลังศึกษา

2.2 คุณภาพงานวิจัยเชิงคุณภาพ

คุณภาพงานวิจัยเชิงคุณภาพทั้งหมด 8 เล่ม โดยรวมมีคุณภาพในระดับดี เฉลี่ย 2.95 คะแนน งานวิจัยส่วนใหญ่มีคุณภาพระดับดีมากใน 13 ประเด็นต่อไปนี้

1) เขียนความเป็นมาของปัญหาได้สอดคล้องกับชื่อเรื่อง ส่วนใหญ่เป็นปัญหาที่ทันสมัย เหมาะกับเหตุการณ์ปัจจุบัน มีการอ้างอิงทฤษฎี และผลการวิจัยต่าง ๆ เพื่อแสดงให้เห็นความสำคัญของปัญหามากขึ้น ใจความกระชับ ชัดเจน และมีความสอดคล้องกัน

2) ปัญหาวิจัยและวัตถุประสงค์วิจัยถูกต้อง ปัญหาวิจัยและวัตถุประสงค์การวิจัยสอดคล้องกับชื่อเรื่อง ระบุกลุ่มตัวอย่างและตัวแปรสำคัญที่ ระบุวิธีที่ศึกษาและบริบทการวิจัย ชัดเจน ใจความกระชับอ่านเข้าใจง่าย

3) นิยามศัพท์ชัดเจน มีนิยามทั้งเชิงทฤษฎี และนิยามเชิงปฏิบัติการชัดเจน ในตัวแปรสำคัญที่ศึกษา

4) กลุ่มตัวอย่างเป็นตัวแทนที่ดี งานวิจัยส่วนใหญ่มีการเลือกกลุ่มตัวอย่าง สถานการณ์ หรือเหตุการณ์ได้อย่างครอบคลุม มีความสมเหตุสมผลและหน่วยตัวอย่างมี จำนวนเพียงพอที่จะทำได้ข้อมูลอิมตัว

5) กรณีศึกษาเหมาะสมกับปัญหาวิจัย ผู้ให้ข้อมูลทุกคนเป็นผู้ให้ข้อมูลสำคัญ

6) กระบวนการตรวจสอบครอบคลุม งานวิจัยส่วนใหญ่เก็บข้อมูลจากแหล่งข้อมูลหลายแหล่ง มีผู้ให้ข้อมูลหลายคน หลายประเภท ใช้วิธีเก็บข้อมูลหลายวิธี ส่วนใหญ่ใช้วิธีเก็บข้อมูลตั้งแต่ 3 วิธีขึ้นไป

7) กระบวนการเก็บรวบรวมข้อมูลมีความชัดเจน ระบุการเก็บข้อมูลเป็นขั้นตอน ใช้วิธีเก็บข้อมูลเหมาะสม ใจความกระชับ อ่านเข้าใจง่าย

8) การวิเคราะห์ผลน่าเชื่อถือ มีการแปลความหมายข้อมูล ชัดเจน กระชับ อ่านเข้าใจง่าย ส่วนใหญ่ใช้การวิเคราะห์แบบจำแนกชนิดข้อมูล เปรียบเทียบข้อมูล และสร้างข้อสรุปอุปนัย

9) การนำเสนอผลวิจัยถูกต้อง นำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลครบถ้วน มีวิธีนำเสนอเหมาะสม เช่น นำเสนอในรูปตาราง เพื่อให้การนำเสนอข้อมูลมีความเป็นระเบียบยิ่งขึ้น

10) สรุปผลและแปลผลถูกต้อง มีการสรุปผล และแปลความหมาย ครบทุกส่วน ถูกต้อง สอดคล้องกับผลที่ได้

11) ผลสรุปสอดคล้องกับวัตถุประสงค์งานวิจัย ผลสรุปสอดคล้องกับวัตถุประสงค์วิจัย สามารถตอบปัญหาวิจัยได้ครอบคลุมและชัดเจนทุกหัวข้อ

12) อภิปรายผลกับงานวิจัยในอดีต มีการอภิปรายผลที่ได้กับผลวิจัยในอดีตอย่าง สมเหตุสมผล และครอบคลุมทุกประเด็นปัญหาวิจัย

13) เขียนรายงานวิจัยถูกต้อง รูปแบบรายงานถูกต้องทั้ง 5 บท มีบทนำ เอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง วิธีดำเนินการวิจัย ผลการวิเคราะห์ข้อมูล สรุปผล อภิปรายผล ข้อเสนอแนะ และมีรายการอ้างอิงถูกต้อง

ส่วนที่ต้องปรับปรุงเพื่อให้งานวิจัยมีคุณภาพมากยิ่งขึ้น มี 3 ประเด็น ดังต่อไปนี้

1) การเขียนข้อตกลงเบื้องต้น ซึ่งงานวิจัยเชิงคุณภาพทั้ง 8 เล่ม ไม่มีข้อตกลงเบื้องต้นในงานวิจัย

2) การเขียนข้อจำกัด ส่วนใหญ่ไม่ระบุข้อจำกัดในงานวิจัย

3) ความสอดคล้องของงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับวัตถุประสงค์ งานวิจัยส่วนใหญ่ยังขาดการสังเคราะห์เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องให้สอดคล้องกับปัญหาและวัตถุประสงค์การวิจัย นักวิจัยส่วนใหญ่รายงานเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องในรูปแบบความเรียงตามลำดับหัวข้อ โดยไม่มีการสรุปสาระสำคัญที่ได้จากเอกสารวิจัย

3. ปัจจัยที่สัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ด้านคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียน

การสรุปผลในส่วนนี้ แบ่งเป็น ผลการวิจัยในภาพรวม และผลการวิจัยรายละเอียดในแต่ละปัจจัย มีรายละเอียดดังนี้

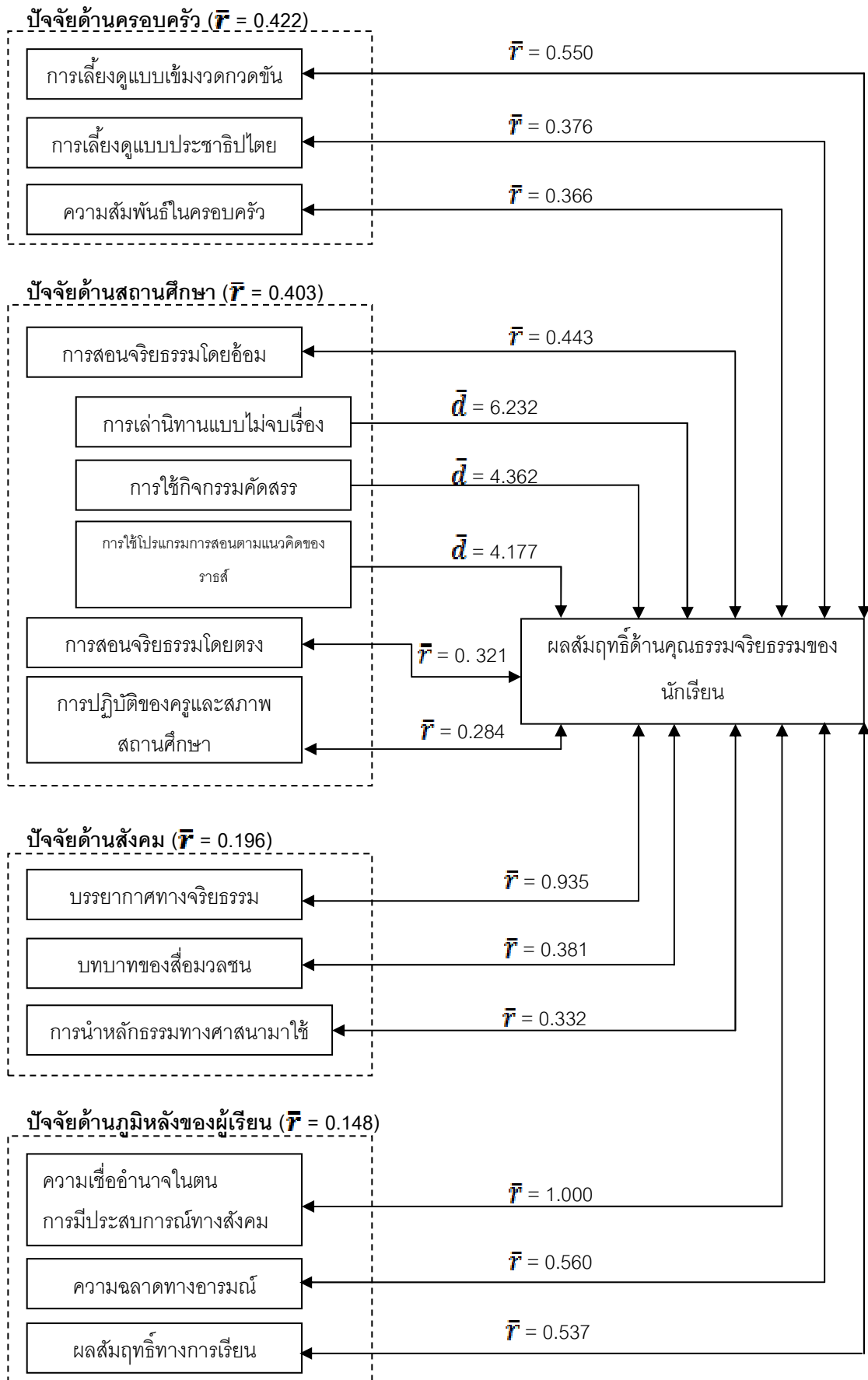
3.1 ผลการวิจัยในภาพรวม พบว่า ปัจจัยที่สัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ด้านคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนสูงสุด คือ ปัจจัยด้านครอบครัว มีความสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ด้านคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนในทิศทางบวก ระดับปานกลาง ($r = 0.422$) รองลงมา คือ ปัจจัยด้านสถานศึกษา มีความสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ด้านคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนในทิศทางบวก ระดับปานกลาง ($r = 0.403$) และปัจจัยด้านสังคม มีความสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ด้านคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนในทิศทางบวก ระดับต่ำ ($r = 0.196$) อันดับสุดท้าย ได้แก่ ปัจจัยด้านภูมิหลังของผู้เรียน มีความสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ด้านคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนในทิศทางบวก ระดับต่ำ ($r = 0.148$)

3.2 ผลการวิจัยรายละเอียดในแต่ละปัจจัย พบว่า ปัจจัยด้านครอบครัว มีปัจจัยย่อยที่สัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ด้านคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียน 3 ลำดับแรก ได้แก่ การเลี้ยงดูแบบเข้มงวดกวดขัน มีความสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ด้านคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนในทิศทางบวก ระดับปานกลาง ($r = 0.550$) การเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตย มีความสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ด้านคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนในทิศทางบวก ระดับค่อนข้างต่ำ ($r = 0.376$) และความสัมพันธ์ในครอบครัว มีความสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ด้านคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนในทิศทางบวก ระดับค่อนข้างต่ำ ($r = 0.366$) ตามลำดับ

ปัจจัยด้านสถานศึกษา มีปัจจัยย่อยที่สัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ด้านคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียน ได้แก่ การสอนจริยธรรมโดยอ้อม มีความสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ด้านคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนในทิศทางบวก ระดับปานกลาง ($r = 0.443$) การสอนจริยธรรมโดยตรง มีความสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ด้านคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนในทิศทางบวก ระดับค่อนข้างต่ำ ($r = 0.321$) การปฏิบัติของครูและสภาพสถานศึกษา มีความสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ด้านคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนในทิศทางบวก ระดับต่ำ ($r = 0.284$) ตามลำดับ โดยในส่วนของ การสอนจริยธรรมโดยอ้อม สามารถสรุปวิธีการสอนที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ด้านคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียน 3 ลำดับแรก ได้แก่ การเล่านิทานแบบไม่จบเรื่อง มีขนาดอิทธิพลมากที่สุด ในระดับสูง ($d = 6.232$) การใช้กิจกรรมคัดสรร (เกม นิทาน กรณีตัวอย่าง บทบาทสมมติ) มีขนาดอิทธิพลในระดับสูงเช่นกัน ($d = 4.362$) และการใช้โปรแกรมการสอนตามแนวคิดของวราธ มีขนาดอิทธิพลในระดับสูง ($d = 4.177$) ตามลำดับ

ปัจจัยด้านสังคม มีปัจจัยย่อยที่สัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ด้านคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียน 3 ลำดับแรก ได้แก่ บรรยากาศทางจริยธรรม มีความสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ด้านคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนในทิศทางบวก ระดับสูง ($r^2 = 0.935$) บทบาทของสื่อมวลชน มีความสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ด้านคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนในทิศทางบวก ระดับค่อนข้างต่ำ ($r^2 = 0.381$) การนำหลักธรรมทางศาสนามาใช้ มีความสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ด้านคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนในทิศทางบวก ระดับค่อนข้างต่ำ ($r^2 = 0.332$) ตามลำดับ

ปัจจัยด้านภูมิหลังของผู้เรียน มีปัจจัยย่อยที่สัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ด้านคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียน 3 ลำดับแรก ได้แก่ ความเชื่ออำนาจในตน และการมีประสบการณ์ทางสังคม มีความสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ด้านคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนในทิศทางบวก ระดับสูง ($r^2 = 1.000$) ความฉลาดทางอารมณ์ มีความสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ด้านคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนในทิศทางบวก ระดับปานกลาง ($r^2 = 0.560$) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน มีความสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ด้านคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนในทิศทางบวก ระดับปานกลาง ($r^2 = 0.537$) เมื่อนำมาเขียนโมเดลแสดงความสัมพันธ์ จะได้โมเดลดังภาพที่ 5.1

ภาพที่ 5.1 โมเดลความสัมพันธ์ของปัจจัยที่สัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ด้านคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนจากการสังเคราะห์งานวิจัยเชิงปริมาณ

4. ความแตกต่างของค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ จำแนกตามปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับผลสัมฤทธิ์ด้านคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียน และตัวแปรคุณลักษณะงานวิจัยที่เลือกศึกษา

การสรุปผลในส่วนนี้ แบ่งเป็น ความแตกต่างของค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ ตามปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับผลสัมฤทธิ์ด้านคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียน และตามตัวแปรคุณลักษณะงานวิจัยที่เลือกศึกษา มีรายละเอียดดังนี้

4.1 ความแตกต่างของค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ ตามปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับผลสัมฤทธิ์ด้านคุณธรรมจริยธรรม

การแจกแจงของค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์โดยรวม พบว่า ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์มีจำนวน 255 ค่า มีค่าอยู่ในช่วง -0.654 ถึง 1.000 ค่าเฉลี่ยสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เท่ากับ 0.247 ลักษณะการแจกแจงของข้อมูลค่อนข้างเบ้ขวา มีค่าความเบ้เป็นบวกเท่ากับ 0.915 หมายความว่าค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ที่ได้ส่วนใหญ่มีค่าน้อยกว่าค่าเฉลี่ย ส่วนความโด่งค่อนข้างเป็นโค้งปกติ ค่าความโด่งเท่ากับ 1.198

เมื่อแยกตามรายปัจจัย พบว่า จำนวนค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของปัจจัยด้านภูมิหลังของผู้เรียนมีจำนวน 133 ค่า มีค่าอยู่ในช่วง -0.192 ถึง 1.000 ค่าเฉลี่ยสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เท่ากับ 0.148 ลักษณะการแจกแจงของข้อมูลเบ้ขวา มีค่าความเบ้เป็นบวกเท่ากับ 2.873 หมายความว่าค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของปัจจัยด้านภูมิหลังของผู้เรียนที่ได้ส่วนใหญ่มีค่าน้อยกว่าค่าเฉลี่ย ส่วนความโด่งสูงกว่าปกติ ค่าความโด่งเท่ากับ 10.125

จำนวนค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของปัจจัยด้านครอบครัวมีจำนวน 15 ค่า มีค่าอยู่ในช่วง 0.057 ถึง 0.892 ค่าเฉลี่ยสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เท่ากับ 0.422 ลักษณะการแจกแจงของข้อมูลค่อนข้างเบ้ขวา มีค่าความเบ้เป็นบวกเท่ากับ 0.727 หมายความว่าค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของปัจจัยด้านครอบครัวที่ได้ส่วนใหญ่มีค่าน้อยกว่าค่าเฉลี่ย ส่วนความโด่งค่อนข้างเป็นโค้งปกติ ค่าความโด่งเท่ากับ 0.470

จำนวนค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของปัจจัยด้านสถานศึกษามีจำนวน 73 ค่า มีค่าอยู่ในช่วง -0.654 ถึง 0.978 ค่าเฉลี่ยสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เท่ากับ 0.403 ลักษณะการแจกแจงของข้อมูลค่อนข้างเบ้ซ้าย มีค่าความเบ้เป็นลบเท่ากับ -0.614 หมายความว่าค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของปัจจัยด้านสถานศึกษาที่ได้ส่วนใหญ่มีค่าสูงกว่าค่าเฉลี่ย ส่วนความโด่งค่อนข้างเป็นโค้งปกติ ค่าความโด่งเท่ากับ 0.620

จำนวนค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของปัจจัยด้านสถานศึกษามีจำนวน 34 ค่า มีค่าอยู่ในช่วง -0.047 ถึง 0.969 ค่าเฉลี่ยสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เท่ากับ 0.196 ลักษณะการแจกแจงของ

ข้อมูลเบ้ขวา มีค่าความเบ้เป็นบวกเท่ากับ 2.311 หมายความว่าค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของปัจจัยด้านสังคมที่ได้ส่วนใหญ่มีค่าต่ำกว่าค่าเฉลี่ย ส่วนความโด่งสูงกว่าโค้งปกติ ค่าความโด่งเท่ากับ 6.074

ความแตกต่างของค่าเฉลี่ยสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ เมื่อจำแนกตามปัจจัยหลัก พบว่าค่าเฉลี่ยสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ที่สัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ด้านคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนทั้ง 4 ด้าน ได้แก่ ปัจจัยด้านภูมิหลังของผู้เรียน ($\bar{r} = 0.148$) ปัจจัยด้านครอบครัว ($\bar{r} = 0.422$) ปัจจัยด้านสถานศึกษา ($\bar{r} = 0.403$) และปัจจัยด้านสังคม ($\bar{r} = 0.196$) แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ โดยที่ค่าเฉลี่ยสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของปัจจัยด้านครอบครัว และด้านสถานศึกษา มีค่าสูงกว่าปัจจัยด้านภูมิหลังของผู้เรียน และสูงกว่าปัจจัยด้านสังคม

เมื่อวิเคราะห์ความแตกต่างของค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เมื่อจำแนกตามตัวแปรคุณลักษณะงานวิจัยที่เลือกศึกษา พบว่า ตัวแปรที่ทำให้ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 มีจำนวน 23 ตัวแปร ดังนี้

1) ปีที่พิมพ์งานวิจัย ผลการวิจัยพบว่า งานวิจัยที่ตีพิมพ์ในช่วงปี 2534-2538 มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์สูงกว่างานวิจัยที่ตีพิมพ์ในช่วงปี 2519-2523 และ ช่วงปี 2524-2528 และงานวิจัยที่ตีพิมพ์ในช่วงปี 2549-2553 มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์สูงกว่างานวิจัยที่ตีพิมพ์ในช่วงปี 2519-2523 และ ช่วงปี 2524-2528

2) สาขาที่ผลิตงานวิจัย ผลการวิจัยพบว่า งานวิจัยของสาขาวิจัย/วิธีวิทยาการวิจัย การศึกษา สาขาการศึกษาปฐมวัย และสาขาประถมศึกษา มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์สูงกว่างานวิจัยของสาขาวิชาจิตวิทยาการศึกษา

3) ประเภทของงานวิจัย ผลการวิจัยพบว่า งานวิจัยระดับดุษฎีบัณฑิตมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์สูงกว่างานวิจัยระดับมหาบัณฑิต

4) ทฤษฎีแนวคิดหลัก ผลการวิจัยพบว่า งานวิจัยที่ใช้ทฤษฎีจิตวิเคราะห์ของ Freud มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์สูงกว่างานวิจัยที่ใช้ทฤษฎีพัฒนาการทางจริยธรรมของ Piaget และ Kohlberg และงานวิจัยที่ใช้ทฤษฎีการเรียนรู้ทางสังคมของ Bandura งานวิจัยที่ใช้ทฤษฎีต้นไม้อจริยธรรม Freud มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์สูงกว่างานวิจัยที่ใช้ทฤษฎีพัฒนาการทางจริยธรรมของ Piaget และ Kohlberg งานวิจัยที่ใช้ทฤษฎีการเรียนรู้ทางสังคมของ Bandura งานวิจัยที่ใช้ทฤษฎีจิตวิเคราะห์ของ Freud งานวิจัยที่ใช้แนวคิดเรื่องการอบรมเลี้ยงดู และงานวิจัยที่ใช้ทฤษฎีแรงจูงใจทางจริยธรรมของ Peck และ Havighurst นอกจากนี้ งานวิจัยที่ใช้ทฤษฎีทฤษฎีแรงจูงใจ

ทางจริยธรรมของ Peck และ Havighurst มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์สูงกว่างานวิจัยที่ใช้ทฤษฎีการเรียนรู้ทางสังคมของ Bandura

5) ระดับชั้นของกลุ่มตัวอย่าง ผลการวิจัยพบว่า งานวิจัยที่ศึกษากับกลุ่มตัวอย่างที่เป็นนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษา มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์สูงกว่างานวิจัยที่ศึกษากับกลุ่มตัวอย่างที่เป็นนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษา

6) วัตถุประสงค์ของการวิจัย ผลการวิจัยพบว่า งานวิจัยที่มีวัตถุประสงค์การวิจัยเพื่อศึกษา มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์สูงกว่างานวิจัยที่มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาเปรียบเทียบและวัดความสัมพันธ์ งานวิจัยที่มีวัตถุประสงค์การวิจัยเพื่อวิจัยและพัฒนา มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์สูงกว่างานวิจัยที่มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาเปรียบเทียบและวัดความสัมพันธ์ งานวิจัยที่มีวัตถุประสงค์การวิจัยเพื่อศึกษา วิจัยและพัฒนา มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์สูงกว่างานวิจัยที่มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาเปรียบเทียบและวัดความสัมพันธ์ งานวิจัยที่มีวัตถุประสงค์การวิจัยเพื่อวัดความสัมพันธ์ วิจัยและพัฒนา มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์สูงกว่างานวิจัยที่มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาเปรียบเทียบและวัดความสัมพันธ์

7) ชนิดของตัวแปรต้น ผลการวิจัยพบว่า งานวิจัยที่ศึกษาตัวแปรต้นเกี่ยวกับด้านครอบครัว และด้านสถานศึกษา มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์สูงกว่างานวิจัยที่ศึกษาตัวแปรต้นเกี่ยวกับด้านภูมิหลังของผู้เรียน และด้านสังคม

8) ชนิดของตัวแปรตาม ผลการวิจัยพบว่า งานวิจัยที่ศึกษาตัวแปรตามเกี่ยวกับ คะแนนด้านการให้เหตุผล และคะแนนด้านพฤติกรรมทางจริยธรรม มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์สูงกว่างานวิจัยที่ศึกษาตัวแปรตามเกี่ยวกับ คะแนนด้านความรู้ทางจริยธรรม คะแนนด้านการให้เหตุผลทางจริยธรรม คะแนนด้านเจตคติทางจริยธรรม คะแนนด้านพฤติกรรมทางจริยธรรม และคะแนนด้านความรู้ เจตคติ และพฤติกรรมทางจริยธรรม

9) ลักษณะงานวิจัย ผลการวิจัยพบว่า งานวิจัยเชิงสหสัมพันธ์ มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์สูงกว่างานวิจัยเชิงทดลอง

10) แบบแผนการวิจัย ผลการวิจัยพบว่า งานวิจัยเชิงสหสัมพันธ์ (correlation research) มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์สูงกว่างานวิจัยเชิงเปรียบเทียบ (comparative study) งานวิจัยเชิงสหสัมพันธ์ และเชิงเปรียบเทียบ (comparative study and correlation research) มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์สูงกว่างานวิจัยเชิงเปรียบเทียบ (comparative study) งานวิจัยเชิงทดลอง มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์สูงกว่างานวิจัยเชิงเปรียบเทียบ (comparative study) และงานวิจัยและพัฒนา (R&D)

- 11) เครื่องมือที่ใช้วัดตัวแปรตาม ผลการวิจัยพบว่า งานวิจัยที่ใช้แบบสังเกต มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์สูงกว่างานวิจัยที่ใช้แบบสอบถาม และแบบสอบ/แบบวัด
- 12) ค่าความเที่ยงของเครื่องมือวัดตัวแปรตาม ผลการวิจัยพบว่า งานวิจัยที่มีค่าความเที่ยงของเครื่องมือวัดตัวแปรตามอยู่ระหว่าง 0.6-0.69 มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์สูงกว่างานวิจัยที่ไม่ระบุค่าความเที่ยงของเครื่องมือวัดตัวแปรตาม งานวิจัยที่มีค่าความเที่ยงของเครื่องมือวัดตัวแปรตามอยู่ระหว่าง 0.5-0.59 ค่าระหว่าง 0.7-0.79 และค่าตั้งแต่ 0.8 ขึ้นไป
- 13) ชนิดความเที่ยงของเครื่องมือที่ใช้วัดตัวแปรตาม ผลการวิจัยพบว่า งานวิจัยที่ใช้ชนิดค่าความเที่ยงแบบ Kuder-Richardson และ Alpha Coefficient มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์สูงกว่างานวิจัยที่ใช้ชนิดค่าความเที่ยงแบบ test-retest
- 14) ชนิดความตรงของเครื่องมือวัดตัวแปรตาม ผลการวิจัยพบว่า งานวิจัยที่ใช้ชนิดความตรงเชิงเนื้อหา มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์สูงกว่างานวิจัยที่ใช้ชนิดความตรงเชิงเนื้อหาและโครงสร้าง และสูงกว่างานวิจัยที่ใช้ความตรงเชิงเนื้อหา โครงสร้าง และตามสภาพ นอกจากนี้ งานวิจัยที่ใช้ความตรงเชิงเนื้อหาและโครงสร้างมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์สูงกว่างานวิจัยที่ใช้ความตรงเชิงเนื้อหา โครงสร้าง และตามสภาพ
- 15) ประเภทสมมติฐาน ผลการวิจัยพบว่า งานวิจัยที่มีสมมติฐานแบบมีทิศทาง มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์สูงกว่างานวิจัยที่ไม่มีสมมติฐาน งานวิจัยที่มีสมมติฐานแบบไม่มีทิศทาง และงานวิจัยที่มีสมมติฐานแบบมีและไม่มีทิศทาง
- 16) การออกแบบการทดลอง ผลการวิจัยพบว่า งานวิจัยที่เป็นการทดลองแบบ The one group pretest posttest design มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์สูงกว่างานวิจัยที่ไม่ใช่การทดลอง
- 17) วิธีการเลือกกลุ่มตัวอย่าง ผลการวิจัยพบว่า งานวิจัยที่ใช้การสุ่มอย่างง่าย มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์สูงกว่างานวิจัยที่ใช้วิธีการสุ่มแบบหลายขั้นตอน
- 18) ขนาดกลุ่มตัวอย่าง ผลการวิจัยพบว่า งานวิจัยที่มีขนาดกลุ่มตัวอย่างต่ำกว่า 50 คน มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์สูงกว่างานวิจัยที่ขนาดกลุ่มตัวอย่างตั้งแต่ 100 คนขึ้นไป
- 19) ประเภทการเปรียบเทียบ ผลการวิจัยพบว่า งานวิจัยที่ใช้การเปรียบเทียบแบบ t-test Independent Experiment Group Control Group มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์สูงกว่างานวิจัยที่เปรียบเทียบตัวแปรตามระหว่างกลุ่มตัวแปรต้น และงานวิจัยที่ใช้การเปรียบเทียบแบบ pretest-posttest มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์สูงกว่างานวิจัยที่ใช้เปรียบเทียบมากกว่า 2 กลุ่มตัวอย่าง งานวิจัยที่เปรียบเทียบความสัมพันธ์ งานวิจัยที่เปรียบเทียบตัวแปรตามระหว่างกลุ่มตัวแปรต้น และงานวิจัยที่ทดสอบความคงทน

20) สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ ผลการวิจัยพบว่า งานวิจัยที่ใช้สถิติ t-test งานวิจัยที่หาความสัมพันธ์ (correlation) โดยใช้สถิติ Pearson ในการวิเคราะห์ มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์สูงกว่างานวิจัยที่ใช้สถิติ F-test ในการวิเคราะห์

21) ประเภทการควบคุมตัวแปรแทรกซ้อน ผลการวิจัยพบว่า งานวิจัยที่ใช้วิธีควบคุมตัวแปรแทรกซ้อนแบบสุ่ม (randomization) และใช้วิธีควบคุมตัวแปรแทรกซ้อนแบบจับคู่ (matching) มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์สูงกว่างานวิจัยที่ไม่ใช่การทดลอง

22) ระดับนัยสำคัญ ผลการวิจัยพบว่า งานวิจัยที่ให้ผลการทดสอบต่างกันที่ระดับนัยสำคัญ .01 มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์สูงกว่างานวิจัยที่ให้ผลการทดสอบไม่ต่างกันที่ .01 ไม่ต่างกันที่ .05 และต่างกันที่ $<.01$ นอกจากนี้ งานวิจัยที่ให้ผลการทดสอบต่างกันที่ระดับนัยสำคัญ .05 มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์สูงกว่างานวิจัยที่ไม่ระบุค่าการทดสอบนัยสำคัญ งานวิจัยที่ให้ผลการทดสอบไม่ต่างกันที่ .01 ไม่ต่างกันที่ .05 และต่างกันที่ $<.01$

23) ระดับคุณภาพงานวิจัย ผลการวิจัยพบว่า งานวิจัยที่มีคุณภาพงานวิจัยระดับดี มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์สูงกว่างานวิจัยที่มีคุณภาพระดับปานกลาง นอกจากนี้ งานวิจัยที่มีคุณภาพงานวิจัยระดับดีมาก มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์สูงกว่างานวิจัยที่มีคุณภาพระดับปานกลาง และระดับดี

4.2 ความสัมพันธ์ระหว่างระดับการศึกษาของกลุ่มตัวอย่างกับปัจจัยทั้ง 4 ด้าน

เมื่อวิเคราะห์ค่าเฉลี่ยขนาดอิทธิพลแต่ละกลุ่มจำแนกตามระดับการศึกษาของกลุ่มตัวอย่างและปัจจัยทั้ง 4 ด้าน พบว่า **ปัจจัยด้านภูมิหลังของผู้เรียน** มีอิทธิพลต่อการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนระดับประถมศึกษา ระดับมัธยมศึกษา และระดับอุดมศึกษาในทางบวก โดยมีอิทธิพลต่อนักเรียนระดับประถมศึกษามากที่สุด ($\bar{d} = 0.423$) **ปัจจัยด้านครอบครัว** มีอิทธิพลต่อการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษาในทางบวกในระดับใกล้เคียงกัน ($\bar{d} = 1.167$ และ $\bar{d} = 1.147$ ตามลำดับ) **ปัจจัยด้านสถานศึกษา** มีอิทธิพลต่อการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนระดับอนุบาล ระดับประถมศึกษา ระดับมัธยมศึกษา ระดับชั้น ปวช./ปวส. ในทางบวก โดยมีอิทธิพลต่อการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนระดับอนุบาลมากที่สุด ($\bar{d} = 2.526$) ส่วนปัจจัยด้านสังคมมีอิทธิพลต่อการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาในทางบวก ($\bar{d} = 0.677$)

การวิเคราะห์ปัจจัยด้านครอบครัวกับกลุ่มตัวอย่างระดับชั้นต่าง ๆ พบว่า รูปแบบการเลี้ยงดูแบบเข้มงวดมีอิทธิพลต่อนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาทางบวกในระดับสูง ($\bar{d} = 1.631$) ส่วนการเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตยมีอิทธิพลต่อการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนระดับ

ประถมศึกษามากกว่าระดับมัธยมศึกษา ($\bar{d} = 1.054$ และ $\bar{d} = 0.681$) ส่วนปัจจัยด้านสถานศึกษา พบว่า ในกลุ่มปัจจัยย่อยการปฏิบัติของครูและสภาพแวดล้อมในสถานศึกษา รวมถึงการสอนจริยธรรมโดยตรงมีอิทธิพลมีอิทธิพลต่อการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา มากกว่านักเรียนระดับประถมศึกษา ซึ่งมีขนาดอิทธิพลในทางบวก ($\bar{d} = 1.064$ และ $\bar{d} = 0.052$, $\bar{d} = 0.993$ และ $\bar{d} = 0.435$ ตามลำดับ) ส่วนการสอนจริยธรรมโดยอ้อมมีอิทธิพลในการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมนักเรียนระดับอนุบาลมากที่สุด ($\bar{d} = 2.526$)

4.3 สมการถดถอยเพื่อพยากรณ์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ ผลจากการวิเคราะห์ multiple regression เพื่อสร้างสมการพยากรณ์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของงานวิจัยที่เกี่ยวกับการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมนักเรียน พบว่า ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของงานวิจัย สามารถพยากรณ์ได้ด้วยตัวแปรคุณลักษณะงานวิจัย จำนวน 18 ตัวแปร ได้แก่ งานวิจัยที่มีคุณภาพระดับดีมาก ขนาดกลุ่มตัวอย่าง จำนวนสถิติวิเคราะห์ งานวิจัยที่ใช้แบบสังเกตเป็นเครื่องมือวัดตัวแปรตาม งานวิจัยที่ใช้ความเที่ยง Kuder-Richardson และงานวิจัยที่ใช้ความเที่ยง Alpha Coefficient ในการวัดตัวแปรตาม งานวิจัยที่ใช้ความตรงเชิงเนื้อหา งานวิจัยที่ใช้ความตรงเชิงเนื้อหาและโครงสร้าง งานวิจัยที่ใช้สมมติฐานแบบมีทิศทาง งานวิจัยที่มีรูปแบบการทดลองแบบ The one group pretest posttest design งานวิจัยที่ใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างอย่างง่าย งานวิจัยที่ใช้การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยระหว่างกลุ่มทดลอง และกลุ่มควบคุม (t-test E group C Group) งานวิจัยที่ใช้การเปรียบเทียบก่อนเรียน-หลังเรียน (pretest-posttest) งานวิจัยที่ใช้สถิติ t-test ในการทดสอบงานวิจัยที่ใช้วิธีการควบคุมตัวแปรแทรกซ้อนแบบสุ่ม (randomization) งานวิจัยที่ใช้การควบคุมตัวแปรแทรกซ้อนแบบจับคู่ (matching) งานวิจัยที่ให้ผลการทดสอบนัยสำคัญแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ .01 และงานงานวิจัยที่ให้ผลการทดสอบนัยสำคัญแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ .05 โดยสามารถร่วมกันพยากรณ์ได้ร้อยละ 60.40 โดยตัวแปรที่มีค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยที่แตกต่างจากศูนย์อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 มีจำนวน ตัวแปร ได้แก่ งานวิจัยที่มีคุณภาพระดับดีมาก ขนาดกลุ่มตัวอย่าง จำนวนสถิติวิเคราะห์ งานวิจัยที่ใช้แบบสังเกตเป็นเครื่องมือวัดตัวแปรตาม) งานวิจัยที่ใช้การเปรียบเทียบก่อนเรียน-หลังเรียน (pretest-posttest) งานวิจัยที่ให้ผลการทดสอบนัยสำคัญแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ .01 และงานงานวิจัยที่ให้ผลการทดสอบนัยสำคัญแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ .05 สามารถเขียนสมการได้ดังนี้

สมการถดถอยในรูปคะแนนดิบ

$$\hat{Y}_i = 0.082 + 0.714(DVRYGOOD) + 0.034(NUMANA) + 0.155(DTYPE) - 0.027(DKUDER) + 0.006(DALPHA) - 0.046(DVAL1) - 0.019(DVAL2) + 0.043(DHYPO) + 0.028(DEXPER) + 0.041(DSAMPLE) - 0.006(DCOMPAR1) + 0.269(DCOMPAR2) - 0.075(DTTEST) + 0.065(DRANDOM) + 0.117(DMATCH) + 0.083(DSIG1) + 0.166(DSIG2)$$

สมการถดถอยในรูปคะแนนมาตรฐาน

$$\hat{Z}_i = 0.714(DVRYGOOD) - 0.144(NTOTAL\_1) + 0.115(NUMANA) + 0.180(DTYPE) - 0.030(DKUDER) + 0.010(DALPHA) - 0.082(DVAL1) - 0.031(DVAL2) + 0.070(DHYPO) + 0.019(DEXPER) + 0.054(DSAMPLE) - 0.006(DCOMPAR1) + 0.317(DCOMPAR2) - 0.103(DTTEST) + 0.055(DRANDOM) + 0.102(DMATCH) + 0.139(DSIG1) + 0.271(DSIG2)$$

5. ผลการสังเคราะห์งานวิจัยเชิงคุณภาพด้วยการวิเคราะห์ชาติพันธุ์วรรณนาอภิमान

จากการสังเคราะห์งานวิจัยเชิงคุณภาพจำนวน 8 เล่ม เกี่ยวกับการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมนักเรียนด้วยวิธีการแปลความหมายเทียบกลับไปกลับมา แปลความหมายเชิงหักล้าง และแปลความหมายเพื่อเสนอประเด็นโต้แย้ง สามารถสรุปได้ดังนี้

5.1 ผลจากการแปลความหมายเทียบกลับไปกลับมา (reciprocal translations) ได้ประเด็นอุปมาในการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมนักเรียนจำนวน 7 ประเด็น ได้แก่

5.1.1 การร่วมมือกันส่งเสริมคุณธรรมระหว่างบ้าน ชุมชน วัดและโรงเรียน ผลการวิจัยพบว่า พ่อ แม่ ผู้ปกครองเป็นส่วนหนึ่งในการจัดกิจกรรมส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมให้นักเรียนทั้งที่บ้านและที่โรงเรียน อีกทั้งคนในชุมชนยังร่วมกันวางแผนกิจกรรมพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมร่วมกับโรงเรียน สนับสนุน และช่วยควบคุมดูแลพฤติกรรมนักเรียนเมื่ออยู่นอกโรงเรียน วัดและศาสนสถานต่าง ๆ มีส่วนร่วมกับโรงเรียนในฐานะเป็นผู้สอนศีลธรรม เป็นผู้นำและเป็นสถานที่ในการประกอบศาสนพิธีสำคัญ เมื่อโรงเรียนจัดกิจกรรมต่าง ๆ โดยเฉพาะกิจกรรมทางศาสนา นักเรียนจะมีบทบาทในการจัดกิจกรรมทางศาสนา ร่วมกับวัดและชุมชน นอกจากนี้โรงเรียนมีนโยบายเพื่อใกล้ชิดนักเรียนมากขึ้น ด้วยการจัดกิจกรรมเยี่ยมบ้านนักเรียน เพื่อรับทราบปัญหาของนักเรียนเป็นรายบุคคล

5.1.2 แบบอย่างที่ดี คือ พ่อ แม่ ผู้ปกครอง ผู้บริหาร และครู เน้นปฏิบัติจริงให้เห็นมากกว่าสั่งสอน เมื่อนักเรียนอยู่ที่บ้าน พ่อ แม่ ผู้ปกครองเป็นแบบอย่างที่ดีก็ยึดถือเป็นหลักในการประพฤติโดยตรง เมื่ออยู่ที่โรงเรียน ผู้บริหาร และครูเป็นแบบอย่างที่ดีก็ยึดเป็นหลัก

ในการประพฤติด้วยความเคารพ และยำเกรง ทั้งนี้ พ่อ แม่ ผู้ปกครอง ผู้บริหาร และครูต้องเป็นแบบอย่างที่ดีอย่างต่อเนื่อง เพื่อมุ่งปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรมต่อเด็กนักเรียนในระยะยาว

5.1.3 การเสริมแรงทั้งทางบวก และทางลบอย่างสมเหตุสมผล พ่อ แม่ ผู้ปกครอง และครู เสริมแรงทางบวก เมื่อนักเรียนปฏิบัติ ด้วยการกล่าวถ้อยคำให้กำลังใจ กล่าวคำชื่นชม และมอบรางวัล แต่ถ้านักเรียนมีพฤติกรรมไม่เหมาะสม จะมีการเสริมแรงทางลบด้วยการตักเตือนโดยใช้เหตุผล เชิญผู้ปกครอง ทำทัณฑ์บนหรือเชิญออกจากโรงเรียน แล้วแต่กรณี

5.1.4 บทบาทของผู้บริหาร และการกำหนดนโยบายของโรงเรียน ผู้บริหารมีความรับผิดชอบ วางแผนงานอย่างเป็นระบบ มอบหมายงานตามความเหมาะสม ตามความถนัดและความสนใจทั้งกับครู และนักเรียน วางนโยบายโรงเรียนเพื่อการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมนักเรียนตามแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง และวิถีพุทธ นอกจากนี้ผู้บริหารยังเป็นผู้สนับสนุนงบประมาณ รวมทั้งสถานที่ประกอบกิจกรรมต่าง ๆ และจัดเครื่องมือที่จำเป็นในการส่งเสริมคุณธรรม ที่สำคัญ คือ ผู้บริหารเป็นที่รักของครูและคนในชุมชน ทำให้การร่วมมือกันพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมนักเรียนมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

5.1.5 การจัดสภาพแวดล้อมในโรงเรียนให้มีบรรยากาศทางจริยธรรม โรงเรียนส่วนใหญ่เน้นความสะอาด สงบ ปลอดภัย และเป็นระเบียบเรียบร้อย เสริมความร่วมมือกันในบริเวณโรงเรียนด้วยการปลูกต้นไม้ใหญ่ และจัดสวนหย่อม ซึ่งเอื้อต่อการเสริมสร้างคุณธรรมจริยธรรม มีการจัดป้ายนิเทศส่งเสริมคุณธรรม และติดป้ายคำสอน คำคมให้ข้อคิด คติธรรมตามต้นไม้ บริเวณอาคารเรียน ตามทางเดิน หรือในห้องเรียน นอกจากนี้ยังมีระบบมาตรการป้องกันภัยจากเทคโนโลยีสารสนเทศ ห้ามนักเรียนพกมือถือมาโรงเรียน และบล็อกเว็บไซต์ล่อแหลม ฝึกให้นักเรียนร่วมกันดูแลรักษาความสะอาดด้วยการแบ่งเขตพื้นที่การรับผิดชอบตามวัน ระดับชั้น หรือคณะสีที่สังกัด มีห้องเรียนพระพุทธศาสนา และจัดบรรยากาศให้น่าเคารพ น่าเลื่อมใส และมีพระพุทธรูปให้นักเรียนสักการะ เพื่อเป็นการฝึกมารยาทของการเป็นชาวพุทธที่ดี

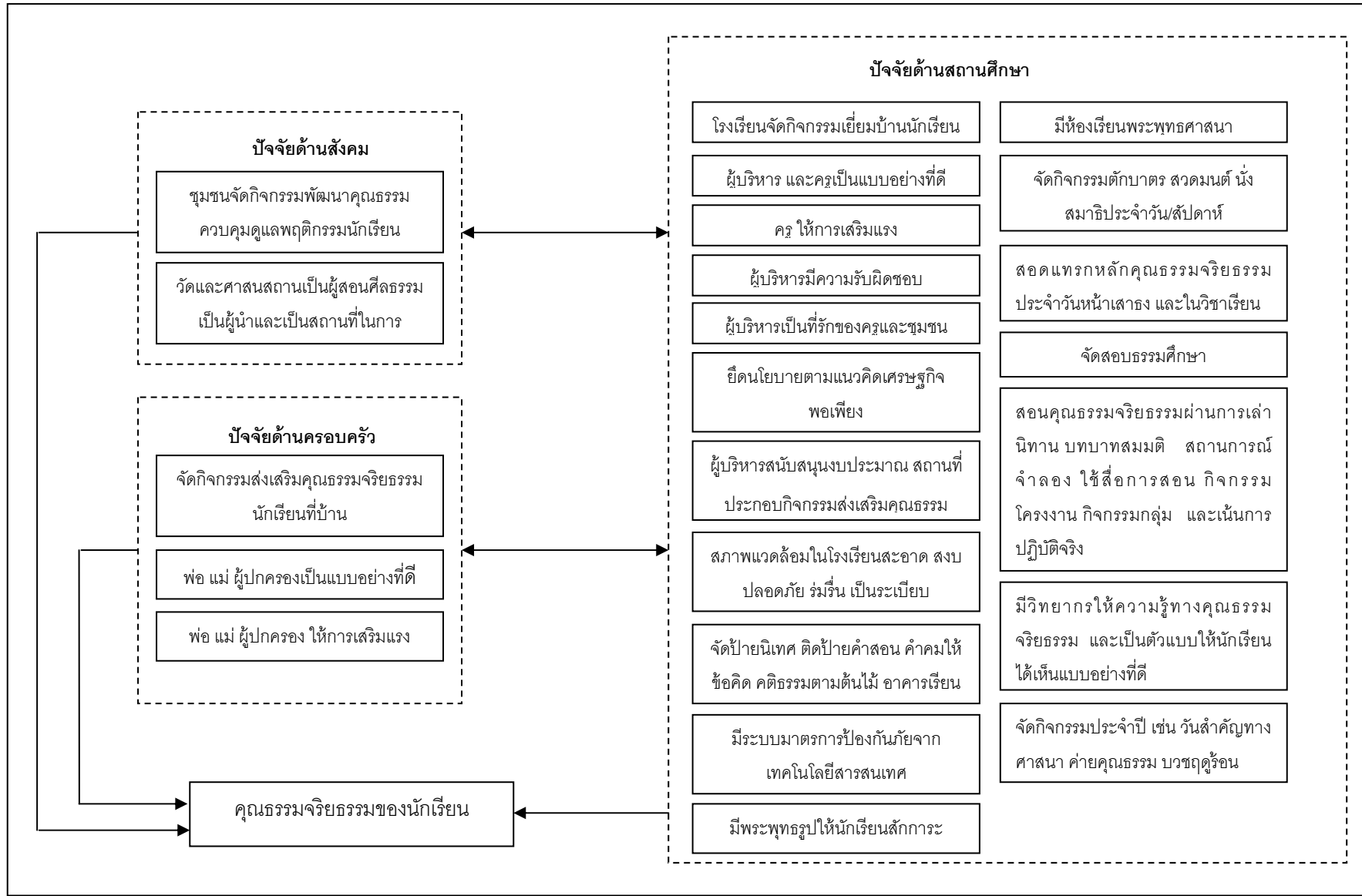
5.1.6 การจัดกิจกรรมส่งเสริมความรู้ด้านศีลธรรม และจริยธรรมอันดีงามผ่านกิจวัตรประจำวัน และกิจกรรมในวันสำคัญทางศาสนา มีการจัดกิจกรรมตักบาตร สวดมนต์ นั่งสมาธิประจำวัน/สัปดาห์ มีการอบรมสั่งสอนสอดแทรกหลักคุณธรรมจริยธรรมประจำวัน หน้าเสาธง และในวิชาเรียน จัดสอบธรรมศึกษา ใช้เทคนิคการสอนคุณธรรมจริยธรรมผ่านการเล่านิทาน บทบาทสมมติ สถานการณ์จำลอง ใช้สื่อการสอน กิจกรรมโครงการ กิจกรรมกลุ่ม และเน้นการปฏิบัติจริง มีวิทยากรให้ความรู้ทางคุณธรรมจริยธรรม และเป็นตัวแบบให้นักเรียนได้เห็นแบบอย่างที่ดี นอกจากนี้ยังมีกิจกรรมประจำปี เช่น วันสำคัญทางศาสนา ค่ายคุณธรรม บวชฤดูร้อน เป็นต้น

5.1.7 คุณธรรมจริยธรรมที่นักเรียนแสดงออก จากการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมนักเรียน ด้วยกระบวนการต่าง ๆ ทำให้นักเรียนเกิดพฤติกรรมที่แสดงออกถึงความมีคุณธรรมจริยธรรม ซึ่งสามารถสรุปได้จำนวน 9 ด้าน ได้แก่ ความมีระเบียบวินัย ความประหยัด ความรับผิดชอบ ความใฝ่รู้ใฝ่เรียน ความซื่อสัตย์สุจริต ความมีน้ำใจ เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ ความสามัคคี การเห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวม จิตใจสงบ มีสมาธิ

5.2 ผลการสังเคราะห์การแปลความหมายเชิงหักล้าง (refutational synthesis) และการแปลความหมายเพื่อเสนอประเด็นโต้แย้ง (lines of argument synthesis)

จากการแปลความหมายเชิงหักล้าง และเสนอประเด็นโต้แย้ง สรุปได้ 1 ประเด็น คือ การมีส่วนร่วมของพ่อ แม่ และผู้ปกครองในการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียน ซึ่งพบว่า มีกลุ่มผู้ปกครองที่ให้ความร่วมมือกับโรงเรียนในการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมนักเรียนเป็นอย่างดี กับอีกกลุ่มหนึ่งที่พ่อ แม่ ผู้ปกครองขาดความร่วมมือกับโรงเรียนในการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมนักเรียน ซึ่งสาเหตุมาจาก พ่อ แม่ ผู้ปกครอง ไม่มีเวลาในการดูแล อบรมสั่งสอน และทำกิจกรรมร่วมกับนักเรียน เพราะต้องทำงานหารายได้ นอกจากนี้ นักเรียนเชื่อฟังครูมากกว่า และพ่อ แม่ ผู้ปกครองบางกลุ่ม ยังไม่เข้าใจนโยบายของโรงเรียนอย่างชัดเจน

ผลจากการสังเคราะห์งานวิจัยเชิงคุณภาพสามารถสรุปได้ดังภาพที่ 5.2 ดังนี้

ภาพที่ 5.2 ความสัมพันธ์ของปัจจัยที่สัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ด้านคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนจากการสังเคราะห์งานวิจัยเชิงคุณภาพ

6. ผลการสังเคราะห์ข้อสรุปที่ได้จากการวิเคราะห์อภิमानและการวิเคราะห์ชาติพันธุ์วรรณนาอภิमान

จากการสังเคราะห์งานวิจัยเกี่ยวกับการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมนักเรียนจำนวน 63 เล่ม แบ่งเป็นงานวิจัยเชิงปริมาณจำนวน 55 เล่ม และงานวิจัยเชิงคุณภาพจำนวน 8 เล่ม ทำให้ได้ข้อสรุปในด้านการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมนักเรียน ในประเด็นที่มีความสอดคล้องกัน คือ ปัจจัยสำคัญที่สุดที่ช่วยในการส่งเสริม และพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมนักเรียน ได้แก่ ปัจจัยด้านครอบครัว และปัจจัยด้านสถานศึกษา โดยในงานวิจัยเชิงปริมาณ ให้ข้อสรุปในลักษณะของค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ที่อยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งปัจจัยด้านครอบครัวมีความสัมพันธ์ในระดับที่สูงกว่าปัจจัยด้านสถานศึกษาเล็กน้อย ($r_{ครอบครัว} = 0.422$, $r_{สถานศึกษา} = 0.403$) อย่างไรก็ตามทั้ง 2 ปัจจัยดังกล่าว เป็นปัจจัยเกื้อหนุน และคอยเสริมซึ่งกันและกัน สอดคล้องกับงานวิจัยเชิงคุณภาพทั้ง 8 เล่ม ซึ่งเน้นความสำคัญของปัจจัยด้านครอบครัว และสถานศึกษาเป็นหลักเช่นกัน โดยมีบทบาทในลักษณะของการร่วมมือกันระหว่างครอบครัว และสถานศึกษาในการจัดกิจกรรมส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมจากที่บ้าน และเป็นต้นแบบที่ดีให้นักเรียนได้เห็นเป็นตัวอย่างในการแสดงพฤติกรรม จึงสรุปได้ว่า ประสิทธิภาพสูงสุดที่สามารถพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนได้ คือ ครอบครัว และสถานศึกษา

องค์ความรู้ที่ได้จากการสังเคราะห์งานวิจัยเชิงปริมาณ และเชิงคุณภาพ คือ การพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมโดยใช้ปัจจัยแต่ละด้านให้เหมาะสมกับระดับชั้นของกลุ่มตัวอย่าง เมื่อจำแนกแต่ละปัจจัย สามารถสรุปได้ว่า หากต้องการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมนักเรียนด้วยปัจจัยด้านภูมิหลังของผู้เรียน และปัจจัยด้านครอบครัว ควรใช้กับนักเรียนระดับประถมศึกษาจึงจะเกิดประสิทธิผลสูงสุด หากต้องการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมนักเรียนด้วยปัจจัยด้านสถานศึกษา ควรใช้กับนักเรียนระดับอนุบาลจึงจะเกิดประสิทธิผลสูงสุด ส่วนปัจจัยด้านสังคมผลวิจัยพบเฉพาะกับกลุ่มตัวอย่างระดับมัธยมศึกษา ซึ่งมีอิทธิพลในระดับค่อนข้างสูง เมื่อพิจารณารายละเอียดของปัจจัยด้านครอบครัวเรื่องรูปแบบการเลี้ยงดู พบว่า การเลี้ยงดูแบบเข้มงวด และการเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตยเกิดประสิทธิผลกับนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษามากที่สุด ส่วนรายละเอียดของปัจจัยด้านสถานศึกษาสามารถสรุปได้ว่า การปฏิบัติของครู และสภาพแวดล้อมในสถานศึกษา และการสอนจริยธรรมโดยตรง มีประสิทธิผลในการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมนักเรียนระดับมัธยมศึกษามากที่สุด ส่วนการสอนจริยธรรมโดยอ้อมมีประสิทธิผลกับนักเรียนระดับอนุบาลมากที่สุด ดังนั้น ผลการวิจัยที่ได้จึงเป็นหลักฐานยืนยันได้ว่า การพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมนักเรียนแต่ละปัจจัย มีความเหมาะสมกับนักเรียนแต่ละระดับชั้นแตกต่างกัน การนำผลวิจัยไปใช้พัฒนา

สามารถปฏิบัติได้ดังผลวิจัยที่กล่าวมาแล้วข้างต้น จึงจะทำให้การพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมนักเรียนเกิดประสิทธิผลสูงสุด

อภิปรายผลการวิจัย

การอภิปรายผลการวิจัย แบ่งออกเป็น 5 ตอน ได้แก่ สภาพทั่วไปของงานวิจัย คุณภาพของงานวิจัย ปัจจัยที่สัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ด้านคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียน คุณลักษณะงานวิจัยที่มีผลต่อผลสัมฤทธิ์ด้านคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียน และองค์ความรู้ที่ได้จากการสังเคราะห์งานวิจัยเชิงปริมาณ และเชิงคุณภาพเกี่ยวกับการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมนักเรียน

1. สภาพทั่วไปของงานวิจัย

ด้านการตีพิมพ์และผู้วิจัย พบว่า งานวิจัยเกี่ยวกับการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมนักเรียนตีพิมพ์ในช่วงระหว่างปี พ.ศ. 2549-2553 มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 28.57 สืบเนื่องจากการออกพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ 2542 ซึ่งนอกจากยึดผู้เรียนเป็นสำคัญแล้ว ยังเน้นในเรื่องการเปิดโอกาสให้ชุมชน และองค์กรต่าง ๆ เข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา เน้นให้ผู้เรียน เก่ง ดี มีสุข นำไปสู่คุณธรรมพื้นฐาน 8 ประการ ได้แก่ ขยัน ประหยัด ซื่อสัตย์ มีวินัย สุภาพ สะอาด สามัคคี และมีน้ำใจ (สุราณีย์ ปาจารย์, 2552) อีกทั้งแผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2549-2559 ซึ่งมีนโยบายปลูกฝังและเสริมสร้างคุณธรรมจริยธรรม ค่านิยม และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ สอดรับกับนโยบายปฏิรูปการศึกษาปีงบประมาณ 2550 กระทรวงศึกษาธิการก็ส่งเสริมการจัดโรงเรียนวิถีพุทธ ทำให้มีงานวิจัยที่เกี่ยวกับการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมนักเรียนอย่างต่อเนื่อง และพบมากที่สุดในปีดังกล่าว อย่างไรก็ตาม การจัดการศึกษาที่ผ่านมายังไม่ได้ผลเท่าที่ควร เนื่องจากเน้นผลิตคนเก่งมากกว่าคนดี ผู้สอนไม่มีคุณสมบัติเพียงพอในการสอนคุณธรรมจริยธรรมและไม่เป็นแบบอย่างที่ดี สื่อการสอนไม่พร้อม การจัดสภาพแวดล้อมไม่เอื้ออำนวย (สถาบันอนาคตศึกษาเพื่อการพัฒนา, 2548 อ้างถึงใน วิริยา ศรีวิเชียร, 2551) จึงจำเป็นต้องมีการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับเรื่องนี้อย่างต่อเนื่อง งานวิจัยที่พบส่วนใหญ่มาจากสาขาวิชาประถมศึกษามากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 30.16 เนื่องจาก นักวิจัยส่วนใหญ่เป็นนิสิตสาขาวิชาประถมศึกษา จึงวิจัยกับนักเรียนระดับประถมศึกษา ซึ่งเพียเจต์ได้เคยกล่าวไว้ว่า เด็กจะมีพัฒนาการทางปัญญา และพัฒนาการทางจริยธรรมได้ถึงขั้นสูงสุดเมื่ออายุประมาณ 8-10 ปี ซึ่งตรงกับระดับประถมศึกษา (ดวงเดือน พันธุ์นาวัน และเพ็ญแข ประจันปัจฉนีก, 2520 อ้างถึงในผาณิต เย็นแข, 2544)

ด้านเนื้อหาสาระของงานวิจัย พบว่า ทฤษฎีที่นำมาใช้ส่วนใหญ่เป็นทฤษฎีพัฒนาการทางจริยธรรมของ Piaget และ Kohlberg คิดเป็นร้อยละ 31.75 เป็นเพราะว่าทฤษฎีนี้เป็นทฤษฎีเริ่มแรกของการค้นพบหลักการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของเด็ก ว่ามีการพัฒนาตามลำดับขั้น

เป็นทฤษฎีที่เป็นที่รู้จัก และใช้กันอย่างแพร่หลาย และงานวิจัยส่วนมากให้ผลการวิจัยที่สอดคล้องกับทฤษฎีดังกล่าว อีกทั้งยังเป็นทฤษฎีที่ทำให้เกิดข้อค้นพบทฤษฎีอีกหลายทฤษฎีในเวลาต่อมา ในส่วนของการศึกษากับกลุ่มตัวอย่าง พบว่า งานวิจัยส่วนใหญ่ศึกษากับกลุ่มตัวอย่างที่เป็นนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาตอนปลาย คิดเป็นร้อยละ 25.40 ซึ่งเนื่องมาจากนักวิจัยส่วนใหญ่มุ่งพัฒนาเด็กที่มีอายุอยู่ในช่วงระหว่าง 8-10 ปี เพราะเชื่อว่า เด็กในวัยนี้มีความสามารถทางสติปัญญาสูงกว่าเด็กเล็ก เครื่องวัดในกฎเกณฑ์ต่าง ๆ สามารถปลูกฝังจริยธรรมได้ดีกว่าช่วงวัยอื่น ดังที่เพียเจต์ได้เคยกล่าวไว้ว่า พัฒนาการทางจริยธรรมได้ถึงขั้นสูงสุดเมื่ออายุประมาณ 8-10 ปี ดังที่ได้กล่าวมาแล้ว งานวิจัยส่วนใหญ่ศึกษาประเด็นเกี่ยวกับปัจจัยด้านสถานศึกษามากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 46.03 เป็นเพราะว่า สถานศึกษาคือแหล่งการเรียนรู้ที่ใกล้ชิดนักเรียน มีบทบาทสำคัญในการปลูกฝังให้นักเรียนรู้จักผิดชอบชั่วดี และเป็นแหล่งการเรียนรู้การใช้ชีวิตในสังคมเบื้องต้น ส่วนใหญ่ให้ความสำคัญกับการศึกษา วิจัย และพัฒนาการจัดการเรียนการสอนในการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมนักเรียนให้ได้ผลดีที่สุด ส่วนตัวแปรตามที่ศึกษาส่วนใหญ่ คือ ผลสัมฤทธิ์ด้านความรู้ทางจริยธรรม คิดเป็นร้อยละ 30 ทั้งนี้เป็นเพราะกระบวนการวัดผลสัมฤทธิ์ด้านความรู้ทางจริยธรรมสามารถทำได้สะดวก รวดเร็ว และให้ผลวิจัยที่สะท้อนลักษณะของการมีคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนได้ชัดเจนระดับหนึ่ง อย่างไรก็ตามการวัดผลสัมฤทธิ์ด้านพฤติกรรมทางคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียน น่าจะให้ผลวิจัยที่ตรงตามความเป็นจริงมากที่สุด แต่เนื่องจากขั้นตอนการวิจัยอาจใช้เวลานาน เพราะต้องใช้ในการสังเกตพฤติกรรมอย่างละเอียด นักวิจัยส่วนใหญ่จึงไม่สามารถศึกษาข้อค้นพบที่ได้จากพฤติกรรมของนักเรียนได้มากเท่าที่ควร เนื่องจากข้อจำกัดในด้านของเวลาในการทำวิจัย

ด้านวิธีวิทยาการวิจัย พบว่า สมมติฐานที่พบมากที่สุด คือ สมมติฐานแบบมีทิศทาง และแบบไม่มีทิศทาง แสดงให้เห็นว่า งานวิจัยส่วนใหญ่ นักวิจัยให้ความสำคัญกับการพยากรณ์คำตอบของงานวิจัยล่วงหน้า และเป็นสิ่งที่สะท้อนให้ผู้อ่านงานวิจัยได้เห็นว่าคำตอบที่ได้จากงานวิจัยเป็นสิ่งที่สามารถทดสอบได้ การเลือกกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ใช้วิธีการสุ่มแบบหลายขั้นตอน คิดเป็นร้อยละ 38.18 แสดงให้เห็นว่า กลุ่มตัวอย่างมาจากประชากรที่เป็นหน่วยใหญ่ เพื่อให้กลุ่มตัวอย่างที่ได้เป็นตัวแทนที่เหมาะสม เครื่องมือที่นำมาใช้วัดตัวแปรตามมากที่สุด คือ แบบสอบถาม/แบบวัด คิดเป็นร้อยละ 40.63 ซึ่งสอดคล้องกับคุณลักษณะด้านเนื้อหาสาระของงานวิจัยในส่วนของชนิดตัวแปรตามที่ศึกษา ส่วนใหญ่เป็นผลสัมฤทธิ์ด้านความรู้ทางคุณธรรมจริยธรรม ซึ่งต้องมีการวัดผ่านเครื่องมือที่เป็นแบบสอบถาม/แบบวัดจึงจะมีความเหมาะสม คุณภาพเครื่องมือที่นำมาใช้วัดตัวแปรตามส่วนใหญ่มีคุณภาพในระดับดีมาก คิดเป็นร้อยละ 54.55 แสดงให้เห็นว่า

ผลที่ได้จากการวัดตัวแปรตามของงานวิจัยด้านการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนนั้นมีความน่าเชื่อถือ สถิติที่ใช้ส่วนใหญ่เป็นสถิติบรรยาย และสถิติ t-test คิดเป็นร้อยละ 34.78 และ 24.35 ตามลำดับ โดยสถิติพื้นฐานเป็นสถิติที่พบในงานวิจัยทั่วไป และสถิติ t-test ก็เป็นวิธีการทางสถิติที่ใช้ทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่าง 2 กลุ่ม เพื่อเปรียบเทียบผลการวิจัย ซึ่งส่วนใหญ่มักพบได้ในงานวิจัยเชิงทดลอง หรืองานวิจัยเชิงเปรียบเทียบ

2. คุณภาพของงานวิจัย

ผลที่ได้จากการวิเคราะห์คุณภาพงานวิจัยเชิงปริมาณ และเชิงคุณภาพพบว่ามีคุณภาพในระดับใกล้เคียงกัน ในภาพรวมมีคุณภาพในระดับดี (คะแนนคุณภาพงานวิจัยเชิงปริมาณเฉลี่ย 2.69 คะแนน คะแนนคุณภาพงานวิจัยเชิงคุณภาพเฉลี่ย 2.95 คะแนน) โดยทั้งงานวิจัยเชิงปริมาณ และเชิงคุณภาพ มีคุณภาพดีมากในประเด็นของการเขียนความเป็นมาของปัญหาวิจัยได้สอดคล้องกับเนื้อเรื่อง ส่วนใหญ่เหมาะสมกับสภาพเหตุการณ์ในปัจจุบัน มีการอ้างอิงทฤษฎีที่สอดคล้องกับงานวิจัย มีผลการวิจัยต่าง ๆ รองรับ สะท้อนให้เห็นว่า งานวิจัยของคณะครุศาสตร์ มีคุณภาพในด้านการตั้งประเด็นปัญหาวิจัย ซึ่งปัญหาที่ทันสมัยและเหมาะสมกับเหตุการณ์ปัจจุบันจะทำให้ได้ผลวิจัยที่สามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้จริง นอกจากนี้ งานวิจัยยังมีคุณภาพระดับดีมากในด้านการเก็บรวบรวมข้อมูล ซึ่งระบุเป็นขั้นตอน เข้าใจง่าย สามารถนำไปปฏิบัติตามได้ นำเสนอข้อมูลถูกต้อง ซึ่งการนำเสนอผลการวิจัยในรูปแบบตาราง ทำให้อ่านเข้าใจง่ายกว่าการนำเสนอในรูปแบบความเรียงเพียงอย่างเดียว ผลสรุปงานวิจัยส่วนใหญ่มีความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์งานวิจัย ตอบปัญหาวิจัยได้ชัดเจน ทำให้ผู้อ่านได้สาระสำคัญที่เป็นประโยชน์ในการนำผลวิจัยไปใช้ต่อ นอกจากนี้ยังพบว่า การเขียนรายงานวิจัยของคณะครุศาสตร์ มีความถูกต้องตามแบบการเขียนรายงานวิจัย ในส่วนที่ต้องมีการปรับปรุงเรื่องการทำวิจัย คือ การเขียนข้อจำกัดของงานวิจัย นักวิจัยส่วนใหญ่มีความเข้าใจเรื่องการเขียนข้อจำกัดงานวิจัยที่คลาดเคลื่อน นักวิจัยมักเขียนเฉพาะสิ่งที่เป็นข้อจำกัด โดยไม่กล่าวถึงรายละเอียดที่เป็นสาเหตุที่ทำให้เกิดข้อจำกัดเหล่านั้น หรือเขียนข้อเสนอแนะเพิ่มเติมเพื่อให้ผู้อ่านได้นำไปประยุกต์ใช้ในการวิจัยครั้งต่อไป นอกจากนี้ คือ งานวิจัยส่วนใหญ่ยังขาดการสังเคราะห์เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องให้สอดคล้องกับปัญหาและวัตถุประสงค์การวิจัย นักวิจัยส่วนใหญ่รายงานเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องในรูปแบบความเรียงตามลำดับหัวข้อ โดยไม่มีการสรุปสาระสำคัญที่ได้จากเอกสารวิจัย การสังเคราะห์งานวิจัยในรูปแบบตาราง จะทำให้เกิดประเด็นตกผลึกที่นักวิจัยได้จากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

3. ปัจจัยที่สัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ด้านคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียน

จากผลการวิจัยพบว่า ในภาพรวม ปัจจัยด้านครอบครัวมีความสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ด้านคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนมากที่สุด ($r = 0.422$) รองลงมา คือ ปัจจัยด้านสถานศึกษา ($r = 0.403$) ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของสถาบันแห่งชาติเพื่อการพัฒนาเด็กและครอบครัว มหาวิทยาลัยมหิดล (2552) ที่ได้ทำการสำรวจพบว่า สถาบันที่ควรมีบทบาทในการปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรมมากที่สุด คือ สถาบันครอบครัว รองลงมาคือสถาบันการศึกษา ในส่วนของปัจจัยด้านสังคมมีความสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ด้านคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนมาเป็นอันดับที่ 3 ($r = 0.196$) ส่วนปัจจัยด้านภูมิหลังของผู้เรียน ($r = 0.148$) มีความสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ด้านคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนเป็นอันดับสุดท้าย สะท้อนให้เห็นว่า การพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมนักเรียนให้มีประสิทธิผลสูงสุด ควรเริ่มต้นจากครอบครัว โดยการเลี้ยงดูอย่างใกล้ชิด เข้มงวด กวดขันเรื่องการแสดงพฤติกรรม สอนให้รู้จักถูกผิดอย่างมีเหตุผล สิ่งสำคัญที่สุด คือ พ่อ แม่ ผู้ปกครอง ต้องปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดี เพราะเด็กจะเรียนรู้จากการเลียนแบบ และศึกษาตัวแบบที่เป็นบุคคลใกล้ชิดเป็นอันดับแรก ซึ่งทฤษฎีการเรียนรู้ทางปัญญาสังคม ของ Bandura กล่าวว่า การเรียนรู้ที่เกิดขึ้นเป็นการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมที่เกิดจากการเลียนแบบด้วยการสังเกตตัวแบบที่สามารถถ่ายทอดทั้งความคิดและการแสดงออกได้พร้อม ๆ กัน ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทั้งภายใน (acquisition) และภายนอก นอกจากนี้ทฤษฎีต้นไม้อัจฉริยะยังกล่าวว่า สิ่งสำคัญในการปลูกฝังลักษณะคุณธรรม และการประพฤติที่ถูกหลักจริยธรรมอันดีงามเริ่มต้นจากครอบครัวซึ่งถือเป็นรากอันแข็งแรงที่สามารถทำให้เด็กเติบโตขึ้นเป็นดอกและผลที่ดีได้ในอนาคต (ดูเดือน พันธมนาวิน, 2550 สถาบันแห่งชาติเพื่อการพัฒนาเด็กและครอบครัว มหาวิทยาลัยมหิดล, 2552; สุขุมมาล เกษมสุข, 2548) สอดคล้องกับทฤษฎีเซลล์กระจกเงาที่กล่าวว่า พฤติกรรมของเด็กที่เลียนแบบพฤติกรรมของผู้ใหญ่หรือบุคคลใกล้ชิดนั้น เป็นผลมาจากการทำงานของเซลล์กระจกเงาที่มีอยู่ในมนุษย์ นอกจากนี้ ตามแนวคิดทฤษฎีการขัดเกลาทางสังคม (Munn & Fernald; Fernald, 1969; Watson & Linggren, 1979 อ้างถึงใน อ้อมเดือน สดมณี และคณะ, 2548) ยังกล่าวไว้อีกว่า ปัจจัยสำคัญที่ส่งผลต่อการขัดเกลาและพัฒนาคุณธรรมมากที่สุด คือ ครอบครัว ด้วยวิธีการอบรมเลี้ยงดูและถ่ายทอดเจตคติและแบบแผนพฤติกรรมต่าง ๆ ให้แก่เด็ก (งามตา วนินทานนท์, 2534 อ้างถึงใน อ้อมเดือน สดมณี และคณะ, 2548) ผลจากการสังเคราะห์งานวิจัยด้วยการวิเคราะห์อภิमानในครั้งนี้ พบว่า การเลี้ยงดูแบบเข้มงวดควบคุม มีความสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ด้านคุณธรรมจริยธรรมนักเรียนสูงที่สุด ซึ่งสถาบันแห่งชาติเพื่อการพัฒนาเด็กและครอบครัว มหาวิทยาลัยมหิดล (2552) ได้กล่าวถึงการเลี้ยงดูแบบควบคุมไว้ว่า เด็กที่ได้รับการปลูกฝังเลี้ยงดูแบบนี้จะมีลักษณะที่

ดีด้านการเชื่อฟัง สุภาพ เอื้อเฟื้อ ซื่อสัตย์ ใจน้อย ชอบฟังผู้ใหญ่ เด็กจะถูกบังคับให้ทำตามในแบบที่ผู้เลี้ยงดูต้องการ มีการลงโทษหากเด็กไม่ปฏิบัติตาม ขัดแย้งกับผลวิจัยของ ดวงเดือน พันธุมนาวิน และ เพ็ญแข ประจวบปัจฉนีก (2520, อ้างถึงใน สถาบันแห่งชาติเพื่อการพัฒนาเด็ก และครอบครัว มหาวิทยาลัยมหิดล, 2552) ที่พบว่า เด็กที่ได้รับการอบรมแบบประชาธิปไตยจะมีพัฒนาการทางจริยธรรมสูงกว่าเด็กที่ได้รับการอบรมแบบอื่น อย่างไรก็ตามครอบครัว ถือเป็นหัวใจสำคัญที่จะช่วยปลูกฝัง ขัดเกลาให้เด็กและเยาวชนเป็นผู้มีคุณธรรมจริยธรรมได้ดีที่สุด

ปัจจัยด้านสถานศึกษา พบว่า ในภาพรวม การพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมนักเรียนโดยใช้ปัจจัยด้านสถานศึกษาจะเกิดประสิทธิผลสูงสูดกับนักเรียนระดับชั้นอนุบาล และประสิทธิผลจะลดลงหากระดับชั้นของผู้เรียนสูงขึ้น เมื่อพิจารณารายละเอียดซึ่งแบ่งเป็น 3 ปัจจัยย่อย ได้แก่ 1) การปฏิบัติของครู และสภาพแวดล้อมในสถานศึกษา 2) การสอนจริยธรรมโดยตรง 3) การสอนจริยธรรมโดยอ้อม พบว่า การพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมนักเรียนระดับมัธยมศึกษาจะเกิดประสิทธิผลสูงสูด หากเน้นที่ปัจจัยย่อยด้านการปฏิบัติของครู และสภาพแวดล้อมในสถานศึกษา และการสอนจริยธรรมโดยตรง ซึ่งเนื่องมาจากนักเรียนในระดับมัธยมศึกษา ถือว่ามีวุฒิภาวะที่สูงพอที่จะเข้าใจในสิ่งที่ซับซ้อนขึ้นได้ และเป็นวัยที่เริ่มยึดตัวแบบเป็นหลักในการประพฤติ ดังนั้น การปฏิบัติตนของครูจึงมีอิทธิพลสำคัญที่ทำให้นักเรียนยึดเป็นแบบอย่าง นอกจากนี้นักเรียนระดับมัธยมสามารถเข้าใจคุณธรรมจริยธรรมได้หากมีการสอนโดยตรง เพราะถือเป็นวัยที่ตรงกับช่วงพัฒนาการระดับที่ 2 ตามทฤษฎีของโคลเบอร์ก ซึ่งเรียกว่าระดับทำตามแบบแผนทางจริยธรรม (convention morality) ในขั้นที่ 2 คือ ขั้นทำตามกฎของสังคม (law and order orientation) ซึ่งถือเป็นวัยที่เข้าใจระเบียบของสังคม รับผิดชอบและยึดในกฎเกณฑ์ของสังคม เห็นคุณค่าของกฎหมายว่าเป็นสิ่งกำหนดบทบาทหน้าที่ของคนให้ทำในสิ่งที่ถูกต้องเหมาะสม (Piaget, 1958 อ้างถึงใน นีรนุช เหลือลมัย, 2552; ลัดดาวัลย์ ประกอบเพชร, 2552; สุรางค์ ใคว์ตระกูล, 2544; สุราณี ปาจารย์, 2552) นอกจากนี้สุขุมล เกษมสุข (2548) ยังกล่าวไว้ด้วยว่า การจัดบรรยากาศและสิ่งแวดล้อม ช่วยส่งเสริมและกระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ที่ดี เป็นการ จัดสภาพต่าง ๆ ในโรงเรียนให้เหมาะสม เริ่มตั้งแต่ ตัวครู ควรเป็นแบบอย่างที่ดี ยิ้มแย้มแจ่มใส มีจิตเมตตาต่อผู้เรียน พูดจาไพเราะ มีบุคลิกภาพที่ดี สภาพโรงเรียนมีความสะอาด โดยจัดให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการดูแลรักษาความสะอาดร่วมกัน เพื่อเป็นการฝึกความมีวินัย รับผิดชอบต่อสังคม และสร้างเสริมลักษณะนิสัยความรักสะอาด ครอบคลุมถึงเรื่องความสะอาดในเรื่องการแต่งกาย และความสะอาดภายในห้องเรียนด้วย นอกจากนี้ต้องจัดสภาพโรงเรียนให้สวยงามร่มรื่น สงบ เพื่อเอื้อประโยชน์ต่อการเรียนรู้ทั้งด้านวิชาการ และด้านจริยธรรม สอดคล้องกับทฤษฎีการขัดเกลาทาง

สังคม (งามตา วนิทานนท์, 2534 อ้างถึงใน อ้อมเดือน สดมณี และคณะ, 2548) ซึ่งกล่าวว่า ครูมีหน้าที่ขัดเกลาเด็กด้วยวิธีการถ่ายทอดความรู้ และประสบการณ์ อบรมสั่งสอน ขัดเกลานิสัยที่ดี และปลูกฝังค่านิยมอันดีงามให้แก่เด็ก ซึ่งสามารถถ่ายทอดด้วยการอบรมสั่งสอนทางวาจา และเป็นแบบอย่างในการแสดงพฤติกรรมต่าง ๆ

ส่วนการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมนักเรียนด้วยการสอนจริยธรรมโดยอ้อม ในที่นี้คือ การสอนจริยธรรมโดยใช้เทคนิคต่าง ๆ เช่น การสอนผ่านการเล่านิทาน การเล่นเกม การจำลองสถานการณ์ การใช้บทบาทสมมติ การใช้ตัวแบบ การใช้กิจกรรมกลุ่ม เป็นต้น เป็นวิธีที่เกิดประสิทธิผลสูงที่สุดกับนักเรียนระดับอนุบาล ซึ่งผลวิจัยพบว่า การสอนจริยธรรมโดยอ้อมด้วยการใช้นิทานแบบเล่าไม่จบเรื่อง มีอิทธิพลกับผลสัมฤทธิ์ด้านคุณธรรมจริยธรรมสูงที่สุด สอดคล้องกับงานวิจัยของ อินทิรา รุมาส (2545) ที่ใช้กิจกรรมเล่านิทานเพื่อพัฒนาคุณลักษณะทางคุณธรรมจริยธรรม กับนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2 ซึ่งนักเรียนแสดงพฤติกรรมทางคุณธรรมจริยธรรมสูงขึ้นกว่าตอนก่อนจัดกิจกรรม ตรงกับที่ทีศนา แชมมณี (2546) ได้กล่าวไว้ว่า การเล่านิทานใช้ได้ดีกับเด็กเล็ก นอกจากนี้การใช้กิจกรรมคัดสรร ประกอบด้วย การใช้เกม นิทาน กรณีตัวอย่าง บทบาทสมมติ มีอิทธิพลกับผลสัมฤทธิ์ด้านคุณธรรมจริยธรรมในระดับสูงเช่นกัน รองลงมาจากการเล่นแบบไม่จบเรื่อง สอดคล้องกับแนวทางการจัดการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาจริยธรรมของกระทรวงศึกษาธิการ (2542, อ้างถึงใน สุวิมล ว่องวานิช และ นงลักษณ์ วิรัชชัย, 2543) ที่กล่าวว่า การแสดงบทบาทสมมติ (role play) มีผลต่อพฤติกรรมนักเรียนในด้านการแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ให้นักเรียนมีความเข้าใจที่ลึกซึ้งและยาวนานขึ้น ส่วนการใช้กรณีตัวอย่าง เป็นวิธีที่เรียกความสนใจของเด็ก ให้ขบคิดลึกซึ้ง ทำให้นักเรียนได้ฝึกการเผชิญปัญหาหลายประเภท หลายเหตุการณ์ ฝึกการคิดวิเคราะห์ รู้จักประเมินค่าและตัดสินใจต่าง ๆ ได้อย่างมีเหตุผล สอดคล้องกับผลวิจัยของ Cuevas (2011) โดยการจัดสถานการณ์จำลองให้เด็กได้เรียนรู้จากพฤติกรรมของเพื่อน แล้วแสดงพฤติกรรมของตนเองออกมา ซึ่งผลสัมฤทธิ์จากคะแนนพฤติกรรมทางจริยธรรมของนักเรียนสูงขึ้น นอกจากนี้ทีศนา แชมมณี (2546) ยังได้กล่าวถึงการสอนจริยธรรมผ่านการจัดกิจกรรมต่าง ๆ ไว้ว่า การเล่นเกม เป็นวิธีการฝึกคุณธรรมจริยธรรมต่าง ๆ ได้ดี เช่น การเสียสละ ความอดทน การเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ การให้อภัย และการทำงานร่วมกันเป็นทีม ส่วนการจัดกิจกรรมโดยใช้กรณีตัวอย่างจากหนังสือพิมพ์หรือเหตุการณ์ต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในสังคม เป็นการสอนที่มีประเด็นคำถามให้ผู้เรียนฝึกคิดวิเคราะห์และแก้ปัญหาได้ดี การใช้สถานการณ์จำลอง ทำให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ความเป็นจริงจากสถานการณ์นั้น เกิดข้อคิดและมีปฏิสัมพันธ์ร่วมกันกับเพื่อนร่วมสถานการณ์ได้ดี และสุดท้ายคือ การสอนโดยใช้กระบวนการและกิจกรรมกลุ่ม เป็นการให้ผู้เรียนได้เรียนรู้และทำงานร่วมกัน

การสังเคราะห์งานวิจัยเชิงปริมาณทำให้เห็นประสิทธิผลของปัจจัยทั้ง 4 ด้านในรูปของค่าความสัมพันธ์ และค่าขนาดอิทธิพลซึ่งเป็นผลในเชิงตัวเลข ทำให้ทราบได้ว่า การพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมนักเรียนควรเน้นความสำคัญที่ปัจจัยด้านครอบครัวเป็นหลัก ควบคู่กับปัจจัยด้านสถานศึกษา ผลที่ได้จากการสังเคราะห์งานวิจัยเชิงปริมาณนี้ สามารถยืนยันด้วยผลการสังเคราะห์งานวิจัยเชิงคุณภาพทั้ง 8 เล่ม ที่แสดงให้เห็นชัดเจนว่า การพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมนักเรียนให้เกิดประสิทธิผลเกิดจาก **บ้าน ชุมชน วัดและโรงเรียนต้องร่วมกันส่งเสริมคุณธรรม** สอดคล้องกับผลวิจัยของสถาบันแห่งชาติเพื่อการพัฒนาเด็กและครอบครัว มหาวิทยาลัยมหิดล (2552) ที่กล่าวว่า การปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรมนักเรียนให้ได้ผลดีได้นั้นต้องมีการร่วมมือประสานงานกันระหว่างบ้าน โรงเรียน ชุมชน และสถาบันศาสนาเพื่อขัดเกลาคุณลักษณะที่ดีในตัวเด็กตามที่สังคมคาดหวังและต้องการ สิ่งสำคัญอีกประการหนึ่ง คือ **การเป็นแบบอย่างที่ดี ของ พ่อ แม่ ผู้ปกครอง ผู้บริหาร และครู โดยเน้นปฏิบัติจริงให้เห็นมากกว่าสั่งสอน** ซึ่งผลวิจัยของดวงเดือน พันธุมนาวิน (2519 อ้างถึงใน สถาบันแห่งชาติเพื่อการพัฒนาเด็กและครอบครัว มหาวิทยาลัยมหิดล, 2552) ได้ยืนยันว่าวิธีนี้เป็นวิธีที่ได้รับการยอมรับว่าถ้าตัวแบบในการปลูกฝังมีจริยธรรมสูง เด็กก็จะมีจริยธรรมสูงตามไปด้วย นอกจากนี้การพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมให้ได้ผลดีต้องมีการ**เสริมแรงทั้งทางบวก และทางลบอย่างสมดุล** ซึ่งสถาบันแห่งชาติเพื่อการพัฒนาเด็กและครอบครัว มหาวิทยาลัยมหิดล (2552) ได้กล่าวถึงการเสริมแรงทางลบว่า มี 2 แบบ คือ การลงโทษทางกาย ทำให้เด็กเจ็บตัว และการลงโทษทางจิต คือการแสดงความไม่พอใจ เสียใจ หรือผิดหวังเมื่อเด็กทำผิด วิธีนี้ใช้ได้ผลดีก็ต่อเมื่อผู้ลงโทษเป็นที่รักของเด็กอย่างมาก และการลงโทษทางจิตมีประสิทธิภาพกว่าการลงโทษทางกาย ส่วนการปลูกฝังโดยการเสริมแรงทางบวกด้วยคำชมเชย ยกย่อง ให้อภัยเป็นครั้งคราว จะทำให้พฤติกรรมที่ดีคงอยู่อย่างถาวร สอดคล้องกับที่ สุขุมมาล เกษมสุข (2548) ได้กล่าวไว้ว่า การให้แรงเสริมเพื่อส่งเสริมพฤติกรรมที่ดี ทำให้เด็กมีกำลังใจในการทำความดีต่อไป โดยการให้แรงเสริมนี้ คือการแสดงออกของบุคคลที่อยู่รอบข้าง เช่น ครู พ่อแม่ กลุ่มเพื่อน ในรูปแบบแรงเสริมที่หลากหลาย เช่น คำชมเชย หรือการให้อภัย เป็นต้น

ประการต่อมา คือ **บทบาทของผู้บริหาร และการกำหนดนโยบายของโรงเรียน** มีความสำคัญในด้านการวางแผนงานอย่างเป็นระบบ วางนโยบายโรงเรียนเพื่อการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมนักเรียนตามแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง และวิถีพุทธ เป็นผู้สนับสนุนงบประมาณสถานที่ประกอบกิจกรรม นอกจากนี้ **การจัดสภาพแวดล้อมในโรงเรียนให้มีบรรยากาศทางจริยธรรม** ก็มีผลสำคัญเช่นกัน สอดคล้องกับผลที่ได้จากการสังเคราะห์งานวิจัยเชิงปริมาณใน

ปัจจัยด้านสถานศึกษา ซึ่งสูงขุมาด เกษมสุข (2548) ได้กล่าวไว้ว่า การจัดสภาพโรงเรียนให้สวยงาม ร่มรื่น สงบ ทำให้เอื้อประโยชน์ต่อการเรียนรู้ทั้งด้านวิชาการ และด้านจริยธรรม ช่วยส่งเสริมและ กระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ที่ดี สิ่งสำคัญประการสุดท้าย คือ **การจัดกิจกรรมส่งเสริมความรู้ ด้านศีลธรรม และจริยธรรมอันดีงาม ผ่านกิจวัตรประจำวัน และกิจกรรมในวันสำคัญทาง ศาสนา** เช่น การจัดกิจกรรมตักบาตร สวดมนต์ นั่งสมาธิประจำวัน/สัปดาห์ การอบรมสั่งสอน สอดแทรกหลักคุณธรรมจริยธรรมประจำวันหน้าเสาธง และในวิชาเรียน จัดสอบธรรมศึกษา ใช้ เทคนิคการสอนคุณธรรมจริยธรรมผ่านการเล่านิทาน บทบาทสมมติ สถานการณ์จำลอง ใช้สื่อการ สอน กิจกรรมโครงงาน กิจกรรมกลุ่ม และเน้นการปฏิบัติจริง มีวิทยากรให้ความรู้ทางคุณธรรม จริยธรรม และเป็นตัวแบบให้นักเรียนได้เห็นแบบอย่างที่ดี มีกิจกรรมประจำปี เช่น วันสำคัญทาง ศาสนา ค่ายคุณธรรม บวชญาคูร่อน เป็นต้น ซึ่งสอดคล้องกับที่ดวงเดือน พันธุมนาวิน (2519 อ้างถึง ใน สถาบันแห่งชาติเพื่อการพัฒนาเด็กและครอบครัว มหาวิทยาลัยมหิดล, 2552) ได้กล่าวไว้ว่า การหยิบยกเรื่องนรก สวรรค์มาให้เด็กได้รู้เรื่องราวด้วยการสอนทางวาจาและภาพประกอบ ทำให้ เด็กกลัวและละอายต่อการทำบาป สามารถเชื่อมโยงกับ การปลูกฝังโดยใช้พิธีกรรมทางศาสนา คือ การที่ผู้เลี้ยงดูดำเนินชีวิตด้วยการนำหลักพุทธศาสนามาปฏิบัติในชีวิตประจำวัน สามารถเป็น ตัวอย่างให้เด็กได้ซึมซับพฤติกรรมที่ดีได้

4. คุณลักษณะของงานวิจัยที่ส่งผลต่อความแปรปรวนของค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์

จากผลการวิจัยพบว่า งานวิจัยที่มีคุณภาพระดับดีมาก (DVRYG00D) ขนาดกลุ่ม ตัวอย่าง (NTOTAL_1) งานวิจัยที่ใช้วิธีการวิเคราะห์ทางสถิติหลายวิธี (NUMANA) งานวิจัยที่ใช้ แบบสังเกตในการวัดตัวแปรตาม (DTYPE) งานวิจัยที่ใช้การเปรียบเทียบผลก่อนเรียนหลังเรียน (pretest-posttest) (DCOMP2) และงานวิจัยที่ให้ผลการทดสอบแบบมีนัยสำคัญที่ .01 (DSIG1) และมีนัยสำคัญที่ .05 (DSIG2) เป็นตัวทำนายค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์หรือขนาด อิทธิพลของผลสัมฤทธิ์ด้านคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนได้ดี ซึ่งเนื่องมาจากงานวิจัยที่มีคุณภาพ ระดับดีมาก มีการออกแบบงานวิจัยที่ดี เป็นสิ่งรับประกันผลของการวิจัยแล้วว่าถูกต้อง น่าเชื่อถือ ส่วนการใช้สถิติหลาย ๆ วิธีในการวิเคราะห์ เพื่อเป็นการทดสอบ ยืนยันผลด้วยสถิติหลาย ๆ แบบ เพื่อตรวจสอบให้ผลวิจัยชัดเจนยิ่งขึ้น นอกจากนี้งานวิจัยที่ใช้แบบสังเกตในการวัดตัวแปรตาม แม้ จะต้องใช้เวลาในการวัดผลมาก เพราะต้องเก็บข้อมูลตามสภาพจริง สังเกตผลอย่างละเอียด แต่ ผลที่ได้จะเป็นหลักฐานที่น่าเชื่อถือ และตรงตามความจริงที่สุด สำหรับงานวิจัยที่มีการเปรียบเทียบ ผลก่อนและหลังการทดสอบ จะสามารถยืนยันได้ว่าผลวิจัยนั้นมาจากตัวแปรจัดกระทำ นอกจากนี้ งานวิจัยที่ให้ผลการทดสอบแบบมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และ .05 ถือเป็นงานวิจัยที่ให้ผล

วิจัยตามที่นักวิจัยคาดหวังให้เกิดขึ้น เพราะธรรมชาติของการวิจัยหากผลการทดสอบมีนัยสำคัญนั้นหมายความว่า ได้ข้อค้นพบที่น่าสนใจและแตกต่างไปจากเดิม คุณลักษณะดังกล่าวมาแล้วนี้ นักวิจัยสามารถนำไปพัฒนา ต่อยอดการวิจัยเรื่องการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมนักเรียนได้เพื่อให้ได้ค่าขนาดอิทธิพลที่มีค่าสูง ๆ อย่างไรก็ตาม การวิเคราะห์คุณลักษณะของงานวิจัยที่ส่งผลกระทบต่อความแปรปรวนของค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของงานวิจัยด้านการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมนักเรียนด้วยวิธีการวิเคราะห์การถดถอย (regression) อาจมีผลในเรื่องอิทธิพลทางตรง และอิทธิพลทางอ้อม สังเกตได้จากค่าที่เปลี่ยนแปลงของสัมประสิทธิ์ถดถอย เมื่อเพิ่มตัวแปรในแต่ละโมเดล ซึ่งเป็นประเด็นที่น่าสนใจและควรทำการศึกษาวิจัยเพิ่มเติม

5. องค์ความรู้ที่ได้จากการสังเคราะห์งานวิจัยด้วยวิธีการวิเคราะห์อภิมาน และการวิเคราะห์ชาติพันธุ์วรรณนาอภิมาน

จากการสังเคราะห์งานวิจัยด้วยวิธีวิทยาการวิจัยทั้ง 2 แบบ คือ การวิเคราะห์อภิมาน สำหรับงานวิจัยเชิงปริมาณ และการวิเคราะห์ชาติพันธุ์วรรณนาอภิมานสำหรับงานวิจัยเชิงคุณภาพ ทำให้ได้ข้อสรุปที่มีความชัดเจน สอดคล้อง และเป็นไปในทิศทางเดียวกัน ผลการวิจัยที่ได้เป็นข้อค้นพบทั้งในเชิงปริมาณ และเชิงคุณภาพที่มีส่วนเสริมซึ่งกันและกัน ทำให้ผลวิจัยมีความชัดเจน และน่าเชื่อถือยิ่งขึ้น ซึ่งนอกจากผลการวิจัยที่วัดได้ในเชิงตัวเลขแล้ว ยังได้ผลวิจัย ที่เป็นรายละเอียดในเชิงลึกของประเด็นวิจัยเรื่องนั้น ๆ ได้เป็นอย่างดี ทั้งนี้การวิเคราะห์อภิมานเป็นการสังเคราะห์งานวิจัยที่เป็นระบบ มีสูตรการคำนวณที่ให้ผลการสังเคราะห์ที่น่าเชื่อถือ อีกทั้งการวิเคราะห์ชาติพันธุ์วรรณนาอภิมาน ก็เป็นวิธีวิทยาการวิจัยที่ให้ผลวิจัยที่ถูกต้อง และไม่คลาดเคลื่อน สอดคล้องกับที่ Miles and Huberman (1944 อ้างถึงใน บุปผา เมฆศรีทองคำ, 2547) กล่าวไว้ว่าการวิจัยชาติพันธุ์วรรณนาเป็นวิธีการที่คงลักษณะเฉพาะของงานวิจัยไว้ ผลที่ได้จากการสังเคราะห์จะยังคงเหมือนเดิม แต่จะทำให้เห็นภาพรวมของงานวิจัยที่เชื่อมโยงเป็นระบบมากยิ่งขึ้น สำหรับจำนวนงานวิจัยเชิงคุณภาพที่นำมาสังเคราะห์นั้นไม่จำเป็นต้องมีจำนวนมาก อย่างเช่นในการสังเคราะห์งานวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้งานวิจัยเพียง 8 เล่มเท่านั้น แต่ข้อมูลที่ได้จากการสังเคราะห์มีความอึดตัว เพียงพอที่สามารถสร้างข้อสรุปได้ สอดคล้องกับที่ Noblit และ Hare (1988 อ้างถึงใน Downe, 2008) ได้เคยกล่าวไว้ว่าจำนวนงานวิจัยเพียงเล็กน้อยก็เพียงพอแล้ว แต่อย่างไรก็ตามข้อมูลต้องเพียงพอและครอบคลุมประเด็นที่นักวิจัยกำลังสนใจ เพราะฉะนั้น ในการสังเคราะห์งานวิจัยให้ได้ผลการสังเคราะห์ที่ครอบคลุม ชัดเจน และลุ่มลึก นักวิจัยจึงควรใช้การสังเคราะห์ด้วยวิธีวิทยาการทั้งเชิงปริมาณ และเชิงคุณภาพผสมผสานกัน เพื่อให้ผลการวิจัย หรือข้อค้นพบที่ได้ น่าเชื่อถือ และมีคุณค่ามากยิ่งขึ้น

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลวิจัยไปใช้

1. ผลการสังเคราะห์งานวิจัยมีหลักฐานพบว่า งานวิจัยที่ศึกษาปัจจัยด้านครอบครัว และปัจจัยด้านสถานศึกษา มีค่าสัมประสิทธิ์สัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ด้านคุณธรรมจริยธรรมสูงกว่าปัจจัยด้านอื่น ดังนั้น การพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมนักเรียน จึงควรเริ่มต้นจากครอบครัว ซึ่งพ่อ แม่ ผู้ปกครอง คือ บุคคลสำคัญที่ให้การเลี้ยงดูบุตรหลาน และเป็นแบบอย่างให้เด็กเห็น เพราะฉะนั้น เด็กจะมีพฤติกรรมอย่างไร ก็เนื่องมาจากผู้ใหญ่ทำพฤติกรรมอย่างนั้น ผู้ใหญ่จึงควรประพฤติตนในสิ่งที่ดี หลีกเลี่ยงพฤติกรรมที่ล่อแหลม พฤติกรรมที่ชักจูงให้เด็กเลียนแบบง่าย และควรเลี้ยงดูอย่างเข้มงวดกวดขัน ให้แรงเสริมทั้งทางบวก และทางลบอย่างมีเหตุผล เพื่อให้เด็กได้เรียนรู้ว่าสิ่งใดควรทำ และสิ่งใดที่ไม่ควรทำ เพื่อให้พวกเขาได้เติบโตเป็นผู้ใหญ่ที่ดีในอนาคต นอกจากครอบครัวแล้ว ผลการวิจัยที่ได้ยังเป็นหลักฐานเน้นย้ำอีกครั้งว่า สถานศึกษาก็มีบทบาทไม่น้อยไปกว่าครอบครัว เพราะเปรียบเสมือนเป็นบ้านหลังที่ 2 ของเด็ก เป็นสังคมขนาดย่อมที่หล่อหลอมให้เด็กเรียนรู้การใช้ชีวิตร่วมกัน ซึ่งสถานศึกษาจะเป็นทั้งสถานที่ให้ความรู้ทั้งภาคทฤษฎี และฝึกภาคปฏิบัติแก่นักเรียน องค์ประกอบสำคัญในสถานศึกษาที่มีอิทธิพลต่อการปลูกฝัง และพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมนักเรียน ได้แก่ ผู้บริหาร ครู การจัดสภาพแวดล้อมในโรงเรียน และเพื่อน มีส่วนสำคัญเป็นอย่างยิ่ง ผู้บริหารควรวางนโยบายพัฒนาคุณธรรมนักเรียนอย่างชัดเจน จริงจัง และวางแผนจัดการร่วมกับครู และชุมชนให้บรรลุวัตถุประสงค์ เป็นผู้สนับสนุนการจัดกิจกรรมส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมต่าง ๆ อยู่เสมอ ครูก็ต้องเป็นแบบอย่างที่ดีให้ลูกศิษย์ได้เห็น เพราะเป็นการหล่อหลอมให้เด็กได้เห็นสิ่งที่ดี ๆ อย่างสม่ำเสมอ และซึมซับพฤติกรรมจนเป็นนิสัย ครู และพ่อแม่ จึงต้องร่วมมือกันทั้งเป็นแบบอย่าง และอบรมสั่งสอน เพื่อให้เด็กเห็นสิ่งที่ตัวอย่างต่อเนื่อง บทบาทสำคัญของครูอีกประการหนึ่ง คือ การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ผลการวิจัยเป็นหลักฐานยืนยันแล้วว่า การจัดกิจกรรมที่มีประสิทธิผลดี คือ การสอนจริยธรรมนักเรียนทางอ้อม เพราะฉะนั้น ครูจึงควรจัดกิจกรรมผ่านการเล่นเกม นิทาน บทบาทสมมติ หรือจัดเข้าค่ายเพื่อละลายพฤติกรรมนักเรียน จึงจะเป็นการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมให้ได้ผลดี

2. ผลจากการวิเคราะห์ชาติพันธุ์วรรณนาอภิमान ทำให้ได้ข้อค้นพบในเรื่องการร่วมมือกันระหว่างโรงเรียน และชุมชนเป็นอย่างดี ช่วยกันอบรมสั่งสอน และจัดกิจกรรมทางศาสนา รวมถึงปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีอย่างเคร่งครัด เพื่อพัฒนาให้นักเรียนมีคุณธรรมจริยธรรมในระดับที่สูงขึ้น ซึ่งผลการวิจัยเป็นหลักฐานแล้วว่า การร่วมมือกันระหว่างสถานศึกษา และชุมชน ช่วยขัดเกลาให้นักเรียนมีพฤติกรรมทางคุณธรรมจริยธรรมที่ดีขึ้น เพราะฉะนั้น จึงควรส่งเสริมความร่วมมือ

กันระหว่างบ้าน และโรงเรียน มีการติดต่อประสานงานกันเสมอ ร่วมกันสอดส่องดูแลบุตรหลานให้อยู่ในทางที่ดี

3. จากการประเมินคุณภาพงานวิจัย พบว่า นักวิจัยส่วนใหญ่ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเป็นจำนวนมากในระดับที่เพียงพอต่อการนำมาใช้อ้างอิง แต่สัดส่วนของงานวิจัยของไทยยังมีจำนวนมากกว่างานวิจัยต่างประเทศ และนักวิจัยส่วนใหญ่ยังขาดทักษะการสังเคราะห์เอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้คุณภาพงานวิจัยพัฒนาไปในระดับที่สูงขึ้น นักวิจัยควรศึกษาเอกสารและงานวิจัยต่างประเทศในจำนวนที่มากขึ้น เพื่อให้ได้สาระ และข้อค้นพบใหม่ที่ทันสมัย สามารถนำมาปรับใช้ในบริบทของเมืองไทยได้ นอกจากนี้ นักวิจัยควรพัฒนาทักษะด้านการสังเคราะห์เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องให้มากขึ้น เพื่อให้เนื้อหาสาระที่ได้มานั้นเป็นข้อค้นพบที่ตกผลึก สามารถนำมาใช้เป็นข้อมูลในการกระบวนการวิจัยได้ชัดเจนยิ่งขึ้น

4. จากการประเมินคุณภาพงานวิจัย พบว่า มีประเด็นที่นักวิจัยยังมีความเข้าใจที่คลาดเคลื่อนเกี่ยวกับการทำวิจัย ทำให้งานวิจัยด้อยคุณภาพ เพราะฉะนั้นนักวิจัยควรศึกษาเกณฑ์สำหรับประเมินงานวิจัย เพื่อใช้เป็นแนวทางสำหรับการทำวิจัยที่มีคุณภาพยิ่งขึ้น

ข้อเสนอแนะในวิจัยครั้งต่อไป

1. จากการค้นพบงานวิจัยที่นำมาสังเคราะห์ พบว่า งานวิจัยส่วนใหญ่ศึกษากับกลุ่มตัวอย่างในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานเป็นส่วนใหญ่ ตั้งแต่ระดับปฐมวัย ประถมศึกษา มัธยมศึกษา ซึ่งงานวิจัยที่ศึกษาในระดับอาชีวศึกษา และอุดมศึกษายังมีอยู่เป็นจำนวนน้อย นอกจากนี้ยังไม่พบงานวิจัยที่ศึกษากับกลุ่มตัวอย่างที่เป็นเด็กด้อยโอกาส เด็กพิเศษ หรือผู้ที่อยู่ในการศึกษานอกระบบ จึงควรศึกษาวิจัยเพิ่มเติมกับกลุ่มตัวอย่างดังกล่าว เพื่อให้การพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมนักเรียนเป็นไปได้ทุกระดับชั้น ทุกกลุ่มพื้นที่

2. จากการศึกษาความสัมพันธ์ของตัวแปรคุณลักษณะงานวิจัย พบว่า มีตัวแปรบางตัวที่มีความสัมพันธ์กันเอง ซึ่งแสดงให้เห็นว่า อาจมีตัวแปรแฝงที่มีอิทธิพลทางอ้อม ซึ่งการวิจัยครั้งนี้ไม่ได้ศึกษารายละเอียดในส่วนดังกล่าว ในการศึกษาครั้งต่อไปควรใช้สถิติวิเคราะห์ที่สูงขึ้น เช่น การวิเคราะห์ path analysis การทำ Meta SEM เพื่อให้คำตอบที่ชัดเจนยิ่งขึ้นว่า มีตัวแปรใดส่งอิทธิพลทางตรง หรือทางอ้อมต่อกัน ขนาดเท่าใด เพื่อขยายขอบเขตการศึกษาให้กว้างขึ้น

รายการอ้างอิง

ภาษาไทย

- การประชุมสมัชชาคุณธรรมแห่งชาติ ครั้งที่ 4. (2552). ฝ่าวิกฤตด้วยธุรกิจคุณธรรม : การสร้าง
ธรรมาภิบาลในภาคธุรกิจอย่างยั่งยืน. กรุงเทพฯ : ศูนย์ส่งเสริมและพัฒนาพลังแผ่นดินเชิง
คุณธรรม สำนักงานบริหารและพัฒนาองค์ความรู้.
- กนกพรธน บุญธรรม. (2540). พฤติกรรมของครูในการปลูกฝังจริยธรรมให้แก่ นักเรียนชั้น
ประถมศึกษาปีที่ 5 ในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษา
กรุงเทพฯ. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต, สาขาวิชาประถมศึกษา คณะครุศาสตร์
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- กรชนก ประสพทรัพย์. (2549). ผลของการใช้เทคโนโลยีคอมพิวเตอร์ที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการ:
การวิเคราะห์ห่อภิมาณและการวิเคราะห์ความไว. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต,
สาขาวิชาวิจัยการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- กীরติ บุญเจือ. (2551). คู่มือจริยศาสตร์ตามหลักวิชาการสากล. กรุงเทพฯ : ศูนย์ส่งเสริมและ
พัฒนาพลังแผ่นดินเชิงคุณธรรม.
- คำพลอย โพธิ์ทอง. (2542). การศึกษาบทบาทของแม่ชีในพุทธศาสนาในการส่งเสริมจริยธรรมของ
นักเรียน. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต, สาขาวิชาพื้นฐานการศึกษา คณะครุศาสตร์
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ฉัตรชัย สมนิรัตน์. (2551). การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยบางประการกับความมีวินัยใน
ตนเองของนิสิตระดับปริญญาตรี หลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต คณะสังคมศาสตร์
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ปริญญาโทการศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชา
การศึกษาผู้ใหญ่ คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- เฉลิมฤทธิ์ แก้วกล้าหาญ. (2549). การวิเคราะห์ห่อภิมาณงานวิจัยที่เปรียบเทียบผลการวิเคราะห์
ข้อสอบ ระหว่างทฤษฎีการทดสอบแบบดั้งเดิมและทฤษฎีการตอบสนองข้อสอบ.
วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต, สาขาวิชาวิจัยการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย.
- ชวรัตน์ ชาญศิลป์. (มปป). เอกสารประกอบการสอนนิชาพ.พศ 251 ทฤษฎีการเรียนรู้ (Learning
Theory). มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ : ชวรัตน์ ชาญศิลป์.

- ชาย โปธิสิตา. (2547). ศาสตร์และศิลป์แห่งการวิจัยเชิงคุณภาพ. กรุงเทพฯ : อมรินทร์พริ้นติ้ง แอนด์พับลิชชิ่ง.
- ไชยยศ ไพวิทยศิริธรรม. (2544). การวิเคราะห์อภิमानคุณภาพของแบบสอบถามหลายตัวเลือกที่มีรูปแบบของแบบสอบ บริบทของแบบสอบและวิธีการตรวจให้คะแนนต่างกัน. วิทยานิพนธ์ปริญญาามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการวัดและประเมินผลการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ดุจเดือน พันธุมนาวิน. (2550). การสังเคราะห์งานวิจัยเกี่ยวกับคุณธรรมจริยธรรมในประเทศไทยและต่างประเทศ. กรุงเทพฯ : ศูนย์ส่งเสริมและพัฒนาพลังแผ่นดินเชิงคุณธรรมสำนักงานบริหารและพัฒนาองค์ความรู้.
- ทัศนศิรินทร์ สว่างบุญ. (2548). การสังเคราะห์งานวิจัยด้านการมีส่วนร่วมของโรงเรียนกับชุมชน: การวิเคราะห์อภิमानและการวิเคราะห์กระบวนการทางปัญญาอภิमान. วิทยานิพนธ์ปริญญาามหาบัณฑิต, สาขาวิชาวิจัยการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- พัศวรรณ คำทองสุข. (2550). การสังเคราะห์งานวิจัยด้านการจัดการเรียนการสอนแบบบูรณาการ: การวิเคราะห์อภิमानและการวิเคราะห์เนื้อหา. วิทยานิพนธ์ปริญญาามหาบัณฑิต, สาขาวิชาวิจัยการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ทิตนา เขมมณี. (2546). การพัฒนาคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม: จากทฤษฎีสู่การปฏิบัติ. กรุงเทพฯ : เมธีพิปส์.
- ธนวัฒน์ สุวรรณจรัส. (2548). การวางแผนยุทธศาสตร์เพื่อการพัฒนาคุณธรรมในนิสิตนักศึกษาไทยระดับปริญญาบัณฑิต. วิทยานิพนธ์ดุษฎีบัณฑิต, สาขาวิชาอุดมศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- นงลักษณ์ วิรัชชัย. (2542). การวิเคราะห์อภิमान META-ANALYSIS. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- นฤมล อุดมคุณ. (2552). การวิเคราะห์อภิमानงานวิจัยด้านนวัตกรรมการจัดการกระบวนการเรียนรู้เพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาสังคมศึกษาของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา. วิทยานิพนธ์ปริญญาามหาบัณฑิต สาขาวิชาวิจัยการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

- นฤมล ไชยสถานุเคราะห์. (2549). แนวทางการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนิสิตนักศึกษาในสถาบันอุดมศึกษาตามพระบรมราโชวาทของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว. กรุงเทพฯ : วิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร.
- นัทธี เชียงชนะนา. (2550). การสังเคราะห์งานวิจัยทางดนตรีศึกษา : การวิเคราะห์อภิमानและการวิเคราะห์เนื้อหา. วิทยานิพนธ์ปริญญาามหาบัณฑิต, สาขาวิชาวิจัยการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- นิตยา เหมือนโตสง. (2543). การส่งอิทธิพลผ่านตัวกลางเชิงสาเหตุของปัจจัยด้านนักเรียน ด้านครู และด้านโรงเรียนไปยังผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนคณิตศาสตร์การวิเคราะห์อภิमानงานวิจัย. วิทยานิพนธ์ปริญญาามหาบัณฑิต, สาขาวิชาวิจัยการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- นิตา ชูโต. (2551). การวิจัยเชิงคุณภาพ. พิมพ์ครั้งที่ 4. กรุงเทพฯ : พรินต์โพร.
- นิตารัตน์ อิศระมโนรส. (2552). ผลของการใช้กิจกรรมการเล่นิทานแบบไม่จบเรื่องที่มีต่อพฤติกรรมทางจริยธรรมของเด็กวัยอนุบาล. วิทยานิพนธ์ปริญญาามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการศึกษาปฐมวัย คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- นිරนุช เหลือลมัย. (2552). การวิจัยและพัฒนาารูปแบบการจัดกิจกรรมเพื่อเสริมสร้างคุณธรรมจริยธรรมสำหรับนักเรียนระดับประถมศึกษา. วิทยานิพนธ์ปริญญาามหาบัณฑิต, สาขาวิชาวิจัยการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- บุบผา เมฆศรีทองคำ. (2547). การวิจัยชาติพันธุ์วรรณาอภิमानเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษา. วิทยานิพนธ์ปริญญาามหาบัณฑิต, สาขาวิชาวิจัยการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ปวีร์ กาญจนภี. (2552). การพัฒนาความมีน้ำใจของนักเรียนประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนพิบูลอุปถัมภ์ โดยใช้การเรียนรู้จากตัวแบบมีชีวิตและตัวแบบสัญลักษณ์. วิทยานิพนธ์ปริญญาามหาบัณฑิต, สาขาวิชาจิตวิทยาการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- พระณัฐวุฒิ พิ้อทอ. (2552). การมีส่วนร่วมของพระสงฆ์ในการพัฒนาคุณธรรม จริยธรรมแก่นักเรียนในสถานศึกษาตำบลอชนกลาง จังหวัดเชียงใหม่. วิทยานิพนธ์ปริญญาามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

- พิมรา กฤษณะบาล. (2550). คำชมของหัวหน้างานกับขวัญในการปฏิบัติงานของพนักงาน: ศึกษาเฉพาะกรณีพนักงานของบริษัท อยูธยา อลิอันซ์ ซี.พี. ประกันชีวิต จำกัด (มหาชน). สารนิพนธ์ปริญญาามหาบัณฑิต, สาขาวิชาจิตวิทยาอุตสาหกรรมและองค์การ ภาคศึกษามนุษยศาสตร์ สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ.
- เพ็ญศิริ อิมอุตม. (2551). ผลของการประเมินตนเองด้านพฤติกรรมจริยธรรมที่มีต่อการเห็นคุณค่าในตนเองของนักเรียนระดับประถมศึกษา: การทดลองแบบสี่กลุ่มของโซโลมอน. วิทยานิพนธ์ปริญญาามหาบัณฑิต, สาขาวิชาวิจัยการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- มหาวิทยาลัยมหิดล, สถาบันแห่งชาติเพื่อการพัฒนาเด็กและครอบครัว. (2553). รายงานวิจัยฉบับสมบูรณ์ คุณลักษณะและกระบวนการปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรมในประเทศไทย. กรุงเทพฯ.
- รุ่งนภา จอนเจดสิน. (2539). การปฏิบัติตนทางจริยธรรมตามการรับรู้ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย กรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ปริญญาามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการสอนสังคมศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ลัดดาวัลย์ ประกอบเพ็ชร. (2552). ผลและความคงทนของการพัฒนาคุณธรรมของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย โดยการสอนแบบบูรณาการด้วยการเขียนบันทึกประจำวัน. วิทยานิพนธ์ปริญญาามหาบัณฑิต, สาขาวิชาวิจัยการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- เลขาธิการสภาการศึกษา, สำนักงาน (2552). รายงานการสังเคราะห์งานวิจัยเกี่ยวกับคุณภาพการศึกษาไทย: การวิเคราะห์อภิมาน (Meta-analysis). กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- วรรณิ์ แกมเกตุ. (2551). วิธีวิทยาการวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- วรรณิ์ อริยะสินสมบูรณ์. (2544). การสังเคราะห์งานวิจัยในสาขาจิตวิทยาการศึกษา: การวิเคราะห์อภิมาน. วิทยานิพนธ์ปริญญาามหาบัณฑิต, สาขาวิชาวิจัยการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- วลัยภรณ์ ขุนชนะ. (2550). การวิเคราะห์อภิมานงานวิจัยด้านทักษะการแก้ปัญหาของนักเรียน. วิทยานิพนธ์ปริญญาามหาบัณฑิต, สาขาวิชาวิจัยการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

- วัยญา ยิ้มยวน. (2547). การวิเคราะห์อภิมานของปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการคิดวิจารณ์ญาณ.
วิทยานิพนธ์ปริญญาามหาบัณฑิต, สาขาวิชาวิจัยการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย.
- ศิระ ศิริจันทร์. (2549). การวิเคราะห์อภิมานงานวิจัยด้านการเรียนการสอนบนเว็บระหว่างปี พ.ศ.
2542-2546. วิทยานิพนธ์ปริญญาามหาบัณฑิต สาขาวิชาโสตทัศนศึกษา คณะครุศาสตร์
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สายฤดี วรภิจโกคาทร และคณะ (2552). โครงการวิจัยคุณลักษณะและกระบวนการปลูกฝัง
คุณธรรมจริยธรรมในประเทศไทย. การประชุมวิชาการแนวทางปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรม
เพื่อสังคมไทย.
- สุพรรณษา หลังประเสริฐ. (2550). การวิเคราะห์อภิมานงานวิจัยด้านนวัตกรรมการพัฒนาความ
เข้าใจในการอ่านของนักเรียนประถมศึกษา. วิทยานิพนธ์ปริญญาามหาบัณฑิต, สาขาวิชา
วิจัยการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สุรางค์ ไคว่ตระกูล. (2544). จิตวิทยาการศึกษา. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย.
- สุรณีย์ ปาจารย์. (2552). การวิจัยและพัฒนาระบบการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการปลูกฝัง
คุณธรรมจริยธรรมให้กับนักเรียนประถมศึกษาปีที่ 1 : การประยุกต์ใช้กระบวนการแผนที่
ผลลัพธ์. วิทยานิพนธ์ปริญญาามหาบัณฑิต, สาขาวิชาวิจัยการศึกษา คณะครุศาสตร์
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สุขุมล เกษมสุข. (2548). การปลูกฝังจริยธรรมแก่เด็ก. คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัย
ศรีนครินทรวิโรฒ.
- สุวิมล ว่องวานิช และคณะ. (2549). โครงการเร่งสร้างคุณลักษณะที่ดีของเด็กและเยาวชนไทย.
ศูนย์ส่งเสริมและพัฒนาพลังแผ่นดินเชิงคุณธรรม. กรุงเทพฯ : พริกหวานกราฟฟิค.
- สุวิมล ว่องวานิช และนางลักษณ วิรัชชัย. (2543). ปัจจัยและกระบวนการที่เอื้อต่อการพัฒนา
คุณธรรมระดับบุคคลเพื่อมุ่งความสำเร็จของส่วนรวมของนักศึกษามหาวิทยาลัย:
การศึกษาเชิงปริมาณและคุณภาพ. รายงานผลการวิจัย, ภาควิชาวิจัยการศึกษา
คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สุสรรค ไชโยรักษ์. (2549). บทบาทของครูและผู้ปกครองในการส่งเสริมจริยธรรมของนักเรียน :
พหุกรณี. วิทยานิพนธ์ปริญญาามหาบัณฑิต, สาขาวิชาวิจัยการศึกษา คณะครุศาสตร์
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

- อภิชาติ คำบุญเรือง. (2552). ผลของการจัดการเรียนการสอนที่มีต่อความสามารถในการเขียนภาษาอังกฤษของนักเรียนในวัฒนธรรมที่แตกต่างกัน : การวิเคราะห์อภิमानข้ามวัฒนธรรม. วิทยานิพนธ์ปริญญาามหาบัณฑิต, สาขาวิชาวิจัยการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- อ้อมเดือน สดมณี และคณะ. (2548). สถานภาพการจัดฝึกอบรมและการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมของคนไทย. รายงานการวิจัยฉบับสมบูรณ์ สถาบันวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- อิทธิฤทธิ์ พงษ์ปิยะรัตน์. (2542). อิทธิพลของปัจจัยด้านนักเรียน ครู และโรงเรียนที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนคณิตศาสตร์ : การวิเคราะห์อภิमानด้วยโมเดลเชิงเส้นตรงระดับลดหลั่น และวิธีการของกลาส. วิทยานิพนธ์ปริญญาามหาบัณฑิต, สาขาวิชาวิจัยการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- อินทิวา รุมาส. (2545). การใช้กิจกรรมเล่นนิทานเพื่อพัฒนาคุณลักษณะทางคุณธรรมจริยธรรมสำหรับนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2. การค้นคว้าแบบอิสระหลักสูตรปริญญาามหาบัณฑิต, สาขาวิชาประถมศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

ภาษาอังกฤษ

- Aydin, A., Sarier, Y. and Uysal, S. (2011). The effect of gender on organizational commitment of teachers: A meta analytic analysis. Educational Sciences: Theory & Practice 11(2) : 626-632.
- Bernacki, M. L. and Jaeger, E. (2008). Exploring the impact of service-learning on moral development and moral orientation. Michigan Journal of Community Service Learning 5-15.
- Boom, J. (2011). Egocentrism in moral development: Gibbs, Piaget, Kohlberg. New Ideas in Psychology 29 : 355-363.
- Brown-Libur, H. L. and Porco B. M. (2011). It's what's outside that counts: Do extracurricular experiences affect the cognitive moral development of undergraduate accounting students?. Issues in accounting education 26(2) : 439-454.
- Cuevas, A. K., (2011). The effects of perceived peer behavior and visual art content on students' moral action confident. New York: Stage University.

- Downe, S. (2008). Metasynthesis : A guide to knitting smoke. Evidence Based Midwifery 6(1): 4-8.
- Hagl, M., Kruse, J. and Rosner, R. (2010). A meta-analysis of interventions for bereaved children and adolescents. Death Studies 34: 99-136.
- Kane, G.A., Wood, V.A. and Barlow, J. (2007). Parenting programmes: A systematic review and synthesis of qualitative research. Journal compilation 33(6): 784- 793
- Maddix, M. A. (2011). Unite the pair so long disjointed: justice and empathy in moral development theory. CEJ 3(1): 46-63.
- Noblit, G.W. & Hare, R.D. (1988). Meta-Ethnography: Synthesizing Qualitative Studies. Newbury Park: Sage Publications.
- Oktaý, A., Ramazan, O. and Sakin, A. (2010). The relationship between preschool teachers' professional ethical behavior perceptions, moral judgement levels and attitudes to teaching. Gifted Education International 26: 6-14.
- Savin-Baden, M., McFarland, L. and Savin-Baden, J. (2008). Learning spaces, agency and notions of improvement: What influences thinking and practices about teaching and learning in higher education? An interpretive meta-ethnography. London Review of Education 6(3): 211-227.
- Skoe, E. E. A. (2010). The relationship between empathic-related constructs and care based moral development in young adulthood. Journal of Moral Education 39(2): 191-211.
- Stams, G. J., Brugman D., Dekovic M., Rosmalen, L., Laan, P. and Gibbs, J.C. (2006). The moral judgment of juvenile delinquents: A meta-analysis. J Abnorm Child Psychol 697-713.
- Steele, N. L., Branson, L. and Martin, R.C. (2011). The moral minority: Impact of gender education, work experience and age on moral development in business students. International Journal of Educational Research 6(1): 38-49.
- Topa, G., Moriano, J. A., Depolo, M., Alcover, C. M. and Morales, J. F. (2009). Antecedents and consequences of retirement planning and decision-making: A meta-analysis and model. Journal of Vocational Behavior 75: 38-55.

- Vu, J. A. and Asarnow, R. F. (2011). Academic and language outcomes in children after traumatic brain Injury: A meta-analysis. Exceptional Children 77(3): 263-281.
- Walker, L. J. (1984). Sex differences in the development of moral reasoning: A critical review. Child Development 55: 677-691.

บรรณานุกรม

- กำพล ชูรัตน์. (2528). จริยธรรมและศักยภาพของการปฏิบัติจริยธรรมของนักศึกษาวิทยาลัยครูภาคตะวันออกเฉียง. วิทยานิพนธ์ปริญญาามหาบัณฑิต, สาขาวิชาสารัตถศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- จรัญ ศรีบัวนา. (2550). การพัฒนาโมเดลเชิงสาเหตุของปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อคุณธรรมของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้นในกรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ปริญญาามหาบัณฑิต, สาขาวิชาวิจัยการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- จินดา นิลแย้ม. (2533). การพัฒนารูปแบบการสอนคณิตศาสตร์แบบสอดแทรกมโนทัศน์ทางจริยธรรม สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3. วิทยานิพนธ์ปริญญาามหาบัณฑิต, สาขาวิชาประถมศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- จิรภรณ์ วสุวัต. (2540). การพัฒนาโปรแกรมการส่งเสริมจริยธรรมทางสังคมของเด็กวัยอนุบาลตามแนวคิดคอนสตรัคติวิสต์ โดยใช้การจัดประสบการณ์แบบโครงการ. วิทยานิพนธ์ปริญญาามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการศึกษาปฐมวัย คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ชลดา ทองเชียง. (2552). การเสริมสร้างคุณธรรมผ่านบทเรียนวิชาคณิตศาสตร์ สำหรับนักเรียนประถมศึกษาปีที่ 4 : การวิจัยเชิงทดลองแบบอนุกรมเวลา. วิทยานิพนธ์ปริญญาามหาบัณฑิต, สาขาวิชาวิจัยการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ชูชัย สมितिไกร. (2525). ความรู้ความเข้าใจทางจริยธรรมเกี่ยวกับพฤติกรรมต่อตนเองของนักเรียนครูและผู้ปกครอง. วิทยานิพนธ์ปริญญาามหาบัณฑิต, สาขาวิชาจิตวิทยา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- दनัย ดวงกุมเมศร์. (2552) การพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนพลศึกษาเพื่อพัฒนาระบบการคิดอย่างมีวิจารณญาณและความมีน้ำใจนักกีฬาของนักเรียนระดับประถมศึกษา. วิทยานิพนธ์ปริญญาามหาบัณฑิต, สาขาวิชาพลศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ถนอม เลขาพันธ์. (2531). ความสัมพันธ์ระหว่างจริยธรรมของนักเรียนตามการรับรู้ของคุณคิดศาสตร์และของผู้ปกครองกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 เขตการศึกษา 3. วิทยานิพนธ์ปริญญาามหาบัณฑิต, สาขาวิชามัธยมศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

- ทิพย์รัตน์ ไทศรีวิชัย. (2529). ผลของรายการโทรทัศน์ ธรรมะวันละ 2 นาที ที่มีผลต่อความรู้ความเข้าใจทางจริยธรรมเกี่ยวกับพฤติกรรมตนเองของนักเรียนมัธยมศึกษา. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ, สาขาวิชาจิตวิทยา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- นันทกา จิรานันท์. (2551). ผลของการใช้โปรแกรมพัฒนาคุณลักษณะด้านความสามัคคี ความรับผิดชอบ ความมีน้ำใจและความกล้าแสดงออก ที่มีต่อความสำเร็จในการทำกิจกรรมกลุ่มของนักเรียนประถมศึกษาปีที่ 4. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ, สาขาวิชาประถมศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- นันทิกา พรหมนาม. (2527). ปฏิบัติทางจริยธรรมของนักเรียน ครู และผู้ปกครองต่อพฤติกรรมทางเศรษฐกิจของผู้อื่น. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ, สาขาวิชาจิตวิทยา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- นัยนา ดิษฐะ. (2524). การยกระดับเหตุผลเชิงจริยธรรมของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 และ 4 ในจังหวัดราชบุรี. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ, สาขาวิชาประถมศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- นิศารัตน์ อิศระมโนรส. (2552). ผลของการใช้กิจกรรมการเล่านิทานแบบไม่จบเรื่องที่มีต่อพฤติกรรมทางจริยธรรมของเด็กวัยอนุบาล. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ, สาขาวิชาการศึกษาปฐมวัย คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- นිරนุช เหลืออลมัย. (2552). การวิจัยและพัฒนาารูปแบบการจัดกิจกรรมเพื่อเสริมสร้างคุณธรรมจริยธรรมสำหรับนักเรียนระดับประถมศึกษา. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ, สาขาวิชาวิจัยการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- บรรพต พรประเสริฐ. (2530). การเปรียบเทียบมโนทัศน์ทางจริยธรรมของนักเรียนอนุบาล ที่ได้รับการสอน โดยใช้นิทานและเกม. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ, สาขาวิชาประถมศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- บุบผา เรืองรอง. (2525). การเปรียบเทียบความคิดรวบยอดเชิงจริยธรรมของนักเรียนชั้นประถมศึกษา ปีที่ 3 ที่เรียนด้วยกิจกรรมการเล่านิทานกับกิจกรรมการแสดงบทบาทสมมติ. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ, สาขาวิชาประถมศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- เบญจมาศ สุชาติวุฒิ. (2535). ผลของการใช้หนังสือการ์ตูนประกอบการสอนจริยศึกษาที่มีต่อมโนทัศน์ทางจริยธรรมของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ, สาขาวิชาประถมศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

- เบญจา รุ่งประพันธ์. (2533). การเปรียบเทียบพฤติกรรมเชิงจริยธรรมระหว่างนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ห้าที่ฝึกสมาธิด้วยการเพ่งพิจารณากับการเจริญสติภาวนา. วิทยานิพนธ์ปริญญาามหาบัณฑิต, สาขาวิชาประถมศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ปวีร์ กาญจนภี. (2552). การพัฒนาความมีน้ำใจของนักเรียนประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนพินุลอุปถัมภ์ โดยใช้การเรียนรู้จากตัวแบบมีชีวิตและตัวแบบสัญลักษณ์. วิทยานิพนธ์ปริญญาามหาบัณฑิต, สาขาวิชาจิตวิทยาการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ปัทมา ทองสม. (2543). การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างระดับการใช้เหตุผลเชิงจริยธรรมกับปัจจัยคัดสรรที่เกี่ยวข้องกับนักศึกษาพยาบาล วิทยาลัยพยาบาล สังกัดกระทรวงสาธารณสุข. วิทยานิพนธ์ปริญญาามหาบัณฑิต, สาขาวิชาอุดมศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ผาณิต เย็นแซ. (2544). ผลของการสอนโดยใช้รูปแบบการเรียนการสอนซิปปาเพื่อการพัฒนาจริยธรรมที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนจริยศึกษาและพฤติกรรมเชิงจริยธรรมของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4. วิทยานิพนธ์ปริญญาามหาบัณฑิต, สาขาวิชาประถมศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- พนมไพร อารณรัตน์. (2525). พฤติกรรมจริยธรรมและแนวโน้มพฤติกรรมจริยธรรมต่อตนเองตามคำรายงานของ นักเรียน ครู และผู้ปกครอง. วิทยานิพนธ์ปริญญาามหาบัณฑิต, สาขาวิชาจิตวิทยา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- พรจิต แท้สูงเนิน. (2542). ผลของการใช้นิทานอิงปรัชญาจากหนังสืออ่านสำหรับเด็กที่มีต่อมโนทัศน์ทางคุณธรรมของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6. วิทยานิพนธ์ปริญญาามหาบัณฑิต สาขาวิชาประถมศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- พรพิพัฒน์ เพิ่มผล. (2545). รูปแบบการพัฒนานิสิตนักศึกษาเพื่อส่งเสริมจริยธรรมวิชาชีพของนักศึกษาคณะครุศาสตร์ สถาบันราชภัฏ. วิทยานิพนธ์ปริญญาามหาบัณฑิต สาขาวิชาอุดมศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- พรรณี สุวัฒน์. (2527). การเปรียบเทียบมโนทัศน์ทางจริยธรรมของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ที่เรียนด้วยกิจกรรมการเล่นพื้นเมืองของเด็กภาคเหนือกับกิจกรรมตามแผนการสอนของกระทรวงศึกษาธิการ. วิทยานิพนธ์ปริญญาามหาบัณฑิต, สาขาวิชาประถมศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

- พิชญ์ ขำมา. (2543). ผลของการส่งเสริมจริยธรรมทางสังคมตามแนวคอนสตรัคติวิสต์ของเด็กวัยอนุบาลโดยใช้การอภิปรายเพื่อแก้สถานการณ์ที่มีขัดขัดแย้งทางจริยธรรมในนิทานที่มีทางสองแพร่ง. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการศึกษาศรีมวงษ์ คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ภาณี อัครธรรม. (2527). ปฏิบัติการจริยธรรมของนักเรียน ครู และผู้ปกครองต่อพฤติกรรมทางสังคมของผู้อื่น. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต, สาขาวิชาจิตวิทยา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- มารศรี กลางประพันธ์. (2546). การพัฒนาพรหมวิหาร 4 ของนักศึกษาวิชาชีพระดับบัณฑิตศึกษาตามแนวพุทธธรรมกับการเรียนรู้ด้วยตนเอง. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต, สาขาวิชาจิตวิทยาการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- มารุต คำชะอม. (2524). ระดับการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมของนักศึกษาวิทยาลัยครูสงขลา. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต, สาขาวิชาอุดมศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- มาลัยพร นนท์แก้ว. (2551). การพัฒนาโมเดลเชิงสาเหตุความมีคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย : การวิเคราะห์กลุ่มพหุ. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต, สาขาวิชาวิจัยการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ยาใจ จุลพงษ์. (2523). ประเภทของการอบรมเลี้ยงดูตามการรับรู้กับระดับการใช้เหตุผลเชิงจริยธรรมของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ในจังหวัดอุดรธานี. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต, สาขาวิชาประถมศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- รวมพร อุ่นวรรณธรรม. (2525). ความรู้ความเข้าใจทางจริยธรรมเกี่ยวกับพฤติกรรมต่อสิ่งแวดล้อมของนักเรียน ครู และผู้ปกครอง. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต, สาขาวิชาจิตวิทยา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- รัชณี วัฒนกิจ. (2534). การพัฒนามโนทัศน์ทางจริยธรรมของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โดยการเรียนการสอนแบบมโนธรรมสำนึก. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต, สาขาวิชาประถมศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- รัตนา ฉากฉลัก. (2529). การเปรียบเทียบมโนทัศน์ทางจริยธรรมของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตยแบบปล่อยปละละเลยและแบบให้ความคุ้มครองมากเกินไป. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต, สาขาวิชาประถมศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

- ลัดดาวัลย์ ประกอบเพ็ชร. (2552). ผลและความคงทนของการพัฒนาคุณธรรมของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย โดยการสอนแบบบูรณาการด้วยการเขียนบันทึกประจำวัน. วิทยานิพนธ์ปริญญาามหาบัณฑิต, สาขาวิชาวิจัยการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ลีลาวดี วัชโรบล. (2553). การพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนทางไกลวิชาพระพุทธศาสนาโดยบูรณาการกิจกรรมการเรียนรู้ 4 MAT และทฤษฎีปลูกฝังนิสัยเพื่อพัฒนาเหตุผลเชิงจริยธรรมของนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในเขตกรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ปริญญา ดุษฎีบัณฑิต, สาขาวิชาเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- วณี ออมสิน. (2522). พัฒนาการทางจริยธรรมของนักเรียนมัธยมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ. วิทยานิพนธ์ปริญญาามหาบัณฑิต, สาขาวิชาจิตวิทยา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- วันชัย สุมโนจิตรภรณ์. (2531). การศึกษาพฤติกรรมเชิงจริยธรรมของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนเมืองพัทยา 8 ในเมืองพัทยา. วิทยานิพนธ์ปริญญาามหาบัณฑิต, สาขาวิชาวิจัย การศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- วัลลภา จันทรเพ็ญ. (2544). การพัฒนารูปแบบการจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาจริยธรรมของนักศึกษา ข่างอุตสาหกรรมตามแนวคิดการปรับพฤติกรรมทางปัญญา. วิทยานิพนธ์ปริญญา ดุษฎี บัณฑิต, สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- วิระวรรณ อามระดิษ. (2522). ความคิดเห็นเกี่ยวกับค่านิยมทางจริยธรรมของนักเรียนระดับ มัธยมศึกษาตอนปลาย. วิทยานิพนธ์ปริญญาามหาบัณฑิต, สาขาวิชามัธยมศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ศรีเกียรติ อนันต์สวัสดิ์. (2540). การพัฒนารูปแบบการสอนบูรณาการเพื่อส่งเสริมจริยธรรมของ นักศึกษาพยาบาลในวิทยาลัยพยาบาล กระทรวงสาธารณสุข. วิทยานิพนธ์ปริญญา ดุษฎี บัณฑิต, สาขาวิชาอุดมศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ศรีวรรณนา เขียวลี. (2522). พัฒนาการทางจริยธรรมของนักเรียนมัธยมศึกษาในภาคกลาง. วิทยานิพนธ์ปริญญาามหาบัณฑิต, สาขาวิชาจิตวิทยา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์ มหาวิทยาลัย.

- ศิริพร คูภิรมย์. (2527). การเปรียบเทียบความสามารถในการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ซึ่งสอนด้วยกิจกรรมคัดสรรกับกิจกรรมตามแผน การสอนปกติ. วิทยานิพนธ์ปริญญาามหาบัณฑิต, สาขาวิชาประถมศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ศิวพร ชาญนิต. (2529). ความสัมพันธ์ระหว่างการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนจริยธรรมในวิชาสังคมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ในกรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ปริญญาามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สุพรทิพย์ จิตรพีระ. (2535). ความสัมพันธ์ระหว่างความรู้เรื่องสิ่งแวดล้อมกับระดับการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมสิ่งแวดล้อมของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ในโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานการศึกษาจังหวัดเพชรบูรณ์. วิทยานิพนธ์ปริญญาามหาบัณฑิต, สาขาวิชาประถมศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สุพัตรศรี ชุมทรัพย์. (2522). พัฒนาการทางจริยธรรมของนักเรียนมัธยมศึกษาในภาคเหนือ. วิทยานิพนธ์ปริญญาามหาบัณฑิต, สาขาวิชาจิตวิทยา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สุภาพรณ พวงจันเพชร. (2519). การเปรียบเทียบผลการสอนวิชาศีลธรรมหน่วยคุณธรรมเสริมสร้างลักษณะนิสัย โดยวิธีการบวกรวมกลุ่มสัมพันธ์และวิธีสอนแบบธรรมดา ในชั้นประถมศึกษาปีที่ 6. วิทยานิพนธ์ปริญญาามหาบัณฑิต, สาขาวิชาประถมศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สุรณีย์ จุติดำรงพันธ์. (2522). พัฒนาการทางจริยธรรมของนักเรียนมัธยมศึกษาในภาคใต้. วิทยานิพนธ์ปริญญาามหาบัณฑิต, สาขาวิชาจิตวิทยา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- หรรษา สุขกาล. (2543). การพัฒนารูปแบบโปรแกรมการทำงานระหว่างเรียนเพื่อส่งเสริมจริยธรรมในการทำงานของนิสิตนักศึกษาระดับปริญญาบัณฑิต ในสถาบันอุดมศึกษาสังกัดทบวงมหาวิทยาลัย. วิทยานิพนธ์ปริญญาามหาบัณฑิต, สาขาวิชาอุดมศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- อภิญา จันท์เจนจบ. (2525). ความรู้ความเข้าใจทางจริยธรรมเกี่ยวกับพฤติกรรมสังคมของนักเรียน ครู และผู้ปกครอง. วิทยานิพนธ์ปริญญาามหาบัณฑิต, สาขาวิชาจิตวิทยา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

- อรอุมา เจริญสุข. (2552). การพัฒนาโมเดลตัวแปรกำกับที่มีการส่งผ่านสมรรถนะการตัดสินใจทางจริยธรรมและจิตลักษณะตามสถานการณ์ของพฤติกรรมจริยธรรมของนักเรียน : การประยุกต์ใช้รูปแบบทฤษฎีปฏิสัมพันธ์นิยม ทฤษฎีต้นไม้อจริยธรรม และทฤษฎีพัฒนาการทางจริยธรรม. วิทยานิพนธ์ปริญญาดุษฎีบัณฑิต, สาขาวิชาวิธีวิทยาการวิจัย การศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- อััจฉิมา เซาวนดี. (2551). การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความฉลาดทางอารมณ์กับการประยุกต์ใช้คุณธรรมพื้นฐาน 8 ประการ ในชีวิตประจำวันของนักเรียนมัธยมศึกษา กรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการสอนสังคมศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- อัมพรรัตน์ วัฒนะโชติ. (2536). ผลของการใช้โปรแกรมการสอนตามแนวคิดของ ราธส์ ฮาร์มันและ ไชมอน ที่มีต่อขั้นการให้เหตุผลเชิงจริยธรรม ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ในโรงเรียนไทยรัฐวิทยา. วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต, สาขาวิชาประถมศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- อารียา ศิระบุตร. (2525). ความรู้ความเข้าใจทางจริยธรรมเกี่ยวกับพฤติกรรมทางการเมืองของนักเรียน ครู และผู้ปกครอง. วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต, สาขาวิชาจิตวิทยา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- อุทุมพร โกมลวรรณะ. (2528). ความสัมพันธ์ระหว่างการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมกับความรู้ด้านจริยศึกษา ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ในโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต, สาขาวิชาประถมศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

รายนามผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. รองศาสตราจารย์ ดร.อวยพร เรืองตระกูล
อาจารย์ประจำภาควิชาวิจัยและจิตวิทยาการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย
2. รองศาสตราจารย์ ดร.ศิริเดช สุชีวะ
อาจารย์ประจำภาควิชาวิจัยและจิตวิทยาการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย
3. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ณัฐภรณ์ หลาวทอง
อาจารย์ประจำภาควิชาวิจัยและจิตวิทยาการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย
4. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. กมลวรรณ ตังธนภานนท์
อาจารย์ประจำภาควิชาวิจัยและจิตวิทยาการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย
5. อาจารย์ ดร.วรรณิ์ เจตจำนงนุช
อาจารย์ประจำภาควิชาวิจัยและจิตวิทยาการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย

อาจารย์ประจำคณะนิเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยกรุงเทพ
6. อาจารย์นันทิ์ เชียงชนะนา
อาจารย์พิเศษ สาขาวิชาดนตรีศึกษาและดนตรีบำบัด วิทยาลัยดุริยางคศิลป์
มหาวิทยาลัยมหิดล

บันทึกข้อความ

ส่วนงาน งานหลักสูตรและการจัดการเรียนฯ ฝ่ายวิชาการ คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย โทร.82681-2 ต่อ 612

ที่ ศษ 0512.6(2771)/ 0919

วันที่ 1 กุมภาพันธ์ 2555

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจเครื่องมือวิจัย

เรียน รองศาสตราจารย์ ดร.ศิริเดช สุชีวะ

ด้วยนางสาวศิวริดา ทรัพย์เหมือน นิสิตหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาวิธีวิทยาการวิจัยการศึกษา ภาควิชาวิจัยและจิตวิทยาการศึกษา อยู่ระหว่างการดำเนินงานวิจัยวิทยานิพนธ์เรื่อง “ประสิทธิผลของปัจจัยสี่ด้านในการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียน: การวิเคราะห์ห่อภิมาน” โดยมี รองศาสตราจารย์ ดร.ดวงกมล ไตรวิจิตรคุณ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษา ในการนี้ใคร่ขอเชิญท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจเครื่องมือวิจัย ทั้งนี้นิสิตผู้วิจัยจะได้ประสานงานในรายละเอียดต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์จากท่าน โปรดเป็นผู้ทรงคุณวุฒิดังกล่าวเพื่อประโยชน์ทางวิชาการต่อไป และขอขอบคุณมาในโอกาสนี้

(รองศาสตราจารย์ ดร.อัสัญญา รัตนอุบล)

รองคณบดี

บันทึกข้อความ

ส่วนงาน งานหลักสูตรและการจัดการเรียนฯ ฝ่ายวิชาการ คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย โทร.82681-2 ต่อ 612
 ที่ ศธ 0512.6(2771)/ 0920 วันที่ 1 กุมภาพันธ์ 2555
 เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจเครื่องมือวิจัย

เรียน ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กมลวรรณ ดงชนกานนท์

ด้วยนางสาวศิวธิดา ทรัพย์เหมือน นิสิตหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาวิธีวิทยาการวิจัยการศึกษา ภาควิชาวิจัยและจิตวิทยาการศึกษา อยู่ระหว่างการดำเนินงานวิจัยวิทยานิพนธ์เรื่อง “ประสิทธิผลของปัจจัยสี่ด้านในการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียน: การวิเคราะห์ห่อภิมาน” โดยมี รองศาสตราจารย์ ดร.ดวงกมล ไครวิจิตรคุณ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษา ในการนี้ใคร่ขอเชิญท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจเครื่องมือวิจัย ทั้งนี้ นิสิตผู้วิจัยจะได้ประสานงานในรายละเอียดต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์จากท่านโปรดเป็นผู้ทรงคุณวุฒิดังกล่าวเพื่อประโยชน์ทางวิชาการต่อไป และขอขอบคุณมาในโอกาสนี้

(รองศาสตราจารย์ ดร.อาชญญา รัตนอุบล)
 รองคณบดี

บันทึกข้อความ

ส่วนงาน งานหลักสูตรและการจัดการเรียนฯ ฝ่ายวิชาการ คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย โทร.82681-2 ต่อ 612

ที่ ศษ 0512.6(2771)/ 0921

วันที่ 1 กุมภาพันธ์ 2555

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจเครื่องมือวิจัย

เรียน รองศาสตราจารย์ ดร.อวยพร เรืองตระกูล

ด้วยนางสาวศิวธิดา ทรัพย์เหมือน นิสิตหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาวิธีวิทยาการวิจัยการศึกษา ภาควิชาวิจัยและจิตวิทยาการศึกษา อยู่ระหว่างการดำเนินงานวิทยานิพนธ์เรื่อง “ประสิทธิผลของปัจจัยสี่ด้านในการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียน: การวิเคราะห์ห่อภิมาน” โดยมี รองศาสตราจารย์ ดร.ดวงกมล ไตรวิจิตรคุณ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษา ในกรณีนี้ใคร่ขอเชิญท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจเครื่องมือวิจัย ทั้งนี้ นิสิตผู้วิจัยจะได้ประสานงานในรายละเอียดต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์จากท่านโปรดเป็นผู้ทรงคุณวุฒิดังกล่าวเพื่อประโยชน์ทางวิชาการต่อไป และขอขอบคุณมาในโอกาสนี้

(รองศาสตราจารย์ ดร.อาชญญา รัตนอุบล)

รองคณบดี

ศธ 0512.6(2771)/ ๐๐๑4

คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ถนนพญาไท กรุงเทพมหานคร 10330

1 กุมภาพันธ์ 2555

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจเครื่องมือวิจัย

เรียน ผศ.ดร.บุบผา เมฆศรีทองคำ

สิ่งที่ส่งมาด้วย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ด้วยนางสาวศิวธิดา ทรัพย์เหมือน นิสิตหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาวิธีวิทยาการวิจัยการศึกษา ภาควิชาวิจัยและจิตวิทยาการศึกษา อยู่ระหว่างการดำเนินงานวิจัยวิทยานิพนธ์เรื่อง “ประสิทธิผลของปัจจัยสี่ด้านในการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียน: การวิเคราะห์ทอภิมาน” โดยมี รองศาสตราจารย์ ดร.ดวงกมล ไตรวิจิตรคุณ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษา ในการนี้ใคร่ขอเชิญท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจเครื่องมือวิจัย ทั้งนี้ นิสิตผู้วิจัยจะได้ประสานงานในรายละเอียดต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์จากท่านโปรดเป็นผู้ทรงคุณวุฒิดังกล่าวเพื่อประโยชน์ทางวิชาการต่อไป และขอขอบคุณมาในโอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.อาชญญา รัตนอุบล)

รองคณบดี

ปฏิบัติกรแทนคณบดี

งานหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน ฝ่ายวิชาการ

โทร. 0-2218-2681-82 ต่อ 612

บันทึกข้อความ

ส่วนงาน งานหลักสูตรและการจัดการเรียนฯ ฝ่ายวิชาการ คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย โทร.82681-2 ต่อ 612

ที่ ศธ 0512.6(2771)/ 0923

วันที่ 1 กุมภาพันธ์ 2555

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจเครื่องมือวิจัย

เรียน อาจารย์ ดร.วรรณิ เจตงานงนุช

คั่วยนางสาวศิวริศา ทรัพย์เหมือน นิสิตหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาวิธีวิทยาการวิจัยการศึกษา ภาควิชาวิจัยและจิตวิทยาการศึกษา อยู่ระหว่างการดำเนินงานวิจัยวิทยานิพนธ์เรื่อง “ประสิทธิผลของปัจจัยสี่ด้านในการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียน: การวิเคราะห์ห่อภิมาน” โดยมี รองศาสตราจารย์ ดร.ดวงกมล ไตรวิจิตรคุณ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษา ในการนี้ใคร่ขอเชิญท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจเครื่องมือวิจัย ทั้งนี้ นิสิตผู้วิจัยจะได้ประสานงานในรายละเอียดต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์จากท่านโปรดเป็นผู้ทรงคุณวุฒิดังกล่าวเพื่อประโยชน์ทางวิชาการต่อไป และขอขอบคุณมาในโอกาสนี้

(รองศาสตราจารย์ ดร.อาชญญา รัตนอุบล)

รองคณบดี

ที่ ศธ 0512.6(2771)/ 0925

คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ถนนพญาไท กรุงเทพมหานคร 10330

1 กุมภาพันธ์ 2555

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจเครื่องมือวิจัย

เรียน อาจารย์นันทิ์ เชียงชนะนา

สิ่งที่ส่งมาด้วย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ด้วยนางสาวศิวธิดา ทรัพย์เหมือน นิสิตหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาวิธีวิทยาการวิจัยการศึกษา ภาควิชาวิจัยและจิตวิทยาการศึกษา อยู่ระหว่างการดำเนินงานวิจัยวิทยานิพนธ์เรื่อง “ประสิทธิผลของปัจจัยสี่ด้านในการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียน: การวิเคราะห์ห่อภิมาน” โดยมี รองศาสตราจารย์ ดร.คงกมล ไควจิจรคุณ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษา ในการนี้ใคร่ขอเชิญท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจเครื่องมือวิจัย ทั้งนี้ นิสิตผู้วิจัยจะได้ประสานงานในรายละเอียดต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์จากท่าน โปรดเป็นผู้ทรงคุณวุฒิดังกล่าวเพื่อประโยชน์ทางวิชาการต่อไป และขอขอบคุณมาในโอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.อาชญญา รัตนอุบล)

รองคณบดี

ปฏิบัติกรแทนคณบดี

งานหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน ฝ่ายวิชาการ

โทร. 0-2218-2681-82 ต่อ 612

ภาคผนวก ข

รายการเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. แบบบันทึกคุณลักษณะงานวิจัยและสมุดลงรหัสระดับเล่มงานวิจัย
2. แบบบันทึกคุณลักษณะงานวิจัยและสมุดลงรหัสงานวิจัยเชิงทดลอง
3. แบบบันทึกคุณลักษณะงานวิจัยและสมุดลงรหัสงานวิจัยเชิงสหสัมพันธ์
4. แบบบันทึกคุณลักษณะงานวิจัยและสมุดลงรหัสงานวิจัยเชิงคุณภาพ
5. แบบประเมินคุณภาพงานวิจัยและเกณฑ์การประเมินงานวิจัยเชิงปริมาณ
6. แบบประเมินคุณภาพงานวิจัยและเกณฑ์การประเมินงานวิจัยเชิงคุณภาพ

เครื่องมือชุดที่ 1

แบบบันทึกข้อมูลงานวิจัย

รหัสงานวิจัย

ชื่อผู้วิจัย _____

ชื่อเรื่อง _____

1. รหัสงานวิจัย   (1-2)   2. ปีที่พิมพ์งานวิจัย   (3-4)
3. สาขาที่ผลิตงานวิจัย   (5-6)   4. ประเภทของงานวิจัย (7)
5. เพศของผู้วิจัย (8)   6. จำนวนหน้าทั้งหมด   (9-11)
7. จำนวนหน้าไม่รวมภาคผนวก   (12-14)
8. ทฤษฎี/แนวคิดหลัก   (15-16)   9. ระดับชั้นของกลุ่มตัวอย่าง   (17-18)
10. แบบแผนการวิจัย   (19-20)
11. ประเด็นที่ศึกษา
- 11.1 ปัจจัยด้านภูมิหลังของผู้เรียน (21)
- 11.2 ปัจจัยด้านครอบครัว (22)
- 11.3 ปัจจัยด้านบทบาทของครู (23)
- 11.4 ปัจจัยด้านสังคม (24)
12. ชนิดของตัวแปรตาม
- 12.1 คะแนนด้านความรู้ทางจริยธรรม (25)
- 12.2 คะแนนด้านการให้เหตุผลเชิงจริยธรรม (26)
- 12.3 คะแนนด้านเจตคติทางจริยธรรม (27)
- 12.4 คะแนนด้านพฤติกรรมทางจริยธรรม (28)
13. จำนวนตัวแปรหลัก   13.1 ตัวแปรต้น   (64-65)
- 13.2 ตัวแปรตาม (66)
- 13.3 งานวิจัยเชิงสำรวจ ไม่มีตัวแปรต้น/ตาม (67)

งานวิจัยเชิงปริมาณ ☐ (68)	งานวิจัยเชิงคุณภาพ ☐ (111)
14. วัดอุปประสงค์งานวิจัย	22. วัดอุปประสงค์งานวิจัย
14.1 ศึกษา ☐ (69)	1) เพื่อศึกษารูปแบบการพัฒนาคุณธรรมของนักเรียนโรงเรียนวิถิพุทธที่มีการปฏิบัติดี ☐ (112)
14.2 บรรยาย ☐ (70)	2) เพื่อวิเคราะห์ความแตกต่างของรูปแบบการพัฒนาคุณธรรมของนักเรียนระหว่างโรงเรียนวิถิพุทธที่มีการปฏิบัติดี ☐ (113)
14.3 เปรียบเทียบ ☐ (71)	3) เพื่อวิเคราะห์/สังเคราะห์บทเรียนรู้เกี่ยวกับกระบวนการดำเนินงานส่งเสริมคุณธรรมในโรงเรียนรูปแบบกิจกรรมการส่งเสริมคุณธรรม บทบาทผู้เกี่ยวข้อง
14.4 อธิบาย ☐ (72)	
14.5 วัดความสัมพันธ์ ☐ (73)	
14.6 ตรวจสอบ/ประเมิน ☐ (74)	
14.7 วิจัยและพัฒนา ☐ (75)	
14.8 สังเคราะห์ ☐ (76)	

15. สมมติฐานการวิจัย		ปัจจัยความสำเร็จ ปัญหา อุปสรรค แนวทางแก้ไขจนนำไปสู่ความสำเร็จ	☐ (77)	☐ (114)
15.1 ประเภท	☐ (77)	4) สร้างนวัตกรรมคู่มือส่งเสริมคุณธรรม	☐ (78)	☐ (115)
15.2 จำนวน	☐ (78)	5) เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบบทบาทของครูและปกครองในการส่งเสริมจริยธรรมนักเรียน	☐ (79-80)	☐ (116)
16. การออกแบบการทดลอง	☐ (81)	6) เพื่อเปรียบเทียบระดับจริยธรรมนักเรียนในโรงเรียน ปกติ และโรงเรียนส่งเสริมจริยธรรม	☐ (81)	☐ (117)
17. วิธีการเลือกกลุ่มตัวอย่าง	☐ (82)	22.7 เพื่อศึกษาและวิเคราะห์สภาพการณ์โดยรวมของคุณธรรมในนิสิตนักศึกษา	☐ (82)	☐ (118)
18. เครื่องมือที่ใช้ในงานวิจัย		22.8 เพื่อวางแผนยุทธศาสตร์เพื่อพัฒนาคุณธรรมในนิสิตนักศึกษาไทย	☐ (83)	☐ (119)
18.1 จำนวน	☐ (83)	22.9 เพื่อศึกษาบทบาทของโรงเรียน ครอบครัว และมีติดต่อกับ การปลูกฝังจริยธรรมแก่นักเรียน โรงเรียนประถมศึกษา ใน ชุมชนมุสลิม	☐ (84)	☐ (120)
18.2 ประเภท		10) เพื่อศึกษาความเห็นของนักเรียนที่มีต่อบทบาทของโรงเรียน ครอบครัว และศาสนาในการปลูกฝังจริยธรรมให้แก่ นักเรียน	☐ (85)	☐ (120)
แบบสอบถาม	☐ (86)	11) เพื่อพัฒนากระบวนการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรมนักเรียน	☐ (86)	☐ (120)
แบบสังเกต	☐ (87)	23. สมมติฐานการวิจัย ไม่มี	☐ (87)	☐ (121)
แบบสอบ/วัด	☐ (88)	มี	☐ (88)	☐ (121)
แบบสัมภาษณ์	☐ (89)	23.1 ประเภท	☐ (89)	☐ (122)
แบบรายงานตนเอง	☐ (90)	23.2 จำนวน	☐ (90)	☐ (123)
แบบฝึก	☐ (91)	24. เครื่องมือที่ใช้ในงานวิจัย	☐ (91)	
แบบประเมิน	☐ (92)	24.1 จำนวน	☐ (92)	☐ (124)
อื่นๆ.....	☐ (93)	24.2 ประเภท		
19. คุณภาพเครื่องมือ	☐ (94)	แบบสอบถาม	☐ (94)	☐ (125)
20. สถิติที่ใช้วิเคราะห์		แบบสังเกต	☐ (95)	☐ (126)
20.1 จำนวนสถิติที่ใช้	☐ (95)	แบบสอบ/วัด	☐ (96)	☐ (127)
20.2 ประเภทที่ใช้		แบบสัมภาษณ์	☐ (97)	☐ (128)
(1) content analysis	☐ (96)	แบบรายงานตนเอง	☐ (98)	☐ (129)
(2) descriptive	☐ (97)	แบบฝึก	☐ (99)	☐ (130)
(3) t-test	☐ (98)	แบบประเมิน	☐ (100)	☐ (131)
(4) dependent t-test	☐ (99)	อื่นๆ.....	☐ (101)	☐ (132)
(5) simple corr/regression	☐ (100)	25. การตรวจสอบข้อมูล		
(6) ANOVA, ANCOVA (one-way)	☐ (101)	25.1 ตรวจสอบสามเ้าด้านข้อมูล	☐ (101)	☐ (133)
(7) ANOVA (two-way)	☐ (102)	25.2 ตรวจสอบสามเ้าด้านผู้วิจัย	☐ (102)	☐ (134)
(8) ANOVA (three-way)	☐ (103)	25.3 ตรวจสอบสามเ้าด้านวิธีเก็บรวบรวมข้อมูล	☐ (103)	☐ (135)
(9) multiple corr/regression	☐ (104)			
(10) factor analysis	☐ (105)			
(11) path analysis	☐ (106)			
(12) multivariate stat	☐ (107)			
(13) LISREL	☐ (108)			
(14) HLM	☐ (109)			
(15) Chi-Square	☐ (110)			
21. คะแนนคุณภาพงานวิจัย	☐ (110-110)			

	25.4 ตรวจสอบสามเฝ้าด้านทฤษฎี	☐	(136)
	25.5 ไม่มีการตรวจสอบข้อมูล	☐	(137)
	26. วิธีวิเคราะห์ข้อมูล		
	26.1 วิเคราะห์เนื้อหา	☐	(138)
	26.2 จำแนกชนิดข้อมูล	☐	(139)
	27.3 เปรียบเทียบข้อมูล	☐	(140)
	27.4 สร้างข้อสรุปแบบอุปนัย	☐	(141)
	27.5 ตีความข้อมูล	☐	(142)
	27.6 อธิบายสาเหตุ	☐	(143)
	27.7 วิเคราะห์ทางสถิติ	☐	(144)
	27.7 อื่น ๆ.....	☐	(145)
	28. คะแนนคุณภาพงานวิจัย	☐ ☐ ☐	(146-148)

คู่มือสำหรับเครื่องมือชุดที่ 1

คู่มือการลงทะเบียนข้อมูลงานวิจัย

ตัวแปร	ชื่อ ภาษาอังกฤษ	ค่าของตัวแปร
1. รหัสงานวิจัย	CODE	01 – 99
2. ปีที่พิมพ์งานวิจัย	YEAR	19 – 52 (เลข 2 ตัวท้ายของปี พ.ศ.)
3. สาขาที่ผลิตงานวิจัย	MAJOR	01 = วิทยาลัย/วิทยาลัยการศึกษาระดับการศึกษา 11 = อุดมศึกษา 02 = บริหารการศึกษา 12 = การศึกษานอกระบบ 03 = พลศึกษา 13 = บริหารการศึกษา 04 = การศึกษาปฐมวัย 14 = หลักสูตรและการสอน 05 = จิตวิทยาการศึกษา 15 = พื้นฐานการศึกษา 06 = ศิลปศึกษา 16 = นิเทศการศึกษาและ 07 = พัฒนศึกษา พัฒนาการหลักสูตร 08 = การสอนสังคมศึกษา 17 = สารัตถศึกษา 09 = ประถมศึกษา 18 = การสอนภาษาไทย 10 = มัธยมศึกษา 19 = การศึกษาคณิตศาสตร์ 20 = เทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา
4. ประเภทของงานวิจัย	TYPE	1 = วิทยานิพนธ์ระดับปริญญาโท (ปริญญาโท) 2 = วิทยานิพนธ์ระดับปริญญาตรีบัณฑิต (ปริญญาเอก)
5. เพศของผู้วิจัย	SEX	0 = ชาย, 1 = หญิง
6. จำนวนหน้าทั้งหมด	NUMPAGE1	001 - 999
7. จำนวนหน้าไม่รวมภาคผนวก	NUMPAGE2	001 – 999
8. ทฤษฎีแนวคิดหลัก	THEORY	00 = ไม่ระบุ 01 = พัฒนาการทางจริยธรรมของ Piaget และ Kohlberg 02 = ทฤษฎีการเรียนรู้ทางสังคมของ Bandura 03 = ทฤษฎีจิตวิเคราะห์ของ Freud 04 = ทฤษฎีกระจำนิยมของ Rath 05 = ทฤษฎีความเห็นทางคุณธรรมจริยธรรมของ Gilligan 06 = ทฤษฎีดุลยภาพเชิงจริยธรรมของ Rest 07 = ทฤษฎีจิตสังคมของ Erickson 08 = ทฤษฎีการเรียนรู้ตามเงื่อนไขของ Skinner 09 = ทฤษฎีต้นน้ำจริยธรรม 10 = ทฤษฎีเซลล์กระเจกเงา 11 = ทฤษฎีพัฒนาการเสริมสร้างสังคมของ Eisenberg 12 = แนวคิดการจัดการเรียนการสอนของทศนา เขมมณี 13 = แนวคิดเรื่องคุณธรรมจริยธรรมของครู

ตัวแปร	ชื่อ ภาษาอังกฤษ	ค่าของตัวแปร
8. ทฤษฎีแนวคิดหลัก	THEORY	<p>14 = ทฤษฎีการแก้ปัญหาแนวคอนสตรัคติวิซึม (constructivism)</p> <p>15 = แนวคิดเรื่องการอบรมเลี้ยงดู</p> <p>16 = ทฤษฎีกระบวนการกลุ่มสัมพันธ์ของเยอวากา เดชะคุปต์</p> <p>17 = แนวคิดนิทานอิงปรัชญาของ ลำลี ทองธิว</p> <p>18 = แนวคิดการสอนเพื่อสร้างมโนทัศน์ทางศีลธรรมของสุนทร อมรวิวัฒน์</p> <p>19 = ทฤษฎีการปลูกฝังจริยธรรม 4 ทฤษฎีจากการสังเคราะห์ของ ชัยพร วิชาวุธ</p> <p>20 = ทฤษฎีการหยั่งลึกทางสังคมของ Selman</p> <p>21 = แนวคิดบทบาทพระสงฆ์ของพระราชมนู</p> <p>22 = ทฤษฎีปฏิสัมพันธ์นิยมของ Magnusson และคณะ</p> <p>23 = ทฤษฎีความฉลาดทางอารมณ์ของ Salovey และ Mayer</p> <p>24 = ทฤษฎีแรงจูงใจทางจริยธรรมของ Peck และ Havighurst</p> <p>25 = แนวคิดการเรียนรู้การสอนแบบมโนธรรมสำนึก</p> <p>26 = แนวคิดการฝึกสมาธิตามแนววิปัสสนากรรมฐาน</p> <p>27 = รูปแบบการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมตามแนววิถีพุทธ</p>
9. ระดับชั้นของกลุ่มตัวอย่าง	LEVEL	<p>10 = อนุบาล</p> <p>20 = ชั้นประถมศึกษา</p> <p> 21 = ชั้นประถมศึกษาตอนต้น</p> <p> 22 = ชั้นประถมศึกษาตอนปลาย</p> <p>30 = ชั้นมัธยมศึกษา</p> <p> 31 = ชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น</p> <p> 32 = ชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย</p> <p>40 = ชั้น ปวช./ปวส.</p> <p>50 = ระดับปริญญาตรี</p> <p>60 = ระดับอื่น ๆ</p>
10. แบบแผนการวิจัย	DSGN	<p>01 = descriptive/survey</p> <p>02 = comparative study</p> <p>03 = historical/documentary research</p> <p>04 = qualitative research</p> <p>05 = correlation research</p> <p>06 = comparative study and correlation research</p> <p>07 = evaluation research</p>

ตัวแปร	ชื่อ ภาษาอังกฤษ	ค่าของตัวแปร
		08 = lab/experimental research 09 = research synthesis 10 = R&D
11. ประเด็นที่ศึกษา	ISSUE	
11.1 ปัจจัยด้านภูมิหลังของ ผู้เรียน	ISSUE_1	0 = ไม่ใช่, 1 = ใช่
11.2 ปัจจัยด้านครอบครัว	ISSUE_2	0 = ไม่ใช่, 1 = ใช่
11.3 ปัจจัยด้านบทบาทของครู	ISSUE_3	0 = ไม่ใช่, 1 = ใช่
11.4 ปัจจัยด้านสังคม	ISSUE_4	0 = ไม่ใช่, 1 = ใช่
12. ชนิดของตัวแปรตาม		
12.1 คะแนนด้านความรู้ทาง จริยธรรม	DV_1	0 = ไม่ใช่, 1 = ใช่
12.2 คะแนนด้านการให้ เหตุผลเชิงจริยธรรม	DV_2	0 = ไม่ใช่, 1 = ใช่
12.3 คะแนนด้านเจตคติทาง จริยธรรม	DV_3	0 = ไม่ใช่, 1 = ใช่
12.4 คะแนนด้านพฤติกรรม ทางจริยธรรม	DV_4	0 = ไม่ใช่, 1 = ใช่
13. จำนวนตัวแปรหลัก		
13.1 ตัวแปรต้น	NUMIV	00 = ไม่มี/ไม่ระบุตัวแปรต้น 01 – 99
13.2 ตัวแปรตาม	NUMDV	1 – 9
13.3 งานวิจัยเชิงสำรวจ ไม่มี ตัวแปรต้น/ตาม	NOVAR	0 = ไม่ใช่, 1 = ใช่
สำหรับงานวิจัยเชิงปริมาณ		
14. วัตถุประสงค์งานวิจัย	QNOB	
14.1 ศึกษา	QNOB_1	0 = ไม่ใช่, 1 = ใช่
14.2 บรรยาย	QNOB_2	0 = ไม่ใช่, 1 = ใช่
14.3 เปรียบเทียบ	QNOB_3	0 = ไม่ใช่, 1 = ใช่
14.4 อธิบาย	QNOB_4	0 = ไม่ใช่, 1 = ใช่
14.5 วัดความสัมพันธ์	QNOB_5	0 = ไม่ใช่, 1 = ใช่
14.6 ตรวจสอบ/ประเมิน	QNOB_6	0 = ไม่ใช่, 1 = ใช่
14.7 วิจัยและพัฒนา	QNOB_7	0 = ไม่ใช่, 1 = ใช่
14.8 สังเคราะห์	QNOB_8	0 = ไม่ใช่, 1 = ใช่

ตัวแปร	ชื่อ ภาษาอังกฤษ	ค่าของตัวแปร
15. สมมติฐานการวิจัย 15.1 ประเภท 15.2 จำนวน	QNHYP0 QNNHYPO	0 = ไม่มีสมมติฐาน 2 = ไม่มีทิศทาง 1 = มีทิศทาง 3 = มีและไม่มีทิศทาง 0-9
16. การออกแบบการทดลอง	DESIGNEX	00 = ไม่ใช่การทดลอง 01 = True control group posttest only 02 = True control group pretest-posttest 03 = True control group pretest-posttest time series 04 = Pretest – posttest non randomize design 05 = The one group pretest posttest design 06 = Empirical group study 07 = Time series 08 = Posttest only in factory design 09 = Posttest only group design 10 = Quasi Experimental
17. วิธีการเลือกกลุ่มตัวอย่าง	SELECTSAM	1 = เลือกแบบบังเอิญ 6 = สุ่มแบบง่าย 2 = เลือกแบบลูกโซ่ 7 = สุ่มแบบเป็นระบบ 3 = เลือกแบบเจาะจง 8 = สุ่มแบบแบ่งกลุ่ม 4 = เลือกแบบโควต้า 9 = สุ่มแบบแบ่งชั้น 5 = เลือกตามสะดวก 10 = สุ่มแบบหลายขั้นตอน
18. เครื่องมือที่ใช้ในงานวิจัย 18.1 จำนวน 18.2 ประเภท แบบสอบถาม แบบสังเกต แบบสอบ/วัด แบบสัมภาษณ์ แบบรายงานตนเอง แบบฝึก แบบประเมิน อื่นๆ.....	QNTYPE_N QNTYPE_1 QNTYPE_2 QNTYPE_3 QNTYPE_4 QNTYPE_5 QNTYPE_6 QNTYPE_7 QNTYPE_8	1-9 0 = ไม่ใช่, 1 = ใช่ 0 = ไม่ใช่, 1 = ใช่ 0 = ไม่ใช่, 1 = ใช่ 0 = ไม่ใช่, 1 = ใช่ 0 = ไม่ใช่, 1 = ใช่ 0 = ไม่ใช่, 1 = ใช่ 0 = ไม่ใช่, 1 = ใช่ 0 = ไม่ใช่, 1 = ใช่ 0 = ไม่ใช่, 1 = ใช่
19. คุณภาพเครื่องมือ	QUAINS	0 = ต่ำมาก 1 = ต่ำ 2 = ปานกลาง 3 = ดี 4 = ดีมาก 9 = ไม่ระบุ

ตัวแปร	ชื่อ ภาษาอังกฤษ	ค่าของตัวแปร
20. สถิติที่ใช้วิเคราะห์		
20.1 จำนวนวิธี	NUMANA	1-9
20.2 ประเภท	ANA	
(1) content analysis	ANA_1	0 = ไม่ใช่, 1 = ใช่
(2) descriptive	ANA_2	0 = ไม่ใช่, 1 = ใช่
(3) t-test	ANA_3	0 = ไม่ใช่, 1 = ใช่
(4) dependent t-test	ANA_4	0 = ไม่ใช่, 1 = ใช่
(5) simple corr/regression	ANA_5	0 = ไม่ใช่, 1 = ใช่
(6) ANOVA, ANCOVA (one-way)	ANA_6	0 = ไม่ใช่, 1 = ใช่
(7) ANOVA (two-way)	ANA_7	0 = ไม่ใช่, 1 = ใช่
(8) ANOVA (three-way)	ANA_8	0 = ไม่ใช่, 1 = ใช่
(9) multiple corr/regression	ANA_9	0 = ไม่ใช่, 1 = ใช่
(10) factor analysis	ANA_10	0 = ไม่ใช่, 1 = ใช่
(11) path analysis	ANA_11	0 = ไม่ใช่, 1 = ใช่
(12) multivariate stat	ANA_12	0 = ไม่ใช่, 1 = ใช่
(13) LISREL	ANA_13	0 = ไม่ใช่, 1 = ใช่
(14) HLM	ANA_14	0 = ไม่ใช่, 1 = ใช่
(15) Chi-Square	ANA_14	0 = ไม่ใช่, 1 = ใช่
21. คะแนนคุณภาพงานวิจัย (เชิงปริมาณ)	QN_SC	0.00-4.00
สำหรับงานวิจัยเชิงคุณภาพ		
22. วัตถุประสงค์งานวิจัย	QLOB	
1) เพื่อศึกษารูปแบบการ พัฒนาคุณธรรมของนักเรียน โรงเรียนวิถีพุทธที่มีการปฏิบัติดี	QLOB_1	0 = ไม่ใช่, 1 = ใช่
2) เพื่อวิเคราะห์ความแตกต่าง ของรูปแบบการพัฒนาคุณธรรม ของนักเรียนระหว่างโรงเรียนวิถี พุทธที่มีการปฏิบัติดี	QLOB_2	0 = ไม่ใช่, 1 = ใช่
3) เพื่อวิเคราะห์/สังเคราะห์ บทเรียนรู้อันเกี่ยวกับ กระบวนการ	QLOB_3	0 = ไม่ใช่, 1 = ใช่

<p>ดำเนินงานส่งเสริมคุณธรรมในโรงเรียน รูปแบบกิจกรรมการส่งเสริมคุณธรรม บทบาทผู้เกี่ยวข้อง ปัจจัยความสำเร็จ ปัญหา อุปสรรค แนวทางแก้ไขจนนำไปสู่ความสำเร็จ</p>		
<p>4) สร้างนวัตกรรมคู่มือส่งเสริมคุณธรรม</p>	QLOB_4	0 = ไม่ใช่, 1 = ใช่
<p>5) เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบบทบาทของครูและปกครองในการส่งเสริมจริยธรรมนักเรียน</p>	QLOB_5	0 = ไม่ใช่, 1 = ใช่
<p>6) เพื่อเปรียบเทียบระดับจริยธรรมนักเรียนในโรงเรียน ปกติและโรงเรียนส่งเสริมจริยธรรม</p>	QLOB_6	0 = ไม่ใช่, 1 = ใช่
<p>7) เพื่อศึกษาและวิเคราะห์สภาพการณ์โดยรวมของคุณธรรมในนิสิตนักศึกษา</p>	QLOB_7	0 = ไม่ใช่, 1 = ใช่
<p>8) เพื่อวางแผนยุทธศาสตร์เพื่อพัฒนาคุณธรรมในนิสิตนักศึกษาไทย</p>	QLOB_8	0 = ไม่ใช่, 1 = ใช่
<p>9) เพื่อศึกษาบทบาทของโรงเรียน ครอบครัว และมัสยิด ต่อการปลูกฝังจริยธรรมแก่นักเรียนโรงเรียนประถมศึกษาในชุมชนมุสลิม</p>	QLOB_9	0 = ไม่ใช่, 1 = ใช่
<p>10) เพื่อศึกษาความเห็นของนักเรียนที่มีต่อบทบาทของโรงเรียน ครอบครัว และศาสนาในการปลูกฝังจริยธรรมให้แก่นักเรียน</p>	QLOB_10	0 = ไม่ใช่, 1 = ใช่
<p>11) เพื่อพัฒนากระบวนการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรมนักเรียน</p>	QLOB_11	0 = ไม่ใช่, 1 = ใช่

<p>23. สมมติฐานการวิจัย</p> <ul style="list-style-type: none"> - ไม่มี - มี 23.1 ประเภท <p>23.2 จำนวน</p>	<p>NOHYPO</p> <p>QLHYPO</p> <p>QLNHYP0</p>	<p>0 = ไม่ใช่, 1 = ใช่</p> <p>0 = ไม่มีสมมติฐาน 2 = ไม่มีทิศทาง</p> <p>1 = มีทิศทาง 3 = มีและไม่มีทิศทาง</p> <p>0-9</p>
<p>24. เครื่องมือที่ใช้ในงานวิจัย</p> <p>24.1 จำนวน</p> <p>24.2 ประเภท</p> <ul style="list-style-type: none"> แบบสอบถาม แบบสังเกต แบบสอบถาม/วัด แบบสัมภาษณ์ แบบรายงานตนเอง แบบฝึก แบบประเมิน อื่นๆ..... 	<p>QLTYPE_N</p> <p>QLTYPE_1</p> <p>QLTYPE_2</p> <p>QLTYPE_3</p> <p>QLTYPE_4</p> <p>QLTYPE_5</p> <p>QLTYPE_6</p> <p>QLTYPE_7</p> <p>QLTYPE_8</p>	<p>1-9</p> <p>0 = ไม่ใช่, 1 = ใช่</p> <p>0 = ไม่ใช่, 1 = ใช่</p> <p>0 = ไม่ใช่, 1 = ใช่</p> <p>0 = ไม่ใช่, 1 = ใช่</p> <p>0 = ไม่ใช่, 1 = ใช่</p> <p>0 = ไม่ใช่, 1 = ใช่</p> <p>0 = ไม่ใช่, 1 = ใช่</p> <p>0 = ไม่ใช่, 1 = ใช่</p>
<p>25. การตรวจสอบข้อมูล</p> <p>25.1 ตรวจสอบสามเหลี่ยมด้านข้อมูล</p> <p>25.2 ตรวจสอบสามเหลี่ยมด้านผู้วิจัย</p> <p>25.3 ตรวจสอบสามเหลี่ยมด้านวิธีเก็บรวบรวมข้อมูล</p> <p>25.4 ตรวจสอบสามเหลี่ยมด้านทฤษฎี</p> <p>25.5 ไม่มีการตรวจสอบข้อมูล</p>	<p>CHECK</p> <p>CHECK_1</p> <p>CHECK_2</p> <p>CHECK_3</p> <p>CHECK_4</p> <p>NOCHECK</p>	<p>0 = ไม่ใช่, 1 = ใช่</p> <p>0 = ไม่ใช่, 1 = ใช่</p> <p>0 = ไม่ใช่, 1 = ใช่</p> <p>0 = ไม่ใช่, 1 = ใช่</p> <p>0 = ไม่ใช่, 1 = ใช่</p> <p>0 = ไม่ใช่, 1 = ใช่</p>
<p>26. วิธีวิเคราะห์ข้อมูล</p> <p>26.1 วิเคราะห์เนื้อหา</p> <p>26.2 จำแนกชนิดข้อมูล</p> <p>26.3 เปรียบเทียบข้อมูล</p> <p>26.4 สร้างข้อสรุปแบบอุปนัย</p> <p>26.5 ตีความข้อมูล</p>	<p>QLANA</p> <p>QLANA_1</p> <p>QLANA_2</p> <p>QLANA_3</p> <p>QLANA_4</p> <p>QLANA_5</p>	<p>0 = ไม่ใช่, 1 = ใช่</p> <p>0 = ไม่ใช่, 1 = ใช่</p> <p>0 = ไม่ใช่, 1 = ใช่</p> <p>0 = ไม่ใช่, 1 = ใช่</p> <p>0 = ไม่ใช่, 1 = ใช่</p>

ตัวแปร	ชื่อ ภาษาอังกฤษ	ค่าของตัวแปร
26.6 อธิบายสาเหตุ	QLANA_6	0 = ไม่ใช่, 1 = ใช่
26.7 วิเคราะห์ทางสถิติ	QLANA_7	0 = ไม่ใช่, 1 = ใช่
26.8 อื่น ๆ	QLANA_7	0 = ไม่ใช่, 1 = ใช่
27. คะแนนคุณภาพงานวิจัย (เชิงคุณภาพ)	QL_SC	0.00-4.00

เครื่องมือชุดที่ 1.1

แบบบันทึกข้อมูลจากงานวิจัยเชิงทดลอง

1. รหัสงานวิจัย	<input type="text"/>	<input type="text"/>	(1-2)					
2. การทดสอบชุดที่	<input type="text"/>	<input type="text"/>	(3-4)					
3. ตัวแปรตาม	3.1 ประเภท	3.2 จำนวน	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	(5-8) <input type="text"/> (9)		
4. เครื่องมือวัดตัวแปรตาม	4.1 ประเภทเครื่องมือ		<input type="text"/>	(10)				
	4.2 ชนิดความเที่ยง	4.3 ค่าความเที่ยง	4.4 ชนิดความตรง	<input type="text"/>	<input type="text"/>	(11) <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> (12-14) <input type="text"/> (15)		
5. ตัวแปรต้น	5.1 ประเภท	5.2 จำนวน	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	(16-19) <input type="text"/> (20)		
6. เครื่องมือวัดตัวแปรต้น	6.1 ประเภทเครื่องมือ		<input type="text"/>	(21)				
	6.2 ชนิดความเที่ยง	6.3 ค่าความเที่ยง	6.4 ชนิดความตรง	<input type="text"/>	<input type="text"/>	(22) <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> (23-25) <input type="text"/> (26)		
7. กลุ่มควบคุม			8. กลุ่มทดลอง					
7.1 จำนวน (N)	<input type="text"/>	<input type="text"/>	(27-29)	8.1 จำนวน (N)	<input type="text"/>	<input type="text"/>	(40-42)	
7.2 MEAN	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	8.2 MEAN	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	(30-34) (43-47)
7.3 SD	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	8.3 SD	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	(35-39) (48-52)
9. ประเภทการเปรียบเทียบ			<input type="text"/>	(53)				
10. ผลการทดสอบ	10.1 ประเภทสถิติ		<input type="text"/>	(54)				
	10.2 ค่าสถิติ	10.3 ค่า prob	10.4 สรุป	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	(55-58) <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> (59-61) <input type="text"/> (62)	
11. การควบคุมการทดลอง			<input type="text"/>	(63)				

---

1. รหัสงานวิจัย	<input type="text"/>	<input type="text"/>	(1-2)				
2. การทดสอบชุดที่	<input type="text"/>	<input type="text"/>	(3-4)				
3. ตัวแปรตาม	3.1 ประเภท	3.2 จำนวน	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	(5-8) <input type="text"/> (9)	
4. เครื่องมือวัดตัวแปรตาม	4.1 ประเภทเครื่องมือ		<input type="text"/>	(10)			
	4.2 ชนิดความเที่ยง	4.3 ค่าความเที่ยง	4.4 ชนิดความตรง	<input type="text"/>	<input type="text"/>	(11) <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> (12-14) <input type="text"/> (15)	
5. ตัวแปรต้น	5.1 ประเภท	5.2 จำนวน	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	(16-19) <input type="text"/> (20)	
6. เครื่องมือวัดตัวแปรต้น	6.1 ประเภทเครื่องมือ		<input type="text"/>	(21)			
	6.2 ชนิดความเที่ยง	6.3 ค่าความเที่ยง	6.4 ชนิดความตรง	<input type="text"/>	<input type="text"/>	(22) <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> (23-25) <input type="text"/> (26)	
7. กลุ่มควบคุม			8. กลุ่มทดลอง				
7.1 จำนวน (N)	<input type="text"/>	<input type="text"/>	(27-29)	8.1 จำนวน (N)	<input type="text"/>	<input type="text"/>	(40-42)
7.2 MEAN	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	8.2 MEAN	<input type="text"/>	<input type="text"/>	(30-34) (43-47)
7.3 SD	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	8.3 SD	<input type="text"/>	<input type="text"/>	(35-39) (48-52)
9. ประเภทการเปรียบเทียบ			<input type="text"/>	(53)			
10. ผลการทดสอบ	10.1 ประเภทสถิติ		<input type="text"/>	(54)			
	10.2 ค่าสถิติ	10.3 ค่า prob	10.4 สรุป	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	(55-58) <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> (59-61) <input type="text"/> (62)
11. การควบคุมการทดลอง			<input type="text"/>	(63)			

คู่มือสำหรับเครื่องมือชุดที่ 1.1

คู่มือการลงทะเบียนวิจัยเชิงทดลอง

ตัวแปร	ชื่อภาษาอังกฤษ	ค่าของตัวแปร
1. รหัสงานวิจัย	CODE	01 – 99
2. การทดสอบชุดที่	TEST	01 – 99
3. ประเภทตัวแปร 3.1 ตัวแปรต้น	IV	ปัจจัยด้านภูมิหลังของผู้เรียน 101 เพศ 1011 เพศชาย 1012 เพศหญิง 102 ระดับชั้น 1021 ระดับชั้นต่ำ 1022 ระดับชั้นสูง 103 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน 104 ภูมิฐานะ 1041 กทม. 1042 กลาง 1043 นอก 1044 ได้ 1045 อีสาน 105 การปฏิบัติทางศาสนา 106 ความฉลาดทางเชาวน์ปัญญา 107 ความฉลาดทางอารมณ์ 108 ความฉลาดทางจริยธรรม 109 ความฉลาดในการฝ่าฟันอุปสรรค 110 เจตคติ 111 จิตลักษณะ 112 สมรรถนะการตัดสินใจ 113 ศาสนา 1131 พุทธ 1132 คริสต์ 1133 อิสลาม 114 ความรู้ทางจิตศึกษา 115 ฐานะทางเศรษฐกิจสังคม 1151 ฐานะเศรษฐกิจต่ำ 1152 ฐานะเศรษฐกิจสูง 116 อาชีพของพ่อแม่ 1161 รับราชการ 1162 ใช้แรงงาน 1163 นักธุรกิจ 1164 ลูกจ้าง 117 การศึกษาของพ่อแม่ 1171 ประถม 1172 มัธยม 1173 สูงกว่ามัธยม 118 รายได้ของพ่อแม่ 119 สภาพที่อยู่อาศัย 120 ลักษณะการเข้าศึกษาในสถาบัน 121 ลักษณะการทำกิจกรรม

ตัวแปร	ชื่อภาษาอังกฤษ	ค่าของตัวแปร
3. ประเภทตัวแปร (ต่อ) 3.1 ตัวแปรต้น	IV	122 ความเชื่ออำนาจในตน 123 ประสบการณ์ทางสังคม 124 การควบคุม ego 125 การควบคุม super ego 126 แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ 127 ความใฝ่รู้ 128 ลักษณะมุ่งอนาคต 129 จิตอาสา ปัจจัยด้านครอบครัว 201 รูปแบบการเลี้ยงดู 202 การอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตย 203 การอบรมเลี้ยงดูแบบเข้มงวด 204 การเลี้ยงดูแบบปล่อยปละละเลย 205 การอบรมเลี้ยงดูแบบให้ความคุ้มครองมากเกินไป 206 การมีส่วนร่วมกับโรงเรียน 207 ความสัมพันธ์ในครอบครัว 208 การถ่ายทอดศีลธรรมในครอบครัว ปัจจัยด้านบทบาทของครู 3001 การปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างของครู 3002 การอบรมสั่งสอน 3003 การจัดบรรยากาศห้องเรียน/โรงเรียน 3004 การพัฒนาผู้บริหาร 3005 การจัดรูปแบบการสอน/กิจกรรม 3006 การกำหนดนโยบายของครู/โรงเรียน 3007 ลักษณะครู 3008 สภาพปัญหาของสถานศึกษา 3009 การสอนหลังฝึกอบรม 3010 การพัฒนาแบบฝึกหัดกิจกรรม 3011 การจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร 3012 การดูแลเอาใจใส่ของครู 3013 เพื่อน <u>การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน</u> <u>การสอนกิจกรรมโดยตรง</u> 3101 การสอนแบบปกติ 3102 การสอดแทรกโจทย์-แบบฝึกหัด

ตัวแปร	ชื่อภาษาอังกฤษ	ค่าของตัวแปร
3. ประเภทตัวแปร (ต่อ)		
3.1 ตัวแปรต้น	IV	3103 การเขียนบันทึกคุณธรรมจริยธรรมประจำวัน 3104 การสอนแบบบรรยาย <u>การสอนจริยธรรมโดยอ้อม</u> 3201 การเล่านิทาน 3202 การใช้เพลง 3203 การใช้การ์ตูน (หนังสือ-ภาพเคลื่อนไหว) 3204 การใช้สื่อมัลติมีเดียประกอบ 3205 การใช้นิทานอิงปรัชญา 3206 การใช้เกม 3207 การฝึกสมาธิ 3208 การใช้โปรแกรมการสอนตามแนวคิดของราธส์ 3209 การใช้โปรแกรมการสอนตามแนวคิดคอนสตรัคติวิสต์ 3210 กิจกรรมการละเล่นพื้นเมือง 3211 การจัดสถานการณ์จำลอง 3212 การจัดกิจกรรมอบรมตามแนวคิดกระจำจ้านิยม 3213 การแสดงบทบาทสมมติ 3214 การใช้กระบวนการกลุ่มสัมพันธ์ 3215 การจัดโปรแกรมการทำงานระหว่างเรียน 3216 การฝึกสมาธิด้วยการฟังพิจารณา
3.2 ตัวแปรตาม	DV	3217 การฝึกสมาธิด้วยการเจริญสติภาวนาตามแนววิปัสสนากรรมฐาน 3218 การใช้กิจกรรมคีตสร (เกม กรณีตัวอย่าง บทบาทสมมติ) 3219 การใช้ตัวแบบมีชีวิต 3220 การใช้ตัวแบบสัญลักษณ์ 3221 การจัดกิจกรรมตามแนวคิดปรับพฤติกรรมทางปัญญา 3222 การสอนแบบมนोरรมสำนึก 3223 การสอนแบบบูรณาการ4วิธี 3224 การเรียนด้วยกิจกรรม 4MAT 3225 รูปแบบการจัดกิจกรรมสำหรับนักเรียนประถม 3226 การเล่านิทานแบบไม่จบเรื่อง 3227 การจัดการเรียนการสอนแบบชิปปา
3.3 จำนวนตัวแปรต้น/ตาม	NUMDV	3228 การสอนพลศึกษาเพื่อพัฒนาความมั่นใจ 3229 การใช้แบบฝึกพัฒนาจริยธรรม 3230 การจัดอบรมพหุมวินาร4

ตัวแปร	ชื่อภาษาอังกฤษ	ค่าของตัวแปร
		<p>ปัจจัยด้านสังคม</p> <p>401 บทบาทของสถาบันศาสนา</p> <p>402 บทบาทของสื่อมวลชน</p> <p>403 พฤติกรรมของบุคคลอื่นด้านการเมือง</p> <p>404 พฤติกรรมของบุคคลอื่นด้านเศรษฐกิจ</p> <p>405 พฤติกรรมของบุคคลอื่นด้านสังคม</p> <p>406 สิ่งแวดล้อมในชุมชน</p> <p>407 สภาพเศรษฐกิจ</p> <p>408 สภาพความเป็นเมือง</p> <p>4081 กทม.ชั้นใน 4082 กทม.ชั้นนอก</p> <p>4083 ในเมือง 4084 ในชนบท</p> <p>409 บรรยากาศทางจริยธรรม</p> <p>410 การร่วมกิจกรรมทางศาสนา</p> <p>411 การนำหลักธรรมทางศาสนามาใช้</p> <p>412 การร่วมกิจกรรมกับชุมชน</p> <p>413 ความสนใจพัฒนาปรับปรุงตนเอง</p> <p>ระดับคุณธรรมจริยธรรม</p> <p>501 คะแนนด้านความรู้ทางจริยธรรม</p> <p>502 คะแนนด้านการใช้เหตุผลเชิงจริยธรรม</p> <p>503 คะแนนด้านเจตคติทางจริยธรรม</p> <p>504 คะแนนด้านพฤติกรรมทางจริยธรรม</p> <p>5041 พฤติกรรมทางจริยธรรมด้านกลวิธีการเจรจาเพื่อหาข้อตกลงร่วมกัน</p> <p>5042 พฤติกรรมทางจริยธรรมด้านการแลกเปลี่ยนประสบการณ์ร่วมกัน</p> <p>5043 พฤติกรรมทางจริยธรรมด้านความสัมพันธ์กับเพื่อน</p> <p>505 คุณธรรมจริยธรรมนักเรียนตามการรับรู้ของคุณครู</p> <p>506 คุณธรรมจริยธรรมนักเรียนตามการรับรู้ของผู้ปกครอง</p>

ตัวแปร	ชื่อภาษาอังกฤษ	ค่าของตัวแปร	
4. เครื่องมือวัดตัวแปรตาม 4.1 ประเภทเครื่องมือ	TYPEIN	0 = ไม่ระบุ 1 = แบบสอบถาม 2 = แบบสังเกต 3 = แบบสอบ/วัด 4 = การสัมภาษณ์	5 = แบบรายงานตนเอง 6 = แบบฝึก 7 = แบบประเมิน 8 = อื่นๆ
4.2 ชนิดความเที่ยง	TYPEREL	0 = ไม่ระบุ 1 = test-retest 2 = parallel form 3 = split half 4 = Kuder – Richardson	5 = ∞ coefficient 6 = Hoyt's Analysis of Variance 7 = The Spearman Rank 8 = Kappa of Kohen
4.3 ค่าความเที่ยง	RV	.000-.99	
4.4 ชนิดความตรง	VALID	1 = ความตรงเชิงเนื้อหา 2 = ความตรงเชิงโครงสร้าง 3 = ความตรงตามสภาพ 4 = ความตรงเชิงพยากรณ์ 5 = ความตรงตามเนื้อหาและโครงสร้าง 6 = ความตรงตามเกณฑ์สัมพัทธ์	7 = ความตรงตามเนื้อหาและ ความตรงเชิงพยากรณ์ 8 = ความตรงตามเนื้อหา ความ ตรงตามโครงสร้าง และความตรง ตามสภาพ 9 = อื่น ๆ
5. จำนวนตัวแปรต้น	NUMIV	00 = ไม่มี/ไม่ระบุตัวแปรต้น 01 – 99	
6. เครื่องมือวัดตัวแปรตาม 6.1 ประเภท	TYPEIN	0 = ไม่ระบุ 1 = แบบสอบถาม 2 = แบบสังเกต 3 = แบบสอบ/วัด 4 = การสัมภาษณ์	5 = แบบรายงานตนเอง 6 = แบบฝึก 7 = แบบประเมิน 8 = อื่นๆ
6.2 ชนิดความเที่ยง	TYPEREL	0 = ไม่ระบุ 1 = test-retest 2 = parallel form 3 = split half 4 = Kuder – Richardson	5 = ∞ coefficient 6 = Hoyt's Analysis of Variance 7 = The Spearman Rank 8 = Kappa of Kohen
6.3 ค่าความเที่ยง	RDV	.000 - .999	

ตัวแปร	ชื่อภาษาอังกฤษ	ค่าของตัวแปร	
6.4 ชนิดความตรง	VALID	1 = ความตรงเชิงเนื้อหา 2 = ความตรงเชิงโครงสร้าง 3 = ความตรงตามสภาพ 4 = ความตรงเชิงพยากรณ์ 5 = ความตรงตามเนื้อหาและโครงสร้าง 6 = ความตรงตามเกณฑ์สัมพัทธ์	7 = ความตรงตามเนื้อหาและความตรงเชิงพยากรณ์ 8 = ความตรงตามเนื้อหา ความตรงตามโครงสร้าง และความตรงตามสภาพ 9 = อื่น ๆ
7. กลุ่มควบคุม 7.1 จำนวน 7.2 ค่าเฉลี่ย 7.3 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	NC MEAN C SD C	000 – 999 0.00 – 999.99 0.00 – 999.99	
8. กลุ่มทดลอง 8.1 จำนวน 8.2 ค่าเฉลี่ย 8.3 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	NE MEAN E SD E	000 – 999 0.00 – 999.99 0.00 – 999.99	
9. ประเภทการเปรียบเทียบ	TYPECOMPAR	1 = เปรียบเทียบกลุ่มทดลองกับกลุ่มควบคุม t-test 2 = เปรียบเทียบกลุ่มทดลองกับกลุ่มควบคุม 1-way ANOVA 3 = เปรียบเทียบกลุ่มทดลองกับกลุ่มควบคุม 2-way ANOVA 4 = เปรียบเทียบ pretest-posttest 5 = ANCOVA 6 = เปรียบเทียบความสัมพันธ์ 7 = เปรียบเทียบตัวแปรตามระหว่างกลุ่มตัวแปรต้น 8 = เปรียบเทียบตัวแปรตามกับเกณฑ์มาตรฐาน	
10. ผลการทดสอบ 10.1 ประเภทสถิติ 10.2 ค่าสถิติ 10.3 ค่า prob 10.4 สรุปผล	STATTYPE STAT PROB SIGF	1 = Z-test 2 = t-test dependent 3 = t-test independent 4 = 1-way ANOVA	5 = 2-way ANOVA 6 = 3-way ANOVA 7 = ANCOVA 8 = chi-square 0.00 – 99.99 0.00 – 0.99 1 = ไม่แตกต่างกันที่ระดับ .01 2 = ไม่แตกต่างกันที่ระดับ .05 3 = แตกต่างที่ระดับ .01 4 = แตกต่างที่ระดับ .05 5 = แตกต่างที่ระดับ < .01 6 = แตกต่างที่ระดับ < .05

ตัวแปร	ชื่อภาษาอังกฤษ	ค่าของตัวแปร	
11. การควบคุมการทดลอง	CONTROL	1 = randomization 2 = blocking 3 = matching	4 = elimination 5 = ไม่ระบุ/ไม่มีการควบคุม 6 = ไม่ใช่การทดลอง

แบบบันทึกข้อมูลจากงานวิจัยเชิงสหสัมพันธ์

1. รหัสงานวิจัย		☐ ☐	(1-2)	
2. สหสัมพันธ์คู่ที่		☐ ☐	(3-4)	
3. ตัวแปรตาม	3.1 ประเภท	3.2 จำนวน	☐ ☐ ☐ ☐	(5-8) ☐ (9)
4. เครื่องมือวัดตัวแปรตาม	4.1 ประเภทเครื่องมือ		☐	(10)
	4.2 ชนิดความเที่ยง	4.3 ค่าความเที่ยง	4.4 ชนิดความตรง	☐ (11) . ☐ ☐ ☐ (12-14) ☐ (15)
5. ตัวแปรต้น	5.1 ประเภท	5.2 จำนวน	☐ ☐ ☐ ☐	(16-19) ☐ (20)
6. เครื่องมือวัดตัวแปรต้น	6.1 ประเภทเครื่องมือ		☐	(21)
	6.2 ชนิดความเที่ยง	6.3 ค่าความเที่ยง	6.4 ความตรง	☐ (22) . ☐ ☐ ☐ (23-25) ☐ (26)
7. ขนาดความสัมพันธ์	8. ขนาดกลุ่มตัวอย่าง		☐ ☐ ☐	(27-29) ☐ ☐ ☐ (30-32)
9. ผลการทดสอบ	9.1 สถิติ		☐ ☐	(33-34)
9.2 สรุป	9.3 ค่า prob		☐ (35)	☐ ☐ ☐ (36-38)
<hr/>				
1. รหัสงานวิจัย		☐ ☐	(1-2)	
2. สหสัมพันธ์คู่ที่		☐ ☐	(3-4)	
3. ตัวแปรตาม	3.1 ประเภท	3.2 จำนวน	☐ ☐ ☐ ☐	(5-8) ☐ (9)
4. เครื่องมือวัดตัวแปรตาม	4.1 ประเภทเครื่องมือ		☐	(10)
	4.2 ชนิดความเที่ยง	4.3 ค่าความเที่ยง	4.4 ชนิดความตรง	☐ (11) . ☐ ☐ ☐ (12-14) ☐ (15)
5. ตัวแปรต้น	5.1 ประเภท	5.2 จำนวน	☐ ☐ ☐ ☐	(16-19) ☐ (20)
6. เครื่องมือวัดตัวแปรต้น	6.1 ประเภทเครื่องมือ		☐	(21)
	6.2 ชนิดความเที่ยง	6.3 ค่าความเที่ยง	6.4 ความตรง	☐ (22) . ☐ ☐ ☐ (23-25) ☐ (26)
7. ขนาดความสัมพันธ์	8. ขนาดกลุ่มตัวอย่าง		☐ ☐ ☐	(27-29) ☐ ☐ ☐ (30-32)
9. ผลการทดสอบ	9.1 สถิติ		☐ ☐	(33-34)
9.2 สรุป	9.3 ค่า prob		☐ (35)	☐ ☐ ☐ (36-38)
<hr/>				
1. รหัสงานวิจัย		☐ ☐	(1-2)	
2. สหสัมพันธ์คู่ที่		☐ ☐	(3-4)	
3. ตัวแปรตาม	3.1 ประเภท	3.2 จำนวน	☐ ☐ ☐ ☐	(5-8) ☐ (9)
4. เครื่องมือวัดตัวแปรตาม	4.1 ประเภทเครื่องมือ		☐	(10)
	4.2 ชนิดความเที่ยง	4.3 ค่าความเที่ยง	4.4 ชนิดความตรง	☐ (11) . ☐ ☐ ☐ (12-14) ☐ (15)
5. ตัวแปรต้น	5.1 ประเภท	5.2 จำนวน	☐ ☐ ☐ ☐	(16-19) ☐ (20)
6. เครื่องมือวัดตัวแปรต้น	6.1 ประเภทเครื่องมือ		☐	(21)
	6.2 ชนิดความเที่ยง	6.3 ค่าความเที่ยง	6.4 ความตรง	☐ (22) . ☐ ☐ ☐ (23-25) ☐ (26)
7. ขนาดความสัมพันธ์	8. ขนาดกลุ่มตัวอย่าง		☐ ☐ ☐	(27-29) ☐ ☐ ☐ (30-32)
9. ผลการทดสอบ	9.1 สถิติ		☐ ☐	(33-34)
9.2 สรุป	9.3 ค่า prob		☐ (35)	☐ ☐ ☐ (36-38)

คู่มือสำหรับเครื่องมือชุดที่ 1.2

คู่มือการลงทะเบียนงานวิจัยเชิงสหสัมพันธ์

ตัวแปร	ชื่อภาษาอังกฤษ	ค่าของตัวแปร	
1. รหัสงานวิจัย	CODE	001 - 999	
2. สหสัมพันธ์คู่มือ	CORR	01 - 99	
3. ตัวแปรตาม			
3.1 ประเภท	DV	เหมือนงานวิจัยเชิงทดลอง	
3.2 จำนวน	NUMDV	1 - 9	
4. เครื่องมือวัดตัวแปรตาม			
4.1 ประเภท	TYPEIN	0 = ไม่ระบุ 1 = แบบสอบถาม 2 = แบบสังเกต 3 = แบบสอบ/วัด 4 = การสัมภาษณ์	5 = แบบรายงานตนเอง 6 = แบบฝึก 7 = แบบประเมิน 8 = อื่นๆ
4.2 ชนิดความเที่ยง	TYPEREL	0 = ไม่ระบุ 1 = test-retest 2 = parallel form 3 = split half 4 = Kuder - Richardson	5 = α coefficient 6 = Hoyt's Analysis of Variance 7 = The Spearman Rank 8 = Kappa of Kohen
4.3 ค่าความเที่ยง	RDV	.000 - .999	
4.4 ชนิดความตรง	VALID	1 = ความตรงเชิงเนื้อหา 2 = ความตรงเชิงโครงสร้าง 3 = ความตรงตามสภาพ 4 = ความตรงเชิงพยากรณ์ 5 = ความตรงตามเนื้อหาและโครงสร้าง 6 = ความตรงตามเกณฑ์สัมพันธ์	7 = ความตรงตามเนื้อหาและความตรงเชิงพยากรณ์ 8 = ความตรงตามเนื้อหาความตรงตามโครงสร้าง และความตรงตามสภาพ 9 = อื่น ๆ
5. ตัวแปรต้น			
5.1 ประเภท	IV	เหมือนงานวิจัยเชิงทดลอง	
5.2 จำนวน	NUMIV	00 = ไม่มี/ไม่ระบุตัวแปรต้น 01 - 99	
6. เครื่องมือวัดตัวแปรต้น		เหมือนเครื่องมือวัดตัวแปรตาม	
7. ขนาดความสัมพันธ์	CORR	.000 - .999	
8. ขนาดกลุ่มตัวอย่าง	SAMPLE	000 - 999	

ตัวแปร	ชื่อภาษาอังกฤษ	ค่าของตัวแปร	
9. ผลการทดสอบ			
9.1 สถิติ	STAT	1 = Phi 2 = Tetrachoric 3 = Point biserial 4 = Biserial 5 = Spearman Ranks Order	6 = Kendall's Tau 7 = สปส. ความสอดคล้องของ Kendall 8 = Pearson 9 = Cramer's v 10 = Gamma
9.2 สรุป	SIGF	1 = ไม่แตกต่างกันที่ระดับ .01 2 = ไม่แตกต่างกันที่ระดับ .05 3 = แตกต่างที่ระดับ .01	4 = แตกต่างที่ระดับ .05 5 = แตกต่างที่ระดับ < .01 6 = แตกต่างที่ระดับ < .05
9.3 ค่า prob	PROB	0.00 – 0.99	

เครื่องมือชุดที่ 1.3

แบบบันทึกข้อมูลงานวิจัยเชิงคุณภาพ

1. รหัสงานวิจัย	2. ประเภทกรณีศึกษา	☐ ☐ (1-2)	☐ (3)
3. ขอบเขตการศึกษา			
3.1 สภาพสังคม/วัฒนธรรม	3.2 บุคคล	☐ (4)	☐ (5)
3.3 กลุ่มบุคคล	3.4 กระบวนการ	☐ (6)	☐ (7)
4. ผู้ให้ข้อมูล			
4.1 ผู้บริหาร	ก. จำนวน	ข. การเลือก	☐ ☐ ☐ (8-10) ☐ ☐ (11-12)
4.2 ครู	ก. จำนวน	ข. การเลือก	☐ ☐ ☐ (13-15) ☐ ☐ (16-17)
4.3 นักเรียน	ก. จำนวน	ข. การเลือก	☐ ☐ ☐ (18-20) ☐ ☐ (21-22)
4.4 ผู้ปกครอง	ก. จำนวน	ข. การเลือก	☐ ☐ ☐ (23-25) ☐ ☐ (26-27)
4.5 พระสงฆ์/แม่ชี	ก. จำนวน	ข. การเลือก	☐ ☐ ☐ (28-30) ☐ ☐ (31-32)
5. วิธีเก็บข้อมูล			
5.1 รวบรวมจากเอกสาร			☐ (33)
5.2 สัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง			☐ (34)
5.2.1 ผู้บริหาร	จำนวน		☐ ☐ (35-36)
5.2.2 ครู	จำนวน		☐ ☐ (37-38)
5.2.3 ผู้เรียน	จำนวน		☐ ☐ (39-40)
5.2.4 ผู้ปกครอง	จำนวน		☐ ☐ (41-42)
5.2.5 พระสงฆ์/แม่ชี	จำนวน		☐ ☐ (43-44)
5.3 สัมภาษณ์แบบไม่มีโครงสร้าง			☐ (45)
5.3.1 ผู้บริหาร	จำนวน		☐ ☐ (46-47)
5.3.2 ครู	จำนวน		☐ ☐ (48-49)
5.3.3 ผู้เรียน	จำนวน		☐ ☐ (50-51)
5.3.4 ผู้ปกครอง	จำนวน		☐ ☐ (52-53)
5.3.5 พระสงฆ์/แม่ชี	จำนวน		☐ ☐ (54-55)
5.4 สทนากลุ่ม			☐ (56)
5.4.1 ผู้บริหาร	จำนวน		☐ ☐ (57-58)
5.4.2 ครู	จำนวน		☐ ☐ (59-60)
5.4.3 นักเรียน	จำนวน		☐ ☐ (61-62)
5.4.4 ผู้ปกครอง	จำนวน		☐ ☐ (63-64)

- 5.4.5 พระสงฆ์/แม่ชีจำนวน   (65-66)
- 5.5 การสัมมนา (67)
- 5.5.1 ผู้บริหาร จำนวน   (68-69)
- 5.5.2 ครู จำนวน   (70-71)
- 5.5.3 นักเรียน จำนวน   (72-73)
- 5.5.4 ผู้ปกครอง จำนวน   (74-75)
- 5.5.5 พระสงฆ์/แม่ชีจำนวน   (76-77)
- 5.6 แบบสอบถาม
- 5.6.1 ผู้บริหาร จำนวน   (78-79)
- 5.6.2 ครู จำนวน   (80-81)
- 5.6.3 นักเรียน จำนวน   (82-83)
- 5.6.4 ผู้ปกครอง จำนวน   (84-85)
- 5.6.5 พระสงฆ์/แม่ชีจำนวน   (86-87)
- 5.7 สังเกตแบบมีส่วนร่วม (88)
- 5.8 สังเกตแบบไม่มีส่วนร่วม (89)
6. ข้อมูลที่ได้
- 6.1 พฤติกรรม/การกระทำ 6.2 การให้ความหมาย (90) (91)
- 6.3 กระบวนการ 6.4 การมีส่วนร่วม (92) (93)
- 6.5 ความสัมพันธ์ (94)
7. ผลการวิจัย
- 7.1 ประสพการณ์ วิธีสังมประสพการณ์ และการให้ความหมายเกี่ยวกับการพัฒนา
คุณธรรมจริยธรรม (95)
- 7.2 วัฒนธรรม ขนบธรรมเนียม ประเพณี ความเป็นอยู่ ความเชื่อในการพัฒนา
คุณธรรมจริยธรรม (96)
- 7.3 กระบวนการ ปัจจัยส่งผล และอุปสรรคในการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรม (97)
- 7.4 ทฤษฎี/ข้อค้นพบที่อธิบายการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรม (98)
- 7.5 นวัตกรรมที่ส่งเสริมและพัฒนาคุณธรรมจริยธรรม (99)
- 7.6 อื่น ๆ (100)

8. ประโยชน์ที่ได้จากงานวิจัย

- 8.1 ได้แนวทางและรูปแบบการพัฒนาคุณธรรมของนักเรียน
- 8.2 ใช้เป็นข้อมูลสำหรับวางแผนและส่งเสริมคุณธรรมนักเรียน
- 8.3 สร้างความตระหนักแก่ผู้เกี่ยวข้องที่มีส่วนสำคัญในการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมนักเรียน
- 8.4 ได้องค์ความรู้สำหรับไปใช้พัฒนาศาสตร์ทางการศึกษา
- 8.5 เป็นแนวทางในการสร้างความร่วมมือระหว่างบ้านและโรงเรียนในการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมนักเรียน

9. บุคคล/หน่วยงานที่นำผลวิจัยไปใช้

- 9.1 โรงเรียน
- 9.2 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

คู่มือสำหรับเครื่องมือชุดที่ 1.3

คู่มือการลงทะเบียนวิจัยเชิงคุณภาพ

ตัวแปร	ชื่อภาษาอังกฤษ	ค่าของตัวแปร
1. รหัสงานวิจัย	CODE	01 – 99
2. ประเภทกรณีศึกษา	TYPECASE	1 = กรณีศึกษาเดียว 2 = พหุกรณีศึกษา
3. ขอบเขตการศึกษา	SCOPE	
3.1 สภาพสังคม/วัฒนธรรม	SCOPE1	0 = ไม่ใช่, 1 = ใช่
3.2 บุคคล	SCOPE2	0 = ไม่ใช่, 1 = ใช่
3.3 กลุ่มบุคคล	SCOPE3	0 = ไม่ใช่, 1 = ใช่
3.4 กระบวนการ	SCOPE4	0 = ไม่ใช่, 1 = ใช่
4. ผู้ให้ข้อมูล		
4.1 จำนวน	NUMPAR	0-999
4.2 การเลือก	SAMPAR	1 = เลือกแบบบังเอิญ 6 = สุ่มแบบง่าย 2 = เลือกแบบลูกโซ่ 7 = สุ่มแบบเป็นระบบ 3 = เลือกแบบเจาะจง 8 = สุ่มแบบแบ่งกลุ่ม 4 = เลือกแบบโควต้า 9 = สุ่มแบบแบ่งชั้น 5 = เลือกตามสะดวก 10 = สุ่มแบบหลายขั้นตอน
5. วิธีเก็บข้อมูล	DATA COL	
5.1 รวบรวมจากเอกสาร	DATA COL1	0 = ไม่ใช่, 1 = ใช่
5.2 สัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง	DATA COL2	0 = ไม่ใช่, 1 = ใช่
5.3 สัมภาษณ์แบบไม่มีโครงสร้าง	DATA COL3	0 = ไม่ใช่, 1 = ใช่
5.4 สนทนากลุ่ม	DATA COL4	0 = ไม่ใช่, 1 = ใช่
5.5 การสัมภาษณ์	DATA COL5	0 = ไม่ใช่, 1 = ใช่
5.6 แบบสอบถาม	DATA COL6	0 = ไม่ใช่, 1 = ใช่
5.7 สังเกตแบบมีส่วนร่วม	DATA COL7	0 = ไม่ใช่, 1 = ใช่
5.8 สังเกตแบบไม่มีส่วนร่วม	DATA COL8	0 = ไม่ใช่, 1 = ใช่
6. ข้อมูลที่ได้	DATA	
6.1 พฤติกรรม/การกระทำ	DATA1	0 = ไม่ใช่, 1 = ใช่
6.2 การให้ความหมาย	DATA2	0 = ไม่ใช่, 1 = ใช่
6.3 กระบวนการ	DATA3	0 = ไม่ใช่, 1 = ใช่
6.4 การมีส่วนร่วม	DATA4	0 = ไม่ใช่, 1 = ใช่
6.5 ความสัมพันธ์	DATA5	0 = ไม่ใช่, 1 = ใช่
7. ผลการวิจัย	OUTCOME	
7.1 ประสิทธิภาพ วิธีสังสมประสพการณ์ และ การให้ความหมายเกี่ยวกับการพัฒนา คุณธรรมจริยธรรม	OUTCOME1	0 = ไม่ใช่, 1 = ใช่

ตัวแปร	ชื่อภาษาอังกฤษ	ค่าของตัวแปร
7.2 วัฒนธรรม ขนบธรรมเนียม ประเพณี ความเป็นอยู่ ความเชื่อในการพัฒนา คุณธรรมจริยธรรม	OUTCOME2	0 = ไม่ใช่, 1 = ใช่
7.3 กระบวนการ ปัจจัยส่งผล และอุปสรรคใน การพัฒนาคุณธรรมจริยธรรม	OUTCOME3	0 = ไม่ใช่, 1 = ใช่
7.4 ทฤษฎี/ข้อค้นพบที่อธิบายการพัฒนา คุณธรรมจริยธรรม	OUTCOME4	0 = ไม่ใช่, 1 = ใช่
7.5 นวัตกรรมที่ส่งเสริมและพัฒนาคุณธรรม จริยธรรม	OUTCOME5	0 = ไม่ใช่, 1 = ใช่
7.6 อื่น ๆ	OUTCOME6	0 = ไม่ใช่, 1 = ใช่
8. ประโยชน์ที่ได้จากงานวิจัย		
8.1 ได้แนวทางและรูปแบบการพัฒนา คุณธรรมของนักเรียน	Benefit1	0 = ไม่ใช่, 1 = ใช่
8.2 ใช้เป็นข้อมูลสำหรับวางแผนและ ส่งเสริมคุณธรรมนักเรียน	Benefit2	0 = ไม่ใช่, 1 = ใช่
8.3 สร้างความตระหนักแก่ผู้เกี่ยวข้องที่ มีส่วนสำคัญในการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรม นักเรียน	Benefit3	0 = ไม่ใช่, 1 = ใช่
8.4 ได้องค์ความรู้สำหรับไปใช้พัฒนา ศาสตร์ทางการศึกษา	Benefit4	0 = ไม่ใช่, 1 = ใช่
8.5 เป็นแนวทางในการสร้างความ ร่วมมือระหว่างบ้านและโรงเรียนในการพัฒนา คุณธรรมจริยธรรมนักเรียน	Benefit5	0 = ไม่ใช่, 1 = ใช่
9. บุคคล/หน่วยงานที่นำผลวิจัยไปใช้		
9.1 โรงเรียน	Target1	0 = ไม่ใช่, 1 = ใช่
9.2 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา	Target2	0 = ไม่ใช่, 1 = ใช่
9.3 อื่น ๆ	Target3	0 = ไม่ใช่, 1 = ใช่

เครื่องมือชุดที่ 2

รหัสงานวิจัย □□□

แบบประเมินคุณภาพงานวิจัยเชิงปริมาณ

ชื่อผู้วิจัย.....ปีที่พิมพ์.....

ชื่อเรื่องวิจัย.....

คำสั่ง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงกับลักษณะงานวิจัยที่ประเมิน (0=ไม่ระบุ 1=ปรับปรุง 2=พอใช้ 3=ดี 4=ดีมาก)

ข้อที่	ลักษณะที่ประเมิน	0	1	2	3	4
1	ชื่อเรื่องวิจัยมีความชัดเจน					
2	ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหาชัดเจน สอดคล้องกับเรื่องที่ทำวิจัย					
3	ปัญหาวิจัยและวัตถุประสงค์การวิจัยสอดคล้องกับชื่อเรื่อง ถูกต้องตามหลักวิจัย					
4	เหตุผลและความจำเป็นในการทำวิจัยสมเหตุสมผล					
5	สมมติฐานการวิจัยถูกต้องตามหลักการวิจัย					
6	ขอบเขตการวิจัยมีความเหมาะสมและมีเหตุผลรองรับ					
7	ข้อตกลงเบื้องต้นของการวิจัยมีความเหมาะสมและมีเหตุผลรองรับ					
8	การเขียนข้อจำกัดของงานวิจัยถูกต้องตามหลักวิจัย					
9	การนิยามศัพท์เฉพาะมีความชัดเจน					
10	กรอบแนวคิดถูกต้องชัดเจนตามหลักวิจัย					
11	เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องมีปริมาณมากพอ					
12	เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องทั้งไทยและต่างประเทศมีจำนวนพอเหมาะ					
13	เอกสารที่เกี่ยวข้องสอดคล้องกับวัตถุประสงค์การวิจัย					
14	เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องทันสมัย					
15	การออกแบบงานวิจัยสอดคล้องกับปัญหาและวัตถุประสงค์การวิจัย					
16	ขั้นตอนการวิจัยมีความชัดเจน					
17	จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างเหมาะสมกับงานวิจัย					
18	กลุ่มตัวอย่างมาจากการสุ่มที่มีเกณฑ์ในการคัดเลือกอย่างเหมาะสม เป็นตัวแทนที่ดีของกลุ่มประชากร					
19	เครื่องมือในการวิจัยมีคุณภาพ					
20	กระบวนการเก็บรวบรวมข้อมูลมีความชัดเจนและเหมาะสม					
21	สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์มีความถูกต้องเหมาะสมกับลักษณะข้อมูล					
22	การนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลถูกต้องชัดเจน					
23	การสรุปผลและแปลความหมายมีความถูกต้องชัดเจน					
24	ผลสรุปครอบคลุมและสอดคล้องกับวัตถุประสงค์การวิจัย					
25	มีการอภิปรายผลที่ได้กับผลงานวิจัยในอดีต					
26	ข้อเสนอแนะเหมาะสม ชัดเจน และเป็นประโยชน์					
27	งานวิจัยให้ผลที่เป็นประโยชน์และนำไปปฏิบัติได้อย่างกว้างขวาง					
28	ผลจากงานวิจัยนำไปใช้ประโยชน์ในทางวิชาการได้					
29	การเขียนรายงานวิจัยมีความถูกต้องตามหลักวิชาการ					
30	คุณภาพงานวิจัยในภาพรวม					

□น้อยกว่า 0.80 = คุณภาพต่ำ □ 0.81-1.60 = คุณภาพค่อนข้างต่ำ □ 1.61- 2.40 = คุณภาพปานกลาง

□ 2.41- 3.20 = คุณภาพดี □ 3.21- 4.00 = คุณภาพดีมาก

เกณฑ์ในการประเมินคุณภาพงานวิจัยเชิงปริมาณ

1	ชื่อเรื่องวิจัยมีความชัดเจน
	0 ชื่อเรื่องไม่ระบุปัญหาวิจัย ไม่มีความชัดเจน
	1 ชื่อเรื่องระบุปัญหาวิจัยเพียงอย่างเดียว
	2 ชื่อเรื่องระบุปัญหาวิจัย และตัวแปรตามหรือตัวแปรอิสระอย่างใดอย่างหนึ่งเท่านั้น
	3 ชื่อเรื่องระบุปัญหาวิจัย ตัวแปรตามและตัวแปรอิสระ
	4 ชื่อเรื่องระบุปัญหาวิจัย ตัวแปรตาม ตัวแปรอิสระและกลุ่มตัวอย่างที่ศึกษาครบถ้วน
2	ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหาชัดเจน สอดคล้องกับเรื่องที่ทำวิจัย
	0 ไม่ระบุความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา
	1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหาไม่เกี่ยวข้องกับเรื่องที่ทำวิจัย และไม่ครอบคลุมประเด็นที่ศึกษา
	2 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา แสดงให้เห็นปัญหาและความสำคัญในการทำวิจัย แต่ยังไม่ครอบคลุมประเด็นที่ศึกษา
	3 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา แสดงให้เห็นปัญหาและความสำคัญในการทำวิจัย ครอบคลุมประเด็นที่ศึกษา มีเหตุผลสนับสนุน แต่เนื้อความไม่ต่อเนื่องสอดคล้องกัน
	4 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา แสดงให้เห็นปัญหาและความสำคัญในการทำวิจัย ครอบคลุมประเด็นที่ศึกษา มีเหตุผลสนับสนุน มีข้อมูล ผลการวิจัย เนื้อความกระชับ สอดคล้องกันและตรงประเด็น
3	ปัญหาวิจัยและวัตถุประสงค์การวิจัยสอดคล้องกับชื่อเรื่อง ถูกต้องตามหลักวิจัย
	0 ปัญหาวิจัยและวัตถุประสงค์การวิจัยไม่สอดคล้องกับชื่อเรื่อง
	1 ปัญหาวิจัยและวัตถุประสงค์การวิจัยสอดคล้องกับชื่อเรื่อง
	2 ปัญหาวิจัยและวัตถุประสงค์การวิจัยสอดคล้องกับชื่อเรื่อง และระบุกลุ่มตัวอย่างที่ศึกษา
	3 ปัญหาวิจัยและวัตถุประสงค์การวิจัยสอดคล้องกับชื่อเรื่อง ระบุกลุ่มตัวอย่างที่ศึกษา และระบุตัวแปรที่สำคัญที่ศึกษา
	4 ปัญหาวิจัยและวัตถุประสงค์การวิจัยสอดคล้องกับชื่อเรื่อง ระบุกลุ่มตัวอย่างที่ศึกษาระบุตัวแปรที่สำคัญที่ศึกษา ระบุวิธีที่ศึกษาและบริบทการวิจัยชัดเจน กระชับ
4	เหตุผลและความจำเป็นในการทำวิจัยสมเหตุสมผล
	0 เป็นเรื่องที่ไม่มีความจำเป็นในการทำวิจัย
	1 เป็นเรื่องที่น่าสนใจเพียงอย่างเดียวเท่านั้น
	2 เป็นเรื่องที่ให้ความรู้ใหม่ และไม่มีผู้ใดทำมาก่อน
	3 เป็นเรื่องที่น่าสนใจ ให้ความรู้ใหม่ และไม่มีผู้ใดทำมาก่อน
	4 เป็นเรื่องที่น่าสนใจ ให้ความรู้ใหม่ และไม่มีผู้ใดทำมาก่อน และเป็นปัญหาเร่งด่วน
5	สมมติฐานการวิจัยถูกต้องตามหลักการวิจัย
	0 ไม่ระบุสมมติฐาน
	1 สมมติฐานระบุตัวแปรที่ไม่สอดคล้องกับปัญหาวิจัย
	2 สมมติฐานระบุตัวแปรที่สอดคล้องกับปัญหาวิจัย แต่ขอบเขตกว้างเกินไปไม่สามารถทดสอบทางสถิติได้ และไม่มีประเด็นเฉพาะเพื่อคาดว่าจะเป็นคำตอบที่ได้จากการวิจัย และไม่มีหลักฐานสนับสนุน
	3 สมมติฐานระบุตัวแปรที่สอดคล้องกับปัญหาวิจัย ขอบเขตพอเหมาะ สามารถทดสอบทางสถิติได้ และมีประเด็นเฉพาะเพื่อคาดว่าจะเป็นคำตอบที่ได้จากการวิจัย แต่ไม่มีหลักฐานสนับสนุน
	4 สมมติฐานระบุตัวแปรที่สอดคล้องกับปัญหาวิจัย สมเหตุสมผล สามารถทดสอบทางสถิติได้ และมีประเด็นเฉพาะเพื่อคาดว่าจะเป็นคำตอบที่ได้จากการวิจัย มีหลักฐานสนับสนุน

6	ขอบเขตการวิจัยมีความเหมาะสมและมีเหตุผลรองรับ
	0 ไม่ระบุขอบเขตการวิจัย
	1 ระบุขอบเขตการวิจัยเพียง 1 ส่วน คือ กรอบแนวคิดทฤษฎี
	2 ระบุขอบเขตการวิจัย 2 ส่วน คือ กรอบแนวคิดทฤษฎีและตัวแปรที่ศึกษา
	3 ระบุขอบเขตการวิจัย 3 ส่วน คือ กรอบแนวคิดทฤษฎี ตัวแปรที่ศึกษา และมีเหตุผลรองรับในกรณีในตัวแปรไม่ครบตามกรอบทฤษฎี
	4 ระบุขอบเขตการวิจัยครบ 4 ส่วน คือ กรอบแนวคิดทฤษฎี ตัวแปรที่ศึกษา เหตุผลรองรับในกรณีในตัวแปรไม่ครบตามกรอบทฤษฎี
7	ข้อตกลงเบื้องต้นของการวิจัยมีความเหมาะสมและมีเหตุผลรองรับ
	0 ข้อตกลงเบื้องต้นไม่เกี่ยวข้องกับงานวิจัย
	1 ไม่มีข้อตกลงเบื้องต้น
	2 กำหนดข้อตกลงเบื้องต้นไม่เหมาะสมแต่มีเหตุผลรองรับ
	3 กำหนดข้อตกลงเบื้องต้นเหมาะสมแต่ไม่มีเหตุผลรองรับ
	4 กำหนดข้อตกลงเบื้องต้นเหมาะสมและมีเหตุผลรองรับ
8	การเขียนข้อจำกัดของงานวิจัยถูกต้องตามหลักวิจัย
	0 เขียนข้อจำกัดไม่ถูกต้องตามหลักวิจัย
	1 ไม่ระบุข้อจำกัดของการวิจัย หรือไม่จำเป็นต้องมี
	2 ระบุข้อจำกัดในการทำวิจัย แต่ไม่อธิบายถึงเหตุและผลที่เกิดขึ้น
	3 ระบุข้อจำกัดในการทำวิจัย และอธิบายถึงเหตุและผลที่เกิดขึ้น
	4 ระบุข้อจำกัดในการทำวิจัย อธิบายถึงเหตุและผลที่เกิดขึ้น และมีข้อเสนอแนะ
9	การนิยามศัพท์เฉพาะมีความชัดเจน
	0 ไม่มีนิยามศัพท์เฉพาะ
	1 นิยามเชิงทฤษฎี เฉพาะตัวแปรสำคัญที่ศึกษา แต่ไม่ครบถ้วน
	2 นิยามเชิงทฤษฎี เฉพาะตัวแปรสำคัญที่ศึกษาครบถ้วน
	3 นิยามเชิงทฤษฎี นิยามเชิงปฏิบัติการ เฉพาะตัวแปรสำคัญที่ศึกษา แต่ไม่ครบถ้วน
	4 นิยามเชิงทฤษฎี นิยามเชิงปฏิบัติการ เฉพาะตัวแปรสำคัญที่ศึกษาอย่างครบถ้วน
10	กรอบแนวคิดถูกต้องชัดเจนตามหลักวิจัย
	0 ไม่ระบุกรอบแนวคิด/ไม่แสดงทฤษฎีหรือหลักฐานที่มาของกรอบแนวคิด
	1 แสดงทฤษฎีหรือหลักฐานที่มาของกรอบแนวคิดบางส่วน แต่ไม่มีการสังเคราะห์ สร้างกรอบแนวคิด
	2 แสดงกรอบแนวคิดโดยระบุหลักฐานหรือทฤษฎีที่มาของกรอบแนวคิด แต่ไม่มีการสังเคราะห์สรุปกรอบแนวคิด
	3 แสดงกรอบแนวคิดโดยระบุหลักฐานหรือทฤษฎีที่มาของกรอบแนวคิด มีการสังเคราะห์สรุปกรอบแนวคิด แต่ไม่แสดงแผนภาพความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรหรือแสดงความสัมพันธ์แต่ไม่ถูกต้อง
	4 แสดงกรอบแนวคิดโดยระบุหลักฐานหรือทฤษฎีที่มาของกรอบแนวคิด มีการสังเคราะห์สรุปกรอบแนวคิด แสดงแผนภาพความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอย่างถูกต้อง
11	เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องมีปริมาณมากพอ
	0 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องมีไม่ถึง 20 เล่ม
	1 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องมีจำนวน 21-30 เล่ม
	2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องมีจำนวน 31-40 เล่ม

	3	เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องมีจำนวน 41-50 เล่ม
	4	เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องมีจำนวนตั้งแต่ 51 เล่มขึ้นไป
12	เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องทั้งไทยและต่างประเทศมีจำนวนพอเหมาะ	
	0	เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องมีสัดส่วนเป็นภาษาไทย 80% และต่างประเทศ 20%
	1	เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องมีสัดส่วนภาษาไทยเป็น 70% และต่างประเทศ 30%
	2	เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องมีสัดส่วนเป็น ภาษาไทย 60% และต่างประเทศ 40%
	3	เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องมีสัดส่วนเป็น ภาษาไทย 50% และต่างประเทศ 50%
	4	เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องมีสัดส่วนเป็น ภาษาไทย 40% และต่างประเทศ 60%
13	เอกสารที่เกี่ยวข้องสอดคล้องกับวัตถุประสงค์การวิจัย	
	0	เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องไม่สอดคล้องกับเรื่องที่ทำวิจัย
	1	เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องสอดคล้องกับเรื่องที่ทำวิจัย แต่ให้รายละเอียดไม่ชัดเจน ไม่มีการสังเคราะห์สรุปเนื้อหา
	2	เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องสอดคล้องกับเรื่องที่ทำวิจัย ให้รายละเอียดชัดเจน สังเคราะห์สรุปเนื้อหาในบางส่วน
	3	เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องสอดคล้องกับเรื่องที่ทำวิจัย ให้รายละเอียดชัดเจน สังเคราะห์สรุปเนื้อหาทุกหัวข้อ แต่ข้อความไม่กระชับ เยิ่นเย้อ อ่านเข้าใจยาก
	4	เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องสอดคล้องกับเรื่องที่ทำวิจัย ให้รายละเอียดชัดเจน สังเคราะห์สรุปเนื้อหาทุกหัวข้อ ข้อความกระชับ อ่านเข้าใจง่าย
14	เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องมีความทันสมัย	
	0	ไม่มีเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องที่มีอายุระหว่าง 1-5 ปี
	1	เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องมีอายุระหว่าง 1-5 ปี มีจำนวนน้อยกว่า 30%
	2	เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องมีอายุระหว่าง 1-5 ปี มีจำนวนตั้งแต่ 30%-49%
	3	เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องมีอายุระหว่าง 1-5 ปี มีจำนวนตั้งแต่ 50%-69%
	4	เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องมีอายุระหว่าง 1-5 ปี มีจำนวน 70% ขึ้นไป
15	การออกแบบงานวิจัยสอดคล้องกับปัญหาและวัตถุประสงค์การวิจัย	
	0	การออกแบบงานวิจัยไม่สอดคล้องกับปัญหาวิจัย
	1	การออกแบบการวิจัยทำได้แนวทางที่จะได้คำตอบตรงประเด็นวิจัย
	2	การออกแบบการวิจัยทำได้ผลการวิจัยมีความตรงภายใน หรือความตรงภายนอกอย่างใดอย่างหนึ่ง
	3	การออกแบบการวิจัยทำได้ผลการวิจัยมีความตรงภายใน และความตรงภายนอก
	4	การออกแบบการวิจัยทำได้ผลการวิจัยมีความตรงภายใน และความตรงภายนอก ตอบคำถามตรงประเด็น
16	ขั้นตอนการวิจัยมีความชัดเจน	
	0	ไม่อธิบายขั้นตอนการทำวิจัย
	1	อธิบายขั้นตอนการทำวิจัยแต่ไม่ครบถ้วน
	2	อธิบายขั้นตอนการทำวิจัยทุกขั้นตอนแต่ไม่ชัดเจน
	3	อธิบายขั้นตอนการทำวิจัยทุกขั้นตอนอย่างชัดเจนเหมาะสม
	4	อธิบายขั้นตอนการทำวิจัยทุกขั้นตอนอย่างชัดเจนเหมาะสม และมีแผนภูมิแสดงขั้นตอนการทำวิจัย

17	จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างเหมาะสมกับงานวิจัย
	0 ไม่ระบุกลุ่มประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
	1 ไม่ระบุกลุ่มประชากร แต่ระบุกลุ่มตัวอย่าง
	2 ระบุกลุ่มประชากรและกลุ่มตัวอย่าง แต่ไม่มีการสุ่มกลุ่มตัวอย่าง
	3 ระบุกลุ่มประชากรและกลุ่มตัวอย่าง มีการสุ่มกลุ่มตัวอย่าง แต่ให้รายละเอียดในการสุ่มไม่ชัดเจน
	4 ระบุกลุ่มประชากรและกลุ่มตัวอย่าง มีการสุ่มกลุ่มตัวอย่าง ให้รายละเอียดในการสุ่มชัดเจน เข้าใจง่าย
18	กลุ่มตัวอย่างมาจากการสุ่มที่มีเกณฑ์ในการคัดเลือกอย่างเหมาะสม เป็นตัวแทนที่ดีของกลุ่มประชากร
	0 ไม่ระบุการได้มาของกลุ่มตัวอย่าง
	1 ขนาดกลุ่มตัวอย่างไม่เหมาะสม และไม่มีการสุ่มตัวอย่าง
	2 ขนาดกลุ่มตัวอย่างเหมาะสมแต่ไม่เป็นตัวแทนที่ดีของประชากร ไม่มีการสุ่มกลุ่มตัวอย่าง
	3 มีการสุ่มตัวอย่างชัดเจน เป็นตัวแทนที่ดีของประชากร แต่ขนาดกลุ่มตัวอย่างไม่เหมาะสม
	4 มีการสุ่มตัวอย่างชัดเจน เป็นตัวแทนที่ดีของประชากร ขนาดกลุ่มตัวอย่างมีความเหมาะสม
19	เครื่องมือในการวิจัยมีคุณภาพ
	0 ไม่ระบุที่มาของเครื่องมือ
	1 ระบุที่มาและวิธีสร้างเครื่องมือ แต่ไม่บอกคุณภาพหรือวิธีตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ
	2 ระบุที่มา วิธีสร้างเครื่องมือ วิธีตรวจสอบคุณภาพเครื่องมืออย่างชัดเจน แต่ไม่มีการนำไปทดลองใช้งาน
	3 ระบุที่มา วิธีสร้างเครื่องมือ วิธีตรวจสอบคุณภาพเครื่องมืออย่างชัดเจน นำเครื่องมือไปทดลองใช้งาน แต่ไม่บอกการปรับปรุงเครื่องมือ
	4 ระบุที่มา วิธีสร้างเครื่องมือ วิธีตรวจสอบคุณภาพเครื่องมืออย่างชัดเจน นำเครื่องมือไปทดลองใช้งาน และมีการปรับปรุงเครื่องมือ
20	กระบวนการเก็บรวบรวมข้อมูลมีความชัดเจนและเหมาะสม
	0 ไม่ระบุการเก็บรวบรวมข้อมูล
	1 ระบุการเก็บข้อมูล แต่ไม่เป็นขั้นตอน อ่านแล้วสับสน
	2 ระบุการเก็บข้อมูลเป็นขั้นตอนแต่ให้รายละเอียดไม่ชัดเจน เช่น ไม่ระบุเครื่องมือที่ใช้เก็บ
	3 ระบุการเก็บข้อมูลเป็นขั้นตอน ใช้วิธีเก็บข้อมูลเหมาะสม แต่ใจความไม่กระชับ อ่านเข้าใจยาก
	4 ระบุการเก็บข้อมูลเป็นขั้นตอน ใช้วิธีเก็บข้อมูลเหมาะสม ใจความกระชับ อ่านเข้าใจง่าย
21	สถิติที่ใช้มีความถูกต้องเหมาะสมกับลักษณะข้อมูล
	0 ใช้สถิติไม่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์วิจัย
	1 ใช้สถิติสอดคล้องกับวัตถุประสงค์วิจัยบางส่วน
	2 ใช้สถิติสอดคล้องกับวัตถุประสงค์วิจัย และระดับข้อมูลที่ให้นำมาวิเคราะห์
	3 ใช้สถิติสอดคล้องกับวัตถุประสงค์วิจัย และระดับข้อมูลที่ให้นำมาวิเคราะห์ มีการตรวจสอบข้อตกลงเบื้องต้น
	4 ใช้สถิติสอดคล้องกับวัตถุประสงค์วิจัย และระดับข้อมูลที่ให้นำมาวิเคราะห์ มีการตรวจสอบข้อตกลงเบื้องต้น และปรับแก้ข้อมูลให้สามารถทดสอบสมมติฐานได้
22	การนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลถูกต้องชัดเจน
	0 ไม่นำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล
	1 นำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลแต่ไม่ครบถ้วน
	2 นำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลครบถ้วน แต่วิธีนำเสนอไม่เหมาะสม เช่น แสดงเฉพาะข้อความ อ่านเข้าใจยาก
	3 นำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลครบถ้วน วิธีนำเสนอเหมาะสม เช่น นำเสนอในรูปแบบตาราง แต่ไม่มีการอธิบายผล
	4 นำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลครบถ้วน วิธีนำเสนอเหมาะสม เช่น นำเสนอในรูปแบบตาราง มีการอธิบายผลและสรุปผลการวิเคราะห์

23	การสรุปผลและแปลความหมายมีความถูกต้องชัดเจน
	0 ไม่มีการแปลความหมายหรือสรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูล
	1 แปลความหมายและสรุปผลเพียงบางส่วน และอธิบายไม่ชัดเจนตามผลการวิเคราะห์
	2 แปลความหมายและสรุปผลเพียงบางส่วน แต่บางส่วนไม่สอดคล้องกับผลที่ได้
	3 แปลความหมายและสรุปผลครบทุกส่วน แต่บางส่วนไม่สอดคล้องกับผลที่ได้
	4 แปลความหมาย สรุปผลครบทุกส่วน และถูกต้องสอดคล้องกับผลที่ได้
24	ผลสรุปครอบคลุมและสอดคล้องกับวัตถุประสงค์การวิจัย
	0 ผลสรุปไม่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์วิจัย/ไม่มีผลสรุปวิจัย
	1 ผลสรุปสอดคล้องกับวัตถุประสงค์วิจัย แต่ยังไม่สามารถตอบปัญหาวิจัยได้
	2 ผลสรุปสอดคล้องกับวัตถุประสงค์วิจัย สามารถตอบปัญหาวิจัยได้บางส่วน ไม่ครอบคลุมทุกหัวข้อ
	3 ผลสรุปสอดคล้องกับวัตถุประสงค์วิจัย สามารถตอบปัญหาวิจัยได้ครอบคลุมทุกหัวข้อ แต่รายละเอียดไม่ชัดเจน
	4 ผลสรุปสอดคล้องกับวัตถุประสงค์วิจัย สามารถตอบปัญหาวิจัยได้ครอบคลุมและชัดเจนทุกหัวข้อ
25	มีการอภิปรายผลที่ได้กับผลวิจัยในอดีต
	0 ไม่มีการอภิปรายผลที่ได้กับผลวิจัยในอดีต
	1 มีการอภิปรายผลแต่เป็นข้อคิดเห็นส่วนตัวของผู้วิจัย ไม่สมเหตุสมผล และไม่ครอบคลุมทุกประเด็นปัญหาวิจัย
	2 มีการอภิปรายผลที่ได้กับผลวิจัยในอดีตอย่างสมเหตุสมผล และไม่ครอบคลุมทุกประเด็นปัญหาวิจัย
	3 มีการอภิปรายผลที่ได้กับผลวิจัยในอดีตอย่างสมเหตุสมผล แต่ไม่ครอบคลุมทุกประเด็นปัญหาวิจัย
	4 มีการอภิปรายผลที่ได้กับผลวิจัยในอดีตอย่างสมเหตุสมผล และครอบคลุมทุกประเด็นปัญหาวิจัย
26	ข้อเสนอแนะเหมาะสม ชัดเจน และเป็นประโยชน์
	0 ไม่มีข้อเสนอแนะ
	1 มีข้อเสนอแนะไม่เกี่ยวกับเรื่องที่ทำวิจัย
	2 มีข้อเสนอแนะถึงการนำผลวิจัยไปใช้ ไม่ได้มาจากผลวิจัย ไม่สมเหตุสมผล เป็นข้อคิดเห็นส่วนตัว
	3 มีข้อเสนอแนะถึงการนำผลวิจัยไปใช้ มาจากผลวิจัย มีเหตุผลรองรับเพียงพอ
	4 มีข้อเสนอแนะถึงการนำผลวิจัยไปใช้ มาจากผลวิจัย มีเหตุผลรองรับเพียงพอ มองเห็นแนวทางในการนำไปใช้ประโยชน์
27	งานวิจัยให้ผลที่เป็นประโยชน์และนำไปปฏิบัติได้อย่างกว้างขวาง
	0 มีประโยชน์เฉพาะตัวผู้วิจัย
	1 มีประโยชน์ในการนำไปปฏิบัติในระดับโรงเรียน ท้องถิ่น หน่วยงานที่ผู้วิจัยสังกัด กลุ่มบุคคล
	2 มีประโยชน์ในการนำไปปฏิบัติในระดับเขต อำเภอ หน่วยงานหรือองค์กรทั่วไป
	3 มีประโยชน์ในการนำไปปฏิบัติในระดับจังหวัด
	4 มีประโยชน์ในการนำไปปฏิบัติในระดับประเทศ
28	ผลจากงานวิจัยนำไปใช้ประโยชน์ในทางวิชาการได้
	0 มีประโยชน์ด้านวิชาการเฉพาะตัวผู้วิจัย
	1 มีประโยชน์ด้านวิชาการระดับประยุกต์ทฤษฎีเพื่อนำไปใช้
	2 มีประโยชน์ด้านวิชาการระดับที่ได้ความรู้ใหม่
	3 มีประโยชน์ด้านวิชาการที่ได้ความรู้ใหม่ ปรับปรุงทฤษฎีแนวคิด
	4 มีประโยชน์ด้านวิชาการที่ได้ความรู้ใหม่ ปรับปรุงทฤษฎีแนวคิด และการประยุกต์ทฤษฎีเพื่อนำไปใช้

29	การเขียนรายงานวิจัยมีความถูกต้องตามหลักวิชาการ
	0 รูปแบบรายงานถูกต้องเฉพาะบทนำ
	1 รูปแบบรายงานถูกต้องเฉพาะบทนำ และเอกสารที่เกี่ยวข้อง
	2 รูปแบบรายงานถูกต้อง 3 บท ได้แก่ บทนำ เอกสารที่เกี่ยวข้อง และวิธีดำเนินการวิจัย
	3 รูปแบบรายงานถูกต้อง 4 บท ได้แก่ บทนำ เอกสารที่เกี่ยวข้อง วิธีดำเนินการวิจัย และผลการวิเคราะห์ข้อมูล
	4 รูปแบบรายงานถูกต้อง 5 บท ได้แก่ บทนำ เอกสารที่เกี่ยวข้อง วิธีดำเนินการวิจัย ผลการวิเคราะห์ข้อมูล สรุป และอภิปรายผล และรายการอ้างอิงถูกต้อง
30	คุณภาพงานวิจัยในภาพรวม
	0 คุณภาพงานวิจัยในภาพรวมอยู่ในระดับต่ำ
	1 คุณภาพงานวิจัยในภาพรวมอยู่ในระดับค่อนข้างต่ำ
	2 คุณภาพงานวิจัยในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง
	3 คุณภาพงานวิจัยในภาพรวมอยู่ในระดับค่อนข้างสูง
	4 คุณภาพงานวิจัยในภาพรวมอยู่ในระดับสูง

เครื่องมือชุดที่ 3

รหัสงานวิจัย □□□

แบบประเมินคุณภาพงานวิจัยเชิงคุณภาพ

ชื่อผู้วิจัย.....ปีที่พิมพ์.....

ชื่อเรื่องวิจัย.....

คำสั่ง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงกับลักษณะงานวิจัยที่ประเมิน (0=ไม่ระบุ 1=ปรับปรุง 2=พอใช้ 3=ดี 4=ดีมาก)

ข้อที่	ลักษณะที่ประเมิน	0	1	2	3	4
1	ชื่อเรื่องวิจัยมีความชัดเจน					
2	ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหาชัดเจน สอดคล้องกับเรื่องที่ทำวิจัย					
3	ปัญหาวิจัยและวัตถุประสงค์การวิจัยสอดคล้องกับชื่อเรื่อง ถูกต้องตามหลักวิจัย					
4	เหตุผลและความจำเป็นในการทำวิจัยสมเหตุสมผล					
5	ข้อตกลงเบื้องต้นของการวิจัยมีความเหมาะสมและมีเหตุผลรองรับ					
6	การเขียนข้อจำกัดของงานวิจัยถูกต้องตามหลักวิจัย					
7	การนิยามศัพท์เฉพาะมีความชัดเจน					
8	เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องมีปริมาณมากพอ					
9	เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องทั้งไทยและต่างประเทศมีจำนวนพอเหมาะ					
10	เอกสารที่เกี่ยวข้องสอดคล้องกับวัตถุประสงค์การวิจัย					
11	เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องทันสมัย					
12	ขั้นตอนการวิจัยมีความชัดเจน					
13	กลุ่มตัวอย่างเป็นตัวแทนที่ดีของกลุ่มประชากร					
14	กรณีศึกษามีความเหมาะสมกับปัญหาวิจัย					
15	กระบวนการตรวจสอบความเป็นตัวแทนของข้อมูลมีความครอบคลุม					
16	เครื่องมือในการวิจัยมีคุณภาพ					
17	กระบวนการเก็บรวบรวมข้อมูลมีความชัดเจนและเหมาะสม					
18	ความน่าเชื่อถือของการวิเคราะห์ข้อมูล					
19	การนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลถูกต้องชัดเจน					
20	การสรุปผลและแปลความหมายมีความถูกต้องชัดเจน					
21	ผลสรุปครอบคลุมและสอดคล้องกับวัตถุประสงค์การวิจัย					
22	มีการอภิปรายผลที่ได้กับผลงานวิจัยในอดีต					
23	ข้อเสนอแนะเหมาะสม ชัดเจน และเป็นประโยชน์					
24	งานวิจัยให้ผลที่เป็นประโยชน์และนำไปปฏิบัติได้อย่างกว้างขวาง					
25	ผลจากงานวิจัยนำไปใช้ประโยชน์ในทางวิชาการได้					
26	การเขียนรายงานวิจัยมีความถูกต้องตามหลักวิชาการ					
27	คุณภาพงานวิจัยในภาพรวม					

□ น้อยกว่า 0.80 = คุณภาพต่ำ □ 0.81-1.60 = คุณภาพค่อนข้างต่ำ □ 1.61- 2.40 = คุณภาพปานกลาง

□ 2.41- 3.20 = คุณภาพดี □ 3.21- 4.00 = คุณภาพดีมาก

เกณฑ์ในการประเมินคุณภาพงานวิจัยเชิงคุณภาพ

1	ชื่อเรื่องวิจัยมีความชัดเจน
	0 ชื่อเรื่องไม่ระบุวิธีการศึกษา พื้นที่ศึกษาและกลุ่มประชากร/กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย
	1 ชื่อเรื่องระบุพื้นที่ที่ศึกษาและกลุ่มประชากร/กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย
	2 ชื่อเรื่องระบุวิธีการศึกษา และกลุ่มประชากร/กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย
	3 ชื่อเรื่องระบุวิธีการศึกษา และพื้นที่ที่ศึกษา
	4 ชื่อเรื่องระบุวิธีการศึกษา พื้นที่ที่ศึกษาและกลุ่มประชากร/กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย
2	ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหาชัดเจน สอดคล้องกับเรื่องที่ทำวิจัย
	0 ไม่ระบุความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา
	1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหาไม่เกี่ยวข้องกับเรื่องที่ทำวิจัย และไม่ครอบคลุมประเด็นที่ศึกษา
	2 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา แสดงให้เห็นปัญหาและความสำคัญในการทำวิจัย แต่ยังไม่ครอบคลุมประเด็นที่ศึกษา
	3 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา แสดงให้เห็นปัญหาและความสำคัญในการทำวิจัย ครอบคลุมประเด็นที่ศึกษา มีเหตุผลสนับสนุน แต่เนื้อความไม่ต่อเนื่องสอดคล้องกัน
	4 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา แสดงให้เห็นปัญหาและความสำคัญในการทำวิจัย ครอบคลุมประเด็นที่ศึกษา มีเหตุผลสนับสนุน มีข้อมูล ผลการวิจัย เนื้อความกระชับ สอดคล้องกันและตรงประเด็น
3	ปัญหาวิจัยและวัตถุประสงค์การวิจัยสอดคล้องกับชื่อเรื่อง ถูกต้องตามหลักวิจัย
	0 ปัญหาวิจัยและวัตถุประสงค์การวิจัยไม่สอดคล้องกับชื่อเรื่อง
	1 ปัญหาวิจัยและวัตถุประสงค์การวิจัยสอดคล้องกับชื่อเรื่อง
	2 ปัญหาวิจัยและวัตถุประสงค์การวิจัยสอดคล้องกับชื่อเรื่อง และระบุกลุ่มตัวอย่างที่ศึกษา
	3 ปัญหาวิจัยและวัตถุประสงค์การวิจัยสอดคล้องกับชื่อเรื่อง ระบุกลุ่มตัวอย่างที่ศึกษา และระบุตัวแปรที่สำคัญที่ศึกษา
	4 ปัญหาวิจัยและวัตถุประสงค์การวิจัยสอดคล้องกับชื่อเรื่อง ระบุกลุ่มตัวอย่างที่ศึกษาระบุตัวแปรที่สำคัญที่ศึกษา ระบุวิธีที่ศึกษาและบริบทการวิจัยชัดเจน กระชับ
4	เหตุผลและความจำเป็นในการทำวิจัยสมเหตุสมผล
	0 เป็นเรื่องที่ไม่มีความจำเป็นในการทำวิจัย
	1 เป็นเรื่องที่น่าสนใจเพียงอย่างเดียวเท่านั้น
	2 เป็นเรื่องที่มีความรู้ใหม่ และไม่มีผู้ใดทำมาก่อน
	3 เป็นเรื่องที่น่าสนใจ ให้ความรู้ใหม่ และไม่มีผู้ใดทำมาก่อน
	4 เป็นเรื่องที่น่าสนใจ ให้ความรู้ใหม่ และไม่มีผู้ใดทำมาก่อน และเป็นปัญหาเร่งด่วน
5	ข้อตกลงเบื้องต้นของการวิจัยมีความเหมาะสมและมีเหตุผลรองรับ
	0 ข้อตกลงเบื้องต้นไม่เกี่ยวข้องกับงานวิจัย
	1 ไม่มีข้อตกลงเบื้องต้น
	2 กำหนดข้อตกลงเบื้องต้นไม่เหมาะสมแต่มีเหตุผลรองรับ
	3 กำหนดข้อตกลงเบื้องต้นเหมาะสมแต่ไม่มีเหตุผลรองรับ
	4 กำหนดข้อตกลงเบื้องต้นเหมาะสมและมีเหตุผลรองรับ

6	การเขียนข้อจำกัดของงานวิจัยถูกต้องตามหลักวิจัย
	0 เขียนข้อจำกัดไม่ถูกต้องตามหลักวิจัย
	1 ไม่ระบุข้อจำกัดของการวิจัย หรือไม่จำเป็นต้องมี
	2 ระบุข้อจำกัดในการทำวิจัย แต่ไม่อธิบายถึงเหตุและผลที่เกิดขึ้น
	3 ระบุข้อจำกัดในการทำวิจัย และอธิบายถึงเหตุและผลที่เกิดขึ้น
	4 ระบุข้อจำกัดในการทำวิจัย อธิบายถึงเหตุและผลที่เกิดขึ้น และมีข้อเสนอแนะ
7	การนิยามศัพท์เฉพาะมีความชัดเจน
	0 ไม่มีนิยามศัพท์เฉพาะ
	1 นิยามเชิงทฤษฎี เฉพาะตัวแปรสำคัญที่ศึกษา แต่ไม่ครบถ้วน
	2 นิยามเชิงทฤษฎี เฉพาะตัวแปรสำคัญที่ศึกษาครบถ้วน
	3 นิยามเชิงทฤษฎี นิยามเชิงปฏิบัติการ เฉพาะตัวแปรสำคัญที่ศึกษา แต่ไม่ครบถ้วน
	4 นิยามเชิงทฤษฎี นิยามเชิงปฏิบัติการ เฉพาะตัวแปรสำคัญที่ศึกษาอย่างครบถ้วน
8	เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องมีปริมาณมากพอ
	0 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องมีไม่ถึง 20 เล่ม
	1 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องมีจำนวน 21-30 เล่ม
	2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องมีจำนวน 31-40 เล่ม
	3 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องมีจำนวน 41-50 เล่ม
	4 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องมีจำนวนตั้งแต่ 51 เล่มขึ้นไป
9	เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องทั้งไทยและต่างประเทศมีจำนวนพอเหมาะ
	0 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องมีสัดส่วนเป็น ภาษาไทย 80% และต่างประเทศ 20%
	1 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องมีสัดส่วนเป็น ภาษาไทย 60% และต่างประเทศ 40%
	2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องมีสัดส่วนเป็น ภาษาไทย 50% และต่างประเทศ 50%
	3 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องมีสัดส่วนเป็น ภาษาไทย 40% และต่างประเทศ 60%
	4 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องมีสัดส่วนเป็น ภาษาไทย 30% และต่างประเทศ 70%
10	เอกสารที่เกี่ยวข้องสอดคล้องกับวัตถุประสงค์การวิจัย
	0 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องไม่สอดคล้องกับเรื่องที่ทำวิจัย
	1 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องสอดคล้องกับเรื่องที่ทำวิจัย แต่ให้รายละเอียดไม่ชัดเจน ไม่มีการสังเคราะห์สรุปเนื้อหา
	2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องสอดคล้องกับเรื่องที่ทำวิจัย ให้รายละเอียดชัดเจน สังเคราะห์สรุปเนื้อหาในบางส่วน
	3 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องสอดคล้องกับเรื่องที่ทำวิจัย ให้รายละเอียดชัดเจน สังเคราะห์สรุปเนื้อหาทุกหัวข้อ แต่ข้อความไม่กระชับ เยิ่นเย้อ อ่านเข้าใจยาก
	4 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องสอดคล้องกับเรื่องที่ทำวิจัย ให้รายละเอียดชัดเจน สังเคราะห์สรุปเนื้อหาทุกหัวข้อ ข้อความกระชับ อ่านเข้าใจง่าย
11	เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องมีความทันสมัย
	0 ไม่มีเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องที่มีอายุระหว่าง 1-5 ปี
	1 เอกสารและงานวิจัยที่มีอายุระหว่าง 1-5 ปี มีน้อยกว่า 30%
	2 เอกสารและงานวิจัยที่มีอายุระหว่าง 1-5 ปี มีจำนวนตั้งแต่ 30% - 49%
	3 เอกสารและงานวิจัยที่มีอายุระหว่าง 1-5 ปี มีจำนวนตั้งแต่ 50% - 69%

	4	เอกสารและงานวิจัยที่มีอายุระหว่าง 1-5 ปี มีจำนวนตั้งแต่ 70% ขึ้นไป
12	ขั้นตอนการวิจัยมีความชัดเจน	
	0	ไม่อธิบายขั้นตอนการทำวิจัย
	1	อธิบายขั้นตอนการทำวิจัยแต่ไม่ครบถ้วน
	2	อธิบายขั้นตอนการทำวิจัยทุกขั้นตอนแต่ไม่ชัดเจน
	3	อธิบายขั้นตอนการทำวิจัยทุกขั้นตอนอย่างชัดเจนเหมาะสม
	4	อธิบายขั้นตอนการทำวิจัยทุกขั้นตอนอย่างชัดเจนเหมาะสม และมีแผนภูมิแสดงขั้นตอนการทำวิจัย
13	กลุ่มตัวอย่างเป็นตัวแทนที่ดีของกลุ่มประชากร	
	0	ไม่ระบุการได้มาของกลุ่มตัวอย่าง/สถานการณ์/เหตุการณ์และหน่วยตัวอย่างที่จะทำใหได้ข้อมูลในตัว
	1	กลุ่มตัวอย่าง/สถานการณ์/เหตุการณ์เลือกได้อย่างสมเหตุสมผล และหน่วยตัวอย่างเพียงพอที่จะทำใหได้ข้อมูลในตัว
	2	กลุ่มตัวอย่าง/สถานการณ์/เหตุการณ์เลือกได้อย่างครอบคลุมและสมเหตุสมผล
	3	กลุ่มตัวอย่าง/สถานการณ์/เหตุการณ์เลือกได้อย่างครอบคลุมและหน่วยตัวอย่างมีจำนวนเพียงพอที่จะทำใหได้ข้อมูลในตัว
	4	กลุ่มตัวอย่าง/สถานการณ์/เหตุการณ์เลือกได้อย่างครอบคลุม มีความสมเหตุสมผลและหน่วยตัวอย่างมีจำนวนเพียงพอที่จะทำใหได้ข้อมูลในตัว
14	กรณีศึกษามีความเหมาะสมกับปัญหาวิจัย	
	0	ไม่ระบุกรณีศึกษา
	1	กรณีศึกษาไม่เหมาะสมกับปัญหาวิจัย ผู้ให้ข้อมูลไม่มีความสำคัญกับปัญหาวิจัย
	2	กรณีศึกษาและผู้ให้ข้อมูลมีความเหมาะสมกับปัญหาวิจัยในบางประเด็น
	3	กรณีศึกษามีความเหมาะสมกับปัญหาวิจัย ผู้ให้ข้อมูลส่วนใหญ่เป็นผู้ให้ข้อมูลสำคัญ บางส่วนให้ข้อมูลไม่สำคัญ
	4	กรณีศึกษามีความเหมาะสมกับปัญหาวิจัย ผู้ให้ข้อมูลทุกคนเป็นผู้ให้ข้อมูลสำคัญ
15	กระบวนการตรวจสอบความเป็นตัวแทนของข้อมูลมีความครอบคลุม	
	0	เก็บข้อมูลจากแหล่งข้อมูลเดียว
	1	เก็บข้อมูลจากแหล่งเดียว ใช้วิธีเก็บข้อมูลวิธีเดียว
	2	เก็บข้อมูลจากหลายแหล่ง ผู้ให้ข้อมูลหลายคน แต่ใช้วิธีเก็บข้อมูลเพียงวิธีเดียว
	3	เก็บข้อมูลจากหลายแหล่ง ผู้ให้ข้อมูลหลายคน ใช้วิธีเก็บข้อมูล 2 วิธี
	4	เก็บข้อมูลจากหลายแหล่ง ผู้ให้ข้อมูลหลายคน ใช้วิธีเก็บข้อมูลตั้งแต่ 3 วิธีขึ้นไป
16	เครื่องมือในการวิจัยมีคุณภาพ	
	0	ไม่ระบุที่มาของเครื่องมือ
	1	ระบุที่มาและวิธีสร้างเครื่องมือ แต่ไม่บอกคุณภาพหรือวิธีตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ
	2	ระบุที่มา วิธีสร้างเครื่องมือ วิธีตรวจสอบคุณภาพเครื่องมืออย่างชัดเจน แต่ไม่มีการนำไปทดลองใช้งาน
	3	ระบุที่มา วิธีสร้างเครื่องมือ วิธีตรวจสอบคุณภาพเครื่องมืออย่างชัดเจน นำเครื่องมือไปทดลองใช้งาน แต่ไม่บอกการปรับปรุงเครื่องมือ
	4	ระบุที่มา วิธีสร้างเครื่องมือ วิธีตรวจสอบคุณภาพเครื่องมืออย่างชัดเจน นำเครื่องมือไปทดลองใช้งาน และมีการปรับปรุงเครื่องมือ

17	กระบวนการเก็บรวบรวมข้อมูลมีความชัดเจนและเหมาะสม
	0 ไม่ระบุการเก็บรวบรวมข้อมูล
	1 ระบุการเก็บข้อมูล แต่ไม่เป็นขั้นตอน อ่านแล้วสับสน
	2 ระบุการเก็บข้อมูลเป็นขั้นตอนแต่ให้รายละเอียดไม่ชัดเจน เช่น ไม่ระบุเครื่องมือที่ใช้เก็บ
	3 ระบุการเก็บข้อมูลเป็นขั้นตอน ใช้วิธีเก็บข้อมูลเหมาะสม แต่ใจความไม่กระชับ อ่านเข้าใจยาก
	4 ระบุการเก็บข้อมูลเป็นขั้นตอน ใช้วิธีเก็บข้อมูลเหมาะสม ใจความกระชับ อ่านเข้าใจง่าย
18	ความน่าเชื่อถือของการวิเคราะห์ข้อมูล
	0 วิธีการวิเคราะห์ข้อมูลไม่มีหลักการ ไม่น่าเชื่อถือ
	1 ใช้การวิเคราะห์เนื้อหาเพียงอย่างเดียว
	2 ใช้การวิเคราะห์เนื้อหาและจำแนกชนิดข้อมูล แต่ไม่เปรียบเทียบข้อมูล และสร้างข้อสรุปอุปนัย
	3 ใช้การวิเคราะห์แบบจำแนกชนิดข้อมูล และสร้างข้อสรุปอุปนัย แต่ไม่เปรียบเทียบข้อมูล
	4 ใช้การวิเคราะห์แบบจำแนกชนิดข้อมูล เปรียบเทียบข้อมูล และสร้างข้อสรุปอุปนัย
19	การนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลถูกต้องชัดเจน
	0 ไม่นำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล
	1 นำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลแต่ไม่ครบถ้วน
	2 นำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลครบถ้วน แต่วิธีนำเสนอไม่เหมาะสม เช่น แสดงเฉพาะข้อความ อ่านเข้าใจยาก
	3 นำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลครบถ้วน วิธีนำเสนอเหมาะสม เช่น นำเสนอในรูปตาราง แต่ไม่มีการอธิบายผล
	4 นำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลครบถ้วน วิธีนำเสนอเหมาะสม เช่น นำเสนอในรูปตาราง มีการอธิบายผลและสรุปผลการวิเคราะห์
20	การสรุปผลและแปลความหมายมีความถูกต้องชัดเจน
	0 ไม่มีการแปลความหมายหรือสรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูล
	1 แปลความหมายและสรุปผลเพียงบางส่วน และอธิบายไม่ชัดเจนตามผลการวิเคราะห์
	2 แปลความหมายและสรุปผลเพียงบางส่วน แต่บางส่วนไม่สอดคล้องกับผลที่ได้
	3 แปลความหมายและสรุปผลครบทุกส่วน แต่บางส่วนไม่สอดคล้องกับผลที่ได้
	4 แปลความหมาย สรุปผลครบทุกส่วน และถูกต้องสอดคล้องกับผลที่ได้
21	ผลสรุปครอบคลุมและสอดคล้องกับวัตถุประสงค์การวิจัย
	0 ผลสรุปไม่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์วิจัย/ไม่มีผลสรุปวิจัย
	1 ผลสรุปสอดคล้องกับวัตถุประสงค์วิจัย แต่ยังไม่สามารถตอบปัญหาวิจัยได้
	2 ผลสรุปสอดคล้องกับวัตถุประสงค์วิจัย สามารถตอบปัญหาวิจัยได้บางส่วน ไม่ครอบคลุมทุกหัวข้อ
	3 ผลสรุปสอดคล้องกับวัตถุประสงค์วิจัย สามารถตอบปัญหาวิจัยได้ครอบคลุมทุกหัวข้อ แต่รายละเอียดไม่ชัดเจน
	4 ผลสรุปสอดคล้องกับวัตถุประสงค์วิจัย สามารถตอบปัญหาวิจัยได้ครอบคลุมและชัดเจนทุกหัวข้อ
22	มีการอภิปรายผลที่ได้กับผลวิจัยในอดีต
	0 ไม่มีการอภิปรายผลที่ได้กับผลวิจัยในอดีต
	1 มีการอภิปรายผลแต่เป็นข้อคิดเห็นส่วนตัวของผู้วิจัย ไม่สมเหตุสมผล และไม่ครอบคลุมทุกประเด็นปัญหาวิจัย
	2 มีการอภิปรายผลที่ได้กับผลวิจัยในอดีตอย่างไม่สมเหตุสมผล และไม่ครอบคลุมทุกประเด็นปัญหาวิจัย
	3 มีการอภิปรายผลที่ได้กับผลวิจัยในอดีตอย่างสมเหตุสมผล แต่ไม่ครอบคลุมทุกประเด็นปัญหาวิจัย
	4 มีการอภิปรายผลที่ได้กับผลวิจัยในอดีตอย่างสมเหตุสมผล และครอบคลุมทุกประเด็นปัญหาวิจัย

23	ข้อเสนอแนะเหมาะสม ชัดเจน และเป็นประโยชน์
	0 ไม่มีข้อเสนอแนะ
	1 มีข้อเสนอแนะไม่เกี่ยวกับเรื่องที่ทำวิจัย
	2 มีข้อเสนอแนะถึงการนำผลวิจัยไปใช้ ไม่ได้มาจากผลวิจัย ไม่สมเหตุผลผล เป็นข้อคิดเห็นส่วนตัว
	3 มีข้อเสนอแนะถึงการนำผลวิจัยไปใช้ มาจากผลวิจัย มีเหตุผลรองรับเพียงพอ
	4 มีข้อเสนอแนะถึงการนำผลวิจัยไปใช้ มาจากผลวิจัย มีเหตุผลรองรับเพียงพอ มองเห็นแนวทางในการนำไปใช้ประโยชน์
24	งานวิจัยให้ผลที่เป็นประโยชน์และนำไปปฏิบัติได้อย่างกว้างขวาง
	0 มีประโยชน์เฉพาะตัวผู้วิจัย
	1 มีประโยชน์ในการนำไปปฏิบัติในระดับโรงเรียน ท้องถิ่น หน่วยงานที่ผู้วิจัยสังกัด กลุ่มบุคคล
	2 มีประโยชน์ในการนำไปปฏิบัติในระดับเขต อำเภอ หน่วยงานหรือองค์กรทั่วไป
	3 มีประโยชน์ในการนำไปปฏิบัติในระดับจังหวัด
	4 มีประโยชน์ในการนำไปปฏิบัติในระดับประเทศ
25	ผลจากงานวิจัยนำไปใช้ประโยชน์ในทางวิชาการได้
	0 มีประโยชน์ด้านวิชาการเฉพาะตัวผู้วิจัย
	1 มีประโยชน์ด้านวิชาการระดับประยุกต์เพื่อนำไปใช้
	2 มีประโยชน์ด้านวิชาการระดับที่ได้ความรู้ใหม่
	3 มีประโยชน์ด้านวิชาการที่ได้ความรู้ใหม่ ปรับปรุงทฤษฎีแนวคิด
	4 มีประโยชน์ด้านวิชาการที่ได้ความรู้ใหม่ ปรับปรุงทฤษฎีแนวคิด และการประยุกต์ทฤษฎีเพื่อนำไปใช้
26	การเขียนรายงานวิจัยมีความถูกต้องตามหลักวิชาการ
	0 รูปแบบรายงานถูกต้องเฉพาะบทนำ
	1 รูปแบบรายงานถูกต้องเฉพาะบทนำ และเอกสารที่เกี่ยวข้อง
	2 รูปแบบรายงานถูกต้อง 3 บท ได้แก่ บทนำ เอกสารที่เกี่ยวข้อง และวิธีดำเนินการวิจัย
	3 รูปแบบรายงานถูกต้อง 4 บท ได้แก่ บทนำ เอกสารที่เกี่ยวข้อง วิธีดำเนินการวิจัย และผลการวิเคราะห์ข้อมูล
	4 รูปแบบรายงานถูกต้อง 5 บท ได้แก่ บทนำ เอกสารที่เกี่ยวข้อง วิธีดำเนินการวิจัย ผลการวิเคราะห์ข้อมูล สรุปและอภิปรายผล และรายการอ้างอิงถูกต้อง
27	คุณภาพงานวิจัยในภาพรวม
	0 คุณภาพงานวิจัยในภาพรวมอยู่ในระดับต่ำ
	1 คุณภาพงานวิจัยในภาพรวมอยู่ในระดับค่อนข้างต่ำ
	2 คุณภาพงานวิจัยในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง
	3 คุณภาพงานวิจัยในภาพรวมอยู่ในระดับค่อนข้างสูง
	4 คุณภาพงานวิจัยในภาพรวมอยู่ในระดับสูง

ประวัติผู้เขียนวิทยานิพนธ์

นางสาวศิวธิดา ทรัพย์เหมือน เกิดเมื่อวันที่ 22 มิถุนายน พ.ศ. 2530 จังหวัดชัยนาท สำเร็จ การศึกษาระดับปริญญาตรี ครุศาสตรบัณฑิต เอกวิชาภาษาไทย-เทคโนโลยีการศึกษา สาขาวิชา มัธยมศึกษา (มนุษยศาสตร์-สังคมศาสตร์) คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เมื่อปี การศึกษา 2552 เข้าศึกษาต่อในระดับปริญญาโท สาขาวิชาวิธีวิทยาการวิจัยการศึกษา ภาควิชาวิจัยและจิตวิทยาการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เมื่อปีการศึกษา 2553 E-mail ติดต่อ: smilekitten_parn@hotmail.com